2021 KPSS COĞRAFYA TAMAMI ÇÖZÜMLÜ SORU BANKASI

Engin ERAYDIN

HocaWebde

2021 KPSS

Engin Eraydın

COĞRAFYA
Soru Bankası
Tamamı Çözümlü

HocaWebde
"Daima sizinle"

COĞRAFYA
Soru Bankası

Yazar
Engin ERAYDIN

ISBN
978-605-7733-20-7

BASKI
Özbaran Ofset Matbaacılık
Saray Mahallesi
Gıdacılar Caddesi No: 8 Kahramankazan - Ankara
Tel: 0312 394 45 60
Belgeç: 0312 394 27 42

Matbaa Sertifika No
46549

Ekim 2020

Yazışma Adresi
Ostim Mahallesi Turan Çiğdem Caddesi No: 36/2
Yenimahalle Ankara / ANKARA
Tel: (0312) 354 9 222
Faks: (0312) 354 9 221

MEB, Açıköğretim Fakültesi ve
Açıköğretim Lisesi Ders Kitapları Kaynak
Kullanılarak Hazırlanmıştır.

Copyright Avrupa Dağıtım Yayım Hakkı ©
Bu kitabın her türlü yayım hakkı Avrupa Kitap Dağıtım İç ve Dış Tic. AŞ'ye aittir.
Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası hükümleri gereğince kaynak gösterilerek bile olsa alıntı yapılamaz, herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, genel ağ ve diğer elektronik ortamlarda yayımlanamaz.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI BANDROLÜ İLE SATILMAKTADIR.

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU 7

TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ 39

TÜRKİYE'NİN İKLİMİ 81

TÜRKİYE'NİN SU, TOPRAK, BİTKİ VARLIĞI 111

TÜRKİYE'DE ÇEVRE VE DOĞAL AFETLER 143

TÜRKİYE'NİN BEŞERÎ COĞRAFYASI 171

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK COĞRAFYASI 217

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Tarım 219

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Hayvancılık 239

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Madenler ve Enerji Kaynakları 253

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Sanayi 276

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Ticaret 293

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Ulaşım 311

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Turizm 334

TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL COĞRAFYASI 353

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU
– Sorulara Başlamadan Önce Kısa Bilgiler –

- Matematik Konum "Mutlak Konum", Özel Konum " Göreceli Konum" olarak değişmiştir.
- Aynı enlem üzerinde olan tüm merkezlerde güneş ışınlarının geliş açısı aynıdır.
- Tarih ne verilirse verilsin Türkiye'de güneyden kuzeye güneş ışınlarının geliş açısı daralır, gölge boyu uzar.
- Güney - kuzey yönlü içinde "SÜRE" ifadesi geçen tüm sorular Türkiye'nin enleminden kaynaklanmaktadır.
- Türkiye'nin en kuzeyi Sinop "İnceburun"dur.
- Türkiye'nin en güneyi Hatay Beysun Köyü'dür. (Toprak Tutan olarak değişmiştir).
- Türkiye'de dağların güneşe dönük güney yamaçları Bakı yönü olarak ifade edilir.
- Türkiye'de enlem etkisine bağlı olarak güneyden kuzeye doğru gidildikçe yer çekimi artar.
- Tarih ne olursa olsun Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe çizgisel hız azalır.
- 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde dünyanın her yerinde gece – gündüz eşittir. Bu tarihlere "Ekinoks" adı verilir.
- 21 Haziran ve 21 Aralık gün dönüm tarihlerine "Solstis" adı verilir.
- Türkiye'de 21 Mart tarihinden 23 Eylül tarihine kadar gündüzler, 23 Eylül tarihinden 21 Mart tarihine kadar geceler daha uzundur.
- Yaz döneminde kuzeyde olan bir merkezin, kış döneminde güneyde olan bir merkezin gündüz süresi daha uzundur.
- Eylül eşitliliğinin 23'ünde yaşanmasının nedeni Dünya'nın Güneş etrafında izlediği yolun elips olması ile ilgilidir.
- Türkiye'de kısa mesafede değişen özellikler yer şekillerinden kaynaklanmaktadır.
- Yaz aylarında iç kesimler kıyılardan, kış aylarında kıyılar iç kesimlerden daha sıcak verilmişse bu durumlar denizellik karasallık ile ilgilidir.
- Denizellik durumunun diğer ifadesi nemliliktir.
- Türkiye'de batıdan doğuya doğru karın yerde kalma ve tarım ürünlerinin olgunlaşma süresinin uzaması, hidroelektrik potansiyelin artması ve tarım ürünü çeşidinin azalması enleme bağlı olmayıp yükselti ile ilgilidir.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- Osmanlı Dönemi'nde başlangıç meridyeni Ayasofya'nın kubbesi kabul edilmiştir.
- İstanbul'un enlem ve boylamını Ali Kuşçu hesaplamıştır.
- Türkiye'de yerel saatin başlangıç boylamından ileri olması Dünya'nın batıdan doğuya doğru dönmesi ile ilgilidir.
- Doğu - Batı yönlü "SAAT" ifadesi geçen soruların cevabı boylamdır.
- Bir soru içindeki an, zaman, saat ifadelerinin cevabı boylamdır.
- Aynı boylam üzerindeki tüm noktalarda yerel saat, öğle anı, gölgenin en kısa olduğu an aynıdır.
- Aynı boylam üzerindeki merkezlerin başlangıç boylamına uzaklığı aynı değildir. Ancak başlangıç boylamı ile arasındaki zaman farkı aynıdır.
- Aynı boylam üzerindeki merkezlerin başlangıç boylamına en yakın olanı en kuzeyde olandır.
- Aynı boylam üzerindeki merkezlerde güneş yalnızca ekinokslarda aynı anda doğar aynı anda batar. Diğer tarihlerde yaz ise kuzeyde, kış ise güneyde gündüz süresi uzun olduğundan daha erken doğar daha geç batar.
- Türkiye uluslararası saat dilimlerinden II. ve III. saat dilimlerini kullanır.
- Türkiye'nin en doğusu Iğdır "Dilucu"dur.
- Türkiye'nin en batısı Çanakkale Gökçeada "Avlaka Burnu"dur.
- Dünyanın kendi ekseni etrafında 24 saatte tamamladığı dönüşü esnasında taradığı 360° "Açısal Hız" olarak isimlendirilir. Açısal hız dünyanın her yerinde aynıdır dikkat ediniz.
- Türkiye'nin jeopolitik konumuna bağlı yaşadığı sorunlardan doğrudan olanları sınır komşusu ile olandır. Sınır komşusu olamayan ülkeler ile doğrudan sorunu yoktur.
- Türkiye'nin jeopolitiğinin zayıf yönü etrafının denizlerle çevrili bir yarımada ülkesi olmasıdır.
- Suriye ile yaşanan su sorununa neden olan akarsu "Fırat", sorunun başlangıcına neden olan olay "GAP"tır.
- Ege Denizi içindeki uçuş bölgesine "FIR Hattı" adı verilir.

- Ege Denizi içindeki arama kurtarma faaliyetleri bölgesine "SAR Bölgesi" adı verilir.
- Türkiye'nin en eski doğrudan sorunu "Ermeni Tehciri – 1915 Olayları"dır.
- Gürcistan'a demir yolu geçişi sağlayacak sınır kapısı Canbaz'dır.
- Meriç Nehri Türkiye ile Yunanistan arasındaki sınırın büyük bölümünü çizmektedir.
- Türkiye'nin en uzun sınırı SURİYE iledir (911 km).
- Türkiye'nin en kısa sınırı NAHÇIVAN iledir (18 km).
- Türkiye'nin en eski sınırı İRAN iledir (1639 Kasr-I Şirin Antlaşması ile çizilmiştir).
- Türkiye'nin en yeni sınırı SURİYE iledir (1939'da Hatay'ın ana vatana katılması ile çizilmiştir).
- İran'ın yüz ölçümü Türkiye'den daha büyüktür.
- Demir Yolu Bağlantısı Olan Gümrük Kapıları: Bulgaristan – Kapıkule, Yunanistan – Uzunköprü, Gürcistan – Canbaz, Ermenistan – Akyaka (Kapalı), İran – Kapıköy, Suriye – Nusaybin, Suriye – Islahiye, Suriye – Çoban Bey'dir.
- Akyaka Sınır Kapısı'nın kapatılmasına neden olan olay Ermenistan'ın Azerbaycan'a bağlı Dağlık Karabağ Bölgesi'ni işgal etmesidir.
- Türkiye'nin en işlek sınır kapısı Bulgaristan'a açılan "Kapıkule" Sınır Kapısı'dır.
- Türkiye BM, NATO, İİT, AGİT ve KEİ (Karadeniz Ekonomik İş Birliği Teşkilatına) üyedir.
- Türkiye'nin demir yolu ile ulaşılamayan tek komşusu IRAK'tır.

Sorulara Başlamadan Önce Coğrafi Terimler Sözlüğü

- **Litolojik Yapı:** Kayaç yapısı
- **Ayar Meridyeni:** Ulusal saatin ayarlandığı meridyen (Iğdır)
- **Birim zamanda alınan yol:** Çizgisel hız
- **Jeopolitik:** Yer siyaseti
- **Jeoloji:** Yer yapısı
- **Jeomorfoloji:** Yer şekilleri
- **İz düşüm alan:** İki enlem ve boylam arası alan
- **Kuş uçumu uzaklık:** Engebe dikkate alınmadan hesaplanan uzaklık

Sorulara Başlamadan Önce İpucu Haritalarımız

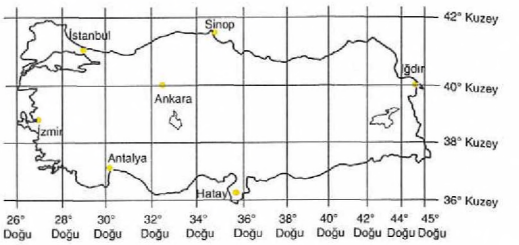

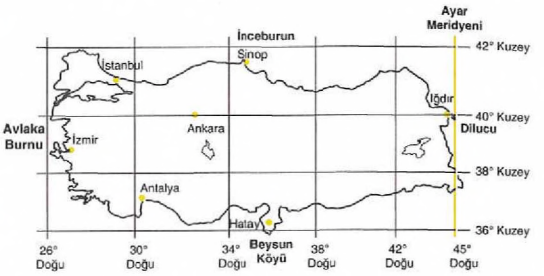

Çizgisel hız en az - gölge boyu en uzun - güneş en küçük açı ile gelir. Yer çekimi en fazla - gece gündüz süre farkı en fazla paralel boyu en kısa

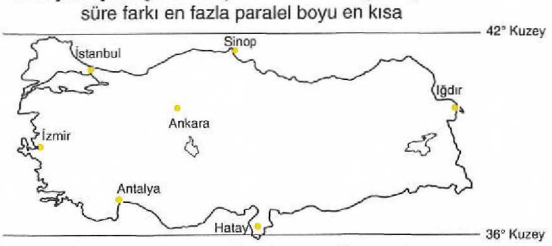

Çizgisel hız en fazla - gölge boyu en kısa - güneş en büyük açı ile gelir. Yer çekimi en az - gece gündüz süre farkı en az - paralel boyu en uzun

HOCAWEBDE

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin bulunduğu enlemden kaynaklanmaktadır?**

A) Batı Anadolu'daki dağların kırıklı yapıya sahip olması

B) Dağların güney yamaçlarının güneş ışınlarını daha büyük açı ile alması

C) Yükseltinin arttığı yerlerde karasallığın daha şiddetli yaşanması

D) Tektonik ovaların sayıca fazla olması

E) Karadeniz'de orman oranının daha fazla olması

2. Türkiye'de yer alan iki şehrin konumlarıyla ilgili;

- K şehrinin yerel saati L şehrinden daha ileridir.
- 21 Haziran'da K şehrindeki gündüz süresi L şehrinden daha kısadır.

Buna göre, K ve L şehirleriyle ilgili aşağıda yapılan eşleştirmelerden hangisi doğru olabilir?

	K	L
A)	Trabzon	Sivas
B)	Mardin	Yozgat
C)	İstanbul	Ankara
D)	Antalya	Trabzon
E)	Kayseri	Adana

3. **Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe aşağıdakilerden hangisinde bir azalma yaşandığı söylenemez?**

A) Denizlerin tuzluluk oranında

B) Güneşlenme süresinde

C) Karın yerde kalma süresinde

D) Kalıcı kar alt sınırında

E) Paralellerin boylarında

4. Aşağıdaki haritada bazı şehirlerin konumu gösterilmiştir.

Bu şehirlerin 21 Haziran tarihindeki gündüz süresi uzunlukları aşağıdakilerden hangisinde doğru sıralanmıştır?

A) Sinop > Kırşehir > Adana

B) Adana > Kırşehir > Sinop

C) Sinop > Adana > Kırşehir

D) Kırşehir > Adana > Sinop

E) Adana > Sinop > Kırşehir

5. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı kentlerin konumları verilmiştir.

Haritadaki kentlerle ilgili aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

A) Mersin'de gece – gündüz süre farkı Kırşehir'den daha fazladır.

B) Güneş'in en geç doğduğu şehir İzmir'dir.

C) Birim zamanda alınan yolun en az olduğu kent Rize'dir.

D) Mersin'de 1 metre uzunluğundaki cismin öğle vaktindeki gölge boyu, İzmir'deki 1 metre uzunluğundaki cismin öğle vaktindeki gölge boyundan kısadır.

E) İzmir'de yaşanan alaca karanlık süresi Rize'den daha kısadır.

HOCAWEBDE

6. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konum özelliklerinin bir sonucu değildir?**

A) Deniz yolu taşımacılığına uygun olması
B) Kısa mesafede iklim özelliklerinin değişmesi
C) Transit ticaretin gelişimine uygun olması
D) Deprem riskinin yüksek olması
E) Bakı yönünün yıl içinde değişmemesi

7. **Türkiye'nin dünya üzerinde orta enlemler olarak nitelendirilen alanda yer alması aşağıdakilerden hangisi üzerinde doğrudan etkili olmuştur?**

A) Tarım ürünlerinin çeşitlilik göstermesi
B) Doğal bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi
C) Ekonomik faaliyetlerin çeşitlilik göstermesi
D) Yıl içinde mevsim koşullarının çeşitlilik göstermesi
E) Turizm etkinliklerinin çeşitlilik göstermesi

8. Türkiye'nin bazı uluslararası örgütlere üye olması jeopolitik konumunun önemini artırmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin üye olduğu küresel ve bölgesel örgütlerden biri değildir?

A) Karadeniz Ekonomik İş Birliği Teşkilatı (KEİ)
B) Uluslararası Para Fonu (IMF)
C) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
D) Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı (AGİT)
E) G7 ülkeleri (Group Of Seven)

9. Türkiye'de dağların güney bakı yamaçları güneş ışınlarını daha büyük açı ile aldığından yerleşmeler güney yamaçlarda daha fazladır.

Aşağıdaki dağlık sahalardan hangisi bu ifadeye uygun bir örnek değildir?

A) Aladağlar
B) Bozdağlar
C) Giresun Dağları
D) Geyik Dağları
E) Sündiken Dağları

10. Aşağıda Türkiye'nin komşu ülkelerle olan siyasi sınırlarından bazılarının özellikleri verilmiştir.

- En yeni ve en uzun siyasi sınırdır.
- Dağlardan geçen doğal sınır aynı zamanda en eski siyasi sınırdır.
- Akarsuyun oluşturduğu doğal bir sınırdır. Sınırı Meriç Nehri çizmektedir.
- En kısa siyasi sınırdır.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinin siyasi sınırlarıyla ilgili bilgi verilmemiştir?

A) Suriye
B) Nahçıvan (Azerbaycan)
C) Gürcistan
D) İran
E) Yunanistan

11. Yozgat'ta yaşayan bir kişi iş gereği 20 gün süreyle Antalya'ya gitmiştir. Bu süre boyunca gündüz süresinin Yozgat'tan daha uzun olduğunu söylemiştir.

Yukarıdaki bilgiye göre kişinin iş gezisini aşağıdaki tarihlerden hangisinde yaptığı söylenebilir?

A) 21 Mart – 10 Nisan
B) 21 Haziran – 11 Temmuz
C) 23 Ağustos – 12 Eylül
D) 10 Haziran – 30 Haziran
E) 10 Ocak – 30 Ocak

HOCAWEBDE

12. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumunun bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır?**

A) Antalya'nın ortalama sıcaklığının Çanakkale'den yüksek olması

B) Ağrı'da karın yerde kalma süresinin Eskişehir'den uzun olması

C) Sinop'ta gece ile gündüz arasındaki zaman farkının en fazla olması

D) Konya'dan geçen paralelin Erzurum'dan geçen paralele göre uzun olması

E) Ankara'nın yerel saatinin İstanbul'dan daha ileri olması

13. **Ankara'da yaşayan bir kişi aşağıdaki şehirlerden hangisine giderse gölge boyunun daha kısa, yerel saatin daha geri olduğunu gözlemler?**

A) Muğla B) Mardin C) Bolu D) Sinop E) Bursa

14. Aşağıdaki seçeneklerde Türkiye'nin sınır komşuları ve sınır kapıları eşleştirilmiştir.

Yapılan eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

	Ülke	Sınır Kapısı
A)	Bulgaristan	İpsala
B)	Gürcistan	Sarp
C)	Yunanistan	Kapıkule
D)	İran	Habur
E)	Irak	Esendere

15. **Aşağıda coğrafi koordinatları verilen merkezlerden hangisi Türkiye sınırları içinde yer almaz?**

A) 37 K – 27 D

B) 39 K – 42 D

C) 43 K – 35 D

D) 38 K – 36 D

E) 40 K – 44 D

HOCAWEBDE

1. Türkiye Dünya üzerinde 36° Kuzey ve 42° Kuzey enlemlerinde yer alır. Bu durum başta güneş ışınlarının geliş açısı üzerinde etkilidir. Dağların güney yamaçlarının güneş ışınlarını daha büyük açı ile alması Kuzey Yarım Küre'de Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer alması ile ilgili olduğundan enlem etkisine bağlanabilir. Dağların ve ovaların oluşum özellikleri, orman oranları, denizellik, yükselti ve karasallık göreceli konum ile ilgilidir.

CEVAP: B

2. K şehrinde yerel saat daha ileri olduğuna göre K şehri daha doğudadır. K şehrinde 21 Haziran'da gündüz süresi daha kısa olduğuna göre K şehri daha güneydedir. Buna göre K şehri L şehrine göre güneydoğuda yer almalıdır. Mardin Yozgat'a göre güneydoğudadır.

CEVAP: B

3. Türkiye'de güneyden kuzeye gidildikçe enlem etkisine bağlı olarak Denizlerin tuzluluk oranı (buharlaşma azaldığından), güneşlenme süresi, kalıcı kar alt sınırı (Akdeniz sıcak olduğundan karlar zirvededir. Karadeniz'de hava soğuk karlar deniz seviyesine daha yakındır.), paralellerin boyları kutba doğru azalır. Ancak dikkat ediniz kuzeye doğru sıcaklık azaldığından karın yerde kalma süresi UZAR.

CEVAP: C

4. Türkiye'de 21 Haziran tarihinde güneyden kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi uzamaktadır. Bu tarihte en uzun gündüz Sinop'ta yaşanır. Kırşehir'in gündüz süresi de Adana'dan uzundur.

CEVAP: A

5. Haritadaki kentlerin konumlarına bakıldığında Mersin'in en güneyde yer almasından dolayın güneş ışınlarının diğer kentlerden büyük olduğu bu nedenle gölge boyunun diğer tüm kentlerden daha kısa olduğu görülür. Güneyde gece – gündüz süre farkı daha az olduğundan Mersin'de bu fark en azdır, A seçeneği bu nedenle yanlıştır. Birim zamanda alınan yol yani çizgisel hız kuzeye doğru azalır, Rize'de en azdır. Gurup ve tan süresi alaca karanlık süresi gibi tüm süreler kuzeyde daha uzundur.

CEVAP: A

6. Türkiye'nin yarımada özelliği, yer şekillerinin engebeli olması, jeolojik olarak genç oluşumu olması, kıta, ülke ve denizlere göre konumu göreceli konumla ilgilidir. Ancak bakı yönünün yıl içinde değişmemesi mutlak konumla ilgilidir. Bu durumun ortaya çıkmasında Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de ve dönencelerin dışında yer alması etkilidir.

CEVAP: E

7. Türkiye dünya üzerinde orta enlemler olarak nitelendirilen yerde bulunur. Orta kuşak olarak ta ifade edilen bu alanda yıl içinde dört mevsim koşulları belirgin yaşanır. Bu doğrudan bir etkidir. Tarım ürünlerinin çeşitlilik göstermesi, doğal bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi, ekonomik faaliyetlerin çeşitlilik göstermesi ve turizm etkinliklerinin çeşitlilik göstermesi üzerinde orta kuşakta olmamız etkili olmaktadır. Ancak bu etki dolaylıdır.

CEVAP: D

8. G7 ülkeleri (Group Of Seven) ekonomik açıdan gelişmiş 7 ülkenin oluşturduğu birliktir. Dünya zenginliğinin %64'ünü elinde bulunduran ABD, Almanya, Birleşik Krallık, Kanada, Fransa, İtalya ve Japonya yer almaktadır. Türkiye gelişmiş 20 ülkenin olduğu G20 içinde yer alır.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. "Türkiye'de dağların güney bakı yamaçları güneş ışınlarını daha büyük açı ile aldığından yerleşmeler güney yamaçlarda daha fazladır." İfadesi özellik kış aylarında güney yamaçlar daha sıcak olduğundan bu yamaçların eskiden beri tercih edilmesi ile ortaya çıkan bir genellemedir. Ancak Doğu Karadeniz Dağları buna uymaz. Doğu Karadeniz Dağları'nın kuzey yamaçları denize dönük olup daha sıcak olduğundan kuzey yamaçlarda yerleşmeler daha fazladır.

CEVAP: C

10.
- Soruda Gürcistan sınırı ile ilgili bilgi verilmemiştir.
- En yeni ve en uzun siyasi sınırdır. (Suriye)
- Dağlardan geçen doğal sınır aynı zamanda en eski siyasi sınırdır. (İran)
- Akarsuyun oluşturduğu doğal bir sınırdır. Sınırı Meriç Nehri çizmektedir. (Yunanistan)
- En kısa siyasi sınırdır. (Nahçıvan/Azerbaycan)

CEVAP: C

11. Türkiye'de 21 Mart ile 23 Eylül arasındaki (Nisan – Mayıs – Haziran – Temmuz – Ağustos) dönemde kuzeyde olan merkezlerdeki gündüz süresi daha uzundur. 23 Eylül ile 21 Mart arasındaki (Ekim – Kasım – Aralık – Ocak – Şubat) dönem de ise güneyde olan merkezlerdeki gündüz süresi daha uzundur. Yozgat'tan yola çıkan kişi daha güneydeki Antalya'da gündüz süresinin Yozgat'tan daha uzun olduğunu söylemiş ise Ekim – Kasım – Aralık – Ocak – Şubat aylarındaki 20 günlük bir tarihte seyahat etmiş olmalıdır.

CEVAP: E

12. Ağrı'da karın yerde kalma süresinin Eskişehir'den uzun olması Ağrı'nın ortalama yükseltisinin daha fazla olmasıyla ilgilidir. Bu durum göreceli konumun bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

CEVAP: B

13. Türkiye'de güneye doğru gidildikçe gölge boyu kısalmaktadır. Ayrıca yerel saatin daha geri olması için batıya gidilmesi şarttır. Buna göre söz konusu kişinin güneybatıya gitmesi gerekir. Muğla, Ankara'ya göre güneybatıda yer alır.

CEVAP: A

14. Doğru eşleştirmeler şu şekildedir:

Bulgaristan	Kapıkule
Gürcistan	Sarp
Yunanistan	İpsala
İran	Esendere
Irak	Habur

CEVAP: B

15. Türkiye 26-45 derece Doğu meridyenleri ile 36-42 derece Kuzey paralelleri arasında yer alır. C seçeneğindeki merkez 43 derece kuzey paralelindedir. Bu paralel Türkiye sınırlarının dışındadır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. Türkiye'de;

I. Bir merkezden kuzeye doğru gidildikçe güneş ışınlarının düşme açısı daralır.

II. Yıl içinde dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

III. Batıdan doğuya doğru gidildikçe ortalama yükselti artar.

IV. Cephe yağışları ve batı rüzgârları etkili olur.

Yukarıdaki durumlardan hangileri Türkiye'nin bir Orta Kuşak ülkesi olması ile açıklanabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2. Aşağıdaki haritada bazı merkezler işaretlenerek numaralarla gösterilmiştir.

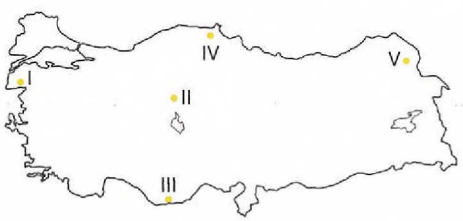

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde Güneş'in diğerlerine göre daha geç doğduğu merkez ile yıl boyu gölge boyunun en kısa olduğu merkez sırasıyla verilmiştir?

A) I - II B) I - III C) II - III D) II - IV E) III - V

3. **Türkiye'de Batı ve Orta Toroslar olarak isimlendirilen dağlık sahaların güney yamaçlarında yaşanan aşağıdaki olaylardan hangisi enlem etkisi ile açıklanamaz?**

A) Kar erimelerinin daha erken başlaması

B) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresinin kısa olması

C) Yerleşme üst sınırının daha yüksek olması

D) Yıllık yağış miktarının fazla olması

E) Yerleşmelerin daha fazla olması

4. Aşağıdaki tabloda numaralarla ifade edilen beş kentin 21 Mart tarihinde güneş ışınlarını alma açıları verilmiştir.

Kent	21 Mart Günü Güneş Işınlarının Geliş Açısı
I	50°
II	48°
III	53°
IV	54°
V	40°

Güneş ışınlarının geliş açıları dikkate alındığında hangi kentin Türkiye'de olma ihtimali yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Türkiye'nin göreceli konum özelliklerinden biri ortalama yükseltinin fazla, yer şekillerinin dağlık ve engebeli olmasıdır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin nedeni değildir?

A) Akarsuların aşındırma gücünün yüksek olması

B) Yer altı kaynak çeşitliliğinin fazla olması

C) Kısa mesafelerde iklim özelliklerinin değişmesi

D) Yol yapım maliyetinin yüksek olması

E) Gerçek alanı ile iz düşüm alanı arasındaki farkın fazla olması

6. Aşağıdaki haritada Türkiye'de yer alan iki şehrin boylam değerleri gösterilmiştir.

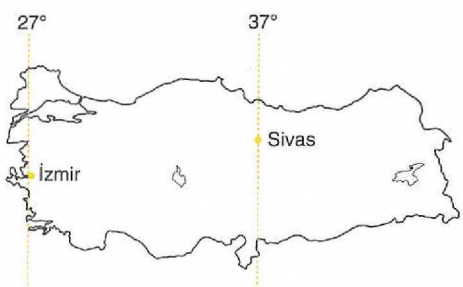

Bu merkezlerden İzmir'de öğle vakti yaşanırken aynı anda Sivas'ın yerel saati aşağıdakilerden hangisidir?

A) 11.20 B) 11.50 C) 12.02 D) 12.10 E) 12.40

HOCAWEBDE

7. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı merkezler numaralarla verilmiştir.

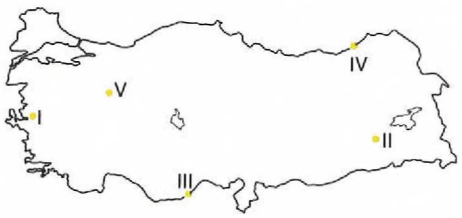

Haritadaki numaralı merkezlerden hangisi ikisi arasında birim zamanda alınan yol farkı diğerlerinden daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

8. Türkiye'de Bakanlar Kurulu kararı ile kış saati uygulaması kaldırılmış; yaz saati uygulamasının sürekli kullanılması kararlaştırılmıştır. Bu durum yerel saati ile ulusal saat arasındaki farkın fazla olduğu şehirlerde bazı sorunların yaşanmasına neden olmuştur.

Bu sorunlar aşağıdaki şehirlerden hangisinde daha az yaşanmaktadır?

A) İstanbul B) Ankara C) İzmir
D) Kars E) Adana

9. Aşağıdaki şekilde Güneş'in gün içinde geldiği farklı konumlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

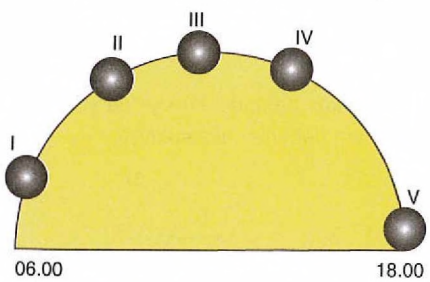

Kırşehir'de öğle vakti yaşanırken Balıkesir ve Erzincan'da Güneş'in gökyüzündeki konumu hangi numaralarla gösterilmelidir?

	Balıkesir	Erzincan
A)	I	II
B)	III	IV
C)	II	IV
D)	IV	II
E)	V	I

10. Türkiye'de 21 Haziran tarihinde güneş ışınlarının geliş açısı yıl içindeki en büyük açıya ulaşır. Ancak güneyden kuzeye doğru güneş ışınları daralmaya devam eder.

Buna göre, aşağıdaki kentlerden hangisi bu tarihte güneş ışınlarını diğerlerinden daha büyük açılarla almaktadır?

A) Karaman B) Bayburt
C) Iğdır D) Bolu
E) Balıkesir

11. **Türkiye'nin mutlak konum özellikleri ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?**

A) En güneyinden geçen paralel uzunluğu en kuzeyinden geçen paralelden fazladır.

B) Güneş ışınlarının geliş açısı hiçbir tarihte 90° olmaz.

C) Deniz kıyısında yer alan iki kentten kuzeyde olanda yer çekimi daha azdır.

D) Ege Denizi'nin güneyindeki tuzluluk oranı kuzeyinden yüksektir.

E) Aynı anda ekilen tarım ürünlerinden güneyde ekilen kuzeyde ekilenden daha erken olgunlaşır.

12. **Türkiye'nin batı rüzgârlarının etkisinde olması ile;**

I. Akdeniz ikliminin görülmesi,
II. kuzeyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi,
III. kar kalınlığının doğuda daha yüksek olması,
IV. gurup ve tan süresinin kuzeyde daha uzun olması

özelliklerinden hangileri aynı nedene bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

HOCAWEBDE

13. KPSS'ye Mersin'de hazırlanan bir öğretmen adayı yerleştirme sonuçları açıklandıktan sonra İzmit'teki okulunda çalışmaya başlamıştır.

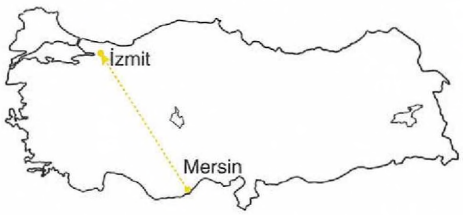

Buna göre, öğretmen adayı gittiği şehirde aşağıdaki gözlemlerden hangisini yapamaz?

A) Yerel saatin daha geri olduğunu

B) Gece - gündüz arası zaman farkının daha fazla olduğunu

C) Öğle vaktindeki gölge boyunun daha kısa olduğunu

D) Güneşlenme süresinin daha kısa olduğunu

E) Güneşin doğuş ve batış sürelerinin daha uzun olduğunu

14. I. Yer altı kaynaklarının çeşitli olması

II. Ülke yüz ölçümüne göre tarıma elverişli arazi oranının düşük olması

III. En kuzeyindeki paralelin en güneyindeki paralelden kısa olması

IV. Dağların güney yamaçlarının yıl boyunca kuzey yamaçlarından daha çok güneşlenmesi

Yukarıda verilen özelliklerinden hangileri Türkiye'nin bulunduğu enlemden kaynaklanmaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

15. Aşağıdaki haritada bazı merkezler numaralandırılarak gösterilmiştir.

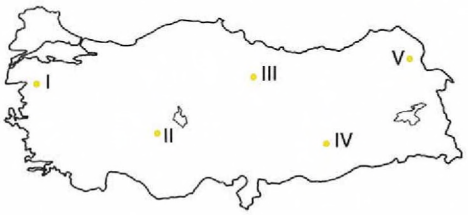

...a... numaralı merkezin yerel saati ile ulusal saat arasındaki fark en azdır. Bu merkez ile ..b.. numaralı merkez arasındaki yerel saat farkı en fazladır.

Yukarıdaki paragrafta a ve b ile gösterilen yerler haritada numaralandırılarak gösterilen merkezlerden hangileriyle eşleştirilmelidir?

	a	b
A)	I	II
B)	II	V
C)	III	IV
D)	IV	III
E)	V	I

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin Coğrafi Konumu

1. Türkiye orta kuşakta yer aldığı için

- Akdeniz iklimi etkili olur.
- Batı rüzgârları eser.
- Cephe yağışları görülür.
- Dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

Türkiye'de kuzeye gidildikçe güneş ışınlarının düşme açısının daralması ülkenin Kuzey Yarım Küre'de yer alması ile ilgilidir. Doğuya gidildikçe yükseltinin artması göreceli konumla ilgilidir.

CEVAP: D

2. Dünya kendi ekseni etrafında batıdan doğruya doğru döndüğü için güneş doğuda daha erken doğar. Bu nedenle Güneş'in geç doğduğu merkez en batıdaki I'dir. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için güneş ışınlarının en büyük açılarla geldiği ve gölge boyunun en kısa olduğu merkez daha güneydeki III'tür.

CEVAP: B

3. Türkiye'de Batı ve Orta Toroslar olarak isimlendirilen dağlık sahaların güney yamaçları güneş ışınlarını kuzey yamaçlara oranla daha büyük açı ile aldıklarından güney yamaçlarda sıcaklık daha yüksektir. Bu nedenle karlar daha erken erir, çığ, sel ve taşkın riski artar, bitkiler daha çabuk olgunlaşır, yerleşmeler daha fazladır ve yerleşme sınırı yüksektir. Ancak güney yamaçlarda yağış miktarının fazla olması enlem ile değil güney yamaçların denize dönük olması ve denizden gelen nemli hava kütlelerini karşılaması ile ilgilidir.

CEVAP: D

4. 21 Mart tarihinde güneş ışınları Ekvator çizgisine yani 0° enlemine tam 90°lik açı ile gelir. 90°lik açıdan tabloda verilen güneş ışınlarının geliş açısı düşüldüğünde bir yerin enlem derecesi elde edilir. Çünkü güneş ışınları her bir enlemde 1° daralır. Buna göre tablodaki kentlerin enlemleri şöyle olur:

Kent	21 Mart Günü Güneş Işınlarının Geliş Açısı	Enlem derecesi (90'a tümleyen açıdır)
I	50°	40°
II	48°	42°
III	53°	37°
IV	54°	36°
V	40°	50°

Türkiye 36° ve 42° enlemleri arasında olduğundan I, II, III ve IV Türkiye'de yer alırken, 50° enlemi Türkiye'de değildir.

CEVAP: E

5. Türkiye'de yer altı kaynak çeşitliliğinin fazla olmasında jeolojik yapı etkili olmuştur. Yer şekilleriyle ilgili özellikler jeomorfolojik yapının sonuçlarıdır. Türkiye'de yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması akarsuların aşındırma gücünü, iklimi, ulaşım etkiler. Engebeli ülkelerin gerçek alanı ile iz düşüm alanı arasındaki fark yüksek olur.

CEVAP: B

6. İzmir ile Sivas arasında 37 - 27 = 10 derece boylam farkı vardır. 10 derecelik boylam farklı 10 x 4 = 40 dakikalık zaman farkına eşittir. Sivas İzmir'e göre daha doğuda olduğuna göre yerel saati 40 dakika ileridir. İzmir'de öğle vakti (12.00) yaşandığına göre Sivas'ın yerel saati 12.00 + 00.40 = 12.40'tır.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Birim zamanda alınan yol çizgisel hızı ifade eder. Dünya'nın küresel şeklinden dolayı çizgisel hız güneyden kuzeye doğru azalır. Haritadaki numaralı merkezlerden en güneyde olan III ile en kuzeyde olan IV arasında birim zamanda alınan yol farkı en fazladır.

CEVAP: D

8. Yaz saati uygulamasında ulusal saat 45 derece Doğu boylamına göre ayarlanmaktadır. Türkiye'nin en doğusunda yer alan bu meridyende yerel saat ulusal saate eşittir. Buradan batıya doğru gidildikçe yerel saat ile ulusal saat arasındaki fark artmaktadır. Bu fark doğuda azalır. Kars seçenekler arasında en doğudaki ildir.

CEVAP: D

9. Güneş bir merkezde doğudan doğar öğle vakti en yüksek konuma ulaşır ve batıdan batar. Balıkesir Kırşehir'e göre daha batıdadır. Kırşehir'de öğle vakti yaşanırken Balıkesir'de doğudan yükselmiş ve öğle vaktine yaklaşmıştır (II). Erzincan ise Kırşehir'e göre daha doğudadır. Yerel saati Kırşehir'den ileridir. Kırşehir'de öğle vakti yaşanırken Erzincan'da güneş öğle vaktini geçmiştir (IV). I. ve V. konumlarda yerel saat farkı çok fazladır.

CEVAP: C

10. "Türkiye'de 21 Haziran tarihinde güneş ışınlarının geliş açısı yıl içindeki en büyük açıya ulaşır. Ancak güneyden kuzeye doğru güneş ışınları daralmaya devam eder." ifadesinden yola çıkıldığında önemli olanın tarih değil güneyde ya da kuzeyde yer alıp almama olduğu anlaşılır. Seçeneklerdeki kentlerden Karaman diğer kentlerden daha güneyde yer alır. Bu nedenle hangi tarih olursa olsun Karaman güneş ışınlarını daha büyük açı ile almaktadır.

CEVAP: A

11. Türkiye dünya üzerinde Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında yer alır. Bu nedenle güneyden kuzeye doğru gidildikçe denizlerin tuzluluk oranı azalır, tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi uzar. Yine güneyden kuzeye doğru gidildikçe paralellerin boyları küçülür, yer çekimi ise artar. Dönenceler dışında yer aldığından yatay düzleme güneş ışınları 90°lik açı ile gelmez.

CEVAP: C

12. Türkiye'nin batı rüzgârlarının etkisinde olması mutlak konumu itibarıyla orta kuşakta yer alması ile ilgilidir. Orta kuşak ülkesi olmasının diğer sonuçları:

- Akdeniz ikliminin görülmesi
- Cephe yağışlarının görülmesi
- Yıl içinde dört mevsim özelliklerinin belirgin olarak görülmesi

CEVAP: A

13. İzmit; Mersin'e göre daha kuzeydedir. Türkiye'de kuzeye gidildikçe güneş ışınlarının düşme açısı daraldığı için gölge boyu uzamaktadır.

CEVAP: C

14. Türkiye'de yer altı kaynaklarının çeşitli olması yerin jeolojik yapısına, arazi oranının düşük olmasına ve engebeye bağlıdır. (Yani özel konum) Ancak Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için bakı yönü güneydir ve kuzeyinden geçen paralel güneyinden geçen paralelden daha kısadır.

CEVAP: E

15. Türkiye'de ulusal saat olarak en doğudan geçen 45 derece Doğu meridyeninin yerel saati ortak olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle V numaralı merkezin yerel saati ile ulusal saat arasındaki fark en azdır. Bu merkez ile I numaralı merkez arasındaki yerel saat farkı en fazladır. Çünkü V numaralı merkeze boylam farkı en fazla olan merkez I'dir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye Dünya üzerinde 36° Kuzey ve 42° Kuzey enlemlerinde yer almaktadır.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Ilıman kuşakta yer almaktadır.

B) Kuzey Yarım Küre'de yer almaktadır.

C) Ekvator çizgisinin kuzeyinde yer almaktadır.

D) Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer almaktadır.

E) Avrupa ve Asya kıtaları arasında yer almaktadır.

2. **Aşağıdakilerden hangisine bakılarak Türkiye'nin Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde olduğu söylenebilir?**

A) Güneş ışınlarının yatay düzleme dik açı ile gelmemesi

B) Dört mevsimin aynı anda yaşanması

C) Yerel saatin başlangıç boylamından ileri olması

D) Akdeniz ikliminin görülmesi

E) Doğuya doğru yükseltinin artması

3. **Aşağıdaki kentlerden hangisinde birim zamanda alınan yol daha fazladır?**

A) Samsun B) Yozgat C) Hatay

D) Kütahya E) Malatya

4. **Aşağıdakilerden hangisine bakılarak Türkiye'nin mutlak konumuna dair bilgi elde edilemez?**

A) Kuzeyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi

B) Kuzeyine doğru paralel boylarının küçülmesi

C) Kuzeyine doğru güneş ışınlarının geliş açısının daralması

D) Dört mevsimin belirgin yaşanması

E) Kıyılarda sıcaklık farklarının az olması

5. I. Gündüzler uzamaya başlamıştır.

II. Gölge boyları kısalmaktadır.

III. Güneş ışınlarının geliş açısı büyümektedir.

Yukarıda verilen durumlardan hangileri Türkiye'de 21 Aralık tarihinden sonra yaşanmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

6. Türkiye'de 2016 yılı mart ayında saatler 1 saat ileri alınarak yaz saati uygulamasına geçilmiştir. Ancak önceki yıllarda eylül ayında saatler 1 saat geri alındığı hâlde 2016 yılı eylül ayında saatler geri alınmamıştır, yaz saati uygulaması devam etmektedir.

Buna göre, Türkiye'de hangi boylamın yerel saati ulusal saat olarak kullanılmaktadır?

A) 26 Doğu B) 30 Doğu C) 36 Doğu

D) 42 Doğu E) 45 Doğu

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye 36° – 42° Kuzey paralelleri ve 26° – 45° doğu meridyenleri arasında yer alır.

Yalnızca bu bilgiden yararlanılarak;

I. Orta kuşakta yer alır.

II. Aynı anda dört mevsim özellikleri görülebilir.

III. Doğusu ile batısı arasında 76 dakika yerel saat farkı vardır.

bilgilerinden hangilerine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) I ve III E) II ve III

8. **Türkiye jeopolitiğinin aşağıdaki özelliklerinden hangisi kısa zaman içinde değişikliğe uğramaz?**

A) Politik değerler B) Askerî özellikler
C) Nüfus potansiyeli D) Ekonomik değerler
E) Iz düşüm alan

9. Türkiye bulunduğu coğrafi konum itibarıyla coğrafyalardan ülkelere komşudur.

Buna göre;

I. Gürcistan,

II. Bulgaristan,

III. Yunanistan,

IV. Ermenistan

ülkelerinden hangileri Türkiye'nin Balkan Coğrafyası'ndan komşusudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) III ve IV

10. Aşağıda Türkiye'nin bazı sınır kapıları verilmiştir.

Sınır kapılarından hangisinin bulunduğu il ve ülke eşleştirmesi doğru değildir?

A) Habur – Şırnak – Irak

B) Cilvegözü – Hatay – Suriye

C) Sarp – Artvin – Gürcistan

D) Kapıkule – Edirne – Bulgaristan

E) Gürbulak – Ardahan – Ermenistan

11.

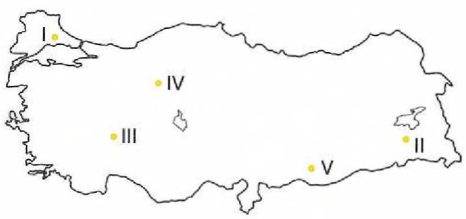

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli olarak verilen noktalardan hangisinde yıl boyu yerel saat geri ve çizgisel hız işaretli olarak verilen diğer noktalardan daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. **Çizgisel hızları yaklaşık olarak aynı olan iki merkezin aşağıda verilen özelliklerinden hangisinin ortak olması beklenmez?**

A) Gündüz süresi

B) Gece - gündüz süre farkı

C) Jeolojik yapı

D) Çizgisel hız

E) Tan ve gurup süresi

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. Ülkelerin sahip oldukları doğal ve beşerî unsurların ekonomik, sosyal ve askerî politikalarını etkilemesine jeopolitik denir.

Türkiye'nin jeopolitik konumu dikkate alındığında aşağıda verilen bölgelerden hangisinin Türkiye'nin izlediği politikalar üzerinde etkisi en azdır?

A) Orta Doğu B) Kıbrıs
C) Azerbaycan D) Güney Amerika
E) Balkanlar

14. Aşağıdaki haritada gösterilen Zonguldak, Trabzon ve Samsun kentleri öğle vaktinde güneş ışınlarını yaklaşık aynı açıyla alır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisine bağlanabilir?

A) Kuzey Yarım Küre'de yer almalarına
B) Aynı enlem üzerinde olmalarına
C) Aynı bölgede yer almalarına
D) Karadeniz kıyısında olmalarına
E) Dağların doğu batı yönlü uzanmasına

15.

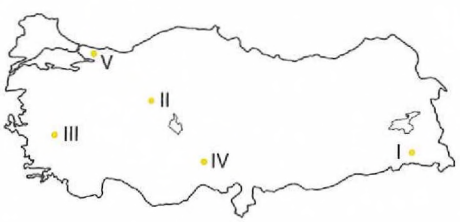

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli olarak verilen kentlerin hangisinde yıl içerisinde gece-gündüz süre farkı daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Aşağıdaki Türkiye haritasında beş kentin konumu verilmiştir.

Yukarıdaki Türkiye haritasında konumları verilen kentler ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Ankara'nın Kuzey Kutup Noktası'na olan uzaklığı Yalova'dan fazladır.
B) Kasım ayında Afyon'da yaşanan gündüz süresi Gaziantep'ten uzundur.
C) Ankara ile Erzurum arasındaki yerel saat farkı Gaziantep ile Afyon arasındaki yerel saat farkından fazladır.
D) Yalova'da doğu-batı yönünde birim uzunlukta geçilen meridyen sayısı Gaziantep'ten fazladır.
E) Verilen merkezler arasında yerel saati en geri çizgisel hızı en az olan kent Yalova'dır.

17. **Aşağıdakilerden hangisi üzerinde Türkiye'nin matematik konumunun etkisinden söz edilebilir?**

A) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
B) Buzul şekillerine kıyıda rastlanılmaması
C) Ege Bölgesi'nde dağların kırık olması
D) İstanbul ve Çanakkale boğazlarının ria tipi kıyı olması
E) IV. Jeolojik Dönem'de toptan yükselmiş olması

18. **Türkiye'nin matematik konumu düşünüldüğünde aşağıda verilenlerden hangisi enleme bağlı olarak değişen özelliklerden biri değildir?**

A) Denizlerin tuzluluğu B) Yer çekimi
C) Yağış miktarı D) Çizgisel hız
E) Gündüz süresi

HOCAWEBDE

ÇÖZÜM

3 Türkiye'nin Coğrafi Konumu

1. Türkiye Dünya üzerinde 36° Kuzey ve 42° Kuzey enlemleri arasında yer alır. Bu nedenle orta kuşak (Ilıman kuşak) olarak ifade edilen bölgede, 23° 27' Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde, Ekvator çizgisinin (0° paralelinin) kuzeyinde bulunmaktadır. Türkiye'nin iki kıtanın birleştiği yerde yer almasının bulunduğu mutlak konum özellikleri ile ilgisi yoktur.

CEVAP: E

2. Türkiye Yengeç Dönencesi'nin kuzeyindedir. Bu nedenle Türkiye'de;

- Güneş ışınları öğle vakti yatay bir düzleme asla 90°lik açı ile gelmez ve bu nedenle yatay düzlemdeki cisimlerin gölge boyu asla sıfır olmaz.
- Güneş ışınları yıl boyunca öğle vakti güneyden gelir ve gölgeler öğle vakti daima kuzeye düşer.
- Dağların Güneş'in büyük açı ile geldiği güney yamaçları bakı yönüdür.

CEVAP: A

3. Dünya'nın kendi ekseni etrafındaki dönüş hızına çizgisel hız diğer adıyla birim zamanda alınan yol denir. Dünya Ekvator çevresinde daha hızlı dönerken kutuplar çevresinde hız daha azdır. Verilen kentlerden birim zamanda alının yolun yani hızın fazla olduğu kent en güneydeki Hatay olmalıdır.

CEVAP: C

4. Türkiye'de kuzeyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi kutup kuşağının güneyinde olduğumuzu, kuzeyine doğru paralel boylarının küçülmesi ve kuzeyine doğru güneş ışınlarının geliş açısının daralması Ekvator'un kuzeyinde olduğumuzu kanıtlar. Dört mevsimin belirgin yaşanması ise orta kuşak ülkesi olmamızın bir sonucudur. Ancak kıyılarda sıcaklık farkının az olması kıyıların nemlilik etkisi ile aşırı ısınıp soğumaması ile ilgilidir.

CEVAP: E

5. Türkiye'de 21 Aralık tarihinde kış yaşanır. Bu tarihten sonra güneş ışınlarının geliş açısı büyümeye bu nedenle de gölge boyu kısalmaya başlar. Bu tarihten sonra 21 Mart eşitliğine gidildiği için gündüzler eşitlenmek üzere uzamaya başlayacaktır.

CEVAP: E

6. Türkiye 2016 yılına kadar kış saati uygulamasında +2. saat dilimini (30° Doğu) kullanırken, ileri saat (yaz saati) uygulamasında +3. saat dilimini (45° Doğu) kullanmıştır. 2016 yılından itibaren yıl boyunca ileri saat uygulaması (+3) yani 45° Doğu boylamının saati kullanılmaya başlamıştır.

CEVAP: E

7. Türkiye'nin orta kuşakta yer aldığı bulunduğu enlemlerden, doğusu ile batısı arasında 76 dakika yerel saat farkı olduğu bulunduğu boylamlardan anlaşılır. Aynı anda dört mevsim özelliklerinin görülebilmesi özel konumun sonuçlarındandır.

CEVAP: D

8. Türkiye jeopolitiği üzerinde etkili olan faktörlerden beşerî ve ekonomik yapı üzerine kurulu olanlar kısa sürede değişiklik gösterirken, ülkenin fiziki yapısı kısa sürede değişikliğe uğramaz. Bu nedenle politik değerler, ekonomik değerler, askerî özellikler ve nüfus göstergeleri kısa sürede değişirken, su kaynakları ve iz düşüm alan, kısa sürede değişikliğe uğramaz.

CEVAP: E

9. Türkiye Balkan Coğrafyası'ndan Yunanistan ve Bulgaristan ile, Kafkas Coğrafyası'ndan Gürcistan, Azerbaycan (Nahçıvan'dan dolayı) ve Ermenistan ile İran, Irak ve Suriye'den dolayı da Orta Doğu Coğrafyası ülkeleri ile komşudur.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

10. Gürbulak Sınır Kapısı'nın Türkiye'yi Ardahan üzerinden Ermenistan'a bağladığı doğru değildir. Gürbulak Sınır Kapısı Trabzon Limanı'nı Ağrı – Doğubayazıt üzerinden İran'a bağlayan transit ticaret yolunun sınır kapısıdır. Diğer seçeneklerdeki sınır kapılarının yerleri doğru verilmiştir.

CEVAP: E

11. Ülkemizde çizgisel hız güneyden kuzeye doğru gidildikçe azalır. Bundan dolayı en kuzeyde yer alan merkezlerde çizgisel hız azdır. Türkiye'de 45° meridyenindeki Iğdır'ın yerel saati ulusal saat olarak kullanılmaktadır. Bu bilgiye bağlı kalarak Iğdır'a göre en batıda yer alan ve en kuzeyde yer alan merkez I numaralı yerdir.

CEVAP: A

12. Çizgisel hızları aynı olan merkezlerin paralelleri (enlemleri) aynıdır. Buna göre, gece-gündüz süresi ve süre farkı, tan ve gurup süresi, gölge boyu ve yönü, güneş ışınlarını alma açıları aynıdır. Jeolojik yapı matematik konuma bağlı değildir.

CEVAP: C

13. Türkiye jeopolitik konumu bakımından dünya üzerinde önemli bir coğrafi konuma sahiptir. Türkiye Asya, Avrupa, Afrika kıtalarının birbirine yaklaştığı yerde bulunur. Orta Doğu'da meydana gelen gelişmeler ve değişmelerden etkilenen bir konumda yer almaktadır. Balkanlar, Kafkas ve Orta Asya'daki Türk devletleri ile geçmişte ve günümüzde sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşimler hâlindedir. Bu bilgilerden dolayı çevresinde yer alan bu ülkelerde meydana gelebilecek her türkü olaydan etkilenmektedir. Ancak Latin (Güney) Amerika konum itibarıyla ülkemizden çok uzakta yer alan bir konumdadır ve etkisi çok azdır.

CEVAP: D

14. Verilen 3 merkez aynı paralel (enlem) üzerinde aldıkları için güneş ışınlarının geliş açısı aynıdır. Aynı enlem üzerinde yer alan merkezlerin Ekvator'a olan uzaklıkları aynı olduğu için çizgisel hızları aynıdır.

CEVAP: B

15. Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe gece-gündüz arasındaki fark giderek artmaktadır. Bu bilgiye göre harita üzerinde işaretli olan merkezlerden en kuzeyde yer alan V numaralı merkezde bu fark en fazladır.

CEVAP: E

16. Ankara Yalova'ya göre daha güneyde olduğu Kuzey Kutup Noktası'na Yalova'dan daha uzaktır. Doğu ve batı arasındaki uzaklık ne kadar fazla ise yerel saat farkı fazladır bundan dolayı Ankara ile Erzurum arasındaki yerel saat farkı fazladır. Kuzeye gidildikçe meridyenler arasındaki mesafe daraldığı için Yalova'da birim uzunluktaki meridyen sayısı Gaziantep'ten fazladır. Yalova en batıda olduğundan yerel saati geridir ve çizgisel hız kuzeye gidildikçe azalır bundan dolayı Yalova'nın çizgisel hızı en azdır. Ancak kasım ayında Afyon'da gündüz süresi Gaziantep'ten kısadır. Çünkü kış aylarında güneyde gündüz daha uzundur.

CEVAP: B

17. Verilen öncüller değerlendirildiğinde Türkiye'de buzul şekillerinin kıyıda görülmemesinin en önemli sebebi sıcaklık koşullarıdır. Türkiye enlem olarak orta kuşakta yer aldığı için buzul şekilleri kıyılarda ve alçak kesimlerde görülmemektedir. Eğer ki Türkiye kutuplara yakın bir yerde olsa idi alçak kesimlerde kıyıdan itibaren buzul şekilleri görülebilirdi. Diğer öncüller Türkiye'nin özel konumu ile ilgili özelliklerdir.

CEVAP: B

18. Enlemin etkileri genel olarak güneyden kuzeye doğru değişen olaydır bunlar:

Güneş ışınlarının geliş açısı ve sıcaklık kuzeye gidildikçe azalır, gölge boyu kuzeye gidildikçe artar, çizgisel hız kuzeye gidildikçe azalır, yer çekimi ve gece - gündüz arasındaki fark kuzeye gidildikçe artar. Ancak yağış miktarı oluşmasında enlemin hiçbir etkisi yoktur. Yağış miktarı denize göre konuma, yer şekillerine ve yükseltiye yani göreceli konuma bağlı değişir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. I. Sar Bölgesi
II. FIR Hattı
III. Adalar

Yukarıda verilen doğrudan sorunlardan hangileri Yunanistan ile yaşanmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Türkiye'de kuzeye doğru gidildikçe gece - gündüz süre farkı artmaktadır.

Bu bilgiye göre aşağıda verilen kent çiftlerinden hangi ikisi arasındaki gece - gündüz süre farkı diğer seçeneklerde verilen illere göre daha fazladır?

A) Ankara - Konya
B) Antalya - Karabük
C) Denizli - Muğla
D) Adıyaman - Gaziantep
E) Trabzon - Kastamonu

3. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı kentlerin yerleri gösterilmiştir.

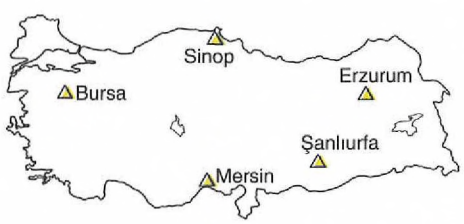

Yukarıdaki haritada verilen kentlerin hangi ikisi arasında yerel saat farkı daha azdır?

A) Mersin – Şanlıurfa B) Mersin – Sinop
C) Sinop – Erzurum D) Bursa – Sinop
E) Şanlıurfa – Bursa

4. **Ocak ayında Konya'dan yola çıkan bir kişi ulaştığı yerde gündüz süresinin Konya'ya göre daha uzun olduğunu gözlemlemiş ise bu kişi yolculuğu aşağıdaki kentlerden hangisine yapmıştır?**

A) Antalya B) Yozgat C) Bursa
D) İstanbul E) Samsun

5. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı merkezler numaralar ile gösterilmiştir.

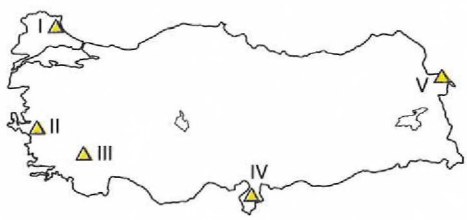

Yukarıdaki haritada verilen yerlerin hangisinde güneş ışınlarının geliş açısı yıl boyunca diğerlerininkinden daha dardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki Türkiye haritası üzerinde bazı kentlerin yerleri gösterilmiştir.

Haritadaki kentlerden hangisinin üzerinden geçen meridyenin komşu meridyene olan mesafesi daha kısadır?

A) Yozgat B) İzmir C) Van
D) Sinop E) Adana

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Türkiye'nin bulunduğu coğrafyada yaşanan aşağıdaki sorunlardan hangisi ile doğrudan ilgilendiği söylenemez?**

A) Kıbrıs Meselesi
B) Irak'ın işgal edilmesi
C) Kıta Sahanlığı
D) Ermeni Tehciri
E) Mısır'daki iç karışıklıklar

8. Türkiye'nin en uzun sınır komşusu Suriye'dir. Bu durum sonucunda komşular içinde en fazla sınır kapısı Suriye'ye açılmaktadır.

Aşağıdaki sınır kapılarından hangisinin Suriye'ye açıldığı söylenemez?

A) Yayladağı
B) Cilvegözü
C) Ceylanpınar
D) Sarp
E) Nusaybin

9. **Yaklaşık olarak aynı boylam üzerinde olduğu bilinen aşağıdaki beş kentten hangisinde 21 Haziran tarihinde Güneş en geç batmaktadır?**

A) İzmit
B) Burdur
C) Finike
D) Afyon
E) Bilecik

10. **Aşağıda verilen özelliklerinden hangisi Türkiye'nin jeopolitiği üzerinde daha az etkilidir?**

A) Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer alması
B) Çevresine göre zengin su kaynaklarına sahip olması
C) Dört mevsim özelliklerinin belirgin olması
D) Hazar Havzası doğal kaynaklarına yakın konumda olması
E) Uluslararası öneme sahip su yollarının bulunması

11. **Ali Kuşçu tarafından Osmanlı Dönemi'nin Başlangıç Boylamı aşağıdaki yapılardan hangisi olarak belirlenmiştir?**

A) Ayasofya
B) Sultanahmet
C) Galata
D) Topkapı
E) Dolmabahçe

12. **Aşağıdaki seçeneklerde yapılan ülke ve bu ülkelere açılan sınır kapısı eşleştirmelerinden hangisinin doğru olduğu söylenemez?**

A) Gürcistan – Kapıköy
B) İran – Gürbulak
C) Suriye – Öncüpınar
D) Ermenistan – Akyaka
E) Bulgaristan – Kapıkule

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. **Türkiye'nin aşağıda verilen akarsularından hangisi "Sınır Aşan Sular" olarak ifade edilen sorunun çıkmasına neden olmuştur?**

A) Göksu B) Fırat C) Sakarya
D) Gediz E) Kızılırmak

14. **Türkiye'de 21 Mart günü aşağıdakilerden hangisinin yaşandığı söylenemez?**

A) Antalya'da güneşin doğumundan batımına kadar 12 saat geçer.
B) Aynı boylam üzerindeki kentlerde güneş aynı anda doğar ve batar.
C) Aynı enlem üzerinde doğuya doğru gidildikçe gündüz süresi uzar.
D) 40° Kuzey enleminde bulunan Çanakkale güneş ışınlarını 50° açı ile alır.
E) Gün doğumu ile üç ay sürecek ilkbahar mevsimi başlar.

15. I. Irak
II. İran
III. Suriye
IV. Gürcistan

Türkiye'nin yukarıda verilen komşu ülkelerinden hangilerine doğrudan demir yolu ulaşımı olduğu söylenemez?

A) Yalnız I B) II ve III
C) I ve IV D) II ve IV
E) III ve IV

16. Aşağıdaki Türkiye haritasında aynı enlem üzerinde bulunan kentlerin konumları verilmiştir.

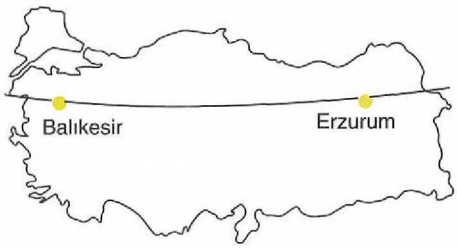

Yukarıdaki haritada konumları verilen kentlerle ilgili aşağıdakilerden hangisinin yıl boyunca benzer olduğu söylenebilir?

A) Tarımda sulamaya duyulan ihtiyaç
B) Akarsuların en fazla su taşıdıkları mevsim
C) 23 Eylül günü güneşin doğuş anı
D) Güneş ışınlarının tutulma oranı
E) Yer altı kaynaklarının dağılışı

17. Aynı boylam üzerinde kentlerde gölge boyunun en kısa olduğu an aynıdır.

Aşağıda verilen kentlerden hangilerinde gölge boyunun en kısa olduğu anın aynı olduğu söylenebilir?

A) Hakkâri – Muğla
B) Ardahan – Kastamonu
C) Kayseri – Edirne
D) İzmir – Bitlis
E) Kütahya - İzmit

18. I. Kıbrıs meselesi
II. Bosna
III. Yunanistan
IV. Afganistan

Türkiye'nin yukarıda verilen ülkelerden hangisinde yaşanan sorunlarla dolaylı yoldan ilgilendiği söylenebilir?

A) I ve II B) II ve III
C) I ve IV D) II ve IV
E) III ve IV

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Coğrafi Konumu

1. Türkiye bulunduğu coğrafyada doğrudan veya dolaylı onlarca sorunla mücadele etmektedir. Özellikle Ege Denizi hâkimiyeti konusunda Yunanistan ile kıta sahanlığı, uçuş bölgesi olan FIR Hattı, arama kurtarma faaliyet bölgesi olan SAR Bölgesi ve Adalar Sorunu yaşamaktadır.

CEVAP: E

2. Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe gece - gündüz arasındaki fark atmaktadır. Bu duruma göre verilen iller değerlendirildiğinde güneyde ve kuzeyde birbirinden enlem olarak en uzakta yer alan iller arasında gece - gündüz arasındaki fark en fazla, enlem olarak birbirine en yakın olan merkezlerde ise fark az olur. Antalya ve Karabük enlem olarak diğer illere göre birbirlerinden daha uzakta yer alırlar.

CEVAP: B

3. Yerel saat farkı boylam farkına bağlıdır. Haritada verilen kentler içinde boylam farkı en az olan kentler Mersin ve Sinop kentleridir. Bu yüzden verilenler içinde yerel saat farkı en az olan iki kent Mersin ve Sinop kentleridir.

CEVAP: B

4. Türkiye'de ocak ayında yola çıkan bir gözlemci ulaştığı yerde gündüz süresinin daha uzun olduğunu gözlemlemiş ise Konya'ya göre daha güneyde bir merkeze gitmiş demektir. Çünkü Türkiye'de kış mevsiminde güneye doğru gidildikçe gündüz süresi daha uzun olur. Antalya Konya'nın güneyinde iken Yozgat, Bursa, İstanbul ve Samsun Konya'nın kuzeyindedir.

CEVAP: A

5. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için güneyden kuzeye gidildikçe güneş ışınlarının geliş açısı daralır. Haritada verilen yerler içinde en kuzeyde bulunan yerde (I) güneş ışınları diğerlerine göre daha dar açı ile gelir.

CEVAP: A

6. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığından kuzeyine doğru gidildikçe iki meridyen arasındaki mesafe daralır. Çünkü tüm meridyenler kutup noktasında birleşir. Bu nedenle verilen kentlerin üzerinden geçen meridyenin komşu meridyene olan mesafesinin kısa olanı kutup noktasına daha yakın olan olmalıdır. En kuzeyde bulunan kent Sinop'tur.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Türkiye'nin doğrudan ilgilendiği sorunlar:**

- Irak'ın işgali
- Kıbrıs Meselesi
- Yunanistan ile kıta sahanlığı sorunu
- Batı Trakya'daki Türklerin sorunları
- Su sorunu (Fırat ve Dicle)
- 1915 Olayları (Ermeni sorunu) tehcir olayı
- Suriye'deki iç karışıklıklar

Türkiye'nin dolaylı yoldan ilgilendiği sorunlar:

- Orta Doğu'da İsrail – Filistin çatışması, Mısır, Libya, Tunus gibi Kuzey Afrika ülkelerindeki iç karışıklıklar.
- Kafkasya'daki karışıklıklar. (Ermenistan'ın Karabağ'ı işgali, Gürcistan'ın Güney Osetya'yı işgali)
- Afganistan, Makedonya, Kosova ve Bosna – Hersek sorunu

CEVAP: E

8. Suriye sınırının uzun olması nedeniyle güneydoğudan ve güneyden pek çok sınır kapısı Suriye'ye açılmaktadır. Bunlar: Yayladağı, Cilvegözü, Akçakale, Karkamış, Ceylanpınar, Öncüpınar, Zeytindalı, Mürşitpınar ve Nusaybin'dir. Sarp sınır kapısı Karadeniz'den Gürcistan'a açılmaktadır.

CEVAP: D

9. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığından 21 Mart ile 23 Eylül arasındaki dönemde kuzeye doğru gidildikçe gündüz uzarken gece kısalır. 23 Eylül ile 21 Mart arasındaki dönemde ise güneye doğru gidildikçe gündüz uzarken gece süresi kısalır. 21 Haziran'da kuzeyde gündüz süresi daha uzun olduğundan güneş en geç batar.

CEVAP: A

10. Türkiye'nin jeopolitiği üzerinde etkili olan özellikler şunladır: İki kıtanın (Avrupa ve Asya) birbirine en yakın olduğu yerdedir. Buna bağlı olarak; Doğu ile batı medeniyetleri, kültürleri, dini ve politik sistemleri arasındadır. Doğu ile batı arasında enerji akışlarının koridoru konumundadır. Üç tarafı denizlerle çevrili ve iki önemli boğaza (İstanbul ve Çanakkale) sahiptir. Bu nedenle; Karadeniz'e komşu ülkelerin okyanuslara açılan kapısı konumundadır. Birleşmiş Milletlere, NATO'ya ve Avrupa Güvenlik Konseyi'ne üyedir. Bulunduğu bölgede güçlü bir orduya sahiptir. Bulunduğu bölgede zengin su kaynaklarına sahiptir. Ancak Türkiye'nin dört mevsimi belirgin olması, iklim çeşitliliği ve jeolojik yapısının jeopolitiği üzerinde etkisi yoktur.

CEVAP: C

11. Dünya üzerindeki tüm boylamların boyları birbirine eşit olduğundan başlangıç boylamı olarak tarih boyunca farklı merkezler seçilmiştir. Günümüzde İngiltere'nin Londra yakınlarından geçen Başlangıç Meridyeni Greenwich olarak kabul edilmiştir. Avrupa Greenwich öncesinde Paris'i başlangıç olarak kabul etmekteydi. Osmanlıda ise başlangıç boylamı Ali Kuşçu tarafından 29° Doğu Boylamı'nda olan İstanbul'daki Ayasofya kabul edilmiştir.

CEVAP: A

12. Seçeneklerde verilen ülke ve sınır kapısı eşleştirmelerinden Bulgaristan – Kapıkule, Suriye – Öncüpınar, Ermenistan – Akyaka ve İran – Gürbulak eşleştirmesi doğrudur. Ancak Gürcistan - Kapıköy sınır kapısı yanlıştır. Kapıköy Gürcistan'a değil İran'a açılır. Gürcistan'ın en önemli sınır kapısı Sarp'tır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

13. Türkiye'nin komşuları ile yaşadığı sorunlardan biri de sınır aşan sular meselesi olarak ifade edilir. Türkiye'den kaynağını alarak güneye giden akarsularda bu sorun yaşanmaktadır. Kaynağını Doğu Anadolu'dan alarak güneyde Suriye'ye doğru akan Fırat'ın üzerinde GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi)ın inşa edilmeye başlanması Fırat'ın sınır aşan sular sorunu olarak nitelendirilmesine neden olmuştur.

CEVAP: B

14. 21 Mart günü gece - gündüz eşitliği yaşanır ve bu duruma ekinoks adı verilir. Tüm dünyada gece süresi gündüz süresine eşittir. Aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerde güneş aynı anda doğar ve batar. Bir merkezde güneş doğduktan 12 saat sonra batar. İlkbahar başlangıcı olan bu tarihten itibaren 21 Haziran tarihine kadar ilkbahar yaşanır. Ancak aynı enlem üzerinde bulunan merkezlerde gündüz süresi yıl boyunca eşittir. 21 Mart günü güneş ışınları 0° enlemi Ekvator'a 90°'lik açı ile gelir. 40° kuzeyde yer alan Çanakkale ise 90°'ye tümleyen açı olan 50° ile güneş ışınlarını almaktadır.

CEVAP: C

15. Türkiye'nin komşu ülkelerinden Yunanistan, Bulgaristan, Ermenistan, İran, Suriye ve Gürcistan'a doğrudan demir yolu ile ulaşılabilir. Ancak Irak'a doğrudan demir yolu ağı yoktur.

CEVAP: A

16. Aynı enlem üzerinde bulunan merkezlerde güneş ışınlarının geliş açısı ve güneş ışınlarının atmosferdeki tutulma oranı aynıdır. Ancak iki merkezin iklimleri farklı olduğundan tarımda sulama gereksinimi, akarsu rejimleri farklıdır. Aynı boylam üzerinde yer almadıkları için güneşin doğuş anı da farklıdır. Aynı zamanda yer altı kaynaklarının enlem veya boylam ile ilgisi yoktur.

CEVAP: D

17. Aynı boylam üzerinde yer alan merkezlerde öğle vakti aynı anda yaşanır. Bu duruma güneşin en tepeye geldiği an adı da verilir. Güneş gün içinde en tepeye geldiğinde gölge boyu en kısa olur. Bu nedenle aynı boylam üzerinde bulunan Kütahya ve İzmit kentlerinin güneşin en tepeye geldiği anları ve gölge boyunun en kısa olduğu anları aynıdır.

CEVAP: E

18. Türkiye'nin doğrudan ilgilendiği sorunlar: Irak'ın işgali, Kıbrıs Meselesi, Yunanistan ile kıta sahanlığı sorunu, Batı Trakya'daki Türklerin sorunları, su sorunu (Fırat ve Dicle), 1915 Olayları (Ermeni sorunu) tehcir olayı, Suriye'deki iç karışıklıklar.

Türkiye'nin dolaylı yoldan ilgilendiği sorunlar:

- Orta Doğu'da İsrail – Filistin çatışması, Mısır, Libya, Tunus gibi Kuzey Afrika ülkelerindeki iç karışıklıklar.
- Kafkasya'daki karışıklıklar.

  (Ermenistan'ın Karabağ'ı işgali, Gürcistan'ın Güney Osetya'yı işgali)
- Afganistan, Makedonya, Kosova ve Bosna – Hersek sorunu

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

5 Türkiye'nin Coğrafi Konumu

1. Proje ödevi ile ilgili gözlem yapan bir öğrenci Türkiye'de gecelerin uzamakta olduğunu ve gecelerin gündüzlerden daha uzun olduğunu belirlemiştir.

Öğrencinin gözlem yaptığı dönem aşağıdakilerden hangisidir?

A) 19 Ekim – 29 Ekim

B) 10 Ocak – 20 Ocak

C) 20 Ağustos – 30 Ağustos

D) 14 Şubat – 24 Şubat

E) 5 Eylül – 15 Eylül

2. **Türkiye'de aynı enlemde bulunan yerlerde aşağıda verilen özelliklerden hangisinin aynı olduğu kesin değildir?**

A) Gece – gündüz süre farklarının

B) Gece – gündüz sıcaklık farklarının

C) Güneş ışınlarının geliş açısının

D) Öğle vaktinde güneşin ufuktaki yüksekliğinin

E) Öğle vaktindeki gölge boylarının

3.

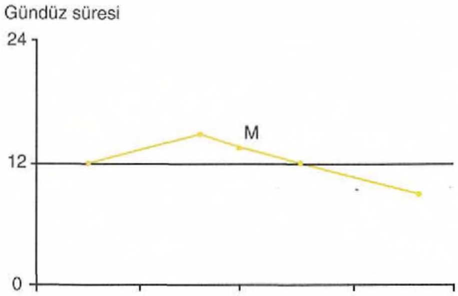

Yukarıdaki grafikte Türkiye'de 40° kuzey enleminde bulunan bir yerde yıl içindeki gündüz süresi değişimi verilmiştir.

M noktası ile gösterilen gün hangi aylar arasında yaşanmaktadır?

A) Mayıs – Haziran

B) Eylül – Ekim

C) Temmuz – Ağustos

D) Aralık – Ocak

E) Nisan – Mayıs

4. I. Doğusuna doğru gidildikçe çiğ riskinin artması

II. Önemli petrol ve doğal gaz boru hatlarının geçmesi

III. Sıcak çatışmaların sürdüğü Orta Doğu ülkelerine çok yakın olması

IV. Ticaret potansiyelinin yüksek olması

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'nin özel konumunun sağladığı avantajlardan değildir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

5.

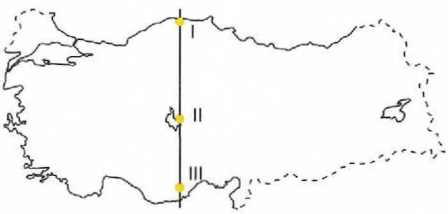

Yukarıda konumları verilen I, II, III numaralı merkezlerde aşağıdaki özelliklerden hangisi aynıdır?

A) Başlangıç meridyeni ile aralarındaki mesafe

B) 21 Haziran'da güneşin doğuş saatleri

C) Güneş ışınlarının geliş açısı

D) Gece – gündüz süreleri

E) Öğle vakitleri

6. **Aşağıdakilerden hangileri Türkiye'de enlemin bölgesel farklılıklar yarattığına dair örnek olarak verilebilir?**

A) Antalya'da denize girme süresinin Yalova'ya göre daha uzun olması

B) Karadeniz Dağları'nda yağışların fazla olması

C) Erzurum'da sıcaklıkların Ankara'dakinden düşük olması

D) Kış mevsiminde Samsun'da sıcaklıkların Konya'dakinden yüksek olması

E) Rize kıyılarında fön rüzgârlarının etkili olması

HOCAWEBDE

7. Aşağıdaki haritada bazı illerin yerleri gösterilmiştir.

Haritadaki merkezler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) 21 Haziran'da Trabzon'dan Bingöl'e gidildikçe gündüz süresi kısalır.

B) Verilen illerin hepsinde 23 Eylül'deki gündüz süresi 12 saattir.

C) Gece-gündüz süre farkının en az olduğu il Mersin'dir.

D) Denizli'nin yerel saati Mersin'inkinden ileridir.

E) 21 Aralık'ta gündüz süresinin en kısa olduğu il Trabzon'dur.

8.

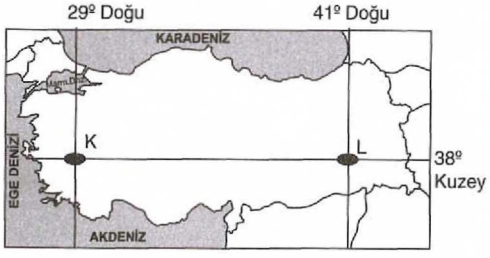

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen K ve L merkezleri için, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) K ve L merkezlerinin gündüz süreleri yıl boyunca aynıdır.

B) K ve L merkezleri arasında 48 dakikalık zaman farkı vardır.

C) K ve L merkezlerinin iklim özellikleri aynıdır.

D) K ve L merkezlerindeki cisimlerin gölge boyları aynıdır.

E) K ve L merkezlerinin çizgisel hızları aynıdır.

9. Türkiye'de 45° Doğu boylamındaki Iğdır'ın yerel saati ortak saat olarak kullanılır.

Buna göre, ulusal saat ile yerel saat farkının en fazla olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

A) Manisa B) Samsun C) Mardin

D) Rize E) Kars

10. **5 Ağustos günü Yozgat'tan aşağıdaki şehirlerin hangisine doğru gidildiğinde gündüz süresi daha uzun olur?**

A) Samsun B) Karaman

C) Aydın D) Adana

E) Hakkâri

11. **Gaziantep ve Erzurum illerinin, aşağıdaki özelliklerinden hangisinin farklı olması matematik konum etkisiyle açıklanamaz?**

A) Yerel saatlerinin

B) Çizgisel hızlarının

C) Gece-gündüz sürelerinin

D) Litolojik yapılarının

E) Aynı boydaki cisimlerin gölge boylarının

HOCAWEBDE

12. **Aralık ayında İstanbul'dan Antalya'ya doğru seyahat eden bir grup öğrenci, aşağıdakilerin hangisinde artış olduğunu söyleyemez?**

A) Güneş ışınlarının düşme açısında
B) Deniz suyu sıcaklıklarında
C) Gündüz süresi uzunluğunda
D) Tan ve gurup sürelerinde
E) Dünya'nın çizgisel hızında

13. Çanakkale, Ankara ve Erzurum illerinin öğle vakti güneş ışınlarını alma açıları birbirine yakındır.

Buna göre, bu illerin aşağıdakilerden hangisi bakımından benzer oldukları kesindir?

A) Boylam derecesi
B) Denize uzaklık
C) Ortalama yükselti
D) Enlem derecesi
E) Yer şekilleri

14. Ekvator'dan kutuplara gidildikçe ardışık iki meridyen arası uzaklık giderek azalır.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde ardışık iki meridyen arası uzaklık diğerlerinden azdır?

A) Kırklareli
B) Kütahya
C) Van
D) Burdur
E) Mardin

15. **Türkiye'nin kıyı kesimleri ile iç kesimleri aşağıdakilerden hangisi bakımından farklılık göstermez?**

A) Gündüz ve gece sıcaklık ortalamaları
B) Kar yağışlı gün sayısı
C) Çözülme türü
D) Ormanların kendini yenileme süresi
E) Yatay düzlemdeki cisimlerin öğle vakti gölge yönü

16. **Türkiye'de aşağıdaki tarihlerden hangisinde gece süresi gündüz süresinden daha uzundur ve gece süresi bir önceki güne göre daha kısa olur?**

A) 21 Temmuz
B) 21 Mart
C) 14 Şubat
D) 29 Ekim
E) 9 Eylül

17. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik açıdan dünyada önemli bir konuma sahip olduğunu göstermez?**

A) Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirlerine çok yaklaştığı bir yerde bulunması ve bu kıtalar arasında ulaşım koridoru olması
B) Kuzeyde ve güneydeki yüksek dağlık sahalarda yaylacılık faaliyetlerinin yapılması
C) Petrol üretim ve tüketim bölgeleri arasında yer alması ve enerji koridoru olması
D) Üç tarafı denizlerle çevrili iki yarımada üzerinde yer alması ve deniz ticaretine olanak sağlayan önemli limanlara sahip olması
E) Bulunduğu coğrafyada su kaynaklarına, genç nüfusa ve güçlü bir orduya sahip olması

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin Coğrafi Konumu

1. 21 Haziran – 21 Aralık arasında Türkiye'de (Kuzey Yarım Küre'de) gündüzler kısalır, geceler uzar. 23 Eylül – 21 Aralık arasında gündüzler kısalmaktadır ve geceler gündüzlerden uzundur. 19 Ekim – 29 Ekim arasında durum böyledir.

CEVAP: A

2. Türkiye'de aynı enlemde bulunan yerlerde gece-gündüz süre farklarının, çizgisel hızlarının, güneş ışınlarının geliş açısının, öğle vaktinde güneşin ufuktaki yüksekliğinin, öğle vaktindeki gölge boylarının aynı olduğu kesindir. Gece-gündüz sıcaklık farkları denize göre konuma ve nemliliğe bağlı bir özelliktir. Aynı enlemde bulunan yerlerde aynı olması kesin değildir.

CEVAP: B

3.

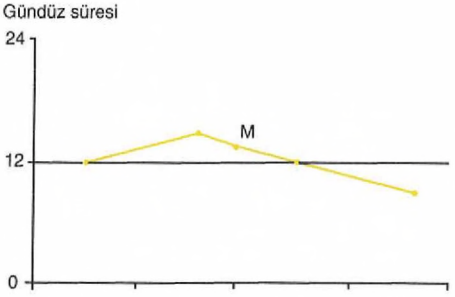

Grafiğe göre verilen zamanda gündüzler kısalmaktadır ve gündüz süresi gece süresinden uzundur. Verilen zaman 21 Haziran ile 23 Eylül arasındadır. Seçeneklerde verilen aylardan Temmuz – Ağustos ayları bu zaman diliminde yer almaktadır.

CEVAP: C

4. Önemli petrol ve doğal gaz boru hatlarının geçmesi ve ticaret potansiyelinin yüksek olması Türkiye'nin özel konumundan kaynaklanan avantajlardandır. Ülkenin doğusuna doğru gidildikçe çığ riskinin artması ve sıcak çatışmaların sürdüğü Orta Doğu ülkelerine çok yakın olması avantaj sayılamaz.

CEVAP: B

5. Aynı boylamda bulunan yerlerde yerel saat, öğle vakti aynıdır. Diğer seçeneklerde verilen özellikler aynı değildir.

CEVAP: E

6. Antalya'da denize girme süresinin Yalova'ya göre daha uzun olması enleme bağlı (sıcaklığın güneyde fazla olması) bir özelliktir. Diğer seçeneklerde verilenler özel konuma bağlı özelliklerdir.

CEVAP: A

7. 21 Haziran'da kuzeye gidildikçe gündüz süresi uzar. Bu nedenle Trabzon'dan Bingöl'e doğru gündüz süresi kısalır. 21 Mart ve 23 Eylül'de Dünya'nın her yerinde gece-gündüz süresi eşittir. Ekvator'a yaklaşıldıkça gece-gündüz süresi farkı azalır. Verilen şehirler arasında Ekvator'a en yakın olanı Mersin olduğundan gece-gündüz süresi farkı en azdır.

21 Aralık'ta kuzeye gidildikçe gündüz süresi kısalır. En kuzeydeki şehir Trabzon olduğundan 21 Aralık'ta gündüz süresi en kısadır. Denizli, Mersin'in batısında olduğundan yerel saati Mersin'den geridir.

CEVAP: D

8. Haritada gösterilen K ve L merkezlerinin enlemleri aynıdır. Aynı enlem üzerinde ise gece ve gündüz süreleri ile çizgisel hızlar aynıdır. K ve L merkezleri arasında 12° lik boylam farkı vardır. Bu da 48 dakika yapar.

Aynı enlem üzerindeki merkezler öğle vakti güneş ışınlarını aynı açıyla almalarına karşın, iklim özellikleri aynı değildir.

CEVAP: C

9. Türkiye 45° Doğu meridyeninin saatini ortak saat olarak kullanır. Verilen şehirler arasında Iğdır'a en uzak olup Iğdır'la saat farkı en fazla olan şehir ise Manisa'dır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

10. 5 Ağustos günü Türkiye'de yaz mevsimi yaşanır. Dolayısıyla kuzeye gidildikçe gündüz süresi uzar. Verilen şehirlerden Yozgat'ın kuzeyinde yer alanı ve gündüz süresi Yozgat'ın kuzeyinde uzun olanı Samsun'dur.

CEVAP: A

11. Yerel saat, çizgisel hız, gece-gündüz süresi ve gölge boyu matematik konumla ilgili olaylardır. Ancak litolojik yapıları özel (göreceli) konumla ilgili olaylardır.

CEVAP: D

12. Aralık ayında İstanbul'dan Antalya'ya inen bir öğrenci grubu güneş ışınlarının geliş açısının arttığını, deniz suyu sıcaklığının yükseldiğini, gündüz süresinin uzadığını ve çizgisel hızın arttığını görecektir. Ancak çizgisel hızın yükselmesi tan ve gurup sürelerinin kısalmasına neden olacaktır. Tarih ne olursa olsun grup ve tan süresi kuzeyde daha uzundur.

CEVAP: D

13. Çanakkale, Ankara ve Erzurum aynı enlem üzerinde yer aldıkları için öğle vakti güneş ışınlarını alma açıları da birbirine yakındır.

CEVAP: D

14. Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe meridyenler birbirine yaklaşır. Verilenler içerisinde en kuzeyde bulunan il ise Kırklareli'dir.

CEVAP: A

15. Türkiye'nin kıyı yörelerindeki nemlilik nedeniyle günlük sıcaklık farkları daha azdır. Nemliliğin yüksek olması ormanların kendini yenileme süresinin kıyılarda daha az olmasını sağlamıştır. Kıyı yörelerde kimyasal, iç yörelerde fiziksel çözülme yaygındır. Kıyılarda sıcaklık daha yüksek olduğundan kışın yağan karların yerde kalma süresi iç kesimlerden azdır. Ancak Türkiye Kuzey Yarım Küre'de Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer aldığından gölgelerin yönü daima öğle vakti kuzeydir.

CEVAP: E

16. 21 Mart ve 23 Eylül (Ekinoks) tarihlerinde gece ve gündüz süresi birbirine eşit olmaktadır. 23 Eylül'de sonbahar başlangıcından 21 Mart'ta kış sonuna kadar Türkiye'de gece süreleri gündüz sürelerinden daha uzundur. 21 Aralık'ta en uzun gece yaşandıktan sonra gece süreleri kısalmaya başlar ve hâlen geceler gündüzlerden daha uzundur. Aradığımız cevap 21 Aralık'tan 21 Mart'a kadar olan tarihlerden herhangi biridir. Seçeneklerde yer alan 14 Şubat bu aralıkta yer alır.

CEVAP: C

17. Türkiye'nin dünya üzerinde bulunduğu yerden, tarihî, kültürel ve ekonomik özelliklerinden dolayı elde ettiği konum özellikleridir.

Türkiye'nin jeopolitiği üzerinde etkili olan özellikleri şunlardır:

- Türkiye üç kıtanın birbirine en çok yaklaştığı yerdedir. Bu durum Türkiye'nin kıtalar arasında ulaşım koridoru olmasına neden olmuştur.
- Türkiye zengin petrol ve doğal gaz zengini Orta Doğu ve Hazar Denizi ülkeleri ile petrol ve doğal gaz bakımından fakir, sanayileşmiş ve enerji ihtiyacı yüksek Avrupa ülkeleri arasındadır. Bu durum Türkiye'nin enerji koridoru olmasına neden olmuştur.
- İstanbul ve Çanakkale Boğazlarına sahiptir. Bu durum dünya deniz ticaretinde önemli bir noktada olmasına neden olmuştur.
- Doğu ve batı dilleri, dinleri, ekonomik, kültürel ve politik sistemleri arasında yer alır.
- Bulunduğu coğrafyada önemli su kaynaklarına sahiptir.
- Bulunduğu coğrafyada güçlü bir orduya, genç bir nüfusa sahiptir.
- NATO, BM, KEİ VE OECD'ye üyedir.

Kuzeyde ve güneyde yer alan yüksek dağlık sahalarda yaylacılık faaliyetlerinin yoğun olması jeopolitik üzerinde etkili değildir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

1. **Türkiye'nin kara sınırlarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Kuzeybatıda Bulgaristan'la sınırı vardır.

B) Yunanistan'la olan sınırının çoğunu Meriç Nehri oluşturur.

C) Suriye'yle olan sınırının tamamında demir yolu vardır.

D) İran dışındaki diğer sınırlar Millî Mücadele sırasında ya da sonrasında imzalanan antlaşmalarla belirlenmiştir.

E) En fazla ülkeyle doğu sınırında komşudur.

2. **Türkiye'nin aşağıdaki sınır kapılarından hangisi aracılığıyla İran ve ardı ülkelerle demir yolu ulaşımı yapılmaktadır?**

A) Sarp B) Kapıköy C) Akyaka

D) Habur E) Aziziye (Dereköy)

3. **Aşağıdakilerin hangisinde, Türkiye'nin aynı denize kıyısı olan iki komşusu birlikte verilmiştir?**

A) Gürcistan ve Bulgaristan

B) Bulgaristan ve Suriye

C) Irak ve Gürcistan

D) Irak ve Suriye

E) Bulgaristan ve İran

4. **Türkiye'nin göreceli konumunun aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?**

A) Yerel saat B) Deniz ulaşımı

C) Turizm etkinlikleri D) İklim koşulları

E) Transit taşımacılık

5. **Türkiye'nin jeopolitik önemi üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?**

A) Eski dünya karaları arasında merkezi bir konuma sahip olması

B) Ekonomik ve siyasal bir güç merkezi olan Avrupa Birliği ülkelerine komşu olması

C) İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da geniş platoların varlığı sayesinde tarım arazilerinin fazlaca yer kaplaması

D) Önemli petrol ve doğal gaz yataklarına sahip ülkelere komşu olmasının

E) Uluslararası deniz ulaşımı açısından önemli bir bölgede bulunmasının

6. **Aşağıdakilerden hangisi, Azerbaycan petrolleri ve Türkmenistan doğal gazının Türkiye üzerinde Akdeniz'e ulaştırılmasının Türkiye'ye sağlaması beklenen yararlardan biri değildir?**

A) Jeopolitik öneminin artması

B) Enerji açığının kapanmasına katkıda bulunması

C) Doğu Akdeniz limanlarının öneminin artması

D) Turizm gelirlerinin artması

E) Petrole dayalı sanayi kuruluşlarının artması

HOCAWEBDE

7. **Türkiye'nin,**

I. Çanakkale ve İstanbul boğazlarına sahip olması,

II. yüz ölçümünün büyük olması,

III. endüstrileşmiş Avrupa ülkeleriyle petrolce zengin Orta Doğu ülkeleri arasında yer alması

özelliklerinden hangileri, transit ticarette önemli bir rol oynamasında etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. **Türkiye'nin orta kuşakta bulunması, aşağıdaki ekonomi özelliklerinden hangisini etkilemiştir?**

A) Tarihî eserlerin ve doğal güzelliklerin olması

B) Kişi başına düşen gelirin büyük kentlerden daha yüksek olması

C) İşletilen ve işletmeye açılacak çeşitli madenlerin olması

D) Çeşitli tarım ürünlerinin yetiştirilmesi

E) Kara yolu ve deniz yolu transit taşımacılığının gelişmiş olması

9. İzmir'in merkez ilçesine bağlı bir köye kara yoluyla ulaşabilmek için ortalama on kilometre yol almak gerekirken Kütahya'da kuş uçumu mesafesi aynı olan köye on beş kilometre yol almak gerekmektedir.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Yerleşme birimlerinin sıklığıyla

B) Doğal bitki örtüsünün farklılığıyla

C) İklim koşullarının farklılığıyla

D) Tarım alanlarının genişliğiyle

E) Yer şekillerinin engebeliğiyle

10. Afyon, Eskişehir ve Isparta il merkezlerinin yerel saatleri birbirine çok yakındır.

Bu durum, Afyon, Eskişehir ve Isparta il merkezlerinin hangi yönde de birbirine yakın olduğunun bir kanıtıdır?

A) Boylam dereceleri

B) Yıllık sıcaklık ortalamaları

C) Enlem dereceleri

D) Yükseltileri

E) Denize uzaklıkları

11.

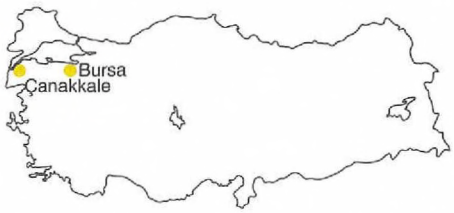

Haritada gösterilen iki kentle ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?

A) Gece – gündüz süreleri birbirine yakındır.

B) Ekonomik etkinlikleri farklıdır.

C) Yerel saatleri aynıdır.

D) Bulundukları coğrafi bölüm aynıdır.

E) Yükseltileri Türkiye ortalamasının altındadır.

12. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki altı yöre numaralarla gösterilmiş ve bu yörelerin coğrafi koordinatlarıyla ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

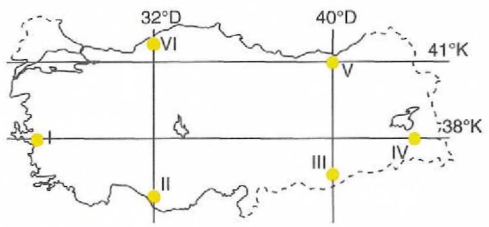

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi bu yörelerin coğrafi koordinatlarından kaynaklanan bir durum değildir?

A) III. yörenin yerel saatinin, VI. yöreninkinden ileri olması

B) II. yörede Güneş ışınlarının düşme açısının, V. yöredekinden dik olması

C) V. yörenin çizgisel hızının, I. yöreninkinden az olması

D) IV. yörenin yıllık sıcaklık ortalamasının, I. yöreninkinden düşük olması

E) 21 Haziran'da gündüz süresinin, II. yörede, V. yöredekinden kısa olması

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Coğrafi Konumu

1. Türkiye'nin batısındaki komşuları Yunanistan ve Bulgaristan'dır. Doğuda Gürcistan, Ermenistan, İran ve Nahçıvan olmak üzere en fazla komşuya sahiptir. Milli mücadele öncesinde kesinleşen tek sınır İran sınırıdır. Yunanistan sınırını Meriç Nehri çizmektedir. Ancak Suriye sınırının tamamına demir yolu olduğu bilgisi yanlıştır. Hatay'dan sınır olduğumuz yerde demir yolu yoktur.

CEVAP: C

2. Seçeneklerde verilen sınır kapılarından Sarp Gürcistan'a, Akyaka Ermenistan'a, Habur Irak'a, Aziziye Bulgaristan'a açılmaktadır. İran üzerinden doğuya demir yolu ulaşımı sağlayan sınır kapısı Kapıköy'dür. Van Özalp üzerinden ulaşım sağlanmaktadır.

CEVAP: B

3. Türkiye'nin komşularından Bulgaristan ve Gürcistan Karadeniz'e, Yunanistan Ege'ye, Suriye Akdeniz'e, Irak ve İran Basra Körfezi'ne kıyıdır. Dolayısıyla aynı denize kıyısı olan iki komşu Gürcistan ve Bulgaristan'dır.

CEVAP: A

4. Türkiye'nin göreceli konumu ülkenin kendine has enlem ve boylam ile açıklanamayan özellikleridir. Türkiye turizminden deniz ulaşımına ikliminden transit taşımacılığına hayvancılıktan tarıma birçok özellik üzerinde etkilidir. Ancak yerel saat matematik konumdan boylam ile ilgilidir.

CEVAP: A

5. Türkiye'nin jeopolitik önemi üzerinde etkili olanlar bulunduğu yerden kaynaklı dünya siyasetinde öne çıkan özellikleridir. Doğu ile batının eski karaları üzerinde olması ulaşım ve enerji koridoru olmasını sağlamıştır. İki önemli boğaza sahip olması, Avrupa ve Asya arasında yer alması, zengin petrol ve doğalgaz yataklarına sahip Orta Doğu ve hazar havzası arasında yer alması jeopolitik önemini artırmaktadır. Ancak iç bölgelerdeki platoların dünya siyaseti üzerinde etkisi yoktur.

CEVAP: C

6. Türkiye Hazar ve Orta Doğu zenginliklerinin gelişmiş batı ülkelerine aktarılmasında kilit bir konumdadır. Enerjinin Türkiye üzerinden nakli enerji açığımıza katkı sağlayacaktır. Jeopolitik önem daha da artacaktır. Yeni petrokimya tesislerinin inşa edilmesi ve Akdeniz'deki petrol aktarım limanlarının önemi artması demektir. Enerji ile turizm arasında doğrudan ilişki yoktur.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye transit ticarette dünya üzerinde önemli bir konumdadır. Bulunduğu yer itibarıyla doğu ile batı arasında gerçekleşen transit ticarette merkezi konumdadır. İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması transit deniz ticaretinde, Avrupa ile enerji üretim merkezleri arasında olması ise transit enerji koridoru olmasını sağlamıştır. Yüz ölçüm doğrudan doğruya ticaret üzerinde etkili değildir.

CEVAP: D

8. Türkiye dünya üzerinde 30 ile 60 derece enlemleri arasında yer almaktadır. Bu alan ortakuşak olarak isimlendirilmektedir. Orta Kuşak dünya üzerinde en çeşitli iklimlerin görüldüğü alandır. Bu durum bitki ve tarım ürünü çeşitliliğini sağlamıştır. Madenlerin, tarihi eserlerin, transit ticaretin ve millî gelirin orta kuşak ülkesi olmamız ile ilgisi yoktur.

CEVAP: D

9. İzmir'in merkezinden bir köye ulaşmak için 10 km yol kat edilmesi gerekirken Kütahya'da bu mesafe 15 km çıktığı bilgisi verilmektedir. İki köyün de merkeze kuş uçumu uzaklığı aynı olduğu hâlde gerçek uzaklığın farklı olması yer şekillerinin engebesi ile ilgilidir. İzmir'de yer şekilleri daha sadedir. Bu nedenle daha az yol kat edilir. Kütahya ise daha engebeli olduğundan yol uzamaktadır.

CEVAP: E

10. Afyon, Eskişehir ve Isparta il merkezlerinden geçen boylam derecesi aynı olduğundan aynı boylam üzerinde olan merkezlerde yerel saat aynıdır. Yerel saat hiçbir zaman enlemden, yükseltiden, denize uzaklıktan etkilenmez. Yıllık sıcaklık ortalaması Türkiye'deki hiçbir merkezin sıcaklığı aynı olamaz.

CEVAP: A

11. Harita üzerinde verilen Bursa ve Çanakkale kentlerinin yaklaşık olarak aynı enlem üzerinde olduğu görülmektedir. Aynı enlemdeki merkezlerde gece – gündüz süresi aynıdır. Marmara Bölgesi ortalama en alçak bölgedir. İki ilde aynı bölgededir. Ekonomik etkinlikler birbirinden farklıdır. İki merkezin boylamı farklı olduğundan yerel saatte farklıdır.

CEVAP: C

12. Harita üzerindeki numaralı yerlere bakıldığında III Numaralı yöre VI Numaralı yöreden doğuda olduğundan yerel saat ileridir bilgisi doğrudur. II Numaralı yöre, V numaradan daha güneyde olduğundan güneş ışınlarının geliş açısı daha büyüktür. V numaralı yöre I numaralı yöreden kuzeyde olduğundan çizgisel hız daha azdır. 21 Haziran'da kuzeyde gündüz daha uzun olduğundan V numaralı yörenin gündüzü II'den uzundur. Aynı enlemde bulunan IV ile I arasındaki sıcaklık farkı enlemden kaynaklı olamaz. Aynı enlemde farklı sıcaklık varsa enlem ile çelişir. İkisi arasındaki sıcaklık farkı yükselti ile açıklanır.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ
– Sorulara Başlamadan Önce Kısa Bilgiler –

- Türkiye'nin günümüzdeki görünümünü elde etmesinde en etkili iç kuvvet "Orojenez"dir.
- Türkiye'nin günümüzdeki görünümünü elde etmesinde en etkili dış kuvvet "Akarsular"dır.
- Türkiye'nin günümüzdeki görünümünü elde etmesinde en az etkili kuvvet "Buzullar"dır.
- Türkiye'nin günümüzdeki görünümünü elde etmesinde en etkili jeolojik dönemler III ve IV. Jeolojik dönemlerdir.
- Türkiye'nin bazı alanlarında bulunan yaşlı olduğunu gösteren "Taş Kömürü" yatakları Paleozoik Dönem'de oluşmuştur.
- Türkiye'de sıklıkla depremlerin yaşanması Türkiye'nin genç jeolojik oluşumlu bir ülke olduğunu gösterir.
- Türkiye'de en şiddetli depremlerin meydana geldiği fay Kuzey Anadolu Fayı'dır.
- Bir yörenin kayaç yapısına litolojik yapı adı verilir.
- Türkiye'nin yüksek bir ülke olduğunun kanıtları akarsuların derine aşındırma güçlerinin fazla olması ve denge profilinden uzak olmalarıdır.
- Türkiye'nin en fazla alan kaplayan yer şekli dağlardır.
- Türkiye'nin en engebeli bölgesi Karadeniz en engebeli bölümü Doğu Karadeniz'dir.
- Türkiye'nin en alçak bölgesi Marmara en alçak bölümü Ergene'dir.
- Türkiye'nin en düz bölgesi Güneydoğu Anadolu en düz bölümü Ergene'dir.
- Engebeli yerlerde gerçek alan ile iz düşüm alan farkı fazladır.
- Yüksek yerlerde gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık farkı fazladır.
- Türkiye Alp – Himalaya Kıvrımı'na bağlı oluşan kıvrım dağların fazla olduğu bir ülkedir.
- Türkiye'deki volkanik dağların hiçbiri aktif değildir.
- Türkiye'nin en yüksek yeri olan Ağrı Dağı zirvesine verilen isim " Atatürk Zirvesi"dir.
- Türkiye'nin en genç volkanik alanı Kula Volkanları'dır (Manisa) üzerinde insan ayak izleri bulunmuştur.
- Türkiye'nin tek "Kalkan Volkanı" Güneydoğu Karacadağ'dır.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- İç Anadolu ve Doğu Anadolu'daki volkanik dağlar tabakalı (strato) volkan olarak isimlendirilir.
- Uludağ iç püskürük bir kütle olan "Batolit" örneğidir. Uludağ bir granit kayadır.
- Volkanik araziler verimli oldukları için çevrelerinde bağıcılık yapılır.
- Dağların uzanışı ile dağların kıyıya uzanışı ifadeleri birbirinden farklıdır dikkat ediniz, Dağların uzanışı genel olarak doğu – batı yönlüdür. Ancak kıyıya uzanışları Akdeniz ve Karadeniz'de paralel, Ege'de diktir.
- Türkiye'de dağların doğu-batı yönlü uzanması nedeniyle akarsu vadileri ve yollar daha çok doğu-batı yönlü uzanır.
- Kıyı oluşumlarının kıyı bölgelerde farklı olması dağların kıyıya uzanışı farkından kaynaklanır.
- Karadeniz kıyılarında körfezlere rastlanmaz.
- Türkiye'nin en yüksek platoları Erzurum – Kars ve Ardahan (Yazılıkaya) platolarıdır.
- Karstik platolardan olan Teke ve Taşeli'de yüzey suları az ve tarım alanları kısıtlı olduğundan tarım yerine kıl keçisi yetiştiriciliği yapılır.
- Platoların en fazla alan kapladığı bölge İç Anadolu'dur.
- Alanı en geniş plato Bozok (Yozgat) Platosu'dur.
- Marmara'daki en alçak plato olan Çatalca – Kocaeli aşınım (peneplen) özelliği gösterir.
- İç Anadolu'daki Kapadokya Platosu turizme katkı sağlayan bir volkanik platodur.
- Türkiye'nin en büyük iç ovası Konya, en büyük kıyı ovası Çukurova'dır.
- Türkiye'de sayıca en fazla olan ova türü tektonik ovalardır.
- Türkiye'de en yaygın olan akarsu şekli vadilerdir.
- Menderes çizen bir akarsuyun arazi özellikleri dışındaki akım miktarı, rejim gibi özelliklerine ulaşılamaz.
- Aydın kenti Büyük Menderes grabeni içindeki bir birikinti konisi üzerinde kurulmuştur.
- Bursa kenti bir dağ eteği ovası üzerinde kurulmuştur.
- Ankara kenti çevresindeki yaygın kayaç andezit'tir. Andezit Ankara taşı olarak da isimlendirilir.

- Erzurum – Kars çevresinde bulunan volkanik dış püskürük kayaçlara bazalt adı verilir.
- Türkiye'de rüzgârın şekillendirici etkisinin en fazla olduğu yerlerin özellikleri düz, kurak ve bitkisiz olmalarıdır.
- Türkiye'de en yaygın rüzgâr biriktirme şekli kumullardır.
- Kıyı kumullarına en az Doğu Karadeniz'de rastlanır.
- Türkiye'de deniz seviyesinde hiçbir zaman buzullaşma yaşanmamıştır.
- Dağların 2200 metresinden daha yüksek kesimlerinde buzul şekillerine rastlanır.
- Buzul aşındırma şekillerinden olan sirkler buzul göllerinin çanaklarına verilen isimdir.
- Ege ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde buzul şekillerine rastlanmaz.
- Uludağ IV. zamanda yaşanan buzullaşmadan etkilenmiştir. Ancak günümüzde üzerinde kalıcı buzul yoktur.
- Buzulların en fazla bulunduğu bölge Doğu Anadolu'dur.
- Karstik erime şekillerinden olan lapya ve dolinlere en fazla Batı Toros Dağları'nda rastlanır.
- Hatay'da 2015 yılında bulunan Hassa Lav Tüpü Mağarası volkanik mağaradır.
- En güzel obruk örneği Mersin'de bulunan Cennet ve Cehennem obruklarıdır.
- Konya Ovası obrukları yer altı sularının artezyen açılarak çekilmesi sonucunda oluşur.
- Antalya Kenti bir traverten platosu üzerinde kurulmuştur.
- Kıyılarda dalga aşındırması ile oluşan tek şekil Falez (Yalıyar)'dir.
- Falezlerin bulunduğu bölümlerin çoktan aza sıralaması Doğu Karadeniz, Batı Karadeniz, Antalya ve Yıldız Dağları'dır.
- Kıyı oku, kıyı kordonu ve lagün gibi şekillerin oluştuğu kıyıların ortak özelliği kıta sahanlığının geniş olmasıdır.
- İstanbul'daki Küçük Çekmece, Büyük Çekmece ve Terkos (Durusu) gölleri lagün örneğidir.
- Sinop ve Kapıdağ Yarımadası adanın karaya bağlanması ile oluşan "Tombolo" örneğidir.
- Dalmaçya kıyı tipine sadece Teke Yarımadası'nın güneyinde (Finike – Kaş arasında) rastlanır.
- Kalanklı kıyılar karstik vadileri deniz suyu işgali ile oluşur. En güzel örnekleri Mersin – Silifke kıyılarıdır.
- Eski akarsu vadilerinin deniz suları baskınlarına uğraması sonucu oluşan Ria kıyı tipine İstanbul, Çanakkale ve Menteşe (Gökova Körfezi) kıyıları örnektir.
- Türkiye'de buzulların deniz seviyesine inmesiyle oluşan fiyord ve skyer tipi kıyılar ile gelgit etkisi ile oluşan haliç ve watt tipi kıyılara rastlanmaz.
- Fiyord ve Skyer kıyıların görülmemesi mutlak, haliç ve watt tipi kıyıların görülmemesi göreceli konumun sonucudur.
- İstanbul'da bulunan haliç ria kıyı tipidir.
- Türkiye'de haliçli kıyılarının olmadığının kanıtı akarsu ağızlarında delta ovalarının oluşmasıdır.

Sorulara Başlamadan Önce Coğrafi Terimler Sözlüğü

- **Litolojik yapı:** Kayaç yapısı
- **Tektonik yapı:** Kırıklı yer yapısı
- **Jeoloji:** Yer Yapısı
- **Jeomorfoloji:** Yer Şekilleri
- **Orojenez:** Kırık ve Kıvrım dağlarının oluşumu
- **Batolit:** İç püskürük volkanik kütle
- **Strato volkan:** Tabakalı yapıdaki volkan konileri
- **Kalkan volkan:** Basık yayvan volkan konileri
- **Tombolo:** Kıyıya bağlanmış ada
- **Obruk:** Mağara tavanı çökmesiyle oluşan karstik kuyu
- **Yalıyar:** Falez, kıyı diklikleri
- **Epirojenez:** Kıta oluşumu
- **Iz düşüm vlan:** İki enlem ve boylam arası alan
- **Kuş uçumu uzaklık:** Engebe dikkate alınmadan hesaplanan uzaklık

HOCAWEBDE

1. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı sahalar numaralar ile gösterilmiştir.

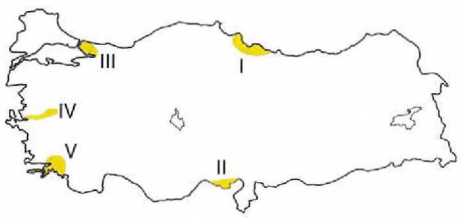

Haritadaki numaralanmış alanların topografik koşulları dikkate alındığında hangisinde beşerî faaliyetlerin gelişmesi açısından daha fazla sorunla karşılaşılabileceği söylenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkiye'de genel olarak ortalama yükselti fazla yer şekilleri dağlık ve engebelidir. Bu durum;

I. Tarım alanlarının dar ve parçalı olması
II. Dağcılık ve kış turizminin gelişmesi
III. Kara ve demir yolu yapım maliyetinin yüksek olması
IV. Hayvancılık faaliyetlerinin çeşitlenmesi gibi sonuçlar doğurmuştur.

Buna göre, yukarıdakilerden hangileri sözü edilen durumun olumsuz sonuçlarıdır?

A) I ve II B) I ve III C) Yalnız III
D) II ve IV E) III ve IV

3. **İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının oluşumu ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?**

A) Oluştukları jeolojik dönem Kuvaterner'dir.
B) Son buzul çağından önce eski akarsu vadileri olarak bilinmektedir.
C) Buzulların erimesi ile deniz seviyelerinin yükselmesi sonucu açılmışlardır.
D) Şiddetli volkanik faaliyetler oluşumlarında etkili olmuştur.
E) Marmara çevresinde yaşanan kırılmalar ve çökmeler oluşumlarına katkı sağlamıştır.

4. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

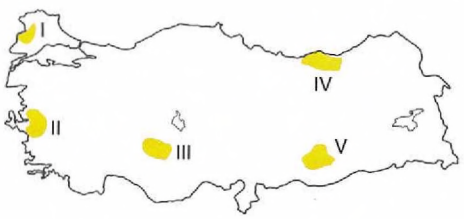

Bu alanlardan hangisinde eğimin fazla olması nedeniyle akarsuların aşındırma şekilleri daha yaygındır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Türkiye'de tektonik hareketlerin sıklıkla yaşandığı alanlardan biri de Batı Anadolu'dur. Bu alanda tektonik hareketlere bağlı meydana gelen grabenler yer alır.

Batı Anadolu'da yer alan aşağıdaki yapılardan hangisi bu ifadeyle açıklanamaz?

A) Büyük Menderes
B) Gediz
C) Menemen
D) Küçük Menderes
E) Edremit

6. **Türkiye'de yer alan aşağıdaki yer şekillerinden hangisinin oluşumunda iç kuvvetler etkili olmuştur?**

A) Köroğlu Dağları
B) Kapıdağ Yarımadası
C) Patara kıyı kumulları
D) Kaçkarlardaki buzul vadileri
E) Saklıkent Kanyonu

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı sahalar taralı olarak gösterilmiştir.

Haritadaki taralı alanlar aşağıdakilerden hangisinin dağılışını göstermektedir?

A) Tektonik ovalar
B) Volkan konileri
C) Karstik araziler
D) Rüzgâr topografyası
E) Kuvaterner buzulları

8. Oluşumlarına göre dağlar kıvrım dağları, kırık dağlar ve volkanik dağlar olmak üzere üç şekilde sınıflandırılmaktadır.

I. Erciyes
II. Kaçkarlar
III. Bolkarlar
IV. Tendürek
V. Bozdağlar

Yukarıda verilen dağlar oluşumuna göre ikişerli sınıflandırıldığında hangisi dışarıda kalır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. **Aşağıdaki seçeneklerde verilen olaylardan hangisi diğerlerinden daha yakın bir jeolojik zamanda meydana gelmiştir?**

A) Kula Volkanları
B) Köroğlu Dağları
C) Afşin Linyit Havzası
D) Kozlu Taş Kömürü Havzası
E) Erciyes Volkanı

10. **Türkiye kıyılarında araştırma yapan bir bilim insanı;**

I. kuvaterner buzullaşması,
II. aşınım (Abrazyon) platformu,
III. akarsu ağzı haliçleri,
IV. kalanklı kıyı tipleri

oluşumlarından hangilerini gözlemleyemez?

A) Yalnız I B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

11. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin bazı ovaları gösterilmiştir.

Bu ovalardan hangisi oluşum açısından diğerlerinden farklıdır?

A) Adapazarı B) Tefenni
C) Aksaray D) Muş
E) Iğdır

HOCAWEBDE

12. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin bazı alanları numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

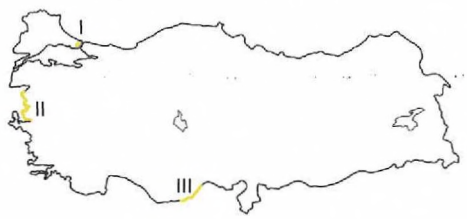

Bu alanlarda görülen kıyı tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Enine	Boyuna	Ria
B)	Boyuna	Ria	Enine
C)	Ria	Enine	Boyuna
D)	Enine	Ria	Boyuna
E)	Ria	Boyuna	Enine

13. Aşağıdaki şekilde Batı Anadolu'daki horst-graben sisteminden bir kesit gösterilmiştir.

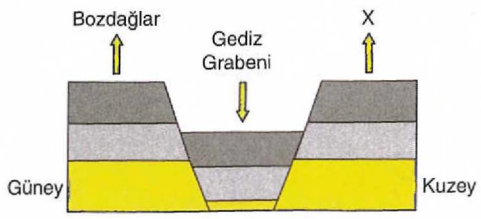

Buna göre, şekilde X ile gösterilen dağ aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kaz Dağları
B) Madra Dağları
C) Yunt Dağları
D) Aydın Dağları
E) Menteşe Dağları

14. Türkiye'de koy, körfez ve yarımada sayısının en fazla olduğu Ege Denizi kıyılarının gerçek uzunluğu ile kuş uçuşu uzunluğu arasındaki fark fazladır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

A) Kıta sahanlığının geniş olması
B) Dağların kıyı çizgisine dik uzanması
C) Ortalama yükseltinin az olması
D) Akdeniz iklim koşullarının etkili olması
E) Jeolojik yapının faylı olması

15. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki masif arazilerden biri değildir?**

A) Devrekani
B) Bitlis
C) Menderes
D) Istranca
E) Çukurova

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Sorudaki Türkiye haritasındaki numaralı yerlerden I ve II delta ovalarına denk gelmektedir. Delta ovalarında yer şekilleri beşeri faaliyetlerin gelişmesi açısından avantaj sağlar. III ve IV numaralı alanlar ise yer şekillerinin sade olduğu yerlere denk gelmektedir. Bu alanlarda arazi beşeri faaliyetlere uygundur. Ancak V numaralı saha Ege'de Menteşe Dağlık Yöresi'ne denk gelmektedir. Engebeli arazi ekonomik faaliyetleri sınırlandırmaktadır.

CEVAP: E

2. Geniş tarım alanlarında makine kullanımı daha kolay, üretim daha fazladır. Tarım alanlarının dar ve parçalı olması tarımsal üretimi olumsuz etkilemektedir. Dar alanlarda yapılan tarımsal üretimin maliyeti karşılama oranı düşmektedir. Bu nedenle Türkiye'de tarım alanı sınırlı olan çiftçiler üretimden vazgeçerek kentlere göç etmiştir. Ayrıca yol yapım maliyetinin yüksek olması da olumsuz bir durumdur.

CEVAP: B

3. İstanbul ve Çanakkale Boğazları Kuzey Anadolu Fay Sistemi'ne bağlı kırılmaların yaşandığı bir alanda yer almaktadır. son buzul çağından sonra buzulların erimesiyle yükselen sular yaklaşık 7000 yıl önce (Kuvaterner'de) bu alanda bulunan akarsuları yutarak boğazları açmıştır. Volkanizma ile bağlantı yoktur.

CEVAP: D

4. Doğu Karadeniz'de (IV) yer şekilleri dağlık ve engebelidir. Bu alanda eğimin ve akarsuların akış hızının fazla olması aşındırma gücünü artırmıştır. Eğimin fazla olması akarsuların genellikle çentik vadi profili oluşturmasına neden olmuştur. Haritada gösterilen diğer alanlar yer şekillerinin oldukça düz olduğu yerlerdir.

CEVAP: D

5. Soruda verilen bilgi dikkate alındığında seçeneklerdekilerden hangisinin bir graben olmadığı sorulmaktadır. Batı Anadolu'da yer alan Edremit, Bakırçay, Gediz, Küçük Menderes ve Büyük Menderes birer graben iken Menemen bir delta ovasıdır.

CEVAP: C

6. Enerjisini yerin derinliklerinden (magmadan) alan kuvvetler iç kuvvetlerdir. Bunlar dağ oluşumu (orojenez), kıta oluşumu (epirojenez), volkanizma ve depremlerdir. Köroğlu dağları orojenez etkisi ile oluşmuştur. Kapıdağ Yarımadası dalga ve akıntıların oluşturduğu bir tombolodur. Patara kıyı kumullarını rüzgâr ve dalgalar, buzul vadilerini buzullar, Saklıkent Kanyonu'nu akarsular oluşturmuştur. Rüzgâr, dalga, buzul ve akarsuları dış kuvvetlerdir.

CEVAP: A

7. Türkiye haritasında taralı verilen alanlar Batı Anadolu, Orta Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da işaretlenmiştir. Tektonik ovalar tüm bölgelerde bulunur. Karstik yapı en fazla Akdeniz'de olduğu halde haritada yoktur. Rüzgar şekilleri orta ve güneydoğuda yaygındır. Kuvaterner buzulları Karadeniz'de olmasına rağmen haritada taranmamıştır. Haritadaki yapı volkan konilerinin dağılışıdır.

CEVAP: B

8. Erciyes ve Tendürek dağları volkanik oluşumludur. Kaçkarlar ve Bolkarlar kıvrım dağlarıdır. Bozdağlar ise Batı Anadolu'da yer alan kırık dağlardan biridir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Seçeneklerde verilen oluşumlardan Köroğlu Dağları, Erciyes Volkanı ve Afşin Linyit Havzası III. Jeolojik Dönem'de, Kozlu (Zonguldak) taş kömürü Havzası I. Jeolojik Dönem'de oluşmuştur. Kula Volkanları ise 30 bin yıl önce Kuvaterner'de (IV. Jeolojik Zaman'da) meydana geldiği için günümüze en yakın oluşumdur.

CEVAP: A

10. Türkiye orta kuşakta yer aldığından IV. Jeolojik Zaman olan Kuvaterner'deki buzullaşmadan fazlaca etkilenmemiştir. Kıyılarda buzul şekillerine rastlanmaz. Ayrıca okyanusa kıyı olmadığından Haliçli kıyılara rastlanmaz. Kıyıda aşınım platformlarına ve kalanklı kıyı tiplerine rastlanılmaktadır.

CEVAP: B

11. Adapazarı, Aksaray, Muş ve Iğdır ovaları tektonik oluşumludur. Tefenni Ovası ise karstik oluşumlu bir polye örneğidir.

CEVAP: B

12. Eski bir akarsu vadisi olan İstanbul Boğazı deniz seviyesinin yükselmesi ile deniz suları tarafında işgal edilmiştir. Bu alan ria kıyı tipine örnektir. Dağların kıyı çizgisine dik uzandığı Ege'de enine kıyı tipi, paralel uzandığı Akdeniz'de boyuna kıyı tipi oluşmuştur.

CEVAP: C

13. Batı Anadolu'daki horst-graben sisteminde yer alan dağlar kuzeyden güneye doğru şu şekilde sıralanmaktadır: Kaz Dağları, Madra Dağları, Yunt Dağları, Bozdağlar, Aydın Dağları, Menteşe Dağları. Buna göre Bozdağların kuzeyinde Yunt Dağları yer alır.

CEVAP: C

14. Dağların kıyı çizgisine dik uzandığı alanlarda koy körfez ve yarımada oluşumu fazladır. Kıyılarda girinti çıkıntının fazla olması gerçek uzunluk ile kuş uçumu uzunluk arasındaki farkın fazla olmasına neden olur.

CEVAP: B

15. Masifler genellikle birinci jeolojik zamanda oluşan volkanik ve metamorfik kökenli sert kayaçların bulunduğu yaşlı arazilerdir. Çukurova ise daha genç oluşumlu alüvyal bir arazidir. Türkiye'deki masif araziler şunlardır: Istranca, Kaz Dağları, Uludağ, Menderes, Ilgaz ,Kırşehir, Alanya-Anamur, Sultan Dağları, Tokat.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler numaralar ile gösterilmiştir.

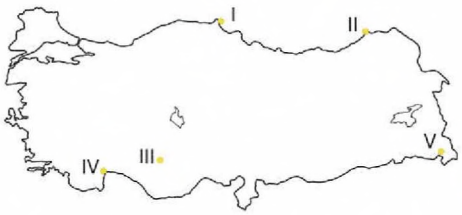

Haritada numaralı yerlerde rastlanılabilecek coğrafi oluşumlarla ilgili aşağıda yapılan eşleştirmelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

A) I – Tombolo (Saplı ada)
B) II – Kıyı kumulu
C) III - Obruk
D) IV – Yalıyar
E) V – Sirk (Buzul Çanağı)

2. Aşağıdaki harita Dünya'nın oluşum aşamalarından birine ait tahminlere göre hazırlanmıştır.

Yukarıdaki harita incelendiğinde aşağıdaki jeolojik dönemlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

A) İlkel Zaman
B) I. Jeolojik Zaman
C) II. Jeolojik Zaman
D) III. Jeolojik Zaman
E) IV. Jeolojik Zaman

3. Türkiye arazisini oluşturan anakaya unsurlarından bazıları volkanizma, bazıları ise tortulanmalar sonucunda oluşmuştur.

Batı Toroslarda çevresinde yaygın olarak bulunan ve karstik yapıları meydana getiren tortul kayaç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tüf
B) Granit
C) Kalker (Kireç taşı)
D) Obsidyen (Volkan camı)
E) Andezit

4. Rüzgârların yeryüzünü şekillendirici etkisi sonucunda biriktirme yapmaları ile karalar üzerinde kumullara rastlanır.

Aşağıdaki illerden hangisinde kara kumullarına rastlanılmaktadır?

A) Manisa
B) Tokat
C) Çankırı
D) Bayburt
E) Ardahan

5. **Türkiye'de görülen aşağıdaki oluşumlar ve oluşumuna etki eden kuvvetlerle ilgili eşleştirmelerden hangi seçenekte verilen yanlıştır?**

A) Trakya Yarımadası'nın çökmesi – Epirojenez
B) Antalya falezleri – Dalga aşındırması
C) Bursa birikinti yelpazeleri – Akarsu biriktirmesi
D) Mersin obrukları – Yer altı suları
E) Aladağlar sirk gölleri – Rüzgâr aşındırması

HOCAWEBDE

6. Aşağıdaki Türkiye haritasında Türkiye'deki en büyük fay sistemleri verilmiştir.

Haritaya göre aşağıdaki illerden hangisinin tektonik hareketlerden fazlaca etkileneceği söylenemez?

A) İzmir B) Sakarya

C) Aydın D) Konya

E) Kahramanmaraş

7. Türkiye'nin yer şekilleriyle ilgili araştırma yapan bir kişi aşağıdaki haritada K,L ve M harfleriyle gösterilen alanlarda gözlemler yapmıştır.

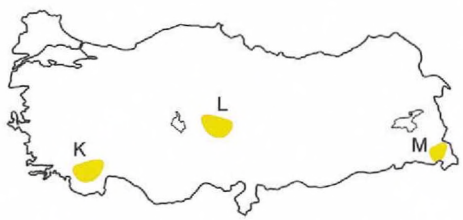

I. Hafta: Lapya, dolin, uvala ve polye gibi karstik aşındırma şekillerini;

II. Hafta: Akarsu aşındırması sonucu oluşan peri bacası ve kırgıbayırları;

III. Hafta: Buzullar tarafından oluşturulan sirk, moren ve buzul vadilerini yerinde incelemiştir.

Buna göre söz konusu kişinin araştırma alanları ve araştırma yaptığı haftalar aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I. Hafta	II. Hafta	III. Hafta
A)	K	L	M
B)	K	M	L
C)	L	M	K
D)	L	K	M
E)	M	K	L

8. Türkiye'deki bazı platolar aşağıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle göstertmiştir.

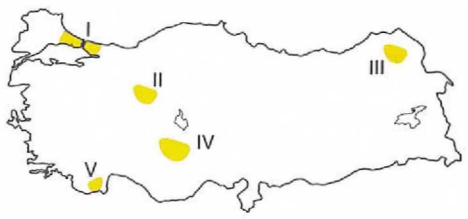

Bu platolardan ortalama yükseltisi en az ve en fazla olanlar aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) I - II B) I - III C) II - IV

D) III - V E) V - I

9. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

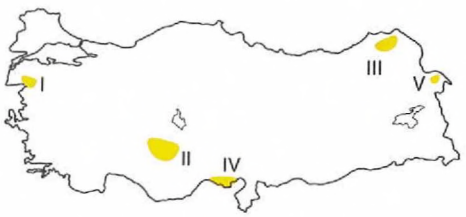

I. Dağların yüksek kesimlerinde buzul aşındırma şekilleri görülür.

II. Obruk adı verilen derin çukurlar oldukça yaygındır.

III. Gerçek alanı ile iz düşüm alanı arasındaki fark fazladır.

IV. Akarsu biriktirmesi sonucu oluşan bir delta ovasıdır.

V. Volkanik faaliyetlerle oluşmuş, pasif bir yanardağdır.

Bu alanlarla ilgili olarak yukarıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE

10. Türkiye'de bir yarımada ülkesi olduğu için dalga ve akıntıların etki alanı oldukça geniştir.

Buna göre,

I. Rize
II. Antalya
III. Adana
IV. Aydın

illerinden hangilerinde dalga aşındırması ile oluşan falezler daha yaygındır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Türkiye fiziki haritasında Çukurova ve Bafra Ovası aynı renklerle gösterilmiştir.

Buna göre, söz konusu ovalar aşağıdakilerden hangisi bakımından benzerlik göstermektedir?

A) Bitki örtüsü
B) Yetiştirilen tarım ürünleri
C) Ortalama yükselti
D) Yağış miktarı
E) Oluşum türü

12. Akarsuların taşıdığı alüvyonları ağız kesiminde biriktirmesiyle delta ovaları oluşmaktadır. Türkiye'deki delta ovalarından bazıları şunlardır.

- Menemen Ovası
- Bafra Ovası
- Silifke Ovası
- Çukurova

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki delta ovalarının oluşumuna katkı sağlayan akarsulardan biri <u>değildir</u>?

A) Yeşilırmak
B) Kızılırmak
C) Göksu
D) Seyhan ve Ceyhan
E) Gediz

13. Aşağıdaki haritada Türkiye'de yer alan bazı platolar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

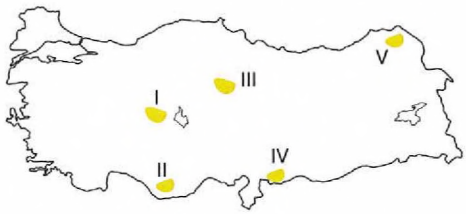

Bu platolardan hangisinde karstik arazilerin yaygın olması tarımsal faaliyetleri olumsuz etkilemektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Aşağıda Türkiye'de tarımsal faaliyetlerin durumuyla ilgili olarak bazı bilgiler verilmiştir.

I. Kıyı Ege'de sanayi bitkilerinin yoğun olarak üretilmesi
II. Doğu Karadeniz'de bahçe tarımının yaygın olması
III. Menteşe yöresinde tarım alanlarının dar ve parçalı olması
IV. Çukurovaıda tarımsal sulama imkanlarının gelişmiş olması

Bu durumlardan hangileri yer şekillerinin tarım üzerindeki etkisine örnektir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

15. Tuz Gölü çevresinde yağış miktarı az, bitki örtüsü cılızdır. Ayrıca nem oranının düşük, sıcaklık farklarının fazla olması fiziksel çözülme şiddetini artırmaktadır.

Bu durum Tuz Gölü çevresinde dış kuvvetlerden hangisinin <u>daha çok</u> etkili olmasına neden olmuştur?

A) Akarsular
B) Rüzgarlar
C) Buzullar
D) Dalga ve akıntılar
E) Karstik süreçler

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Yer Şekilleri

1. Haritada numaralanmış yerlerden (I) Sinop tombolo örneğidir. (III) Konya Ovası obruklarını göstermektedir. (IV) Antalya Falez (Yalıyarların) yaygın olduğu bir yerdir. (V) Hakkâri dağlarında sirkler yaygındır. Ancak II numaralı Artvin kıyılarında kıyı kumullarına rastlanmaz.

CEVAP: B

2. Harita incelendiğinde haritada Tetis Okyanusu görülmektedir. Bu okyanus Anadolu'nun bulunduğu alanda II. Jeolojik Zaman olarak ifade edilen Mezozoik Dönem'de oluşmuştur. II. Jeolojik Zaman'ın en önemli özellikleri Tetis Okyanusu tabanında tortulanmaların yaşanması ve Alp Himalaya kıvrım zincirine hazırlık dönemi olmasıdır.

CEVAP: C

3. Türkiye'de tortulanma sonucunda oluşan kayaçlardan kimyasal tortul kayaçlar sınıfında yer alan kayaçlardan biri de Kireç taşı (kalker) adı verilen kayaçtır. Bu kayaçlar Akdeniz'de yoğun bir şekilde bulunur ve karstik olarak adlandırılan araziyi meydana getirir. Seçeneklerdeki diğer kayaç tipleri volkanik kökenlidir.

CEVAP: C

4. Türkiye'de rüzgâr şekillendirme etkisindeki alanlar bitki örtüsünün oldukça cılız olduğu ve tamamen yok olduğu kurak ve yarı kurak alanlardır. Bu alanlarda rüzgâr biriktirmesi sonucunda oluşan kumullara rastlanır. Kara kumulları Türkiye'de Konya, Kayseri, Manisa ve Iğdır'da görülür.

CEVAP: A

5. Seçeneklerde verilen falezler dalga aşınım şeklidir. Obrukların oluşumunda yer altı sularının karstik arazileri eritmesi etkilidir. Birikinti konisi, yelpazesi gibi şekiller akarsu birikimi sonucunda oluşmaktadır. Anadolu Yarımadası yükselirken Trakya Yarımadası epirojenik olarak çökmektedir. Ancak sirk gölleri rüzgâr değil buzul aşınım şeklidir.

CEVAP: E

6. Kırık hatlarına bağlı yaşanan olaylara tektonik olaylar denir. Bu olayların sıklıkla yaşandığı yerler Kuzey Anadolu Fayı üzerinde yer alan Sakarya, Doğu Anadolu Fayı üzerinde yer alan Kahramanmaraş ve Batı Anadolu Fayı üzerinde yer alan Aydın ve İzmir yer alırken, Konya ana fay hatlarından uzak bir alandadır.

CEVAP: D

7. Güneybatı Anadolu'da (K) karstik şekiller yaygındır. Peri bacaları ve kırgıbayırlar Nevşehir yöresinde (L) yaygındır. Hakkâri yöresindeki (M) yüksek dağlık alanlarda buzulların aşındırma ve biriktirme şekilleri yaygın olarak görülmektedir.

CEVAP: A

8. Türkiye'nin platoları içinde ortalama yükseltisi en az olan Çatalca-Kocaeli Platosu(I), ortalama yükseltisi en fazla olan ise Erzurum-Kars Platosu'dur (III).

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Haritada (I) numara ile gösterilen alanda yükselti 2500 metrenin altındadır. Türkiye'de buzul aşındırma şekilleri 2500 metrenin üzerindeki dağlarda görülmektedir. Bu yükseltinin altında buzulların etkili olmaması Türkiye'nin enlem değerlerinin bir sonucudur.

CEVAP: A

10. Dağların kıyı çizgisine paralel uzandığı ve kıyının hemen gerisinden yükseldiği boyuna kıyı tipinde dalgaların aşındırma gücü artmaktadır. Buralarda dalga aşındırması ile falezler oluşmaktadır. Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında bu durum yaygın olarak görülmektedir. Ancak Adana kıyılarında Çukurova gibi büyük bir delta ovasının yer alması falez oluşumunu engellemiştir. Bu nedenle falezler Rize ve Antalya'da daha yaygındır.

CEVAP: A

11. Fiziki haritalarda renkler yükselti basamaklarını göstermektedir. Bu nedenle iki farklı ovanın aynı renkle gösterilmesi ortalama yükselti bakımından benzerlik göstermesiyle ilgilidir.

CEVAP: C

12. Yeşilırmak'ın ağız kesiminde Çarşamba Ovası yer almaktadır.

- Menemen Ovası - Gediz
- Bafra Ovası - Kızılırmak
- Silifke Ovası - Göksu
- Çukurova- Seyhan ve Ceyhan

CEVAP: A

13. Türkiye'deki karstik araziler genellikle Akdeniz Bölgesi'ndedir. Akdeniz'deki Teke ve Taşeli platoları karstiktir. Haritada II numara ile gösterile Taşeli Platosu'dur.

CEVAP: B

14. Yer şekillerinin engebeli olduğu yerlerde geniş tarım alanları bulunmaz. Bu yerlerde tarım alanları dar ve parçalıdır. Menteşe yöresinde bu durum geçerlidir. Ayrıca Doğu Karadeniz'de de geniş tarım alanları yer almadığı için bahçe tarımı yapılmaktadır.

CEVAP: C

15. Rüzgârlar genellikle kurak ve yarı kurak alanlarda etkili olan dış kuvvetlerdir. Bu alanların genel özelliği yağış miktarının az, bitki örtüsünün cılız olmasıdır.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye oluşumunun büyük bir bölümünü III. zamanın sonları ve IV. Zaman'ın başlarında gerçekleştirmiş olan bir ülkedir. Bu nedenle Türkiye genç oluşumlu bir ülke olarak adlandırılır.

Aşağıda verilen yer şekillerinden hangisi Türkiye'nin genç oluşumlu bir ülke olduğuna bir kanıt olarak gösterilemez?

A) Cennet ve Cehennem obrukları
B) Kırşehir masifi
C) Haymana Platosu
D) Çukurova
E) Kapıdağ Yarımadası

2.

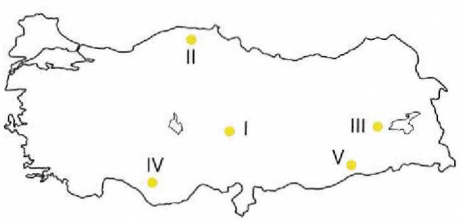

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenerek gösterilen dağlardan hangisi kalkan biçimli bir volkan konisidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Aşağıdaki ovaların hangisinin oluşumunda karstlaşma rol oynamıştır?**

A) Elmalı B) Iğdır C) Muş
D) Adapazarı E) Çukurova

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı dağların yerleri işaretlenerek gösterilmiştir.

Yukarıdaki haritada konumları verilen dağların hangisinin oluşumunda etkili olan süreç diğerlerindekinden farklıdır?

A) Yıldız Dağları B) Aydın Dağları
C) Sultan Dağları D) Köroğlu Dağları
E) Aladağlar

5. **Aşağıda Türkiye'deki platoların oluşumları ile ilgili olarak verilen eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?**

A) Taşeli Platosu – karstik
B) Erzurum Kars Platosu – volkanik
C) Çatalca Kocaeli Platosu – aşınım düzlüğü
D) Haymana Platosu – tabaka düzlüğü
E) Bozok Platosu – volkanik

6. **Aşağıdaki illerden hangisi Kuzey Anadolu Fayı üzerinde yer almaz?**

A) Sakarya B) Çankırı C) Erzincan
D) Tokat E) Malatya

HOCAWEBDE

7. Türkiye'de genç volkanik araziler geniş alan kaplamaktadır.

Aşağıdakilerin hangisi Türkiye'de genç volkanik arazilerin yaygın olduğu bir yöredir?

A) Taşeli Yöresi B) Menteşe Yöresi
C) Kula Yöresi D) Ergene Havzası
E) Teke Yöresi

8. **Konya Karapınar çevresinde rüzgarlar tarafından oluşturulan kumulların görülmesinde**

I. yarı kurak iklim özellikleri,
II. bitki örtüsünün cılız olması,
III. engebeli arazilerin varlığı

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) Yalnız II E) I, II ve III

9. Türkiye'de bazı yüksek dağlarda buzullar bulunmaktadır. Ayrıca bugün kalıcı kar sınırının aşağısında yer alan bazı yüksek dağlarda Dördüncü Jeolojik zamanda buzullar etkili olmuştur.

Aşağıda verilen dağların hangisinde güncel buzulların bulunduğu veya Dördüncü Jeolojik zamanda buzulların etkili olduğu söylenemez?

A) Aydın Dağları B) Hakkâri Dağları
C) Kaçkar Dağları D) Ağrı Dağı
E) Erciyes Dağı

10. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı sahalar numaralar ile gösterilmiştir.

Coğrafi özellikleri göz önüne alındığında yukarıdaki haritada verilen yerlerin hangilerinde rüzgâr aşındırmasının etkili olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Karstik aşınım şekillerinin en büyüğü olan polyeler çözülme ve tektonik hareketlere bağlı olarak oluşmaktadır. Polyeler geniş karstik ovaları oluşturmakla birlikte bazen göllere bazen tarım alanlarına ev sahipliği yapmaktadır.

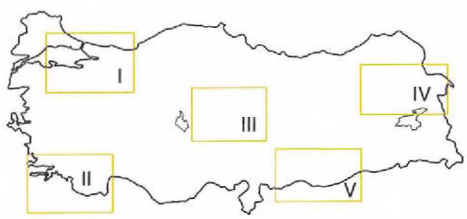

Yukarıdaki haritada işaretlenerek gösterilen alanlardan hangisinde polyelere yoğun olarak rastlanmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Türkiye'de karstik olaylar belirli yörelerde yaygın olarak etkili olmaktadır.

Aşağıda verilen yörelerin hangisi karstik olayların yaygın olduğu yörelerden biridir?

A) Batı Toroslar
B) Ergene Havzası
C) Erzurum – Kars Platosu
D) Çukurova
E) Uludağ

HOCAWEBDE

13. Aşağıdaki haritada Türkiye'de karstik arazilerin dağılışı gösterilmiştir.

Karstik arazilerin dağılışında aşağıda verilen faktörlerin hangisi belirleyici olmaktadır?

A) Yükselti B) Litolojik yapı
C) Bitki örtüsü D) Yağış rejimi
E) Toprak özellikleri

14. **Kapıdağ Yarımadası'nın oluşumunda aşağıdaki faktörlerden hangisi etkili olmuştur?**

A) Dalga biriktirmesi B) Dalga aşındırması
C) Rüzgâr aşındırması D) Buzul biriktirmesi
E) Akarsu biriktirmesi

15. **Türkiye'nin yer şekillerinin büyük oranda yüksek ve engebeli olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde olumlu etkisi en azdır?**

A) Akarsuların hidroelektrik enerji potansiyeli
B) İklim ve bitki örtüsü çeşitliliği
C) Ulaşım sistemleri
D) Yaylacılık potansiyeli
E) Kış turizmi potansiyeli

16. Yükselti arttıkça, gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark artmaktadır.

Buna göre; aşağıdaki kentlerin hangisinde gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark daha fazladır?

A) Yozgat B) Diyarbakır C) Bingöl
D) Artvin E) Erzurum

17.

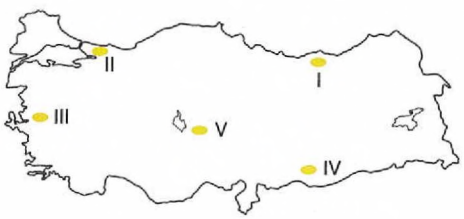

Yukarıda verilen Türkiye haritasında işaretli alanların hangisinde çentik vadiler yaygın olarak görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. **Aşağıda verilenlerden hangisi Türkiye'nin yeryüzü şekilleri ile ilgili doğru bir bilgi değildir?**

A) Dağların yükseltisi doğuya doğru artar.
B) Engebe ortalaması fazladır.
C) Alp-Himalaya orojenez içinde yer alır.
D) I. Jeolojik Dönem'de oluşmuş arazilerin oranı en fazladır.
E) İç kesimlerde platolar geniş alan kaplar.

HOCAWEBDE

1. Türkiye yer şekilleri ve jeolojik bakımından genç oluşumlu bir yapıya sahiptir. Bundan dolayı yükseltisinin fazla olması nedeniyle akarsu aşındırma şekilleri oldukça fazladır. Ülkemizdeki platolar IV. Jeolojik Zaman'da yükselmiştir. Ancak ülkemizdeki masif araziler I. Jeolojik Zaman'da oluşmuş yaşlı arazilerdir. Kırşehir, Büyük Menderes, Bitlis, Mardin, Zonguldak, Yıldız Dağları ülkemizdeki masif yani yaşlı arazilerdir.

CEVAP: B

2. Volkanlardan çıkan lavlar bazik karakterli olması durumunda geniş alanlara yayılırlar ve yükseltisi az olan kalkan biçimli koniler oluştururlar. Güneydoğuda yer alan Karacadağ bir kalkan volkan örneğidir.

CEVAP: E

3. Türkiye'de karstlaşma ile oluşan ovalar Batı Toroslar ve Göller Yöresi'nde yaygın olarak bulunur. Seçeneklerde verilen ovalardan Elmalı Antalya'daki karstik bir ova iken Çukurova delta, Muş dağ içi Adapazarı ve Iğdır ovaları tektonik ovalardır.

CEVAP: A

4. Haritada verilen dağların tamamı orojenik hareketlere bağlı olarak oluşmuş dağlardır. Ancak Aydın Dağları'nın oluşumunda kırılmalar etkili olmuştur. Bu yüzden bu dağlar horst olarak adlandırılmıştır. Diğer seçeneklerde verilen dağlar kıvrım dağlarıdır.

CEVAP: B

5. Bozok Platosu volkanik plato değil, tabaka düzlüğü (yatay duruşlu) platosudur. Teke ve Taşeli karstik, Erzurum, Kars, Ardahan ve Kapadokya volkanik, Çatalca-Kocaeli ve Safranbolu aşınım platosudur.

CEVAP: E

6. Kuzey Anadolu Fay Hattı: Saros Körfezi'nden başlayarak doğuya doğru Marmara Denizi, İzmit Körfezinden geçer. Kuzey Anadolu Dağlarını takip ederek Sakarya, Bolu, Çankırı, Amasya, Tokat, Erzincan ve Bingöl'den geçerek Van'a uzanır. Sağa hareket eden doğrultu atımlı bir faydır. Yıkıcı depremlere neden olmuştur. Malatya Doğu Anadolu fayı üzerinde yer alır.

CEVAP: E

7. Kula Yöresi (Manisa) genç volkanik arazilerin yaygın olduğu bir yöredir. IV. Jeolojik Zaman'da 30.000 yıl önce oluşmaya başlamış bir arazidir. Üzerinde neolitik insanına ait ayak izleri bulunur. UNESCO tarafından JEOPARK alanı olarak ilan edilmiştir.

CEVAP: C

8. Türkiye'nin iç kesimlerinde yer alan kurak ve yarı kurak alanlar ile bitkinin cılız olduğu bu sahalar rüzgar etkisine açıktır. Ancak spesifik rüzgar şekillerine yaygın olarak rastlanmaz. Özellikle Konya Karapınar çevresinde ve kıyı bölgelerinde rüzgârlar tarafından oluşturulan kumullar görülmektedir.

CEVAP: A

9. Aydın Dağları'nın yükseltisi 2000 metrenin altındadır. Bu yüksekliklerde Buzul çağlarında buzullaşma olmadığı için buzullara ait şekiller oluşmamıştır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

10. İç Anadolu Bölgesi (II) ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi (IV) rüzgar aşındırma şekillerinin en fazla görüldüğü bölgelerdir. Rüzgar aşındırma ve biriktirme şekilleri bitki örtüsünün seyrek olduğu kurak – yarı kurak iklim özelliğinin görüldüğü yerlerde etkilidir.

CEVAP: D

11. Türkiye karstik şekil çeşitliliği açısından oldukça zengin bir topografyaya sahiptir. Türkiye'deki karstik şekiller genel olarak Akdeniz Bölgesi'nde yoğunlaşmaktadır. Haritada II numara ile gösterilen alanda Tefenni, Acıpayam, Korkuteli, Kestel, Elmalı ve Muğla polyeleri bulunmaktadır.

CEVAP: B

12. Batı ve Orta Toroslar Türkiye'de karstik olayların en fazla etkili olduğu yerler arasındadır. II. jeolojik zamanda tetis okyanusu tabanında tortulanan malzemeler III. Jeolojik Zaman'da yükselerek günümüzdeki arazileri oluşturmuştur. Batı Toroslarda kalın kalker tabakaları mevcuttur.

CEVAP: A

13. Karstik şekillerin oluşumu kayaç yapısına (litolojik özelliklere) bağlıdır. (Karstik şekillerin oluşmasında kireç taşı – kalker, alçı taşı (jips), kaya tuzu gibi suda kolay çözünen kayaçların yeterli bir kalınlıkta olması gerekmektedir.)

CEVAP: B

14. Kıyıların sığ olduğu yerlerde kıyıya yakın bir ada ile kıyı arasının dalgaların biriktirdiği kumlar tarafından kapatılması ile oluşan yarım adalara saplı ada (tombolo) adı verilir. Kapıdağ Yarımadası ve Sinop Yarımadası'nın oluşumunda dalga biriktirmesi olmuştur.

CEVAP: A

15. Yeryüzü şekillerinin engebeli olması iklim ve bitki örtüsünün çeşitli olmasını ve akarsuların akış hızının artmasını sağlamıştır. Doğal bitki örtüsü hayvanların besin kaynaklarını oluşturduğu için hayvancılık da çeşitlenmiştir. Akış hızı fazla olan akarsuların enerji potansiyeli yüksektir. Kış turizminin gelişmesi için iklim şartları dışında engebe de önemlidir. Engebeli arazi ulaşımı olumsuz yönde etkilemektedir.

CEVAP: C

16. Bir merkezin bulunduğu yükseltideki sıcaklığına gerçek sıcaklık, deniz seviyesinde kabul edilerek hesaplanan sıcaklığına indirgenmiş sıcaklık denir. Yükselti arttıkça da gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark artmaktadır. Verilen kentlerden en yüksekte olan Erzurum'da bu fark en fazladır.

CEVAP: E

17. Ülkemizde çentik vadiler özellikle yükseltinin fazla olduğu Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgesinde akarsuların kaynak (yukarı çığır) alanlarında görülür. I numaralı merkezde yükselti en fazla olduğundan burada daha yaygındır.

CEVAP: A

18. Türkiye Alp Himalaya Dağ Sistemi Kuşağı'nda yer almaktadır. Bundan dolayı ortalama yükseltisi oldukça fazladır. Yükseltisi batıdan doğuya doğru gidildikçe artmakta olan engebeli bir yüzey şekline sahiptir. Türkiye Jeolojik olarak özellikle III. Jeolojik zamanın sonu IV. Jeolojik Zaman'ın başında oluşmuştur. III. Jeolojik Zaman'da Türkiye arazisi toptan yükselmiştir. Bundan dolayı iç kesimlerde özellikle İç Anadolu Bölgesi'nde geniş düz platolar yer almaktadır. Buna göre Türkiye de I. Jeolojik Dönem'e ait araziler çok az görülmektedir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Rüzgâr birikim şekillerinden olan lösler uzun mesafeler taşınan çöl tozlarıdır.

Aşağıdaki bölgelerden hangisinde lös adı verilen rüzgâr şekillerine rastlanılacağı söylenebilir?

A) Doğu Anadolu
B) Ege
C) Güneydoğu Anadolu
D) Karadeniz
E) Marmara

2. **Aşağıdaki dağlardan hangisi Toros Dağları kuşağı içindeki dağlardan biri değildir?**

A) Bey Dağları
B) Samanlı Dağları
C) Aladağlar
D) Bolkarlar
E) Tahtalı Dağları

3. **Aşağıda verilen mağara oluşumlarından hangisi Antalya ilinde bulunmamaktadır?**

A) Beldibi
B) Öküzini
C) Karain
D) İnsuyu
E) Damlataş

4. **Aşağıda verilen şelale oluşumları ve bulundukları il eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?**

A) Düden - Antalya
B) Muradiye - Van
C) Girlevik - Erzincan
D) Tatlıca - Sinop
E) Manavgat - Mersin

5. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

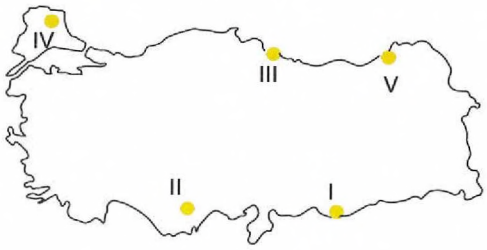

Haritadaki numaralı alanlarda bulunan akarsulardan hangisinin kanyon vadi oluşturduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Konya Ovası'nda yoğun artezyen açılmasına bağlı olarak oluşan şekillere verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Düden
B) Polye
C) Dolin
D) Obruk
E) Lapya

HOCAWEBDE

7. Rialı kıyılar eskiden akarsu vadisi olan yerlerin deniz baskınlarına uğraması sonucunda oluşan kıyılardır.

Aşağıda verilen alanların hangisi rialı kıyılara örnek olarak gösterilebilir?

A) Antalya – Kaş kıyıları
B) Kastamonu – İnebolu kıyıları
C) Kırklareli – İğneada kıyıları
D) Mersin – Silifke kıyıları
E) Muğla – Gökova kıyıları

8. Fiziki haritalarda gösterilen renkler yükseltileri ifade etmektedir. Yeşil rengin fazla olduğu yerlerde yükselti 0 – 500 metre aralığındadır.

Buna göre, aşağıdaki ovalardan hangisinin yeşil renk ile gösterildiği söylenemez?

A) Ergene
B) Balat
C) Karacabey
D) Göksu
E) Malatya

9. **Aşağıdaki platolardan hangisinin ortalama yükseltisi diğerlerinden daha azdır?**

A) Kapadokya
B) Obruk
C) Çatalca-Kocaeli
D) Haymana
E) Uzunyayla

10. **Türkiye'deki tabaka düzlüğü platoları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?**

A) Obruk
B) Yazılıkaya (Ardahan)
C) Bozok
D) Uzunyayla
E) Cihanbeyli

11. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

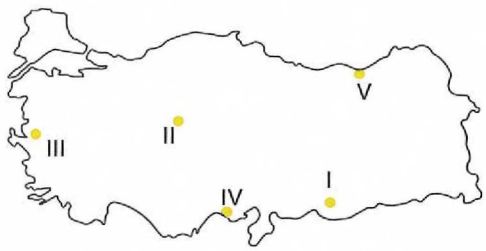

Haritadaki numaralanmış yerlerden hangisinde rüzgârların meydana getirdiği yer şekillerine daha az rastlanır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

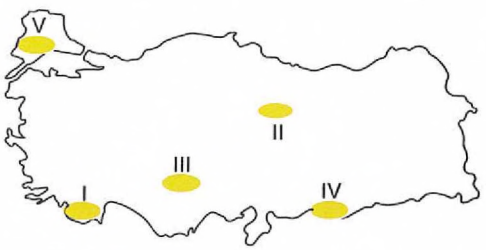

Karstik şekillerin meydana geldiği jips adı verilen kayaçlar haritadaki alanlardan hangisinde yaygın olarak bulunur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. I. Jeolojik Dönem'de oluşan eski kütlelere masif arazi adı verilir.

Türkiye'nin masif arazileri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Anamur
B) Devrekâni
C) Mardin
D) Bitlis
E) Bafra

14.
- Anadolu epirojenez ile yükselmiştir.
- Karadeniz deniz hâline gelmiştir.
- Günümüz bitki ve hayvan türleri oluşmuştur.

Yukarıda verilen durumlar hangi jeolojik dönemde meydana gelmiştir?

A) Prekambriyen
B) Paleozoik
C) Kuvaterner
D) Tersiyer
E) Mezozoik

15. **Aşağıdaki oluşumlar oluştukları dönemlere göre eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?**

A) Tuz yatakları
B) Ana fay kuşakları
C) Horst- graben sistemi
D) Linyit kömürü
E) Karadeniz'in denize dönüşmesi

16. Ege Bölgesi'ndeki kırıklı dağlar genel olarak kıyıya dik uzanış gösterir.

Ege'de bulunan aşağıdaki dağlardan hangisinin kıyıya göre uzanışı diğerlerinden farklıdır?

A) Kaz
B) Menteşe
C) Yunt
D) Madra
E) Bozdağlar

17. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı dağların bulunduğu sahalar numaralarla gösterilmiştir.

Haritadaki kaç numaralı alandaki dağlarda buzul şekillerine rastlanılacağı söylenemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. **Aşağıdaki ovalardan hangisi kırık sistemi içinde yer alan graben ovalarına örnek verilemez?**

A) Küçük Menderes
B) Gediz
C) Silifke
D) Amik
E) Büyük Menderes

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye'de rüzgâr şekillendirmesine en uygun olan İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da yeryüzünün şekillenmesinde rüzgâr belirgin şekildedir. İç Anadolu'da Konya ve Kayseri çevresinde, Güneydoğu Anadolu'da güneydeki ovalar bölgesinde şekillendirici etki daha yaygındır. Güneydoğu Anadolu'da löslere rastlanır. Ayrıca rüzgâr etkisiyle delta kenarlarında kumullar oluşmuştur.

CEVAP: C

2. Toros Dağları Kuşağı'nda bulunan dağlar: Bey, Sultan, Geyik, Aladağlar, Bolkarlar, Tahtalı ve Soğanlı dağlarıdır. Samanlı Dağları Kuzey Anadolu dağları içinde yer alan Yalova'da bulunur.

CEVAP: B

3. Karstik erime süreçlerine bağlı olarak ortaya çıkan şekillerden biri de mağaralardır. Türkiye'nin birçok yerinde karstik mağaralar bulunur. Bunların en yaygın olduğu yerler Batı Toroslar'dır. Antalya'da bulunan Karain, Damlataş, Beldibi ve Öküzini mağaraları en bilinen örnekleridir. İnsuyu ise Burdur ilinde bulunmaktadır.

CEVAP: D

4. Eğimin fazla olduğu yerlerde akan akarsuların yüksekten dökülmeleri ile şelale oluşur. Şelale altında suyun aşındırmasıyla oluşan oyuklara dev kazanı denir. Türkiye'deki şelalelerin en bilinenleri Antalya Kurşunlu, Manavgat ve Düden, Van'da Muradiye, Erzincan'da Girlevik, Kayseri'de Kapuzbaşı, Erzurum'da Tortum, Sinop'ta Tatlıca şelaleleridir.

CEVAP: E

5. Karstik arazilerde akan akarsuların vadisi kanyondur. Farklı dirençlerdeki kayaçların yatay olarak tortulandığı alanlara yerleşen akarsular derine doğru aşındırma yaparken dirençlilik ve dirençsizlik durumuna göre basamaklı bir yapı ortaya çıkarırlar. Bu şekilde kanyon adı verilen yapı oluşur. Aksu, Göksu ve Köprüçay gibi akarsularda görülür.

CEVAP: B

6. Obruklar yer altı boşluklarının çökmesiyle oluşan kuyulardır. En bilinenleri Mersin Cennet ve Cehennem obruklarıdır. Obruk olarak bilinen bir diğer oluşum ise yer altı sularının çekilmesi sonucu ortaya çıkan çökme boşluklarıdır. Konya Ovası'nda aşırı yer altı suyu kullanımına bağlı yaşanan (artezyen adı verilen kuyuların açılması sonucu) obruk oluşumları mevcuttur. Bu alanda uygulanan KOP (Konya Ovası Sulama Projesi) ile birlikte yer altı suyu yerine yöredeki ırmaklar sulamada kullanılacağından obruk oluşumu azalacaktır.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Ria Kıyılar: Eskiden akarsu vadisi olan yerlerin deniz baskınlarına uğraması sonucunda oluşan kıyılardır. IV. Jeolojik Dönem'de deniz sularının yükselmesi ve Egeid Karası'nın çökmesi sonucu Akdeniz'in suları Ege Denizi'nin oluşmasını sağlamıştır. Bu dönemde günümüzdeki Menteşe yöresinin (Gökova Körfezi) olduğu alandaki akarsuların vadileri deniz suları tarafından yutulmuştur. Aynı şekilde Marmara'nın çökmesiyle Karadeniz ve Ege'nin sularının Marmara'yı oluşturması esnasında eski birer akarsu vadisi olan İstanbul ve Çanakkale boğazları ile İstanbul'daki Haliç deniz suları tarafından yutularak Ria tipi kıyılar oluşmuştur.

CEVAP: E

8. Fiziki haritalarda 0 – 500 metre arasında bulunan kıyı ve kıyıya yakın olan ovalar yeşil renk ile gösterilir. Marmara'daki Ergene ve Karacabey (Bursa), Ege'deki Balat ve Akdeniz'deki Göksu ovaları yeşil ile gösterilir. Doğu Anadolu'daki Malatya Ovası ise sarı renk ile gösterilir.

CEVAP: E

9. Seçeneklerde verilen platolardan Haymana, Kapadokya ve Obruk 1000, Uzunyayla 1500 metre yüksekliğindedir. Ancak Marmara'da bulunan Çatalca – Kocaeli'nde yükselti 500 metreyi geçmez.

CEVAP: C

10. Tabaka düzlüğü diğer adıyla yatay duruşlu olarak bilinen platolardır. Bu platolar yatay tabakaların toptan yükselmeye uğraması ile oluşmuştur. İç Anadolu'da ve Güneydoğu Anadolu'da yaygın olarak bulunurlar. Bunlar: Bozok, Haymana, Obruk, Cihanbeyli, Uzunyayla, Şanlıurfa ve Gaziantep platolarıdır. Yazılıkaya Platosu ise diğer adıyla Ardahan Platosu olarak bilinir ve bir lav platosudur. Ege'deki Yazılıkaya ile karıştırmayınız. Eğer plato Yazılıkaya adıyla verilmiş ve Ardahan olduğu belirtilmiş ise volkaniktir.

CEVAP: B

11. Haritada numaralanmış yerlerden II numaralı İç Anadolu'da Kapadokya Yöresi'nde ve I numaralı Güneydoğu Anadolu'da rüzgârlara ait şekillere yaygın olarak rastlanır. Ayrıca III ve IV numaralı kıyılarda rüzgâr birikimi olan kıyı kumullarına rastlanılmaktadır. V numaralı Doğu Karadeniz'de bol yağış, engebe ve gür bitki nedeniyle rüzgâr şekilleri en azdır.

CEVAP: E

12. Haritada işaretli alanlar göz önünde bulundurulduğunda jips üzerinde gelişen karstik şekiller II numaralı alanda Sivas çevresinde rastlanır. Diğer jips arazileri yine İç Anadolu'da Ankara ve Kayseri çevresindedir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

13. Eski jeolojik dönemlerde oluşan yaşlı araziler masif arazilerdir. Anamur, Kastamonu - Devrekâni, Yıldız Dağları, Menteşe yöresi, Mardin eşiği, Bitlis ve Saruhan (Büyük Menderes) Türkiye'de bulunan masif arazilerdendir. Ancak Bafra masif bir arazi değildir. IV. Jeolojik Zaman'da oluşan delta ovasıdır.

CEVAP: E

14. Anadolu'nun epirojenez ile yükseldiği, Karadeniz'in göl hâlinden denize dönüştüğü ve günümüzdeki bitki örtüsünün oluştuğu zaman IV. Jeolojik Zaman'a yani Kuvaterner'e denk gelmektedir.

CEVAP: C

15. Tuz yataklarının oluşması, Anadolu'da karasallaşmaya bağlı göllerin oluşması III. Jeolojik Zaman'a denk gelmektedir. Türkiye'de ana fay kuşaklarının oluşması, Ege'de horst ve grabenlerin oluşması III. Jeolojik Zaman'a denk gelmektedir. Karadeniz IV. Zaman'da deniz hâline gelmiştir.

CEVAP: E

16. Seçeneklerde bulunan Kaz Dağı, Yunt Dağı, Madra Dağı ve Boz Dağ kıyıya dik şekilde uzanmaktadır. Ancak Menteşe Dağı diğerlerinden farklı olarak kıyıya paralel olarak uzanmaktadır.

CEVAP: B

17. Haritada I numaralı alan Bey Dağları, III numaralı alan Cilo (buzul) Dağı, IV numaralı bölge Kaçkarlar, V numaralı bölge Ağrı Dağı'nın olduğu alana denk gelmektedir. Bu alanlarda buzul şekilleri görülmektedir. II numaralı Ege'de hiçbir zaman buzullaşma yaşanmamıştır.

CEVAP: B

18. Küçük Menderes ve Büyük Menderes ve Gediz ve Amik tektonik ovadır. Silifke Ovası ise delta ovasıdır. Oluşumu diğerlerinden farklı olan Silifke Ovası'dır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. I. Bozdağlar
II. Mardin Dağları
III. Amanos Dağları
IV. Yıldız Dağları

Yukarıda verilen dağlardan hangileri Birinci Jeolojik Zaman'da oluşmuş arazi yapısına sahip olduğu için çevresinde deprem riskinin az olduğu alanlardır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. - Göksu Kanyonu
- Cennet - Cehennem Obruğu
- Pamukkale Travertenleri

Yukarıdaki oluşumların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Volkanik olmaları
B) Akdeniz Bölgesi'nde yer almaları
C) Tektonik oluşum olmaları
D) Killi arazide oluşmaları
E) Karstik oluşum olmaları

3. Karstik arazinin yaygın olduğu yörelerde, çözünme sürecine bağlı olarak karstik ovalar bulunur.

Aşağıdakilerden hangisi karstik ovalardan biri değildir?

A) Erbaa B) Muğla C) Elmalı
D) Kestel E) Tefenni

4. Kuzey Anadolu Fayı doğuda Bingöl Karlıova'dan başlayarak batıda Saros Körfezi'ne kadar uzanır.

Buna göre, aşağıdaki ovalardan hangisi Kuzey Anadolu Fayı üzerinde yer almaz?

A) Elbistan B) Erzincan C) Niksar
D) Adapazarı E) Düzce

5. **800 metrenin üzerindeki yükseltilerde yetişebilen bir tarım ürünü aşağıdaki ovaların hangisinde yetiştirilebilir?**

A) Bursa B) Dikili
C) Adapazarı D) Kayseri
E) Çukurova

6. **Aşağıdaki platolardan hangisi İç Anadolu Bölgesi'nde yer almaz?**

A) Obruk B) Haymana
C) Bozok D) Cihanbeyli
E) Taşeli

7. **Aşağıdaki ovalardan hangisinin yükseltisi diğerlerinden azdır?**

A) Gediz B) Iğdır
C) Konya D) Pasinler
E) Yüksekova

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

8. **Aşağıdaki ovalardan hangisinin oluşumu diğerlerinden farklıdır?**

A) Çukurova B) Bafra
C) Tercan D) Silifke
E) Çarşamba

9. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de bulunan volkanik alanların ortak özelliğidir?**

A) Volkanik alanlarda toprağın mineral bakımından zengin olmaması
B) Türkiye'de aktif volkanların bulunması
C) Volkanik alanlarla fay hatlarının ve püskürük kayaçların bulunduğu yerlerin paralellik göstermesi
D) Turistik alanlar olmaları
E) Horst ve grabenlerden oluşmaları

10. I. Ege
II. İç Anadolu
III. Akdeniz
IV. Doğu Anadolu

Türkiye'de sönmüş volkanın <u>en fazla</u> olduğu bölgeler hangileridir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. **Türkiye'nin sıradağları ve volkanik dağları ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?**

A) Ülkemizde bulunan volkanlar aktif değildir.
B) 1500 m'yi geçen yükseltiye sahip alanlar yoktur.
C) IV. Jeolojik Zaman buzullaşmasından etkilenmiş alanlar yoktur.
D) I. Jeolojik Zaman'da oluşmuştur.
E) Kuzey- güney doğrultusunda uzanmaktadır.

12. **Oluşum özellikleri ve üzerlerindeki ekonomik etkinlikler dikkate alındığında aşağıdaki bölgelerden hangilerindeki platolar birbirine <u>en çok</u> benzerlik gösterir?**

A) İç Anadolu – Akdeniz
B) Karadeniz – Doğu Anadolu
C) Marmara – Doğu Anadolu
D) Güneydoğu Anadolu – İç Anadolu
E) Marmara – Güneydoğu Anadolu

13. I. Antalya
II. Adana
III. Samsun
IV. Bartın

Yukarıda verilen illerden hangilerinin kıyı kesiminde falezlere yaygın olarak rastlanır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

14. **Özellikle kalker gibi $CaCO_3$ oranı yüksek kayaçlar üzerinde belirgin olarak görülen lapya, dolin, mağara gibi yeryüzü şekillerine aşağıdaki illerden hangisinde <u>daha sık</u> rastlanır?**

A) Artvin B) Çorum C) Samsun
D) Burdur E) Gaziantep

15. **Aşağıdakilerden hangisinin oluşumunda jeolojik yapının payı diğerlerine göre <u>daha azdır</u>?**

A) Kuzey Anadolu Fayı
B) Pamukkale travertenleri
C) Erciyes Dağı
D) Ürgüp-Peribacaları
E) Eymir Gölü

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Mardin Dağları ve Yıldız Dağları Birinci Jeolojik Zaman'da oluşmuş eski arazilerdir. Buralarda deprem riski azdır. Bozdağlar Ege'deki kırık sistemine bağlı oluşturduğundan bu çevrede, Amanos Dağları Doğu Anadolu fay hattında bulunduğundan deprem riski yüksektir.

CEVAP: D

2. Kanyon, obruk ve traverten gibi oluşumlar karstik şekillerdir. Dolayısıyla bunların ortak özelliği, karstik arazilerde oluşan yer şekilleri olmalarıdır. Pamukkale Ege'deki kaldığından aynı bölgede denilemez. Volkanik sahalarda bu şekillere rastlanılmaz.

CEVAP: E

3. Elmalı, Muğla, Kestel ve Tefenni birer polye (karstik) ovası iken Erbaa Ovası, Kuzey Anadolu Fayı üzerinde yer alan tektonik kökenli bir ovadır.

CEVAP: A

4. Kahramanmaraş'ta yer alan Elbistan Ovası, Doğu Anadolu Fayı üzerinde yer alan tektonik kökenli bir ovadır. Kuzey Anadolu fayında ise Tercan, Erzincan, Tokat Erbaa Niksar, Amasya Suluova, Taşova, Merzifon, Tosya, Adapazarı, Bolu Düzce ovaları yer alır.

CEVAP: A

5. Verilen ovalardan Bursa, Dikili (İzmir), Adapazarı ve Çukurova 0 - 200 m'ler arasında yer alırken, Kayseri Ovası 1000 m'den daha yüksekte yer alır. 800 metrenin üzerinde yetişebilen soğuğa dayanıklı bir tarım ürünü iç ovalarda yetişebilmektedir.

CEVAP: D

6. Tuz Gölü'nün güneyinde Obruk, batısında Cihanbeyli, kuzeybatısında Haymana platoları yer alırken, Kızılırmak yayı içerisinde Bozok Platosu yer alır. Ancak Taşeli Platosu Akdeniz Bölgesi'nde yer alır.

CEVAP: E

7. Türkiye'de batıdan doğuya doğru gidildikçe ovaların yükseltisi artar. Delta ve kıyı ovaları en az yükseltiye sahiptir. Gediz Ovası 0-500 m arasında yer alırken diğer ovalar 500 metrenin üzerindedir.

CEVAP: A

8. Çukurova, Bafra, Çarşamba ve Silifke ovaları, akarsuların getirdiği alüvyonların denizi doldurmasıyla oluşan delta ovalarıdır. Ancak Tercan Ovası, Doğu Anadolu'da Kuzey Anadolu fayının açtığı çanakta yer alan tektonik bir ovadır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. **Türkiye'nin kuzeyinde ve güneyinde yüksek sıradağların bulunması aşağıdakilerden hangisi üzerinde en çok etkili olmuştur?**

A) Kıyı ile iç kesimler arasındaki ulaşım güçlüklerinde
B) Kıyıda nüfusun daha fazla olmasında
C) Kıyıda kışların ılık geçmesinde
D) Orman oranının kıyıda fazla olmasında
E) İç kesimlerde düzlüklerin geniş olmasında

2. Ege Bölgesi'nde akış gösteren akarsuların yaygın olarak oluşturduğu şekillere menderes adı verilir.

Bu oluşumlara sahip akarsuların özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

A) Yatak eğimi azalmıştır.
B) Taşıdıkları su miktarı azalmıştır.
C) Hidroelektrik potansiyel azalmıştır.
D) Yukarı çığıra göre boyu uzamıştır.
E) Aşındırma ve biriktirme aynı yerdedir.

3. **İç Anadolu'da rüzgâr şekillerinin bulunması üzerinde aşağıdakilerden hangisi daha etkilidir?**

A) Yüz ölçümün büyük olması
B) Kış sıcaklık ortalamasının düşük olması
C) Bitki örtüsünün cılız olması ve kurak iklim
D) Volkanik arazilerin bulunması
E) Karstik süreçlerin yaşanması

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında Dördüncü Zaman'da buzullaşmaya uğrayan bazı alanlar verilmiştir.

Haritadaki buzullaşmaya uğrayan alanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Düzlüklerin geniş yer kaplaması
B) Yükseltilerinin fazla olması
C) Aynı sisteme bağlı oluşan dağlar olmaları
D) Kalıcı kar sınırının alçak olması
E) Volkanik alanlarının daha fazla olması

5. **Aşağıda verilenlerden hangileri Akdeniz ve Ege'de dağların kıyıya uzanışının ortaya çıkardığı farklılıklar arasında gösterilemez?**

A) Yağış miktarı
B) Kıta sahanlığı
C) Kıyı tipi
D) İç kesimlere erişim
E) Doğal bitki örtüsü

6. **İç Anadolu'da bulunan aşağıdaki platolardan hangisi Türkiye ekonomisine turizm alanında katkı sağlamaktadır?**

A) Bozok
B) Kapadokya
C) Cihanbeyli
D) Obruk
E) Haymana

HOCAWEBDE

9. Volkanik alanlarda topraklar mineral bakımından oldukça zengindir. Türkiye'de aktif volkan bulunmamaktadır. Volkanik alanlarla fay ve püskürük kayaçların bulunduğu yerlerle paralellik gösterir. Ülkemizdeki volkanik sahaların hepsi turistik alan değildir, sadece Kapadokya çevresindeki peribacaları turistik alan olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'de volkanik alanlar sadece kırık sisteminden değil aynı zamanda kıvrım sisteminden de oluşmaktadır.

CEVAP: C

10. Türkiye'de volkanlar en fazla İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülmektedir. İç Anadolu'da Karadağ, Karacadağ, Hasan Dağı, Melendiz Dağı ve Erciyes Dağı, Doğu Anadolu Bölgesi'nde ise Nemrut, Süphan, Tendürek Dağı, Büyük Ağrı, Küçük Ağrı dağları yer almaktadır.

CEVAP: D

11. Türkiye'de sıradağların yükseltisi genellikle 1500 m'den fazladır. III. Jeolojik Zaman'da Alp Orojenezine bağlı olarak oluşmuştur. Türkiye'de etkili olan buzullaşma IV. Zaman'a aittir ve bu dağlar buzullaşmadan etkilenmiştir. Sıradağlarımız genelde doğu-batı doğrultusunda uzanmaktadır. Ülkemizde bulunan volkanların hepsi sönmüş durumdadır, günümüzde aktif volkan bulunmamaktadır.

CEVAP: A

12. Akdeniz platoları oluşum bakımından karstik, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu platoları tabaka düzlüğü, Doğu Anadolu platoları volkanik, Karadeniz ve Marmara platoları aşınım özelliği gösterir. Ekonomik etkinlikleri tahıl tarımı ve küçükbaş hayvancılığa dayalı olduğu İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu platoları oluşum ve ekonomik etkinlik bakımından birbirine en benzerdir.

CEVAP: D

13. Dağların kıyı şeridine paralel uzandığı yerlerde dalgaların kıyıya çarpması sonucunda falezler oluşur. Falezlerin olduğu yerler dağların kıyı şeridinden itibaren yükseldiği alanlardır. Delta ovalarının bulunduğu yerlerde dağlar kıyı şeridinin gerisine çekildiğinden falezler daha azdır. Verilen illerden Antalya ve Bartın (Amasra kıyıları) falezlerin yaygın olduğu kıyı illeridir.

CEVAP: B

14. Kalker (kireç taşı), dolomit, jips (alçı taşı) ve kaya tuzu gibi su içinde eriyebilen kayaçların oluşturduğu şekillere karstik şekiller adı verilir. Karstik şekiller kireç taşı üzerinde daha belirgin şekiller oluşturur. Kireç taşı üzerinde gelişen şekillere en fazla Akdeniz'de rastlanır. Bu bölgede bulunan Antalya, Mersin, Burdur illeri karstik şekillerin yaygın olduğu illerdendir. Jips üzerinde gelişen şekillere en fazla Ankara ve Sivas'ta rastlanır. Kaya tuzu üzerinde gelişen şekillere en fazla Çankırı çevresinde rastlanır.

CEVAP: D

15. Jeolojik yapı bir yerin kayaç ve kırık özellikleri, volkanizma ile levha hareketlerini ifade eder. Kırılma ile çökmeler, faylanmalar, kırık ve kıvrım dağları ile volkanik dağların oluşumu, peribacalarını meydana getiren malzemeler, Pamukkale travertenlerindeki karstik birikim jeolojik yapıdır. Ancak Eymir Gölü akarsuların taşıdıkları alüvyonları önlerinde biriktirmeleriyle oluşan (dış kuvvetle) alüvyal set göllerine örnektir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Aşağıdakilerden hangisi Torosların kıyı şeridine paralel uzanmasının sonuçları arasında yer almaz?**

A) Limanların hinterlandı dardır.

B) Kıyının gerçek uzunluğu ile kuş uçumu uzunluğu arasındaki fark azdır.

C) Kıta sahanlığı dardır.

D) İç kesimlere ulaşım geçitlerden sağlanır.

E) Karstlaşmanın yaygın olması

8. **Aşağıda verilen bilgilerden hangisi Türkiye'nin yükseltisi fazla ve engebeli bir ülke olması ile ilgili değildir?**

A) Yaylacılık faaliyetlerinin yaygın olarak yapılması

B) Dağınık yerleşmelerin görülmesi

C) Ulaşım maliyetlerinin yüksek olması

D) Aynı anda dört mevsimin yaşanması

E) Akdeniz ikliminin görülmesi

9. Karadeniz Bölgesi'nde genel olarak yağış miktarı fazladır ve iç kesimlere ulaşım oldukça zordur. Ancak Orta Karadeniz'de iç kesimlere olan ulaşım doğu ve batıya göre daha kolaydır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dağların kıyıya uzanış yönü

B) Dağların yükseltisi ve kıyı ile mesafesi

C) Kıta sahanlığının geniş olması

D) Limanların ard bölgesinin dar olması

E) Kıvrım sistemine bağlı dağların bulunması

10. Fiziki haritalarda gösterilen renkler yükseltileri ifade etmektedir. Kahverengi ile gösterilen alanlar 1500 metre üzerindeki yüksek yerleri ifade eder.

Buna göre, ortalama yükseltinin ve engebenin fazla olduğu yerler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Karın yerde kalma süresi uzundur.

B) Gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık farkı fazladır.

C) Yıllık sıcaklık farkı fazladır.

D) Tarımsal nüfus yoğunluğu azdır.

E) Karasallık şiddeti fazladır.

11. Türkiye'nin kuzeyinde ve güneyinde bulunan sıradağlar kıyı şeridine göre paralel uzanış gösterir.

Aşağıdakilerden hangisi bu alanların ortak özellikleri arasında gösterilemez?

A) Kıta sahanlığının dar olması

B) Koy ve körfez oluşumun sınırlı olması

C) Hinterlandın dar olması

D) Orografik yağışların az olması

E) Kıyının iç bölgelere ulaşım bağının zayıf olması

12. Türkiye'deki karstik oluşumlu platolar Akdeniz Bölgesi'nde görülür. Bunlar Teke ve Taşeli platolarıdır.

Akdeniz'in karstik platolarının genel özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Yüzey suları azdır.

B) Tarım alanları sınırlıdır.

C) Yükseltileri en fazla olan platolardır.

D) Ekonomik etkinlikler sınırlıdır.

E) Nüfuslanma oldukça azdır.

HOCAWEBDE

13. **Türkiye'nin oldukça yüksek ve engebeli bir ülke olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili değildir?**

A) Tarım alanlarının genişliği
B) Akarsuların akış hızı
C) Tarımsal alet ve makine kullanımı
D) Ulaşım maliyetleri
E) Kayaç çeşitliliği

14. **Türkiye'deki dağların kıyıya uzanışı ile;**

I. kıyı tipleri,
II. falez oluşumları,
III. kıta sahanlığı genişliği

özelliklerinden hangileri arasında bir bağlantı kurulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

15. I. Koy, körfez ve yarımadaların fazla olması
II. Jeotermal kaynakların yaygın olması
III. Deniz etkisinin içerilere girmesi
IV. Bodrum'da sıcaklıkların İzmir'e göre yüksek olması

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri Kıyı Ege bölümünde dağların kıyıya dik uzanmasının doğrudan etkilediği özelliklerden değildir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

16. **Türkiye'de dağların genellikle doğu – batı yönlü uzanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Orojenezi oluşturan levhaların kuzey – güney yönlü hareket etmesi
B) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
C) Ortalama yükseltinin fazla olması
D) Akarsuların genellikle doğu – batı yönlü uzanması
E) Volkanik olayların belirli doğrultuda oluşması

17. **Türkiye'de bazı akarsuların ağzında delta ovaları oluştuğu hâlde bazılarında delta ovasının oluşmamasında;**

I. akarsuyun taşıdığı alüvyon miktarı,
II. kıta sahanlığının genişliği,
III. gelgit genliği

özelliklerinden hangilerinin farklı olmasının etkili olduğu savunulamaz?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

18. **Türkiye'de çeşitli madenlerin bulunması ve jeotermal kaynakların yaygın olması hangi özelliğin sonucudur?**

A) Toprak çeşitliliğinin
B) Dağların uzanışının
C) Jeolojik yapı özelliğinin
D) İklim özelliklerinin
E) Yükselti ve engebe özelliğinin

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin Yer Şekilleri

1. Türkiye'nin kuzeyindeki Kuzey Anadolu, güneyindeki Toroslar kıyı şeridine parelel uzanan yüksek sıradağlardır. Bu dağlar kıyı ile iç kesimler arasındaki ulaşımın güç olmasına neden olmuştur. Kıyıda nüfusun fazla olması, kışların ılık geçmesi, orman oranının fazla olması nemlilik ile ilgili iken iç kesimlerde düzlüklerin geniş olması toptan yükselmeye bağlı platoların fazla olması ile ilgilidir.

CEVAP: A

2. Ege'de grabenler içinde akan ırmaklar ile diğer bazı akarsuların delta ovasında menderesler bulunur. Menderesler yapan akarsuların;

- Eğimi azalmıştır.
- Akış hızı azalmıştır.
- Derine aşındırma gücü azalmıştır.
- Hidroelektrik potansiyeli azalmıştır.
- Yük miktarı azalmıştır.
- Kaynak kısmına göre boyu uzamıştır.

Ancak akarsuların taşıdıkları su miktarı yağışa bağlıdır.

CEVAP: B

3. Türkiye'nin iç kesimlerinde yaygın olan karasallık nedeniyle yaşanan fiziksel çözülme iç kesimlerde rüzgârın yeryüzünü şekillendirici etkisini artırmıştır. Rüzgâr şekillendirmesinin fazla olduğu yörelerin ortak özellikleri şunlardır:

- Bitki örtüsü oldukça cılız veya tamamen yok olmuştur.
- Kayaçlar fiziksel yolla çözülmüş ve ince taneli hâle gelmiştir.
- Yer şekilleri rüzgâr hızını artıracak şekilde sadedir.
- Kuraklık şiddeti fazladır.

CEVAP: C

4. Türkiye bulunduğu matematik konum (enlem) nedeniyle buzulların doğrudan etkili olduğu bir sahada değildir. Ancak dağların yüksek kesimlerinde buzul şekillerine rastlanır. IV. Jeolojik Dönem'de yaşanan buzullaşma nedeniyle bazı aşındırma ve biriktirme şekilleri görülür. Haritadaki alanların ortak özelliği yükseltilerinin buzul sınırının üstünde olmalarıdır.

CEVAP: B

5. Ege Bölgesi'nde dağlar kıyı şeridine dik, Akdeniz'de paralel uzanmaktadır. Bu nedenle Ege ile Akdeniz arasında yağış miktarı, kıta sahanlığı, iç kesimlere ulaşım, kıyı tipi ve kıyıda koy, körfez ve ada sayısı bakımından farklılık oluşmuştur. Ancak iki bölgede de Akdeniz iklimi görüldüğünden doğal bitki örtüsü aynıdır.

CEVAP: E

6. İç Anadolu'da bulunan platolar tabaka düzlüğü ve volkanik olarak ikiye ayrılır. Tabaka düzlüğü platoları olan Bozok, Haymana, Obruk, Cihanbeyli ve ekonomiye tarım ve küçükbaş hayvancılık yönüyle katkı sağlarken volkanik platolardan olan Kapadokya turizm, Kırşehir tarım alanında katkı sağlamaktadır.

CEVAP: B

7. Dağların kıyıya paralel uzandığı alanlarda limanların hinterlandı dardır. Kıyıların gerçek uzunluğu ile kuş uçuşu uzunluğu arasındaki fark azdır. Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım kolay sağlanmadığı için ulaşım maliyeti de fazladır. Dağların kıyıya paralel uzandığı alanlarda kıta sahanlığı dardır.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

8. Türkiye'de yükseltinin fazla olması yaylacılık faaliyetinin yaygın olarak yapılmasına neden olmuştur. Yükseltinin fazla olması ulaşım maliyetlerinin artmasına neden olmuştur. Aynı anda dört mevsimin yaşanması yükseltinin fazla olması ile doğrudan ilgilidir. Akdeniz ikliminin görülmesi yükselti değil orta kuşak ülkesi olmamız ile ilgilidir.

CEVAP: E

9. Orta Karadeniz bölümünde dağların yükseltisinin az olması ve kıyıya göre daha geride olması Orta Karadeniz'de delta oluşumunu kolaylaştırmış ve ulaşımını iç kesimler ile daha kolay sağlanmasına neden olmuştur.

CEVAP: B

10. Türkiye'de ortalama yükseltinin fazla olduğu yerlerde karasal iklim hâkimdir ve yıllık sıcaklık farkı fazladır. Yükselti farkı fazla olduğu için gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark fazladır. Karın yerde kalma süresi uzundur. Ortalama yükseltinin fazla olduğu alanlarda tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır. Çünkü kullanılabilen tarım alanı küçüktür, bundan dolayı da tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.

CEVAP: D

11. Türkiye'de kuzeyde ve güneyde dağlar kıyıya paralel şekilde uzanmaktadır. Dağların kıyıyı paralel uzandığı alanlarda kıta sahanlığı ve hinterlandı dardır. Koy ve körfezler daha az görülmektedir. Dağların uzanış doğrultusundan dolayı kıyı kesimler ile iç kesimler arasında ulaşım zordur. Ancak yamaç yağışları daha az değil çok görülür.

CEVAP: D

12. Karstik platolarda yüzey suları azdır çünkü karstik araziler iyi bir iletkendir. Suyu yer altına sızdırır, karstik alanlarda yer altı suları bakımdan zengindir. Karstik araziler tarım için çok elverişli olmadığı için tarım alanları azdır ve ekonomik etkinlikler çok gelişmemiştir. Bundan dolayı nüfus miktarı azdır. Ancak ortalama yükseltileri en fazladır denilemez. Doğu Anadolu Bölgesi'nde ortalama yükseltisi daha fazla olan platolar bulunmaktadır.

CEVAP: C

13. Türkiye engebeli ortalama yükseltinin fazla olduğu bir ülkedir. Türkiye'nin bu özelliğinden dolayı tarım alanları dar, akarsuların akış hızı yüksektir. Bu özelliği tarımda makine kullanımını da etkilemektedir. Ulaşım maliyeti bu alanlarda artmaktadır. Türkiye'nin fiziki yapısı bu unsurlar üzerinde etkilidir. Ancak kayaç yapısı üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

CEVAP: E

14. Dağların kıyı şeridine göre paralel uzandığı yerlerde kıyı derinliği oldukça fazladır. Bu nedenle bu alanlarda kıta sahanlığı dardır. Ayrıca dağların paralel uzandığı yerlerde boyuna kıyı tipi görülürken falez adı verilen kıyı diklikleri yaygın olarak bulunur.

CEVAP: E

15. Koy, körfez ve yarımadaların fazla olması,deniz etkisinin içerilere girmesi dağların uzanışının etkileri arasındadır. Jeotermal kaynakların yaygın olması fay hatlarının varlığına, Bodrum'da sıcaklıkların İzmir'e göre yüksek olması enlem etkisine bağlı özelliklerdir. Dağların uzanışı etkilediği özellikler arasında değildir.

CEVAP: D

16. Türkiye'deki dağlar Alp Orojenezi ile oluşmuşlardır. Türkiye'nin bulunduğu arazi Arap ve Afrika levhalarının kuzeye doğru hareketleri ile Avrasya levhası arasında sıkıştırılmış ve hareket kuzeye doğru olduğu için dağlar da genellikle doğu - batı yönünde oluşmuşlardır.

CEVAP: A

17. Akarsuyun taşıdığı alüvyon miktarının fazla olması, kıta sahanlığının genişliği ve gelgit genliğinin düşük olması delta oluşumunu kolaylaştıran özelliklerdir. Ancak Türkiye kıyılarının her yerinde gelgit genliği düşük olduğu için delta ovalarının bazı kıyılarda oluşması ve bazı kıyılarda oluşmaması üzerinde etkili özellikler arasında sayılamaz.

CEVAP: C

18. Maden çeşidi ve rezervleri arazide jeolojik devirlerde gerçekleşen olaylara bağlı özelliklerdir. Yine jeotermal kaynakların varlığı tektonik yapının kırıklı olmasıyla yani jeolojik yapı ile ilgilidir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kırıklı yapıların yaygın olmasının neden olduğu özelliklerden biri değildir?**

A) Depremlerin dağılışı

B) Sıcak su (jeotermal) kaynaklarının dağılışı

C) Karstik kaynakların dağılışı

D) Volkanik olayların dağılışı

E) Graben ovalarının dağılışı

2. Gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki fark yer şekillerinin sade olduğu yerlerde az, engebeli yerlerde fazladır.

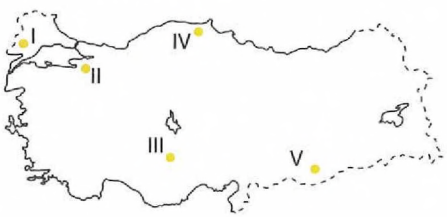

Buna göre, haritada verilen yerlerden hangisinde gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki farkın diğerlerinden daha fazla olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Tarım alanlarının genişliğinde

II. Yol yapım giderlerinde

III. Tarımda makine kullanımında

IV. Yıllık yağış miktarında

Orta Karadeniz bölümünün jeomorfolojik özellikleri bölgenin diğer bölümlerine göre yukarıdaki özelliklerden hangilerinde azalmaya neden olmuştur?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

4. **Türkiye'de yüksek düzlüklerin geniş alan kaplamasında aşağıdaki olaylardan hangisi daha fazla etkili olmuştur?**

A) Yüksek alanlarda aşınmanın fazla olması

B) Volkanik olayların geniş alanlarda etkili olması

C) Yüksek alanlarda buzulların etkili olması

D) Yüksek alanlarda mekanik çözülmenin fazla olması

E) Eski peneplen arazilerin epirojenik hareketlerle yükselmiş olması

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

5. Türkiye arazisi Üçüncü Zaman sonları ile Dördüncü Zaman başlarında yükselmeye uğramıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye arazisinin yakın bir dönemde yükselmiş olmasının sonuçlarından biridir?

A) Dağların doğu – batı doğrultusunda uzanması
B) Kış turizm potansiyelinin yüksek olması
C) Dört mevsimin belirgin olarak görülmesi
D) Karstik oluşumların yaygın olması
E) Buzul aşındırma ve biriktirme şekillerinin yaygın olmaması

6. I. Maden çeşidinin az olması
II. Ekili dikili alanların fazla olması
III. Karasal iklim özelliklerinin etkili olması
IV. Yol yapım giderinin düşük olması

İç Anadolu Bölgesi'nde yer şekillerinin engebesiz olması yukarıdaki özelliklerden hangilerini etkilemiştir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

7. Şelalelerin olduğu yerlerde dev kazanı adı verilen çukurlar meydana gelir. Şelaleler engebeli arazilerde daha fazla görülmektedir.

Buna göre, aşağıda verilen bölümlerden hangisinde dev kazanı oluşumlarının görülmesi beklenmez?

A) Ergene Bölümü
B) Antalya Bölümü
C) Doğu Karadeniz Bölümü
D) Yukarı Fırat Bölümü
E) Yukarı Murat – Van Bölümü

8. Kapadokya Yöresi peribacalarının oluşumu ve arkeolojik özellikleri ile önemli bir turistik çekiciliğe sahiptir. UNESCO tarafından bu alan Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi peribacalarının oluşumunda etkili olan faktörlerden biri değildir?

A) Akarsu aşındırması
B) Rüzgâr aşındırması
C) Yer altı sularının aşındırması
D) Farklı aşınım özelliği gösteren kayaçlar ve volkanik tüflerin yer alması
E) Bitki örtüsü cılız eğimli yamaçların yer alması

9. Türkiye'de dağların ve fay hatlarının ana doğrultusu birçok özelliğin dağılışını etkilemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi dağların ve fay hatlarının uzanışı ile paralellik gösteren özelliklerden biri değildir?

A) Karstik arazinin dağılışı
B) Tektonik ovaların dağılışı
C) Akarsu havzalarının uzanışı
D) Sıcak su kaynaklarının dağılışı
E) Kara ve demir yolu ağının uzanışı

10. **İç Anadolu Bölgesi'nin fiziki haritasında sarı renklerin geniş alan kaplaması aşağıdakilerden hangisine kanıt gösterilebilir?**

A) Tahıl tarımının yaygın olduğuna
B) Nadas alanlarının fazla olduğuna
C) Yükseltinin genelde 500-1000 metre arasında olduğuna
D) Bozkırların geniş alan kapladığına
E) Yıllık yağış miktarının az olduğuna

HOCAWEBDE

11. Türkiye kıyılarında delta ovalarının oluşması aşağıdakilerden hangisine kanıt gösterilemez?

A) Kıyı önünde akıntıların zayıf olduğuna

B) Toprak erozyonunun yaşandığına

C) Akarsuların havzalarında aşındırma yaptığına

D) Heyelan olaylarının sık yaşandığına

E) Bazı yörelerde kıyıların sığ olduğuna

12. Günümüzde Türkiye'de buzulların bulunduğu dağların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yüksek olmaları

B) Volkanik olmaları

C) Kıyıda olmaları

D) Platolar üzerinde yükselmeleri

E) Kuzeyde yer almaları

13. Ege kıyılarında delta ovası sayısının Karadeniz kıyılarına nazaran fazla olmasında;

I. dağların kıyıya dik uzanması,

II. kıta sahanlığının geniş olması,

III. akarsu rejimlerinin düzensiz olması,

IV. doğal bitki örtüsünün maki olması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II

D) II ve III E) III ve IV

14. Kızılcahamam, Yalova, Oylat, Afyonkarahisar, Pamukkale, Çeşme, Gönen, Manyas, Bolu gibi yerlerde sıcak su kaynaklarının yaygın olması, aşağıdakilerin hangisiyle açıklanabilir?

A) Kırıklı yapının yaygın olmasıyla

B) Ekvator'a yakın konumda olmalarıyla

C) Yağış rejiminin düzensiz olmasıyla

D) Su kaynaklarının zengin olmasıyla

E) Akdeniz iklim özelliklerinin görülmesiyle

HOCAWEBDE

1. Karstik kaynakların varlığı kırıklı yapıya bağlı değil litolojik özelliklere (kayaç yapısına) bağlı özelliklerdir. Deprem alanları, sıcak su kaynakları, volkanik çıkış merkezleri, graben (çöküntü) ovaları doğrudan kırıklı yer yapısına bağlıdır.

CEVAP: C

2. Haritada IV numara ile gösterilen yer (Batı Karadeniz Bölümü) engebeli arazinin yaygın olduğu yerler arasındadır. Bu yüzden gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki fark haritada verilen diğer yerlere göre daha fazladır.

CEVAP: D

3. Orta Karadeniz bölümünde yükselti ve engebe Doğu Karadeniz ve Batı Karadeniz bölümlerine göre daha azdır. Bu yüzden Orta Karadeniz bölümünde diğer iki bölüme göre yol yapım giderleri düşük ve yağışlar daha azdır. Yükselti ve engebenin az olması tarım alanlarının genişliğinin ve tarımda makine kullanımının azalmasına değil artmasına neden olur.

CEVAP: D

4. Türkiye'de peneplen hâline gelmiş araziler Üçüncü Jeolojik Zaman'da epirojenik hareketler sonucunda yükselmiştir. Bu yüzden Türkiye'de yüksek düzlükler geniş alan kaplamaktadır.

CEVAP: E

5. Türkiye arazisinin yükselmesi sıcaklık ortalamalarının düşük olmasına neden olmuştur. Bu durum genel olarak kış turizm potansiyelinin yüksek olmasını sağlamıştır. Diğer seçeneklerde verilenler arazinin yükselmesi ile ortaya çıkan özelliklerden değildir.

CEVAP: B

6. Yer şekillerinin engebesiz olması; ekili - dikili alanların fazla olmasını ve yol yapım giderinin düşük olmasını sağlamıştır. Maden çeşidinin az olması ve karasal iklimin etkili olmasında arazinin engebesiz olması etkili olmamıştır.

CEVAP: D

7. Ergene Bölümü'nde engebe diğer seçeneklerde verilen bölümlere göre az olduğu için akarsuların bu bölümde şelaleler oluşturması beklenmez. Bu bölümde yer alan Ergene ve birleştiği Meriç, akış hızları oldukça az olduğundan taşkına neden olurlar.

CEVAP: A

8. Peribacalarının oluşumunda yer altı suları etkili olmamıştır. Yer altı suları özellikle mağaraların oluşumunda etkilidir. Peribacaları yörenin kayaç yapısına, güney sularına ve rüzgarın gücüne bağlı oluşmuştur.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Türkiye'de dağların ve fay hatlarının ana doğrultusu (doğu – batı yönündedir.) ovaların dağılışını, akarsuların havzalarının uzanışını, sıcak su kaynaklarının dağılışı kara ve demir yolu ağının uzanışını etkilemiştir, karstik arazinin dağılışını etkilememiştir.

CEVAP: A

10. Fiziki haritalarda renk yükseltiyi gösterir. 0-500 metre arası yükseltiler yeşil, 500-1000 metre arası yükseltiler sarı, 1000 metreden yüksek yerler ise kahverengi renk tonu ile gösterilir. Fiziki haritalarda sarı renk 500-1000 metre arası yükseltiyi gösterdiğine göre, İç Anadolu Bölgesi fiziki haritasında da sarı renk tonu yaygın olduğuna göre, bölgenin yükseltisi 500 ile 1000 metre arasındadır.

CEVAP: C

11. Delta ovaları; akarsuyun, taşıdığı malzemeyi (alüvyonları) ulaştığı kıyıda üçgen şeklinde biriktirmesiyle oluşan ovalardır. Bir kıyıda delta ovası oluşabilmesi için kıyının sığ olması, dalga ve akıntıların çok etkili olmaması, kıyıda gelgit genliğinin az olması ve akarsuyun bol alüvyon taşıması gerekir. Bu nedenle Türkiye kıyılarında delta ovalarının oluşması A, B, C ve E seçeneklerindeki bilgileri doğrular. Ancak D seçeneğindeki bilgiye kanıt olamaz.

CEVAP: D

12. Türkiye'de buzullar az olup çok yüksek dağların üzerinde yer alır. Bu dağların başında da Kaçkar, Bey, Aladağlar, Bolkarlar, Mercan Dağları, Erciyes, Ağrı ve Cilo Dağları gelir. Bu yerlerin ortak özelliği ise yüksek olmalarıdır.

CEVAP: A

13. Ege kıyılarında delta ovası sayısının Karadeniz kıyılarına nazaran fazla olmasında dağların kıyıya dik uzanması ile kıta sahanlığının geniş olması etkili olmuştur. Dağların kıyıya dik uzandığı sahalarda kıyılar oldukça sığ olmakta ve bu durum kıyıyı gelen malzemenin birikmesini kolaylaştırmakadır.

CEVAP: C

14. Verilen alanların hepsi fay hatlarının yoğun olduğu alanlardır. Fay hattı boyunca derinlere sızan sular ısınıp mineral maddeler bakımından zenginleşip sıcak su kaynağı olarak yeryüzüne ulaşırlar.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

8 Türkiye'nin Yer Şekilleri

1. **Ülkemizde yükseltinin en az ve buna bağlı olarak ekilidikili arazinin en fazla olduğu bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Karadeniz Bölgesi B) Marmara Bölgesi
C) İç Anadolu Bölgesi D) Akdeniz Bölgesi
E) Doğu Anadolu Bölgesi

2. **Türkiye'nin yüksek ve engebeli bir ülke olmasının aşağıdaki ekonomik etkinliklerden hangisi üzerinde etkisi yoktur?**

A) Kış turizmi
B) Büyükbaş hayvancılık
C) Yaylacılık
D) Madencilik
E) Orman işletmeciliği

3. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yer şekillerinin çeşitli olmasının sonuçlarından biri değildir?**

A) Doğal bitki örtüsünün çeşitli olması
B) Güneş ışınlarını yıl boyunca eğik alması
C) Nüfus yoğunluğunun farklılık göstermesi
D) Farklı yerleşme tiplerinin görülmesi
E) Erozyon şiddetinin farklı olması

4. **Akdeniz Bölgesi'nin dağlık ve platoluk kesimlerinin jeomorfolojik özellikleri,**

I. yaylacılık,
II. ticaret,
III. turizm,
IV. ulaşım

etkinliklerinden hangilerini olumlu yönde etkilemiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. **Bir Türkiye fiziki haritasında kahverengi tonlarının fazla olduğu yerlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Karın yerde kalma süresinin uzun olduğu
B) Yıllık sıcaklık farkının az olduğu
C) Gerçek alanla iz düşümsel alan arasındaki farkın fazla olduğu
D) Akarsuların çağlayanlar oluşturduğu
E) Ulaşımda güçlüklerle karşılaşıldığı

6. **Karadeniz ve Akdeniz bölgelerini iç kesimlere bağlayan karayollarının yapım maliyetinin yüksek olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?**

A) Yerleşim merkezlerinin çokluğu
B) Bitki örtüsünün çeşitliliği
C) Kar yağışlarının çokluğu
D) Tarım etkinliklerinin fazlalığı
E) Engebenin fazlalığı

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7.

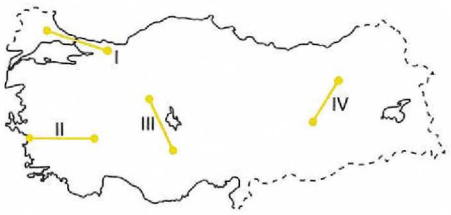

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen ve kuş uçumu uzaklıkları aynı olan yerlerin doğal koşulları göz önüne alındığında hangilerinde demir yolu yapım maliyetinin daha yüksek olması beklenir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. **Türkiye'nin yer aldığı bölgenin aşağıdaki özelliklerinden hangisi, Türkiye'de yeryüzü şekillerinin çeşitlilik göstermesinin nedenlerinden biri değildir?**

A) IV. jeolojik devirde görülen iklim değişmelerinin etkisinde kalması
B) Arazi yapısını oluşturan kayaçların çeşitlilik göstermesi
C) Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi
D) III. Jeolojik devirde volkanizmanın etkili olması
E) Alp orojenezinden etkilenmiş olması

9. **Aşağıda verilen ekonomik etkinliklerden hangisinin, topoğrafik koşullara bağlı olarak geliştiği söylenemez?**

A) Karadeniz yaylalarında hayvancılık etkinliklerinin yapılması
B) Kıyı ovalarında tarımsal etkinliklerin yoğun olması
C) Palandöken Dağlarında kış turizminin yoğun olması
D) Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da hidroelektrik santrallerinin fazla olması
E) Çatalca ve Kocaeli platolarında endüstriyel etkinliklerin gelişmiş olması

10. Yerkabuğunun hareketli dönemlerinde kırılma sonucu oluşan şekle "fay"; faylar boyunca yükselen kısımlara "horst", alçalan kısımlara da "graben" denir.

Buna göre, Türkiye'nin tektonik yapısı göz önüne alındığında, horst ve graben için doğru birer örnek aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

	Horst	Graben
A)	Canik Dağları	Bafra Ovası
B)	Erciyes Dağı	Kayseri Ovası
C)	Bolkar Dağı	Çukurova
D)	Nemrut Dağı	Muş Ovası
E)	Yunt Dağı	Gediz Ovası

11. **Karadeniz'in doğusundan başlayarak Akdeniz'in doğusuna kadar Türkiye'nin kıyı şeridi boyunca inceleme ve araştırma yapan bir kişi, bu kıyılarda aşağıdakilerden hangisinin ortak olduğunu gözlemler?**

A) Dağların kıyıya paralel uzandığını
B) Tüm akarsuların delta oluşturduğunu
C) Güneşlenme süresinin aynı olduğunu
D) Günlük sıcaklık farkının az olduğunu
E) Kumsalların geniş yer kapladığını

12. Ege Bölgesi'nin kıyı kesimi ile iç kesiminde ürünler benzerlik gösterirken Doğu Karadeniz Bölümü'nde kıyı kesiminde yetişen birçok ürüne 75 – 100 km içeride rastlanmaz.

Ege ve Doğu Karadeniz bölgeleri arasında görülen bu farkın temel nedeni nedir?

A) Dağların uzanış yönü
B) Tarımsal nüfus yoğunluğu
C) Deniz akıntıları
D) Hakim rüzgâr yönü
E) Toprak türü

HOCAWEBDE

8 Türkiye'nin Yer Şekilleri

1. Yer şekillerinin sade olduğu bölgelerde tarım alanları geniş yer kaplar. Bu durumda ekili – dikili arazi oranı fazla olur. Türkiye'de yer şekillerinin en sade olduğu bölge Marmara'dır. Marmara'da fiziki haritada yeşil renk ağırlıklı gösterilir. Ekili dikili arazi oranı en yüksek bölge Marmara'dır.

CEVAP: B

2. Türkiye ortalama yükseltisi fazla olan Dünya'nın en yüksek ülkelerinden biridir. Bu durum pek çok özellik üzerinde etkilidir. Yüksek ülke olmamız kış turizminin gelişmiş olmasına, yaylacılığın fazlaca yapılmasına, ormanlık sahaların fazla olmasına, büyükbaş hayvancılık için uygun çayırlar yetişmesine imkân tanımıştır. Ancak madenler ile yükselti arasında bir bağlantı yoktur.

CEVAP: D

3. Türkiye'de yer şekilleri oldukça çeşitlidir. Dağlık, ovalık, platoluk sahaların bir arada olması yer şekillerinin çeşitliliğini gösterir. Bu çeşitlilik başta iklim olmak üzere ekonomik faaliyetlerde de çeşitliliğe neden olmaktadır. İklim çeşitliliği doğal bitki örtüsünün değişmesine neden olmaktadır. Nüfusun dağılışı, yerleşme tip ve dağılışı, erozyonun fazla olması çeşitliliğin sonucudur. Ancak güneş ışınlarının geliş açısı enleme bağlıdır.

CEVAP: B

4. Akdeniz Bölgesi'nin dağlık sahalara sahip olması ulaşım ve nüfuslanma üzerinde olumsuz etkilere neden olmuştur. Bu alanlarda yol yapımı güç ve maliyetlidir. Tarım arazilerinin sınırlı olması tarımsal sanayi ve ticareti olumsuz etkilemiştir. Yaylacılık faaliyetleri yükseltiye bağlıdır. Ayrıca kış turizminin yapılabilmesi yüksek dağlık arazilere bağlıdır.

CEVAP: B

5. Bir Türkiye fiziki haritasında kahverengi ve tonları kullanılan bir alanda yükselti ortalaması yüksektir. Yükseltinin fazla olduğu yerlerde karın yerde kalma süresi uzundur. Akarsular yüksek yerlerden döküldüğü için çağlayanlar oluşturmuştur. Ulaşım güç ve maliyetlidir. Gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki fark fazladır. Bu alanlarda yıllık sıcaklık farkı az değil, fazladır.

CEVAP: B

6. Karadeniz'den güneye ve Akdeniz'den kuzeye doğru iç kesimlere geçilmeye çalışıldığında güçlükle karşılaşılır. Bu durum yer şekillerinin engebeli olması ile açıklanır. Dağların kıyı şeridine göre uzanışının paralel olması ve yüksek olması ulaşıma güçlük çıkarmıştır. Diğer seçeneklerde verilen bilgiler ulaşım ile ilgili kriterler değildir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Dağların kıyıya paralel olduğu yerlerde kıyıdan iç kesimlere geçilmeye çalışıldığında yol yapımı güç ve maliyetli olur. Dağların kıyıya dik uzandığı yerlerde ise Ege'de maliyet düşüktür. Haritadaki numaralı güzergâhtan II'de maliyet oldukça düşüktür. III numaralı İç Anadolu'da yer şekilleri oldukça sadedir. Bu nedenle maliyet düşüktür. Türkiye'de dağların doğu batı yönlü uzanması nedeniyle IV numaralı Doğu Anadolu'da kuzey güney yönlü maliyet yüksektir. I numaralı alanda yer şekilleri sade olmakla birlikte o alanda boğazın geçiliyor olması en büyük maliyeti yaratacaktır.

CEVAP: B

8. Türkiye jeolojik şekillenmesini yakın zamanda başlayan süreçlerle devam etmektedir. Bulunduğu bölge Dünya'nın en aktif sahalarından birinde yer almaktadır. Alp – Himalaya orojenezinden etkilenmesi, volkanizmanın etkin olması, çeşitli kayaç yapılarına sahip olması, Buzullaşmaya uğraması bu çeşitlilik üzerinde etkilidir. Ancak bitki örtüsünün çeşitli olması iklimin çeşitli olmasının sonucudur.

CEVAP: C

9. Türkiye'nin topografik yani arazi yapısı engebeden dolayı hidroelektrik, yükseltiden dolayı kış turizmi ve yaylacılık, kıyı ovalarından dolayı yoğun tarım yapılmasını sağlamıştır. Ancak Çatalca- Kocaeli platosunda sanayinin yoğun olması yer şekillerinin sade olmasından ziyade ulaşımın gelişmiş olması, sermaye ve teknolojik birikimin fazla olması ile ilgilidir.

CEVAP: E

10. Kırık sistemine bağlı oluşan horst ve graben sistemi içindeki dağlar ve ovalar en fazla Ege'de yer almaktadır. Ayrıca Hatay'daki Amanos Dağları bir horst iken Amik ovası bir grabendir. Seçeneklerde verilen dağlardan Canik ve Bolkar dağları kıvrım, Nemrut ve Erciyes dağı volkanik, Yunt dağı ise Ege'deki bir kırık dağıdır. Ovalardan ise Kayseri tektonik, Muş dağ eteği, Bafra ve Çukurova delta ovasıdır. Gediz ise bir grabendir.

CEVAP: E

11. Karadeniz'in doğusundan başlayarak kıyı boyunca Marmara, Ege ve Akdeniz'in doğusuna kadar devam bir yolculuk esnasında tüm kıyılar gezildiğine göre dağların kıyıya paralel olduğu Ege'den dolayı ortak olamaz. Tüm akarsular delta oluşturmamıştır. Kumsallar Ege ve Akdeniz için daha anlamlıdır. Güneşlenme süresi güneyden kuzeye doğru azalmaktadır. Tüm kıyılar için ortak özellik nemlilikten dolayı günlük sıcaklık farkı azdır bilgisidir.

CEVAP: D

12. Türkiye'nin kıyı kesimlerinde görülen iklim ve bitki örtüsünün iç kesimlerle farklılık gösterip göstermemesi tamamen dağların kıyıya paralel veya dik uzanması ile ilgilidir. Ege'de dağlar kıyıya dik uzandığından iç kesimlere kadar sokulabilen iklim aynı tip bitkilerin yetişmesini sağlamıştır. Ancak Karadeniz'de iklim içerilere sokulamadığı için iç kesimlerde bitkiler farklılaşır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

NOTLARIM

TÜRKİYE'NİN İKLİMİ
– Sorulara Başlamadan Önce Kısa Bilgiler –

- Türkiye'de sıcaklığın bölgeler arasındaki dağılışında en etkili faktör yükseltidir.
- Türkiye'de güneyden kuzeye sıcaklığın azalma nedeni mutlak konumdur. (Enlem)
- Türkiye'nin kış aylarında en sıcak bölgesi Akdeniz'dir. Nedeni enlem ve nemlilik
- Türkiye'nin hem kış hem de yaz aylarında en soğuk yöresi kuzeydoğu Anadolu'dur (Erzurum – Kars).
- Yaz aylarında en sıcak bölgenin Güneydoğu olmasında enlem ve karasallık etkisi belirgindir.
- Türkiye'de kıyılardan iç kesimlere karasallığın etkisi ile doğuya doğru yükseltinin etkisi ile sıcaklık farkları artar.
- Kıyı kesimlerde yıllık sıcaklık farklarının az olmasının nedeni nemliliktir.
- Sabah ve akşam vakitlerinde güneş ışınları aynı açıyla gelmesine rağmen akşam vaktinin daha sıcak olması "Isı Birikimi" kavramı ile açıklanır.
- İndirgenmiş izoterm haritalarında sıcaklık üzerinde etkisi olmayan faktör yükseltidir.
- Gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık farkı fazla ise merkezin yükseltisi fazladır.
- Gerçek sıcaklığı indirgenmiş sıcaklığına eşit olan merkezler deniz kıyısındadır.
- Türkiye'de sıcaklığın dağılışı üzerinde enlemin, bakının, yer şekilleri ve yükseltinin karasallık ve denizelliğin, hava kütlerinin ve rüzgârların etkisi vardır.
- Türkiye'nin mutlak konumuna bağlı görülen tek iklim Akdeniz İklimi'dir. Diğer iklimler özel (göreceli) konumdur.
- Türkiye'ye kuzeybatı yönünden gelen ve yağış bırakan basınç İzlanda Dinamik Alçak Basınç'tır.
- Türkiye'ye kuzeydoğu yönünden gelen ve ayaz yaşanmasına neden olan basınç Sibirya Termik Yüksek Basınç'tır.
- Türkiye'ye güneybatı yönünden gelen ve tüm yurtta sıcak yazların geçmesini sağlayan basınç Asor Dinamik Yüksek Basınç'tır.
- Türkiye'ye güneydoğu yönünden gelen Basra Termik Alçak Basınç kaynağını Muson İklimi'nden alır.
- İzlanda ve Asor Dinamik basınçlarının oluşumu Dünya'nın günlük hareketine bağlı olup yıl boyunca etkili olan basınçlardır.
- Türkiye'de kuzeyden gelen rüzgârların sıcaklığı düşürüp güneyden esen rüzgârların sıcaklığı artırması Türkiye'nin mutlak konumuna bağlıdır.
- Rüzgârlar basınç farkına bağlı olarak ortaya çıkar, hareket yüksek basınçtan alçak basınca doğrudur. Basınç farkı ortadan kalktığında rüzgâr durur.
- Karayel kuzeybatı yönünden etkili olup etkili olduğu dönemde yağışlara neden olur.
- Yıldız kuzeyden etkili olup etkili olduğu dönemde Karadeniz'de denizin kabarmasına neden olarak deniz ulaşımını ve balıkçılığı olumsuz etkiler.
- Poyraz kuzeydoğu yönünden etkili olup oldukça soğuk etki eden ve tipilere neden olan rüzgârdır.
- Samyeli rüzgârı güneydoğu yönünden gelen bir rüzgârdır. Keşişleme adıyla bilinmesi Bursa Uludağ'dan güneydoğu yönünde Marmara'ya doğru esmesidir. Uludağ'ın eski adı Keşiş Dağı'dır.
- Lodos güneybatı yönünden gelir. İstanbul çevresinde fırtına şeklinde etkili olarak deniz ulaşımını olumsuz etkiler. Güney Marmara'da bacaları tıkayarak soba zehirlenmelerine neden olur.
- Kıble güney yönünden gelerek Akdeniz'de sıcak etki yaratır.
- Meltem rüzgârlarının kaynağı dünyanın günlük hareketidir.
- Meltem rüzgârları yağış bırakmaz.
- Ege Bölgesi'nde deniz meltemlerine " İmbat" adı verilir.
- Fön rüzgârlarına Anadolu'da "Kar Yiyen" veya "Bakır Sattıran" adı verilir.
- Avusturya Alplerinde fön rüzgârına "Türk Rüzgârı" adı verilir.
- Fön rüzgârı nemi azalttığından yağış getirmez.
- Rize çevresinde etkili olan fön rüzgârı turunçgil yetişmesini sağlar.
- İstanbul ve Çanakkale boğazlarında hâkim rüzgârlar Poyraz ve Lodos'tur.
- Yıl boyunca mutlak nemin en yüksek olduğu bölge Akdeniz'dir.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- Kıyılarda mutlak nem yüksek iç kesimlerde düşüktür.
- Yaz aylarında sıcaklık arttığından maksimum nem artar ve yağışlar azalır.
- Maksimum nemin en yüksek olduğu bölge Güneydoğu Anadolu'dur.
- Bağıl nem havanın neme doymasıdır. En yüksek bağıl nemlilik Karadeniz'dedir.
- Yazdan kışa geçildiğinde, gündüzden geceye geçildiğinde, kıyıdan iç kesimlere geçildiğinde mutlak nem azalır.
- Kıştan yaza geçildiğinde, geceden gündüze geçildiğinde maksimum nem artar.
- Bir yörede yağış olması için hava kütlesinin mutlaka yükselmesi gerekir.
- Türkiye'de en fazla yağış oluşum şekli cephedir.
- Cephe yağışları Türkiye'nin Orta Kuşak olmasından kaynaklanır.
- İç Anadolu'da ilkbahar'da görülen konveksiyonel yağışlara "Kırkikindi" adı verilir.
- Erzurum Kars'ta yaz aylarında konveksiyonel yağışlar görülür.
- Akdeniz ve Karadeniz'de yağış miktarının fazla olma nedeni cephe sistemlerine bağlı gelen hava kütlelerinin Orografik (yamaç) yükselmesidir.
- Çiy, sis, Yağmur ve Kar gibi yağış şekilleri bitkiler açısından besleyici iken kırağı, kırç ve dolu bitkilere zarar verir.
- Türkiye'nin en fazla yağış alan yeri Rize (Doğu Karadeniz) 'dir.
- Türkiye'nin en az yağış alan yeri Tuz Gölü çevresidir.
- Dağların kıyıya paralel uzandığı kıyılar, çevresine göre yüksek yerler, hâkim hava kütlelerine açık yamaçlar daha fazla yağış alır.
- Akdeniz iklim bölgesinde en fazla yağış kış aylarında düşmektedir.
- Bir yağış grafiğinde yağış her ay 50 mm üzerinde ise o merkezde yağış rejimi düzenlidir.
- Türkiye'de yağış rejiminin tek düzenli olduğu iklim Karadeniz iklimidir.
- Karadeniz iklimi görülen yerlerdeki fındık, Akdeniz iklimi görülen yerlerdeki zeytin kanıttır.
- Ilıman karasal iklim olarak bilinen iklim "İç Anadolu Tipi Karasal" sert karasal olarak bilinen iklim "Doğu Anadolu Tipi Karasal" olarak sorulabilir dikkat ediniz.
- Karadeniz Bölgesi'ndeki çay, zeytin ve turunçgil, Iğdır Ovası'ndaki pamuk, Akdeniz'deki muz mikroklima olarak yetiştirilmektedir.
- Çayı Türkiye'ye getiren kişi ziraat mühendisi "Zihni Derin"dir.
- Türkiye'de en fazla iklim görülen bölge Marmara'dır (kuzeyde Karadeniz, güneyde Akdeniz batıda ise İç Anadolu Tipi karasal iklim görülür.

Sorulara Başlamadan Önce Coğrafi Terimler Sözlüğü

- **İzoterm:** Eş Sıcaklık Eğrisi
- **İzobar:** Eş Basınç Eğrisi
- **Bar:** Basınç Birimi
- **İnversiyon:** Sıcaklık Terselmesi
- **Gerçek sıcaklık:** Bir merkezin yükseltisindeki sıcaklığı
- **İndirgenmiş sıcaklık:** Bir merkezin yükselti dikkate alınmadan hesaplanan sıcaklığı
- **Termik Basınç:** Sıcaklığa bağlı oluşan basınç
- **Dinamik Basınç:** Dünya'nın dönüşüne bağlı oluşan basınç
- **Frontal Yağış:** Cephe Yağışı
- **Orografik Yağış:** Kıyıya paralel dağ yamaçlarındaki yağış türü
- **Nisbi Nem:** Bağıl Nem
- **Doyma Noktası:** Maksimum Nem
- **Mikroklima:** Küçük İklim
- **Makroklima:** Büyük iklim

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Afyonkarahisar'da yıllık sıcaklık ortalaması 11,2 °C iken yaklaşık aynı enlem üzerinde yer alan Muş'ta bu değer 9,7 °C'dir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumu açıklamaktadır?

A) Güneş ışınlarının Afyonkarahisar'a daha büyük açılarla gelmesi

B) Muş'un yükseltisinin Afyonkarahisar'dan fazla olması

C) Atmosferdeki nem oranının Afyonkarahisar'da daha fazla olması

D) Afyonkarahisar'da bakı yönünün güney olması

E) Bitki örtüsünün Afyonkarahisar'da daha yoğun olması

2. Türkiye'deki sıcaklık yağış koşulları küresel ve yerel kaynaklı birçok faktörden etkilenmektedir.

Aşağıdaki durumlardan hangisi Türkiye'nin çevresindeki denizlerin etkisi ile açıklanabilir?

A) Muğla'da sıcaklık ortalamasının Çanakkale'den yüksek olması

B) Ankara'da karlı gün sayısının Erzurum'a göre daha az olması

C) Doğu Karadeniz'in Orta Karadeniz'e göre daha çok yağış alması

D) Aydın'da ortalama sıcaklık ve yağış miktarının Konya'ya göre daha fazla olması

E) Antalya'da mutlak nem miktarının Zonguldak'a göre daha fazla olması

3. Aşağıdaki haritada bazı il merkezleri gösterilmiş, bu merkezlerin yıllık sıcaklık ve yağış ortalamaları tabloda verilmiştir.

	Sıcaklık Ort.	Yağış Mik.
Aydın	**17,8°C**	**647 mm**
Denizli	**16.1°C**	**589 mm**
Trabzon	**14,4°C**	**891 mm**
Gümüşhane	**8,3°C**	**481 mm**

Tablo incelendiğinde Aydın ve Denizli arasındaki iklim farklılığının Trabzon ve Gümüşhane arasındaki iklim farklılığından daha az olduğu görülmektedir.

Bu duruma neden olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ortalama yükselti

B) Dağların uzanış doğrultusu

C) Bakı

D) Karasallık-Denizellik

E) Bitki örtüsü

4. I. Batı Torosların güney yamaçlarında yağış miktarı kuzey yamaçlara göre daha fazladır.

II. Güneydoğu Torosların kuzey yamaçlarında ortalama sıcaklık güney yamaçlara göre daha azdır.

III. Doğu Karadeniz Dağlarının kuzey yamaçlarında bitki örtüsü güney yamaçlara göre daha gürdür.

IV. Köroğlu Dağlarının güney yamaçları güneş ışınlarını kuzey yamaçlara göre daha büyük açılarla almaktadır.

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye iklimi üzerinde bakı faktörünün etkisi ile açıklanır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

5. Türkiye'de yer şekillerinin etkisiyle kısa mesafelerde iklim farklılaşmaktadır. Aşağıdaki haritada aralarındaki mesafe aynı olan bazı merkezler arasındaki güzergahlar gösterilmiştir.

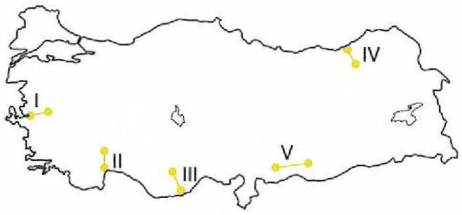

Bu güzergahlardan hangilerinde belirgin bir iklim farklılığı görülmez?

A) I ve III B) I ve V C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

6. Sıcaklıkların 0°C'nin altında olduğu günler donlu gün olarak kabul edilmektedir.

Buna göre aşağıdaki illerden hangisinde donlu gün sayısı daha fazladır?

A) İzmir B) Ankara
C) Bolu D) Kahramanmaraş
E) Bingöl

7. Yükselti arttıkça basınç azalır.

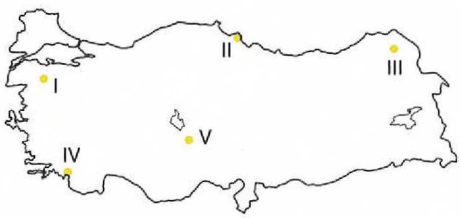

Bu alanlardan hangisinde yıllık ortalama basınç değeri daha düşüktür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kış mevsiminde etkili olarak sıcaklıkların mevsim normallerinin altına düşmesine neden olmaktadır. Karadeniz üzerinden geçerken aldığı nemi Doğu Karadeniz'e yağış olarak bırakmaktadır. İç kesimlerde ise havanın kuru ve ayaz olmasına neden olur.

Yukarıda sözü edilen basınç merkezi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sibirya Termik Yüksek Basıncı
B) Azor Dinamik Yüksek Basıncı
C) İzlanda Dinamik Alçak Basıncı
D) Basra Termik Alçak Basıncı
E) Kutbi Termik Yüksek Basıncı

9. Aşağıda Türkiye'de etkili olan yerel rüzgarlardan bazıları hakkında bilgi verilmiştir

I. Karadeniz'de tam kuzeyden eser. Karadeniz'de deniz ulaşımını engeller.

II. Yaz döneminde daha çok Ege ve Akdeniz kıyılarında etkisini gösteren deniz meltemine Ege kıyılarında verilen isimdir.

Bu rüzgarlar aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II
A)	Kıble	Poyraz
B)	Lodos	İmbat
C)	Yıldız	İmbat
D)	İmbat	Lodos
E)	Karayel	Yıldız

10. Türkiye'de yıllık ortalama bağıl nemin en düşük olduğu yer Şanlıurfa-Mardin çevresidir.

Bu durumun yaşanmasında Şanlıurfa-Mardin çevresinin aşağıda verilen özelliklerinden hangisi etkili olmamıştır?

A) Sıcaklığın yüksek olması
B) Yağış miktarının az olması
C) Maksimum nem miktarının yüksek olması
D) Mutlak nem miktarının düşük olması
E) Güney sektörlü sıcak rüzgarların etkili olması

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

11. Aşağıdaki grafik Türkiye'de yer alan bir ilde yağışın mevsimlere göre dağılımını göstermektedir.

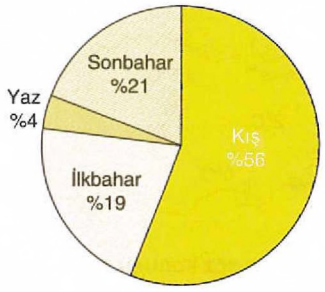

Buna göre söz konusu grafik aşağıdaki illerden hangisine ait olabilir?

A) Erzurum B) Ordu

C) Mersin D) Konya

E) Ankara

12. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

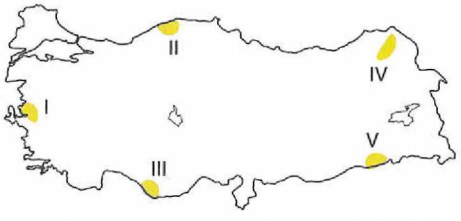

Bu alanlardan hangilerinde iklim tipi ve doğal bitki örtüsü benzerlik göstermektedir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV

D) II ve V E) II ve III

13. Aşağıdaki grafik Türkiye'de yer alan bir ilin sıcaklık ve yağış özelliklerini göstermektedir.

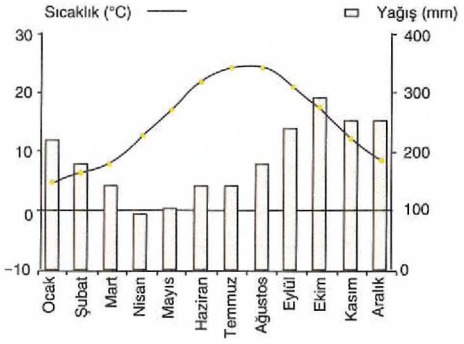

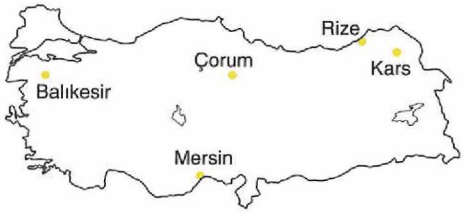

Buna göre söz konusu grafiğin ait olduğu il haritada gösterilenlerden hangisi olabilir?

A) Mersin B) Rize C) Çorum

D) Kars E) Balıkesir

14. **Türkiye'de etkili olan Akdeniz İklimiyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Görüldüğü alanlar sadece Akdeniz kıyılarıdır.

B) Doğal bitki örtüsünü kızılçam ormanları ve makiler oluşturur.

C) Kış yağışları yağmur şeklindedir ve en çok yağış bu mevsimde düşer.

D) En kurak ve en sıcak mevsim yazdır.

E) Ocak ayı sıcaklık ortalaması diğer iklim bölgelerine göre daha yüksektir.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

15. Aşağıdaki grafiklerde Türkiye'de karasal iklimin etkili olduğu iki merkezin sıcaklık ve yağış özellikleri gösterilmiştir.

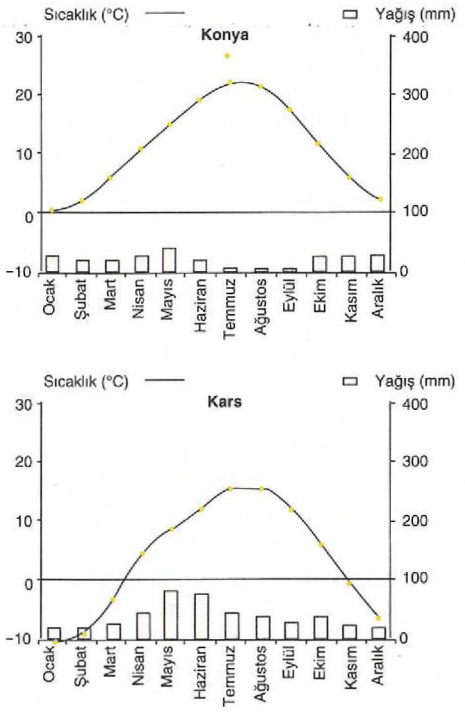

Yalnızca grafiklerdeki bilgiler dikkate alındığında,

I. Kars'ın otalama yükseltisi daha fazladır.

II. Konya'da yıllık ortalama sıcaklık daha yüksektir.

III. Kars'ta donlu gün sayısı daha yüksektir.

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III

D) Yalnız II E) II ve III

16. Azor dinamik yüksek basıncı yaz mevsiminde etki alanını genişleterek Türkiye'yi de etkilemektedir. Bu basınç merkezi Türkiye'yi etkilediğinde sıcaklıkların mevsim normallerinin üzerine çıkmasına ve kuraklığa neden olmaktadır.

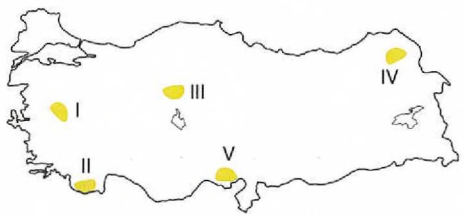

Bu durum haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangisi için geçerli <u>değildir</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. Aşağıdaki haritada bazı merkezler numaralandırılarak bu merkezlerin gerçek sıcaklıkları ile indirgenmiş sıcaklıkları arasındaki farklar gösterilmiştir.

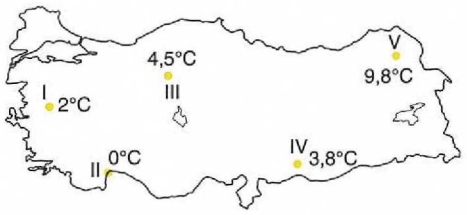

Buna göre söz konusu merkezlerden yükseltisi en çok ve en az olanlar aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) I - II B) II - V C) III - IV

D) V - II E) V - I

18. **Aşağıdaki illerden hangisinde orografik yağışların görülme olasılığı daha düşüktür?**

A) Rize B) Antalya

C) Kilis D) Zonguldak

E) Adana

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin İklimi

1. Yükselti arttıkça sıcaklık azalmaktadır. Türkiye'de batıdan doğuya doğru gidildikçe ortalama yükselti artar. Bu nedenle daha doğuda yer alan Muş'ta ortalama sıcaklık Afyonkarahisar'a göre daha düşüktür.

CEVAP: B

2. Türkiye'nin çevresinin denizlerle çevrili olması kıyılarda nem oranının ve ortalama sıcaklığın iç kesimlere göre daha yüksek olmasına neden olmuştur. Seçeneklerde verilen durumlara neden olan faktörler şu şekildedir:

- Muğla'da sıcaklık ortalamasının Çanakkale'den yüksek olması (enlem)
- Ankara'da karlı gün sayısının Erzurum'a göre daha az olması (yükselti)
- Doğu Karadeniz'in Orta Karadeniz'e göre daha çok yağış alması (hakim rüzgar yönü, dağların uzanış doğrultusu)
- Aydın'da sıcaklık ve yağışın Konya'ya göre daha fazla olması (denizlerin etkisi)
- Antalya'da mutlak nem miktarının Zonguldak'a göre daha fazla olması (enlem)

CEVAP: D

3. Kıyı Ege'de dağlar kıyı çizgisine dik uzanırken Doğu Karadeniz'de paralel uzanmaktadır. Bu durum Doğu Karadeniz'de kıyıdaki nemli iklim özelliklerinin iç kesimlere kadar sokulmasını engellemiştir. Kıyı Ege'de ise nemli iklim özellikleri iç kesimlere kadar rahatça sokulmaktadır. Özetle bu duruma neden olan faktör dağların uzanış doğrultusudur.

CEVAP: B

4. Bakı, güneşe dönük yön anlamına gelmektedir. Türkiye'de bakı yönü güneydir. Güney yamaçların güneş ışınlarını daha büyük açıyla alması ve daha sıcak olması bakı faktörünün etkisidir. Batı Toros-ların güney yamaçlarının daha çok yağış alması ve Doğu Karadeniz Dağlarının kuzey yamaçlarında bitki örtüsünün daha gür olması nemlilik etkisinin sonucudur.

CEVAP: D

5. Kıyı Ege'de (I) dağların kıyı çizgisine dik olarak uzanması, Güneydoğu Anadolu'da (V) yer şekillerinin sade olması nedeniyle iklim kısa mesafelerde farklılaşmaz. Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde dağlar kıyıya paralel uzandığı için kıyı ile iç kesimler arasında belirgin iklim farklılıkları görülür.

CEVAP: B

6. Türkiye'de don olaylarının en az görüldüğü yer Akdeniz kıyıları,en çok görüldüğü yer Kuzeydoğu Anadolu'dur. Genel olarak batıdan doğuya doğru gidildikçe sıcaklıkların azalması donlu gün sayısının artmasına neden olur. Bingöl'de don olayı diğer illerde daha önce görülür ve daha uzun süre devam eder.

CEVAP: E

7. Basıncın dağılışını belirleyen temel faktör yükseltidir. Yükselti arttıkça basınç azalmaktadır. Türkiye'de yıllık basınç dağılışı izlendiğinde en yüksek basıncın yükseltinin az olmasından dolayı kıyı kesiminde olduğu görülmektedir. İç kesimlerde de basınç dağılışında yükseklik belirleyici konumdadır. Ülkemizde basıncın en düşük olduğu yer, yükseltinin fazla olmasından dolayı Kuzeydoğu Anadolu'dur.

CEVAP C

8. Türkiye, Sibirya yüksek basınç merkezinin etkisinde kaldığı dönemlerde ülkemizde sıcaklıklar mevsim normallerinin altına düşmektedir. Bu hava kütleleri, Karadeniz üzerinden geçerken aldığı nemi,Doğu Karadeniz kıyılarına yağış olarak bırakır. Bu dönemlerde Anadolu üzerinde ise kuru ve ayaz bir hava etkili olmaktadır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9.
- Yıldız tam kuzeyden eserek Karadeniz'de denizin dalgalanmasına neden olmaktadır. Bu nedenle Karadeniz'de deniz ulaşımında aksaklıklar yaşanmaktadır.
- Gündüz serin olan denizlerden daha sıcak olan karalara esen rüzgârlara deniz meltemi denir. Yaz döneminde daha çok Ege ve Akdeniz kıyılarında etkisini gösteren bu rüzgârlara Ege kıyılarında verilen İmbat adı verilir.

CEVAP: C

10. Yağış miktarının az olması bağıl nemin düşük olmasının nedeni değil sonucudur. Sıcaklığın yüksek olması havanın nem taşıma kapasitesini (maksimum nemi) artırır. Bu nedenle nem açığı artar ve bağıl nem azalır. Mutlak nem miktarının az olması da bağıl nemin az olmasına neden olur.

CEVAP: B

11. Grafik incelendiğinde yağış rejiminin düzensiz olduğu. Yazların kurak, kışların yağışlı olduğu görülmektedir. Türkiye'de yağışın mevsime göre dağılışı incelendiğinde bölge içinde en çok yağışın kış mevsiminde düştüğü alanların Akdeniz ikliminin etki alanında yer aldığı görülür. Buna göre grafik Mersin'e ait olabilir.

CEVAP: C

12. Antalya-Mersin(III) ve Kıyı Ege'de (I) Akdeniz iklimi ve maki bitki örtüsü görülür. Batı Karadeniz'de (II) Karadeniz iklimi ve ormanlar, Kuzeydoğu Anadolu'da (IV) karasal iklim ve çayırlar, Güneydoğu Anadolu'da ılıman karasal iklim ve bozkırlar görülür.

C VAP: B

13. Grafik incelendiğinde yağış rejiminin düzenli olduğu, en çok yağışın sonbaharda düştüğü ve sıcaklık ortalamasının eksi değerlere hiç düşmediği görülmektedir. Bu özellikler Karadeniz iklimini yansıtır. Buna göre söz konusu grafik Rize'ye aittir.

CEVAP: B

14. Akdeniz iklim tipinin tipik özelliklerine Akdeniz ve Ege kıyılarında rastlanır. Güney Marmara ile Güneydoğu Anadolu'nun batısı da bu iklim tipinin etkisindedir. Yani sadece Akdeniz kıyılarında görülmez.

CEVAP: A

15. Normal şartlarda Kars, Konya'ya göre daha yüksektir. Ancak bu bilgiye grafikten ulaşılamaz. Grafikten yıllık ortalama sıcaklık ve donlu gün sayısı hakkında çıkarım yapılabilir.

CEVAP: E

16. Azor dinamik yüksek basıncı yaz mevsiminde Karadeniz kıyıları ve Doğu Anadolu'nın kuzeyi dışında Tüm yurdu etkileyerek kuraklığa neden olur. Haritada IV numara ile gösterilen alan yaz mevsiminde ortalama sıcaklıkların en düşük olduğu yerdir. Ayrıca bu alan en çok yağışı yaz mevsiminde alır.

CEVAP: D

17. Yükselti artarsa gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark artmaktadır. Bu nedenle yükseltisi en çok olan merkez V, en az olan merkez II'dir.

CEVAP: D

18. Orografik yağışlar nemli bir hava kütlesinin bir dağ yamacı boyunca yükselerek soğumasıyla oluşur. Yer şekilleri Rize, Antalya, Zonguldak ve Adana'da orografik yağışların oluşumuna elverişlidir. Ancak Kilis'te yer şekilleri oldukça düzdür.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1.

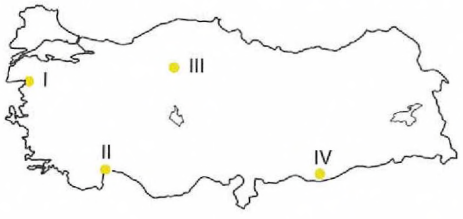

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenerek gösterilen merkezlerden hangi ikisi arasındaki sıcaklık farklarının temel nedeni enlem etkisidir?

A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
D) I ve III E) II ve IV

2. Yerden yükseldikçe basınç azalır.

Basınç üzerinde etkili olan diğer koşullar dikkate alınmadığında yükselti özelliklerine göre aşağıdaki illerden hangisinde atmosfer basıncının daha düşük olması beklenir?

A) Antalya B) Konya C) Sivas
D) Erzurum E) Rize

3. **Aşağıda verilen basınç merkezlerinden hangisi yıl boyunca Türkiye iklimi üzerinde daha çok sıcak etkili olur?**

A) Sibirya yüksek basıncı
B) İzlanda alçak basıncı
C) Asor yüksek basıncı
D) Aleut alçak basıncı
E) Basra alçak basıncı

4. **Ocak ayında hava durumu ile ilgili haberleri dinlediğimizde** "Balkanlar üzerinden gelecek soğuk hava Türkiye'nin batısından başlayarak iç bölgelerinde etkili olacak" **cümlesi ülkemizde aşağıdaki basınç alanlarından hangisinin hava durumu üzerinde etkili olacağını gösterir?**

A) Sibirya yüksek basıncının
B) Doğu Akdeniz alçak basıncının
C) İzlanda alçak basıncının
D) Asor yüksek basıncının
E) Basra alçak basıncının

5. Aşağıdaki haritada Edirne ve Sinop'un ocak ayı sıcaklık ortalaması verilmiştir.

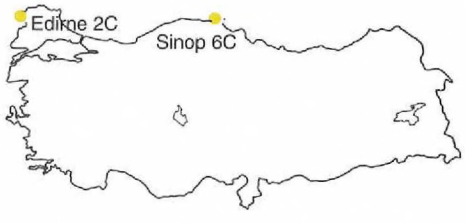

Edirne'de sıcaklıkların Sinop'a göre düşük olmasında;

I. Güneş ışınlarının geliş açısı
II. Denize göre konum
III. Balkanlardan gelen soğuk hava kütleleri

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

6. Türkiye'de kış mevsiminde havanın açık olduğu gecelerde sıcaklığın çok düşmesi ayaz olarak adlandırılır. Havanın bulutlu olduğu gecelerde sıcaklık fazla düşmez.

Havanın bulutlu olduğu gecelerde sıcaklığın fazla düşmemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ay ışığının yere ulaşmasının engellenmesi
B) Buharlaşmanın azalması
C) Güneşten alınan enerjinin artması
D) Rüzgarın ılık hava getirmesi
E) Nemli havanın yerin ısı kaybını azaltması

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Türkiye'de dağların güney yamaçlarında kuzey yamaçlara göre bakı etkisine bağlı olarak;**

I. Güneş ışınlarının daha dike yakın açılarla gelmesi

II. Yerleşmelerin daha fazla olması

III. Yağış miktarlarının daha fazla olması

özelliklerinden hangileri Karadeniz ve Akdeniz bölgeleri için ortaktır?

A) Yalnız I B) I ve III C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

8.

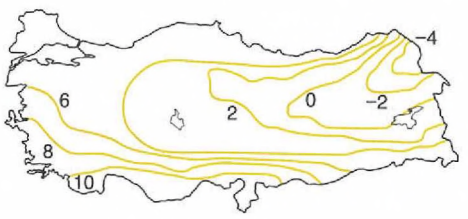

Yukarıda Türkiye'nin Ocak ayı indirgenmiş ortalama sıcaklıklarını gösteren harita (izoterm haritası) verilmiştir.

Haritadan yararlanılarak aşağıda verilenlerden hangisine ulaşılamaz?

A) En düşük sıcaklıklar Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeydoğu kesimlerindedir.

B) En yüksek sıcaklıklar Akdeniz kıyılarındadır.

C) Sıcaklık dağılışında karasallık – denizellik ve enlem etkilidir.

D) Karadeniz kıyıları ve Marmara Denizi kıyılarında sıcaklık ortalamaları 4 – 6 derece arasındadır.

E) Doğu Anadolu Bölgesi'nde sıcaklığın düşük olmasının nedeni yükseltinin fazla olmasıdır.

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında Türkiye'de etkili olan basınç merkezlerinin konumları verilmiştir.

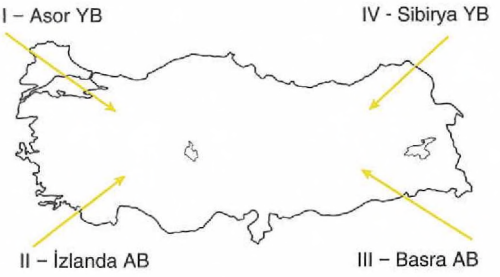

Yukarıdaki haritada Türkiye'de en çok etkili olan basınç merkezlerinden hangilerinin konumları yanlış verilmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. **Türkiye'de rüzgarların özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Batı rüzgarlarının etkili olması Türkiye'nin matematik konumuyla ilgilidir.

B) Meltem rüzgarlarının oluşmasında Türkiye'nin yarımada özelliği etkili olmuştur.

C) Türkiye'de bakır sattıran ya da kar yiyen olarak bilinen rüzgarlar fön rüzgarlarıdır.

D) Türkiye'de güney sektörlü rüzgarlar sıcaklığı artırmaktadır.

E) Türkiye'de kuzeybatıdan eserek zaman zaman fırtınaya yol açan rüzgar lodostur.

11. Rüzgarın yönü üzerinde basınç merkezlerinin konumu, Dünya'nın eksen hareketi ve yeryüzü şekilleri etkili olmaktadır.

Batı Anadolu'da kıyı bölgesinin yer şekilleri dikkate alındığında rüzgar yönünün aşağıdaki doğrultulardan hangisi olduğu söylenebilir?

A) Doğu-Batı

B) Kuzeydoğu-Güneybatı

C) Kuzey-Güney

D) Kuzeybatı-Güneydoğu

E) Kuzeybatı-Güneybatı

HOCAWEBDE

12. **Aşağıdaki yerel rüzgârlardan hangisi Türkiye'de etkili değildir?**

A) Karayel B) Kesişleme C) Mistral
D) Poyraz E) Kıble

13. Meteoroloji bülteninde Türkiye'de yıldız ve poyraz rüzgârlarının saatte 40 – 50 km hızla eseceği belirtilmiştir.

Buna göre,

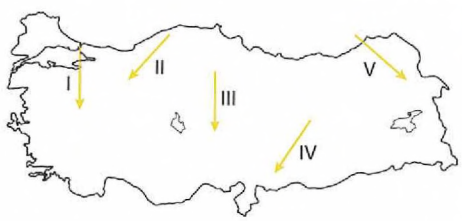

Haritada verilen yerlerin hangisindeki rüzgâr esiş yönü doğru değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Atmosferde bulunan su buharı yoğuşarak yağışları oluşturmaktadır. Su buharının yoğuşması için hava kütlesinin soğuması gerekmektedir.

Buna göre Orta Anadolu'da görülen konveksiyonel yağışların oluşumunda aşağıdakilerden hangisi etkili olmaktadır?

A) Isınan havanın yükselmesi
B) Yatay yönlü hava hareketinin bir yamaç boyunca yükselmesi
C) Soğuk hava kütlesi ile karşılaşan sıcak havanın yükselmesi
D) Termik yüksek basınç koşullarının oluşması
E) Hava kütlesinin bir yamaç boyunca alçalarak fön etkisi oluşturması

15. **Türkiye'de özellikle ilkbahar mevsiminde sıcak ve nemli hava içindeki su buharının soğuk zeminler üzerinden geçerken yoğuşması sonucu oluşan su damlacıkları aşağıdakilerden hangisi ile adlandırılmaktadır?**

A) Kırç B) Kırağı C) Çiy
D) Sis E) Yağmur

16. **Türkiye'de orografik yağışlar en fazla aşağıdaki hangi bölgeye düşer?**

A) Karadeniz Bölgesi
B) İç Anadolu Bölgesi
C) Marmara Bölgesi
D) Güneydoğu Anadolu Bölgesi
E) Ege Bölgesi

17. **Aşağıda verilen illerden hangisinde yıllık yağış miktarı diğerlerinden daha fazladır?**

A) Antalya B) Konya C) Şanlıurfa
D) İzmir E) Kayseri

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Enlem etkisi, yükselti, karasallık-denizellik, nem oranı, rüzgarlar ve basınç merkezleri Türkiye'de sıcaklık üzerinde etkili olmaktadır. I ve II numaralı merkezlerin ikisi de deniz seviyesinde yer aldığı için yükselti ve denizellik durumları eşit kabul edilir. II numara Ekvator'a daha yakın olduğu için daha sıcaktır.

CEVAP: A

2. Deniz seviyesine göre yükseklere çıkıldıkça atmosferin kalınlığı ve yoğunluğu azaldığı için basınç düşmektedir. Deniz seviyesine göre yükseltisi en fazla olan il Erzurum'dur.

CEVAP: D

3. Türkiye iklimi üzerinde dört farklı basınç merkezi etkili olmaktadır. Bunlar Sibirya Termik Yüksek Basınç, Basra Termik Alçak Basınç, Azor Dinamik Yüksek Basınç ve İzlanda Dinamik Alçak Basınç'tır. Dinamik kökenli basınçlar yıl boyunca etkili olur. Bunlardan İzlandaYağış bırakırken Azor basıncı sıcak getirir.

CEVAP: C

4. Türkiye iklimi üzerinde dört farklı basınç merkezi etkili olmaktadır. Bunlar Sibirya Termik Yüksek Basınç, Basra Termik Alçak Basınç, Azor Dinamik Yüksek Basınç ve İzlanda Dinamik Alçak Basınç'tır. İzlanda Dinamik Alçak Basıncı 60 enlemleri çevresinden kaynağını alarak Balkanlar üzerinden Türkiye'nin batısından başlayarak iç bölgelerinde etkili yağışlara neden olur.

CEVAP: C

5. Edirne ile Sinop yaklaşık aynı enlemde yer aldıkları için güneş ışınları geliş açısı aynıdır. Bu yüzden sıcaklıkların farklı olmasında bu özelliğin etkisinden bahsedilemez. Sinop deniz kıyısında yer aldığı için ocak ayında sıcaklık daha yüksektir. Edirne kıyıda yer almadığı için (II) ve Balkanlardan gelen hava kütlelerinin etkisinde kaldığı için (III) ocak ayında sıcaklık ortalaması Sinop'a göre daha düşüktür.

CEVAP: D

6. Havanın bulutlu olması nemin fazla olması demektir. Nemli hava yerin ısı kaybını azalttığı için gece sıcaklıklar fazla düşmez.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Bakı etkisine bağlı olarak yerleşmelerin daha fazla olması ve Yağış miktarlarının daha fazla olması Karadeniz ve Akdeniz bölgeleri için ortak özellik değildir. Karadeniz Bölgesi'nde kuzeye dönük yamaçlarda deniz etkisine bağlı olarak yerleşmeler daha fazladır. Bu durum bakı etkisiyle çelişen bir özelliktir. Karadeniz Bölgesi'nde kuzey yamaçların daha fazla yağış alması ve Akdeniz Bölgesi'nde güney yamaçların daha fazla yağış alması bakı etkisiyle değil denize dönük olma durumu ile ilgilidir. Güneş ışınlarının güney yamaçlara daha dike yakın açılarla gelmesi bakı etkisine bağlı olarak Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde ortak olan özellikler arasındadır.

CEVAP: A

8. İndirgenmiş sıcaklıklar yükseltinin etkisinin kaldırılması ile hesaplanır. Bu yüzden Doğu Anadolu Bölgesi'nde sıcaklığın düşük olmasının nedeni yükseltinin fazla olması değildir.

CEVAP: E

9. Haritada verilen basınç merkezlerinden I ve II numara ile gösterilenler yer değiştirmelidir. Türkiye'de yazın genellikle güneydeki basınç merkezleri (Asor ve Basra), kışın kuzeydeki basınç merkezleri (İzlanda ve Sibirya) etkili olmaktadır. Türkiye'de kışın İzlanda alçak basınç merkezi etkili olduğunda ılık – soğuk ve yağışlı koşullar, Sibirya yüksek basınç merkezi etkili olduğunda çok soğuk ve yağışsız koşullar yaşanır. Yaz mevsiminde Asor yüksek basınç alanının etkisiyle sıcak ve kurak koşullar yaşanır. Basra alçak basınç merkezinin etkili olması özellikle Güneydoğu'da sıcaklığı ve kuraklığı arttırmaktadır.

CEVAP: A

10. Lodos Türkiye'de güneybatıdan esmektedir. Türkiye'de kuzeybatıdan eserek zaman zaman fırtınaya yol açan rüzgar karayel olarak adlandırılmaktadır.

CEVAP: E

11. Batı Anadoluıda kıyı bölgesinde dağlar kıyı çizgisine dik olarak doğu batı doğrultusunda uzanmaktadır. Dağlar arasında aynı doğrultuda grabenler bulunmaktadır. Rüzgarlar ye şekillerine kanalize olarak estikleri için doğu batı doğrultusunu takip etmektedir.

CEVAP: A

12. Türkiye kuzeyden gelen ve sıcaklığı düşüren Karayel, Poyraz ve Yıldız ile güneyden gelen ve sıcaklığı artıran Samyeli (keşişleme), Lodos ve Kıble gibi yerel rüzgarların etkisi altındadır. Ancak Mistral Fransa'da etkili olan bir soğuk rüzgardır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. Kuzeyden esen I ve III numara ile gösterilen rüzgârlar yıldız, kuzeydoğudan esen II ve IV numara ile gösterilen rüzgârlar poyraz rüzgârlarıdır. Kuzeybatıdan esen V numara ile gösterilen rüzgâr ise karayel rüzgârıdır. Meteoroloji bülteninde bu rüzgârdan bahsedilmemiştir.

CEVAP: E

14. İlkbahar mevsiminde ısınan havanın yükselerek soğuması sonucu hava içindeki su buharı yoğuşarak konveksiyonel yağışlara neden olmaktadır.

CEVAP: A

15. Sıcak ve nemli hava içindeki su buharının soğuk zeminler üzerinden geçerken yoğuşması sonucu oluşan su damlacıklarına çiy adı verilmektedir.

CEVAP: C

16. Türkiye'de görülen yağışlar Konveksiyonel, Orografik ve Cephe olmak üzere üçe ayrılır. Cephe yağışları daha çok kış aylarına akdeniz iklim bölgesinde etkili olurken konveksiyonel yağışlar İç Anadolu'da ilkbahar aylarında görülür. Dağların kıyıya paralel olduğu ve dağların kıyının hemen gerisinden başladığı Karadeniz'de orografik yağış oranı daha yüksektir.

CEVAP: A

17. Dağların kıyı şeridine paralel uzandığı yerler ile yükseltinin fazla olduğu alanlarda yağış miktarı daha fazladır. Bu alanlar arasında Batı ve Orta Toroslar, Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey yamaçları ve Güneydoğu Toroslarda Hakkâri çevresi yer alır. Batı Toroslarda yer alan Antalya'nın yağış miktarı diğer kentlerden fazladır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin İklimi

3

1. **Türkiye iklimiyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?**

A) Sıcaklık ortalaması en yüksek olan ayların haziran, temmuz ve ağustos olması üzerinde Türkiye'nin mutlak konumu etkili olmuştur.

B) Kıyılardan iç kesimlere doğru gidildikçe sıcaklık farklarının artması üzerinde atmosferdeki nem oranının azalması etkili olmuştur.

C) Kıyı bölgelerinde güneyden kuzeye doğru gidildikçe sıcaklık ortalamalarının azalması üzerinde enlem faktörü etkili olmuştur.

D) Karadeniz dağlarının kuzeye bakan yamaçlarında bitki örtüsünün güneye bakan yamaçlarına göre daha gür olması üzerinde bakı faktörü etkili olmuştur.

E) Sıcaklık ortalamalarının en düşük olduğu alanın Kuzeydoğu Anadolu olmasında enlem, yükselti ve karasallığın etkisi olmuştur.

2. **Yeryüzünde sıcaklığın dağılışını etkileyen faktörler dikkate alındığında yaklaşık aynı enlemde yer alan İzmir ve Nevşehir kentlerinde sıcaklık ortalamalarının farklı olması üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenmez?**

A) Yükselti

B) Denizellik - karasallık

C) Güneş ışınlarının düşme açısı

D) Atmosferdeki nem oranı

E) Sıcak ve soğuk karakterli rüzgârlar

3. Aşağıdaki haritada Türkiye'de yer alan bazı kent merkezlerinin konumu gösterilmiştir.

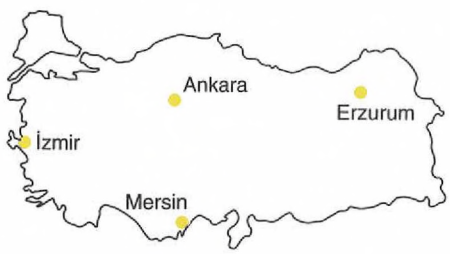

Buna göre yukarıdaki haritada gösterilen hangi iki kent arasındaki sıcaklık farkının nedeni yalnızca enlem etkisidir?

A) Ankara- İzmir B) Mersin- İzmir

C) Ankara - Erzurum D) İzmir- Erzurum

E) Mersin - Ankara

4. Aynı coğrafi bölgede yer alan Rize'nin yağış miktarı Bayburt'a göre daha fazla iken yine aynı coğrafi bölgede yer alan İzmir ve Manisa arasındaki yağış miktarında belirgin bir farklılık görülmemektedir.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdaki faktörlerden hangisi etkili olmuştur?

A) Enlem

B) Dağların uzanış doğrultusu

C) Jeolojik yapı

D) Bitki örtüsü

E) Bakı

5. Aşağıdaki haritada Türkiye'de etkili olan bazı yerel rüzgârlar gösterilmiştir.

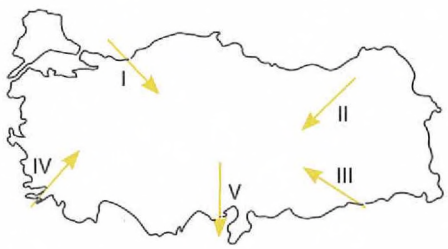

Buna göre yukarıdaki rüzgârlardan hangisinin adı yanlış verilmiştir?

A) I - Karayel B) II - Poyraz

C) III - Keşişleme D) IV - Lodos

E) V - Kıble

6.

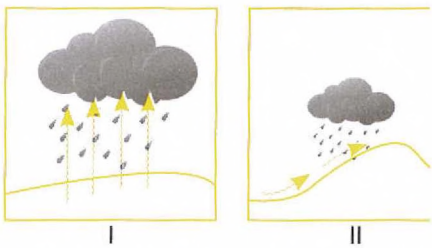

Yukarıdaki yağış oluşum şekillerinin Türkiye'de en fazla etkili olduğu alanlar aşağıdaki seçeneklerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Ankara - Rize

B) Muğla - Konya

C) Samsun - Zonguldak

D) İzmir - Antalya

E) Adana - Rize

HOCAWEBDE

7. Karadeniz kıyıları hariç diğer kıyı bölgelerinde yaz mevsiminde sıcaklığa bağlı olarak mutlak nem fazla olsa da yaz mevsimi kurak geçmektedir.

Bu durumun ortaya çıkmasında etkili olan basınç merkezi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sibirya termik yüksek basıncı
B) Asor dinamik yüksek basıncı
C) Basra termik alçak basıncı
D) İzlanda dinamik alçak basıncı
E) Hawaii dinamik yüksek basıncı

8. **Türkiye'nin matematik konumunun iklim üzerindeki etkisi dikkate alındığında aşağıdaki bilgilerden hangisinin bu etkiyle ortaya çıktığı söylenemez?**

A) Kıyı bölgelerinde güneyden kuzeye doğru gidildikçe sıcaklığın azalması
B) Yaz mevsiminde güneyden gelen sıcak hava kütlelerinin, kış mevsiminde kuzeyden gelen soğuk hava kütlelerinin etkisi altında kalması
C) Kış mevsiminde cephe yağışlarının görülmesi
D) Dağların güney yamaçlarında sıcaklık ortalamalarının kuzey yamaçlarına göre daha yüksek olması
E) İç bölgelerde batıdan doğuya doğru gidildikçe sıcaklığın azalması

9. **Aşağıdaki illerden hangisinde donlu gün sayısı diğerlerine göre daha azdır?**

A) Manisa B) Ankara C) Erzurum D) Ağrı E) Sivas

10.

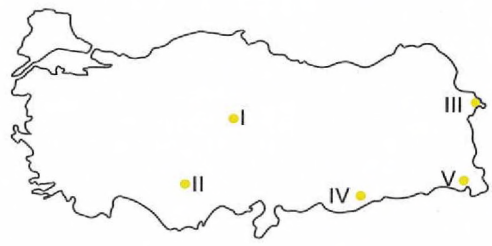

Yukarıdaki haritada işaretlenen merkezlerden hangisinde yağış miktarı diğerlerine göre daha yüksektir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. **Aşağıdaki kentlerden hangisinin gerçek sıcaklığı ile indirgenmiş sıcaklığı arasındaki fark diğerlerine göre daha azdır?**

A) Adana B) Konya C) Sivas D) Diyarbakır E) Ankara

12. **Ege ve Akdeniz bölgelerinin kıyı kesimlerinde etkili olan iklim özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

A) Yaz mevsiminde sıcaklık ve kuraklık yüksektir.
B) Yağış rejimleri düzensizdir.
C) Kış yağışları yağmur şeklinde düşer.
D) Yağışlar genellikle konveksiyonel kökenlidir.
E) İklimi yansıtan bitkiler genellikle kızılçam ve maki türlerinden oluşur.

HOCAWEBDE

13. Türkiye ocak ayı izoterm haritası incelendiğinde kıyılarda ve güneyde sıcaklık değerlerinin iç bölgelere göre yüksek olduğu görülmektedir.

Bu durum üzerinde etkili olan faktörler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Karasallık-Yükselti
B) Nemlilik-Karasallık
C) Güneş ışınlarının geliş açısı-Bakı
D) Denizellik-Enlem
E) Dağların uzanışı-Rüzgârların esiş yönü

14. Atmosferde yükselen hava soğuyarak havanın içerisindeki su buharını yoğunlaştırarak bulutları oluşturur ve yağışa neden olur.

Buna göre sözü edilen durum yaz aylarında aşağıdaki illerin hangisinde daha fazla görülür?

A) Rize B) Ankara C) Şanlıurfa
D) Erzurum E) Muğla

15. Yoğunlaşma sırasında sıcaklık 0°C altına düşerse hava içerisindeki su tanecikleri donar.

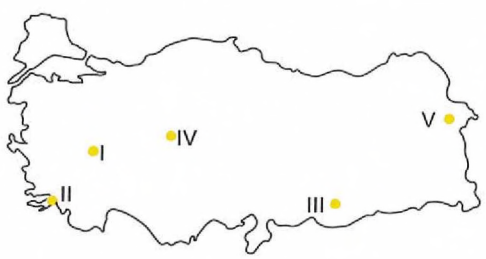

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli olan noktaların hangisinde yıl boyunca yağışların yağmur şeklinde düşmesi beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. I. Keşişleme
II. Poyraz
III. Föhn
IV. Yıldız

Yukarıdaki rüzgârlardan hangileri estikleri yerlerde sıcaklığı arttırır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) I, III ve IV

17. Türkiye coğrafi koşulları nedeniyle her bölgede en az yağışlı geçen mevsimler birbirinden farklıdır.

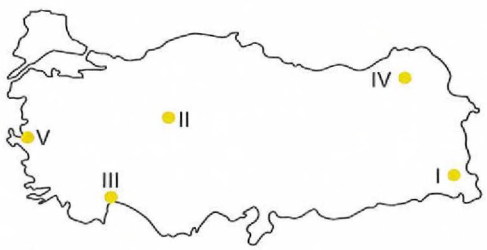

Yukarıdaki haritada gösterilen taralı bölgelerin hangisinde en az yağışlı mevsim diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. I. İzlanda Dinamik Alçak Basınç
II. Asor Dinamik Yüksek Basınç
III. Sibirya Termik Yüksek Basınç
IV. Basra Termik Alçak Basınç

Yukarıda ülkemizin iklimini etkileyen basınç merkezlerinin hangileri etkili oldukları yerlerde sıcaklıkları arttırır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) I, III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

3 Türkiye'nin İklimi

1. Karadeniz dağlarının kuzey yamaçları denize dönük olduğu için bu alanlarda atmosferdeki nem oranı güney yamaçlarına göre daha fazladır. Nem oranının fazla olması, yağış miktarının fazla olmasına, yağış miktarının fazla olması da bitki örtüsünün daha gür olmasına neden olmuştur. Bu durum bakı faktörü ile açıklanmaz. Bakı ise cisimlerin güneşe dönük yönü anlamına gelmektedir.

CEVAP: D

2. Güneş ışınlarının yeryüzüne düşme açısı üzerinde Dünya'nın şekli etkili olmaktadır. Ekvator ile arasındaki açısal uzaklıkları aynı olan yani aynı enlemde yer alan kentlerde öğle vakti güneş aynı açıyla düşmektedir. Bu nedenle aynı enlemlerde yer alan İzmir ve Nevşehir arasındaki sıcaklık farklarının nedeni güneş ışınlarının düşme açısı olamaz.

CEVAP: C

3. Deniz kıyısında olan kentlerin yaklaşık olarak yükseltileri aynı seviyededir. Ayrıca deniz kıyısında yer alan kentler nemlilik açısından benzer koşullara sahiptir. Bu nedenle İzmir ve Mersin arasındaki sıcaklık farkı üzerinde yükselti ve nemlilik etkisinden söz etmek mümkün değildir. Mersin kenti Ekvator'a daha yakın olduğu için güneş ışınlarını İzmir'e göre daha büyük açılarla almaktadır. Bu nedenle bu iki kent arasındaki sıcaklık farkı enlem etkisi ile açıklanmaktadır.

CEVAP: B

4. Türkiye'de dağlar genellikle doğu-batı doğrultusunda uzanmaktadır. Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde dağlar kıyı çizgisine paralel uzanırken, Ege Bölgesi'nde dağlar kıyı çizgisine dik uzanmaktadır. Dağların uzanış doğrultusu Rize ve Bayburt arasında iklim farklılıklarına neden olurken İzmir ve Manisa arasında bu farklılığa neden olmamıştır.

CEVAP: B

5. Kıble Türkiye'de etkili olan güney sektörlü rüzgârın ismidir. Kuzey sektörlü yerel rüzgâr yıldız olarak adlandırılmaktadır. Bu tip haritalarda dikkat edilmesi gereken rüzgarın hangi yönden geldiğidir.

CEVAP: E

6. I numara ile gösterilen konveksiyonel yağış en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde ilkbahar mevsiminde, II numara ile gösterilen orografik yağış en fazla Karadeniz Bölgesi'nde görülmektedir.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

7. Yaz mevsiminde Türkiye'yi etkisi altına alan ve Karadeniz kıyıları hariç ülke genelinde yaz mevsiminin sıcak ve kurak geçmesine neden olan basınç merkezi Asor dinamik yüksek basıncıdır.

CEVAP: B

8. Türkiye Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında yer almaktadır. Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için kıyı bölgelerinde güneyden kuzeye doğru gidildikçe sıcaklık azalmaktadır ve dağların güney yamaçlarında sıcaklık ortalamaları kuzey yamaçlarına göre daha yüksektir. Orta kuşakta yer aldığı için de yaz mevsiminde güneyden gelen sıcak hava kütleleri, kış mevsiminde kuzeyden gelen soğuk hava kütlelerinin etkisi altında kalır ve kış mevsiminde cephe yağışları görülür. Batıdan doğuya doğru gidildikçe sıcaklığın azalmasının nedeni yükseltinin artmasıdır.

CEVAP: E

9. Yükseltinin ve karasallığın arttığı yerlerde donlu gün sayısı fazla olurken denize kıyısı olan yerlerde ve nemliliğin fazla olduğu yerlerde donlu gün sayısı daha az olur. Türkiye'de genel olarak batıdan doğuya, kıyılardan iç kesimlere gidildikçe yükselti ve karasallığın etkisi ile donlu gün sayısı artmaktadır. Ege Bölgesi'nde dağlar kıyı çizgisine dik olarak uzandığı için nemli hava kütleleri iç kesimlere daha rahat ulaşır. Seçeneklerde verilen illerden Manisa'da nemlilik diğerlerine göre daha fazla yükselti de diğerlerine göre daha az olduğu için donlu gün sayısı diğerlerinden daha azdır.

CEVAP: A

10. İç Anadolu Bölgesi'nde özellikle Tuz Gölü çevresinde, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ve etrafı yüksek dağlarla çevrili olan, çevresine göre daha alçakta yer alan merkezlerde bağıl nem ve yağış miktarı azdır. Haritada işaretlenen V numaralı merkez Hakkâri yöresini göstermektedir. Bu yöre çevresine göre yüksekte yer alan ve Türkiye'de bağıl nem ile yağış miktarının fazla olduğu bir alandır.

CEVAP: E

11. Yükselti arttıkça gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark artmaktadır. Adana kentinin yükseltisi diğerlerine göre daha az olduğu için gerçek sıcaklığı ile indirgenmiş sıcaklığı arasındaki fark diğerlerinden daha azdır.

CEVAP: A

12. Akdeniz ve Ege bölgelerinin kıyı kesimlerinde yağışların genellikle cephesel kökenli olduğu ve kış yağışlarının fazla olduğu söylenebilir. Konveksiyonel kökenli yağışlar sıcaklığın arttığı dönemlerde ısınan havanın yükselmesiyle oluşmaktadır. En fazla İç Anadolu'da ilkbahar mevsiminde görülmektedir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. Türkiye ocak ayı izoterm haritası incelendiğinde ocak ayı değerlerinin kış mevsimi yaşanması nedeniyle düşük sıcaklık değerleri görülmektedir. Kıyılarımızda denizellikten, güneyde yer alan alanlarda ise enlem etkisiyle sıcaklık değerleri iç kesimlerden daha yüksektir.

CEVAP: D

14. Ülkemizde yaz mevsiminde Doğu Anadolu Bölgesi'nde sıcaklıkların artmasına bağlı olarak ısınan hava yükselir ve yaz döneminde yağışların görülmesinde etkili olur bundan dolayı Erzurum'da yaz döneminde yağışlar diğer mevsimlerden fazladır.

CEVAP: D

15. Haritada işaretli merkezlere baktığımızda Türkiye'de iç kesimlerde sıcaklıklar 0^{0}C altına düşmektedir. Bundan dolayı bu alanlarda kar yağışları görülür. Ancak Ege'nin kıyı kesimlerinde sıcaklık eksi değerlerin altına düşmez ve yıl boyunca yağışlar yağmur şeklindedir.

CEVAP: B

16. Türkiye'nin matematik konumuna göre güneyden esen rüzgârlar sıcaklığı artırır, kuzeyden esen rüzgârlar ise sıcaklığı azaltırlar. Buna göre keşişleme güneyden estiği için sıcaktır, föhn rüzgârı ise bir dağ yamacından aşağı doğru eserler, sürtünmenin etkisi ile estikleri yerin sıcaklığını arttırırlar.

CEVAP: B

17. I ve II numaralı merkezlerde en yağışlı mevsim ilkbahar, en az yağışlı mevsim yazdır. III ve V numaralı merkezlerde en yağışlı mevsim kış, en az yağışlı mevsim yazdır. IV numaralı merkezde en yağışlı mevsim ise yaz iken en az yağışlı mevsim kıştır.

CEVAP: D

18. Asor Dinamik Yüksek Basıncı 30° enlemleri üzerinden ülkemizi yaz mevsiminde etkileyerek sıcaklığı artırır, Basra Termik Alçak Basıncı ise yaz döneminde Basra körfezi çevresi üzerinden ülkemizi etkiler ve sıcaklığı artırır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1.

- Mutlak nemin maksimum neme oranına bağıl nem denir.
- Mutlak nem ile maksimum nem arasındaki farka nem açığı denir.
- Sıcaklık arttıkça maksimum nem artar.

Buna göre,

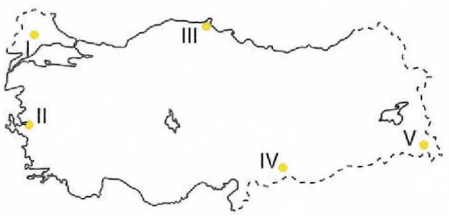

yukarıdaki haritada verilen yerlerde mutlak nem miktarları aynı olduğunda temmuz ayında hangisinde nem açığının fazla olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Türkiye'de aynı bölge içinde farklı iklim özelliklerinin görüldüğünü ileri süren bir araştırmacı aşağıdaki özelliklerden hangisini kesin kanıt olarak gösterebilir?**

A) Akarsuların farklı yönlere doğru akmasını
B) Doğal bitki örtülerinin farklı olmasını
C) Akarsuların aşındırma özelliklerinin farklı olmasını
D) Ekili – dikili alanların oranlarının farklı olmasını
E) Taban suyu seviyelerinin farklı olmasını

3. **Aynı iklim bölgesinde yer almalarına rağmen Antalya'nın yıllık yağış miktarının İzmir'den fazla olması bu iki yörede aşağıdakilerden hangisinin farklı olmasına bağlanabilir?**

A) Buharlaşma miktarlarının
B) Enlemlerinin
C) Bitki örtülerinin
D) Akarsu ağlarının
E) Dağların kıyıya uzanışının

4.

Kıyılar	Denize girme süresi (gün)
Karadeniz	120 – 130
Marmara Denizi	140 – 150
Ege Denizi	150 – 180
Akdeniz	210 – 250

Yukarıdaki tabloda Türkiye'nin kıyı yörelerinde yıllık ortalama denize girme süreleri verilmiştir.

Tablodan yararlanılarak;

I. Denize girme süresi kuzeye gidildikçe azalmaktadır.
II. Türkiye'nin turizm gelirlerine en fazla katkıyı Akdeniz Bölgesi sağlar.
III. Denize girme süresi güneşlenme ve deniz suyu sıcaklıkları ile paralellik gösterir.
IV. Marmara Bölgesi'nin Türkiye turizm gelirlerine katkısı Ege Bölgesi'nin katkısından azdır.

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5.

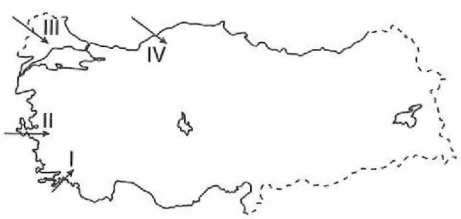

Yukarıdaki haritada verilen yerlerin konumları göz önüne alındığında ok yönünde esen rüzgârların hangilerinde daha az yağışa neden olması beklenir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Ergene Ovası denizlere yakın olmasına rağmen yıllık yağış tutarı azdır.

Bu durumun meydana gelmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

A) Bitki örtüsünün bozkır olması
B) Ekvator'a uzak olması
C) Çevresine göre alçakta olması
D) Su kaynakları bakımından fakir olması
E) Buharlaşma miktarının fazla olması

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye'de yaz mevsiminde bulutluluk oranı kış mevsimine göre düşüktür.

Bunda yaz mevsiminde;

I. denizden esen rüzgârların kesilmesi,

II. sıcaklığın yüksek olması,

III. buharlaşmanın azalması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

8. "Şiddetli ve yıkıcı bir atmosfer olayı olan tayfun Türkiye'de görülmez." **diyen bir araştırmacı bu tezini;**

I. kuzey ve güney kıyılarda sıradağların kıyıya paralel uzanması,

II. Orta Kuşak'ta ve okyanuslardan uzak olması,

III. orman örtüsünün geniş yer kaplaması,

IV. yıllık yağış miktarının az olması

gibi yargıların hangileriyle destekleyebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) III ve IV

9. Güneydoğu Anadolu Bölgesi yaz mevsiminde Akdeniz kıyılarından daha sıcak, kışın ise daha soğuktur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Enlem B) Yükselti

C) Karasallık D) Bakı

E) Bitki örtüsü

10. Türkiye'nin büyük bir kısmında karasal iklim özellikleri görülmektedir.

Bu durumun görülmesinde;

I. denizden uzaklık,

II. enlem,

III. ortalama yükseltinin fazla olması,

IV. sıradağların kıyıya paralel uzanması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) III ve IV E) I, III ve IV

11. "Yarın İstanbul'da hava sıcaklığı 16°C olacak fakat gün içinde etkili olan rüzgâr sıcaklığın daha düşük hissedilmesine neden olacak."

Yukarıdaki meteoroloji bültenine göre esmesi söz konusu rüzgârın;

I. kuzeydoğu,

II. güney,

III. kuzey,

IV. güneybatı,

V. kuzeybatı

yönlerinden hangisinden esmesi beklenemez?

A) I ve IV B) II ve III C) II ve IV

D) III ve IV E) IV ve V

12. Nemli yerlerde sıcaklık farkları daha azdır.

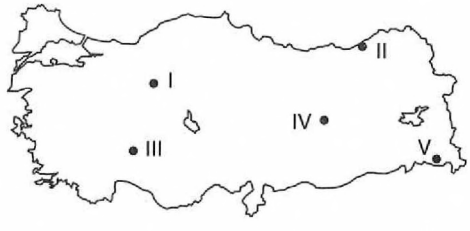

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralı yörelerin hangisinde yaz mevsimi ile kış mevsimi arasındaki sıcaklık farkının daha az olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE

13. Türkiye'de karın yerde kalma süresi batıdan doğuya ve güneyden kuzeye doğru gidildikçe artar.

Bu duruma yol açan etmenler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Batıdan-doğuya	Güneyden-kuzeye
A)	Yer şekilleri	Bakı
B)	Yükselti	Nemlilik
C)	Enlem	Bakı
D)	Deniz etkisi	Yükselti
E)	Yükselti	Enlem

14. Türkiye'de, denizden uzaklaşma ve yükseltinin değişmesine bağlı olarak bir bölümün sınırları içinde iklim özellikleri farklılık gösterebilir.

Buna göre, aşağıdaki bölümlerin hangisinde iklim özelliklerinin daha az farklılık gösterdiği söylenebilir?

A) Antalya B) Adana
C) Konya D) Batı Karadeniz
E) Doğu Karadeniz

15. **Türkiye'de kış mevsiminde orta şiddetli lodos rüzgârının etkili olduğu bir hafta boyunca meteorolojinin aşağıdaki açıklamalardan hangisini yapması beklenmez?**

A) Su baskınlarının yaşanabileceği
B) Don olayının yaşanabileceği
C) Soba zehirlenmesinin yaşanabileceği
D) Sıcaklıkların artacağı
E) Deniz ulaşımının aksayabileceği

16. I. En düşük sıcaklıkların hangi bölgede olduğu
II. Sıcaklığın batıdan doğuya doğru değişip değişmediği
III. Akdeniz kıyıları ile Karadeniz kıyıları arasındaki sıcaklık farkı

Türkiye'nin ocak ayı sıcaklık haritası incelendiğinde yukarıdakilerden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

17. I. Güney Marmara
II. Kıyı Ege
III. Yukarı Murat-Van
IV. Erzurum-Kars Platosu

Yukarıdaki alanların hangilerinde en soğuk ay ile en sıcak ay arasındaki fark en fazladır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

18. **Kış mevsimi sıcaklık ortalamasının 8°C'ın altında olan yerlerde yetişemeyen bir bitkinin aşağıdaki illerden hangisinde doğal olarak yetişebileceği söylenebilir?**

A) Ağrı
B) Diyarbakır
C) Afyon
D) Konya
E) Mersin

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Temmuz ayında Türkiye'de sıcaklığın en yüksek olduğu yerler Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir (haritada IV numara ile gösterilen yer). Bu yüzden maksimum nem burada en yüksektir ve nem açığı en fazladır.

CEVAP: D

2. İklim özelliklerinin benzerliği ya da farklılığının en önemli göstergesi bitki örtüsünün benzerliği ya da farklılığıdır. İklimin doğrudan etkilediği ve gözle görülebilir en önemli değişiklik bitki örtüsü üzerinde yaşanır.

CEVAP: B

3. Antalya çevresinde sıradağlar kıyıya paralel uzanırken İzmir çevresinde dağlar kıyıya dik uzanır. Bu nedenle bu iki yörenin yağış miktarları farklıdır. Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde yağış dik uzanan yerlere göre fazladır.

CEVAP: E

4. Turizm gelirlerine katkı sağlayan turizm etkinliği yalnızca deniz turizmi değildir. Türkiye'nin turizm gelirlerine en fazla katkıyı Marmara Bölgesi sağlamaktadır. (II ve IV numarada verilen bilgiler yanlıştır.) Denize girme süresi güneşlenme ve deniz suyu sıcaklığı ile paralellik gösterir (III) ve kuzeye gidildikçe azalır (I).

CEVAP: B

5. Haritada I numara ile gösterilen Menteşe Yöresi ve IV numara ile gösterilen Batı Karadeniz Dağları Türkiye'nin en fazla yağış alan yerleri arasındadır. Buralarda yağışların fazla olmasının nedeni dağların kıyıya paralel uzanmasıdır. Ege kıyıları (Dağlar kıyıya dik uzanır ve dağların yükseltisi azdır.) ve Ergene Havzası (engebe azdır) verilen yerler içinde yağışların daha az olduğu alanlardır.

CEVAP: C

6. Ergene Havzası, Edirne ve Tekirdağ çevresini ifade eder. Bu yöre denize yakın olmasına rağmen çevresine göre alçakta kaldığı için nemli hava kütleleri yükselip soğumaz ve yağış bırakmaz. Bu nedenle yöre az yağış alır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

7. Bir yörede bulutluluk oranının fazla olması yağışlı gün sayısına bağlıdır. Yağışlı gün sayısı fazla olan yörelerde bulutluluk fazla, yağışlı gün sayısı az olan yörelerde ise bulutlu gün sayısı azdır. Türkiye'de yaz mevsiminde sıcaklığın yüksek olması havanın doyma noktasına ulaşmasını zorlaştırır, yağış olasılığını azaltır.

CEVAP: B

8. Tropikal fırtına denilen tayfun, hortum, kasırga gibi yıkıcı rüzgârlar daha çok dönenceler çevresindeki sıcak denizlerde etkilidir. Türkiye orta enlemlerde ve sıcak denizlere uzak olduğundan Türkiye'de tayfun türü yıkıcı fırtınalara pek rastlanmaz.

CEVAP: B

9. Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Akdeniz Bölgesi yaklaşık olarak aynı enlemlerde olmalarına rağmen, Güneydoğu Anadolu Akdeniz'e göre yaz mevsiminde daha sıcak, kış mevsiminde ise daha soğuktur. Nedeni ise karasallıktır. Karasal yerler yazın aşırı ısınır kışın aşırı yoğur.

CEVAP: C

10. Bir bölgede iklimin karasal olmasında denizden uzaklık, ortalama yükseltinin fazla olması ve etrafının dağlarla çevrilmesi etkili olur. Bu verilenlerin hepsi nem miktarının azalmasına neden olacağı için karasallık şiddetlenir. Enlem ile karasallık arasında bir ilişki yoktur.

CEVAP: E

11. Kuzey sektörlü rüzgârlar (yıldız, poyraz ve karayel) Türkiye'de sıcaklığı düşürürken, güney sektörlü rüzgârlar (lodos, kıble ve keşişleme) sıcaklığı yükseltirler. Dolayısıyla güneyden esen kıble ve güneybatıdan gelen lodosun sıcaklığı düşürmesi beklenemez.

CEVAP: C

12. II numarayla gösterilen Doğu Karadeniz kıyılarında nem miktarlarının fazla olmasına bağlı olarak sıcaklık farkı da düşük olacaktır. Nemli yerlerde aşırı ısınma ve soğuma olmadığından sıaklık farkı az olur.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

13. Karın yerde kalma süresini etkileyen faktör sıcaklıktır. Batıdan doğuya doğru yükseltinin artması, güneyden kuzeye doğru ise enleme bağlı olarak güneş ışınlarının geliş açısının azalması sıcaklığın düşmesine neden olacağı için karın yerde kalma süresi uzar.

CEVAP: E

14. Verilen alanlardan Konya Ovası'nda ve çevresinde yer şekilleri daha sade olduğu için iklim farkı da daha az olacaktır. Akdeniz'de Antalya ve Adana bölümlerinde kıyı ile dağlık sahalar arasında belirgin sıcaklık farkları oluşur. Yine Batı Karadeniz kıyıları ılıman iken dağlık sahalar soğuktur.

CEVAP: C

15. Lodos güneybatıdan esen sert ve sıcak bir rüzgârdır. Bu rüzgâr sıcaklığı arttırıp kar erimelerine neden olacağı için su baskınları artabilir. Sert estiği için soba zehirlenmeleri ve deniz ulaşımı aksamalarına neden olabilir. Ancak don olayını arttırması beklenemez.

CEVAP: B

16. Türkiye'nin Ocak ayı sıcaklık haritası incelendiğinde kıyılar arasındaki sıcaklık farkına, sıcaklığın bölgesel dağılışına, batıdan doğuya, güneyden kuzeye artıp artmadığına ulaşılabilir.

CEVAP: E

17. Kıyı bölgelerinde nem miktarı fazladır. Bundan dolayı kıyı bölgesinde yer alan bir alanda sıcaklık farkı daha azdır. Güney Marmara ve Kıyı Ege Bölgesi'nde yıllık sıcaklık farkı azdır. Ancak deniz etkisinden uzak nemin az olduğu ve yükseltisi fazla olan alanlarda yıllık sıcaklık farklı fazladır. Bundan dolayı Yukarı Murat - Van Bölümü ile Erzurum-Kars Platosu'nda yıllık sıcaklık farkı fazladır.

CEVAP: E

18. Kış aylarındaki ortalama sıcaklığın 8°C - 10°C arasında olduğu iklim Akdeniz iklimidir. Soruda bahsedilen bitkinin Akdeniz iklimine ait bir ilde yetişmesi gerekir. Bu nedenle seçeneklerde verilen illerden Mersin bu bitkinin yetişme alanını ifade eder.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

1. **Türkiye'de iklimin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkisi olduğu <u>söylenemez</u>?**

A) Tarımsal etkinliklerin çeşitlilik göstermesi

B) Akarsu rejimlerinin düzensiz olması

C) Deniz turizmine elverişli sürenin bölgeler arasında farklılık göstermesi

D) Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi

E) Jeolojik yapının çeşitlilik göstermesi

2. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de mevsimler arasında sıcaklık ve yağış bakımından belirgin farklar olmasının bir sonucudur?**

A) Akarsu debilerinin yıl içinde farklılık göstermesi

B) Kentsel yerleşim merkezlerinin hızla büyümesi

C) Nüfus yoğunluğunun bölgeler arasında farklılık göstermesi

D) Yüzey şekillerinin çok çeşitli olması

E) Ekonomik etkinliklerin bölgeden bölgeye farklılık göstermesi

3. **Marmara Bölgesi'nde görülen iklim çeşitliliğinin aşağıdakilerden hangisi üzerinde <u>en az</u> etkili olduğu söylenebilir?**

A) Endüstri kuruluşları

B) Doğal bitki örtüsü

C) Deniz turizmine elverişli süre

D) Yetiştirilen tarım ürünleri

E) Toprak türleri

4. **Türkiye'nin iç bölgelerinde aşağıdakilerden hangisinin yaygınlaşmasında, bu bölgelerin kıyı bölgelere göre daha az yağış almasının rolü olduğu <u>savunulamaz</u>?**

A) Bozkır bitki örtüsünün

B) Küçükbaş hayvancılığın

C) Su kaynaklarına yakın yerleşmelerin

D) Kayaç yapısının

E) Tahıl tarımının

5. **Akdeniz'in aşağıdaki özelliklerinden hangisi, bu denizin sularının Marmara Denizi'ne göre daha tuzlu olmasının bir nedenidir?**

A) Yüz ölçümünün daha büyük olması

B) Derinliğinin daha fazla olması

C) Atlas Okyanus'una bağlanması

D) Buharlaşmanın daha fazla olması

E) Dökülen akarsu sayısının daha fazla olması

6. **Aşağıdaki beş bölgemizden hangisinde yaz aylarında coğrafi konum dikkate alındığında buharlaşma <u>en fazla</u> olur?**

A) Güneydoğu Anadolu B) Ege

C) Doğu Anadolu D) Karadeniz

E) Marmara

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Aşağıdakilerin hangisinde verilen kentlerin, aylık ortalama sıcaklık bakımından birbirine en yakın olması beklenir?**

A) İzmir – Afyon B) Antalya – Karaman
C) Malatya – Elazığ D) Sivas – Samsun
E) Kırklareli – İzmit

8. I. Yükselti
II. Enlem
III. Deniz akıntıları

Türkiye'de sıcaklığın dağılışı üzerinde yukarıdakilerden hangileri etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

9. **Aşağıdakilerden hangisinin kıyı kesiminde karın yerde kalma süresi diğerlerinden daha uzundur?**

A) Muğla B) Balıkesir
C) Çanakkale D) Sinop
E) İzmir

10. **Türkiye'nin coğrafi bölgelerinde kar yağışının ve karın yerde kalma süresinin farklı olmasında,**

I. deniz etkisi,
II. yükselti,
III. boylam,
IV. bitki örtüsü

etmenlerinden hangilerinin etkisi vardır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Türkiye'de zeytinliklerin çıkabildiği yükselti sınırı kuzeye bakan yamaçlarda genelde 200 – 250 metreyken güneye bakan yamaçlarda 500 – 600 metredir.

Bu duruma neden olan etmen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakı durumu B) Bağıl nem oranı
C) Gündüz süresi D) Toprak türü
E) Su kaynakları

12. **Aşağıdakilerden hangisi, sıcaklık dağılışında bakının etkisine örnek olarak gösterilebilir?**

A) Mersin'de yıllık sıcaklık ortalamasının Sinop'tan yüksek olması
B) Antalya kıyılarında deniz suyu sıcaklığının Samsun kıyılarındakinden yüksek olması
C) Edirne'de karın yerde kalma süresinin İstanbul'dan fazla olması
D) Kışın İzmir'den Afyonkarahisar'a gidildikçe yağmurun yerini kar yağışının alması
E) Giresun'da dağların güney yamaçlarında kar erimelerinin kuzeydekinden erken başlaması

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin İklimi

1. Türkiye iklimi sıcaklık ve yağış özellikleri başta olmak üzere pek çok özellik üzerinde etkili olmaktadır. Tarımsal ürünlerin çeşitlenmesi, akarsuların rejimimin düzenli ya da düzensiz olması, bitki örtüsünün dağılışı ve çeşitlenmesi, deniz turizmine uygun sürenin değişimi iklimden etkilenenlerdir. Ancak jeolojik yapının farklılık göstermesinin iklimle ilgisi yoktur.

CEVAP: E

2. Türkiye'de sıcaklık ve yağış yıl içinde mevsimden mevsime fazlaca değişiklik gösterir. İklimden doğrudan etkilenen ise akarsuların debilerindeki değişimdir. Genel olarak Türkiye akarsuları yaz aylarındaki kuraklığa bağlı olarak su kaybederken ilkbahardaki kar erimeleriyle debilerini yükseltirler. Diğer seçeneklerde verilen bilgilerin iklimle ilgisi yoktur.

CEVAP: A

3. Marmara Bölgesi kuzeyden Karadeniz, güneyden Akdeniz ve batıdan karasal iklimin görüldüğü en çeşitli iklimlerin yaşandığı bölgedir. Bu durum bitki ve toprak türlerinde değişimlere neden olur. Ayrıca yetiştirilen tarım ürünleri ve deniz turizmine elverişli süre de iklimden etkilenerek değişir. Marmara'daki endüstri kuruluşlarının varlığı sermaye, teknoloji, pazarlama uygunluğu ve ulaşımın gelişmiş olması ile ilgilidir. Fiziki faktörlerden etkilenmez.

CEVAP: A

4. İç bölgeler kıyı bölgelere göre daha az yağış almaktadır. İç bölgelerde yaşanan bu kuraklık bozkırların yaygın olmasının nedenidir. Bozkırların fazla olması küçükbaş hayvancılığın yapılma nedenidir. Karasal iklime uygun tarım ürünleri su istekleri az olan tahıllardır. Ayrıca su kaynakları sınırlı olduğundan yerleşmeler birbirine yakındır. Kayaç yapısının bu durumdan etkilendiği savunulamaz.

CEVAP: D

5. Akdeniz'in tuzluluk oranı bindi 38 iken Marmara'ya doğru gidildikçe bu tuzluluk binde 22'ye düşmektedir. Güneyden kuzeye doğru gidildikçe enlem etkisine bağlı sıcaklığın ve buharlaşmanın azalması denizlerdeki tuzluluğun azalma nedenidir. Denizlerin yüz ölçümünün ve derinliğin tuzluluk üzerinde etkisi yoktur. Atlas Okyanusu ile Akdeniz suları karışmaz.

CEVAP: D

6. Buharlaşmanın fazla olmasının temel nedeni sıcaklığın yüksek olmasıdır. Yaz aylarında karasallığa bağlı olarak iç kesimlerde sıcaklık kıyılara göre daha yüksektir. Ayrıca enleme bağlı olarak güneyde buharlaşma şiddeti artar. Bu durumlara bağlı olarak Güneydoğu Anadolu enlem ve Karasallık etkisi ile yaz aylarında Türkiye'de buharlaşmanın en fazla olduğu bölgedir. Buharlaşmanın en az olduğu bölgeler ise Doğu Anadolu ve Karadeniz'dir.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

7. Aynı iklim bölgesinde olan illerin yıllık sıcaklık ortalamaları birbirine yakın olur. Seçeneklerde verilen illerden İzmir'de Akdeniz, Afyon'da karasal iklim görülür. Antalya'da Akdeniz Karaman'da karasal iklim görülür. Samsun'da Karadeniz Sivas'ta karasal iklim görülür. Kırklareli'nde Karadeniz, İzmit'te Akdeniz iklimi görülür. Aynı iklim kuşağında yer alan iller Elazığ ve Malatya'dır. İki ilde de karasal iklim görülür.

CEVAP: C

8. Türkiye'de sıcaklığın dağılışında birden fazla faktör etkili olmaktadır. Sıcaklığın güneyden kuzeye azalmasında enlem (I), batıdan doğuya azalmasında yükselti (II) etkilidir. İç kesimlerle kıyılar arasında sıcaklık farkının yaşanması denizellik – Karasallık (nemlilik ve nem azlığı) ile ilgilidir. Kısa mesafelerde sıcaklık değişimine yer şekillerinin çeşitli olması etki etmektedir. Türkiye'de deniz ve okyanus akıntıları yaşanmadığından (III) sıcaklık üzerinde etkili bir faktör değildir.

CEVAP: D

9. Türkiye'nin iç kesimlerinde karın yerde kalma süresi kıyılara göre daha uzundur. Doğuya doğru gidildikçe ise yükselti etkisi ile karın yerde kalma süresi en uzun olur. Güneyden kuzeye doğru gidildikçe ise enlem etkisine bağlı olarak sıcaklığın azalması karın yerde kalma süresi kuzeye doğru uzar. Verilen illerden tamamı kıyıda olduğuna göre enlem olarak en kuzeyde olan Sinop'ta karın yerde kalma süresi diğer illere göre daha uzundur.

CEVAP: D

10. Türkiye'nin iç ve doğu kesimleri gerek kar yağışının oranının fazla olması gerekse karın yerde kalma süresinin fazla olması bakımından daha fazladır. İç kesimlerde Karasallık etkisi ile doğuda ise yükselti etkisi ile karın yerde kalma süresi uzundur. Kıyılarda ise nemlilik nedeniyle sıcaklık yüksek olduğundan iç kesimlere ve doğuya göre kar yağış oranı ve karın yerde kalma süresi daha azdır. Boylam ve bitki örtüsünün bu durum üzerinde etkisi yoktur.

CEVAP: A

11. Türkiye'de maki bitki örtüsünün unsurlarından olan zeytin Akdeniz'den başlamak üzere Ege ve Marmara'ya kadar bir yayılış alanı vardır. Akdeniz'de 800 metreye kadar çıkan zeytinler Marmara'ya doğru 200 metrelere kadar inmektedir. Bu durum verilirse enlem ile ilgilidir. Zeytinlik alanların güney yamaçlarda kuzey yamaçlara göre daha yüksekte olması güney yamaçlarda sıcaklığın daha yüksek olması ile ilgilidir. Güneyde sıcaklığın yüksek olması bakı ile ilgilidir.

CEVAP: A

12. Türkiye Yengeç Dönencesinin kuzeyinde yer aldığından dağların güney yamaçları güneş ışığını kuzey yamaçlara göre daha büyük açılarla almaktadır. Güney yamaçların daha sıcak olması durumuna bakı etkisi denir. Seçeneklerdekilere göre A ve B'de enlem etkisi, C ve D'de Karasallık etkisinden söz edilmiştir. E'deki yamaç kıyaslaması ve güney yamaçlarda sıcaklığın yüksek olması bakı durumunu ifade eder.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

TÜRKİYE'NİN SU, TOPRAK VE BİTKİ VARLIĞI
– Sorulara Başlamadan Önce Kısa Bilgiler –

- Akdeniz Bölgesi'nde yaygın olarak bulunan karstik kaynakların diğer adı "Voklüz"dür. Sifonlu kaynak olarak bilinir.
- Fay kaynaklarının yıl boyunca rejimi düzenlidir.
- İnsan eliyle açılan kuyulara "Artezyen" adı verilir. Kurak sahalarda ihtiyaç fazladır.
- Fay suları kentsel ısıtma, jeotermal elektrik üretimi, sera ısıtması ve tarımsal sulamada kullanılır. Sıcak sudan sulama olmaz! Şeklinde yanlış sorular ve bilgiler vardır Türkiye'de onlarca yerde örnekleri vardır bu tür bilgilere itibar etmeyiniz.
- Türkiye genel olarak yüksek dağlık bir ülke olduğundan akarsular kaynaklarını dağlık yüksek sahalardan alırlar.
- Türkiye akarsularının akış hızları, aşındırma güçleri ve hidroelektrik potansiyelleri yüksektir.
- Türkiye akarsuları genel olarak kurak iklim bölgesinde yer aldıklarından debileri yani taşıdıkları su miktarı azdır.
- Türkiye'nin genç tektonik bir ülke olmasından dolayı akarsular denge profilinden uzaktırlar.
- Akarsular genel olarak denize döküldükleri için havzaları açıktır.
- Sınırlarımız içindeki en uzun akarsu Kızılırmak'tır.
- Debisi yani taşıdığı su miktarı en fazla olan akarsu Fırat'tır.
- Fırat ve Dicle ırmaklarının birleşmesiyle oluşan akarsuya "Şattül Arap" adı verilir.
- Fırat ve Dicle ırmaklarının arasındaki bölgeye "Mezopotamya" adı verilir.
- En kirli Akarsu Ergene'dir.
- En temiz akarsu Zap Suyu'dur.
- Kaynaklarını ülke dışından alarak Türkiye'ye gelen akarsular Meriç ve Asi'dir.
- Türkiye'nin 2012 yılında açılan en yüksek setli barajı Deriner Çoruh üzerinde bulunur (Artvin).
- Sığ olması ve aşırı buharlaşma nedeniyle alanı en fazla değişen göl Tuz Gölü'dür.
- Yolu kısaltması ve derin olması nedeniyle üzerinde feribot aracılığıyla demir yolu ulaşımı yapılabilen göl Van Gölü'dür.
- Van Gölü ve Beyşehir gölleri oluşum bakımından karma yapıdadırlar. Van'ın oluşumunda tektonizma ve volkanizma, Beyşehir'in oluşumunda tektonizma ve karstlaşma etkili olmuştur.
- Gideğen adı verilen akarsularla sularını dışarı boşaltan akarsuların suları tatlıdır. Eğirdir, Beyşehir, Tortum, Hazar, Ulubat, Manyas, İznik ve sapanca göllerinin gideğeni vardır.
- Tortum, Hazar ve Eğirdir göllerinin gideğenleri vasıtasıyla enerji üretimi yapılmaktadır.
- Manyas Gölü aynı zamanda bir milli parktır.
- Manyas Gölü " Kuş Cenneti" adıyla bilinir.
- Dünya'nın Nazar Boncuğu adı verilen gölümüz Meke Gölü'dür (Konya).
- Nemrut Dağı (Bitlis) zirvesinde Krater Gölü bulunur.
- Uludağ üzerinde buzul gölleri bulunur.
- Yedigöller, Abant ve Uzungöl'den turizm amaçlı yararlanılmaktadır.
- Türkiye'nin tuzluluğu en az denizi Karadeniz'dir.
- Karadeniz'de 200 metre altta bulunan zehirli gazlar nedeniyle 200 metre derinlikten sonra balık yaşamaz.
- En uzun kuş uçumu kıyılar Karadeniz kıyılarıdır.
- En az kıyı uzunluğu olan deniz Marmara'dır.
- Boğazlardaki kuvvetli akıntıların nedenleri seviye ve yoğunluk farkıdır.
- Ege kıyıları en uzun gerçek kıyılardır.
- Ege kıyılarında kültür balıkçılığı yapılır.
- Akdeniz'de son 200 yılda balık çeşidindeki artışın nedeni Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla Kızıldeniz balıklarının Akdeniz'de girmesidir.
- Dünya'nın en tuzlu denizi Kızıldeniz'dir.
- Türkiye'nin tek deniz suyu arıtılıp içilen beldesi Balıkesir Avşa Adası'dır.
- Asrın Projesi olarak nitelendirilen proje Kıbrıs "Can Suyu – Barış Suyu Projesi"dir.
- Kıbrıs "Can Suyu – Barış Suyu Projesi" kapsamında Anamur – Dragon Çayı suları Alaköprü Barajı'nda toplanmaktadır.
- İstanbul'un su ihtiyacını karşılamak üzere yapılan proje Melen Çayı Projesidir.
- Kahverengi orman toprakları ve Podzol topraklar Karadeniz'de yaygındır.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- Çernozyem toprakların humusça zengin olması üzerlerindeki çayırların kar altında kalmasıyla ilgilidir.
- Terra Rossa Topraklar demir oksitçe zengin fakat verimsizdir. Gübreleme ile verimli olurlar.
- Bozkır topraklar sulama ile verimli olurlar.
- Alüvyal topraklar işlenmesi en kolay, verimli topraklardır. Bulundukları yörelerin iklim ve kayaç yapısı hakkında bilgi vermezler.
- İntrozonal toprak türü olan vertisol topraklar Trakya'da yaygındır. Anadolu'da bu topraklara "Dönen Toprak", "Taş Doğuran Toprak" veya "Kepir Toprak" adı verilir.
- Türkiye endemik bitki türleri bakımından Avrupa'da birinci sıradadır.
- Dünya'da en fazla Kızılçam Türkiye'de bulunur.
- En saf Fıstık Çamı ormanları İzmir Kozak Yaylası'ndadır.
- Sarıçamlar Karasal İklimin Klimaks türüdür. Soğuğa dayanıklı bu ağaçlara Kars Sarıkamış'ta yaygın rastlanır.
- Tüm iklimlere uyumlu olduğu için en yaygın orman ağacı meşedir.
- Endemik türlerden olan yağı çıkarıldığı için tahrip edilen Sığla (Günlük) Ağaçlarına Muğla Köyceğiz Gölü çevresinde rastlanır.
- Karadeniz'in yüksek kapalı ve sisli ortamlarındaki ağaçlar Ladin'dir.
- Orman dağılışını nemlilik belirler.
- En fazla orman Karadeniz Bölgesi'nin "Batı Karadeniz Bölümü"nde bulunur.
- Kıyılarda ormanların kendini yenileme süresi daha kısadır.
- Orman alt sınırını NEM, orman üst sınırını ENLEM belirler. Güneyden kuzeye tüm sınırlar deniz seviyesine yaklaşır.
- Kızılçamların tahribiyle oluşan makilerin tüylü bir yapıda olmaları sıcaktan korunmak, gelişmiş bir kök sistemine sahip olmaları suya erişmek (karstik arazi) içindir.
- Makilerin tahrip edildiği yerlerde garig topluluklarına rastlanır.
- Akdeniz dışı orman tahribatı sonucunda psödomakiler oluşur. Karadeniz'deki fındık Psödomaki örneğidir.
- Karasal yerlerdeki orman tahribi sonucunda Antropojen bozkırlar oluşur. Yozgat, Ankara ve Edirne bozkırları antropojendir.
- Yüksek dağ çayırlarına "Alpin Çayırlar" denir.
- Ormanların kapladığı alanın en fazla olduğu il Antalya'dır.

Sorulara Başlamadan Önce Coğrafi Terimler Sözlüğü

- **Debi:** Akarsuyun taşıdığı su miktarı
- **Rejim:** Taşınan suyun aylara göre dağılımı
- **Havza:** Akarsuyun su topladığı alan
- **Yukarı Çığır:** Akarsuyun kaynak kesimi
- **Aşağı Çığır:** Akarsuyun denize döküldüğü kesim
- **Kaynak:** Akarsuyun doğduğu yer
- **Ağız:** Akarsuyun denize döküldüğü yer
- **Denge Profili:** Akarsuyun kaynağı ile ağız kısmı arasındaki az eğim
- **Gideğen:** Gölden çıkan akarsu, göl ayağı
- **Gayzer:** Aktif volkanik alanlarda görülen kaynak türü (Türkiye'de görülmez)
- **Humus:** Topraktaki organik madde
- **Horizon:** Toprak katmanı
- **Hidromorfik:** Sulu toprak
- **Halomorfik:** Tuzlu toprak
- **Kalsimorfik:** Kireçli toprak
- **Alüvyal:** Akarsular tarafından biriktirilen taşınmış toprak
- **Vejetasyon:** Bitki örtüsü

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

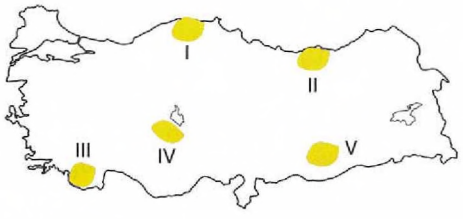

I. Organik madde yönünden zengin kahverengi orman toprakları görülür.

II. Yağış koşulları topraktaki tuz ve kireç birikiminin fazla olmasına neden olmuştur.

III. Yeraltı suyu bakımından zengin olan yörede karstik kaynaklar yaygındır.

IV. İklim koşulları bitki örtüsünün ot formasyonlarından oluşmasına neden olmuştur.

V. Doğal göl oluşumuna rastlanmaz. Akarsular üzerinde baraj set gölleri vardır.

Bu alanların su, toprak ve bitki özellikleriyle ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Alüvyal toprak

II. Çernezyom

III. Kahverengi orman toprakları

IV. Terra Rossa

Orta Karadeniz'de yaygın olarak yukarıda verilen toprak tiplerinden hangilerinin görülmesi beklenir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. **Aşağıdaki akarsular havzalarına göre ikişerli gruplandırılırsa hangisi açıkta kalır?**

A) Dalaman B) Filyos

C) Yeşilırmak D) Meriç

E) Göksu

4. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılmış ve bu alanların doğal bitki örtüsü içinde yaygın olarak görülen ağaçlar verilmiştir.

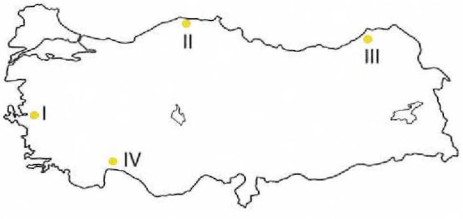

I. Fıstık Çamı

II. Kayın

III. Kızılçam

IV. Ladin

Buna göre verilen ağaçlardan hangilerinin yayılış alanı doğru verilmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıdaki haritada Türkiye'de görülen zonal topraklardan birinin dağılışı gösterilmiştir.

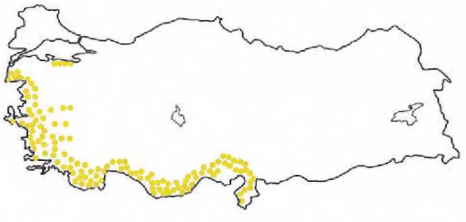

Bu toprak tipiyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Kırmızı renklidir.

B) Humus açısından çok zengindir.

C) Kil ve demir-oksit yönünden zengindir.

D) Katmanları belirgindir.

E) Dağılışı kızılçam ve makilerle paralellik gösterir.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. **Aşağıdaki göl ve oluşum türü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

	Göl	Oluşum Türü
A)	Salda (Burdur)	Karstik
B)	Nemrut (Bitlis)	Volkanik
C)	Köyceğiz (Muğla)	Kıyı-set
D)	Mogan (Ankara)	Alüvyal-set
E)	Ulubat(Bursa)	Tektonik

7. Endemik bitkiler, sadece bir bölgede görülen, o bölgeye has bitkilerdir. Türkiye endemik bitki açısından oldukça zengindir.

Buna göre endemik bir bitki olan sığla(günlük ağacı) aşağıdaki yörelerden hangisinde görülmektedir?

A) Köyceğiz Gölü çevresi
B) Kaz Dağları
C) Kovada Gölü çevresi
D) Erzurum çevresi
E) Uludağ

8. Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey yamaçlarında kireçsiz orman toprakları görülürken aynı dağların güney yamaçlarında kireçli orman toprakları görülmektedir.

Bu farklılığın nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yükselti
B) Ortalama sıcaklık
C) Yağış miktarı
D) Doğal bitki örtüsü
E) Beşeri faktörler

9. Aşağıdaki haritada bazı yöreler numaralandırılarak gösterilmiştir.

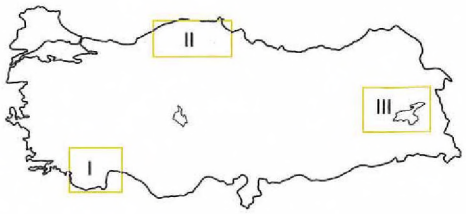

Bu yörelerdeki göllerin yaygın oluşum türü aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Karstik	Heyelan-set	Lav-set
B)	Heyelan-set	Lav-set	Karstik
C)	Karstik	Lav-set	Heyelan-set
D)	Heyelan-set	Karstik	Lav-set
E)	Lav-set	Heyelan-set	Karstik

10. **Aşağıdaki illerden hangisinin orman alanı diğerlerine göre daha fazladır?**

A) Trabzon B) Antalya
C) Konya D) Karaman
E) Diyarbakır

11. Ormanlar, doğal süreçler içine meydana gelebilecek pek çok doğal afetin oluşmasına engel olmakta ve olası etkilerini en aza indirmektedir.

Buna göre Türkiye'de ormanların

I. erozyon,
II. sel ve taşkın,
III. heyelan,
IV. çığ,
V. deprem

doğal afetlerinden hangilerini engelleyici rolü yoktur?

A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) III ve V

HOCAWEBDE

12. Elektrik üretmek, taşkınları kontrol etmek, içme ve sulama suyu elde etmek gibi amaçlarla akarsular önüne set çekilere baraj-set gölleri oluşturulmaktadır.

I. Kralkızı
II. Keban
III. Atatürk
IV. Karakaya

Yukarıdaki baraj göllerinden hangileri Fırat Nehri üzerinde değildir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

13. **Aşağıdakilerden hangisi kahverengi bozkır topraklarının yaygın olarak görüldüğü illerden biridir?**

A) Adana B) Erzurum
C) Konya D) Zonguldak
E) Muğla

14. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

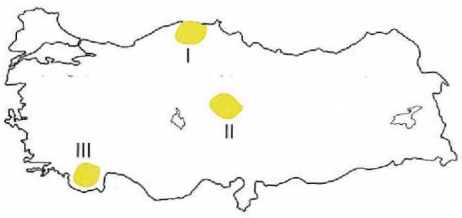

Bu alanlarda görülen doğal bitki örtüsü aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Maki	Orman	Step
B)	Step	Maki	Orman
C)	Orman	Maki	Step
D)	Orman	Step	Maki
E)	Maki	Step	Orman

15.

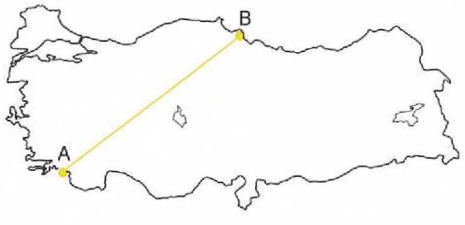

Yukarıdaki haritada gösterilen A-B doğrultusu boyunca aşağıdaki toprak tiplerinden hangisi görülmez?

A) Alüvyal toprak
B) Terra rossa
C) Kahverengi orman toprağı
D) Çernezyom toprakları
E) Kahverengi bozkır toprağı

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

ÇÖZÜM

1 Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı

1. Doğu Karadeniz'de yağış miktarı fazla yağış rejimi düzenlidir. Bu nedenle toprak aşırı yıkanmıştır. Yıkanma ile topraktan tuz ve kireç uzaklaşır. Bu nedenle söz konusu alanda topraktaki tuz ve kireç birikimi fazla değildir. Tuz ve kireç birikiminin fazla olması kurak bölge topraklarının özelliğidir.

CEVAP: B

2. Orta Karadeniz'de geniş yapraklı ağaçlardan oluşan ormanların altında kahverengi orman toprakları oluşmuştur. Ayrıca bu alanda yer alan delta ovaları ve tektonik ovalarda da alüvyal topraklar görülür. Çernezyom, Doğu Anadolu'nun kuzeyinde, Terra-rossa ise Akdeniz ve Ege Kıyılarında görülür.

CEVAP: B

3. Dalaman ve Göksu Akdeniz havzasında yer almaktadır. Filyos ve Yeşilırmak ise Karadeniz havzasındadır. Gruplandırma dışında yer alan Meriç ise Ege havzasındadır.

CEVAP: D

4. Fıstıkçamı Akdeniz ikliminde yetişmektedir. İzmir'de Kozak yaylasında saf ormanlar oluşturmaktadır. Kayın, Karadeniz kıyı kuşağında görülen geniş yapraklı bir ağaçtır. Harita'da ladin ve kızılçamın yayılış alanı yanlış verilmiştir. Kızılçam Akdeniz'de, ladin Doğu Karadeniz'de görülür.

CEVAP: A

5. Haritada dağılışı gösterilen toprak tipi terra-rossadır. Bu topraklar kırmızı Akdeniz toprağı olarak da bilinir. Kırmızı rengi topraktaki demir-oksit vermiştir. Söz konusu toprak humus açısından zengin değildir.

CEVAP: B

6. Muğla'daki Köyceğiz gölü oluşum açısından bir alüvyal set gölüdür. Bu göl tektonik bir çukurluğun sularla dolması ve Dalaman Çayı'nın getirdiği alüvyonların körfezin önünü tıkaması sonucu oluşmuştur. Kıyı-set göllerinin oluşumunda koy veya körfezin önü dalga ve akıntıların biriktirdiği malzemelerle kapanmaktadır.

CEVAP: C

7. Sığla (Günlük ağacı), Köyceğiz Gölü çevresinde görülen endemik bir bitkidir.

CEVAP: A

8. Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey yamaçları denize dönük olduğu için güney yamaçlara göre daha nemli daha yağışlıdır. Yağış miktarının fazla olması kuzey yamaçlarda toprağın daha çok yıkanmasına ve topraktan kirecin uzaklaşmasına neden olmuştur. Güney yamaçlarda yıkanma az olduğu için kireç birikimi daha fazladır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Türkiye'de karstik göller en fazla Batı Akdeniz'de görülmektedir. Heyelan - set göllerinin en fazla görüldüğü bölge Karadeniz'dir. Doğu Anadolu'da volkanik faaliyetler sonucu oluşan lav-set gölleri yaygındır.

CEVAP: A

10. Türkiye'de orman alanının en fazla olduğu il Antalya'dır. Bu durumun ortaya çıkmasında Antalya'nın yüz ölçümünün büyük olmasının etkisi vardır. Trabzon'da da ormanlar geniş alan kaplar. Ancak Trabzon'un yüz ölçümü daha küçük olduğu için orman alanı Antalya'dan azdır.

CEVAP: B

11. Ormanlardaki ağaçlar kökleriyle toprağı tutarak erozyonu, yapraklarıyla suyu tutarak sel ve taşkını engeller. Erozyonu engellemesi de su giderlerinin tıkanmasını engelleyerek taşkın riskini azaltır. Ayrıca ormanlar kar kütlesinin harekete geçmesini engeller. Harekete geçen kar kütlesini durdurabilir. Bu sayede çığı engeller. Heyelan meydana geldiğinde toprak üzerindeki ağaçları da yerinden kaldırarak sürükler. Bu nedenle heyelanı engellemez.

CEVAP: E

12. Fırat Nehri üzerindeki barajlar:

- Atatürk
- Karakaya
- Keban
- Birecik

Kralkızı Barajı Dicle Nehri üzerindedir.

CEVAP: A

13. Kahverengi bozkır toprakları yağış miktarının 400-500 mm civarında olduğu iç bölgelerde bozkır bitki örtüsünün altında oluşmuştur. Bu toprakların en yaygın görüldüğü alan Orta Anadolu'dur. Orta Anadolu'da yer alan Konya'da kahverengi bozkır toprakları yaygın olarak görülür.

CEVAP: C

14. Karadeniz bölgesinde (I) doğal bitki örtüsünü ormanlar oluşturmaktadır. Orta Anadolu'da (II) yağış miktarının yetersiz olması orman oluşumunu engellemiştir. Bu alanda yaz kuraklığı ile sararan otsu bitkilerden oluşan stepler görülmektedir. Maki Akdeniz ikliminin etkili olduğu alanlarda (III) görülen kısa boylu ağaçlar ve çalılardan oluşmaktadır.

CEVAP: D

15. Türkiye'de çernezyom toprakları Doğu Anadolu'nun kuzeyinde görülmektedir. Yarı nemli ve yüksek alanlarda çayırlar altında oluşan bu toprak A-B doğrultusunda görülmez.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

2 Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı

1. Türkiye'de fay kaynaklarından çıkan sıcak sular kaplıcalarda, elektrik üretiminde, konut ve seraların ısıtılmasında kullanılmaktadır.

Aşağıdaki alanlardan hangisinde bu kaynak türünden elektrik enerjisi üretim potansiyeli daha yüksektir?

A) Trakya
B) Batı Anadolu
C) Güneydoğu Toroslar
D) Doğu Karadeniz
E) Orta Anadolu

2. Türkiye bitki türlerinin çeşitliliği açısından zengin bir ülkedir.

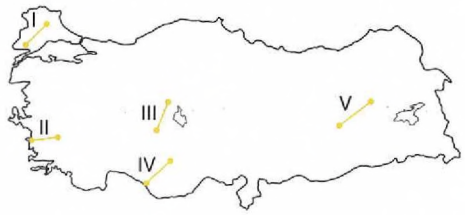

Buna göre haritada numaralandırılarak gösterilen doğrultulardan hangisinde bitki çeşitliliğinin diğerlerine göre daha fazla olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrilidir. Ancak Türkiye'ye kıyısı olan denizler içinde Karadeniz'deki balık miktarı diğer denizlerimize göre daha fazladır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile <u>ilişkilendirilemez</u>?

A) Su sıcaklığının daha düşük olması
B) Derinliğinin daha fazla olması
C) Ekvator'a olan uzaklığının fazla olması
D) Çözülmüş oksijen miktarının daha fazla olması
E) Plankton adı verilen canlıların daha fazla olması

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

Haritadaki kaç numaralı alanda Vertisol adı verilen topraklara yaygın olarak rastlanmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Volkanlardan çıkan lavların bir akarsu önünü tıkması sonucu oluşan göllere volkanik set gölleri denir.

Buna göre;

I. Haçlı
II. Beyşehir
III. Abant

gollerinden hangilerinin oluşumu bu ifadeye uygundur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I ve III

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. Aşağıda bir iklime ait sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

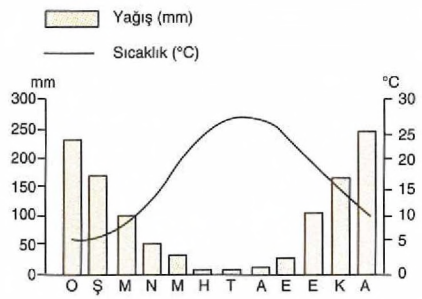

Yukarıdaki grafik dikkate alındığında aşağıdaki bitkilerden hangisinin bu alanda doğal olarak yetişeceği söylenemez?

A) Sandal B) Kızılçam

C) Zakkum D) Üzerlik otu

E) Sedir

7. **Ege ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi dağların kıyıya dik uzanması sonucunda ortaya çıkmamıştır?**

A) Koy ve körfez sayısının fazla olması

B) Kıta sahanlığının geniş olması

C) Yat turizmi açısından uygun alanların olması

D) Sıcak su kaynaklarının yaygın olması

E) Kıyıda yağış miktarının az olması

8. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

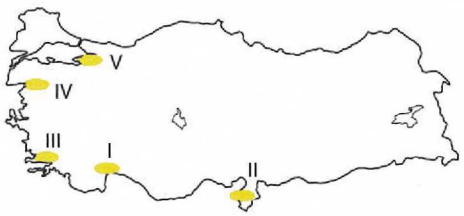

Haritadaki numaralı yerlerden hangisinde maki üst sınırı deniz seviyesine daha yakındır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

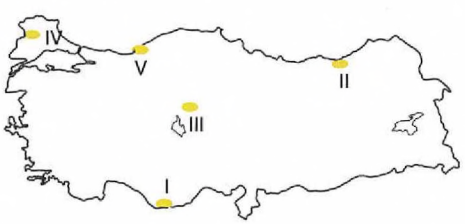

Haritadaki numaralı yerlerden hangilerinde geven otu, üzerlik otu gibi bitkilere rastlanılmaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) III ve IV E) IV ve V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

10. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

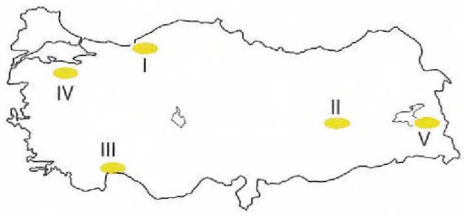

Haritadaki numaralı yerlerden hangisindeki göller oluşum bakımından heyelan set özelliği gösterir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Türkiye'nin dağlık ve engebeli arazilerinde sığ ve taşlı topraklara rastlanır.

Aşağıdaki alanlardan hangisinde bu tür topraklara rastlanılma ihtimali yoktur?

A) Ergene Havzası
B) Batı Toroslar
C) Menteşe Yöresi
D) Hakkâri
E) Küre Dağları

12. **Karadeniz Ormanları ile ilgili aşağıdaki seçeneklerde verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?**

A) Türkiye'nin en yoğun orman alanını oluşturur.
B) Türkiye'deki 12.000 civarındaki bitki türünün yarısı, Kuzey Anadolu Dağları'nda yer alır.
C) 0 - 1000 metre arasında geniş yapraklı ormanları içinde kayın, kestane, gürgen, ıhlamur ve kızılağaç bulunur.
D) 1000 - 1500 metre arasında, karışık yapraklı ormanlar görülür.
E) 1500 metre üzerinde iğne yapraklılardan Kızılçam ve Fıstık çamı gibi türlere rastlanır.

13. Aşağıda bir iklime ait sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

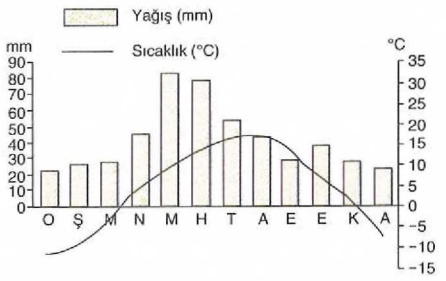

Yukarıdaki grafik dikkate alındığında aşağıdaki bitkilerden hangisinin bu alanda doğal olarak yayılış alanı bulacağı söylenebilir?

A) Sedir B) Sarıçam
C) Kızılçam D) Sığla
E) Fıstık Çamı

14. **Aşağıdaki akarsular ve kullanım alanları ile ilgili yapılan eşleştirmelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?**

A) Fırat – Tarımsal Sulama
B) Kızılırmak – Enerji üretimi
C) Meriç – Enerji üretimi
D) Dicle – Tarımsal Sulama
E) Çoruh – Enerji üretimi

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı

1. Fay kaynaklarından çıkan sıcak sudan elektrik enerjisi üretilen tesisler jeotermal santrallerdir. Türkiye'deki jeotermal santraller Batı Anadolu'da Aydın ve Denizli çevresinde yoğunlaşmıştır.Bu alanda jeolojik yapının faylı olması ve fay kaynaklarının yaygın olması potansiyelin yüksek olmasına neden olmuştur.

CEVAP: B

2. Bitki çeşitliliğinin fazla olması yükselti farkının fazla olmasına ve iklim çeşitliliğine bağlıdır. IV numaralı doğrultuda dağlar kıyıya paralel uzanmaktadır. Hem Akdeniz hem de Step iklimi görülmektedir. Bu alanda yükselti farkı da fazladır. Bu nedenle bitki çeşitliliği açısından diğerlerine göre daha zengindir.

CEVAP: D

3. Karadeniz'in enlem olarak Ekvator'a daha uzak olması sularının daha soğuk olmasına, sularının soğuk olması çözünmüş oksijen miktarının fazla olmasına, çözülmüş oksijen miktarının fazla olması plankton adı verilen canlıların fazla olmasına neden olmuştur. Planktonlar balıklar için besin maddesidir. Bu nedene balık sayısı daha fazladır. Balık sayısının fazla olmasının derinlikle bir ilgisi yoktur.

CEVAP: B

4. Türkiye'de Taş doğuran, dönen, kepir veya kara kepir adı ile bilinen Vertisol topraklara en yaygın olarak Trakya'da rastlanır. Kalsimorfik toprak olarak adlandırılan bu topraklar ay çiçeği tarımı için oldukça uygundur.

CEVAP: E

5. Volkanlardan çıkan lavların bir akarsu önünü tıkması sonucu oluşan volkanik set göllerine Türkiye'de Van Gölü ve çevresinde rastlanmaktadır. Bu alanda yer alan Van, Nazik, Haçlı, Balık Erçek ve Çıldır gölleri volkanik set gölleridir. Beyşehir, tektonizma ve Karstlaşma ile oluşan karma yapılı bir göl iken Abant (Bolu) bir heyelan set gölüdür.

CEVAP: A

6. Soruda verilen grafik dikkate alındığında bu iklimin Akdeniz iklimi olduğu görülmektedir. Kış sıcaklık ortalaması 10 derece civarında olan bu iklim Antalya'da belirgin görülür. Akdeniz iklim bitkileri içinde Kızılçam, Sedir, Fıstık çamı, Zeytin, Zakkum, Kocayemiş, Keçiboynuzu, Sandal, Sedir gibi türler yer alır. Üzerlik otu Bozkır bitki türleri içindedir.

CEVAP: D

7. Batı Anadolu'daki dağlar kıyı şeridine göre dik uzanış gösterir. Bu durum kıyının girintili çıkıntılı olmasına neden olmuştur. Kıyıda çok sayıda koy ve körfez olduğundan yat turizmi potansiyeli artmıştır. Kıta sahanlığı oldukça geniş, delta oluşumu kolaydır. Ayrıca kıyıda yağış miktarı azdır. Ancak sıcak su kaynaklarının yaygın olması kırıklı yapı ile ilgilidir. Bu durumun kıyıya dik uzanan dağlarla ilgisi yoktur.

CEVAP: D

8. Türkiye'de maki üst sınırı olarak ifade edilen makilerin en fazla çıkabileceği yükselti sınırı enleme bağlı olarak güneyden kuzeye doğru alçalır (deniz seviyesine yaklaşır). Bu nedenle sıcaklığın azaldığı Marmara'da (haritada V numaralı yer) maki üst sınırının en alçak olduğu yerdir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

9. Haritadaki numaralı yerlerden II ve V Karadeniz ikliminde olduğundan I ise Akdeniz ikliminde olduğundan bozkır (Step) bitkilerinden Geven otu ve Üzerlik otu gibi bitkilere rastlanmaz. Ancak III numaralı İç Anadolu ve IV numaralı Ergene (Edirne) karasal iklim görülen yerler olduğundan bozkır bitkilerine rastlanılmaktadır.

CEVAP: D

10. Türkiye'de heyelan set göllerinin olduğu tek bölge Karadeniz Bölgesi'dir. Batı Karadeniz'de (haritada I numaralı yer) Abant Yedigöller gibi heyelan göllerine rastlanır. Batı Toroslarda karstik, Van Gölü çevresinde Volkanik set gölleri bulunur. Güney Marmara (IV numara) ve Elazığ çevresi (II numara) tektonik göllerin olduğu yerlerdir.

CEVAP: A

11. Türkiye'nin dağlık sahalarında topraklar oldukça sığdır. Derinliği az olan bu topraklar taşlı topraklar olarak adlandırılır. Engebeli alanlarda olan Hakkâri, Batı Toroslar, Menteşe ve Küre Dağları çevresinde bu topraklara rastlanır. Ancak Türkiye'nin yükseltisi en az ve düz yeri olan Ergene'de bu tip topraklar görülemez.

CEVAP: A

12. Türkiye ormanları Türkiye'nin en fazla orman alanına sahip bölgesidir. Türkiye'nin bitki türlerinin yarısı bu alandadır. Dağ yamaçları boyunca geniş yapraklı, karma yapraklı ve iğne yapraklı ormanlar yayılış gösterir. Ancak Kızılçam ve Fıstık çamı gibi türler Akdeniz iklimindeki türlerdir.

CEVAP: E

13. Soruda verilen grafik dikkate alındığında bu iklimin Sert karasal iklim olduğu görülmektedir. Kış sıcaklık ortalaması -10 derece civarında olan bu iklim Erzurum – Kars çevresinde belirgin görülür. Bu alanda soğuğa dayanıklı sarıçamlar yaygındır. Diğer türler Akdeniz ikliminde yetişir.

CEVAP: B

14. Türkiye'deki akarsulardan içme ve sulama, enerji üretimi, sel ve taşkın kontrolü gibi hedeflerle üzerlerine barajlar inşa edilerek yararlanılmaktadır. Yükseltinin fazla olduğu alanlarda akarsular enerji üretimi amacıyla kullanılmaktadır. Kızılırmak, Dicle ve Fırat üzerindeki barajlarda enerji üretimi ve sulama, Çoruh üzerindeki barajlarda enerji üretimi yapılır. Yükselti az olduğundan Meriç üzerinde enerji barajı yapılamaz.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. Türkiye akarsularının genel özellikleri konulu ders sırasında söz hakkı alan öğrenciler sırası ile aşağıdaki açıklamaları yapmışlardır.

Ahmet: Türkiye akarsuları denge profiline ulaşmamıştır.

Mehmet: Türkiye akarsularının yatak eğimleri ve akış hızları fazladır.

Ayşe: Türkiye akarsularının boyları genel olarak uzundur.

Fatma: Türkiye akarsuları taşımacılık için elverişli değildir.

Hayriye: Türkiye akarsularının hidroelektrik enerji potansiyeli fazladır.

Buna göre yukarıdaki öğrenci açıklamalarından hangisinin doğru olduğu söylenemez?

A) Ahmet B) Mehmet C) Ayşe
D) Fatma E) Hayriye

2. **Aşağıdaki akarsu çiftlerinden hangileri kapalı havzada akış göstermektedir?**

A) Çoruh-Asi B) Asi- Meriç
C) Aras- Kura D) Fırat-Dicle
E) Kızılırmak-Yeşilırmak

3. **Türkiye'de kapalı havzaların meydana gelmesi aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?**

A) Yer şekilleri – İklim
B) Eğim – Jeolojik yapı
C) Akarsuyun uzunluğu – Bitki örtüsü
D) Yükselti – Yüz ölçüm
E) Engebe – Bitki örtüsü

4. **Oluşumlarına göre göl sınıflandırmasında yer alan aşağıdaki göl tiplerinden hangisine Türkiye'de yaygın olarak rastlanması beklenmez?**

A) Karstik göl B) Kıyı set gölü
C) Tektonik göl D) Moren-set gölü
E) Heyelan-set gölü

5.

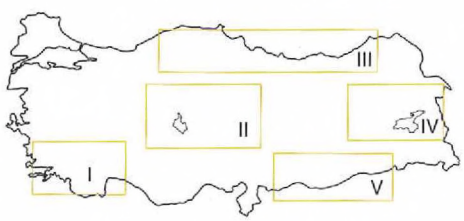

Karstik göllere yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen alanlardan hangisinde rastlanma olasılığı diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Aşağıdakilerin hangisinde verilen göllerin tamamı Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır?**

A) Hazar, Erçek, Van
B) Çıldır, Burdur, Van
C) Beyşehir, Eğirdir, Ulubat
D) Manyas, Ulubat, İznik
E) Köyceğiz, Sapanca, Eğirdir

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye'de göllerden balıkçılık, ulaşım, içme ve kullanma suyu elde etme, tuz ve soda üretimi, tarımda sulama suyu elde etme ve turizm alanlarında yararlanılır.

Aşağıdaki göllerin hangisinde düzenli feribot seferleri ile demir yolu ulaşımı sağlanmaktadır?

A) Van Gölü B) Beyşehir Gölü
C) Eğirdir Gölü D) Sapanca Gölü
E) Burdur Gölü

8. İstanbul ve Çanakkale boğazları vasıtası ile Karadeniz'den Ege'ye doğru bir üst akıntı, Ege'den Karadeniz'e doğru da bir alt akıntı tespit edilmiştir.

Bu durumun ortaya çıkmasında

I. denizlerin genişlik farkı,
II. denizlerin seviye farkı,
III. denizlerin derinlik farkı,
IV. denizlerin yoğunluk farkı

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) II ve IV C) I, II ve IV
D) II, III ve IV E) III ve IV

9. Türkiye'deki fay hatlarının dağılışı ile sıcak su kaynaklarının dağılışı arasında bir paralellik görülmektedir.

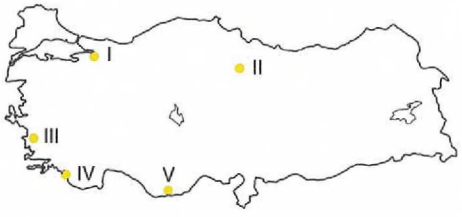

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenerek gösterilen yerlerden hangisinde sıcak su kaynaklarının görülmesi beklenmez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Türkiye fay hatları bakımından zengin olduğu için çok sayıda kaplıcaya rastlanır.

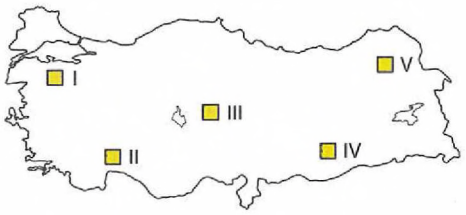

Buna göre, harita üzerinde işaretli alanların hangisinde kaplıcalara daha fazla rastlanır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. "Türkiye'de kireç taşlarının yaygın olduğu alanlarda yaygın olan kaynak tipidir. Bazıları akarsuları tek başına besleyecek kadar bol sulu gür kaynaklardır. Suları eriyik halde bol miktarda kireç içerir."

Yukarıda özellikleri kısaca verilen kaynak türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yamaç B) Artezyen C) Fay
D) Voklüz E) Vadi

12. **Türkiye'nin çevresindeki denizlerin kuş uçumu uzunluklarının çoktan aza doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?**

A) Karadeniz – Akdeniz – Ege - Marmara
B) Marmara – Ege – Akdeniz - Karadeniz
C) Akdeniz – Ege – Marmara - Karadeniz
D) Ege – Akdeniz – Karadeniz – Marmara
E) Karadeniz – Ege – Marmara – Akdeniz

HOCAWEBDE

13. **Türkiye'de çeşitli toprak tiplerinin görülmesi üzerinde**

I. iklim,

II. yerleşme dokusu,

III. ana kaya

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

14.

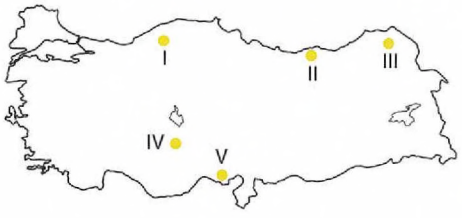

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen alanların toprak özellikleriyle ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir.

I. Aşırı yıkanmış, kül rengi verimsiz topraklar yaygındır.

II. Organik madde yönünden zengin ve verimli kahverengi topraklar yaygındır.

III. Koyu renkli, organik madde yününden zengin topraklar çayırlar altında oluşmuştur.

IV. Az yıkanmış, tuz ve kireç birikimi fazla olan topraklar yaygındır.

V. Kırmızı renkli, demir oksitçe zengin topraklar yaygındır.

Yukarıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Türkiye'de yer şekilleri ve çeşitli iklimlerin görülmesi toprakların çeşitlenmesine neden olmuştur.

Buna göre toprak tipi ve bulunduğu bölge eşleştirmelerinden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Terra-Rossa - Akdeniz Bölgesi

B) Vertisol – Marmara Bölgesi

C) Podzol - Karadeniz Bölgesi

D) Çernozyum - Güneydoğu Anadolu Bölgesi

E) Kahverenkli step - İç Anadolu Bölgesi

16. Karadeniz ve Akdeniz'de kıyı çizgisinden yüksek-lere doğru bitkilerin kuşaklar oluşturdukları görülmektedir.

Bir dağın yamacında ve aynı iklim ortamında bitkilerin bu şekilde kuşaklar oluşturması, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Toprak özelliklerinin değişmesi

B) İnsan faaliyetleri

C) Eğim şartlarının değişmesi

D) Sıcaklık değerlerinin düşmesi

E) Yağış miktarının artması

17. **Türkiye'de farklı iklim tiplerinin görülmesine aşağıdakilerden hangisi kanıt olarak gösterilebilir?**

A) Yer şekillerinin çeşitliliği

B) Göl bakımından çeşitlilik göstermesi

C) Bitki örtüsünün çeşitliliği

D) Yer şekillerinin doğu-batı yönlü uzanması

E) Güneyinden kuzeyine doğru sıcaklıkların azalması

18. I. Lavanta

II. Geven

III. Zeytin

IV. Gelincik

Türkiye'de Akdeniz iklimi görülen yerlerde kızılçamların tahrip edildiği yerlerde maki bitkileri yaygınlaşmıştır.

Yukarıda verilen bitkilerden hangileri maki bitki örtüsü içinde yer alan bitkilerden <u>değildir</u>?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye bir yarımada ülkesi olduğu için akarsular uzun mesafeler boyunca akış gösteremeden denize kavuşmaktadır. Kuzey ve güneyde dağlar genel olarak kıyıya paralel uzandığı için akarsular dağlardan düzlüğe iner inmez denize kavuşur. Bu drumda boyları uzundur (Ayşe) bilgisi yanlış verilmiştir.

CEVAP: C

2. Sularını okyanuslara veya denizlere ulaştıramayan, göllere kavuşan ya da herhangi bir su birikintisine karışamadan kuruyan akarsular kapalı havzalıdır. Aras ve Kura nehirleri Türkiye'den kaynaklarını alırlar ve birleşerek Bakü'den Hazar Gölü'ne kavuşurlar.

CEVAP: C

3. Sularını denize ulaştıramayan akarsulara kapalı havzalı akarsu adı verilir. Kapalı havzaların oluşumunda yer şekilleri ve iklim etkili olmaktadır. İklim etkisiyle Konya Ovası ve Afyon – Akarçay havzaları oluşmuş iken yer şekilleri etkisiyle Göller Yöresi, Van Gölü, Tuz Gölü ve Hazar Denizi kapalı havzaları oluşmuştur.

CEVAP: A

4. Moren-set gölleri buzulların aşındırıp taşıdıkları malzemeleri bir akarsu vadisinde biriktirmesi ile oluşan çanakta suların birikmesi ile oluşmaktadır. Türkiye'de buzulların etki alanı oldukça dardır. Dağların yüksek kesimlerinde buzul(sirk) gölleri oluşsa da moren set göllerine yaygın olarak rastlanamaz.

CEVAP: D

5. Dolin, obruk, uvala, polye gibi karstik erime çukurluklarında oluşan göller karstik göl olarak adlandırılmaktadır. Kalker, jips gibi kolay eriyebilen kayaçların yaygın olduğu Akdeniz ve Güney Ege arazilerinde görülmektedir. Salda, Suğla, Kestel ve Avlan gölleri karstik göllere örnektir. II numaralı yerde tektonik, III numaralı yerde Heyelan set gölleri, IV numaralı yerde volkanik set gölleri bulunurken V numaralı Güneydoğu Anadolu'da doğal göl yoktur.

CEVAP: A

6. Türkiye'de volkanik set göllerinin tamamı Doğu Anadolu'da bulunur. Bu göller Van Gölü başta olmak üzere Nazik Gölü, Haçlı Gölü, Balık Gölü, Erçek Gölü ve Çıldır Gölüdür. Kuş Gölü (Manyas), Ulubat, İznik ve Sapanca gölleri Güney Marmara'da, Burdur, Eğirdir ve Beyşehir Göller Yöresi'nde Köyceğiz ise Muğla'da yer alır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

7. Van Gölü'nde Tatvan – Van arasında yapılan feribot seferleri ile çeşitli taşıt araçları taşınmakta ve demir yolu bağlantısı sağlanmaktadır. Verilen diğer göllerden Beyşehir ve Burdur'dan sulama, Eğirdir'den elektrik üretimi, Sapanca'dan turizm amacıyla yararlanılır.

CEVAP: A

8. Türkiye'nin kuzey yarımkürede yer alması nedeniyle Türkiye'de kuzeye doğru gidildikçe deniz suyu sıcaklığı, tuzluluğu ve yoğunluğu azalmaktadır. Güneyden kuzeye gidildikçe görülen bu farklılık akıntılara yol açmaktadır. Ayrıca Karadeniz'in su seviyesinin daha yüksek olması Ege'ye doğru üstten akmasına neden olmuştur. Derinlik ve genişlik farkı akıntıya neden olmamaktadır.

CEVAP: B

9. Yalova, Tokat, Amasya, Aydın ve Muğlaıda fay hatları bulunmaktadır. V numara ile gösterilen Mersin ana fay kuşaklarına oldukça uzaktır. Ayrıca V numaralı yerde en çok karstik kaynaklar görülmektedir.

CEVAP: E

10. Türkiye Dünya üzerinde aktif tektonik kuşakta yer alır. Bu nedenle fay hatları vasıtasıyla çok sayıda fay kaynağı oluşmuş bunlarda zaman içinde kaplıca ve ılıcalara dönüşerek termal turizme katkı sağlamıştır. Harita üzerinde verilen yörelerden I Numaralı Güney Marmara'da Balıkesir Gönen kaplıcaları başta olmak üzere gelişmiş kaplıca turizmi vardır. Diğer yöreler fay hatlarına denk gelmediğinden sıcak su kaynaklarına rastlanmaz.

CEVAP: A

11. Akdeniz Bölgesi'nde özellikle Batı Toroslar mevkiinde bulunan kalın kalker tabakalarının eridiği yer altında oluşan ve sifonlu kaynak olarakta isimlendirilen kaynak voklüz kaynağıdır. Suları eriyik halde bol miktarda kireç içerir ve çevredeki akarsuları besleyerek yaz aylarında kurumalarını engellerler.

CEVAP: D

12. Gerçek kıyı uzunluğu dikkate alınmaksızın hesaplanan kuş uçumu uzunluk sıralamasında Karadeniz birinci, Akdeniz ikinci, Ege üçüncü ve Marmara dördüncü sırada yer alır. Gerçek kıyı uzunluğu hesaplandığında ise Ege kıyıları girinti çıkıntı nedeniyle en uzun kıyılardır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. Toprak oluşumu üzerinde iklim, yer şekilleri, ana kaya, canlılar ve zaman gibi faktörler etkili olmaktadır. İklim toprağın tuzluluk ve kireç durumu üzerinde etkili olmaktadır. Kayaç cinsine bağlı toprağın kimyasal yapısı değişiklik gösterir. Bitki örtüsü organik madde varlığını belirler.

CEVAP: C

14. V numaralı yer Çukurova'yı göstermektedir. Çukurova Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin binlerce yıldır biriktirdiği alüvyonlardan oluşmuştur. Mineral yönünden zengin ve verimli topraklar bulunmaktadır. Burada yapılan Terra-Rossa eşleştirmeleri doğru değildir.

CEVAP: E

15. Kireçtaşı üzerinde oluşan Terra-Rossa toprakları Akdeniz Bölgesi'de, Vertisol toprakları Marmara Bölgesi'nde (Ergene), nemli soğuk bölgelerde oluşan kül rengi Podzol toprakları Karadeniz Bölgesi'de, yağış azlığından tuz ve kireç birikiminin fazla olduğu Kahverenkli bozkır toprakları İç Anadolu Bölgesi'nde yaygın bulunur. Ancak Çernozyum toprakları Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde değil yaz yağışı alan yörelerde çayır altında oluştuğundan Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülür.

CEVAP: D

16. Akdeniz ve Karadeniz dağlarında yamaçlar boyunca yükseldikçe bitki örtüsü kuşaklar oluşturur. Bu duruma dağlar boyunca yükseldikçe sıcaklığın azalması neden olmaktadır. Denizden itibaren havanın sıcak olması geniş yapraklı ağaçların görülmesine yükseldikçe havanın soğuması iğne yapraklı ağaçlar görülmesine neden olur.

CEVAP: D

17. Türkiye yaklaşık 12.000 çeşit bitki ile Avrupa Kıtası'nın toplam bitki varlığından daha fazla çeşide sahiptir. Aynı zamanda sadece bir yerde bulunan endemik bitki çeşidi Avrupa Kıtası'nda 2750 iken bu çeşitlilik Türkiye'de 3000 civarındadır. Bu durumun temel nedeni iklim çeşididir.

CEVAP: C

18. Maki bitkileri içinde en yaygın olan bitki türleri zeytin (III), lavanta (I), zakkum, defne, keçiboynuzu gibi bitkilerdir. Geven bozkır bitkilerindendir, gelincik çayır bitkilerindendir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE

1. Anıl Öğretmen sınıfta öğrencilerine; Türkiye'de makiler Marmara kıyılarında 300-400 m, Ege kıyılarında 500-600 m, Akdeniz kıyılarında 700-800 m yüksekliğe kadar çıkabilmektedir.

Bu durumun oluşmasında aşağıdaki faktörlerden hangisi etkili olmuştur?

A) Dağların uzanış doğrultusu
B) Eğim ve bakı
C) Denizellik-karasallık
D) Yükselti
E) Ekvator'a uzaklık

2. Karadeniz Bölgesi'nde deniz kıyısından itibaren geniş yapraklı ağaçlar görülürken Akdeniz Bölgesi'nde ise deniz kıyısından itibaren maki bitki topluluğu görülmektedir.

Bunun <u>temel sebebi</u> aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kıyılardaki jeolojik yapının farklı olması
B) Kıyılardaki sıcaklık koşullarının farklı olması
C) Kıyılardaki toprak türünün farklı olması
D) Kıyılardaki yağışın mevsimlere dağılışı
E) Kıyılardaki rüzgârların etkisinin farklı olması

3.

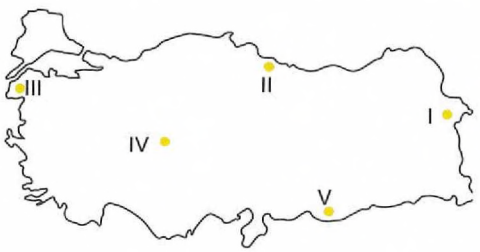

Yukarıdaki haritada işaretli olan noktalı merkezlerin hangisinde endemik türden olan Kazdağı Köknarı bulunmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Ülkemizdeki bitkilerin yaklaşık olarak üçte biri dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen ender rastlanan bitkilerdir. Bu tür bitkilere **endemik** bitkiler denilmektedir. Bunlardan bazıları; İspir meşesi, kasnak meşesi, ıstranca meşesidir.

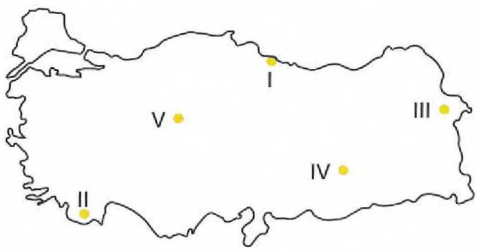

Buna göre harita üzerinde işaretlenmiş olan noktaların hangisinde endemik bitkileri yaygın olarak görmek mümkündür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bir gözlemci I numaralı merkezden III numaralı merkeze doğru ok yönünde gitmektedir.

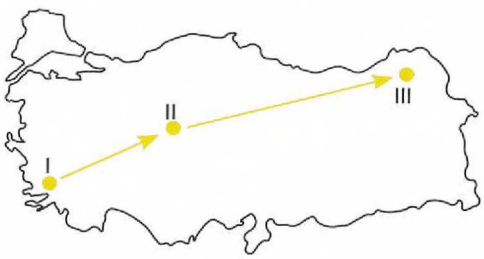

Yukarıdaki haritada I numaralı merkezden ok yönünde hareket eden bu gözlemcinin varmış olduğu noktalarda aşağıdaki ağaç türlerinden hangilerini görmesi mümkündür?

A) Ladin - Kızılağaç - Köknar
B) Zeytin - Step - Kestane
C) Köknar - Meşe - Çayır
D) Kayın - Step - Çayır
E) Kızılçam - Meşe - Sarıçam

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. Türkiye'de karasal iklimde çayır bitkisi altında gelişen ve genellikle büyükbaş hayvancılığın yaygın olarak yapıldığı toprak türüdür.

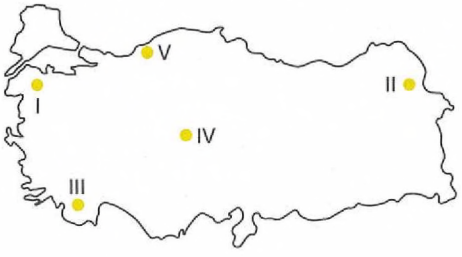

Buna göre yukarıda özellikleri verilen toprak türü harita üzerinde işaretli olan noktaların hangisinde görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Aşağıdakilerden hangisi halk arasında çam fıstığı olarak bilinen fıstık çam ormanlarının yayılış alanları arasında gösterilebilir?**

A) Kozak Yaylası - İzmir
B) Çukurova - Adana
C) Uzungöl Yaylası - Trabzon
D) Uzunyayla - Sivas
E) İnceburun - Sinop

8. Bir gözlemci Türkiye'deki toprak çeşitliliğini incelemek için I numaralı merkezden IV numaralı merkeze doğru kendine bir güzergâh belirlemiştir.

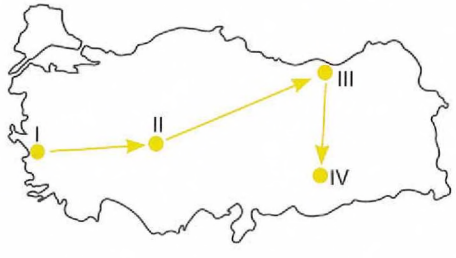

Buna göre verilen haritada bu gözlemci I numaralı merkezden IV numaralı merkeze ulaştığında yolculuğu boyunca aşağıdaki hangi toprak türleri ile karşılaşmıştır?

A) Terra rossa- Çernozyom – Kahverengi orman toprağı – Alüvyal toprak
B) Vertisoller – Kahverengi bozkır toprağı – Kara topraklar – Tuzlu topraklar
C) Terra rossa – Vertisoller – Çernozyom –Kestane renkli bozkır toprağı
D) Alüvyal – Tuzlu topraklar – Kahverengi orman toprağı – Kahverengi bozkır toprağı
E) Rendzinalar – Tuzlu topraklar – Kara kepir toprağı – Alüvyal

9. Ülkemizde çeşitli alanlarda ve özellikte topraklar bulunmaktadır:

I. Orman örtüsü altında geliştiğinden bu topraklar organik madde bakımından zengindir.
II. Ülkemizde kara kepir olarak bilinir bu topraklar üzerinde buğday ve ayçiçeği tarımı yapılır.
III. Taban suyu seviyesinin yüksek olduğu yerlerde oluşan bataklık topraklarıdır.
IV. Akarsuların taşıyıp biriktirdiği malzemelerden oluşan, vadi tabanlarında delta ovalarında yaygın olarak görülen bir topraktır.

Yukarıda özellikleri verilen toprak türleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Terra rossa
B) Alüvyal
C) Vertisoller
D) Kahverengi orman toprağı
E) Hidromorfik

10. Aşağıda Türkiye'de görülen göller ve oluşum türleri verilmiştir.

I. Manyas Gölü - Tektonik göl
II. Kilimli göl - Karstik göl
III. Mogan gölü - Alüvyal set gölü
IV. Acıgöl (Nevşehir) - Volkanik set gölü

Buna göre yukarıda verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı

1. Ülkemizde makiler güneyden kuzeye doğru gidildikçe sıcaklığın azalmasına bağlı olarak yetiştiği üst sınır alçalmaktadır. Buna göre verilen cevap seçeneklerinde sıcaklığı enlem olarak etkileyen faktör Ekvator'a uzaklıktır.

CEVAP: E

2. Maki bitki örtüsünün gelişebilmesi için yaz kuraklığına ihtiyaç vardır. Karadeniz Bölgesi her mevsim yağışlı olduğu için kıyıdan itibaren yağış koşullarına bağlı olarak orman örtüsü görülür. Yıl boyunca Karadeniz'de yağış olması yani yağış rejiminin düzenli olması geniş yapraklı orman görülme nedenidir.

CEVAP: D

3. Türkiye'de yaklaşık 3.000 endemik tür bulunmaktadır. Balıkesir Kazdağları'nda (III), endemik tür olan Kazdağı köknarı bulunmaktadır.

CEVAP: C

4. Ülkemizdeki endemik bitkilerin büyük çoğunluğu Akdeniz Bölgesi'nde Toroslar'da yer almaktadır. Bundan dolayı doğru cevap II'dir burada Datça hurması sığla ağacı gibi endemik türler görülmektedir.

CEVAP: B

5. Soru kökünde ağaç türü denilmektedir bundan dolayı step ve çayırın olduğu seçenekler elenir çünkü bunlar ağaç türü değildir. Kızılçam ülkemizde daha çok Akdeniz ikliminde yaygındır bundan dolayı I numaralı merkezde kızılçam veya zeytin II numaralı merkez iç kesimlerde olduğu için daha çok meşe III numaralı merkezde ise sarıçam ağaçları görülür.

CEVAP: E

6. Bu özellikleri sayılan toprak türü yaz yağışı alan ve çayır bitkisi altında gelişen çernozyom topraklarıdır. Çernozyom topraklara II numaralı Erzurum Kars'ta yaygın olarak rastlanır.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

7. Tipik bir Akdeniz ağacı olan fıstık çamı özellikle Batı ve Güney Anadolu'da yaygın olarak görülmektedir. Gençlik döneminde yuvarlak, yaşlılık döneminde şemsiye gibi tepesiyle diğer çam türlerinden ayrılmaktadır. İzmir Kozak Yaylası'nda saf orman oluşturmaktadır. Buradaki fıstık çamı halk arasında çam fıstığı olarak bilinir ve o yörenin geçim kaynağıdır.

CEVAP: A

8. I. merkezde akarsuların taşıyıp biriktirdiği alüvyal topraklara, II. merkezde Konya ve çevresindeki tuzlu topraklara, III. merkezde orman örtüsü altında gelişen kahverengi orman toprağına, IV. merkezde ise kurak ve yarı kurak iklim bölgesi altında gelişen kahverengi bozkır toprağına rastlanır.

CEVAP: D

9. I. Kahverengi orman toprağı
II. Vertisoller
III. Hidromorfik
IV. Alüvyal

Buna göre terra rossa toprağının genel özellikleri verilmemiştir.

CEVAP: A

10. Kilimli göl: buzul gölü, Acıgöl ise volkanik göldür. Mogan Gölü Ankara'da bulunan bir alüvyal set gölü iken Manyas (Kuş Gölü) Balıkesir'deki tektonik göldür.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Bir bilim insanı "Türkiye bitki tür ve çeşitliliği bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden biridir. Türkiye hâlâ yeni bitki türlerinin ortaya çıktığı bir alandır." demiştir.

Bu durum üzerinde;

I. yer şekilleri,

II. iklim değişiklikleri,

III. toprak çeşitliliği

etmenlerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Topraklar oluştukları yerin iklim ve yer şekillerini yansıtırlar.

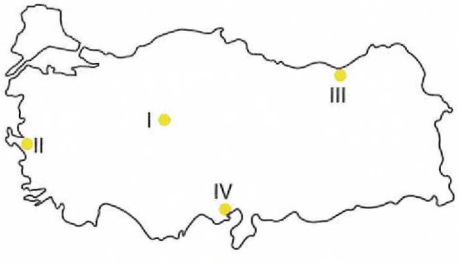

Buna göre verilen Türkiye haritasında işaretli olan noktaların hangilerinde toprak türü bulunduğu yerin iklim özellikleri hakkında bilgi vermez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) III ve IV E) II ve IV

3. Türkiye toprak çeşitliliği bakımından zengin bir ülkedir.

I. Jeolojik yapı

II. İklim

III. Akarsu rejimi

IV. Dış kuvvetler

Bu durum üzerinde en etkili faktörler yukarıdakilerden hangileridir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve IV E) I, II ve IV

4. **Türkiye'nin toprak tür ve çeşitliliği ve kullanımı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Kırmız renkli topraklar kalkerli araziler üzerinde oluşmuştur. Bu topraklar turunçgil tarımı için verimli topraklardır.

B) Erzurum-Kars çevresinde humus bakımından zengin topraklar yer almaktadır. Bu topraklar çayır örtüsü altında geliştiği için büyükbaş hayvancılığa uygun alanlardır.

C) Ülkemizde genç volkanik alanlarda ince bir toprak görülür. Manisa-Kula yöresindeki arazilerde toprak kalın değildir bu topraklarda üzüm yetiştirilmektedir

D) Yurdumuzda özellikle Karadeniz Bölgesi'nde kimyasal çözünme nedeniyle toprak oluşumu yavaştır ve bu topraklarda çay ve fındık tarımı yapılmaktadır.

E) Konya ve çevresi eski göl tabanlarında tuzların birikmesiyle oluşan topraklardır. Bu topraklarda tuz oranı yüksek olduğu için tarıma uygun değildirler.

HOCAWEBDE

5. Ülkemiz kaynak suları bakımından çeşitlilik göstermektedir.

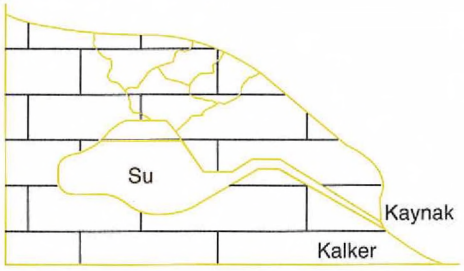

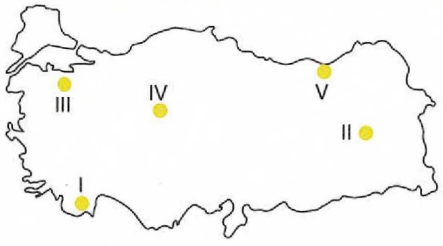

Buna göre yukarıda verilmiş olan kaynak türü ülkemizde harita üzerinde işaretli olan noktaların hangisinde görülmektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Türkiye'de toprak tipleri ve toprak kullanımıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Kahverengi orman toprakları genellikle Karadeniz kıyılarında yaygındır.

B) Terra rossa toprakları Akdeniz ve Ege kıyılarında yaygındır.

C) Podzol toprakları Hakkâri çevresinde yaygın olarak bulunur.

D) Çernozyom topraklarına Erzurum-Kars çevresinde ve Doğu Karadeniz Dağları'nda rastlanır.

E) Tuz gölü çevresi ve Konya Ovası'nda tuzlu topraklara rastlanır.

7.

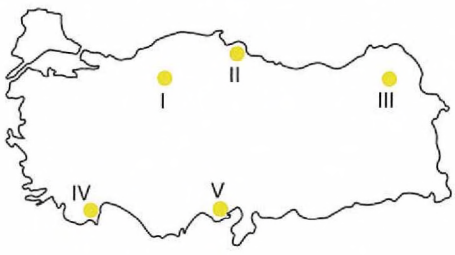

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenen alanlardan hangi ikisindeki toprak tipleri benzerlik göstermektedir?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve V
D) IV ve V E) II ve V

8. **Aşağıdaki alanlardan hangisinde yaygın olarak görülen toprak tipinin bölge iklimini karakteristik olarak yansıttığı söylenemez?**

A) Taşeli Platosu

B) Çukurova yöresi

C) Karadeniz dağlarının kuzey yamaçları

D) Batı Karadeniz bölümünün iğne yapraklı ağaçlardan oluşan orman alanları

E) Orta Anadolu'nun bozkır alanları

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Botanik üzerine araştırma yapan bir grup gittiği yörede geven, sığırkuyruğu, yavşan otu ve kekik gibi bitkilere yaygın olarak rastlamıştır.

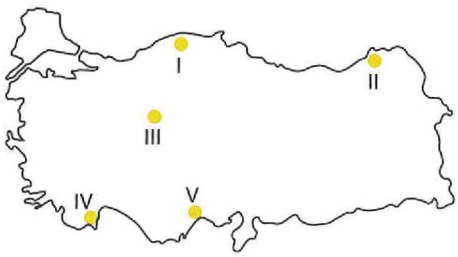

Buna göre bu araştırmacı grup yukarıdaki haritada işaretlenen alanlardan hangisinde çalışma yapmış olabilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde yazlar kurak geçtiği hâlde kaynağını Batı Toroslar ve Orta Toroslardan alan akarsuların akımlarının yaz mevsiminde yüksek olmasının <u>en önemli</u> nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kaynak suları ile beslenmeleri

B) Akış hızlarının yüksek olması

C) Hidroelektrik potansiyellerinin yüksek olması

D) Buharlaşma şiddetinin fazla olması

E) Kışların ılık geçmesi

11. Erzurum – Kars bölümünde çernozyom toprakları yaygındır.

Çernozyom toprakları dünyanın en verimli toprakları olduğu hâlde bu bölümde tarım etkinliklerinin fazla olmamasının <u>temel nedeni</u> aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hayvancılığın daha önemli bir etkinlik olması

B) Tarım ürünlerini işleyen tesislerin yetersiz olması

C) Kar yağışlarının fazla olması

D) Yıllık yağış miktarının az olması

E) Sıcaklık değerlerinin düşük olması

12. Türkiye'de yükseklere çıkıldıkça ormanlardaki ağaç türleri değişir. Belirli bir yükseltiden sonra ormanların yerini çayır bitkileri alır.

Coğrafi özellikleri göz önüne alındığında aşağıdaki illerden hangisinin dağlık sahalarında çayır bitkilerinin yaygın olması <u>beklenmez</u>?

A) Rize B) Kars C) Erzurum D) Adana E) Balıkesir

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Ülkemizin matematik ve özel konumuna bağlı olarak iklim çeşitliliği fazladır buna bağlı olarak bitki tür ve çeşitliliği de fazladır.

CEVAP: E

2. II ve IV numaralı alanlarda azonal topraklardan olan alüvyal topraklar görülmektedir. Bu topraklar akarsuların çeşitli iklim bölgelerinden taşımış oldukları malzemeden oluştuğu için bulundu yerin iklimi hakkında bilgi vermez.

CEVAP: E

3. Toprak oluşumunda ve çeşitliliğinde en önemli faktörler iklim, yer şekilleri, jeolojik yapı ve dış kuvvetlerdir.

CEVAP: E

4. Karadeniz Bölgesi'nde toprak oluşumu yıl boyunca devam eder. Yağışların yıl boyunca devam etmesi nedeniyle kimyasal çözünmenin yıl boyunca devam etmesi nedeniyle toprak kalınlığı diğer bölgelerimize göre daha fazladır.

CEVAP: D

5. Şekildeki kaynak türü karstik kaynaktır. Karstik kaynaklar ülkemizde en fazla Akdeniz Bölgesi'nde yer almaktadır.

CEVAP: A

6. Soğuk ve nemli iklimin etkisiyle iğne yapraklı ormanların altında oluşan kül renkli topraklar podzol olarak adlandırılmaktadır. Türkiye'de podzol topraklarına Batı Karadeniz bölümünde rastlanmaktadır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

7. I numaralı alanda podzol, III numaralı alanda çernozyom, IV numaralı alanda terra rossa yaygın toprak tipidir. Haritada II ile gösterilen Bafra Ovası ve V numara ile gösterilen Çukurova'da akarsuların taşıyıp biriktirdiği malzemeden oluşan alüvyal topraklar bulunmaktadır.

CEVAP: E

8. Zonal (yerli) topraklar bulundukları bölgenin iklimi hakkında bilgi verirken, azonal (taşınmış) topraklar bilgi vermezler. Taşeli Platosu'nda bulunan terra rossalar, Karadeniz Dağları'nın kuzey yamaçlarında bulunan kahverengi orman toprakları, Batı Karadeniz bölümünün iğne yapraklı ağaçlardan oluşan orman alanlarında bulunan podzoller, Orta Anadolu'nun bozkır alanlarında bulunan kahverengi step toprakları zonal topraklardır. Çukurova yöresinin alüvyal toprakları azonal (taşınmış) toprak tipine girmektedir.

CEVAP: B

9. Geven, sığırkuyruğu, yavşan otu Çoban yastığı gibi bitkiler bozkır bitki örtüsünün türleridir. Haritada işaretlenen I ve II numaralı merkezlerde orman, IV ve V numaralı merkezlerde maki bitki örtüsü görülür. Harita'da III numara ile gösterilen alanda bozkır bitki örtüsü görülmektedir.

CEVAP: C

10. Kaynak suları ile beslenen akarsuların akımları yağışlara fazla bağlı değildir. Kaynağın sürekliliğine bağlı olarak akarsuyun akımı sürekli yüksek olabilir. akdeniz'deki voklüz kaynaklar yaz aylarında akarsuları beslerler.

CEVAP: A

11. Erzurum – Kars bölümünde topraklar verimli olduğu hâlde sıcaklık değerleri düşük olduğu için tarım etkinlikleri fazla değildir. Yöre platolardan oluşmaktadır. Tarım arazisi olabilecek düzlükler fazladır. Ancak olumsuz iklim tarımı engellemektedir.

CEVAP: E

12. Çayır bitkileri yüksekliği 2000 metreden fazla olan yerlerde nemli – soğuk iklimlerde yaygın olan bitki örtüsüdür. Balıkesir'de yüksek alanlar fazla olmadığı için çayır bitkilerinin yaygın olması beklenemez.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

6 Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı

1. **Türkiye'nin ormanlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Orman ağacı türlerinin en zengin olduğu bölge Karadeniz Bölgesi'dir.

B) Akdeniz Bölgesi'ndeki ormanlarda geniş yapraklı ağaçlar diğerlerinden daha fazladır.

C) Türkiye'de ormanların çoğu insanlar tarafından yok edilmiştir.

D) Yaz kuraklığının fazla olduğu dönemlerde orman yangınları çok görülür.

E) Kıyı bölgelerde ormanlar iç bölgelerden daha fazladır.

2. Yurdumuzda on iki binden fazla bitki çeşidine rastlanmaktadır: yosun, ot, ağaççık ... vb.

Bu bitki çeşitliliğini sağlayan neden aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Kıtalar arası doğal geçiş alanı olması

B) Toprak türlerinin çeşitli olması

C) Yer şekillerinin çok çeşitli olması

D) İklimin bölgeler arasında farklılık göstermesi

E) Akarsu rejimlerinin farklılık göstermesi

3. **Aşağıdakilerden hangisi Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde orman örtüsünün, Türkiye'nin diğer bölgelerinden az olmasının nedenlerinden biridir?**

A) Yaz kuraklığının fazla olması

B) Güneydoğu Torosların eteklerinde yer alması

C) Ortalama yükseltisinin az olması

D) Büyük akarsularla parçalanmış olması

E) Tarımın yaygın olması

4. **Türkiye'de çeşitli nedenlerle tahrip edilen orman örtüsünün kendini yenilemesi en kolay olan bölge aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Akdeniz B) Güneydoğu Anadolu

C) İç Anadolu D) Karadeniz

E) Doğu Anadolu

5. Çeşitli nedenlerle tahrip edilen bir orman alanının eski hâline dönebilmesi için geçen süreye ormanın kendini yenileme süresi denir.

Buna göre, aşağıda verilen yerlerin iklim özellikleri göz önüne alındığında hangisinde ormanın kendini yenileme süresinin diğerlerinden daha kısa olması beklenir?

A) Göller Yöresi B) Ergene Havzası

C) Gaziantep Platosu D) Menteşe Yöresi

E) Konya Ovası

6. **Türkiye'de bozkırların yaygın olarak görülmesinde aşağıdakilerden hangisi etkilidir?**

A) Ortalama yükseltinin fazla olması

B) Karstik alanların geniş yer kaplaması

C) Platoların geniş yer kaplaması

D) Geniş alanda karasal iklimin görülmesi

E) Akarsu rejimlerinin farklılık göstermesi

HOCAWEBDE

7. **Aşağıdaki bölümlerden hangisinde maki ve orman bitki örtüleri birlikte görülür?**

A) Erzurum-Kars B) Yukarı Sakarya
C) Antalya D) Dicle
E) Orta Kızılırmak

8.

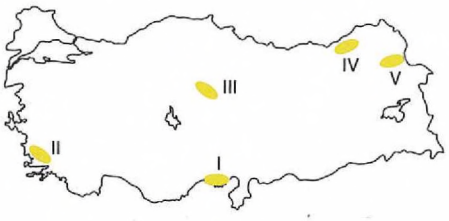

Yaz kuraklığı isteyen bir bitkinin, haritada numaralarla gösterilmiş yerlerin hangilerinde yetişmesi zordur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

9. **Aşağıdaki bölümlerin hangisinde, sisli ve bulutlu ortamlarda yetişen ladin, şimşir, fındık gibi bitkiler en yaygındır?**

A) Doğu Karadeniz B) İç Batı Anadolu
C) Güney Marmara D) Orta Fırat
E) Yukarı Sakarya

10. **İklimleri göz önüne alındığında, aşağıdaki bölgelerin hangisinde nemli bölge toprakları görülmesi beklenir?**

A) Akdeniz B) İç Anadolu
C) Ege D) Karadeniz
E) Doğu Anadolu

11. Taşeli Platosu'nda kırmızı renkli topraklar, Nevşehir Ürgüp çevrelerinde tüflü topraklar bulunmaktadır.

Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ana kaya yapısın
B) Ortalama yükselti
C) Doğal bitki örtüsü
D) Eğim farklılığı
E) Yer altı su seviyesi

12. **Türkiye'nin kıyı ovalarında aşağıdaki toprak türlerinden hangisi yaygın olarak görülür?**

A) Tüflü topraklar B) Kırmızı topraklar
C) Alüvyal topraklar D) Kahverengi topraklar
E) Lösler

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6 Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı

1. Türkiye ormanlarının genel dağılışı dikkate alındığında kıyılarda nemlilik etkisiyle ormanların iç kesimlerden fazla olduğu görülür. Karadeniz en gür ormanların bulunduğu bölgedir. Geçmişten günümüze orman tahribatı yoğun yaşanmış ve ormanlar azalmıştır. En fazla orman yangını yaz kuraklığına bağlı olarak Ege ve Akdeniz'de görülür. Ancak Akdeniz'de en fazla geniş yapraklı orman vardır bilgisi yanlıştır. Akdeniz'de yaygın bulunan Kızılçamlar iğne yapraklı ormanlardır.

CEVAP: B

2. Türkiye'deki bitki tür ve çeşitliliği Avrupa kıtasının toplamından bile daha fazladır. Bitkinin çeşitli olması iklimden toprağa yer şekillerinden kıtalar arasında geçiş alanı olmasına bağlı olarak değişiklik gösterir. Ancak akarsu rejimlerinin (yıl boyunca taşıdıkları suyun farklılığı) ile bitki dağılışı arasında en ufak bir bağlantı yoktur.

CEVAP: E

3. Türkiye ormanlarının alansal dağılışına bakıldığında da en az ormanın Güneydoğu Anadolu'da olduğu görülür. Orman dağılışını yörelerdeki nemlilik belirler. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Türkiye'de kuraklığın en fazla olduğu bölgedir. Bu durum ormanların kendiliğinden gelişmesini engellemektedir.

CEVAP: A

4. Ormanın oluşabilmesi ile nemlilik arasında doğru orantı bulunur. Türkiye ormanları geçmişten günümüze kaçak kesimler, tarla açma, yangın, savaş, istila gibi insan kaynaklı nedenlerden dolayı fazlaca tahribata uğramıştır. Tahrip edilen ormanlar Karadeniz dışında hiçbir bölgede kendiliğinden çıkamaz. İç bölgelerde Karasallık nedeniyle nem azlığından ormanlar kendiliğinden çıkamaz.

CEVAP: D

5. Türkiye ormanları geçmişten günümüze kaçak kesimler, tarla açma, yangın, savaş, istila gibi insan kaynaklı nedenlerden dolayı fazlaca tahribata uğramıştır. Tahrip edilen ormanlar Karadeniz dışında hiçbir bölgede kendiliğinden çıkamaz. Diğer bölgelerde ise ormanlar insan eliyle yeniden dikilmesi gerekir. Kıyılarda nemlilik yüksek olduğundan kesilen ormanların yerine tekrar orman çıkması daha kolaydır. Buna ormanın kendini yenileme süresi kıyılarda kısadır denir. Verilen yörelerden menteşe kıyıda olduğundan ormanın kendini yenileme süresi daha kısadır.

CEVAP: D

6. Türkiye'de tanımlı dört büyük bitki örtüsü mevcuttur. Bunlar orman, maki, bozkır ve çayırlardır. Bozkırlar ülke genelinde en fazla yüz ölçüm kaplayan örtüdür. İlkbahar'da kar erimesinden sonra yeşillenmeye başlayan bu ot örtüsü yaz ayalarında kuraklık nedeniyle sararır. Kışın kar yağmasıyla yüzeyden silinir. Bozkır örtüleri geniş alan kaplarken başlıca nedeni karasal iklim koşullarıdır.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Akdeniz ikliminin temel örtülerinden olan kızılçam ormanlarının tahribata uğradığı yerlerde yerine orman çıkamadığında yüzeyi kaplayan çalı topluluğuna maki adı verilir. Makiler ormanlarla birlikte aynı yerde bulunur. Seçeneklerdeki bölümlerden Antalya'da iki örtü birlikte bulunurken Erzurum Kars'ta orman ve çayır, Yukarı Sakarya'da orman ve bozkır, Dicle'de bozkır ve Orta Kızılırmak'ta bozkırlar yaygındır.

CEVAP: C

8. Türkiye Azor Dinamik Yüksek Basınç etkisiyle yaz aylarında kuraklığın fazlaca yaşandığı ülkelerden biridir. Marmara'nın güneyi, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu'nun büyük bölümü bu kuraklıktan etkilenmektedir. Karadeniz kıyı kuşağı ve yükseltiden dolayı yaz yağışları alan Erzurum - Kars yaz kuraklığı yaşamayan yerler arasındadır. Yaz kuraklığı istemeyen bir bitki haritada IV ve V numaralı yerlerde yetişebilir.

CEVAP: E

9. Türkiye ormanları içinde yüksek nem ve sis isteği yüksek olan ladin, şimşir ve fındık gibi bitkiler bir arada en fazla Doğu Karadeniz Bölümü'nde bulunur. Bu alanda yıl boyu alçak basınç etkisiyle hava kapalı ve yağışlıdır. Seçeneklerde verilen diğer bölümlerin tamamında yıl boyu yağış ve kapalı hava özellikleri görülmemektedir.

CEVAP: A

10. Yıl boyunca yağışın hâkim olduğu yıkanmanın fazla, tuz ve kirecin az, asitçe zengin toprakların bulunduğu alanlar nemli bölge topraklarını oluşturur. Bunlara kahverengi orman toprakları denir. İklimi dikkate alındığında bu toprakların Karadeniz'de yaygın olduğu görülür.

CEVAP: D

11. Taşeli Platosu'nda bulunan kırmızı renkli Akdeniz toprakları yani terra – Rossa toprakları killi kireçtaşlarının erimesi sonucu geriye kalan kil içindeki demir bileşiklerinin oksitlenmesi sonucunda oluşur. Oluşumunda temel faktör kalker ana kayasıdır. Nevşehir çevresinde ise volkanik kökenli tüf adı verilen volkan küllerinden oluşan ince topraklar bulunur. İki yöre arasında ana kaya farkı bulunur.

CEVAP: A

12. Türkiye'nin kıyı ovaları oluşum bakımından ya akarsuların getirdiği alüvyonları biriktirmesi sonucunda oluşan delta ovaları ya da dış kuvvetlerin getirdiği alüvyonları biriktirmesi ile oluşan tektonik ovalardır. Sonuç olarak ister kıyıda ister iç kesimde olsun, ister tektonik ister delta olsun tüm ovaların toprak tipi Alüvyal topraklardır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

NOTLARIM

TÜRKİYE'DE ÇEVRE VE DOĞAL AFETLER
– Sorulara Başlamadan Önce Kısa Bilgiler –

- Türkiye'nin en temiz akarsuyu Zap Suyu'dur.
- Türkiye'nin en temiz körfezi Saros Körfezi'dir. Dünya'da kendi kendini yenileyebilen sayılı körfezden biri olması nedeniyle oldukça temizdir.
- Türkiye'nin en kirli akarsuyu Ergene'dir.
- Aşırı kömür kullanımdan kaynaklanan hava kirliliği tipine ilk kez Londra'da görüldüğünden Londra tipi, aşırı sanayi üretiminin olduğu yerlerde sanayileşme ve trafikten kaynaklanan tipine ise ilk kez Los Angeles'te görüldüğünde Los Angeles tipi adı verilir.
- Londra tipi hava kirliliği kömür santralleri çevresinde görülmektedir.
- Los Angeles tipi kirlilik zaman zaman İzmit – İstanbul arasında görülmektedir.
- Toprağın verimli üst kısmının rüzgâr ve akarsu ile aşınmasına erozyon denir. Temel neden bitkisizliktir.
- Türkiye'nin ilk tabiat anıtı Düzce'deki Samandere Şelalesi'dir (19.12.1988).
- Türkiye'nin ilk tabiatı koruma alanı Hacıosman Ormanı'dır. (07.04.1987 Samsun Çarşamba).
- Türkiye'nin ilk tabiat parkı Muğla Ölüdeniz Tabiat parkıdır (01.12.1983).
- Türkiye'nin ilk Milli Parkı Yozgat Çamlık Milli Parkı'dır (05.02.1958).
- Sulak alan koruma projesi olan ilk Ramsar alanı Göksu Deltası son Ramsar alan olarak Nemrut Kalderası (Bitlis)'nda çalışma yapılmıştır.
- Türkiye'de en fazla can ve mal kaybına neden olan afet depremlerdir.
- Türkiye'de deprem riskinin genel olarak düşük olduğu yerler; Tuz Gölü ile Mersin arasındaki alan, Sinop çevresi ve Doğu Karadeniz sahil şeridi, Güneydoğu Anadolu'nun güneyindeki ovalar bölgesi, Ergene Bölümü'dür (Trakya'nın batısı – Yıldız Dağları).
- Türkiye'de göçme - çökme depremlerinin oluşumunda insan etkisi olduğu unutulmamalıdır. Özellikle maden ocaklarında ve yol yapımlarında kullanılan dinamit patlatmaları bu tür depremlere neden olmaktadır.
- Türkiye'de aktif volkan olmadığından volkanik depremler görülmez.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- Heyelanın afet bölgesi Karadeniz'dir.
- Heyelan oluşumunda temel faktörler eğim, bol yağış ve killi toprak yapısıdır.
- Türkiye'deki heyelanların mevsimlere göre dağılımında %65 ile ilkbahar birinci sıradadır. Nedeni ise kar erimeleri ile birlikte toprağın suya doyması ve kayganlığın artmasıdır.
- Akarsuların üzerinin kapatılması ve yataklarının daraltılması taşkın riskini artırır.
- Türkiye'de en çok taşkına neden olan akarsular Asi, Meriç, Ergene ve Gediz'dir. Ortak özellikleri yatak eğimlerinin oldukça az olmasıdır.
- Çığ riski batıdan doğuya doğru artar. Çığda önemli olan eğim ve kar yağış oranının fazla olmasıdır.
- Marmara Denizi çevresinde Tsunami riskinin yüksek olma nedeni deniz altı depremleridir.
- Orman yangınları en fazla Akdeniz ve Ege'dedir. Bu alanlarda riskin yüksek olmasının nedeni Akdeniz iklimidir.
- Orman yangını ihbar hattı ALO 177'dir.
- Kuraklığın en fazla hissedildiği bölge Güneydoğu Anadolu, en az hissedildiği bölge Karadeniz'dir.
- Don olaylarının en fazla olduğu bölge Doğu Anadolu, en fazla tarımda olumsuzluklar yarattığı bölge Akdeniz'dir.

Sorulara Başlamadan Önce Coğrafi Terimler Sözlüğü

- **Tektonik deprem:** Kırıklı yer yapısına bağlı deprem
- **Göçme deprem:** Yer altı boşluklarının çökmesine bağlı deprem
- **Anız:** Ekin haşatından sonra geride kalan saplar
- **Nadas:** Toprağın 1 yıl ekilmeden boş bırakılması
- **Taraçalandırma:** Eğimli yamaçların basamaklı hale getirilmesi
- **Islah:** İyileştirme, sağlıklı hale getirme

1. Aşağıdaki haritada bazı şehir merkezlerinin dağılışı gösterilmiştir.

Bu şehirlerden hangilerinde sanayi tesislerinden kaynaklanan hava kirliliği daha azdır?

A) İzmit ve Karabük
B) Karabük ve Trabzon
C) Trabzon ve Marmaris
D) Marmaris ve İskenderun
E) İskenderun ve İzmit

2. Akarsulardaki kirliliğin temel sebebi sanayi atıkları ve evsel sıvı atıkların arıtılmadan doğaya bırakılmasıdır.

Buna durum aşağıdaki akarsulardan hangisinde su kirliliğinin ciddi boyutlara ulaşmasına neden olmuştur?

A) Zap suyu B) Ergene
C) Manavgat D) Karasu
E) Kura

3. Aşağıdaki haritada Türkiye'de bulunan bazı körfezler numaralandırılarak gösterilmiştir.

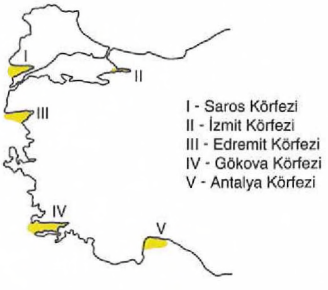

Bu körfezlerden hangisinde su kirliliği diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Anız yakılması erozyona neden olduğu gibi toprakta yaşayan çeşitli canlıların yok olmasına ve ekosistemin bozulmasına yol açmaktadır.

Buna sorun aşağıdaki illerden hangisinde diğerlerine göre daha az yaşanır?

A) Ankara B) Şanlıurfa
C) Konya D) Rize
E) Sivas

5. Göl sularının insanlar tarafından aşırı kullanılması, gölü besleyen akarsuların yönünün değiştirilmesi ve aşırı kullanımı gibi beşeri etkilerin dışında uzun süren kuraklık ve yüksek sıcaklıklar göl sularının çekilmesine neden olmaktadır.

I. Van Gölü
II. Tuz Gölü
III. Marmara Gölü
IV. Burdur Gölü

Buna göre verilen göllerden hangilerinde yanlış tarım uygulamaları nedeniyle göl sularının çekilme riski söz konusudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Termik santrallerde fosil yakıtların kullanılmasıyla atmosfere salınan çeşitli gazlar hava kirliliğine ve asit yağmurlarına neden olmaktadır.

Bu durum aşağıdaki yerlerden hangisinde halk sağlığını tehdit eden önemli bir çevre sorunu haline gelmiştir?

A) Tavşanlı (Kütahya) - Linyit santrali
B) Sarayköy (Denizli) - Jeotermal santrali
C) Germencik (Aydın) - Jeotermal santrali
D) Keban (Elâzığ) - Hidroelektrik santrali
E) Alaçatı (İzmir) - Rüzgar santrali

HOCAWEBDE

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

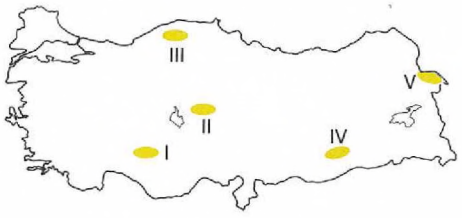

Bu alanlardan hangisinde erozyon riski diğerlerine göre daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki haritalar bazı doğal afetlerin Türkiye'de yaygın olarak yaşandığı alanları göstermektedir.

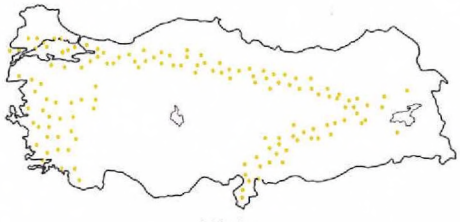

I. Harita

II. Harita

Bu haritalarda dağılışı gösterilen doğal afetler aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I. Harita	II. Harita
A)	Deprem	Sel ve Taşkın
B)	Çığ	Deprem
C)	Orman Yangını	Çığ
D)	Sel ve Taşkın	Deprem
E)	Deprem	Çığ

9. Türkiye'de ana fay hatlarına paralellik gösteren üç farklı deprem kuşağı vardır.

Aşağıdaki illerden hangisi diğerlerine göre farklı bir deprem kuşağında yer alır?

A) Malatya B) Erzincan

C) Elazığ D) Hatay

E) Kahramanmaraş

10. Karadeniz ve Akdeniz bölgeleri Türkiye'de orman varlığının en fazla olduğu alanlardır. Akdeniz Bölgesi'nde orman yangını riski Karadeniz Bölgesi'ne göre daha fazladır.

Bu durum söz konusu iki bölgede aşağıdakilerden hangisinin farklı olmasıyla açıklanabilir?

A) Yağış miktarı

B) Toprak türü

C) Bakı

D) Yaz kuraklığı

E) Yer şekilleri

11. Aşağıdaki haritada bazı alanlar işaretlenerek koyu renkle gösterilmiştir.

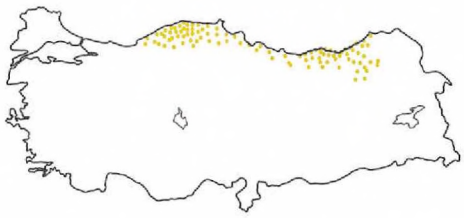

I. Yamaç eğimin fazla olması

II. Şiddetli yağışlar ve kar erimeleri

III. Tabakaların eğime zıt yönde uzanması

IV. Killi tabakaların yaygın olması

Yukarıdakilerden hangileri bu alanlarda heyelan oluşumuna neden olan faktörler arasında sayılabilir?

A) I ve II B) I, II ve III C) I, II ve IV

D) II ve III E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

12. **Aşağıdakilerden hangisi Doğu Anadolu'da çığa neden olan doğal faktörlerden biri değildir?**

A) Kış sporları ve yol yapım faaliyetleri

B) Eğim ve engebenin fazla olması

C) Kış mevsiminde kar kalınlığının yüksek olması

D) Bitki örtüsünün zayıf olması

E) Ortalama yükseltinin fazla olması

13. Türkiye'de tarım alanı elde etmek için bazı göller kurutulmuştur. Eski göl tabanı olan bu alanlar yağışlı dönemlerde sel ve taşkınlara maruz kalmaktadır.

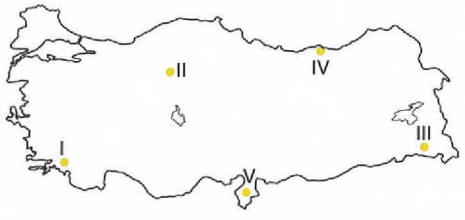

Bu durum haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangisinde yaşanmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

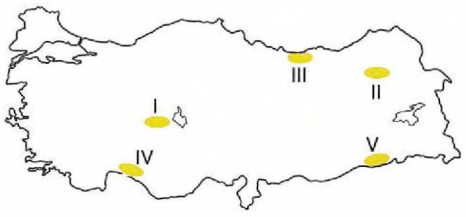

Bu alanlarda sıkça yaşanan doğal afetler,

I. Erozyon

II. Çığ

III. Heyelan

IV. Orman Yangını

V. Deprem

şeklinde eşleştirilmiştir.

Buna göre yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. **Türkiye'de yaşanan aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin oluşumunda iklim koşullarının etkili olduğu söylenemez?**

A) Giresun'un Dereli ilçesinde 2020 yılında yaşanan sel ve taşkın

B) Isparta'nın Senirkent ilçesinde 1995 yılında yaşanan çamur akıntısı

C) Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde 1999 yılında yaşanan deprem

D) Rize'nin Gündoğdu beldesinde 2010 yılında yaşanan heyelan

E) Antalya'nın merkez ilçelerinde 2019 yılında yaşanan fırtına

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'de Çevre ve Doğal Afetler

1. İzmit bir sanayi merkezidir. Tersane, otomotiv, kimya, lastik sanayi gibi tesisler oldukça yaygındır. İskenderun ve Karabük'te demir çelik fabrikaları bulunmaktadır. Bu şehirlerde sanayi tesislerinden yükselen duman hava kirliliğine neden olmaktadır. Marmaris'te turizm, Trabzon'da tarım ve ticaret gelişmiştir. Bu şehirlerde hava kirliliği sorunu yaşanmamaktadır.

CEVAP: C

2. Nüfusun ve sanayinin yoğun olduğu Marmara Bölgesi'nde doğaya daha çok kirletici bırakılmaktadır. Marmara'nın Trakya yöresinde yer alan Ergene nehrinde bu nedenle su kirliliği ciddi boyutlara ulaşmıştır. Seçeneklerdeki diğer akarsular için su kirliğinin büyük bir sorun olduğu söylenemez.

CEVAP: B

3. Nüfusun ve sanayinin yoğun olduğu İzmit Körfezinde suya daha çok atık bırakılmaktadır. Bu nedenle su kirliliği ciddi boyutlardadır. Seçeneklerde verilen diğer körfezlerde sanayi çok gelişmemiştir. Turizm amaçlı kullanılan kıyılar daha temizdir.

CEVAP: B

4. Anız, tahıl hasadı yapıldıktan sonra tarım alanlarında kalan buğday, arpa gibi bitkilerin saplarından oluşan örtüdür. Tahıl hasadından sonra bazı çiftçiler tarlayı kolay yoldan temizlemek için anız örtüsünü yakmaktadır. Bu yanlış uygulama özellikle iç bölgelerde yapılmaktadır. Rize'de tahıl üretim alanları oldukça sınırlı olduğu için anız yakılması diğer illere göre daha az yaşanır.

CEVAP: D

5. Tuz gölünün suları çok tuzlu, Van gölünün suları ise sodalîdır. Ayrıca Van Gölü Türkiye'nin en büyük ve en çok su tutan gölüdür. Bu göllerde yanlış tarım uygulamaları nedeniyle kuruma riski söz konusu değildir. Ancak aşırı sulama nedeniyle Marmara ve Burdur göllerinde su seviyesi oldukça düşmüştür.

CEVAP: E

6. Kütahya'nın Tavşanlı ilçesi önemli linyit çıkarım alanlarından biridir. Burada çıkarılan linyitin önemli bir kısmı termik santralde enerji kaynağı olarak kullanılmaktadır. Bu durum ilçede hava kirliliğinin önemli bir sorun haline gelmesine neden olmuştur.

CEVAP: A

7. Erozyon daha çok kurak ve yarı kurak iklimlerin etkili olduğu bitki örtüsünün zayıf olduğu alanlarda görülür. Batı Karadeniz'de (III) bitki örtüsü gür ormanlardan oluşmaktadır. Orman örtüsü erozyon riskini azaltmaktadır.

CEVAP: C

8. I. Harita Türkiye'nin Ana fay hatlarına paralellik göstermektedir. Bu nedenle depremin dağılışını gösterir. II. Harita büyük oranda kar kalınlığının fazla olduğu engebeli yerleri göstermektedir. Bu nedenle çığın dağılışını gösterir. Orman yangınları en çok Akdeniz ve Ege 'de yaşanır. Sel ve taşkının dağılışı dönemsel farklılıklar gösterir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Malatya, Elazığ, Hatay ve Kahramanmaraş Doğu Anadolu deprem kuşağında yer almaktadır. Erzincan ise Kuzey Anadolu deprem kuşağındadır.

CEVAP: B

10. Karadeniz'de yağış rejimi düzenlidir. Yani her mevsim yağışlıdır. Orman yangınları ise genellikle kurak dönemlerde yaşanmaktadır. Akdeniz bölgesinde ise yaz mevsimi kurak geçmektedir. Bu nedenle söz konusu iki bölgede orman yangını riskinin farklı olması yaz kuraklığı ile açıklanır.

CEVAP: D

11. Tabakaların eğime zıt yönde uzanması heyelan riskini azaltır. Heyelana neden olan faktörler şunlardır:

- Eğimin fazla olması
- Şiddetli yağışlar ve kar erimeleri
- Killi tabakaların gibi suya doygunlaşınca, ağır ve kaygan hale gelmesi
- Tabakaların kayaç özellikleri ve eğim doğrultusunda uzanması
- İnsan faaliyetleri
- Diğer doğal afetler

CEVAP: C

12. Seçeneklerde verilen faktörlerden hepsi çığa neden olabilir. Ancak kış sporları ve yol yapım faaliyetleri doğal faktör değildir. Bunlar beşeri faktörler içinde ele alınmalıdır.

CEVAP: A

13. Türkiye'de tarım alanı elde etmek amacıyla kurutulan göllerden biri Amik Gölü'dür. Hatay'da yer alan Amik ovası eski göl tabanıdır. Bu alan özellikle kış mevsiminde sık sık su baskınlarına uğramaktadır. Tarım alanları zarar görmekte sosyal hayatta aksaklıklar yaşanmaktadır.

CEVAP: E

14. Mardin çevresi (V) masif bir arazidir. Ana fay hatlarına uzakta yer almaktadır. Bu nedenle deprem riski az olan bir yöredir. En çok erozyon, kurak ve yarı kurak alanlarda, orman yangını Akdeniz ikliminde, heyelan Karadeniz dağlarında, çığ Doğu Anadolu'da görülmektedir.

CEVAP: E

15. Depremler jeolojik karakterli doğal afetlerdir. Depremlerin oluşumunda iklim koşulları etkili değildir. Sel, taşkın, heyelan, çamur akıntısı ve fırtınalar iklim koşularına bağlı olarak oluşabilir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sel ve taşkınların olası etkilerini en aza indirmek için yapılması gerekenlerden değildir?**

A) Taşkın yataklarının yerleşime açılmaması
B) Kuru dere yataklarının yerleşime açılması
C) Akarsu havzalarında ağaçlandırma çalışmaları yapılması
D) Dere yataklarına çeşitli atıkların bırakılmasının önüne geçilmesi
E) Akarsuları yataklarının ıslah dilmesi

2. **Türkiye'de yaşanması muhtemel bir depremin aşağıdaki doğal afetlerden hangisini tetiklemesi beklenmez?**

A) Tsunami B) Çığ
C) Heyelan D) Erozyon
E) Kaya Düşmesi

3. Türkiye'de yer altı suyunun bilinçsiz kullanımı yer altı su seviyesinin düşmesine ve obruk adı verilen derin çukurların oluşmasına neden olmaktadır.

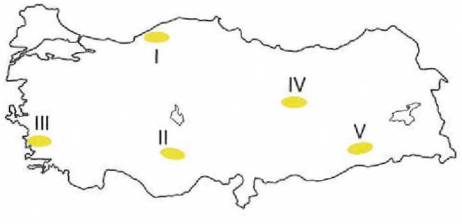

Bu durum haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangisinde daha çok görülmektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki illerden hangisinin arazi özellikleri dikkate alındığında toprak kayması, kaya düşmesi gibi doğa olaylarından en az etkilenmesi beklenir?**

A) Trabzon B) Artvin C) Kilis
D) Sinop E) Rize

5. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler taralı olarak numaralanmıştır.

Haritadaki numaralı yerlerden hangisinde kuraklık diğerlerine göre daha az yaşanan bir afettir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler taralı olarak numaralanmıştır.

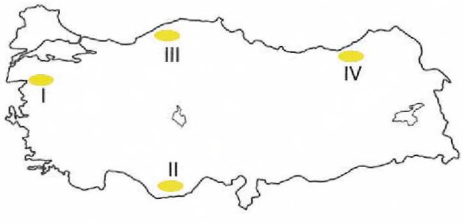

Haritadaki numaralı yerlerden hangilerinde orman yangını riski diğerlerinden daha yüksektir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Aşağıdaki illerden hangisinde kış aylarında yaşanan don olayları tarımsal üretim açısından daha fazla olumsuzluk yaşanmasına neden olur?**

A) Yozgat B) Edirne C) Hakkâri
D) Antalya E) Kırşehir

8. I. Deprem
II. Çığ
III. Orman yangını

Yukarıda verilen afetlerden hangilerinin daha çok meydana geldiği bir mevsim yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I ve III

9. I. Deprem
II. Tsunami
III. Çığ
IV. Sel

Türkiye'de görülen yukarıdaki doğal afetlerden hangileri klimatolojik kökenli afetlerdendir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler taralı olarak numaralanmıştır.

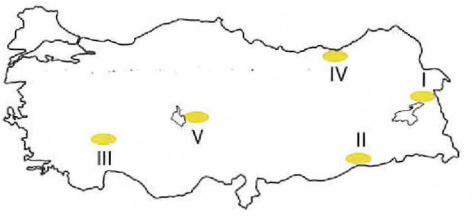

Haritadaki numaralı yerlerden hangisinde dere yataklarındaki yerleşmelerin ani sellenmelere bağlı olumsuz etkilenmesi daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. **Aşağıdaki seçeneklerde verilen afete neden olan faktör ve afet eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?**

A) Yerleşmelerin ova tabanı gibi zemini zayıf arazilere kurulması - Çığ
B) Yamaç dengesinin yol yapım çalışmalarıyla bozulması - Deprem
C) Eğimli ve karlı dağ yamaçlarında taşıtların titreşime neden olması - Erozyon
D) Akarsu yatağının yerleşmeye açılması – Sel ve taşkınlar
E) Eğimli arazilerde bitki örtüsünün tahrip edilmesi - Orman yangınları

12. "Türkiye'de bazı afetler yavaş gerçekleşebilmektedir." **diyen bir kişi aşağıdaki afetlerden hangisine örnek vermiş olabilir?**

A) Deprem
B) Taşkın
C) Erozyon
D) Çığ
E) Kütle hareketleri

HOCAWEBDE

13. Türkiye'de meydana gelen doğal afetler; jeolojik, klimatik, hidrolojik olmak üzere sınıflandırılabilir.

Buna göre aşağıda verilen doğal afetlerden hangisi oluşumu bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) Dolu B) Tsunami

C) Kaya düşmesi D) Deprem

E) Heyelan

14. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler taralı olarak numaralanmıştır.

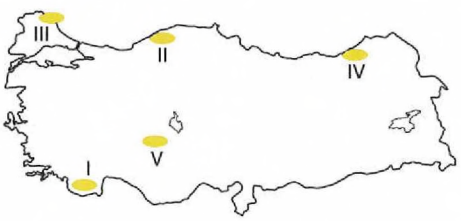

Tarlaların nadasa fazlaca bırakıldığı alanlarda erozyonun arttığı bilindiğine göre, haritadaki numaralı yerlerden hangisinde erozyon daha fazla yaşanır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Aşağıda Türkiye'de en fazla afetzede sayısına sahip olan afetler % ve numaralarla gösterilmiştir.

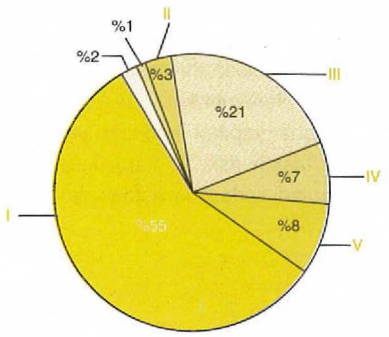

Kaç numaralı doğal afetin deprem olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE

1. Yağışlı dönemlerde yüzeysel akışa geçen sular kuru dere yataklarını doldurarak buralardan eğim yönünde ilerlemektedir. Bu nedenle kuru dere yataklarına yapılan konutlar yağışlı dönemlerde sel ve taşkın riski ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu alanları yerleşime açmak sel ve taşkın riskini artırır.

CEVAP: B

2. Depremlerin erozyonu tetiklediği söylenemez. Erozyon uzun sürede gerçekleşen bir doğal afettir. Depremler denizlerde tsunami dalgaları oluşturabilir. Yamaçlardan kara düşmesini ve heyelanı tetikleyebilir. Kar örtüsünü harekete geçirerek çığa neden olabilir.

CEVAP: D

3. Türkiye'de obruk oluşumlarının en çok görüldüğü il Konya'dır. Kuru tarıma uygun bu alanda tarım ürünü çeşitliliği ve verimi artırmak için yer altı suları kullanılmaktadır. Kaçak kuyu sayısının da fazla olduğu Konya'da çok sayıda obruk oluşmuştur.

CEVAP: B

4. Arazin engebesinin fazla olduğu illerde toprak kayması ve kaya düşmesi gibi doğa olayları sıklıkla yaşanır. Karadeniz'in doğusunda ve batısındaki illerde eğimin fazla olmasına bağlı bu afetler yaşanmaktadır. Ancak seçeneklerdeki illerden Kilis yer şekillerinin oldukça sade olduğu bir ildir. Bu ilde bu tür doğa olaylarına rastlanmaz.

CEVAP: C

5. Yıllık yağış miktarının azaldığı ancak sıcaklıkların arttığı durumlarda ortaya çıkan kuraklık önemli bir sorun haline gelmektedir. Haritadaki numaralı yerlerden IV numaralı Karadeniz kuraklıktan en az etkilenen bölgedir.

CEVAP: D

6. Haritadaki numaralı yerlerden I numara ile gösterilen Kaz Dağları çevresi ve II numara ile gösterilen Orta Toroslar Akdeniz iklimi etkisinde olan yerlerdir. Bu alanlar en fazla orman yangını görülen alanlardır. Karadeniz en az orman yangını görülen yerlerdir.

CEVAP: A

7. Don olayları kış aylarında karasal iklim bölgelerinde sıklıkla görülen bir olaydır. Ancak karasal iklimlerdeki tarım ürünleri kış aylarındaki düşük sıcaklıklara uyumlu olduğundan don olayları bu alanlarda olumsuzluk yaratmaz. Ancak Akdeniz ikliminde kışlar ılık geçtiğinden dolayı yetişen ürünler vardır. Bu ürünler don olaylarından olumsuz etkilenir.

CEVAP: D

8. Türkiye'de görülen afetlerden Çığ kış aylarında, Orman yangını ise yaz aylarında daha sık yaşanmaktadır. Ancak deprem afeti yer kökenli olduğundan herhangi bir mevsime bağlı değildir.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Doğal afetler jeolojik, klimatik ve hidrolojik olmak üzere sınıflandırılmaktadır. Klimatolojik yani iklim kökenli afetler çığ, sel ve taşkın, hortum, kasırga, kuraklık, don, dolu iken jeolojik kökenli afetler deprem, Tsunami, kaya düşmesi, heyelan ve çamur akıntısı gibi afetlerdir.

CEVAP: E

10. Karadeniz'in doğusunda eğim ve engebenin fazla olması nedeniyle yerleşime uygun alanlar oldukça sınırlıdır. Bu nedenle bölgede genelde dere yatakları yerleşime açılmaktadır. Bu alanlarda yaşanan ani yağışlara bağlı seller bu dere yataklarındaki yerleşmelerde can ve mal kayıplarına neden olmaktadır.

CEVAP: D

11.
- Yerleşmelerin ova tabanı gibi zemini zayıf arazilere kurulması DEPREM'e
- Yamaç dengesinin yol yapım çalışmalarıyla bozulması HEYELAN'a
- Eğimli ve karlı dağ yamaçlarında taşıtların titreşime neden olması ÇIĞ'a
- Eğimli arazilerde bitki örtüsünün tahrip edilmesi EROZYON'a
- Akarsu yatağının yerleşmeye açılması SEL ve TAŞKIN'a neden olmaktadır.

CEVAP:D

12. Türkiye'de görülen bazı afetler kısa sürede meydana gelerek can ve mal kaybına neden olurken bazıları süreç olduğundan uzun bir vadede gerçekleşmektedir. Genel olarak Erozyon ve Kuraklık gibi olaylar uzun süreli afetler iken deprem, sel, dolu, heyelan, taşkın ve çığ gibi afetler kısa sürede meydana gelmektedir.

CEVAP: C

13. Doğal afetler jeolojik, klimatik ve hidrolojik olmak üzere sınıflandırılmaktadır. Klimatolojik yani iklim kökenli afetler çığ, sel ve taşkın, hortum, kasırga, kuraklık, don, dolu iken jeolojik kökenli afetler deprem, Tsunami, kaya düşmesi, heyelan ve çamur akıntısı gibi afetlerdir.

CEVAP: A

14. Toprağın 1 yıl boyunca işlenmeden bol bırakılması işlemine nadas denilir. Nadas ile boş bırakılan toprak su ve rüzgâra karşı dirençsiz olduğundan taşınarak verimsiz hale gelmektedir. Yağış azlığından dolayı boş bırakılan toprak oranı en fazla İç Anadolu'dadır.

CEVAP: E

15. Türkiye'de meydana gelen afetlerden en fazla afetzedeye can kaybı veya yaralanmaya neden olan afet depremlerdir. Grafikte I numara ile gösterilen depremdir.

%55 deprem
%21 Heyelan
%8 sel ve taşkınlar
%7 kaya düşmesi
%4 çoklu afetler
%3 diğer afetler
%2 çığ

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Doğal kaynak kullanımı ve enerji üretimi çeşitli çevre sorunlarına yol açmaktadır. Kömür santralleri çevresinde Londra Tipi Hava Kirliliği görülür.

Aşağıdaki enerji üretim merkezlerinde kullanılan enerji kaynakları dikkate alındığında hangisinde Londra Tipi Hava kirliliğinin olduğu söylenemez?

A) Yatağan - Linyit
B) Soma - Linyit
C) Çatalağzı - Taş kömürü
D) Hamitabat - Doğal gaz
E) Çan - Linyit

2. Türkiye'nin engebeli bir ülke olması ve Türkiye'de yarı kurak iklimlerin görülmesi erozyon riskini artırmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de erozyonla mücadele için alınacak önlemlerden biri değildir?

A) Bitki örtüsünden yoksun alanların ağaçlandırılması
B) Eğimli alanların taraçalandırılması
C) Tarım topraklarının eğime paralel olarak sürülmesi
D) Tarımda nöbetleşe ekim yapılması
E) Meralarda hayvanların aşırı otlatılmasının engellenmesi

3. **Türkiye'de doğal afetlere bağlı olarak can ve mal kayıplarının fazla olmasında;**

I. jeopolitik konum,
II. arazinin jeolojik ve jeomorfolojik yapısı,
III. beşeri faktörler

özelliklerinden hangileri etkili olmaktadır?

A) Yalnız I B) I ve III C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

4. **Türkiye'nin bazı yörelerinde toprak erozyonunun şiddetli olmasında etkili olan;**

I. Eğimli arazilerin fazla olması
II. Bitki örtüsünün tahrip edilmiş olması
III. Nadas alanlarının geniş olması

özelliklerinden hangileri beşeri faktörler arasında yer alır?

A) Yalnız I B) I ve III C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

5. Yer altı sularının aşırı kullanımı bazı çevre sorunlarına neden olmaktadır.

Buna bağlı olarak Konya Ovası'nda;

I. Yeraltı sularının tuzlu sularla karışması
II. Arazide çökmelere bağlı olarak obrukların artması
III. Bataklık alanların genişlemesi

özelliklerinden hangileri yaşanan sorunlar arasında değildir?

A) I ve II B) I ve III C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

6.

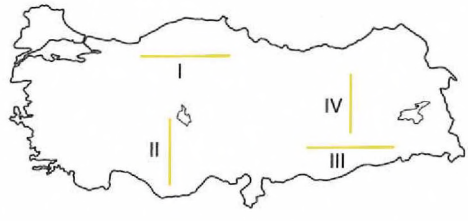

Tektonik depremler fay hatlarının geçtiği yerlerde sık görülebilen doğal afetlerdendir.

Yukarıda konumları verilen yerlerin hangileri büyük fay hatlarının geçtiği yerler arasında değildir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE

7. İnsanlar hayatı kolaylaştırmak ve daha iyi yaşamak için doğal çevreyi kontrol altına almaya çalışmaktadırlar.

Türkiye'de aşağıdakilerden hangisi insanların doğal çevreyi kontrol altına alması ile ilgili uygun örneklerden biri değildir?

A) Doğal limanların bulunmadığı alanlarda dalgakıranlar yapılarak limanların korunaklı hale getirilmesi

B) Denizin doldurularak kazanılan alanlarda kara yolu ve hava limanı yapılması

C) Tarımda sulamanın yaygınlaştırılması

D) Köprü, tünel, viyadük ve benzeri yapılarla ulaşımın daha kolay, hızlı ve ekonomik hale getirilmesi

E) Kuru dere yataklarının doldurularak yerleşim alanı olarak kullanılması

8. Bulunduğu çevrede sanayi ve kentleşme oldukça azdır. Dünya üzerinde kendi kendini temizleyebilme özelliğine sahip sayılı körfezlerden biridir. Bu özelliği nedeniyle Türkiye'nin en temiz körfezi olarak bilinir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen körfez aşağıdakilerden hangisidir?

A) Saros B) İskenderun C) Hisarönü D) Gökova E) Çandarlı

9. **Türkiye'de herhangi bir bölgede yaşanacak olan çığ olaylarının aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkisi büyüktür?**

A) Sanayi üretimi

B) Kaplıca turizmi

C) Ülke içi ulaşım

D) Ahır ve besi hayvancılığı

E) Tahıl tarımı

10. **Türkiye'de orman yangınlarının büyük bir bölümünün Ege ve Akdeniz'de olmasının en önemli nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?**

A) Ormanların kuraklığa dayanıklı olması

B) Yaz aylarında kuraklığın belirgin olması

C) Orman altı bitki örtüsünün seyrek olması

D) Yağış miktarının yetersiz olması

E) Kayaç yapısının karstik olması

11. Elektrik enerjisi üreten santraller ülke ekonomilerine büyük katkı sağlamalarının yanında dışarı salmış oldukları atıklarla hava, gürültü ve su kirliliğine neden olarak doğaya zarar vermektedir.

Buna göre aşağıda verilen elektrik santrallerinden hangisi çevresinde diğer seçeneklerdeki santrallerden farklı bir kirlilik oluşturur?

A) Çatalağzı - Taş kömürü

B) Alaçatı - Rüzgâr

C) Çayırhan - Linyit

D) Yatağan - Linyit

E) Afşin - Linyit

12. **İçme suyu, sulama suyu ve enerji elde etmek amacıyla kurulan barajlar aşağıda verilenlerden hangisini olumsuz yönde etkiler?**

A) Sel ve taşkın kontrolü

B) Tarımsal üretim

C) Enerjide dışa bağımlılık

D) Delta ovalarının gelişimi

E) Su ürünleri üretimi

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Londra Tipi Hava Kirliliği kömür santrallerinden çıkan karbona bağlı oluşur. Seçeneklerde verilen santrallerden Hamitabat termik santralinde enerji kaynağı olarak doğalgaz kullanılmaktadır. Çatalağzı termik santralinde taş kömürü, diğer seçeneklerde yer alan santrallerde ise linyit kömürü kullanılmaktadır. Doğalgaz diğerlerine göre düşük oranda karbon içermektedir, kül içermemektedir. Bu nedenle çevreyi daha az kirletir.

CEVAP: D

2. Erozyonla mücadele etmek için tarım topraklarının eğime dik olarak sürülmesi gerekmektedir. Tarım topraklarının eğime paralel sürülmesi erozyonu artırmaktadır. Ayrıca bitki örtüsünden yoksun alanların ağaçlandırılması eğimli alanların taraçalandırılması, tarımda nöbetleşe ekim yapılması, meralarda hayvanların aşırı otlatılmasının engellenmesi, anız yakılmasının engellenmesi ve nadas uygulamasının terk edilmesi gerekmektedir.

CEVAP: C

3. Depremlerin oluşumunda jeolojik yapı, sel ve taşkınların oluşumunda jeomorfolojik yapı özellikleri ve bu tür afetlerde can ve mal kaybının fazla olmasında beşeri faktörler (insanların konut yapımındaki hataları, yanlış arazi kullanımı gibi özellikler) etkili olmaktadır.

CEVAP: D

4. Eğimli arazilerin fazla olması ve bitki örtüsünün tahrip edilmiş olması Türkiye'de toprak erozyonunu arttıran en önemli özelliklerdir. Eğimli arazilerin fazla olması doğal özelliklerdendir. Bitki örtüsünün tahrip edilmiş olması (II) ve nadas alanlarının fazla olması (III) beşeri faktörlerdir.

CEVAP: D

5. Arazide çökmelere bağlı olarak obrukların oluşması Konya Ovası'nda yer altı sularının aşırı kullanılmasına bağlı olarak yeraltı suyu seviyesinin düşmesinin neden olduğu sorunlar arasındadır.

Yeraltı sularının tuzlu sularla karışması (I) kıyı ovalarında yaşanan bir durumdur, Konya Ovası'nda görülmez. Diğer taraftan yeraltı sularının aşırı kullanımı ile bataklık alanlar genişlemez (III), aksine daralır.

CEVAP: B

6. I numara ile gösterilen yer Kuzey Anadolu Fay hattı üzerinde yer almaktadır. IV numara ile gösterilen yer Kuzey Anadolu Fay hattı ile Doğu Anadolu Fay hattının kesiştiği yerlerde bulunmaktadır.

İç Anadolu Bölgesi'nde Tuz Gölü ile Taşeli Yöresi arasında (II) ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde (III) büyük fay hatları bulunmamaktadır. Bu yüzden buralar deprem riskinin az olduğu yerler arasındadır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

7. Kuru dere yataklarının doldurulması hiçbir zaman uygun bir arazi kullanımı değildir. İnsanların doğal çevreyi kontrol altına alması sürdürülebilir nitelikte olmalıdır. Kuru dere yataklarının yerleşim ve benzeri amaçlarla doldurulması sel ve taşkınların en önemli nedenlerinden biridir. Diğer seçeneklerde verilen örnekler insanların doğal çevreyi kontrol altına aşması ile ilgili uygun örneklerdir.

CEVAP: E

8. Saros körfezi Ege'nin temiz bir denize sahip sahillerinden biridir. Ülkemizde sanayi faaliyetlerin uzağında yer aldığı için temizliğini korumaktadır. Ancak İskenderun körfezi ve çevresinde demir çelik fabrikaları, Hisarönü körfezi çevresinde ticaret, sanayi, inşaat vb. gibi çalışmalar yoğundur. Gökova körfezi çevresinde linyite dayalı termik santral, Çandarlı körfezi ve çevresinde Aliağa, gemi söküm merkezi ve petrol rafinerisiyle önemli bir sanayi limanıdır.

CEVAP: A

9. Çığ doğal afetlerden biridir. Ülkemizde çığ olayları daha çok batıdan doğuya doğru gidildikçe artmaktadır. Bu durumun en önemli sebebi yükseltiye bağlı olarak eğimin fazla olmasıdır. Çünkü çığda önemli olan yükselti ve kar yağış oranın fazla olmasıdır.

Bu durum göz önüne alındığında ülkemizdeki kar yağışları daha çok doğuda görülür. Doğuda ulaşım daha çok dağların eteklerinde ve vadi içlerinde olduğundan olabilecek bir çığ olayı daha çok ulaşımı etkiler.

CEVAP: C

10. Türkiye de orman yangınları mutlak konum koşullarına bağlı olarak en fazla Akdeniz ve Ege'de görülür. Bunun en önemli sebebi yaz dönemlerinde sıcaklık ortalamalarında artışın meydana gelmesidir. Türkiye'de meydana gelen orman yangınlarının çıkış saatlerine bakıldığında, yangınların çoğunlukla saat 11 ila 20 arasında çıkmaktadır. Çünkü bu zaman aralığında güneşlenme süresine bağlı olarak sıcaklık artışı maksimum düzeyde, nispi nem oranı ise minimum seviyede olmasıdır.

CEVAP: B

11. Çatalağzı termik santrali taş kömürüne dayalı bir enerji santralidir. Çayırhan, Yatağan, Afşin termik santralleri linyite dayalı bir termik santraldir. Bu santraller çevreyi en fazla kirleten kendini yenilemeyen fosil kaynaklı enerji kaynaklarıdır. Ancak Alaçatı bir rüzgâr santralidir ve temiz bir enerjiye sahiptir. Ancak çevresine gürültü ve elektromanyetik kirlilik yaymaktadır.

CEVAP: B

12. Barajların insan hayatında çok önemli bir yeri bulunmaktadır. Tarımda sulama amaçlı, elektrik enerjisi elde etme, balıkçılık, su taşkınlarını önlemek, içme suyunu karşılamak, turizm amaçlı olarak kullanılarak insan hayatına olumlu katkılar sağlarlar. Ancak barajların kurulmasıyla beraber akarsuların taşımış olduğu alüvyonlar bu barajların içerisinde biriktiği için Deltaların oluşmasını engellemektedir. Çünkü deltalar akarsuların taşımış olduğu malzemelerin deniz kıyısında birikmesi sonucu oluşurlar.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye erozyonun şiddetli olduğu ülkelerden birisidir.

Aşağıdakilerden hangisi, erozyonun şiddetini artıran etkenlerden biri değildir?

A) Arazinin yanlış kullanımı
B) Sağanak yağışların varlığı
C) Nöbetleşe ekimin uygulanması
D) Engebeli arazilerin varlığı
E) Bitki örtüsünün tahribi

2.

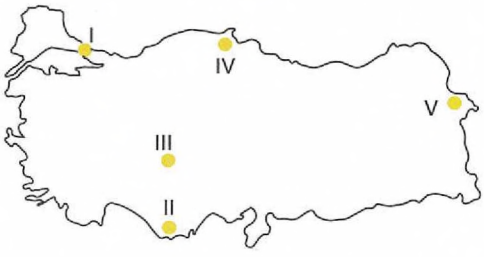

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen merkezlerin hangisinde çevre kirliliğinin daha fazla olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

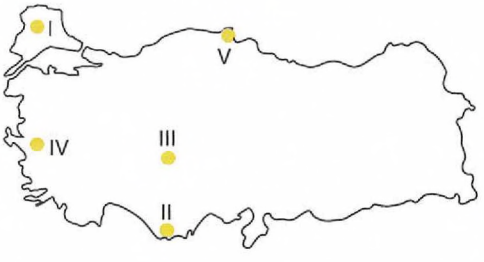

Türkiye'nin jeolojik yapısı düşünüldüğünde, yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen yerlerin hangisinde diğerlerinden daha sık aralıklarla tektonik depremler görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Türkiye'de Ramsar kapsamında çalışma yapılan ilk yer aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nemrut B) Manyas
C) Göksu D) Uluabat
E) Gala

5. **Türkiye'de geçtikleri yerlerin endüstri ve kentleşme durumları düşünüldüğünde, aşağıdaki akarsulardan hangisinin diğerlerine göre daha az kirlenmesi beklenir?**

A) Sakarya
B) Aras
C) Ergene
D) Gediz
E) Susurluk

6. Endüstri tesislerinin kirli sularının akarsu, göl ve deniz sularına karışması su kalitesini düşürür ve canlı yaşamını olumsuz etkiler.

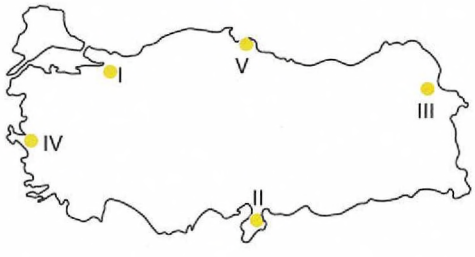

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış kıyılardan hangilerinde bu tip su kirlenmesi diğerlerine göre daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Ramsar Antlaşması (1971), CITES Antlaşması (1973), Biyolojik Çeşitliliği Koruma Konferansı (1994), Çölleşmeyle Mücadele Konferansı (1994), ve Kyoto Protokolü (1997) uluslararası alanda Türkiye'de dâhil olmak üzere birçok ülkenin katıldığı bazı konferans ve antlaşmalardır.

Bu derece kapsamlı ve yüksek katılımın olduğu konferans ve antlaşmalarla ülkeler hangi soruna çözüm aramaktadır?

A) Askerî
B) Ekonomik
C) Çevre
D) Güvenlik
E) Siyasi

8. **Aşağıda verilenlerden hangisi Türkiye'nin doğal miras alanları içerisinde yer almaz?**

A) Pamukkale Travertenleri
B) Efes Antik Kenti
C) Peribacaları
D) Sığla ağaçları
E) Nemrut Gölü

9. **Türkiye'nin ilk tabiatı koruma alanı hangi seçenekte verilmiştir?**

A) Yenice, Kavaklı - Borçka
B) Beykoz Göknarlık
C) Ölüdeniz - Kırdak
D) Bucak, Kargı Köyü Sığla Ormanı
E) Çarşamba, Hacıosman Ormanı

10. **Türkiye'de görülen aşağıdaki doğal afetlerden hangisi meteorolojik doğal afetler sınıfında yer alır?**

A) Sel ve taşkınlar
B) Kütle hareketleri
C) Deprem
D) Tsunami
E) Heyelanlar

11. **Büyük şehirler çevresindeki yaşam alanlarının artırılması ve kentler için nefes alınacak ortam yaratılmasını öngören proje aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ramsar Alanı
B) Tabiat Alanı
C) Yeşil Kuşak
D) Yeşil Doğa
E) Millî Park

12. **Türkiye'deki doğal afetler ile ilgili verilen neden - sonuç ilişkilerinden hangisi doğru değildir?**

A) Aktif volkan bulunmadığından volkanik depremler görülmez.
B) Okyanusa kıyı olmadığımızdan tsunami görülmez.
C) Ana kayanın yüzeyde olması nedeniyle Akdeniz'de heyelan görülmez.
D) Karın yerde kalma süresi az olduğundan İç Anadolu'da çığ görülmez.
E) Ana fay kuşaklarına denk gelmediğinden Sinop çevresinde yıkıcı deprem görülmez.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Arazinin yanlış kullanılması erozyonu artmasına sebep olur ve özellikle nadas bırakılan tarlaların ince toprak yüzeyleri kolayca süpürülür. Sağanak yağışlarda toprak suyu ememez ve sellenme meydana gelir buda toprağın kolayca taşınmasına sebep olur. Engebe ve eğim arttıkça erozyon kolaylaşır ve şiddetlenir. Bitki örtüsü tahrip edildiğinde toprak çıplak bir hâle gelir ve toprağı tutacak bir engel olmayınca kolaylıkla süpürülür. Ancak nöbetleşe ekim erozyonu önleyen bir uygulamadır.

CEVAP: C

2. Türkiye'de kentleşme oranının en yüksek olduğu bölge Marmara Bölgesi ve en kalabalık nüfusa sahip şehri İstanbul'dur. I numaralı yer İstanbul'u göstermektedir ve kentsel nüfusa bağlı çevre kirliliğinin en fazla burada olmasını bekleriz.

CEVAP: A

3. Türkiye'de tektonik depremlerin en az görüldüğü yerler: Tuz Gölü ve çevresi, Trakya'da Yıldız Dağları ve çevresi, Akdeniz Bölgesi'nde Teke ve Taşeli Platoları ve Doğu Karadeniz Bölgesi'nin olduğu söylenilebilir. I, II, III ve V numaralı yerler bu alanlar içerisindedir. Ancak IV numarayla gösterilen yer Ege Bölgesi'ndeki kırık hatlar üzerindedir. Ege Bölgesi Türkiye'de tektonik sarsıntıların en fazla olduğu bölgedir.

CEVAP: D

4. Sulak alanların korunması projesi olan Ramsar alana Türkiye 1994 yılında taraf olmuştur. Bu kapsamda ilk çalışma Göksu Deltası'nda yapılmıştır.

CEVAP: C

5. Susurluk, Ergene ve Sakarya nehirlerinin geçtiği yerler düşünüldüğünde sanayinin ve kentleşme oranının en fazla olduğu bölge olan Marmara Bölgesi'nde yer almaktadırlar ve doğal olarak kirlenme oranları da yüksektir. Yine Gediz Nehri de Ege Bölgesi'nde sanayi tesislerinin ve kentleşmenin yoğun olduğu bir alandan geçmektedir. Ancak Aras Nehri'nin kirlenmesini sağlayacak sanayi ve kentleşme oranı diğer alanlara göre düşüktür.

CEVAP: B

6. Verilen yerlerde sanayi tesislerinin varlığı düşünüldüğünde III numaralı alanda sanayinin daha az ve gelişmemiş olduğu, doğal olarak deniz suyunu kirletecek atık miktarının da daha az olması beklenir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Soruda verilen konferans ve antlaşmaların tamamı çevresel sorunlara çözüm bulmak ve önlem almak için gündeme gelmişlerdir.

CEVAP: C

8. Türkiye'de geçmiş dönemlerden kalma doğal ve beşerî oluşumlar miras alanı olarak nitelendirilmektedir. Bunlardan Efes Antik Kenti hariç hepsi doğal miras alanlarımızdır ancak Efes beşerî özellik gösteren miras alanımızdır.

CEVAP: B

9. 07.04.1987 tarihinde ilk tabiatı koruma alanı Çarşamba-Hacıosman Ormanı'dır.

CEVAP: E

10. Kütle hareketleri, deprem, tsunami, volkanizma jeolojik-jeomorfolojik kökenli doğal afetler grubuna girerken; çığ, aşırı sıcak ve soğuklar, sel ve taşkınlar, şiddetli rüzgârlar meteorolojik kökenli doğal afetler grubuna girmektedir.

CEVAP: A

11. Son yıllarda, özellikle büyük şehirlerimizde tehlikeli boyutlara ulaşan çevre ve hava kirliliğini azaltmak, kişi başına düşen yeşil alan miktarını artırmak, insanlarımıza orman ve çevre sevgisini kazandırmak için, kent ormanları tesis etmek ve rekreatif amaçlı ağaçlandırmalar yapmak amacıyla uygulanan proje yeşil kuşak projesidir.

CEVAP: C

12. Akdeniz'de heyelan olmaması ana kayanın yüzeyde olmasıyla, Sinop çevresinde depremin az olması ana faylara denk gelmemesiyle, İç Anadolu'da çığ riskinin düşük olması karın yerde kalma süresinin az olmasıyla, volkanik depremlerin olmaması aktif volkan olmamasıyla açıklanır. Ancak B seçeneğindeki bilgi hatalıdır. Marmara çevresinde tsunami riski mevcuttur.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

5 Türkiye'de Çevre ve Doğal Afetler

1. Aşırı nüfus alan şehirlerde sosyal ve çevresel sorunlar yaşanmaktadır.

Bu tür sorunların aşağıdaki şehirlerden hangisinde daha az yaşandığı söylenebilir?

A) Bursa
B) Burdur
C) İzmir
D) Gaziantep
E) Adana

2. **Türkiye'de heyelanın en fazla ilkbahar mevsiminde görülmesinde;**

I. kar erimelerinin fazla olması,
II. toprağın suya doygunluk oranının artması,
III. bitki örtüsünün gürleşmesi

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I ve III

3. Aşağıdaki tabloda Türkiye'de erozyonun dereceleri ve yüz ölçümü oranları verilmiştir.

Erozyonun Derecesi	Kapladığı Alan (%)
Yok	6,64
Hafif	13,22
Orta	21,40
Şiddetli	36,42
Çok Şiddetli	22,32

Yalnızca bu tabloya bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Türkiye'de erozyon tehlikesi olmayan yerler %7'den daha az paya sahiptir.
B) Türkiye'de şiddetli erozyonun olduğu yerler en fazla paya sahiptir.
C) Türkiye'de arazilerin yarıdan fazlası şiddetli ve çok şiddetli derecede erozyona uğramaktadır.
D) Türkiye'nin yüz ölçümünün yaklaşık %20'si orta derecede erozyona uğramaktadır.
E) Erozyon eğimin fazla, yağışın az olduğu yerlerde görülmektedir.

4. Termik santraller jeotermal enerji santrallerine oranla daha fazla çevre kirliliğine neden olmaktadır.

Türkiye'de aşağıdaki yerleşmelerin hangisinde santrallere dayalı hava kirliliğinin daha az olması beklenir?

A) Afşin
B) Çayırhan
C) Sarayköy
D) Çatalağzı
E) Soma

5. **Türkiye'de ekonomik etkinlikler düşünüldüğünde aşağıdaki kentlerin hangisinde oluşan hava kirliliğinde endüstri kuruluşlarının payının en az olduğu söylenebilir?**

A) Kocaeli
B) Eskişehir
C) Bursa
D) Mardin
E) İzmir

6. Endüstri kuruluşlarının yoğun olduğu yerlerde atıkların denizlere doğrudan dökülmesinden dolayı kıyılar hızla kirlenmektedir.

Türkiye'de çevresindeki endüstri etkinlikleri düşünüldüğünde aşağıdaki körfezlerden hangisinin diğerlerine göre daha fazla kirlenmesi beklenir?

A) İzmit Körfezi
B) Antalya Körfezi
C) Saros Körfezi
D) Erdek Körfezi
E) Edremit Körfezi

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Los Angeles tipi hava kirlenmesi, egzoz gazlarının güneş ışınlarının etkisiyle zehirli gazlara dönüşmesi sonucunda ortaya çıkar.

Buna göre Türkiye'de bu tip hava kirliliği aşağıdaki şehirlerden hangisinde sıklıkla yaşanır?

A) Giresun
B) İstanbul
C) Yozgat
D) Bartın
E) Mardin

8. Konya kapalı havzası sahip olduğu sulak alanları ve geniş tuzcul stepleri, bitki ve hayvan çeşitliliği bakımından Türkiye ekosistemi içerisinde önemli bir alandır. Havzada gerçekleştirilen yanlış uygulamalar sulak alanları kuruma noktasına getirmiştir.

I. Yer altı suyunun aşırı kullanımı
II. Tarım arazisi elde etme
III. Tarımda aşırı gübre kullanımı

Buna göre yukarıdaki uygulamalardan hangilerinin bu alanların kurumasına neden olduğu söylenebilir?

A) I ve III B) Yalnız I C) Yalnız II
D) II ve III E) I ve II

9. **Türkiye'nin en büyük bölgesel kalkınma projesi olan GAP ile birlikte toprakta tuz ve kireç birikiminin artması aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?**

A) Aşırı ve vahşi sulama
B) Aşırı ilaç ve gübre kullanımı
C) Arazi dağıtımının yapılması
D) Toprakların nadasa bırakılması
E) Endüstri bitkilerinin ekiminin artması

10.

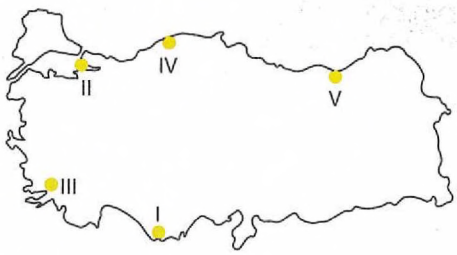

Haritadaki numaralı kıyılardan hangisinde tsunami görülme ihtimali diğerlerinden daha yüksektir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Türkiye'de engebeli ve karın yerde kalma süresinin fazla olduğu yerlerde yaşanan afetlerin başında çığlar gelir.

Aşağıdakilerden hangisinin çığ oluşumunda tetikleyici olduğu söylenemez?

A) Depremler
B) Kış turizm faaliyetleri
C) Avcılık faaliyetleri
D) Fön rüzgârı
E) Yaylacılık faaliyetleri

12.

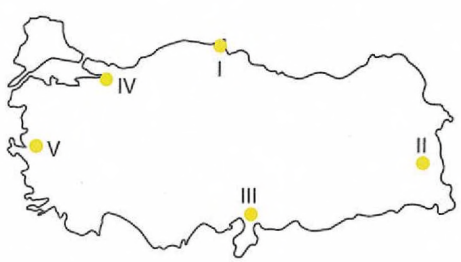

Türkiye'de yaşanacak bir kuraklığın haritadaki numaralı alanlardan hangisinde en az etkili olacağı söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

5 Türkiye'de Çevre ve Doğal Afetler

1. Bursa, İzmir, Gaziantep, Adana gibi şehirler çevresine göre daha çekici özelliklere sahiptir. Ancak Burdur kentinin çevresine göre çekici hâle gelecek özellikleri yoktur bu yüzden aşırı göç almaz. Bu nedenle çevresel ve sosyal sorunlar da azdır.

CEVAP: B

2. İlkbahar mevsiminde heyelanların artması, kar erimelerin olması ve yağışların artmasıyla beraber toprak suya doyar aynı zamanda kaygan bir hâl alır ve heyelan gerçekleşir. Ancak bitki örtüsünün gürleşmesinin heyelanın oluşumuna bir etkisi yoktur.

CEVAP: C

3. E seçeneği hariç bütün seçeneklere tabloya bakılarak ulaşılabilir. Ancak E seçeneğinde verilen bilgi doğru olmakla birlikte tablodaki bilgilerden ulaşılamaz.

CEVAP: E

4. Maraş Afşin, Çanakkale Çan ve Manisa Soma linyit; Zonguldak Çatalağzı taş kömüründen elektrik üretilen termal santraldir. Denizli'de bulunan Sarayköy Ege Bölgesi'nde bol miktardaki kırık hatlardan çıkan sıcak sular sayesinde jeotermal santral kurularak hava kirliliğinin diğer yerlere göre daha az olmasını sağlamıştır.

CEVAP: C

5. Verilen kentler içinde Mardin'de sanayileşmenin diğer kentlere göre daha az olması hava kirliliğinde azalmasını sağlamıştır. Diğer kentlerde endüstrileşme, trafik ve fosil yakıt kullanımları çevre sorunlarını artırmaktadır.

CEVAP: D

6. Sanayileşmenin daha yoğun olduğu yer İzmit Körfezi'nin çevresidir ve kirlenme burada diğerlerine göre daha fazladır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Verilen kentlerden nüfusu en fazla olan İstanbul'dur ve en fazla egzoz gazı salımı burada olur ayrıca güneşlenme durumu da düşünüldüğünde bu tip kirlenme daha da etkili hâle gelir.

CEVAP: B

8. Yer altı suyunun artezyenler açılarak çekilmesi yer altı su seviyesini düşürmüş hatta bazı yerlerde obrukların oluşmasına neden olmuştur. Yine tarım alanı kazanmak için bataklıklar ve sazlıklar kurutulmuştur. Yalnız tarımda aşırı gübreleme sulak alanların kurumasına sebep değil toprağın kirlenmesine sebeptir.

CEVAP: E

9. Bir alanda toprakta tuz ve kireç birikiminin artması yıkanmanın az olması ile ilgilidir. GAP ile birlikte bölgede aşırı ve vahşi sulamanın yaşanması su içindeki eriyik maddelerin çözülmesine su ortamdan çekilince de toprak üzerinde birikmesine neden olmuştur.

CEVAP: A

10. Haritadaki numaralı yerlerden II numara ile gösterilen Marmara Denizi kıyılarında deniz altı depremlerine bağlı olarak oluşan tsunami afeti görülme ihtimali daha yüksektir.

CEVAP: B

11. Karın yerde kalma süresinin uzun olduğu engebeli sahalarda fön rüzgârı, sesler, titreşimler, depremler, patlatmalar, avcılık faaliyetleri, nedeniyle çığlar düşmektedir. Ancak yaylacılığın çığ üzerinde etkisi yoktur. Çünkü yayla dönemi geldiğinde karlar erimiş otlaklar yeşermiş olmalıdır.

CEVAP: E

12. Türkiye'de yaşanacak olası kuraklıklardan en fazla Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu, en az ise Karadeniz etkilenir. Karadeniz'de yıl boyunca yüksek olan bağıl nem nedeniyle kuraklık en az hissedilir.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. I. Doğal bitki örtüsünün yok edilmesi
II. Yeni fay hatlarının oluşması
III. Kurak ve yarı kurak iklimin olması

Türkiye'de erozyonun fazla olmasında yukarıdakilerden hangileri etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

2. Rüzgâr erozyonu, bitki örtüsünden yoksun veya bitki örtüsü çok seyrek olan kurak ve yarı kurak yerlerde daha çok görülür.

Buna göre, rüzgâr erozyonunun, aşağıdaki illerin hangisinde en az olması beklenir?

A) Konya B) Rize C) Şanlıurfa
D) Iğdır E) Nevşehir

3. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de erozyonun sonuçlarından biri değildir?**

A) Toprağın su depolama kapasitesinin azalması
B) Barajlardan yararlanma süresinin kısalması
C) Akarsu rejimlerinin değişmesi
D) Delta ovalarının alanlarının genişlemesi
E) Bitki ve hayvan türlerinin sayıca azalması

4. **Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de erozyonla verimli tarım topraklarının azalması ve niteliklerinin bozulması sonucu ortaya çıkan sorunlardan biri değildir?**

A) İç ve dış göçlerin artması
B) Ekolojik dengenin bozulması
C) Tarım alanlarının miras yoluyla parçalanarak küçülmesi
D) Temel besinler için dış ülkelere bağımlılığın artması
E) İş olanaklarının azalması

5. **Aşağıdakilerden hangisi, kuraklığın Türkiye'deki etkileri arasında gösterilemez?**

A) Hidroelektrik santrallerinin üretimi azalır.
B) Kentlerde kullanma ve içme suyu sıkıntısı yaşanır.
C) Sanayi kuruluşlarının üretiminde azalma olur.
D) Ekolojik denge bozulup bulaşıcı hastalıklar görülür.
E) Sondajlarla taban suyu seviyesi yukarılara çekilir.

6. **Türkiye'de verimli tarım alanlarının giderek azalması ve niteliklerinin bozulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi diğerlerinden daha azdır?**

A) Plansız kentleşme
B) Çevre kirliliği
C) Yalnış tarım tekniklerinin uygulanması
D) Yer altı kaynakları
E) Erozyon

HOCAWEBDE

7. **Türkiye'deki heyelanların %65'inin ilkbaharda olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?**

A) Eğimin
B) Depremlerin
C) Jeolojik yapının
D) Orman varlığının
E) Kar erimeleri ve yağışın

8. **Türkiye'de heyelanların daha çok Doğu Karadeniz Bölümü'nde görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dağların kıyıya paralel uzanması
B) Orman örtüsünün geniş yer kaplaması
C) Yağış ve eğimin fazla olması
D) Akarsuların bol su taşıması
E) Orta kuşakta yer alması

9. **Aşağıdaki körfezlerin hangisinde, endüstri kuruluşlarının oluşturduğu çevre kirliliği nedeniyle deniz turizmi diğerlerinden daha az gelişmiştir?**

A) İzmit B) Fethiye C) Edremit
D) Antalya E) Güllük

10. I. Ergene
II. Aras
III. Zap
IV. Gediz

Havzalarındaki sanayi ve kentleşme göz önüne alınırsa yukarıda verilen nehirlerin hangilerinde kirlilik oranı daha az olur?

A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) I ve IV E) II ve IV

11. **Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'de su kirliliği üzerindeki etkisi en azdır?**

A) Hidroelektrik santraller
B) Endüstriyel atıklar
C) Tarım ilaçları
D) Kanalizasyon atıkları
E) Kent çöplükleri

12. Endüstrileşme ve teknolojik gelişmelerin ortaya çıkardığı çevre sorunlarından biri de hava kirliliğidir.

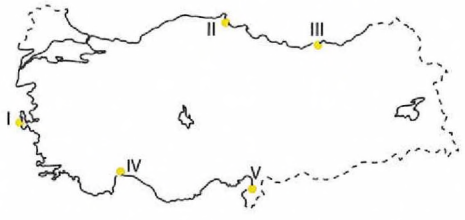

Buna göre, haritada numaralarla gösterilen liman kentlerinin hangisinde endüstrileşmeye bağlı olarak hava kirliliğinin daha fazla olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye arazisinin yarıdan fazlası şiddetli ve çok şiddetli erozyona maruz kalmaktadır. Karadeniz kıyı kuşağı dışında geniş bir alanda şiddetli erozyon yaşanmaktadır. Özellikle son 2000 yılda erozyon şiddeti artmıştır. Bu durumun temel nedeni bitki örtüsünün tahrip edilmesidir. Ayrıca kurak ve yarı kurak iklim şartlarının yaşanması toprağın kuru halde olması rüzgâr ve yağmurda toprağın verimli üst kısmının süpürülüp gitmesine neden olmaktadır.

CEVAP: E

2. Türkiye'de erozyon iki şekilde gerçekleşmektedir. Bunlardan biri akarsuların yapmış olduğu erozyon diğeri ise rüzgârın yapmış olduğu erozyondur. Özellikle bitki örtüsünden yoksun kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde toprağın fiziksel çözülme ile ince taneli hale gelmesi sonucu rüzgâr erozyonu görülür. Bu iller arasında Karadeniz illeri yer almaz. Ancak kurak ve yarı kurak iklime sahip Konya, Nevşehir, Iğdır ve Şanlıurfa'da rüzgâr erozyonu görülür.

CEVAP: B

3. Türkiye'de yaşanan şiddetli erozyon sonucunda toprağın üst kısmı süpürülüp gittiğinden toprağın su tutma kapasitesi düşer. Verimli kısım olmadığından bitki ve toprakta yaşayan canlılar azalır. Barajlara gelen toprak barajları çamurla doldurarak barajların ömrünü kısaltır. Akarsularla kıyıya gelen alüvyonlar deltaları büyütür. Ancak erozyon ile akarsu rejimleri arasında hiçbir ilişki yoktur. Akarsu rejimi iklimden etkilenir.

CEVAP: C

4. Toprağın erozyonla verimli kısmının yok olması kırsal kesimde geçimini tarımdan sağlayan nüfusun işsiz kalması anlamına gelir. Bu nedenle gerek ülke içinde kırdan kente gerek se kırsaldan yurtdışına göçler yaşanır. Tarımsal üretim düşeceğinden dışa bağımlılık artar. Toprağın yok olması bitki ve hayvanları yok edeceğinden ekolojik döngüye zarar verir. Tarım arazilerinin miras yolu ile bölünmesi ile erozyon arasında hiçbir ilişki yoktur.

CEVAP: C

5. Türkiye'de zaman zaman baş gösteren kuraklık beraberinde pek çok olumsuzluk getirmektedir. Suyun olmaması durumunda hidroelektrik üretim, tarımsal ve hayvansal üretim, tarıma veya hayvansal ürünlere dayalı sanayi üretimi azalış gösterir. Erozyonun şiddetlenmesi, salgın hastalıkların artması ve ekolojik döngünün bozulması diğer sonuçlardır. Ancak kuraklık durumunda yüzey suları olmayacağından yer altı suları sondajlarla kullanılır. Bu durumda taban suyu yükselmez tam tersi azaldığından derinlere iner.

CEVAP: E

6. Türkiye'de özellikle son yıllarda tarım toprakları üzerindeki baskı iyice artmıştır. Bunların başında aşırı zirai ilaç ve gübre kullanımı gibi yanlış tarım tekniklerinin uygulanması, kentlerin plansız büyüyerek tarım alanlarını işgal etmesi, erozyon nedeniyle verimli kısmın yok olması ve su ve hava kirliliği gibi çevre sorunları gelmektedir. Yer altı kaynakları kendi başlarına tarım arazileri üzerinde etkili değildir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye'de heyelan adı verilen kütle hareketlerinin %65'i ilkbahar aylarında gerçekleşmektedir. Karadeniz iklim kuşağında en fazla görülen heyelanların bu mevsimde ağırlık kazanmasının temel nedeni kar erimeleri ve yağışlarla toprağın suya doygun hale geldiği mevsimin ilkbahar olmasıdır. Sadece mevsim sorulduğu için heyelana neden olan eğimin, depremlerin, jeolojik yapının ilkbaharda arttığı söylenemez. Bitki heyelan üzerinde etkili değildir.

CEVAP: E

8. Heyelan adı verilen toprağın ana kaya üzerinden topluca hareketi Türkiye'de en fazla ilkbahar aylarında Doğu Karadeniz Bölümü'nde yaşanmaktadır. Bu alanda heyelana neden olan başlıca faktörler eğimin fazla olması, killi toprakların bulunması, tabakaların eğime paralel olarak uzanması, yağışın ve kar erimelerinin fazla olmasıdır. Bitki örtüsünün, orta kuşakta olmamızın, dağların kıyıya paralel uzanmasının ve akarsuların bol su taşımasının heyelan üzerinde artıcı ya da azaltıcı hiçbir etkisi yoktur.

CEVAP: C

9. Türkiye kıyılarında özellikle körfezler deniz turizmine ait işletmelerin en fazla yoğunlaştığı alanlardır. Bunlardan Antalya, Ege'de Fethiye, Güllük, Gökova, Hisarönü ve Edremit turizm işletmelerinin yoğun olduğu yerlerdendir. Kuzeye doğru gidildikçe gerek hava gerekse deniz suyu sıcaklığı azaldığından turizm imkânı azalmaktadır. Marmara'da bulunan İzmit ise endüstri tesislerinden dolayı aşırı kirlenmiş olduğundan turizme uygun değildir. Öyle ki İzmit Körfezi'ne uzun yıllarıdır balık dahi girmemektedir.

CEVAP: A

10. Türkiye'de kentleşme ve endüstrileşme batıdan doğuya doğru gidildikçe azalma gösterir. Gerek evsel gerekse endüstriyel atıklar akarsulara karışmakta ve büyük bir çevre felaketine neden olmaktadır. Doğuda bulunan Aras ve Zap (Hakkâri) akarsularında bu kirlilik oldukça düşük iken Marmara'da bulunan Ergene ve Ege'de bulunan Gediz'de kirlilik yüksektir.

CEVAP: B

11. Türkiye'de sular yanlış kentleşme, endüstrileşme ve tarım teknikleri nedeniyle kirlenmektedir. Zirai ilaçların ve gübrelerin topraktan yer altı sularına karışması, evsel çöplerin, kanalizasyonların, endüstriyel atıkların akarsulara bırakılması kirliliğin başlıca nedenleridir. Barajlar sadece suyun doğal ortamında yüksekten dökülerek akışına devam ettirildiği alanlar olduğundan su kirliliğine neden olmaz.

CEVAP: A

12. Haritadaki numaralı yerlerdeki limanlardan II Sinop'u, III Trabzon'u göstermektedir. Bu iki liman çevresinde de büyük sanayi tesisleri olmadığından hava kirliliği yaşanmamaktadır. IV numaralı Antalya ve I numaralı Çeşme limanları daha çok turizm amaçlı yolcu taşımacılığında kullanılmaktadır. Bu çevrede hava kirliliğini artıracak düzeyde sanayi yoktur. Ancak V numaralı İskenderun Limanı çevresinde özellikle bu limanın gelişimini sağlayan İskenderun demir çelik fabrikası bulunur. Fabrika kömür kullanmaktadır bu durum hava kirliliğini doğrudan artırmaktadır.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

NOTLARIM

TÜRKİYE'NİN BEŞERÎ COĞRAFYASI
– Sorulara Başlamadan Önce Kısa Bilgiler –

- Cumhuriyet Dönemi'ndeki ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır.
- 1927 yılı ilk sayım olması nedeniyle nüfus artış hızı olmayan sayımdır.
- 1935'ten 1990'a kadar 5 yılda bir sayım yapılmıştır. 1990 – 2000 arası 10 yılda bir sayım yapılmıştır.
- Son evde nüfus sayımı 2000 yılında yapılmıştır.
- Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne (ADNKS) 2007 yılında geçilmiştir. Sonraki yıllarda her yıl sayım yapılmaktadır.
- 1927 – 1960 yılları arasında resmi nüfus politikası ARTIRMA politikasıdır.
- 1960 sonrası resmi nüfus politikası AZALTMA politikasıdır.
- Günümüz resmi politika ARTIRMA politikasıdır.
- Nüfus hiçbir sayım döneminde bir öncekinden az olmamıştır.
- 1940 – 1945 arası dönemde nüfus artış hızı en az olmuştur (‰10).
- 1955 – 1960 arası dönemde nüfus artış hızı en fazla olmuştur (‰28).
- Gerçek nüfus artışı göç alan büyük kentlerde daha fazla, doğal nüfus artışı doğuda fazladır.
- Nüfus artışının fazla olmasının olumlu sonucu iş gücünün ucuzlamasıdır.
- Türkiye nüfusunun sektörel dağılımı (1) Hizmet, (2) Sanayi ve (3) Tarım sıralamasıdır.
- Türkiye nüfusunun %50,2'si erkek, %49'8'i kadınlardan oluşmaktadır.
- Nüfusun %98'i okur - yazardır. Doğuda düşük batıda yüksektir.
- Ortanca yaş yükselmektedir. En yaşlı il Sinop, en genç il Şanlıurfa'dır.
- En az nüfuslu ve nüfus yoğunluğu en az olan il Tunceli'dir.
- 30 il büyükşehir Belediyesi kapsamında köye sahip değildir. Köyler merkeze mahalle olarak bağlanmıştır.
- Son büyükşehir Belediyesi ORDU'dur.
- 1985 yılında kent nüfusu kır nüfusunu geçmiştir.
- Türkiye'nin nüfusa göre beş büyük il sıralaması (1) İstanbul, (2) Ankara ve (3) İzmir, (4) Bursa, (5) Antalya'dır.$
- Aritmetik nüfus yoğunluğu sürekli artmıştır. Nedeni nüfusun sürekli artması ve yüz ölçümün sabit olmasıdır.
- Karadeniz ve Doğu Anadolu'da tarım alanları az olduğundan tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
- Aritmetik nüfus yoğunluğu en fazla Marmara en az Doğu Anadolu'dur.
- Sık nüfuslanmış alanların ortak yönü ekonomik faaliyetlerin ve istihdamın fazla olmasıdır.
- Doğu Karadeniz kıyılarının sık nüfuslu olma nedeni iklim koşullarının iç kesimlerden ılıman olmasıdır.
- Nüfusun dağılışı üzerindeki en etkili doğal faktörler iklim ve yer şekilleridir.
- İstanbul'un en nüfuslu il olmasında payı en az sektörler tarım ve madenciliktir.
- Doğu Anadolu'da doğum fazla olmasına rağmen nüfusun az olma nedeni dışarıya çok fazla göç vermesidir.
- Göçe katılanların büyük bölümü çalışma çağındadır.
- Göç edenler içinde erkek oranı daha fazladır.
- Göç edenlerin büyük bir bölümünün eğitim düzeyi düşüktür.
- Vasıfsız işçi olarak çalışanların oranı fazladır.
- Göç alan yerlerde erkek nüfus oranı ve miktarı göç veren yerlerde kadın oranı daha yüksektir.
- Göçün en temel nedeni ekonomik sıkıntılardır.
- Göçlerin yönü en fazla kentlerden kentleredir.
- Göçler daha çok doğudan batıya ve iç kesimlerden kıyılara doğrudur.
- Doğal afetler zorunlu göç nedenidir.
- Kamulaştırma adı verilen istimlâk çalışmaları zorunlu göçe neden olur.
- Anadolu'daki en eski yerleşme Antalya'daki Karain Mağarası'dır.
- Dünya'nın eski ticaret kenti kayseri yakınlarındaki Kültepe'dir.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- Anadolu'nun en eski inanç merkezi Şanlıurfa Göbeklitepe'dir.
- Anadolu'daki ilk şehir yerleşmesi Konya Çatalhöyük'tür.
- Anadolu'daki son yerleşim alanı Doğu Karadeniz'dir.
- Türkiye'deki en küçük idari birim Köy'dür. Köyler en çok 2000 nüfuslu yerleşmelerdir.
- Bir kır yerleşmesinin kalıcı ya da geçici olmasının en temel belirleyicisi yapılan ekonomik etkinliğin türüdür.
- Ağıl, kom, dam, oba, yayla yerleşmeleri hayvancılık amacıyla kullanılır ve geçicicidir.
- Yaylalar son yıllarda turizm etkinlikleri ile bilinir hale gelmiştir.
- Doğu Anadolu'ya özgü tarım yapılan yerleşmelere Mezra adı verilir.
- Batı Karadeniz'de mahallerin birleşmesiyle oluşan yerleşmelere Divan adı verilir.
- Ege'de kültür balıkçılığı yapılan yerleşmelere dalyan adı verilir.
- Toplu dokuda yerleşmelerin temel kurulum nedeni su kaynaklarının kısıtlı olmasıdır.
- Dağınık dokuda kır yerleşmeleri en fazla Doğu Karadeniz'dedir.
- Çizgisel dokudaki yerleşmelere -ırmak boyu yerleşme- örnek Amasya'dır.
- Ahşabın Karadeniz'de yaygın olma nedenlerinden biri de yüksek nemliliktir.
- Ahşap meskenlerin sorunu yangın riskinin yüksek olmasıdır.
- Karasal iklim bölgelerinde iklimin olumsuz etkisini kesmek için kerpiç kullanılır.
- Kerpiç meskenlerin sorunu depreme dayanıksız olmalarıdır.
- Nevşehir çevresinde tüf, Akdeniz'de kalker, Erzurum'da bazalt evler bulunur.
- Taş, ahşap, kerpiç karışımı meskenlere hımış adı verilir. Safranbolu evleri.
- Hımış evlerin temel yapım nedeni depreme dayanıklı olmalarıdır.
- Tarım kentleri, Rize, Yozgat, Amasya, Adıyaman, Niğde, Aydın, Kilis, Tarsus ve ödemiş gibi. Bu kentlerdeki tarımsal üretim tarıma dayalı sanayiyi de getirmiştir.
- Sanayi kentleri sanayi üretiminin başladığı ve çalışanların ekonomik faaliyet kollarına dağılımında sanayinin ön planda olduğu kentlerdir. İstanbul, İzmir, Adana, Bursa, Gaziantep, Karabük, Kırıkkale, İskenderun, Ereğli gibi.
- Zonguldak, Batman, Seydişehir, Soma, Elbistan, Divriği, Murgul gibi kentler maden kentlerine örnektir.
- Muğla, Antalya, Çeşme, Nevşehir, Van gibi kentler turizm kentlerine örnektir.
- İstanbul, Trabzon, Samsun, İzmir, Mersin gibi kentler liman kentlerine örnektir.
- Ticaret fonksiyonu az ya da çok hemen her kentte vardır. İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Kayseri, Gaziantep gibi kentlerde daha fazladır.

Sorulara Başlamadan Önce Coğrafi Terimler Sözlüğü

- **Demografik yatırım:** Nüfusa yapılan yatırım
- **İşgücü:** Nüfus içinde çalışmaya katılabilecek kişiler
- **İstihdam:** İş imkânı
- **Çocuk Nüfus:** 0 – 14 yaş grubundaki kişi sayısı
- **Genç Nüfus:** 15 -24 yaş grubundaki kişi sayısı
- **Yaşlı Nüfus:** 65 yaş üzerindeki kişi sayısı
- **Çalışma Çağı Nüfus:** 15 -64 yaş arasındaki kişi sayısı
- **Aktif (Faal) Nüfus:** Çalışma çağı içinde işi olanlar
- **Bağımlı Nüfus:** 0 -14 yaş arasındakilerin ve 65 yaş üzerindekilerin toplamı
- **Fonksiyon:** İşlev
- **Arızalı Topografya:** Engebeli, sorunlu araziler.

HOCAWEBDE

1. **Türkiye'de nüfusun dağılışı ve gelişimiyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) İlk nüfus sayımı 1927 yılında gerçekleştirilmiştir.

B) Nüfus artış hızının en düşük olduğu dönem 1940-1945 arasıdır.

C) Nüfus ülke geneline dengeli dağılmıştır.

D) Nüfus miktarı sürekli artış göstermiştir.

E) Nüfus artış hızı 1985'ten 2000'li yıllara kadar azalmıştır.

2. Aşağıdaki grafik Türkiye'nin belirtilen yıllardaki nüfus artış hızlarını göstermektedir. (TÜİK)

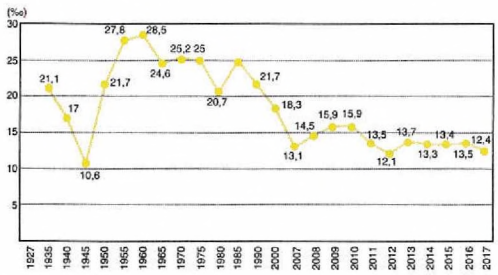

Grafikten yola çıkılarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

A) Nüfus miktarının en fazla olduğu yıl 1960, en az olduğu yıl ise 1945'tir.

B) Verilen yıllar içinde nüfus artış hızında dalgalanmalar yaşansa da ülke nüfusu sürekli artış göstermiştir.

C) Evlenme çağındaki nüfus azlığı ve II. Dünya Savaşı'nın etkileri 1940-1945 arası dönemde nüfus artış hızının düşmesine neden olmuştur.

D) 1945-1950 arası dönemde II. Dünya Savaş'ının sona ermesi ve silah altındaki erkek nüfusun azalması nüfus artış hızında yükselmeye neden olmuştur.

E) 1985 yılından sonra şehirleşmenin artması ve eğitim seviyesinin yükselmesi nüfus artış hızının düşmesine neden olmuştur.

3. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

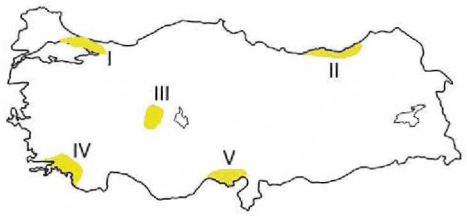

I. Sanayi, ulaşım ve ticaret geliştiği için nüfus yoğunluğu fazladır.

II. Yer şekilleri nüfusun dar kıyı şeridinde yoğunlaşmasına neden olmuştur.

III. İklim koşulları tarımsal faaliyetleri sınırladığı için nüfus yoğunluğu azdır.

IV. Yer şekilleri dağlık ve engebeli olduğu için nüfus yoğunluğu azdır.

V. Arazinin jeolojik yapısı karstik olduğu için tarımsan faaliyetler sınırlı nüfus yoğunluğu azdır.

Bu alanlarda nüfusun dağılışıyla ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıda TÜİK verilerine göre hazırlanan Türkiye 2019 nüfus piramidi verilmiştir.

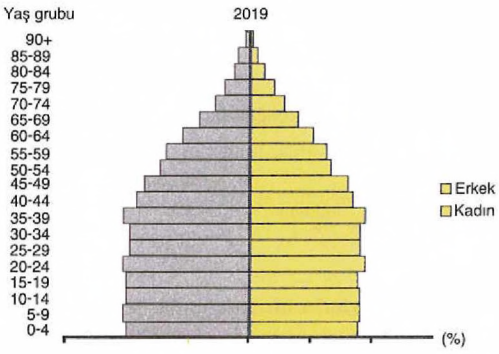

Verilen nüfus piramidinden harekete aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Nüfus miktarı sürekli artış göstermektedir.

B) Nüfus artış hızının en az olduğu yıl 2019'dur.

C) 65 yaşın üzerindeki kadın nüfus erkek nüfustan daha fazladır.

D) Aritmetik nüfus yoğunluğu artmıştır.

E) Şehir nüfus oranı kır nüfus oranından fazladır.

HOCAWEBDE

5. Bir yerde kadın ve erkek nüfusun farklı olmasında göç alıp verme durumu etkili olmaktadır.

Buna göre,

I. Gaziantep
II. Bursa
III. Kastamonu
IV. Tunceli

illerinden hangilerinde erkek nüfus oranının daha fazla olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Türkiye'de ortanca yaşın en düşük olduğu il Şanlıurfa'dır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nüfus miktarının fazla olması
B) Doğum oranlarının yüksek olması
C) Kırdan kente göç alması
D) Kadın istihdamının fazla olması
E) Ortalama yaşan süresinin uzun olması

7. Aşağıdaki haritada bazı şehir merkezleri işaretlenerek gösterilmiştir.

Bu şehirlerin oluşmasında gelişmesinde etkili olan fonksiyonlar aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	Zonguldak	Kırşehir	Antalya
A)	Tarım	Madencilik	Turizm
B)	Madencilik	Tarım	Turizm
C)	Madencilik	Turizm	Tarım
D)	Turizm	Tarım	Madencilik
E)	Tarım	Turizm	Madencilik

8. Aşağıdaki haritada iki farklı merkez işaretlenmiş ve bu merkezlerde kırsal yerleşme dokuları gösterilmiştir.

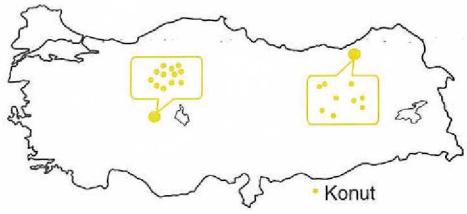

Merkezlerden birinde konutların birbirine yakın, diğerinde ise uzakta kurulduğu görülmektedir.

Bu durumun ortaya çıkmasında

I. Yer şekilleri
II. Toprak yapısı
III. Su kaynakları
IV. Ekonomik faaliyetler

faktörlerinden hangileri daha çok etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9.
- Köyün idari sınırları içerisinde yer alan ve köye bağlı bulunan kırsal yerleşme türüdür.
- İkamet süresine göre sürekli yerleşme özelliği göstermektedir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda sözü edilen yerleşme türlerinden biri değildir?

A) Çiftlik B) Mezra C) Yayla
D) Mahalle E) Divan

10. Çoban barınağı ve küçükbaş hayvanlar için çevresi taş duvar ya da çitlerle çevrili alandan oluşur. Genellikle üstleri açık olan bu geçici yerleşmeler; Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu'da yaygındır.

Yukarıda sözü edilen köy altı yerleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çiftlik B) Ağıl C) Dalyan
D) Mezra E) Yayla

HOCAWEBDE

11. Aşağıdaki şema Türkiye'deki bazı şehirlerin fonksiyonlarına göre sınıflandırılmasını göstermektedir.

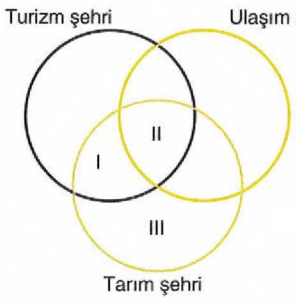

Buna göre şemada numaralandırılarak gösterilen şehirler aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Antalya	Yozgat	İzmir
B)	İzmir	Antalya	Yozgat
C)	Antalya	İzmir	Yozgat
D)	İzmir	Yozgat	Antalya
E)	Yozgat	Antalya	İzmir

12. Türkiye'de göç, en fazla küçük şehirlerden yakın çevredeki büyük şehirlere doğru yapılmaktadır.

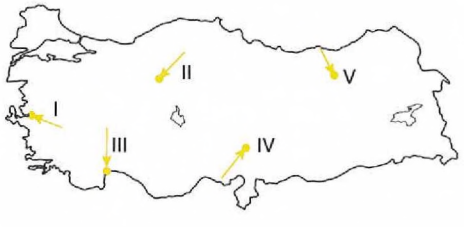

Buna göre haritada numaralandırılarak gösterilen merkezlerden hangilerinde göçün yönü yanlış gösterilmiştir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

13. Türkiye'de tarım alanında meydana gelen bazı gelişmeler kırdan kente göçe neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu gelişmelere örnek olarak verilemez?

A) Tarım alanlarının miras yoluyla bölünmesi
B) Tarımda makineleşmenin artması
C) Erozyon sonucu tarım toprakların verimsizleşmesi
D) Tarımda sulama imkanlarının arttırılması
E) İlaç, gübre ve mazot maliyetlerinin yükselmesi

14. Türkiye son yıllarda çok fazla emekli göçü almaya başlamıştır. Kuzey ve Batı Avrupa'dan emekli olan insanların ucuz maliyetlerle konut satın almaları ve oturma izni elde etmeleri yerleşmek için Türkiye'yi tercih etmelerine neden olmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yurt dışından Türkiye'ye göç eden emeklilerin tercih ettiği yerleşmelerden biri değildir?

A) Fethiye B) Alanya
C) Seydişehir D) Antalya
E) Kuşadası

HOCAWEBDE

1. Türkiye'de nüfus sanayinin ve ticaretin geliştiği kıyı bölgelerinde daha yoğundur. Yer şekillerinin dağlık ve engebeli olduğu, ulaşımın gelişmediği alanlarda ise seyrektir. Yani nüfus ülke geneline dengeli dağılmamıştır.

CEVAP: C

2. Türkiye'de nüfus artış hızının değişimini gösteren grafikten nüfus artış miktarının en fazla 1960 ve en az olduğu 1945 yıllar hakkında bilgi edinilemez. Çünkü grafik oransal değişimi göstermektedir. Bu grafikten miktar hakkında çıkarımda bulunmak mümkün değildir. Örneğin 2017 yılındaki %12.4'lük artış 1960 yılındaki %28.5'lik artıştan miktar olarak daha fazla olabilir.

CEVAP: A

3. Çukurova (V) mineral bakımından zengin oldukça verimli topraklara sahiptir. Bu alanda iklim koşullarının da elverişli olması yılda birden çok kez hasat yapılmasına imkan sağlamaktadır. Bu nedenle Çukurova yöresi yoğun nüfuslanmış bir alandır.

CEVAP: E

4. Nüfus piramidi nüfusun yaş ve cinsiyet yapısını gösteren grafiklerdir. Bu grafikler bir yılın verilerine göre hazırlanır. Bu nedenle nüfus miktarının ve nüfus artış hızının yıllara göre değişimine ulaşılamaz. Ayrıca aritmetik nüfus yoğunluğu ve şehir-kır nüfus oranları da nüfus piramitlerinden elde edilemez.

CEVAP: C

5. Sanayi ve ticaretin geliştiği şehirler göç aldığından dolayı daha fazla erkek nüfusa sahiptir. Bu duruma İstanbul, Bursa, Antalya ve Gaziantep şehirleri örnek verilebilir. Kırsal alanlarda ise ekonomik imkânların yetersizliğinden dolayı erkek nüfus, çalışmak amacıyla bulunduğu yeri terk ederek göç etmek zorunda kalır. Kastamonu ve Tunceli bu nedenle göç vermektedir. Bu illerde kadın nüfus erkeklerden daha fazladır.

CEVAP: A

6. Ortanca yaş, yeni doğan bebekten en yaşlıya kadar nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe doğru sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. Ortanca yaş aynı zamanda nüfusun yaş yapısının yorumlanmasında kullanılan önemli göstergelerden biridir. Doğum oranının fazla olması, ortanca yaşın düşük olmasının temel sebebidir.

CEVAP: B

7. Şehirleri kırsal yerleşmelerden ayıran en önemli özelliklerden biri sahip oldukları işlevsel yapılardır. Türkiye'de şehirlerin oluşmasında ve gelişmesinde tek bir fonksiyon etkili olabileceği gibi birden fazla fonksiyon da etkili olmuştur. Ancak bir fonksiyon diğerlerine göre ön plana çıkmaktadır. Zonguldak madencilik, Antalya turizm, Kırşehir tarım şehridir.

CEVAP: B

8. Doğu Karadeniz'de yer şekillerinin engebeli, su kaynaklarının bol olması evlerin birbirinden uzakta kurulduğu dağınık yerleşme dokusunu ortaya çıkarmıştır. Orta Anadolu'da yer şekillerinin nispeten düz, su kaynaklarının kısıtlı olması toplu yerleşme dokusunu ortaya çıkarmıştır.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Yaylalar ikamet süresine göre sürekli yerleşme özelliği göstermez. Geçici yerleşmelerdir. Hayvancılıkla geçinen insanların yaz aylarında kullandıkları yerleşmelerdir. Genellikle esas yerleşmelere göre yüksekte kurulurlar.

CEVAP: C

10. Ağıllar küçükbaş hayvancılık yapan insanların kullandıkları geçici yerleşmelerdir. Çoban barınağı ve çitlerle çevrili bir alandan oluşur. Küçükbaş hayvancılığın yoğun olarak yağıldığı Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu'da yaygındır.

CEVAP: B

11. Şehirlerin doğru eşleştirmesi şu şekilde yapılır:

I. Hem turizm hem de tarım şehri Antalya'dır
II. Tarım, turizm ve ulaşım şehri İzmir'dir
III. Tarım şehri Yozgat'tır.

CEVAP: C

12. İzmir (I), Ankara (II) ve Antalya (III) yakın çevrelerindeki küçük şehirlerden göç almaktadır. Adana(IV) ve Trabzon (V) göç alan bir merkezlerdir. Ancak haritada göç veren yerler olarak gösterilmiştir. Bu merkezlerde gönü yanlış gösterilmiştir.

CEVAP: E

13. Tarım alanlarının miras yoluyla bölünmesi, ilaç gübre, mazot fiyatlarının yükselmesi, toprakların verimsizleşmesi tarımdan elde edilen gelirin azalmasına neden olmaktadır. Ayrıca makineleşme kırsal kesimde işsizliğe neden olmaktadır. Bu gelişmeler kırdan kente göçün temel ekonomik sebepleridir.

CEVAP: D

14. Uluslar arası yaşam tarzı göçüne katılan Kuzey ve Batı Avrupalı insanlar genellikle Akdeniz ikliminin görüldüğü ülkelere gitmektedir. Bu ülkelerde de sahil şeridinde yer alan turizmle tanınmış yerleşmeler tercih edilmektedir. Seydişehir tarım ve alüminyum sanayisinin geliştiği bir merkezdir. Emekli göçü için tercih edilen alanlardan biri değildir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. **Türkiye'de 1965 yılından itibaren nüfus artış hızının kademeli olarak düşmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?**

A) Nüfus planlaması kanunun çıkarılması
B) Kırdan kente göçün artması
C) Çok çocuklu ailelerin vergi yükünün artırılması
D) Kadın istihdam oranının yükselmesi
E) Eğitim seviyesinin yükselmesi

2. **Aşağıdaki köyden küçük ve köye bağlı yerleşme birimlerinden hangisinin temel ekonomik faaliyeti hayvancılık değildir?**

A) Çiftlik B) Ağıl C) Yayla
D) Kom E) Oba

3. Türkiye'nin nüfus politikaları incelendiğinde farklı dönemlerde farklı politikaların uygulandığı görülmektedir.

Türkiye'de ilk defa aile planlamasına hangi anayasada yer verilmiştir?

A) 1921 Anayasası
B) 1924 Anayasası
C) 1961 Anayasası
D) 1982 Anayasası
E) 2010 Anayasa Değişikliği

4. **1927-2019 yılları arasında Türkiye'nin nüfus artış hızında meydana gelen değişimi gösteren grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

A) Nüfus artış hızında dalgalanmaların olup olmadığına
B) Nüfus miktarının en fazla olduğu yıla
C) Nüfus artış hızının en yüksek olduğu yıla
D) Nüfusun cinsiyet dağılımına
E) Nüfus miktarının en az olduğu yıla

5. Türkiye'de nüfus büyük oranda şehirlerde yaşamaktadır. Bu duruma neden olan en önemli faktör ise geçmişten günümüze kadar olan süreçte kırdan kente yapılan göçlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi kırdan kente göçe bağlı olarak şehirlerde meydana gelen sorunlardan biri değildir?

A) Eğitim ve sağlık hizmetlerinde aksamalar
B) Yoğun trafik ve ulaşım sıkıntıları
C) Tarım topraklarının boş bırakılması
D) Konut sıkıntısı ve çarpık kentleşme
E) Suç oranlarının artış göstermesi

6. **Mevsimlik tarım işçilerinin yoğun olarak göç ettiği iller arasında aşağıdakilerden hangisi sayılamaz?**

A) Adana B) Giresun C) Rize
D) Isparta E) Erzurum

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7.
- Süresine göre sürekli göç.
- Yapıldığı yere göre dış göç.
- Nedenine göre siyasi göç
- İstek durumuna göre zorunlu göç

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen göç sınıflandırmalarının tamamına uymaktadır?

A) Türkiye'den Almanya'ya yapılan işçi göçleri
B) Yunanistan'dan Türkiye'ye yapılan Mübadele göçleri
C) Erzincanlı depremzedelerin Ankara'ya göçleri
D) Türkiye'den İskandinav ülkelerine yapılan beyin göçleri
E) Adıyamanlı tarım işçilerinin Adana'ya göçleri

8. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

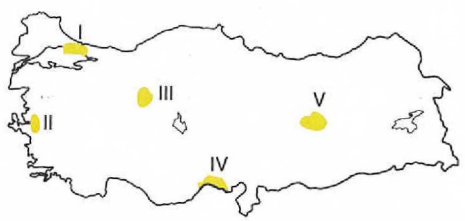

Bu alanlardan hangisi alınan göç miktarının verilen göç miktarına göre fazla olduğu yerler arasında sayılamaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9.
- Antalya kıyıları
- Çatalça platosu
- Kıyı Ege
- Ankara çevresi

Buna göre verilen alanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sık nüfuslanmış alanlar
B) Önemli maden alanları
C) Dağınık yerleşmeli alanlar
D) Büyükbaş hayvancılık yapılan alanlar
E) Deprem riski yüksek alanlar

10. Türkiye'de 1950'lerden itibaren artan tarımda makine kullanımı kırlardan kentlere büyük göçler yaşanmasına neden olmuştur.

Aşağıda verilen alanların hangisinde yaşanan göç faaliyeti üzerinde bu durum etkili olmamıştır?

A) Konya Yöresi
B) Şanlıurfa Yöresi
C) Rize Yöresi
D) Manisa Yöresi
E) Kahramanmaraş Yöresi

11. Türkiye'nin nüfususun yapısal özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Doğum oranları geçmişe göre azalmıştır.
B) Avrupa ülkelerine göre genç bir nüfus yapısına sahiptir.
C) Nüfus büyük oranda şehirlerde yaşamaktadır.
D) Nüfus artış hızı sürekli azalmıştır.
E) Ortalama yaşam süresi geçmişe göre artmıştır.

12. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

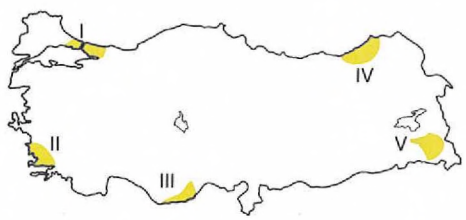

Yukarıdaki haritada taranarak gösterilen alanlardan hangisinde aritmetik nüfus yoğunluğu diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE

13. **Türkiye'de nüfus artış hızının en yüksek olduğu dönem aşağıdakilerden hangisidir?**

A) 1940 - 1945 B) 1945 - 1950

C) 1950 - 1955 D) 1955 - 1960

E) 1960 - 1965

14. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfus sayımlarının yapılmasının amaçlarından birisi değildir?**

A) Sosyal yatırımları planlamak

B) Ekonomik yatırımları planlamak

C) Ülke içindeki göçleri engellemek

D) Kalkınma hamlelerinin kararlarını almak

E) Ülke kaynaklarının yönetimini yapmak

15. **Türkiye'nin 15 - 64 yaş grubu arasındaki kişi sayısı bilindiğine göre aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?**

A) Tarım sektöründe çalışan kişi sayısına

B) Çalışma çağındaki kişi sayısına

C) En çok kişi çalıştıran sektöre

D) Çalışanların en fazla hangi yaş aralığında olduğuna

E) Çalışmayan nüfus oranına

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. 1965 yılında çıkarılan aile planlaması kanunu nüfus artış hızını düşürmeyi amaçlamıştır. Kadının iş hayatına katılması, kentleşme, eğitim seviyesinin yükselmesi ve evlilik yaşının yükselmesi nüfus artış hızını düşürür. Türkiye'de hiç bir dönemde nüfus artış hızını düşürmek için çok çocuklu ailelerin vergi yükü artırılmamıştır.

CEVAP: C

2. Ağıl, yayla, kom ve oba temel ekonomik faaliyeti hayvancılık olan geçici köy altı yerleşmeleridir. Çiftlik adı verilen köy altı yerleşmesinde ise temel ekonomik faaliyet tarımdır ve bu yerleşme kalıcıdır.

CEVAP: A

3. Türkiye'de ilk kez 1982 Anayasası'nda yer alan ve ailelere istedikleri zaman, istedikleri sayıda çocuk sahibi olma hakkı veren aile planlamasıyla nüfus yapısında da önemli değişiklikler meydana gelmiştir.

CEVAP: D

4. Türkiye'de nüfus artış hızı eksi değere hiç düşmemiştir. Nüfus artış hızı grafiğinin başlangıç yılında nüfus miktarı en az, en son yılda ise en fazladır. Ancak bu grafikte herhangi cinsiyet yer almaz.

CEVAP: D

5. Tarım toprakların boş bırakılması kırdan kente göçün ortaya çıkardığı bir sorundur. Ancak bu sorun şehirlerde değil kırsal alanlarda yaşanmaktadır.

CEVAP: C

6. Erzurum'da iklim koşulları etkisiyle tarımsal faaliyetler oldukça sınırlıdır. Yılda bir kez hasat yapılan bu ilde iş gücüne duyulan ihtiyaç azdır. Adana, Giresun, Rize ve Isparta'da çay, fındık, elma, pamuk gibi yoğun iş gücü isteyen tarım ürünleri yetiştirildiği için bu iller mevsimlik tarım işçisi göçü almaktadır.

CEVAP: E

7. Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan mübadele göçleri zorunlu olarak yapılan siyasi göçlerdir. Geri dönmemek üzere(sürekli) ve başka ülkeye yapıldığı için dış göç sınıfına girer.

CEVAP: B

8. İstanbul (I), İzmir (II), Ankara (III), Adana ve Mersin (IV) göçle nüfus alan ve nüfus yoğunluğu fazla olan alanlardır. Doğu Anadolu bölgesi genel olarak göç vermektedir. Bu bölgede yer alan Tunceli en çok göç veren illerden biridir.

CEVAP: E

9. Soruda verilen alanlar Çatalca Platosu, Kıyı Ege ovaları, Antalya kıyıları ve Ankara çevresidir. Bu alanların ortak özelliği Türkiye'nin sık nüfuslanmış alanları olmalarıdır.

CEVAP: A

10. Tarımda makineleşmeyle birlikte Türkiye'de sürülemeyen araziler sürülmeye başlanmıştır. Bu durum tarım arazilerinde bir artışa sebep olurken azalan iş gücü ihtiyacı ile de kırlardan kentlere göçlerin yaşanmasına sebep olmuştur. Ancak zaten dağlık ve engebeli olan Rize Yöresi'nde tarımda makineleşme olmadığından buna bağlı göç yaşanmaz.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

11. Türkiye'de nüfus artış hızı sürekli azalmamıştır. Nüfus artış hızında dalgalanmalar görülmektedir. İkinci dünya savaşında azalan nüfus artış hızı savaş sonrasında hızlı bir şekilde yükselmiş, 1960lardan sonra azalma eğilimine girmiştir.

CEVAP: D

12. Türkiye'de aritmetik nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu alan İstanbul çevresidir. Aritmetik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun yüzölçüme bölünmesi ile bulunmaktadır. İstanbul çevresi yaşayan kişi sayısının en fazla buna rağmen yüz ölçüm çok küçük olan bir alan olduğundan aritmetik nüfus yoğunluğu oldukça fazla çıkmaktadır.

CEVAP: A

13. Türkiye'de nüfus artışını etkileyen temel faktör doğal nüfus artışıdır. Doğumlarla ölümler arasındaki farka doğal nüfus artışı adı verilir. Türkiye'nin doğal nüfus artışı incelendiğinde özellikle 1950'lerden itibaren ölüm oranlarında, 1960'lardan itibaren ise doğum oranlarında düşüş görülmektedir. Nüfus artış hızının en yüksek olduğu sayım dönemi ise 1955-1960 olmuştur.

CEVAP: D

14. Türkiye'de sayımlarla nüfusun nitelik ve nicelik özelliklerine ait istatistiki bilgiler toplanır. Sosyal ve ekonomik alanlardaki yatırımları planlamak, kalkınma hamlelerinin kararını almak ve ülke kaynaklarının yönetimi için nüfusun yapısal özelliklerine ait bilgilere ihtiyaç vardır.

CEVAP: C

15. 15 - 64 yaş grubu çalışma çağındaki nüfus olarak ifade edilmektedir. 15-64 yaş aralığındaki insan sayısından çalışma çağındaki kişi sayısına kesin olarak ulaşılabilir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye'de eğimli ve engebeli olan yöreler genellikle seyrek nüfusludur.

Yukarıdaki ifadeyi kullanan bir kişi örnek olarak aşağıdakilerden hangisini gösteremez?

A) Yıldız Dağları bölümü
B) Sinop ve çevresi
C) Biga Yarımadası
D) Hakkâri bölümü
E) Doğu Karadeniz

2. Aşağıda Türkiye'de 1935 – 2016 yılları arasında nüfus artış hızını gösteren grafik verilmiştir.

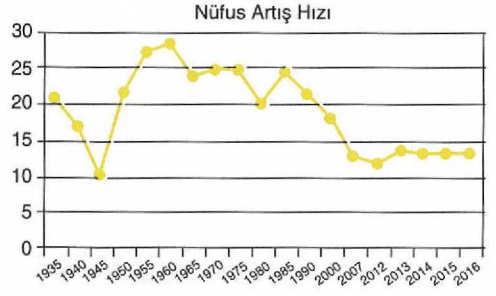

Grafikten yararlanılarak aşağıda verilenlerden hangisine ulaşılamaz?

A) Türkiye'nin nüfus sayısı sürekli olarak artmıştır.
B) 1935 - 1945 sayım dönemleri arasında nüfus artış hızı sürekli olarak düşmüştür.
C) 1985'den 2016'ya kadar nüfus artış hızı sürekli olarak düşmüştür.
D) 1965 ve 1985'de nüfus artış hızları birbirine yakındır.
E) 2013 - 2016 yılları arasında nüfus artış hızı fazla değişmemiştir.

3. Aşağıdaki tabloda bazı köy altı yerleşmelerinin ikamet süreleri ve özellikleri verilmiştir.

Mahalle	Sürekli	Köylere bağlı 2 - 3 evden oluşan yerleşmeler.
Ağıl	Geçici	Küçükbaş hayvancılık amaçlı yerleşmelerdir.
Kom	Geçici	Büyükbaş hayvan otlatma amaçlı kurulur. Doğu Anadolu'da yaygındır.
Oba	Geçici	Otlak olarak kullanılan alanlardır.
Yayla	Sürekli	Akdeniz ve Karadeniz'de yaygındır.

Tabloda verilen köy altı yerleşmeleri ile ilgili bilgilerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

A) Mahalle
B) Ağıl
C) Kom
D) Oba
E) Yayla

4. **Türkiye'nin nüfus özellikleri düşünüldüğünde aşağıda verilenlerden hangisinde son yıllarda artış olduğu söylenemez?**

A) Nüfus miktarı
B) Tarımsal nüfus yoğunluğu
C) Nüfus yoğunluğu
D) Yaşlı nüfus oranı
E) Ortalama insan ömrü

5. Türkiye'de günümüzde nüfusun niteliğini ve niceliğini arttırmaya yönelik politikalar uygulanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisinin görülmesi halinde Türkiye'de nüfusun hızlı artmasının sorun olmadığı söylenebilir?

A) Nüfusun ülke genelinde dengeli dağılması
B) İç göçlerin fazla olması
C) İnsanların temel gereksinimlerinin karşılanmasında güçlük yaşanmaması
D) Ortalama yaşam süresinin kısa olması
E) İşsizlik oranlarının değişmemesi

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. İç Anadolu Bölgesi'nde aritmetik nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının altındadır.

İç Anadolu Bölgesi'nde aritmetik nüfus yoğunluğunun Türkiye ortalamasının altında olması aşağıda verilen özelliklerden hangisine bağlanabilir?

A) Tarımda birim alandan elde edilen verimin düşük olmasına

B) Yıllık yağış miktarının az olmasına

C) Tarım alanlarının geniş olmasına

D) Tarım alanlarında sulamanın yetersiz olmasına

E) Bölgenin toplam alanının büyük olmasına

7. **Aşağıda verilen illerden hangisinde ortanca yaş diğerlerinden daha yüksektir?**

A) Ağrı B) Şırnak

C) Sinop D) Mardin

E) Siirt

8. Aşağıda Türkiye'de belirlenmiş yıllarda cinsiyete göre şehirli nüfusun oranları verilmiştir.

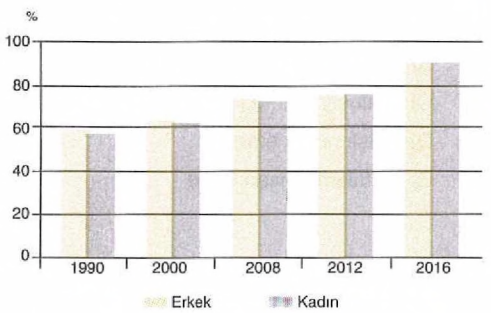

Grafikten yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Şehirlerde yaşayan toplam nüfusun oranı sürekli olarak artmıştır.

B) Şehirlerde yaşayan kadınların oranları sürekli olarak artmıştır.

C) Kentlerde yaşayan erkeklerin oranı sürekli olarak artmıştır.

D) Şehirlerde yaşayan erkeklerin oranı ile şehirlerde yaşayan kadınların oranı arasındaki fark giderek artmaktadır.

E) Verilen yıllarda şehirli nüfus oranı 2016 yılı dışında % 80 den azdır.

9. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangisinde doğurganlık oranı yüksek olduğu hâlde nüfus artış hızı düşüktür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Türkiye'de aritmetik nüfus yoğunluğu arttığı halde tarımsal nüfus yoğunluğu azalmaktadır.

Tarımsal nüfus yoğunluğunun azalmasında;

I. Beyin göçünün hızlanması

II. İkincil ve üçüncül ekonomik faaliyetlerin hızlı gelişmesi

III. Kadın erkek oranlarının birbirine yakın olması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II

D) II ve III E) Yalnız III

11. I. Çevresindeki bitki örtüsü

II. Ekonomik etkinliklerin niteliği

III. Akarsu ve göllere göre konumu

IV. Nüfus sayısı

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri bir yerleşmenin köy ya da kent yerleşmesi sayılmasında ölçüt olarak kabul edilemez?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV

D) II ve III E) III ve IV

HOCAWEBDE

12. Çalışma çağındaki nüfus dilimi içinde bulunan ve belirli bir işi olan nüfus "çalışan nüfus" veya "aktif nüfus" olarak nitelenir. Cumhuriyetin ilk yıllarında çalışan nüfusun %80'den fazlası tarım sektöründe istihdam edilmiştir. İlerleyen yıllarda tarım sektöründe çalışanların oranı azalıp, sanayi ve hizmet sektöründe çalışan nüfus oranı artmıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında,

I. kırdan-kente göç,

II. ekonomik kalkınma seviyesinin yükselmesi,

III. doğum oranlarının azalması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve III E) II ve IV

13. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

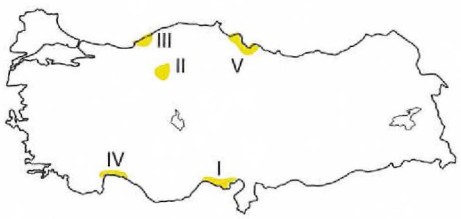

Haritadaki numaralı yerlerden hangisinin nüfuslanmasında turizm etkinliklerinin payı fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. I. Tuz Gölü çevresi

II. Iğdır Ovası

III. Menteşe

IV. Küre

Yukarıda verilen yörelerden hangilerinin seyrek nüfuslu olması yer şekillerinin engebeli yapısıyla açıklanamaz?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

15. **Elazığ çevresinin nüfuslanmasında etkili olan temel faktör aşağıdaki yerlerden hangisinin nüfuslanmasında da etkili olmuştur?**

A) Adana B) Bursa
C) Zonguldak D) Kocaeli
E) Antalya

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Yıldız Dağları, Sinop, Biga Yarımadası ve Hakkâri bölümünde yeryüzü şekilleri engebeli olduğu için nüfus yoğunluğu azdır. Doğu Karadeniz'in özellikle kıyı kuşağında yeryüzü şekilleri engebeli olmasına rağmen nüfus yoğunluğu fazladır.

CEVAP: E

2. 1985'den sonra nüfus artış hızının sürekli düştüğü doğru değildir. 1985 – 2012 arasında nüfus artış hızı sürekli düşmüş, ancak 2013'de az da olsa artmış ve daha sonra fazla değişmemiştir. Diğer seçeneklerde verilenler grafikten elde edilebilecek bilgilerdir.

CEVAP: C

3. Yaylalar ikamet süresi bakımından sürekli değil geçici yerleşmelerdir. Özellikle yaz mevsiminde kullanılmaktadırlar.

CEVAP: E

4. Türkiye'nin nüfus miktarı her geçen gün arttığı için kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu da artmaktadır. Türkiye de son yıllarda sağlık alanında yapılan yatırımlar sonucu sağlık hizmetleri gelişmiştir. Bu durum ortalama yaşam ömrünü uzatmıştır. Böylece yaşlı nüfus giderek artmaktadır. Ancak İnsanlar kırsal kesimlerden kente göç ettiğinden tarımda çalışan nüfus oranı her geçen gün azalmaktadır.

CEVAP: B

5. Nüfusun hızlı artmasının doğurduğu en önemli sorunlardan biri insanların temel gereksinimlerinin karşılanmasında güçlük yaşanmasıdır. Bu konuda güçlük yaşanmıyorsa nüfus artış hızının yüksek olması soruna neden olmaz.

CEVAP: C

6. Aritmetik nüfus yoğunluğu bir yerde yaşayan toplam nüfusun miktarının oranın toplam yüz ölçümüne bölünmesiyle elde edilir. Eğer ki toplam nüfus yüz ölçümünden büyükse aritmetik nüfus yoğunluğu fazla çıkar. Ancak toplam yüz ölçüm toplam nüfusa yakın veya fazla ise aritmetik nüfus yoğunluğu az çıkar. Verilmiş olan bölgeler bu bilgiler doğrultusunda değerlendirildiğinde İç Anadolu Bölgesi'nde aritmetik nüfus yoğunluğu azdır bunun en önemli sebebi bölge yüz ölçümünün çok geniş olması nüfusun ise az olması etkilidir.

CEVAP: E

7. Ülkemizde ortanca yaş nüfus oranı giderek yükselmektedir. Sebebi doğurganlık oranlarının azalması ve ortalama yaşam süresinin uzamasıdır. Ülkemizde ortalama yaşam süresi en uzun olduğu bölge Karadeniz'dir. Verilen iller içerisinde Sinop'ta ortanca yaş en yüksektir.

CEVAP: C

8. Grafikten yararlanılarak şehirlerde yaşayan erkeklerin oranı ile şehirlerde yaşayan kadınların oranı arasındaki farkın giderek artmadığı, azaldığı anlaşılmaktadır. Diğer seçeneklerde verilenler grafikten elde edilebilecek bilgilerdir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE

9. Türkiye'de Doğu Anadolu Bölgesi'nde doğum oranı fazla olmasına rağmen nüfus artış hızı düşüktür. Çünkü burada insanların çalışabileceği ve geçimini sağlayabileceği sanayi alanları olmadığı için insanlar göç etmektedirler. Verilen haritada en uygun yer V numaralı merkezdir.

CEVAP: E

10. İkincil ve üçüncül ekonomik faaliyetlerin hızlı gelişmesi ile ülke ekonomisi gelişmektedir. Gelişmiş ülkelerde tarımda daha az çalışanla daha çok üretim yapılabilir. Bu yüzden tarımsal nüfus yoğunluğu düşebilir.

CEVAP: C

11. Bir yerleşmenin kent ve köy yerleşmesi olarak belirlemesinde 2 temel faktör etkilidir. Bunlar nüfus miktarı ve temel ekonomik faaliyetlerdir. Nüfusu 2000'den az olan yerleşmeler köy yerleşmeleridir. Buralarda daha çok tarım ve hayvancılık ön plandadır. Ancak şehir yerleşmelerinde nüfus miktarı fazla olup sanayi, hizmet sektörü ön plandadır. Bitki örtüsü, akarsu ve göllerin olması veya olmaması köy ve kent yerleşmelerinin ayrımında kullanılmaz.

CEVAP: B

12. Türkiye'de tarım sektöründe çalışanların oranının azalıp, sanayi ve hizmet sektöründe çalışan nüfus oranının artmasında ekonomik kalkınma seviyesinin yükselmesi ve nüfusun büyük oranda şehirlerde yaşamaya başlaması etkili olmuştur.

CEVAP: A

13. Haritada numaralanmış yerlerden I Çukurova çevresini göstermektedir. Bu alanın nüfuslanmasının temel nedeni tarımsal etkinliklerin yoğunluğudur. II numara Ankara çevresidir. Ankara başkent olması nedeniyle sık nüfusludur. III numara Zonguldak çevresi yer altı kaynaklarına bağlı nüfuslanmıştır. V numaralı Samsun çevresi tarım ve ulaşım avantajları nedeniyle nüfuslanmıştır. IV numaralı Antalya ve kıyı kesimi turizme bağlı nüfuslanmış bir alandır.

CEVAP: D

14. Öncüllerde verilen yerlerden Tuz Gölü çevresi ve Iğdır ovası yer şekilleri oldukça sade olan yerlerdir. Bu alanların seyrek nüfuslu olmasının nedeni engebeli arazi yapısı değil kuraklığın fazla olmasıdır. Menteşe ve Küre yöreleri ise engebeli arazi yapısına bağlı tarıma uygun arazi azlığı ve ulaşımın zor olmasından dolayı seyrek nüfusludur.

CEVAP: A

15. Elazığ çevresi Türkiye'de maden çeşitliliğinin en fazla olduğu yerdir. Bu alandan çıkarılan ve işletilen yer altı kaynakları nedeniyle nüfuslanma gerçekleşmiştir. Buna en çok benzeyen yer Zonguldak çevresidir. Taş kömürü ve buna bağlı kurulan demir çelik sanayi nüfuslanma sebebidir. Antalya turizm, bursa ve Kocaeli sanayi adana ise tarım ile nüfuslanmıştır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. Engebeli arazilerde tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.

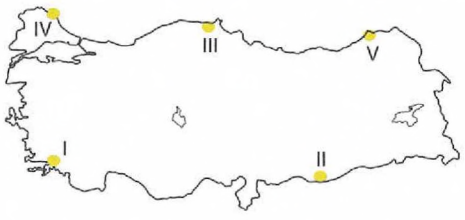

Haritadaki numaralı yerlerden hangisi tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olduğu yerlerden biri değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar taralı olarak numaralarla gösterilmiştir.

Türkiye'de nüfusun görece seyrek olduğu alanlar içinde numaralı yerlerden hangisi yer almaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türkiye'de çeşitli sebeplerden dolayı göç eden nüfusun göç etme nedenleri içinde önemli bir pay ekonomik sıkıntıların yaşanmasından kaynaklanmaktadır. Ekonomik alanda geri kalmış yörelerin itici sebepleri ile gelişmiş yörelerin çekici nedenleri nüfusun göçe zorlanmasında etkili olmaktadır. Bu nedenle ekonomik düzeyi düşük alanlarda bölgesel kalkınma planları yapılarak göçlerin azalması hedeflenmektedir.

Aşağıdaki illerden hangisinde bahsedilen türde planlar olduğu söylenemez?

A) Adıyaman B) Yozgat
C) Gümüşhane D) Kırşehir
E) Kocaeli

4. **Aşağıdakilerden hangisi büyükşehir belediyesine sahip illerden biri değildir?**

A) Sakarya B) Erzurum
C) Zonguldak D) Tekirdağ
E) Malatya

5. **Türkiye'nin 1927 – 1960 yılları arasındaki nüfus yapısı, sayımları ve dağılışına dair aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?**

A) Çalışan nüfus içinde tarım sektöründekilerin payı diğer sektörlerden fazladır.

B) Nüfus artış hızı yüksek olmakla birlikte ortalama yaşam süresi kısadır.

C) Kırsal kesimde yaşayanların oranı kentlerde yaşayanlardan daha fazladır.

D) Nüfus artış hızını artıcı yönde politikalar uygulanmıştır.

E) Nüfus sayımları daima sonu 0 ve 5 ile biten yıllarda yapılmıştır.

6. **Aşağıdaki şehirlerden hangisi akarsu kenarlarında kurulan şehirlere örnek olarak gösterilemez?**

A) Adana B) Amasya
C) Bursa D) Eskişehir
E) Edirne

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Aşağıdaki kentlerden hangisinin gelişiminde diğerlerine göre daha farklı bir fonksiyon etkili olmuştur?**

A) Seydişehir B) Soma

C) Maden D) Alanya

E) Hekimhan

8. Türkiye'deki şehirlerin büyümesinde üslendikleri fonksiyonların payı fazladır. Şehirlerde çıkarılan veya işletilen yer altı kaynakları şehir ekonomisine katkı sağladığından şehirler büyümektedir.

Aşağıdaki şehirlerden hangisinin gelişimi bu açıklamaya uygun düşmez?

A) Soma B) Guleman

C) Edirne D) Seydişehir

E) Batman

9. Aritmetik nüfus yoğunluğu bir diğer ifade ile kilometre kareye düşen insan sayısı bir ilde yaşayan nüfusun il yüz ölçümüne oranıdır.

Aşağıdaki illerden hangisinde aritmetik nüfus yoğunluğu diğerlerinden daha düşüktür?

A) Ankara B) Konya

C) Bursa D) İzmir

E) Adana

10. Türkiye'nin komşu ülkeler ile sınır oluşturan şehirlerine serhat şehri denir.

Aşağıdaki şehirlerden hangisi bu açıklamaya uygun bir şehir örneğidir?

A) Erzurum B) Diyarbakır

C) Çanakkale D) Edirne

E) Bingöl

11. Yaş bağımlılık oranı, çalışma çağındaki yani 15 - 64 yaş arasındaki nüfusun bakmak zorunda olduğu 0 - 14 yaş arasındaki gençler ve 65 yaş üstü yaşlılara oranına denir. Doğurganlığın yüksek olduğu illerde bu oran yüksektir.

Nüfusun yaş yapısı dikkate alındığında aşağıdaki illerden hangisinde yaş bağımlılık oranı daha yüksektir?

A) Şanlıurfa B) Edirne

C) Ankara D) Gümüşhane

E) Tunceli

12. **Aşağıdaki illerden hangisinde kentte yaşayanların oranı kırda yaşayanlardan daha yüksektir?**

A) Bartın B) Ardahan

C) Muş D) Kars

E) Manisa

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. Aşağıdakilerden hangisi sakin şehir unvanı alan yerleşmeler arasında gösterilemez?

A) Mudurnu
B) Göynük
C) Gökçeada
D) Seferihisar
E) İzmit

14. Türkiye nüfusu ile ilgili günümüzde aşağıdakilerden hangisi 1955 – 1960 yılları arasına göre daha azdır?

A) Nüfus miktarı
B) Kentleşme oranı
C) Nüfus artış hızı
D) Nüfus yoğunluğu
E) Aktif nüfus miktarı

15. Aşağıdaki dağlık sahalardan hangisi Türkiye'de yaylacılık etkinlerinin yoğun yapıldığı yerlerden biri değildir?

A) Istrancalar
B) Doğu Karadeniz
C) Orta Toroslar
D) Aydın Dağları
E) Batı Toroslar

HOCAWEBDE

1. Engebeli arazilerde tarım alanları dar ve parçalı olduğundan tarımsal nüfus yoğunluğu fazla çıkmaktadır. Haritadaki yerlerden I menteşe, III Küre Dağları, V Doğu Karadeniz ve IV Yıldız Dağları olduğundan engebeli yerlerdir. Ancak II numaralı Güneydoğu Anadolu'da tarım arazileri oldukça fazladır bu nedenle tarımsal nüfus yoğunluğu azdır.

CEVAP: B

2. Haritada numaralanmış yerlerden I: Doğu ve Güney Marmara'nın doğusunu göstermektedir. Bu alan oldukça sık nüfusludur. II: Menteşe Dağlık Yöresi, III: Orta Toroslar Aladağlar ve Bolkarlar, IV: Çoruh – Kelkit oluğu, V: Hakkâri Dağlık Yöresini göstermektedir. Bu alanlar dağlık – engebeli arazi yapısı nedeniyle oldukça seyrektir.

CEVAP: A

3. Bölgeler arasındaki eşitsizlikleri ekonomik düzey farkını ortadan kaldırmak amacıyla uygulanan planlardan Adıyaman Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Yozgat ve Kırşehir Konya Ovası Projesi (KOP), Gümüşhane ise Doğu Karadeniz Kalkınma Projesi (DOKAP) içinde yer almaktadır. Bu illerde yapılan kalkınma çalışmaları nüfusun göç etme nedenlerini önleyecektir. Ancak Kocaeli gelişmiş ve göç alan bir yer olduğundan herhangi bir kalkınma planı içinde değildir.

CEVAP: E

4. Türkiye'de merkez ve ilçeler ile ilçelere bağlı köyler dâhil toplam il nüfusu 750.000 üzerinde olan iller büyükşehir olarak ilan edilmiş ve 2020 yılı itibarıyla Türkiye'de büyükşehir olarak ifade edilen il sayısı 30 olmuştur. Zonguldak nüfusu yaklaşık 600.000 olduğundan büyükşehir statüsünde değildir.

Büyükşehir Belediyesi olan iller Listesi:

Adana	Mersin	Şanlıurfa	Tekirdağ
Ankara	İstanbul	Hatay	Muğla
Antalya	İzmir	Manisa	Mardin
Bursa	Kayseri	Balıkesir	Malatya
Diyarbakır	Kocaeli	Kahramanmaraş	Trabzon
Erzurum	Konya	Van	Ordu
Eskişehir	Samsun	Aydın	
Gaziantep	Sakarya	Denizli	

CEVAP: C

5. Türkiye'nin 1927 – 1960 yılları arasındaki nüfus yapısı, sayımları ve dağılışına bakıldığında tarım sektöründe çalışanların oranının %80 olduğu görülür. Kırsal kesimde yaşayanların oranı kentlerde yaşayanlardan daha fazladır (kırsal oranı 1927'de 75.75 ve 1960 yılında 68.08 olduğundan şehir oranından yüksektir). Nüfus artış hızı ‰ 25'ler dolayındadır. Ancak 1927 yılında ilk sayım yapılmış ancak sonu 0 ve 5 ile biten yıllarda yapılan periyodik sayımlar 1935'ten sonra başlamıştır.

CEVAP: E

6. Türkiye'deki nüfusun dağılışında su kaynaklarına yakın olan yerlerde sıklaşma görülür. Akarsuların bulunduğu yerlerde yerleşmeler kurulmuş ve günümüzün şehirlerine dönüşmüştür. Türkiye'de akarsu kenarlarında kurulan şehirlere örnek olarak Adana, Amasya, Eskişehir, Edirne ve Antakya verilebilir. Bursa dağ eteğinde kurulmuştur.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

7. Seçeneklerde verilen kentlerden Soma Linyit kömürüne bağlı, Seydişehir alüminyum işletmelerine, Maden Bakır işletmelerine bağlı, Hekimhan Demir yataklarına bağlı gelişen maden kentleridir. Ancak Alanya'nın temel gelişimi turizmdir.

CEVAP: D

8. Şehirlerde çıkarılan veya işletilen yer altı kaynakları şehir ekonomisine katkı sağladığından gelişen şehirlere maden şehri adı verilir. Zonguldak, Elazığ (İlçeleri Maden ve Guleman), Batman, Manisa Soma, Konya Seydişehir bu şehirlere örnektir. Edirne'nin gelişimi tarihsel süreç boyunca bulunduğu coğrafi konumdan kaynaklanmıştır.

CEVAP: C

9. Bu soruda dikkat edilmesi gereken en önemli detay Konya dışındaki tüm illerin nüfusunun Konya'dan fazla olması buna karşın yüz ölçümlerinin Konya'da küçük olmasıdır. En büyük yüz ölçüme sahip il Konya olduğundan ve diğer illerden daha az nüfusa sahip olduğundan Konya'da kilometre kareye düşen insan sayısı diğer illerden daha az olacaktır.

CEVAP: B

10. Türkiye'nin komşu ülkelerine geçiş noktalarında bulunan ve jeopolitik öneme sahip olan kentlerinden biri Edirne'dir. Bu kent Osmanlı Dönemi'nden beri başkentlik yapmış ve sınır kenti olma ünvanını korumuştur. Seçeneklerde verilen diğer kentler herhangi bir ülke ile sınır konumunda değildir.

CEVAP: D

11. Yaş bağımlılık oranı, çalışma çağındaki yani 15 - 64 yaş arasındaki nüfusun bakmak zorunda olduğu 0 - 14 yaş arasındaki gençler ve 65 yaş üstü yaşlılara oranına denir. 0 - 14 yaş grubunun Doğu ve Güneydoğu'da doğum oranlarının yüksek olmasına bağlı fazla olması nedeniyle bu bölgelerde yaş bağımlılık oranı yüksektir.

CEVAP: A

12. Türkiye'de kentleşme oranının % 93'lere dayanmasına rağmen hala bazı illerin kırsal alanda yaşayan nüfus oranı kentlerden fazladır bu iller: Muş, Kars, Bartın ve Ardahan'dır.

İller	Kır Nüfusu	Kent Nüfusu
Muş	219707	189102
Kars	146476	138934
Bartın	111722	86527
Ardahan	58047	39272

CEVAP: E

13. 1999 yılında İtalya'da başlamış citta (İtalyanca şehir) ve Slow (İngilizce yavaş) sözcüklerinin birleşimidir. Sakin şehirler seçilirken bu yerleşmelerin yaşamındaki sadeliğe bakılmaktadır. İlk sakin şehir unvanı alan yer İzmir'e bağlı Seferihisar (2009) olmuştur. Kocaeli merkez ilçesi olan İzmit günden güne büyüyen sanayi yerleşmesidir.

CEVAP: E

14. 1955 – 1960 yılları arası Türkiye'de nüfus artış hızının en yüksek olduğu dönem olmuştur. Bu dönemde yıllık artış ‰ 28 olmuşken günümüzde bu artış ‰ 13,9 olmuştur. Ancak günümüzde kentleşme oranı, Nüfus yoğunluğu, Nüfus miktarı, Aktif nüfus miktarı daha fazladır.

CEVAP: C

15. Türkiye'nin yüksek dağlık bir ülke olması yaylacılık faaliyetleri bakımından olumlu etki yapmıştır. Gerek hayvan otlatma gerekse serinlemek amacıyla yaylacılık yapılmaktadır. Batı ve Orta Toroslar serinlemek amacıyla yaz aylarında kullanılan yaylalara sahiptir. Karadeniz dağlarındaki yaylalar geçmişte hayvan otlatma amacıyla kurulmuşken günümüzde bazıları turizme kaymaya başlamıştır. Ege'de Aydın dağları çevresi yaylacılığı etkinliklerle yapılmaktadır. Yıldız (Istrancalar) dağları kuşağında yaylacılık yoktur.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

1. Türkiye'de 1950 yılından itibaren kırdan kente ilk göç hareketleri başlamış 1980 yılından itibaren göçler hız kazanmıştır. Bu göçler sonucunda kentlerde mekânsal sorunlarda artış yaşanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi kırdan kente göçlerin kentlerde ortaya çıkardığı mekânsal sorunlardan biri değildir?

A) Gecekondulaşma
B) Uydu kentlerin kurulması
C) Trafik ve gürültü kirliliği
D) Eğitim ve sağlık aksamaları
E) Sanayi tesislerinin şehir içinde kalması

2. Türkiye'de km^2 ye 108 kişi düşmektedir. Ancak nüfus ülkemizde düzenli bir dağılış göstermez.

2019 TÜİK verilerine göre aşağıdakilerden hangisi nüfusu en çok olan beş ilden birisi değildir?

A) İstanbul B) Ankara
C) İzmir D) Adana
E) Antalya

3. Aşağıdaki grafikte Türkiye'de 1940 – 2018 yılları arasında kır ve kent nüfusu sayılarının değişimi verilmiştir.

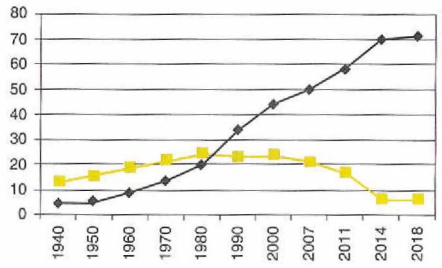

Özellikle 1980 yılından sonra kent nüfusunun kır nüfusuna göre çok hızlı artmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kentlerde doğurganlık oranının düşük olması
B) Köylerde doğurganlık oranının yüksek olması
C) Türkiye'de ortalama yaşam sürelerinin uzaması
D) Okullaşma oranlarının artması
E) Köyden kente göçlerin hızlanması

4. **Aşağıda verilen alanların hangisinde nüfusun yoğun olması Çukurova ve çevresinde nüfus yoğunluğunun fazla olmasıyla aynı nedene bağlıdır?**

A) Çatalca-Kocaeli platosu
B) Ankara çevresi
C) Orta Karadeniz kıyıları
D) Antalya çevresi
E) Eskişehir çevresi

5. Yaşadığımız kentte insanlar büyük oranda madencilik ile uğraşmaktadır. Halkın en önemli geçim kaynağı linyit kömürü işletmeleridir. Burada madencilikle birlikte sadece maden işçiliği değil çıkarılan linyitlerin paketlenmesi, ulaştırılması gibi birçok sektör ortaya çıkmıştır. Ayrıca kentin büyümesi diğer hizmetlerin de gelişmesine katkı sağlamıştır.

Yukarıdaki bilgileri veren bir kişinin aşağıdaki kentlerden hangisinde yaşadığı söylenebilir?

A) Seydişehir B) Tavşanlı
C) Murgul D) Divriği
E) Zonguldak

6. İlk nüfus sayımı 1927 yılında gerçekleştirilmiştir. 1935 sayımından sonra her beş yılda bir yapılan sayımların 1990 yılından sonra her 10 yılda bir yapılması kararlaştırılmıştır. Daha sonra adrese dayalı nüfus kayıt sistemine geçilerek yerinde sayımlara son verilmiştir.

Türkiye'de adrese dayalı nüfus kayıt sistemine kaç yılında geçilmiştir?

A) 2005 B) 2006 C) 2007
D) 2008 E) 2000

7. **Türkiye'de göç ve göç edilen yerler değerlendirildiğinde ve son yıllarda göç hareketinin yönü oranlandığında en büyük oranın aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verildiği söylenebilir?**

A) Kırdan kente
B) Kentten kıra
C) Kırdan kıra
D) Kentten kente
E) Yurt içinden yurt dışına

HOCAWEBDE

8. **Aşağıdaki köy altı yerleşmelerden hangisinin kurulmasında diğerlerine göre farklı bir fonksiyon etkili olmuştur?**

A) Çiftlik B) Yayla C) Dam D) Kom E) Ağıl

9. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

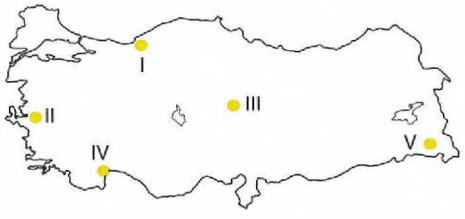

Yukarıdaki haritada işaretlenen alanlardan hangisinde doğum hızı ve anne başına düşen çocuk sayısı diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Türkiye'de 1927 yılından günümüze kadar aşağıdakilerden hangisinin sürekli artış gösterdiği söylenemez?**

A) Kır ve şehir nüfusu arasındaki farkın
B) Nüfus sayısının
C) Aritmetik nüfus yoğunluğunun
D) Şehirleşme oranının
E) 15 - 64 yaş arasındaki nüfus sayısının

11. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

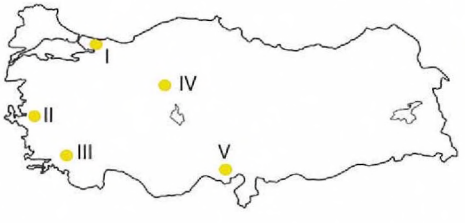

Yukarıdaki haritada verilen yörelerden hangisi nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu yörelerden biri değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıdaki seçeneklerde beş kent ve dördünün gelişim nedeni verilmiştir.

- Taş kömürü ve demir çelik sanayisine bağlı gelişen kent
- Kıyı turizmine bağlı nüfuslanarak gelişen kent
- Tarımsal etkinliklere bağlı gelişen kent
- Gelişmiş bir limana sahip gelişen kent

Aşağıdaki kentlerden hangisinin temel gelişim nedenine yer verilmediği söylenebilir?

A) Antalya B) Zonguldak C) Batman D) İzmir E) Rize

13. **Türkiye'de yer alan kırsal yerleşmeler ikamet süresine göre sınıflandırıldığında aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlış olur?**

	Kırsal Yerleşme	İkamet Süresi
A)	Ağıl	Geçici
B)	Divan	Sürekli
C)	Mahalle	Sürekli
D)	Yayla	Geçici
E)	Oba	Sürekli

14. I. İklim koşulları
II. Ulaşım koşulları
III. Sanayi ve ticaret koşulları
IV. Yer şekilleri

Türkiye'de nüfusun dağılışı düşünüldüğünde yukarıda verilen koşullardan hangilerinin elverişli olduğu yerlerin tamamında nüfus yoğunluğunun fazla olduğu söylenemez?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

15. I. Artvin çevresi
II. Adıyaman çevresi
III. Rize Yöresi
IV. Ergene havzası

Yukarıda verilen alanlardan hangileri iklim ve yer şekillerine bağlı olarak toplu yerleşmelerin görüldüğü alanlardandır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE

1. Türkiye'de 1950'lerden başlayarak 2000'lere kadar yoğun yaşanmış kırdan kente göç olgusu kentlerde beraberinde bazı mekânsal sorunları getirmiştir. Bu sorunların başında artan nüfusun konut ihtiyacı karşılanamadığı için ortaya çıkan gecekondulaşma (çarpık kentleşme), alt yapı eksikleri (eğitim ve sağlık aksamaları), sanayi tesislerinin şehir içinde kalması ve trafik ve gürültü kirliliği başlıca mekânsal sorunlardır. Ancak uydu kentler çok sayıda kişinin düzenli planlı yerleşimini sağladığı için sorun değil çözümdür.

CEVAP: B

2. Türkiye nüfusu ve yoğunluğu her geçen gün artmaktadır. Mevcut büyükşehirler nüfuslarını gün geçtikçe artırmaktadır. İstanbul birinci sırada olmak üzere diğer büyük nüfuslu şehirler sırasıyla Ankara, İzmir, Bursa, Antalya'dır. Adana 6. Sırada yer almaktadır.

CEVAP: D

3. Türkiye'de özellikle 1950lerden sonra yoğun bir kırdan kente göç hareketi başlamıştır. Öyle ki 1985lere gelindiğinde artık kentlerde yaşayanların oranı kırda yaşayanları geçmiştir. Kırsal kesimde yaşanan geçim zorlukları kentlerin ise çekici yönleri kır kent dengesinin kentlerin lehine çözülmesine neden olmuştur.

CEVAP: E

4. Çukurova çevresi sahip olduğu geniş verimli Alüvyal ova toprakları nedeniyle tarımsal verimin yüksek olduğu bir yerdir. İklim koşullarının da desteği ile bu alanda yetişen ürünler ekonomik değeri yüksek endüstriyel ham madde olan ürünler olmaya başlamıştır. Bu durum ekonomik düzeyin artışı ile birlikte dışarıdan göç alınmasını sağlamıştır. Benzer bir durum Orta Karadeniz'de Bafra ve Çarşamba ovalarının olduğu Samsun'da da yaşanmaktadır.

CEVAP: C

5. Seçeneklerde verilen kentlerin tamamı madencilik etkinliklerine bağlı nüfuslanmış yerlerdir.

Ancak üst bilgiden yola çıkıldığında "Yaşadığımız kentte insanlar büyük oranda madencilik ile uğraşmaktadır. Halkın en önemli geçim kaynağı linyit kömürü işletmeleridir." İfadesinde geçen linyit kömürü seçeneklerdeki kentlerden bir tek Kütahya ilçesi Tavşanlı'ya aittir.

CEVAP: A

6. İlk nüfus sayımı 1927 yılında gerçekleştirilmiştir. 1935 sayımından sonra her beş yılda bir yapılan sayımların 1990 yılından sonra her 10 yılda bir yapılması kararlaştırılmıştır. 2000 yılında sokağa çıkma yasağı uygulanan son evde sayım yapılmıştır. 2007 yılında ise adrese dayalı nüfus kayıt sistemine geçilmiştir. Seçeneklerdeki diğer tarihlerde özel bir nüfus gelişmesi yoktur.

CEVAP: C

7. Türkiye'de 1950lerden itibaren yoğun olarak yaşanan kırdan kente göç hareketi 1985'ten sonra kentlerdeki nüfuslanmanın kırdan daha fazla olmasıyla sonuçlanmıştır. 2000lerden sonra kentlerin nüfusları iyice artmış artık kentler kendi aralarında en fazla göçü alıp vermeye başlamıştır. Kentleşme oranının neredeyse %93'lere geldiği Türkiye'de artık göçler en çok kentlerden kentlere olmaktadır.

CEVAP: D

8. Köy altı yerleşmesi olarak isimlendirilen köylerden daha küçük idari açıdan ise köye bağlı yerleşmelere köy altı yerleşmeleri denilir. Bu yerleşmelerin ortaya çıkmasında temelde iki fonksiyon etkilidir. Bunlar tarım veya hayvancılıktır. Seçeneklerdeki yerleşmelerden Yayla, Ağıl, Dam, Kom hayvancılık amacıyla kurulan yerleşmeler iken Çiftlik tarım yerleşmesidir.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

9. Türkiye doğum oranlarının yüksek olduğu yerler Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerdir. Bu bölgelerde kadın başına düşen çocuk sayısı, kaba doğun hızı, doğal nüfus artış gibi göstergeler oldukça yüksektir.

CEVAP: E

10. Türkiye'de Cumhuriyet tarihi boyunca nüfus miktarı daima artmıştır. Buna bağlı olarak nüfus yoğunluğu, 15 -64 yaş arasındaki nüfus miktarı da artmıştır. Kentleşme sürekli artış gösterirken kır nüfusu sürekli azalmıştır. Ancak kır kent nüfusu 1980- 1985 arasında bir kez eşitlendiğinden fark sürekli artmıştır denilemez.

CEVAP: A

11. Haritadaki numaralı yerlerde I Doğu Marmara'dır. Bu alan Türkiye'de nüfus yoğunlaşmasının en fazla olduğu alandır. II İzmir çevresi, IV Ankara çevresi V adana çevresi diğer sık nüfuslu yerlerdir. III numara Menteşe Yöresidir. Dağlık engebeli bu alan en seyrek nüfuslu yerlerden biridir.

CEVAP: C

12. Üst bilgide verilenlerin eşleştirmesi yapıldığında;

- Taş kömürü ve demir çelik sanayisine bağlı gelişen kent: Zonguldak
- Kıyı turizmine bağlı nüfuslanarak gelişen kent: Antalya
- Tarımsal etkinliklere bağlı gelişen kent: Rize
- Gelişmiş bir limana sahip gelişen kent: İzmir

Batman'a ait bilgi yoktur. Batman için petrol yataklarından söz edilmesi gerekir.

CEVAP: C

13. Köy altı yerleşmesi olarak isimlendirilen köylerden daha küçük idari açıdan ise köye bağlı yerleşmelere köy altı yerleşmeleri denilir. Bu yerleşmelerin kalıcı ya da geçici olmasında temelde iki faktör etkilidir. Bunlar tarım veya hayvancılıktır. Tarım yerleşmeleri kalıcı hayvancılık yerleşmeleri geçicidir. Ağıl, Kom, Dam, Yayla ve Oba geçicidir.

CEVAP: E

14. Türkiye'de günümüzde nüfuslanmalar daha çok fiziki değil beşeri ve ekonomik faaliyetlere bağlıdır. Ulaşım, sanayi, turizm ve ticaretin yapıldığı yerler iklim açısından olumsuz olsa dahi sık nüfuslanmaktadır. Her iklimi güzel olan ya da yer şekillerinin sade olduğu yer sık nüfuslu değildir.

CEVAP: B

15. Türkiye'de kırsal kesimdeki yerleşmelerin toplu ya da dağınık olmasında temel belirleyiciler iklim ve yer şekilleridir. Yer şekillerinin dağlık engebeli olduğu su kaynaklarının bol olduğu Karadeniz'de dağınık yerleşmeler yaygındır. Karasal iklime sahip su kaynaklarının sınırlı olduğu yerlerde toplu yerleşmeler yaygındır.

CEVAP: D

HOCAWEBDE

1. I. Enlem
II. Yer şekilleri
III. Bitki örtüsü
IV. İklim özellikleri

Türkiye'de nüfus ve yerleşmenin dağılışında doğal faktörlerden en fazla etkili olan özellikler yukarıdakilerden hangileridir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. **Tuz Gölü çevresinin Türkiye'nin nüfus yoğunluğu en az olan yerleri arasında olmasında;**

I. yer şekilleri,
II. iklim özellikleri,
III. tatlı su kaynakları,
IV. enlem

faktörlerinden hangilerinin olumsuz etkilerinin belirleyici olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Verimli ovalar ve çevreleri nüfusun arttığı yerler arasındadır.

Aşağıdakilerden hangisi çevresinde nüfus ve yerleşmenin çok yoğun olduğu ovalar arasında <u>değildir</u>?

A) Yüksekova B) Gediz Ovası
C) Çukurova D) Adapazarı Ovası
E) Bursa Ovası

4. Türkiye dünyadaki ilk yerleşim alanlarının ortaya çıktığı toprakların bulunduğu bir ülkedir. Dünyanın en eski yerleşmeleri arasında bulunan (UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesine alınmış olan) Çatalhüyük (Konya) aynı zamanda ilk şehir yerleşmelerinin örneklerindendir.

Anadolu'da ilk şehirlerin ortaya çıkmasında;

I. turizm,
II. tarım,
III. ticaret,
IV. madencilik

etkinliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Türkiye'de bakı etkisine bağlı olarak yerleşmeler daha çok dağların güney yamaçlarında yoğunlaşmıştır.

Haritada verilen yerlerin hangisinde yerleşmelerin dağılışı yukarıda verilen açıklamaya <u>ters düşer</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Toplam nüfusun toplam yüz ölçüme bölünmesi ile aritmetik nüfus yoğunluğu bulunmaktadır.

Türkiye'de aritmetik nüfus yoğunluğunun en az ve en fazla olduğu iller sırası ile hangileridir?

A) Tunceli, İstanbul B) Ardahan, Ankara
C) Bayburt, İstanbul D) Tunceli, Yalova
E) Konya, İstanbul

HOCAWEBDE

7. **Aşağıdaki yerleşmelerden hangisinin yoğun nüfuslanmasında diğerlerine göre farklı bir ekonomik faaliyet etkili olmuştur?**

A) Batman B) Zonguldak C) Mersin
D) Soma E) Divriği

8. Türkiye'de nüfusun dağılımına bakıldığında genellikle kıyı bölgelerin iç bölgelere göre daha yoğun nüfuslu olduğu görülmüştür.

Buna göre aşağıda verilen alanlardan hangisi yukarıda verilen yargıyı desteklemez?

A) Doğu Karadeniz kıyıları
B) Çandarlı Körfezi çevresi
C) Menteşe yöresi
D) Çukurova çevresi
E) Çatalca-Kocaeli platosu

9. **Türkiye'de bir yörede kent nüfusunun artmasında aşağıdakilerden hangisinin artışı en fazla etkili olmaktadır?**

A) Endüstri kuruluşlarının
B) Hayvancılıktan elde edilen gelirlerin
C) Mimarlık hizmetlerinin
D) Eğlence merkezlerinin
E) Tarım ürünü çeşitlerinin

10. Türkiye'de çalışanların yaş ortalaması Avrupa ülkelerine göre düşüktür.

Türkiye'de çalışanların yaş ortalamasının düşük olması aşağıdaki özelliklerden hangisinin sonucudur?

A) Gelişmiş ülke olmasının
B) Nüfus artış hızının yüksek olmasının
C) Nüfusun dengesiz dağılmış olmasının
D) Dağınık yerleşmelerin fazla olmasının
E) Doğum oranlarının düşmesinin

11. Aritmetik nüfus yoğunluğu en fazla olan bölge Marmara Bölgesi'dir.

Marmara Bölgesi'nin nüfuslanmasında aşağıdaki özelliklerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

A) Coğrafi Konum B) Yer şekilleri
C) Bitki örtüsü D) Endüstri kuruluşları
E) İstihdam imkânları

12. Ulaşım ağı gelişmiş olan, bölgeler ve ülkeler arasındaki önemli yolların kavşak bölgelerinde yer alan kentlerin ekonomisinde eskiden beri ticaret önemli bir yer tutmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki kentlerden hangisi ticaret kentlerinden biri olarak sınıflandırılmalıdır?

A) Muğla B) Kırklareli C) Kırşehir
D) Gaziantep E) Erzincan

13. Türkiye'de kır yerleşmelerinde kullanılan malzeme iklim, ana kaya vb. özelliklere göre farklılık göstermektedir.

Yukarıda verilen Türkiye haritasında taralı alanlardaki konutlarda kullanılan yapı malzemesi düşünüldüğünde hangilerinde hangisinde kullanılan malzemenin belirlenmesinde iklim belirleyici etkendir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE

14. I. Tarım
II. Hayvancılık
III. Turizm

Karadeniz bölgesinin özellikle doğu kesimlerinde yayla adı verilen köy altı yerleşmelerinin ortaya çıkmasında yukarıda verilenlerden hangisinin etkisi daha fazladır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

15. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfus yoğunluğunun fazla olduğu alanlara örnek olarak gösterilemez?**

A) Verimli tarım alanları
B) Ana ulaşım yollarının kavşak noktaları
C) Sanayinin geliştiği alanlar
D) Arızalı topografyalar
E) Ticaretin geliştiği alanlar

16. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yaşanan göçler ile ilgili yanlış bir bilgidir?**

A) Göçler genellikle doğudan batıya doğrudur.
B) Göçler sonucu şehirlerde çarpık kentleşme önemli bir sorun olmaktadır.
C) Özellikle yaz aylarında tarım alanlarına mevsimlik göçler yapılmaktadır.
D) Göçler en fazla köylerden kentlere olmaktadır.
E) Yer şekillerinin engebeli olduğu alanlarda tarım alanlarının darlığı göçlerin en önemli nedenlerindendir.

17. Evlerin birbirinden uzak olduğu kır yerleşmelerine dağınık yerleşme, evlerin birbirine yakın olduğu yerleşmelere toplu yerleşme denir. Dağınık yerleşmeler Karadeniz Bölgesi'nde, toplu yerleşmeler İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaygındır.

Aşağıdakilerden hangisi Karadeniz Bölgesi'nde dağınık yerleşmenin yaygın olmasının nedenlerinden değildir?

A) Su kaynaklarının fazla olması
B) Başka bölgelere göçlerin fazla olması
C) Engebeli arazinin fazla olması
D) İnsan emeğine dayalı tarım yöntemlerinin yaygın olması
E) Tarım alanlarının yamaçlarda küçük parçalar halinde bulunması

18. Nüfus dağılışında en önemli etken ekonomik gelişmişliktir. Turizm bunlardan biridir.

Aşağıda verilen yerlerden hangisinde nüfuslanma farklı bir nedene bağlıdır?

A) Bodrum B) Çeşme C) Fethiye
D) Ödemiş E) Kuşadası

HOCAWEBDE

1. Türkiye'de nüfus ve yerleşmenin dağılışında doğal faktörlerden en fazla etkili olan özellikler yer şekilleri ve iklim özellikleridir. İklimin ılıman olduğu, yer şekillerinin sade olduğu kıyı ovaları nüfuslanmanın en fazla olduğu yerlerdir.

CEVAP: D

2. Türkiye'de nüfus dağılışında enlem etkili değildir. Tuz Gölü çevresinde yer şekilleri fazla engebeli değildir, bu yüzden nüfusun az olmasında yer şekillerinin olumsuz etkisinden söz edilemez.

Tuz Gölü çevresinde nüfusun az olmasında iklim özellikleri (yağışların az olması) ve tatlı su kaynaklarının az olması etkili olmaktadır.

CEVAP: C

3. Gediz Ovası (İzmir, Manisa), Çukurova, Adapazarı Ovası ve Bursa Ovası nüfus ve yerleşmenin en fazla olduğu ovalar arasındadır.

Yüksekova (Hakkâri) ve çevresinde olumsuz iklim ve engebeli arazi yapısı nedeniyle nüfus ve yerleşme fazla değildir.

CEVAP: A

4. Anadolu'daki ilk şehir yerleşmelerinin ortaya çıkmasında tarım ve ticaret etkinlikleri etkili olmuştur. Turizm 1950'lerden sonra Dünya'da, bilinmeye başlamış Türkiye'de 1990'lardan sonra kentler çıkarmıştır. Madencilik kentleri Cumhuriyetle birlikte kurulmuştur.

CEVAP: C

5. Türkiye'de bakı etkisine bağlı olarak yerleşmeler daha çok dağların güney yamaçlarında yer aldığı halde Karadeniz kıyılarında denize dönük olan kuzey yamaçlarda yerleşmeler daha fazladır. Çünkü Karadeniz'in kuzey yamaçları ılıman iklim nedeniyle daha sıcaktır. Kuzey yamacın daha sıcak olması bakı etkisi ile çelişir.

CEVAP: E

6. Tunceli 84.660 kişi ile nüfusu en az olan ildir. Ayrıca Tunceli km^2'ye düşen 12 kişi ile nüfus yoğunluğu en az olan ilimizdir. İstanbul yaklaşık 15 milyon üzerindeki nüfusu ile Türkiye'de nüfusu en fazla olan ildir. İstanbul km^2'ye düşen 2.900 kişi ile nüfus yoğunluğu en fazla ildir.

CEVAP: A

7. Mersin'in yoğun nüfuslanmasına liman ve ticaret fonksiyonları etkili olmuştur. Diğer şehirler madenciliğe bağlı olarak gelişmiş ve nüfuslanmıştır. Mersin 1800'lü yıllarda birkaç balıkçı barınağı olan bir yerdir. Bu çevrede çıkan ve işlenen maden yoktur.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

8. Kıyı bölgelerinde nüfusun yoğun olmasında sıcaklık ortalamalarının uygun olması etkilidir fakat verilen cevaplarda Menteşe yöresinde iklim koşulları uygun olmasına karşın nüfus çok değildir çünkü arazisi kalkerli ve yer şekilleri engebelidir.

CEVAP: C

9. Türkiye'de kent nüfusunun artmasında verilen bütün öncüller etkilidir. Ancak bunlar içerisinde insanların temel geçim kaynaklarını sağlayan çalışma koşullarını belirleyen faktör sanayi(endüstri) kuruluşlarının varlığıdır.

CEVAP: A

10. Türkiye de doğum oranların fazla olması nüfus artış hızını arttırmaktadır. Bu durumda ülkemizde genç nüfuslu çalışma çağındaki nüfusun oranı oldukça fazladır. Ancak Avrupa ülkelerinde doğum oranı az olduğundan nüfus artış hızı da düşüktür burada çalışanların yaş ortalaması yüksektir.

CEVAP: B

11. Marmara bölgesinde nüfus yoğunluğunun fazla olmasında iklim koşullarının uygunluğu coğrafi konumu nedeniyle kıtaları bağlaması yer şekillerinin sade olması nedeniyle tarım alanlarının fazla olması ulaşım, sanayi kuruluşlarının fazla olmasına bağlı istihdam olanaklarının fazla olması etkilidir. Ancak bitki örtüsü bir yerde nüfusun fazla olmasında yapmış olduğu etki çok azdır.

CEVAP: C

12. Verilen iller içerisinde Gaziantep de yer şekillerinin sade olması ve ulaşıma uygun olması nedeniyle birçok bölgeyi ve ili birbirine bağlayan bir kavşak noktasında yer almaktadır. Bu durum bu ilde ticaretin gelişmesinde etkili olmuştur. Ancak diğer illere baktığımızda yer şekillerinin engebeli olması, ulaşım noktalarının uzağında yer alması nedeniyle ticaret çok fazla gelişememiştir

CEVAP: D

13. Ülkemizde kır yerleşmelerinde kullanılan malzemeler yerleşmelerin bulunduğu mekâna göre değişiklik göstermektedir. Buna göre verilen Türkiye haritası değerlendirildiğinde;

I ve IV numaralı merkezde Karadeniz kıyısında olup yağışın fazla olmasından dolayı orman bakımından zengindir bu çevredeki yerleşmeler Ahşaptan yapılır ve iklim koşulları etkilidir. II numaralı merkezde karstik araziden dolayı jeolojik yapı etkilidir. III ve V numaralı merkezde ise ekonomik gelişmişlikten dolayı betonarme yapılar çoğunluktadır.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

14. Köy altı yerleşmelerinin ortaya çıkmasındaki temel etken hayvancılık faaliyetleri ve tarımdır. Turizmin hiçbir etkisi yoktur. Doğu Karadeniz bölgesinde yer şekillerinin engebeli olmasından dolayı tarım alanları kısıtlıdır. Bundan dolayı insanlar daha çok hayvancılıkla uğraşmaktadır. Hayvancılık amacıyla kurulan ve yazı geçirecek yer alanına gelen yaylalar mevcuttur.

CEVAP: B

15. Nüfusun yoğun alanlarda sanayi, hizmet tarım, faaliyetleri yoğunluktadır. Burada nüfusun fazla olması nedeniyle ulaşım koşullarının gelişmesi nedeniyle ticaret ve pazarlama olanakları da gelişmiştir. Ancak nüfusun yoğun olduğu yerler genel olarak yerşekillerinin sade olduğu alanlardır. Arızalı topografya (Engebeli sarp arazi) yerleşim için uygun değildir.

CEVAP: D

16. Türkiye'de göçlerin meydana gelmesindeki temel sebep geçim sıkıntısıdır. Göçün olduğu yerde çeşitli olumsuz durumlar ortaya çıkmaktadır bunun başında çarpık kentleşme, kentlerde ulaşım, eğitim, sağlık alanında aksamalar meydana gelir. Ülkemizde göçlerin bir kısmı kısa süreli olup tarım ve turizm etkinliklerine bağlı olarak yapılan mevsimlik göçlerdir. Türkiye'deki göçler özellikle doğudan batıya doğru yapılmaktadır. Son yıllarda ülkemizdeki göçler daha çok kentten kente şeklindedir. Kırdan kente göç olmakla birlikte oranı azdır.

CEVAP: D

17. Karadeniz bölgesinde yer şekillerinin engebeli olması nedeniyle tarım alanları birbirinden uzakta küçük parçalar halinde bulunurlar. Ve bu engebeli arazi de makineli tarım yapmak söz konusu olamadığı için geleneksel yöntemlerle tarım yapılmaktadır. Yağışın mevsimlere düzenli dağılışı nedeniyle su kaynakları fazladır. Ancak dağınık yerleşmelerin yaygın olmasında göçlerin fazla olmasının hiçbir etkisi yoktur. Aksine bu göç olayı bir neden olmayıp bir sonuçtur. İnsanlar bu olumsuz nedenlerden dolayı başka yerlere göç ederler.

CEVAP: B

18. Türkiye'de 1990'lı yıllardan sonra ekonomik düzeyin yükselmesi, kentleşmenin artması ve tanıtımın artmasıyla turizm önemli bir sektör haline gelmiş özellikle yaz turizmi yöreleri büyüyüp kentlere dönüşmüştür. Bodrum, Çeşme, Fethiye, Kuşadası'nda nüfuslanmasında turizm faaliyetleri etkiliyken İzmir-Ödemiş'in nüfuslanmasında tarım etkilidir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. **Türkiye'de yapılan nüfus sayımları ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) İlk modern nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır.

B) 1935-1990 yılları arasında sonu "0" - "5" ile biten yıllarda nüfus sayımı yapılmıştır.

C) 1990 yılından sonra nüfus sayımının 10 yılda bir yapılmasına karar verilmiştir.

D) 2007 yılından günümüze kadar adrese dayalı nüfus kayıt sistemi ile nüfus sayımı yapılmaktadır.

E) Türkiye'de yapılan ilk modern sayımın amacı askere alınacakları ve vergi mükelleflerini belirlemektir.

2. **Türkiye nüfusu ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Ülke nüfusu sürekli olarak artmıştır.

B) Nüfus artış hızında dalgalanmalar olmuştur.

C) Kentsel nüfus oranı sürekli artmıştır.

D) Okuryazarlık oranı sürekli artmıştır.

E) Çalışan nüfusun yarıdan fazlası sanayi sektöründe çalışmaktadır.

3. **Türkiye'nin nüfus yoğunluğu göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

A) Kıyı kesimlerin çoğu alanlarında nüfus yoğunluğu fazladır.

B) İç bölgeler genelde nüfus yoğunluğu azdır.

C) Teke ve Taşeli çevresinde nüfus yoğunluğu azdır.

D) Doğu Karadeniz'in kıyı kesimlerinde nüfus yoğunluğu fazladır.

E) Menteşe yöresinde nüfus yoğunluğu fazladır.

4. **Aşağıda verilen bölgelerden hangisinde nüfus yoğunluğu diğerlerine göre daha fazladır?**

A) Menteşe yöresi

B) Yıldız Dağları

C) Tuz Gölü çevresi

D) Çukurova

E) Çoruh - Kelkit oluğu

5. **Türkiye nüfusu ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) İlk modern nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır.

B) 1940 - 1945 yılları arası nüfus artış hızı azalmıştır.

C) Nüfus artış hızı 1955 - 1960 yılları arasında en fazla olmuştur.

D) Nüfus artış hızı sürekli artmıştır.

E) Ülke nüfusu hiçbir dönemde azalmamıştır.

6. **Türkiye nüfusu ile ilgili olarak;**

I. Nüfusun büyük bir kısmı şehirlerde yaşamaktadır.

II. Erkeklerde okuryazarlık oranı kadınlardan daha fazladır.

III. Nüfusun büyük bir kısmı hizmet sektöründe çalışmaktadır.

verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

HOCAWEBDE

7. Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) açıkladığı 2011 yılına ilişkin "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları" dikkate alınarak nüfusu 750.000 aşan 14 şehir, 12 Kasım 2012 tarihi itibarıyla büyükşehir yasa tasarısı ile büyükşehir olmaya hak kazanmış ve Türkiye'deki büyükşehir sayısı 30'a ulaşmıştır.

Buna göre aşağıda verilen illerden hangisi büyükşehir belediyesi özelliğine sahip değildir?

A) Van
B) Ankara
C) Çanakkale
D) Mardin
E) Kayseri

8. **Türkiye'nin yıllara göre nüfus durumunu gösteren bir grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Nüfus artış hızı her dönemde aynı olmamıştır.
B) Cumhuriyetin ilk yıllarında nüfus artış hızı yüksektir.
C) Ülke nüfusu sürekli olarak artmıştır.
D) 1940 -1945 yılları arasında nüfus artış hızında hızlı bir düşüş görülmektedir.
E) Ülke içinde nüfus dengeli dağılmamıştır.

9. Türkiye; coğrafi konumu, fiziki ve beşerî özellikleri bakımından dünya üzerinde yerleşmeye en uygun yerlerden biridir. Ancak her yöresinde aynı yerleşme özelliği ve buna bağlı olarak nüfus yoğunluğu görülmez.

Buna göre aşağıda verilen yerlerden hangisi nüfusun seyrek olduğu bölgeler arasında yer almamaktadır?

A) Yıldız Dağları bölümü
B) Batı Karadeniz kıyıları
C) Menteşe yöresi
D) Teke ve Taşeli platoları
E) Tuz Gölü ve çevresi

10. Türkiye'de ilk kapsamlı nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır. 1935 yılından sonra beş yılda bir yapılmaya başlamıştır. 2007 yılından itibaren adrese dayalı nüfus kayıt sistemine geçilmiştir.

Buna göre, Türkiye'de hangi yıllarda nüfus miktarı sırasıyla en az ve en fazladır?

A) 1935 - 2007
B) 1945 - 2014
C) 2012 - 1955
D) 1945 - 1960
E) 1927 - 2019

11. Günümüzde bütün dünya ülkelerinde en çok üzerinde durulan konulardan biri nüfustur. Bu amaçla dünya da genel olarak üç nüfus politikası geliştirilmiştir.

I. Nüfus artış hızını arttırmak
II. Nüfus artış hızını azaltmak
III. Nüfusun niteliğini ve niceliğini geliştirmek

Buna göre dünya üzerinde uygulanan nüfus politikalarından hangilerini Türkiye geçmişten günümüze doğru uygulamıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

12. Ülkemizde kentlerin gelişmesinde çeşitli fonksiyonlar etkili olmuştur.

Buna göre;

I. Manisa - Turizm,
II. Çanakkale - Liman,
III. Kocaeli - Sanayi,
IV. Batman - Maden

kentlerinin gelişmesinde etkili olan faktörlerden hangisi yanlış verilmiştir?

A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE

13.

Yukarıdaki Türkiye haritasında taralı olarak gösterilen merkezlerin hangilerinin gelişiminde sanayinin payı en azdır?

A) İzmir – Adana
B) Adana – Yozgat
C) Gümüşhane – Adana
D) Yozgat – Gümüşhane
E) İzmir – Gümüşhane

14. I. Yer şekillerinin engebeli olması
II. Su kaynaklarının fazla olması
III. Tarım arazilerinin parçalı olması

Buna göre verilmiş olan etmenlerden hangileri Türkiye'de dağınık yerleşmelerin olduğu yerlerde yaygındır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

15. Ülkemizde köy altı yerleşmeler devamlı ve geçici yerleşmeler olmak üzere ikiye ayrılır. Bu durumu bilen bir gözlemci aşağıdaki Türkiye haritası üzerinde I. merkezden III. merkeze doğru hareket etmektedir.

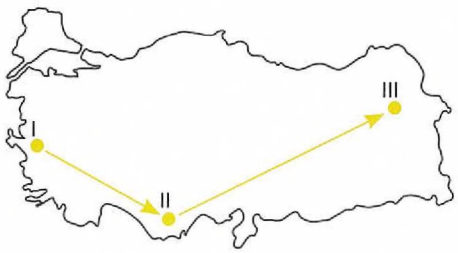

Buna göre bu gözlemci yol boyunca sırasıyla daha çok aşağıdaki hangi yerleşmelerle karşılaşmıştır?

A) Çiftlik – Oba – Kom
B) Mezra – Divan – Yayla
C) Mahalle – Dalyan – Ağıl
D) Dam –Köy –Divan
E) Oba – Ağıl – Mezra

16. **Aşağıda ülkemizde yer alan köy altı yerleşmelerle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Bu yerleşmelerin ekonomisi sadece tarıma dayalıdır.
B) Küçük ve az sayıda konuttan oluşmaktadır bundan dolayı sosyal imkânlar kısıtlıdır.
C) Mahalle ve mezralar bir köyden ayrılmış, fakat idari fonksiyonu olmadığı için köy sayılamayan yerleşmelerdir.
D) Yaylalar köye bağlı idari birimler içerisinde en yaygın olanıdır. Günümüzde geleneksel yaylacılık anlayışı değişmeye başlamıştır.
E) Bu yerleşmelerin ortaya çıkmasında kalabalık ailelerden koparak bağımsız yaşama, devlete ait arazilerin topraksız aileler tarafından kullanılması gibi faktörler etkilidir.

17. Şehirler; idari kültürel, askerî ve ekonomik şehirler olmak üzere fonksiyonlarına göre ayrılırlar.

Bunlara göre aşağıdaki şehirlerden hangisi bir askerî şehirdir?

A) Burdur B) Mersin C) Afyon
D) Gaziantep E) Trabzon

HOCAWEBDE

1. Cumhuriyet Dönemi'nde ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır. 1935 sayımından sonra 5 yılda bir sayıma geçilmiş ve 1990 yılına kadar sürmüştür. Son evde sayım yöntemi 2000 yılında uygulanmış ve 2007 yılında adrese dayalı nüfus kayıt sistemine geçilmiştir. Ancak 1927'de yapılan ilk modern nüfus sayımında herkes (kadın-erkek-çocuk) sayıma katılmıştır. Amaç askerlik ve vergi toplama değildir.

CEVAP: E

2. Türkiye'de geçmişten günümüze kadar nüfus sürekli artmıştır. Nüfus artış hızında zaman zaman dalgalanmalar yaşanmakla birlikte okuryazar nüfus ve kentli nüfus sürekli artmıştır. Ancak hiçbir dönemde sanayide çalışan oranı hizmette çalışanlardan daha fazla olmamıştır.

CEVAP: E

3. Türkiye'de nüfusun dağılışı dikkate alındığında kıyı kesimlerin iç kesimlerden daha fazla nüfuslandığı görülür. Karadeniz'in kıyı kuşağı engebeli olmasına rağmen olumlu iklim nedeniyle sık nüfusludur. Ancak Teke ve Taşeli çevresi karstik arazi nedeniyle seyrek nüfuslu iken Menteşe yöresi engebe nedeniyle seyrek nüfusludur.

CEVAP: E

4. Türkiye'de ulaşım olanaklarının geri kaldığı, engebeli ve karstik arazi yapısına sahip alanlar ile iklimin kurak ve karasal olduğu yerler seyrek nüfusludur. Buna karşın iklim koşullarının ılıman olduğu, verimli tarım alanlarına sahip alanlar sık nüfusludur. Menteşe Yöresi ve Yıldız Dağları engebeden dolayı, Tuz Gölü çevresi ve Çoruh-Kelkit olduğu kurak iklimden dolayı seyrek nüfusludur.

CEVAP: D

5. Türkiye nüfusu Cumhuriyetin ilk sayımı olan 1927'den günümüze kadar sürekli artmıştır. Nüfus artış hızı 1940 – 45 yılları arasında II. Dünya Savaşı nedeniyle azalmıştır. Nüfus artış hızının en yüksek olduğu dönem 1955-60 arası dönemdir. Türkiye nüfusu hiçbir dönemde azalmamıştır ancak bazı dönemlerde artış hızında dalgalanmalar yaşanmıştır.

CEVAP: D

6. Türkiye'nin öncüllerde verilen nüfus özelliklerinden tamamı doğrudur. Çünkü 2019 yılı itibarıyla Türkiye'de nüfusun %92,8'i kentlerde yaşamaktadır. Erkek okuryazarlığı kadınlardan daha yüksek olmakla birlikte çalışan nüfusun yarıdan fazlası hizmet sektöründe çalışmaktadır.

CEVAP: E

7. Türkiye'nin 2019 yılı itibarıyla büyükşehir belediyesi bulunan 30 ili vardır. Son büyükşehir Ordu olmakla birlikte büyükşehir belediyesi bulunan iller şunlardır:

- Adana
- Ankara
- Antalya
- Bursa
- Diyarbakır
- Erzurum
- Eskişehir
- Gaziantep
- Mersin
- İstanbul
- İzmir
- Kayseri
- Kocaeli
- Konya
- Samsun
- Sakarya
- Şanlıurfa
- Hatay
- Manisa
- Balıkesir
- Kahramanmaraş
- Van
- Aydın
- Denizli
- Tekirdağ
- Muğla
- Mardin
- Malatya
- Trabzon
- Ordu

CEVAP: C

8. Türkiye'nin 1935 – 2017 yılları arasındaki nüfus artış hızını gösteren bir grafikten nüfus artış hızının Cumhuriyet'in ilk yıllarında nüfus artışının günümüzden daha fazla olduğu, 1940-45 yılları arasında nüfus artış hızının daha düşük olduğu, nüfus artış hızının yıldan yıla farklı olduğu ve nüfusun sürekli arttığı söylenebilir. Ancak E seçeneğindeki bilgi doğru olmakla birlikte grafikten çıkarılamaz.

CEVAP: E

9. Türkiye'de nüfusun seyrek olduğu alanlar kıyılarda; Sinop, Yıldız Dağları, Gelibolu ve Biga yarımadaları, Menteşe, Teke ve Taşeli yöreleridir. İç kesimlerde Tuz Gölü çevresi, Sivas çevresi, Gümüşhane ve Bayburt çevresi ve Tunceli ile Hakkâri çevreleridir. Batı Karadeniz çevresi taş kömürü ve demir çelik sanayi nedeniyle sık nüfusludur.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

10. Nüfus artış hızına göre ilk sayım yapılan yıl Türkiye nüfusu en az, son sayım yapılan yıl Türkiye nüfusu en fazladır. Çünkü hiçbir sayım döneminde nüfus azalmamıştır. Nüfus daima artar. Buna göre Türkiye'de en az nüfuslu yıl ilk sayım olan 1927, en çok nüfuslu yıl son sayım olan 2019 yılıdır.

CEVAP: E

11. Türkiye'nin geçmişten günümüze (1927-2019) nüfus yapısı incelendiğinde özellikle 1945'ten sonra nüfus artışında ciddi bir artış gözlenmektedir. Bunun temel sebebi seferberlikten sonra devlet teşvikiyle ülke nüfusunu arttırma politikasının izlenmiş olmasıdır. 1960'larda planlı ekonomiye geçildiğinde uygulanan aile planlamasında kısmen de olsa nüfus artış hızını aile planlaması çalışmaları da yapılmıştır. Özellikle 2000 yılından sonra nüfusun niteliğini yani eğitim seviyesini arttırıcı politikalar izlenmiştir. Günümüzde yeniden artırıcı politikalar izlenmeye başlanmıştır.

CEVAP: E

12. Kocaeli Marmara Bölgesi'nde yer alan sanayinin geliştiği bir kenttir. Batman'da ise petrol çıkarımına bağlı madencilik yapılmaktadır. Manisa'nın fonksiyonel gelişiminde sanayi, tarım ve maden etkilidir. Çanakkale liman bakımından gelişmiş bir kent değildir. Liman bulunur. Ancak hinterlandı dar, gelişmemiş bir limandır.

CEVAP: A

13. Haritada verilen illerden İzmir; otomotiv, sigara, boya, deterjan, tarım ürünleri işleyen sanayi kollarının, Adana; otomotiv, mısır, pamuklu dokuma sanayisinin olduğu illerdir. Yozgat ve Gümüşhane'nin gelişiminde sanayinin payı en azdır. Yozgat ve Gümüşhane'de sanayi tesisleri az olmakla birlikte kentlerin gelişimi tarıma dayalıdır.

CEVAP: D

14. Verilen faktörlerin hepsi Türkiye'de dağınık yerleşmelerin üzerinde etkilidir. Yer şekillerinin engebeli olduğu, su kaynaklarının bol olduğu ve tarım arazilerinin parçalı olduğu Karadeniz Bölgesi'nde dağınık yerleşmeler yer almaktadır.

CEVAP: E

15. Haritadaki merkezler değerlendirildiğinde çiftlik ülkemizde daha fazla Ege, Trakya, ve Akdeniz'de yaygındır. Oba ülkemizde daha çok Akdeniz Bölgesi'nde, kom ise en fazla Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülür.

CEVAP: A

16. İdari olarak köye bağlı köyden küçük yerleşmelere köy altı yerleşmesi denir. Köy altı yerleşmelerinde temel geçim kaynağı hayvancılık ve tarımdır ancak tarım yaygın değildir. Aksine tarım kısıtlı iken hayvancılık daha yaygındır. Ayrıca bazı köyaltı yerleşmelerde balıkçılık, ormancılık gibi faaliyetlerde olabilmektedir.

CEVAP: A

17. Burdur Isparta Eğirdir, Manisa Kırkağaç, Kars Sarıkamış askerî bir kenttir. Mersin - liman, Gaziantep - tarım, Afyon - sanayi ve ulaşım, Trabzon, ticaret ve tarım şehridir.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

1. Türkiye nüfus yoğunluğu haritası incelendiğinde nüfusun ülke geneline düzenli dağılmadığı, bazı alanlarda nüfus yoğunluğunun fazla, bazı alanlarda ise az olduğu görülmektedir.

Buna göre aşağıdaki merkezlerden hangisinde iklim koşulları elverişli olduğu hâlde yer şekilleri engebeli olduğu için nüfus yoğunluğunun daha az olduğu söylenebilir?

A) Ergene Bölümü
B) Menteşe yöresi
C) Cihanbeyli Platosu
D) Hakkâri yöresi
E) Doğu Karadeniz kıyı kuşağı

2. Engin Öğretmen nüfus konusunu anlatmadan önce Türkiye'nin 2019 yılı nüfus piramidini tahtaya çizmiştir.

Nüfus piramidini inceleyen öğrenciler aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

A) Toplam nüfus
B) Cinsiyet oranı
C) Genç nüfusun yaşlı nüfusa oranı
D) Nüfus yoğunluğu
E) Çalışma çağındaki nüfus miktarı

3. **Türkiye'de kentleşme oranının artması ve nüfusun eğitim seviyesinin yükselmesi demografik yapıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?**

A) Kırdan kente göçün azalması
B) Bağımlı nüfus oranının artması
C) Nüfus artış hızının azalması
D) Kırsal nüfus oranının artması
E) Birincil sektörde çalışan nüfus oranının artması

4. Türkiye'de tarımsal nüfus yoğunluğunun yıllara göre değişimini gösteren bir tablo incelendiğinde bir azalma olduğu görülmektedir.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

I. kırdan kente göç,
II. tarım arazilerinin genişlemesi,
III. tarımda makineleşme

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

5. Çatalca Kocaeli, Kıyı Ege, Yukarı Sakarya ve Adana Bölümü Türkiye'de nüfus yoğunluğunun fazla olduğu alanlardan bazılarıdır.

Bu alanların ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Enerji tüketiminin fazla olması
B) Eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşımın kolay olması
C) İstihdam olanaklarının fazla olması
D) Madencilik sektöründe çalışanların oranının fazla olması
E) Ulaşım hizmetlerinin gelişmiş olması

6. I. Toprak erozyonunun azalması
II. Çarpık kentleşmenin ortaya çıkması
III. Eğitim ve sağlık hizmetlerinin aksaması
IV. Nüfus artış hızının artması

Türkiye'de kırdan kente göçün sonuçlarıyla ilgili yukarıdakilerden hangileri ortaya çıkmaktadır?

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Nüfus artış hızının çok yüksek olması bazı sorunlara neden olur. Ancak Türkiye'deki bazı gelişmeler ve son dönemlerde uygulanan politikalara bağlı olarak nüfus artış hızı düşmektedir.

Aşağıdaki özelliklerden hangisi görüldüğünde nüfus artış hızının yüksek olması sorun olmaktan çıkar?

A) Dağınık yerleşmeler çoğaldığında
B) Kalkınma hızı yüksek olduğunda
C) İl sayısı artırıldığında
D) Başka ülkelere göçler arttığında
E) Kır ve kent nüfusu birbirine yakın olduğunda

8. Türkiye'de nüfus yoğunluğunun düşük olduğu yerler genellikle arazinin engebeli tarım alanlarının dar olduğu yerlerdir.

Aşağıdaki illerden hangisinde nüfus yoğunluğunun düşük olması bu genellemeye uymaz?

A) Artvin B) Hakkâri C) Muğla
D) Konya E) Kırklareli

9. Kurak yörelerde yerleşmeler genellikle su kaynakları çevresinde yoğunlaşırlar.

Buna göre;

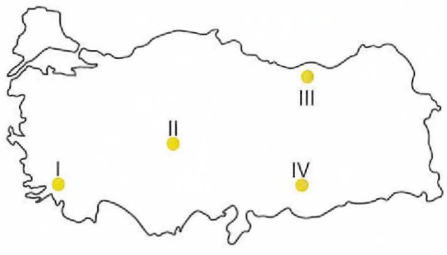

yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangilerinde yerleşmelerin daha çok su kaynakları bakımından elverişli yerlerde yoğunlaştığı söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. **Türkiye'de nüfusun dağılışında sanayinin önemli etkisi olduğunu, sanayinin geliştiği yerlerde nüfusun fazla olduğunu söyleyen bir kişi;**

I. Kocaeli,
II. Gaziantep,
III. Muğla,
IV. Alanya

Kentlerden hangilerini sanayinin gelişmişliğine bağlı olarak nüfuslanmanın olduğu kentlere örnek gösteremez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Türkiye'de bazı bölgelerin nüfusu hızlı artarken, bazı bölgelerin nüfusu yavaş artmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bölgelerin nüfus artış hızını etkilemez?

A) Başka bölgeye olan göçler
B) Başka bölgeden alınan göçler
C) Bölge içindeki göçler
D) Doğum oranları
E) Ölüm oranları

12. Bir ülkenin toplam nüfusunun toplam alanına bölünmesiyle aritmetik nüfus yoğunluğu elde edilir.

Türkiye'nin 1940 – 2019 yılları arasında aritmetik nüfus yoğunluğunun sürekli olarak artması aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

A) İç göçlerin artmasının
B) Şehirli nüfus oranının artmasının
C) Konut yapımının artmasının
D) Ekonominin gelişmesinin
E) Nüfusun artmasının

HOCAWEBDE

13. İstanbul Türkiye'nin nüfusu en fazla olan ilidir.

İstanbul'da nüfusun fazla olmasında aşağıdaki faktörlerden hangisinin önemli bir etkisi olduğu söylenemez?

A) Tarım ürünlerinin çeşitli olması
B) Endüstrinin gelişmiş olması
C) Ticaretin gelişmiş olması
D) Üniversitelerin sayılarının ve öğrenci kontenjanlarının fazla olması
E) Turizm etkinliklerinin gelişmiş olması

14.

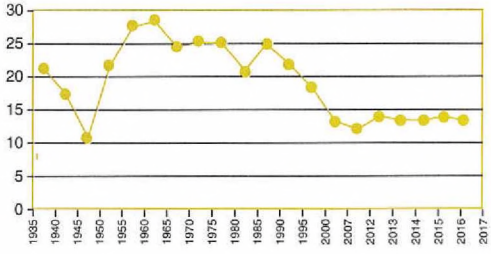

Yukarıdaki grafikte Türkiye'de 1935 – 2017 yılları arasında nüfus artış hızları verilmiştir.

Grafikten yararlanılarak aşağıda verilenlerden hangisine ulaşılamaz?

A) Nüfus artış hızının en düşük olduğu yıl 1945 yılıdır.
B) Türkiye'nin nüfus sayısı bazı yıllarda azalmış, bazı yıllarda artmıştır.
C) Verilen tarihler içinde nüfus sayısının en fazla olduğu yıl 2017 yılıdır.
D) Nüfus artış hızının en yüksek olduğu yıl 1960 yılıdır.
E) 2007 – 2017 yılları arasında nüfus artış hızı binde 10 – 15 arasında gerçekleşmiştir.

15. **Marmara Bölgesi'nde;**

I. Edirne,
II. Sakarya,
III. Çanakkale,
IV. Bursa

illerinden hangilerinin nüfusu diğerleri kadar fazla değildir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

16. Türkiye'de nüfus artış hızı son dönemlerde düşmektedir.

Nüfus artış hızının düşmesi ile;

I. nüfusun ikiye katlanma süresi,
II. genç nüfusun toplam nüfus içindeki payı,
III. nüfus piramidinin tabanının genişliği,
IV. medyan (ortanca) yaş

özelliklerinden hangilerinde artış görülmez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

17. Türkiye'de iklim özelliklerinin elverişli olduğu verimli ovalar genellikle nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu yerlerdir.

Aşağıdaki ovalardan hangisinde nüfus yoğunluğu diğerlerindeki kadar yüksek değildir?

A) Amik Ovası B) Gediz Ovası
C) Malazgirt Ovası D) Bafra Ovası
E) Çukurova

HOCAWEBDE

1. Ergene bölümü ve Cihanbeyli Platosu'nda yer şekilleri sade olduğu hâlde kurak iklim etkili olduğu için, Hakkâri yöresinde ise hem yer şekilleri hem de iklim şartları elverişsiz olduğu için nüfus yoğunluğu azdır. Doğu Karadeniz kıyı kuşağında çizgisel yerleşmeler görülür ve nüfus yoğunluğu fazladır. Menteşe yöresi Akdeniz iklim şartlarına sahip bir yer olmasına karşın dağlık ve engebeli olduğu için seyrek nüfuslu yerlere örnektir.

CEVAP: B

2. Nüfus piramitleri yalnızca bir yılın verilerini göstermektedir. Nüfus piramitlerinde nüfusun yaş ve cinsiyet gruplarına dağılımı verilmektedir. 15-64 yaş arası çalışma çağındaki nüfusu gösterir. 0-14 yaş genç 65 yaş üzeri yaşlı nüfustur. Bunlar grafikten bulunabilir. Ancak nüfus yoğunluğu için ülkenin yüz ölçümü bilinmesi gerekir.

CEVAP: D

3. Kentleşme oranının artması ve eğitim seviyesinin yükselmesi Türkiye'de kadının çalışma hayatına atılmasını artırmış, doğum kontrol yöntemlerinin yaygınlaşmasını ve etkili kullanımını artırmıştır. Bu nedenle nüfus artış hızı azalmıştır.

CEVAP: C

4. Yıllar içinde tarımda makineleşmeyle birlikte kırdan kente göçün arması tarımsal nüfus miktarı ve oranında bir azalma yaşanmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte mera alanları ve bazı orman alanlarının tarıma açılması tarım arazilerinin genişlemesine neden olmuştur. Bu nedenle seçeneklerde verilenlerden hepsi tarımsal nüfus yoğunluğunun azalmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

5. Nüfusun fazla olduğu bu alanlarda genel olarak istihdam olanakları fazla, ulaşım hizmetleri gelişmiş, enerji tüketimi fazla, eğitim ve sağlık hizmetleri gelişmiştir. Ancak bu kentlerin tamamında madencilik sektörü önemli bir konumda değildir.

CEVAP: D

6. Kırdan kente göç ile birlikte tarım topraklarının ekilmemesi ve boş bırakılması toprak erozyonunu artırmaktadır. Ayrıca kente yapılan göçlerle birlikte kentlerde çarpık kentleşme ve eğitim, sağlık hizmetlerinin aksaması sorunları ortaya çıkmaktadır. Nüfus artış hızının yüksek olması kırdan kente göçün sonucu değil nedenidir.

CEVAP: B

7. Kalkınma hızı yüksek olduğu zaman nüfus artışı belli bir düzeye kadar olduğunda fazla sorun yaşanmaz. Ancak kalkınma hızı düşük nüfus artış hızı yüksek olduğu zaman bazı sorunlar yaşanır. Bunlardan en önemlisi işsizliktir.

CEVAP: B

8. Artvin, Hakkâri, Muğla, Kırklareli engebeli arazi nedeniyle nüfus yoğunluğu düşük olan illerdir. Konya engebenin az olduğu bir il olduğu hâlde kurak iklim koşulları nedeniyle nüfus yoğunluğu azdır. (Konya nüfus sayısı fazla olduğu hâlde alanı büyük olduğu için aritmetik nüfus yoğunluğu az olan bir ildir.)

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. I (Menteşe yöresi) ve III (Doğu Karadeniz Bölümü) numaralarla gösterilen yerlerde yağışın fazla olması ve yer altı sularının bol olması nedeniyle su kaynakları nüfus dağılışını fazla etkilemez. Ancak II (İç Anadolu Bölgesi'nin güneyi) ve IV (Güneydoğu Anadolu Bölgesi) numara ile gösterilen yerlerde kurak iklim koşulları ve su kaynaklarının azlığı nüfusun su kaynakları bakımından elverişli olan yerlerde yoğunlaşmasına neden olmuştur.

CEVAP: D

10. Kocaeli ve Gaziantep illeri sanayinin gelişmesine bağlı olarak nüfuslanan illere örnek verilebilir. Ancak Muğla ve Alanya kentleri sanayinin geliştiği kentler arasında değildir. Bu kentlerde daha çok turizm gelişme nedenidir.

CEVAP: E

11. Başka bölgeden alınan göçler ve doğumlar nüfusun artmasına, başka bölgeye olan göçler ve ölümler nüfusun azalmasına neden olur. Bölge içinde yapılan göçler bölge nüfusunun değişmesine neden olmaz.

CEVAP: C

12. 1940-2019 yılları arasında Türkiye'de nüfus sürekli arttığı için aritmetik nüfus yoğunluğu da sürekli artış göstermiştir. Bu süre içinde Türkiye'nin yüz ölçümü değişmemiştir. 1940 öncesinde Hatay'ın katılımı ile yüz ölçümde değişim olmuştur.

CEVAP: E

13. İstanbul'da endüstrinin gelişmiş olması, ticaretin gelişmiş olması, üniversitelerin sayılarının ve öğrenci kontenjanlarının fazla olması, turizm etkinliklerinin gelişmiş olması nüfusun artmasına neden olan özelliklerdendir. İstanbul'da iklim çeşitli olmasına rağmen önemli bir tarım etkinliği yoktur.

CEVAP: A

14. Türkiye'de nüfus sayısı grafikte verilen dönemde sürekli olarak artmıştır. Grafikteki değişim nüfus artış hızının değişimidir. Grafikte hiç eksi değer olmaması nüfusun daima arttığı anlamına gelir. Diğer seçeneklerde verilenler grafikten elde edilebilecek sonuçlardır.

CEVAP: B

15. Bursa ve Sakarya illeri Marmara Bölgesi'nin ve Türkiye'nin nüfusu fazla olan illerindendir. Edirne ve Çanakkale illerinin nüfusu Bursa ve Sakarya illerine göre daha azdır. Edirne ve Çanakkale'de sanayi diğer illere göre azdır. Bu durum fazla nüfuslanmamalarına neden olmuştur.

CEVAP: B

16. Nüfus artış hızı düştüğü zaman nüfusun ikiye katlanma süresi uzar, medyan yaş yükselir. Ancak nüfus artış hızı düştüğünde genç nüfusun toplam nüfus içindeki payı azalır, nüfus piramidinin tabanı daralır.

CEVAP: C

17. Çukurova, Amik Ovası, Gediz Ovası ve Bafra Ovası iklim özelliklerinin elverişli olmasına bağlı olarak tarım ürünleri çeşitliliğinin ve tarımsal üretimin fazla olduğu ovalardır. Bu yüzden bu ovalarda nüfus yoğunluğu fazladır. Malazgirt Ovası'nda (Muş) kurak iklim koşulları nedeniyle tarım ürünü çeşitliliği soruda verilen diğer ovalara göre azdır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. **Aşağıdakilerden hangisinin artışı, Türkiye'deki hızlı nüfus artışıyla açıklanamaz?**

A) Gelir dağılımındaki dengesizliğin
B) İşsizliğin
C) Okul gereksiniminin
D) Alt yapı gereksiniminin
E) İl sayısının

2. I. Doğum oranının yüksekliği
II. Tarım alanlarının genişliği
III. Endüstri kuruluşlarının yoğunluğu

Yukarıdakilerden hangileri Marmara Bölgesi'nde kent nüfusunun hızla artmasında etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Türkiye'de hızlı kentleşme, kentlerdeki yaşamı giderek güçleştirmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, hızlı kentleşmenin yaşandığı yerlerde alınması gereken önlemlerden biri değildir?

A) Büyük kentlerde endüstri tesislerinin ve yerleşmelerin kurulması için uygun alanlar belirlenmelidir.
B) Yeni yerleşim alanlarının altyapı gereksinimleri bitirilmeden yerleşmeye açılmamalıdır.
C) Dere yatakları ancak kurutulduktan sonra iskana açılmalıdır.
D) Yeni alanlar yerleşmeye açılmadan önce zemin etüdü çalışmaları yapılmalıdır.
E) Hizmet planlaması, adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre yapılmalıdır.

4. **Aşağıda belirtilen dönem ve olayların hangisi, Türkiye'de nüfus artış hızının azalmasında daha az etkili olmuştur?**

A) 1918 – 1923 döneminde savaşların yaşanması
B) 1940 – 1945 döneminde II. Dünya Savaşı nedeniyle seferberlik ilan edilmesi
C) 1960 – 1965 döneminde özellikle yetişkin erkek nüfusun işçi olarak yurt dışına gitmesi
D) 1970 – 1980 döneminde kırsal kesimden kentlere olan iç göçün yoğunluk kazanması
E) 1985 – 2010 döneminde eğitim seviyesinin yükselmesi ve kadınların iş hayatına daha fazla katılması

5. **Türkiye'de nüfusun tarihsel gelişimi ve sayım dönemlerine göre nüfus hareketleri göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Yıllık nüfus artış hızının en fazla olduğu dönem 1955 – 1960 yılları arasındadır.
B) En düşük nüfus artış hızı 1940 – 1945 yılları arasındadır.
C) Cumhuriyet Dönemi'nde ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır.
D) Özellikle 1950'den sonra tarım sektöründe çalışanların oranı sürekli azalmıştır.
E) Sayım dönemlerine göre kentsel nüfus, kırsal nüfustan daima fazla olmuştur.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. **Türkiye'de doğurganlık oranının yüksek olmasının aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?**

A) Bölgeler arasında tarımsal nüfus yoğunluğunun farklılık göstermesi

B) Eğitim ve sağlık hizmetlerinin yetersiz kalması

C) Kişi başına düşen millî gelirin azalması

D) Kırdan kente göçün artması

E) Genç nüfus oranının yüksek olması

7. **Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'nin denize kıyısı olan bölgelerinin ortak özelliğidir?**

A) Dağların kıyıya paralel uzanması

B) Kıyı kesiminde nüfusun iç kesimden fazla olması

C) Tarım gelirinin endüstri gelirinden fazla olması

D) Halkın temel geçim kaynağının balıkçılık olması

E) Kıyı boyunca geniş kumsalların bulunması

8. **Türkiye nüfusu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Yer şekilleri ve yükselti nüfus yoğunluğunu etkiler.

B) Kırsal kesimde doğum oranı kentlerdekinden yüksektir.

C) Son yıllardaki hızlı nüfus artışının temel nedeni dışarıda alınan göçlerdir.

D) Nüfusun dağılışı coğrafi bölgeler, bölümler ve yöreler arasında farklılık gösterir.

E) Çalışan nüfusta erkek sayısı kadın sayısından fazladır.

9. I. Kent nüfusunun kır nüfusundan fazla olması

II. Hizmet sektöründe çalışan nüfusun endüstride çalışan nüfustan fazla olması

III. Kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye nüfusunun özelliklerindendir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

10. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin nüfus özelliklerinden biri değildir?**

A) Yıllık nüfus artış oranının sürekli yükselmesi

B) Mevsimlik iş gücü göçünün olması

C) Nüfus yapısının genç ve dinamik olması

D) Nüfus yoğunluğunun giderek artması

E) Hızlı bir kentleşme sürecinin yaşanması

11. **Türkiye nüfusuyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Kıyıyla iç kesimler arasında nüfus yoğunluğu bakımından önemli farklılıklar vardır.

B) Nüfusun dağılışı, iklim ve yer şekilleriyle yakından ilgilidir.

C) Genellikle kış mevsiminin ılık ve yağışlı geçtiği yerlerde nüfus yoğunluğu fazladır.

D) Endüstirinin geliştiği kentlerde, nüfus yoğunluğu mevsimler arasında büyük değişiklik gösterir.

E) Aritmetik nüfus yoğunluğunun fazlalığında illerin yüz ölçümlerinin büyüklüğü önemli bir etkendir.

HOCAWEBDE

1. Bir ülkede nüfusun hızla artışı miktarının fazla olması durumunda kaynaklar toplam nüfusu beslemekte yetersiz kalır ve gelir dağılımında eşitsizlikler oluşur. İstihdam yeterli olmadığında işsizlik ortaya çıkar. Okul çağındaki nüfus artacağından okul gereksinimi artar. Nüfusun eğitim, sağlık gibi altyapı gereksinimleri artar. Ancak nüfusun artışı ile il sayısının artışı paralel değildir. İller yasalara göre yapılır. Nüfus miktarı temel gösterge değildir. Örneğin Alanya 300 bin nüfuslu ilçe iken Bayburt 82 bin nüfusuyla ildir.

CEVAP: E

2. Marmara Bölgesi ekonomik olarak Türkiye'nin en gelişmiş bölgesidir. Nüfus miktarı buna bağlı olarak en yüksektir. Ekonomik olarak gelişmiş yerler nüfusunu doğumlara değil dışarıdan aldıkları göçlere bağlı olarak artırır. Marmara'da tarımsal üretim bölgenin nüfuslanması üzerinde etkili değildir.

CEVAP: C

3. Türkiye'de kırdan kente göçün etkisiyle kentleşme oranı %90'ların üzerine çıkmıştır. İş imkanlarının kırsal kesimde yetersiz olması kentlere yığılmada temel neden olmuştur. Kırdan gelen bu nüfusun kentlere yerleştirmesinde planlama yetersiz kalmış çarpık kentleşme ortaya çıkmıştır. Nüfusun hizmet planlaması yapılması, yerleşmeye uygun alanların önceden tespiti oldukça önemlidir. Ancak kentlerde dere yataklarının doldurularak yerleşmeye açılması taşkına neden olacağından yapılmaması gereken bir planlamadır.

CEVAP: C

4. Türkiye'de Kurtuluş savaşı yıllarında erkek nüfusun savaşlarda büyük oranda hayatını kaybetmiş olması nüfus artış hızının azalmasında etkili olduğundan cumhuriyetin ilk yıllarında nüfus artış hızını artıcı politikalar uygulanmıştır. 1940 – 45 yılları arasında ikinci dünya savaşı nedeniyle 1960lı yıllardan sonra Avrupa'ya işçi göçü verdiğimizden erkek nüfus azalmıştır. 1985'lerden itibaren kadının iş hayatına katılımı doğumları azaltmıştır. 1970'lerden itibaren kırdan kente göçün yaşanması doğrudan artışı azaltmamıştır. O yıllarda yüksek doğumlar yaşanmakta olduğundan nüfus artış hızı da yüksektir.

CEVAP: D

5. Türkiye'de geçmişten günümüze nüfus sayımları ve özellikleri incelendiğinde 1927 yılında ilk modern nüfus sayımının yapıldığı ve daha sonraki yıllarda yapılan düzenli sayımlarda nüfus artış hızının ikinci Dünya savaşı yıllarında azaldığı, savaş sonrası 1955 – 60 yılları arasında en yüksek olduğu görülür. 1960'lardan sonra gerek kırsal nüfusun kentlere göç etmesi gerekse tarım alanlarının genişlemesi nedeniyle tarımsal yoğunluklar azalmıştır. Ancak 1980'li yıllara kadar kır nüfusu daha fazla iken 1985'ten sonra kent nüfusu daha fazla olmuştur.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. Türkiye'de doğurganlık oranı geçmişten günümüze düşmekle birlikte hala dünya ölçeğinde yüksektir. Yüksek doğurganlık genç nüfusun fazla olmasına, eğitim ve sağlık hizmetlerinin yetersiz kalmasına, kırdan kente göçe ve kişi başına düşen milli gelirin azalmasına neden olmaktadır. Bölgeler arası tarımsal nüfus yoğunluğunun farklılık göstermesi bölgelerin tarım alanları genişliği ile ilgilidir.

CEVAP: A

7. Türkiye'nin kıyı bölgeleri olan Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz özellikleri düşünüldüğünde hepsinde dağların kıyıya paralel uzanması ortak özellik değildir. Tarım gelirleri hepsinde endüstriden yüksek değildir ki Marmara en önemli kanıtıdır. Karadeniz kıyı boyu geniş kumsallar bilgisi ile çelişir. Balıkçılık Karadeniz kıyılarında geçim kaynağı iken diğer bölgelerde sanayi, ulaşım ve turizm ağır basar. Ancak tüm bölgelerin kıyı şeridi iç kesimlerden daha nüfusludur bilgisi doğrudur.

CEVAP: B

8. Türkiye nüfusunun yapısal ve dağılışsal özelliklerine bakıldığında çalışan erkek oranının kadından fazla olduğu, kırsal kesimde yüksek doğurganlık yaşandığı, nüfusun bölgeler, bölümler ve yöreler arasında farklılıklar gösterdiği ve engebeli alanlarda nüfusun seyrek olduğu söylenebilir. Ancak nüfus artışının nedeni dışarıdan alınan göçler bilgisi yanlıştır. Son yıllarda Suriyelerin mülteci göçü, Suriyeliler nüfusa eklenmediğinden söylenemez.

CEVAP: C

9. Türkiye nüfusunun yapısal özellikleri ile ilgili öncüllerde verilen bilgiler kıyaslandığında kentli nüfusunun oranının %92,8 olmasıyla I. Öncülün doğru olduğu söylenir. Hizmet sektöründe istihdam edilenlerin oranı çalışan nüfusun yarıdan fazlası olduğundan II. Öncüldeki bilgi de doğrudur. Ancak III. Öncülde kadın oranının erkekten fazla olduğu bilgisi erkek oranının %50,2 olmasından dolayı yanlıştır.

CEVAP: D

10. Türkiye nüfusu ile ilgili seçeneklerde verilen bilgilerden mevsimlik tarıma ve turizme bağlı göçlerin olması, nüfusun genç ve dinamik olması, aritmetik nüfus yoğunluğunun nüfus artışına bağlı sürekli artması ve hızlı bir kentleşmenin yaşanması kent nüfus oranının %90'ın üzerinde olmasından doğrudur. Ancak nüfus artış hızının yıllar içinde sürekli arttığı bilgisi yanlıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki artış günümüzden yüksektir.

CEVAP: A

11. Türkiye nüfusu ile ilgili bilgilerin değerlendirilmesi yapıldığında kıyı kesimlerde ılıman iklim ve iş imkânlarının fazla olmasına bağlı nüfuslanmanın yüksek olması, yer şekilleri ve iklimin nüfus dağılışındaki belirleyici rolü, aritmetik nüfus yoğunluğunun kişi sayısının alana bölünmesinden dolayı illerin yüz ölçümleri ile doğrudan ilgili olduğu bilgileri doğrudur. Ancak sanayinin geliştiği kentlerde mevsimler arası nüfus miktarında büyük değişimler olmaz. Sanayileşmiş yerler sürekli göç alır. Mevsimlik göçler tarıma ve turizme bağlı olarak kıyılarda yapılır.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK COĞRAFYASI
– Sorulara Başlamadan Önce Kısa Bilgiler –

- Modern tarıma İntansif, ilkel tarıma Ekstansif tarım denir.
- Arazi toplulaştırmasının Karadeniz gibi engebeli yerlerde uygulanması zordur.
- Toplam tarım alanının, ekilen alanların ve nadas alanlarının en fazla olduğu il KONYA'dır.
- Türkiye'de toplam tarım alanının en az olduğu il YALOVA'dır.
- 2018 piyasa yılında yeterlilik düzeyi en yüksek ürün Fındık'tır.
- Destekleme alımı yapılmayan ürünler sebzeler, meyveler ve Tütün'dür.
- Devlet kontrolündeki ürünler kenevir, pirinç, haşhaş ve tütündür.
- İki yılda bir iyi ürün veren ürünler fındık, zeytin ve Antep fıstığıdır.
- Sulama ile yetişen ürünler mısır, pamuk, tütündür.
- Kış ılıklığı isteyen ürünler zeytin, turunçgiller, muz ve incirdir.
- Seracılık en fazla Akdeniz'de yapılır.
- Şeker pancarı üretimi kıyılarda ve Güneydoğu Anadolu'da sınırlıdır.
- Çayın %100'ü Karadeniz'de üretilir.
- İklim seçiciliği en az olan ürünler üzüm, kayısı ve elmadır.
- Mısırın Karadeniz'de iç tüketimi fazla olduğundan ticari üretimi Akdeniz'dedir.
- Pamukta GAP ile birlikte sulamanın yapılması nedeniyle Güneydoğu Anadolu birinci sıraya gelmiştir.
- Tarımda tarla alanını artırmak veya çiftçi sayısını artırmak, hayvancılıkta hayvan sayısını artırmak verim değildir.
- Büyükbaş mera hayvancılığı doğal koşullardan etkilenirken, büyükbaş ahır besi hayvancılığı doğal koşullardan etkilenmez.
- En gelişmiş ahır besi Marmara'da yapılır.
- Koyun sayısında Van birincidir.
- Kıl Keçisi sayısında Mersin birincidir.
- Tiftik keçisi sayısında Ankara birincidir.
- En çok bal üretimi Ordu'da yapılmıştır.
- Türkiye'de arıcılık gezici arıcılık şeklinde yapılır. Bu durum yıl boyunca bal üretimi yapılmasını sağlar.
- Demir, krom, bakır gibi madenler, metal halindedir. Çeşitli tuzlar, kükürt, soda, cıva gibi madenler metal hâlde değildir.
- En fazla bakır Karadeniz'de en fazla boksit Akdeniz'de bulunur.
- Tek boksit (alüminyum) işletmesi Konya Seydişehir'dedir.
- İlk krom fabrikası Antalya'da kurulmuştur.
- Mermer, krom, zımpara taşı, bor rezervleri fazlayken fosfat rezervleri oldukça azdır.
- İlk petrol Raman Dağı (Batman) 'da bulunmuştur.
- Linyit rezervleri % 42 ile en fazla Doğu Anadolu'dadır. Ancak en fazla linyit çıkarımı Ege'den yapılır. Bu durumun nedeni Ege'de linyite erişimin Doğu Anadolu'dan daha kolay olmasıdır (Derinlik).
- En büyük Linyit ile çalışan termik santral Afşin – Elbistan A ve B santralleridir.
- Şırnak Silopi'de Türkiye'nin asfaltitle çalışan tek termik santrali kurulmuştur.
- Mersin'de bulunan Ataş rafinerisi 2005 yılından sonra petrol arıtımını durdurmuştur. Yabancı ortaklı bir şirket olan ataş bu tarihten sonra sadece bir depo olarak çalışmaktadır.
- Tuz Gölü altına doğal gaz depolama tesisi yapılmaktadır. Alınan fazla gaz bu alanda depolanacak ve ihtiyaç dâhilinde kullanılacaktır.
- En büyük hidroelektrik santrali Atatürk Barajı'dır.
- Türkiye'nin güneş, enerji üretiminde kullanıldığında bu potansiyelin en fazla olduğu bölge Güneydoğu Anadolu en az olduğu bölge Karadeniz'dir (Doğu Karadeniz Bölümü).
- İlk deneme amaçlı güneş santrali Şanlıurfa Birecik'tedir. Kule tipi santral Mersin'dedir.
- İlk rüzgâr türbini İzmir – Çeşme Alaçatı'daki santraldir (1998).
- Fay sularına bağlı elektrik üretimi yapan tesisler Aydın – Germencik, Denizli – Sarayköy ve Çanakkale – Tuzla'dır.
- İlk Serbest Ticaret Bölgesi Mersin'dir (1987).

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- Dış satımda en büyük paya sahip ürünler sanayi ürünleridir. En çok satılan ürün Otomotiv'dir.
- En çok dış satımı yapılan maden ürünü Mermer'dir (doğal taş ve travertenler).
- Doğal gaz ve petrol en çok alımı yapılan enerji kaynaklarıdır.
- Kara yollarına 1950'li yıllardan sonra önem verilmiştir. Dünya'nın en geniş asma köprüsü Yavuz Sultan Selim Köprüsü'dür. İlk kez iki kıta arasında hızlı tren bağlantısı sağlayacak köprü Yavuz Sultan Selim Köprüsü'dür.
- Ordu'daki Nefise Akçelik tüneli 2007 yılında açılmıştır (Nefise Akçelik Türkiye'de 1km'den uzun tünellerin yapılabileceğini hesaplayan kadın mühendistir 2003 yılında hayatını kaybetmiştir).
- Tamamladığında en uzun tünel olacak OVİT DAĞI TÜNELİ Rize İkizdere ile Erzurum İspir arasında yapılmıştır.
- Günümüzde en çok gelişen yol hava yollarıdır.
- En büyük hava limanı İstanbul hava limanıdır.
- İlk deniz doldurularak yapılan hava limanı Ordu – Giresun arasındadır.
- En büyük kargo hava limanı Şanlıurfa (GAP) hava limanıdır.
- İlk demir yolu 1856 yılında yapımına başlanan ve 1866 yılında tamamlanan İzmir – Aydın demir yollarıdır.
- İlk YHT (Yüksek Hızlı Tren) Ankara – Eskişehir'dir (2009)
- En geri kalmış liman Sinop'tur.
- Frigya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi: Afyonkarahisar, Kütahya, Eskişehir, Ankara, Uşak İlleri
- Troya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi: Balıkesir ve Çanakkale İlleri
- Aphrodisia Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi: Aydın, Denizli İlleri
- Söğüt Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi: Bursa, Bilecik İlleri
- Kapadokya Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi: Aksaray, Kayseri, Kırşehir, Nevşehir illeri
- Göller Bölgesi Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi: Konya, Isparta, Afyon, Burdur illeri
- Hitit Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi: Çorum ve Yozgat illeri
- Urartu Bölgesi Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi: Bitlis ve Van illeri
- GAP Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi: Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak illeri
- Zeytin Koridoru: Bursa İli Gemlik ve Mudanya İlçeleri, Balıkesir İli Gönen, Bandırma ve Erdek İlçeleri, Çanakkale İli Ezine İlçesi
- Kış Koridoru: Erzincan, Erzurum, Ağrı, Kars ve Ardahan İlleri
- İnanç Koridoru: Mersin İli Tarsus İlçesinden başlayarak Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin İlleri
- İpek Yolu Koridoru: Ayaş – Sapanca Koridoru içinde
- Yayla Koridoru: Samsun İlinden Hopa'ya kadar uzanan bölge

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Aşağıdaki tabloda Türkiye'de araziden yararlanma şekilleri ve oranları verilmiştir.

Arazi Kullanımı	1950	2012
Tarla arazisi	18,5	25,2
Bağ bahçe arazisi	1,8	5,5
Çayır ve mera arazisi	48,1	18,6
Orman arazisi	13,2	27,0
Diğer	18,1	23,7

Sadece tabloya göre 1950 - 2012 yılları arasında,

I. Türkiye toprakları genişlemiştir.

II. En fazla artış oranı bağ-bahçe arazisinde gerçekleşmiştir.

III. Tarımda makineleşme sayesinde tarım alanları genişlemiştir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Türkiye'de tarımsal faaliyetler ile tarımsal verimlilik üzerinde doğal ve beşeri faktörler etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisi tarımı etkileyen doğal faktörlerden biridir?

A) İlaçlama B) Gübreleme
C) Makineleşme D) Yeryüzü şekilleri
E) Pazarlama

3. Aşağıdaki Türkiye haritasında iki yöre taralı olarak gösterilmiştir.

Yukarıdaki haritada verilen alanlarda tarım arazilerinin, Türkiye'deki diğer bölgelere göre daha az olmasının sebebi nedir?

A) Nüfusun az olması
B) Engebeli arazilerin varlığı
C) Sulamanın yetersizliği
D) Toprakların verimsiz olması
E) Ulaşımın yeterince gelişmemesi

4. Nadas, tarım alanlarının bir sene boş bırakılıp sonraki sene ekilmesi şeklinde uygulanan bir tarım yöntemidir. Sulama imkânlarının olmadığı alanlarda nadas bırakılan arazi miktarı fazladır.

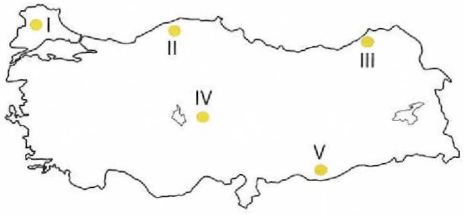

Haritada verilen alanların hangilerinde nadas bırakılan tarım arazileri diğerlerinden daha azdır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

5. **Tarımda makineleşmenin yoğun olarak görüldüğü arazilerde,**

I. Engebe fazladır.

II. Tarımsal verim düşüktür.

III. Kırdan kente göç yaşanır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

6. **Sulama, gübreleme, ilaçlama ve kaliteli tohum kullanma gibi uygulamaların ön planda olduğu bilimsel yöntemlere dayalı tarım metoduna ne ad verilir?**

A) İntansif B) Ekstansif

C) Plantasyon D) Seracılık

E) Organik

7. Aşağıdaki tabloda Türkiye'de tahıl tarımı yapılan arazilerin zamansal değişimi verilmiştir.

Yıl	Tarım Alanı (Milyon ha)	Tahıl Tarım Alanı (Milyon ha)	Oranı
1927	5,5	3,9	70,9
1950	15,9	8,3	52,2
1990	24,2	13,7	56,6
2012	23,8	15,5	65,1

Grafiğe göre,

I. Tahıl tarımı yapılan araziler sürekli genişlemiştir.

II. Türkiye'de tarım yapılan araziler sürekli genişlemiştir.

III. Tahıl üretimi en fazla 1927 yılında gerçekleşmiştir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

8. Aşağıdaki Türkiye haritasında Buğday üretiminin dağılışı verilmiştir.

Yukarıdaki haritaya göre,

I. Türkiye'nin her ilinde buğday yoğun üretilir.

II. Karasal iklim şartlarının hâkim olduğu alanlarda buğday üretimi fazladır.

III. Kıyılarda iklim şartları uygun olmadığı için buğday üretimi azdır.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

9. Aşağıda Türkiye'de yetiştirilen bir tarım ürünü ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- Buğdaydan sonra en çok ekilen tahıldır.
- Sıcak ve soğuğa karşı dayanıklıdır.
- En fazla Konya, Ankara, Şanlıurfa ve Kırşehir çevresinde yetiştirilir.
- Alkollü içecekler sanayisine ham madde sağlar.

Bahsedilen tarımı ürünü hangi seçenekte verilmiştir?

A) Arpa B) Soya C) Tütün

D) Pamuk E) Nohut

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

10. Aşağıdaki haritada hayvan yemi olarak ve gıda sanayisinde kullanılan (Yağ sanayi) bir tarım ürünün Türkiye'deki üretim alanları ve yoğunlukları gösterilmiştir.

Bilgileri verilen tarımı ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Buğday B) Arpa

C) Mısır D) Şeker pancarı

E) Üzüm

11.
- Akarsu boylarında tava adı verilen alanlarda yetiştirilir.
- Üretimi devlet kontrolü altındadır.
- Üretimde Edirne, Samsun ve Balıkesir illeri ön sıralarda yer alır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen tarımı ürünü hangisidir?

A) Arpa B) Ayçiçeği

C) Şeker pancarı D) Zeytin

E) Çeltik

12. Aşağıdaki grafikte 2007-2016 yılları arasında baklagillerin üretim miktarları gösterilmiştir.

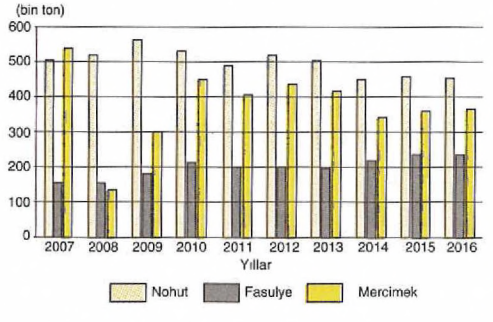

Grafikte verilen bilgilere göre seçeneklerdeki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

A) Tüm yıllarda en az üretilen fasulyedir.

B) Mercimek üretiminde her yıl artış görülür.

C) Tüm yıllarda en çok üretilen nohuttur.

D) En geniş alana ekilen baklagil nohuttur.

E) Tüm baklagillerin üretiminde dalgalanmalar yaşanır.

13. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir tarım ürününün üretim alanları taralı olarak gösterilmiştir.

Yukarıdaki haritada üretim alanları ve üretim yoğunlukları gösterilen tarım ürünü hangisidir?

A) Tütün B) Arpa

C) Turunçgiller D) Zeytin

E) Çeltik

14. Sulama projeleri sayesinde Türkiye'de çok geniş tarım alanları sulanabilir hale gelmiş bu alanlarda daha önce hiç yetişmeyen ya da çok az yetiştirilen tarım ürünlerinin üretim miktarları artış göstermiştir.

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) sayesinde Şanlıurfa'nın üretim miktarı açısından birinci olduğu tarım ürünü hangisidir?

A) Çay B) Pamuk

C) Tütün D) Buğday

E) Çeltik

15. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir tarım ürününün üretim alanları taralı olarak gösterilmiştir.

Yukarıdaki haritada üretim alanları ve üretim miktarları gösterilen tarım ürünü hangisidir?

A) Pamuk B) Keten

C) Mısır D) Çay

E) Ayçiçeği

HOCAWEBDE

1. Türkiye toprakları 1939 yılında Hatay'ın Anavatan'a katılması ile genişlemiş, daha sonra yüz ölçümünde herhangi bir değişiklik olmamıştır. Bağ-bahçe arazisindeki üç kata yakın oransal artış diğer arazilerin artış oranından daha fazladır. Makineleşme tabloya göre doğrudan düşünülemez.

CEVAP: A

2. Yeryüzü şekilleri, iklim, toprak ve su kaynakları tarımı etkileyen doğal faktörlerdendir. İlaçlama, gübreleme, pazarlama, toprak bakımı, makineleşme ve tarımı destekleyen kuruluşlar ise tarımı etkileyen beşeri faktörlerdendir.

CEVAP: D

3. Haritada verilen alanlar Doğu Karadeniz'de Rize, Trabzon çevresi ile Türkiye'nin güneybatısında Muğla çevresidir. Bu bölgelerde tarım arazilerinin dar olmasının temel sebebi arazinin engebeli olmasıdır.

CEVAP: B

4. II numarada yer alan Batı Karadeniz Bölgesi ile III numarada yer alan Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yıl boyu görülen yağışlar nadas yöntemine duyulan ihtiyacı ortadan kaldırmaktadır. I, IV ve V numaralı alanlarda görülen yarı karasal iklimdeki kurak dönemler sebebiyle nadas yöntemi kullanılmaktadır.

CEVAP: C

5. Tarımda makineleşmenin geliştiği alanlar genelde düz alanlardır. Engebeli arazilerde tarım araçlarının çalışması kısıtlıdır. Bir bölgede tarımda makineleşme arttıkça tarımsal verim de artar. Ancak tarımda makineleşme insana gücüne duyulan ihtiyacı azalttığı için o bölgede kırdan kente göçü tetikler.

CEVAP: B

6. Modern tarım yöntemlerinin kullanıldığı tarımsal faaliyetlerin tümüne İntansif tarım denir. Ekstansif tarım metodu ise geleneksel yöntemlerle yapılan geçime yönelik tarım faaliyetleridir. Plantasyon geniş arazilerde ticari amaçlı tek tür tarım ürünü yetiştirilmesidir. Seracılık, kış sıcaklıklarının yüksek olduğu alanlarda kapalı alanda yapılan tarım türüdür. Organik tarım ise tüm sürecin sertifikalı olduğu katkı maddelerinin ve tarım ilaçlarının kullanılmadığı tarım türüdür.

CEVAP: A

7. Tahıl tarımı yapılan araziler 1927-2012 yılları arasında sürekli genişlemiştir. Ancak Türkiye'de tarım yapılan arazi yüz ölçümü 2012 yılında 1990 yılına göre azalmıştır. Tabloda üretim miktarı ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır.

CEVAP: D

8. Rize ve Trabzon'da yaz yağışları fazla olduğu için bu şehirler buğday tarımına uygun değildir. İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Ergene havzası gibi karasal iklim şartlarının görüldüğü alanlarda buğday tarımı oldukça fazladır. Akdeniz ve Ege kıyılarında iklim buğday tarımına elverişlidir. Bu bölgelerde buğday yerine daha fazla getirisi olan tarım ürünleri tercih edildiği için üretim miktarları azdır.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

9. Arpa, buğdaydan sonra en fazla üretilen 2. tahıldır. Soğuk iklime daha dayanıklı olduğundan Buğdaya göre daha yüksek alanlarda yetiştirilebilir. Üretilen arpanın yaklaşık %90'ı bira sanayisinde kullanılır.

CEVAP: A

10. Mısır hayvan yemi olarak kullanılan ve gıda sanayisinin önemli bir hammaddesidir. Karadeniz'de mısır ticari özellik taşımaz, daha çok hanelerin ihtiyacına yönelik üretilir. Konya ve Adana çevresindeki mısırlar yağlık, Ege çevresinde hayvan yemi olarak ekilmektedir.

CEVAP: C

11. Çeltik kabuğu soyulup nihai ürün haline geldiğinde pirinç adını alır. Çimlenmesi için en düşük sıcaklığın 12°C, yetişme döneminde ise sıcaklığın 20-30°C arasında olması gerekmektedir. Yetişme süresi boyunca sulama suyu sıcaklığı 15°C'nin altına düşmemelidir.

CEVAP: E

12. Tüm yıllarda en az üretilen fasulye değildir. 2008 yılında en az üretilen mercimek olmuştur. Mercimek üretimi her yıl artış göstermez, üretiminde dalgalanmalar yaşanır. Tüm yıllarda en çok üretilen nohut değildir. 2007 yılında mercimek üretimi nohuttan daha fazladır. Ekim alanlarının genişliği ile ilgili bir bilgi tabloda bulunmamaktadır. Ancak tüm baklagillerde yıllar arasında üretim miktarları açısından farklar bulunur. Bu durum üretimde dalgalanma olduğunu gösterir.

CEVAP: E

13. Özellikle İzmir, Aydın, Manisa gibi Ege illerinde yetiştirilen tütün ayrıca Samsun ve Adıyaman gibi tamamen birbirinden farklı iklim şartlarının görüldüğü illerde de yetişir. Türkiye'de çok kısıtlı alanda tütün yetiştirilmesinin sebebi devletin uyguladığı kısıtlamadır. Tütün kalitesini korumak adına tütün tarımına her yerde izin verilmez.

CEVAP: A

14. GAP projesi ile birlikte Güneydoğu Anadolu'da sulama imkânları artmıştır. Bu durumla beraber daha önce pamuk tarımında Çukurova ve Ege illeri ön sıralarda yer alırken bu gelişme ile beraber Türkiye'de en fazla pamuk üretilen il Şanlıurfa haline gelmiştir.

CEVAP: B

15. Haritada Doğu Karadeniz'de yoğun olarak üretimi görülen tarım ürünü çaydır. Türkiye'de üretilmeye başlanan çay için tek uygun iklim Doğu Karadeniz'in yıl boyu yağışlı ve ılıman iklimidir. Özellikle Rize ili çay üretiminde ön plandadır.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

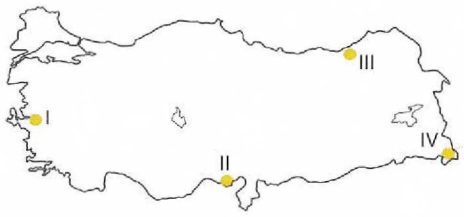

Yukarıda numaralandırılan alanlardan hangilerinde Ekstansif (geleneksel) tarım yöntemleri daha çok kullanılır?

A) I ve II B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

Yukarıda numaralandırılan alanlardan hangilerinde tahıl üretim oldukça azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türkiye'de ekilebilen arazilerin yarısından fazlasında tahıl tarımı yapılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi tahıl türlerinden biri değildir?

A) Buğday B) Şeker pancarı
C) Arpa D) Mısır
E) Çeltik

4.

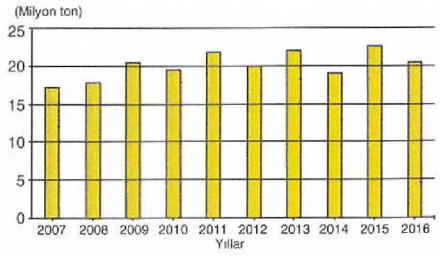

Yukarıda verilen 2007 - 2016 yılları arasında Türkiye'de gerçekleşen buğday üretim tablosuna göre,

I. Buğday üretim miktarı sürekli artış göstermiştir.
II. Üretim 15 milyon tonun altına hiç düşmemiştir.
III. Üretimde dalgalanmalar yaşanmaktadır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

5. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de tarımın geliştirilmesi için yapılan çalışmalardan biri değildir?**

A) İzmir İktisat Kongresinin toplanması
B) Aşar vergisinin kaldırılması
C) Etibank'ın kurulması
D) Tarımda makineleşmenin başlatılması
E) Devlet üretme çiftliklerinin kurulması

6. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir tarım ürününün üretim alanları taralı olarak gösterilmiştir.

Haritada dağılışları ve üretim miktarları gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fındık B) Ayçiçeği
C) Pamuk D) Tütün
E) Çeltik

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye'de yetiştirilen bir tarım ürünü ile ilgili şu bilgiler verilmiştir:

- Amerika kıtasına ait bir ürünken coğrafi keşifler ile tüm Dünya'ya yayılmıştır.
- Kalitenin korunması için devlet tarafından ekim alanları sınırlandırılmıştır.
- Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinden üretilmektedir.

Bahsedilen tarımı ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tütün B) Pamuk C) Haşhaş
D) Yulaf E) Keten

8. Türkiye'de bazı tarım ürünleri ilgili şu bilgiler verilmiştir:

- Yağlık amaçla en fazla Trakya'da üretilir.
- %90'ı bira sanayisinde kullanılır.
- Türkiye'de en çok yetiştirilen tahıl türüdür.
- Akarsu boylarında tava adı verilen alanlarda yetiştirilir.

Aşağıdaki tahıllardan hangisi ile ilgili bilgi verilmemiştir?

A) Buğday B) Arpa
C) Pirinç D) Ayçiçeği
E) Fındık

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir tarım ürününün üretim alanları taralı olarak gösterilmiştir.

Haritada üretim alanları ve miktarları gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çay B) Turunçgiller
C) Şeker pancarı D) Zeytin
E) Tütün

10. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de üzüm tarımı ile ilgili doğru bir bilgidir?**

A) Sadece kıyı kesimlerde yetişir.
B) Samsun, Trabzon ve Rize üretimde ön sıralardadır.
C) İklim ve toprak seçiciliği yüksektir.
D) Büyük kısmı kurutulur geri kalanı sofralık olarak ve alkol sektöründe kullanılır.
E) Soğuğa karşı dayanıklı değildir.

11. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin yetişme alanı Akdeniz iklim bölgesi ile paralellik gösterir?**

A) Çeltik B) Üzüm
C) Tütün D) Pamuk
E) Zeytin

12.

- Tütün
- Kenevir
- Haşhaş
- Pirinç

Yukarıdaki tarım ürünlerinin ortak özelliği nedir?

A) Akdeniz iklim bölgesinde yetiştirilmesi
B) Akarsu kıyılarında yetiştirilmesi
C) Üretimlerinin devlet kontrolünde olması
D) İhracatında Türkiye'nin, Dünya'da 1. sırada olması
E) Tohumlarından yağ elde edilmesi

HOCAWEBDE

13. **Türkiye aşağıdaki tarım ürünlerinin hangisinin üretiminde Dünya'da 1. sırada değildir?**

A) Fındık B) Kiraz

C) İncir D) Kayısı

E) Zeytin

14. Taban suyu seviyesinin yüksek olduğu Alüvyal düzlükler tarım için en elverişli alanlardır.

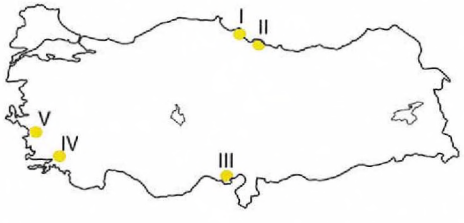

Haritada verilen alanlardan hangisi yukarıdaki açıklamaya örnek oluşturmaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Tarımla uğraşan Esma Hanım, tarımsal etkinlikler ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

- Tarlalarımızı daha hızlı sürmek ve hasadı hızlandırmak için Traktör ve Biçerdöver gibi araçlardan faydalanıyoruz.
- Hasat sonrası çıkan ürünlerimizi toprak mahsulleri ofisine satıyoruz.
- Tarım ürünlerimizde ortaya çıkan hastalıklar ve kemirgenlere karşı bazı yöntemler uyguluyoruz.
- Daha fazla verimi olan melez tohumlar kullanıyoruz.

Esma Hanım'ın verdiği bilgiler tarımı etkileyen faktörlerden hangisine örnek olarak gösterilemez?

A) Tarımı destekleyen kuruluşlar

B) Makineleşme

C) Tohum ıslahı

D) İlaçlama

E) Yeryüzü şekilleri

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Tarım

1. Ekstansif tarım metodu sulama, gübreleme, ilaçlama ve ıslah gibi yöntemlerin uygulanmadığı tamamen doğal şartlara bağımlı tarım türüdür. Bu sebeple Ekstansif tarım metodunun uygulandığı Doğu Anadolu ve Karadeniz gibi bölgelerde tarımsal verim düşük olduğu gibi yıldan yıla tarımsal üretimdeki dalgalanma da fazladır.

CEVAP: E

2. Haritadaki III numaralı alan Doğu Karadeniz'de Rize çevresidir. Bu alan yıl boyunca yağışlı ve arazi yapısı engebeli olduğundan tahıl tarımına uygun değildir. Tahıllar daha çok karasal iklim bölgelerinde üretilmektedir.

CEVAP: C

3. Buğday, arpa, mısır, pirinç, yulaf, çavdar tahıl ürünleriyken, şeker pancarı, zeytin, pamuk, tütün ve kenevir ise sanayi bitkileridir. Sanayi bitkileri sanayi tesislerine hammadde sağlamak için yetiştirilir.

CEVAP: B

4. Buğday üretiminde sürekli artış görülmemektedir. Örneğin 2015 yılında 22 milyon ton civarı olan buğday üretimi 2016 yılında 20 milyon ton civarına düşmüştür. Verilen yılların hiç birinde buğday üretimi 15 milyon tonun altına düşmemiştir. Verilen yılların hepsinde farklı üretim değerlerinin olması üretimde yıldan yıla gerçekleşen dalgalanmanın kanıtıdır.

CEVAP: D

5. İzmir İktisat Kongresinin toplanması sonucunda tarım ve hayvancılığı teşvik edici kararlar alınmıştır. Aşar vergisi çiftçiden alınan %10 oranındaki vergiydi. Aşar vergisi kaldırılınca çiftçinin sırtındaki yük hafiflemiştir. Etibank ise yer altı kaynaklarının işletilmesi için kurulmuş bir kuruluştur. Tarımda makineleşme ile tarımda verimin arttırılması sağlanmıştır. Devlet üretme çiftliklerinin kurulması ile tarım için verimi yüksek türler üretilmeye başlamıştır.

CEVAP: C

6. Çeltik, akarsu boylarında sıcak ve nemli iklim bölgelerinde yetiştirilir. Türkiye'de en çok Trakya'da Edirne çevresinde yetiştirilir. Sıtma hastalığını yayan sivrisinekleri üreten tarım arazileri sebebiyle çeltik üretimi devlet kontrolü altındadır.

CEVAP: E

7. Tütün Amerika kıtasında ilk olarak ortaya çıkmıştır. Coğrafi keşfiler sayesinde tüm Dünya'ya yayılmıştır. Günümüzde sigara sanayisi başta olmak üzere farklı alanlarda da kullanılır. Türkiye'de devlet kaliteli tütünü korumak için ekim alanını sınırlandırmıştır. Ege başta olmak üzere Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu'da üretilmektedir.

CEVAP: A

8. Trakya'da en fazla üretilen ve yağlık amaçlı kullanılan bitki Ayçiçeğidir. Bira sanayisinde üretimin %90'ı arpadan elde edilmektedir. Türkiye'de en çok üretilen tahıl türü buğdaydır. Akarsu boylarında tava adı verilen bölgelerde üretilen tahıl türü ise pirinçtir. Yulaf ise daha çok gıda sanayisinde kullanılan iç bölgelerde yetiştirilen bir tahıl türüdür.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

9. Şeker pancarı iç bölgelerde sulama sayesinde yetiştirilen bir tarım ürünüdür. Türkiye'nin tüm bölgelerinde yetiştirilmeye uygun bir tarım ürünü olmasına rağmen kıyılarda daha yüksek değerli tarım ürünleri ekilmesi sebebiyle tercih edilmez.

CEVAP: C

10. Üzüm, Türkiye'nin her bölgesinde yetişebilen iklim seçiciliği olmayan bir tarım ürünüdür. Üretiminde daha çok Ege illeri öndedir. Manisa, İzmir gibi illerde üretim çok fazladır. Soğuğa karşı dayanıklı bir tarım ürünüdür.

CEVAP: D

11. Çeltik tek bir iklim bölgesinde değil sıcak ve nemli bölgelerde akarsu boylarında yetiştirilir. Üzüm tüm iklim şartlarında yetişebilir. Tütün Akdeniz, Karadeniz ve yarı karasal iklimde yetişebilir. Ancak zeytin büyük oranda Akdeniz ikliminin görüldüğü alanlarda yayılış gösterir. Çünkü Akdeniz ikliminin ana iklim türlerinden biridir.

CEVAP: E

12. Türkiye'de üretilen Tütün kalitesinin yüksek olması sebebiyle ve bu kalitenin korunması amacıyla tütün ekimi devlet tarafından sınırlandırılmıştır. Kenevir ve haşhaş ise uyuşturucu madde yapımında kullanılması sebebiyle devlet kontrolündedir. Sıtma hastalığını yayan sivrisinekleri üreten tarım arazileri sebebiyle çeltik yani pirinç üretimi devlet kontrolü altındadır.

CEVAP: C

13. Fındık, kiraz, incir ve kayısı üretiminde Türkiye, Dünya'da birinci sırada yer alır. Ancak zeytin üretiminde Türkiye, Dünya'da 4. sırada yer alır. İspanya, İtalya ve Yunanistan zeytin üretiminde Türkiye'den daha önde gelir.

CEVAP: E

14. I. Bafra Ovası
II. Çarşamba Ovası
III. Çukurova
V. Selçuk Ovası

Yukarıdaki yerler delta ovalarıdır. Tarım için yüksek verime sahiptir. Ancak IV numarada yer alan Muğla çevresi dağlık bir bölgedir tarım alanları dardır.

CEVAP: D

15. Hasat sonrası elde edilen ürünlerin toprak mahsulleri ofisine satılması tarımı destekleyen kuruluşlara, tarlaların sürülmesi ve hasat için traktör ve biçerdöverlerin kullanılması makineleşmeye, hastalıklara ve kemirgenlere karşı uygulanan yöntemler ilaçlamaya, daha fazla verimi olan melez tohumları kullanmaları ise tohum ıslahına örnektir. Yeryüzü şekillerinin tarım üzerindeki etkisi ile ilgili bir bilgi yoktur.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

1. Aşağıdaki grafiklerde Türkiye'de tarım arazilerinde ekilen tarım ürünlerinin oransal dağılımları ile üretim oranları verilmiştir.

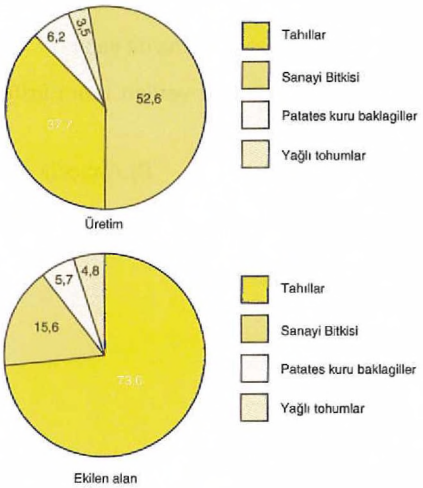

Grafiklerle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) En geniş alana ekilen ürün tahıllardır.

B) En dar alana ekilenler yağlı tohumlardır.

C) En yüksek verim tahıllardadır.

D) En fazla üretim miktarı sanayi bitkilerine aittir.

E) Sanayi bitkilerinin ekim alanı tahıllardan daha azdır.

2. **İlaç sanayisinde kullanıldığı için üretimi devlet kontrolünde olan tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Haşhaş B) Tütün C) Pirinç

D) Üzüm E) Arpa

3. I. Yükseltinin kısa mesafelerde değişiklik göstermesi

II. Farklı iklim tiplerinin görülmesi

III. Yer altı kaynaklarının zengin olması

IV. Aktif volkanların bulunmaması

Türkiye ile ilgili verilen yukarıdaki özelliklerden hangileri tarımsal ürünlerde çeşitliliğe sebep olmamıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler numaralarla gösterilmiştir.

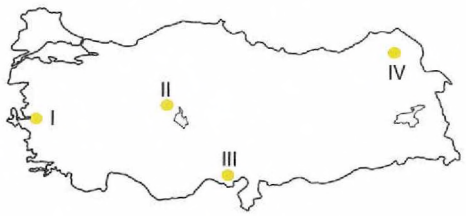

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde İntansif (modern) tarım metotları daha fazla kullanılmaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıdaki grafikte 2007 - 2016 yılları arasında Tütün'ün ekim alanları ve üretim miktarı arasındaki ilişki gösterilmiştir.

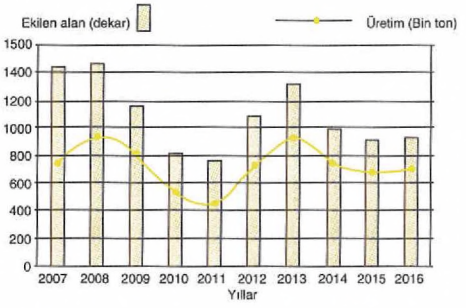

Grafiğe göre:

I. Ekilen alan ne kadar genişse üretim o kadar fazladır.

II. Üretimde dalgalanmalar yaşanmıştır.

III. 2014 yılından sonra üretimde dalgalanmalar azalmıştır.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

HOCAWEBDE

6. Aşağıdaki haritada numaralandırılan iller bazı tarım ürünlerinin üretiminde Türkiye'de birinci sırada yer almaktadır.

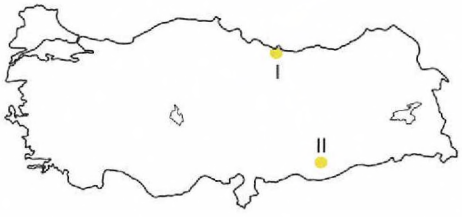

Haritadaki yerlerin üretiminde birinci olduğu tarım ürünleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II
A)	Fındık	Arpa
B)	Çay	Pamuk
C)	Mısır	Buğday
D)	Fındık	Pamuk
E)	Keten	Buğday

7. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler numaralarla gösterilmiştir.

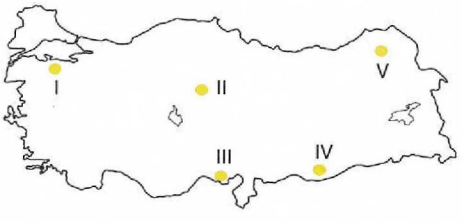

Haritada numaralandırılan alanların hangisi yeşil mercimek üretiminde Türkiye'de birinci sıradadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki haritada bir tarım ürünün yetiştiği tüm alanlar gösterilmiştir.

Haritadaki alanlarda yetiştirilen tarım ürünü hangisidir?

A) Çeltik B) Zeytin C) Çeltik
D) Pamuk E) Muz

9. Türkiye'de yetiştirilen bir tarım ürünü ile ilgili şu bilgiler verilmiştir:

- Gıda maddesi, hayvan yemi ve yağ sanayide hammadde olarak kullanılır.
- Biodizel yapımında kullanılır.
- 1930'lu yıllarda ilk olarak Çorum'da ekimine başlanmıştır.
- En fazla ekimi Adana'da yapılır.

Yukarıda özellikleri verilen tarım ürünü hangisidir?

A) Kanola B) Ayçiçeği
C) Soya Fasulyesi D) Pamuk
E) Arpa

10. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi diğerlerine göre daha dar bir alanda yetiştirilir?**

A) Çay B) Turunçgiller
C) Fındık D) Çeltik
E) Tütün

11. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin sulamaya duyduğu ihtiyaç daha azdır?**

A) Mısır B) Buğday
C) Çeltik D) Şeker pancarı
E) Pamuk

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

12. **Fındık ve İncir üretimi ile ilgili olarak ;**

I. İkisi de aynı iklim bölgesinde yetiştirilir.

II. Üretiminde Türkiye, Dünya birincisidir.

III. İkisi de makineli tarıma uygundur.

gibi bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

13. Kurak ve yarı kurak bölgelerde sadece doğal yollardan tarlaya düşen yağışla gerçekleştirilen tarım türüne kuru tarım adı verilir.

Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi daha çok kuru tarım yöntemiyle yetiştirilir?

A) Nohut B) Mısır C) Çeltik

D) Tütün E) Pamuk

14. Nadas, tarım alanlarının bir yıl boş bırakılıp diğer yıl ekilmesidir.

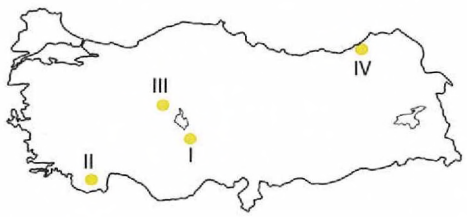

Haritada verilen yerlerden hangilerinde topraklar nadasa daha fazla bırakılmaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

15. Bir çiftçi tarımsal faaliyetleri ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

'Tarım alanlarımızda bir yıl buğday sonraki yıl nohut gibi tarım ürünleri ekiyoruz. Eğer iki yıl peş peşe aynı ürünü ekersek verim düşüyor.'

Çiftçinin bahsettiği tarım yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Plantasyon Tarımı

B) Nadas Tarımı

C) Nöbetleşe ekim

D) İntansif tarım

E) Ekstansif tarım

HOCAWEBDE

1. Ekilebilen arazilerin 73,6'sına tahıllar ekilmesi sebebiyle en geniş alana ekilen tarım ürünü tahıllardır. %4,8 ile en dar alana ekilen tarım ürünleri ise ayçiçeği ve soya gibi yağlı tohumlardır. En yüksek verim tahıllarda değil sanayi bitkilerindedir. Çünkü tarım alanlarının %15,6'sına ekilmelerine rağmen üretilen tüm ürünlerin %52,6'sını oluşturur.

CEVAP: C

2. Afyon ve Konya çevresinde en fazla üretime sahip olan Haşhaş ilaç sanayisinde ve uyuşturucu yapımında kullanıldığı için üretimi devlet kontrolünde sınırlandırılmıştır.

CEVAP: A

3. Türkiye'de yükseltinin kısa mesafelerde değişmesi sonucu kısa mesafelerde sıcaklık ve yağış değişimi hızlıdır. Bu sebeple farklı iklim şartları oluşur. Farklı iklim tiplerinde de farklı tarım ürünleri yetiştirilir. Yer altı kaynaklarının zengin olması ve aktif volkanların bulunması tarımsal ürün çeşitliliğinde doğrudan etkili olmaz.

CEVAP: E

4. İntansif tarım sulama, gübreleme, tarımda makineleşme, zirai mücadele gibi yöntemlerin kullanıldığı, verimin yüksek olduğu modern tarım metotlarının tümüne İntansif tarım metotları adı verilir. Türkiye'de Ege ve Akdeniz bölgelerinde yani I ve III numaralı alanlarda İntansif tarım metodları daha çok kullanılır.

CEVAP: B

5. 2008 yılı ile 2013 yıllarındaki üretim aynıdır. Ancak 2008 yılında ekilen arazi daha geniştir. Bu durum I. öncülü çürütmektedir. Her yıl farklı üretim değerlerinin görülmesi üretimde dalgalanmayı kanıtlamaktadır. 2014 yılından itibaren ise dalgalanmanın azaldığı görülmektedir. Çünkü üretim neredeyse 3 yıl boyunca aynı değerlerdedir.

CEVAP: D

6. I numaralı alanda yani Ordu'da fındık üretimi Türkiye'de 1. sıradadır. II numaralı alanda Şanlıurfa çevresinde ise Pamuk üretimi Türkiye'de 1. sıradadır. Şanlıurfa, GAP ile pamuk üretiminde 1. sıraya yükselmiştir.

CEVAP: D

7. Yeşil mercimek üretiminde Orta Anadolu (Yozgat çevresi) 1. sıradadır. Kırmızı mercimek üretiminde ise 1. sırada olan bölge Güneydoğu Anadolu'dur.

CEVAP: B

8. Haritada gösterilen alanlar: Antalya Mersin ve Hatay çevresidir. Tropikal bir tür olan muz, Türkiye'de yüksek sıcaklık ve nemliliğin görülüğü Antalya, Mersin ve İskenderun çevresinde yetiştirilir. Türkiye'de tarımının yapılabildiği iklim seçiciliği sebebiyle sadece Akdeniz kıyıları ile kısıtlıdır.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Soya fasulyesi özellikle yiyecek maddelerinde bunun yanında boya yapımında kullanılmaktadır. Soya fasulyesinin kullanıldığı yerler: yağ, süt, yoğurt, peynir, dondurma, dondurma külahı, pasta, hayvan yemidir. Anavatanı Çin'dir. Günümüzde özellikle Akdeniz bölgesinde çok fazla üretilir.

CEVAP: C

10. Çay sadece Doğu Karadeniz'de Trabzon, Rize ve Artvin illerinde yetişir. Bu illerin de tamamın da yetişmez. En çok yetiştirildiği il Rize'dir. Turunçgiller Akdeniz ve Ege kıyılarının tamamında yetişmesi sebebiyle ekim alanı çaydan daha fazladır. Fındık ise tüm Karadeniz kıyısında yetişir. Çeltik devlet tarafından kısıtlanıyor olsa bile güncel yetişme alanları çaydan daha fazladır. Tütün ise Ege, Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu'da yetiştirilmektedir.

CEVAP: A

11. Mısır suya çok fazla ihtiyaç duyan bir bitkidir. Yapraklarının genişliği bunu kanıtlamaktadır. Ancak buğday kuru tarım yöntemi ile iç bölgelerde sulanmadan da yetiştirilebilir. Buğday sulandığında daha çok verim verse de sulanmadan da yetiştirilebilir. Çeltik akarsu boylarında yetişir doğal olarak suya ihtiyaç duyar. Şeker pancarı ve pamuk da yetişme döneminde suya çok ihtiyaç duyan ürünlerdir.

CEVAP: B

12. Fındık Karadeniz Bölgesi'nde yetiştirilirken, incir Ege Bölgesi'nde yetiştirilir. İkisinin de üretiminde Türkiye 1. sıradadır. Ancak fındık tarımı yapılan arazilerin engebeli olması ve fındık toplamanın aletlerle toplamanın verimli olmaması sebebiyle tarımda makineleşme görülmez.

CEVAP: B

13. Mısır, Türkiye'de Karadeniz kıyıları hariç sulamaya ihtiyaç duyan bir tarım ürünüdür. Çeltik yani pirinç ise yetişme döneminin bir kısmını tamamen su içinde geçiren bir bitkidir. Tütün ve pamuk ise yetişme döneminde sulamaya ihtiyaç duyan tarım ürünleridir. Nohut ise yetişme dönemi boyunca Türkiye'de çok fazla sulama yapılmadan yetiştirilen bir tarım ürünüdür.

CEVAP: A

14. Nadas metodunda sulama imkânlarının olmadığı yarı kurak alanlarda toprakta su ve mineral birikmesi için tarım alanı bir sene boş bırakılarak diğer sene ekilir. I numara, Aksaray-Konya ve III numara, Ankara çevresinde sulama imkânlarının yetersiz olması ve yarı kurak iklim sebebiyle tarım alanları nadas bırakılır. II numara Teke yarımadası ve IV numara Doğu Karadeniz'de nadas bırakılan araziler I ve III numaraya kıyasla ya hiç yoktur ya da çok azdır.

CEVAP: B

15. Ardışık yıllarda farklı mineral istekleri olan tarım ürünlerinin ekildiği metoda nöbetleşe ekim adı verilir. Örneğin ilk yıl ekilen buğday topraktaki kalsiyumu çeker. Eğer ikinci yıl da buğday ekilirse topraktaki kalsiyum yetersiz kalacak ve tarım ürününde verim düşüşüne sebep olacaktır. Ancak ikinci yıl buğday yerine nohut ekilirse kalsiyum yerine azot tüketilir. Nohudun yetiştiği dönem boyunca topraktaki kalsiyum birikir. Plantasyon geniş alanlarda ticari amaçlı tek tür tarım ürünü ekimi, nadas tarım alanının bir sene boş bırakılıp takip eden sene ekilmesi, üçlü rotasyon tarlanın üçe bölünerek her parçaya farklı tarım ürünü ekilmesi, Ekstansif tarım ise geleneksel tarım yöntemidir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Kivi meyvesi Çin'in güneyine has bir bitki türüdür. 1850'li yıllarda Avrupalılar keşfederek tüm Dünya'ya yaymıştır. Türkiye'ye ise 1980 yılında gelmiştir.

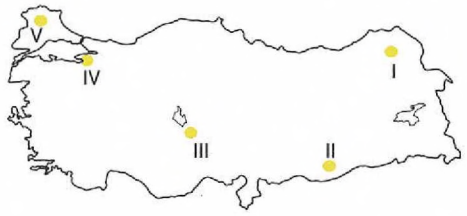

Haritada verilen alanlardan hangisinden kivi tarımı yapılmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki grafikte 2007-2016 yılları arasında Türkiye'de mısır üretim miktarları verilmiştir.

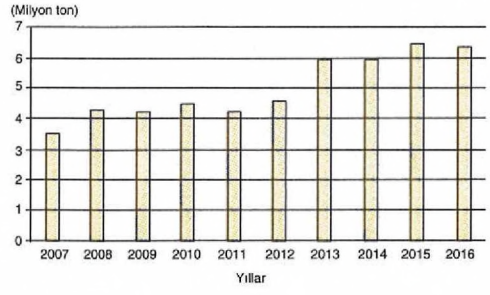

Grafiğe göre;

I. En çok gelir 2015 yılında elde edilmiştir

II. Üretiminde Akdeniz ve İç Anadolu önde gelmektedir.

III. Üretim hiçbir zaman 3 milyon tonun altına düşmemiştir.

IV. Mısır üretiminde Türkiye kendi kendine yeten bir ülkedir.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılır?

A) I ve II B) I ve III C) Yalnız III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Bazı tarım ürünlerinin ekim alanları devlet tarafından kısıtlanmış olup üretimi devlet kontrolü altındadır.

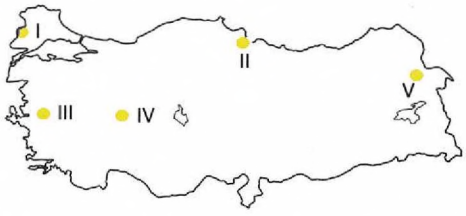

Yukarıdaki haritada numaralandırılan alanların hangisinde devlet kontrolünde olan bir tarım ürünü yetiştirilmez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Mısır nemli ve ılıman iklime ait bir tarım ürünüdür. Ancak Türkiye'de çoğu alanda sulama sayesinde yetiştirilir.

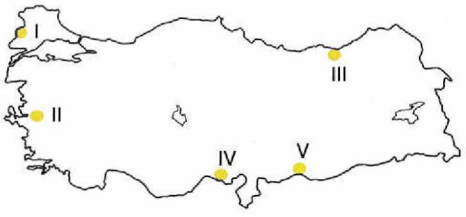

Haritadaki yerlerin hangisinde mısırın yetiştirilmesi için sulamaya daha az ihtiyaç duyulur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bir tarım ürünü ne kadar geniş alanlarda ve farklı iklim bölgelerinde yetişiyorsa uyum yeteneği o kadar yüksektir. Bu tip tarım ürünlerine iklim seçiciliği az olan tarım ürünleri adı verilir.

Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin iklim seçiciliği daha azdır?

A) Muz B) Üzüm C) Pamuk
D) Tütün E) Mısır

HOCAWEBDE

6.
- Mısır
- Fındık
- Çay

Yukarıdaki tarım ürünlerinin ortak özellikleri arasında ;

I. En fazla Karadeniz bölgesinde üretilmeleri,
II. Su isteklerinin yüksek olması,
II. İhracatlarında Dünya birincisi olunması

gibi bilgilerden hangileri bulunmaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7.
- Ana vatanı Muson Asya'sıdır.
- Ülkemizde ilk olarak 1924 yılında ekilmiştir.
- Yağışlı ve nemli iklime uyumludur.
- Don olayına karşı çok hassastır.

Yukarıda özellikleri verilen tarım ürünü hangisidir?

A) Muz B) Mısır C)Fındık
D) Tütün E) Çay

8. **Aşağıdaki tarım ürünlerinin hangisinin üretiminde Ege Bölgesi 1. sırada değildir?**

A) Tütün B) Zeytin C) Üzüm
D) Pamuk E) İncir

9. Bazı tarım ürünleri hayvancılıkta yem olarak kullanılır.

Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi hayvan yemi olarak kullanılabilir?

A) Tütün B) Şeker pancarı
C) Pamuk D) Çay
E) Turunçgiller

10. Dokuma, şeker, sigara, ilaç ve içki gibi sanayi kollarına ham madde olarak üretilen bitkilere sanayi bitkileri adı verilir.

Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi sanayi bitkisi değildir?

A) Şeker pancarı B) Pamuk
C) Çeltik D) Anason
E) Keten

11. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir tarım ürününün en fazla üretildiği alan işaretlenmiştir.

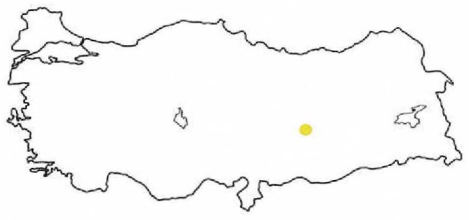

İhracatında Türkiye'nin Dünya birincisi olduğu, haritada en fazla üretildiği alan gösterilen tarım ürünü hangisidir?

A) Kiraz B) Arpa
C) Tütün D) Anason
E) Kayısı

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

12. **Karadeniz kıyılarında buğdayın yerini mısırın almasına neden olan en önemli faktör aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Tarım alanlarının dar olması

B) Mısırın bölgede temel besin maddesi olması

C) Tarımda makine kullanımının az olması

D) Topraklarının mısır yetiştirilmesine daha elverişli olması

E) Yağış rejiminin düzenli olması

13. Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi yöreler arasında farklılıklar göstermektedir.

Aynı tarım ürünlerinin farklı yörelerde farklı sürede olgunlaşması aşağıdaki özelliklerden hangisiyle daha çok ilgilidir?

A) Yağış miktarı

B) Sulama koşulları

C) Sıcaklık değerleri

D) Doğal gübre kullanımı

E) Engebelilik özelliği

14. Türkiye'de sulanan alanlar giderek genişlemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi sulanan alanların genişlemesiyle birlikte görülen bir özellik değildir?

A) Kırsal kesimden kentlere olan göçlerin artması

B) Tarım ürünü çeşitliliğinde artışlar görülmesi

C) Tarımdan elde edilen gelirin artması

D) Üretim miktarlarında görülen dalgalanmaların azalması

E) Kuru tarım yöntemi uygulanan alanların azalması

15. Akdeniz ve Ege bölgelerinin kıyı yörelerinde buğday tarımı mümkün olduğu hâlde buğday yetiştirilen alanlar fazla değildir.

Buğday yetiştirilen alanların bu yörelerde dar olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kış yağış oranının yüksek olması

B) Un fabrikalarının az olması

C) Bölgede buğdaya olan talebin az olması

D) Buğday yerine ekonomik getirisi daha yüksek ürünlerin tercih edilmesi

E) Yıllık sıcaklık farklarının az olması

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Kivi tarımı Türkiye'de daha çok kıyı bölgelerde yapılmaktadır. Karadeniz kıyısındaki tüm illerde kivi tarımı yapılır buna ek olarak İstanbul, Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Muğla, Antalya, Mersin, Adana ve Hatay'da da kivi tarımı yapılır. IV numara ile gösterilen alan ise Yalova'dır.

CEVAP: D

2. Grafikte sadece üretim miktarları verilmiştir. Her yıl satış fiyatı aynı olmadığı için üretimin en çok olduğu yılda en çok gelir elde edilmiştir denilemez. Üretimin en az olduğu 2007'dir. Bu durumda bile 3 milyon tonun altına düşmez. Grafikten üretim alanları ve Türkiye'ye yeterliliğine dair bilgi elde edilemez.

CEVAP: C

3. I. Edirne: Çeltik tarımı yapılır. Sıtma hastalığını yayan sivrisinekler sebebiyle üretimi kontrol altındadır.

II. Samsun: kenevir tarımı yapılır. Uyuşturucu hammaddesi olduğu için devlet kontrolündedir.

III. İzmir-Manisa: tütün tarımı yapılır. Türk tütününün kalitesini korumak için devlet koruma altına almıştır.

IV. Afyon: haşhaş tarımı yapılır. Uyuşturucu hammaddesi olduğu için devlet kontrolündedir.

V. Ağrı: burada devlet kontrolünde olan bir tarım ürünü yoktur.

CEVAP: E

4. I numara Edirne çevresi, II numara İzmir çevresi, IV numara Çukurova, V numara ise Şanlıurfa çevresidir. Bu alanlarda mısır yetiştirmek için yetişme döneminde sulama yapmak gerekir. III numara Trabzon çevresinde ise yetişme döneminde görülen bol yağış sebebiyle sulamaya ihtiyaç duyulmaz.

CEVAP: C

5. Muz sadece Antalya, Mersin ve İskenderun'da yetişir. Pamuk Akdeniz, Ege kıyıları ile Güneydoğu Anadolu'da yetiştirilir. Seçicilikleri fazladır. Tütün ve mısır da üzüme göre daha dar alanlarda yetiştirilir. Üzüm neredeyse tüm Türkiye'de yetiştirilir. Ancak çoğu alanda yetiştirilen üzüm ticarete konu olmaz.

CEVAP: B

6. Fındık ve çay en fazla Karadeniz Bölgesi'nde yetiştirilir. Ancak mısır en fazla Çukurova'da yetiştirilir. Bu sebeple I numaralı öncül yanlıştır. Bu üç tarım ürününün de su isteği yüksektir. Bu sebeple II numaralı öncül doğrudur. Fındık ihracatında Türkiye birinci sırada bulunsa da diğerlerinde değildir. Bu sebeple III numaralı öncül yanlıştır.

CEVAP: B

7. Doğru cevap E seçeneğidir. Çay genellikle dönenceler arasında, yıllık 1000mm'den fazla yağış alan ve 10-30 °C yıllık ortalama sıcaklıklara sahip alanlarda yetişir. 2400 metre rakıma kadar yetişebilir. Muson Asya'sına ait bir tür olan Çay, 1924 yılında Türkiye'ye getirilmiş olup Trabzon, Rize ve Artvin çevresine uyum sağlamıştır.

CEVAP: E

8. Tütün, zeytin, haşhaş, tütün ve incir üretiminde Ege bölgesi 1. sıradadır. Ancak en fazla pamuk üretimi Güneydoğu Anadolu'da gerçekleşir. Ege bölgesinin üretiminde 1. olduğu tarım ürünleri şunlardır: Zeytin, Üzüm, Haşhaş, Tütün, İncir ve ketendir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE

9. Şeker pancarının şeker fabrikasında işlendikten sora geriye kalan posasına küspe adı verilir. Küspe besin değeri yüksek bir üründür. Büyükbaş hayvancılıkta hayvan yemi olarak tercih edilir. Bu sebeple şeker fabrikalarının çevresinde büyükbaş hayvancılık gelişmiştir.

CEVAP: B

10. Şeker pancarı, zeytin, pamuk, tütün ve kenevir sanayi bitkileridir. Sanayi bitkileri sanayi tesislerine hammadde sağlamak için yetiştirilir. Çeltik ise buğday, arpa, mısır, yulaf ve çavdarla beraber tahıl grubunda yer alır.

CEVAP: C

11. Haritada yetişme alanı gösterilen tarım ürünü kayısıdır. Türkiye 500 bin ton üretim ile kayısı üretiminde dünyada birinci sıradadır. Kuru kayısı ihracatında Türkiye ilk sırada yer alır ve pazarın %80'ini elinde tutmaktadır. Ülkemizdeki kayısı üretiminin yarısı Malatya'da gerçekleşir.

CEVAP: E

12. Buğday bitkisi yaz kuraklığı isteyen bir bitkidir. Yağış rejiminin düzenli olması (her mevsimim yağışlı olması) Karadeniz kıyılarında buğday yetiştirilmesini engeller. Mısır nem isteği buğdaya göre fazla olan bir bitkidir. Bu yüzden Karadeniz kıyılarında buğdayın yerini mısır almıştır. (Karadeniz Bölgesi'nin iç kesimlerinde özellikle Orta Karadeniz Bölümü'nün iç kesimlerinde buğday yetiştirilebilmektedir. Bu yüzden Karadeniz Bölgesi'nde buğday yetiştirilmez demek yanlış olur).

CEVAP: E

13. Bitkilerin olgunlaşması güneşten alınan enerjiye bağlıdır. Sıcak bölgelerde aynı tür bitkiler diğer bölgelere göre daha erken olgunlaşır. Örnek olarak buğday önce Çukurova'da sonra Konya Ovası'nda daha sonra Doğu Anadolu Bölgesi'nde olgunlaşır.

CEVAP: C

14. Sulama yapılmaya başlanan alanlarda verim artacağı için çiftçinin geliri artacak ve insan emeğine olan gereksinim artacaktır. Bu yüzden sulanan alanlarda köyden kente göç artmaz, aksine buralar başka yerlerden göç alır.

CEVAP: A

15. Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde yazlar kurak geçtiği için buğday bitkisinin yetişmesi kolaydır. Ancak iklim özellikleri aynı zamanda getirisi daha fazla olan bitkilerin yetişmesine elverişli olduğu için bu bitkiler buğdayın yerini almıştır. (Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde ilkbahar ve yaz ayları sıcak olduğu için buğday erken olgunlaşır - Çukurova'da mayıs ayı sonunda ve hasat edilir, yerine başka bitkiler ekilir. Yılda 1 den fazla ürün alınabilen yerlerde buğday alternatif bir ürün olarak yetiştirilmektedir.)

CEVAP: D

HOCAWEBDE

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hayvansal üretimin daha verimli hale gelebilmesi için yapılması gerekenlerden biri değildir?**

A) Mera hayvancılığından ahır hayvancılığına geçilmelidir.

B) Et ve süt verimi yüksek olan ırklar yetiştirilmelidir.

C) Yem üretimi artırılmalı ve üretimde süreklilik sağlanmalıdır.

D) Ormanlık alanların bir bölümü mera alanına dönüştürülmelidir.

E) Her köye veteriner hekim görevlendirerek hayvan hastalıklarıyla mücadele edilmelidir.

2. Türkiye'de hayvan yetiştirme çiftlikleri, tavuk çiftlikleri ve kültür balıkçılığı çiftliklerinin çoğaldığını görmek mümkündür.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile doğrudan ilgilidir?

A) Üretimin ülke geneline yayılması

B) Tüketici nüfusun artması

C) Doğal bitki örtüsünün çeşitli olması

D) Ulaşım imkânlarının çeşitlenmesi

E) İklim koşullarının elverişli olması

3. Türkiye'de en çok yetiştirilen hayvan koyundur. Ancak farklı yörelerde farkı koyun ırkları yoğunlaşmıştır.

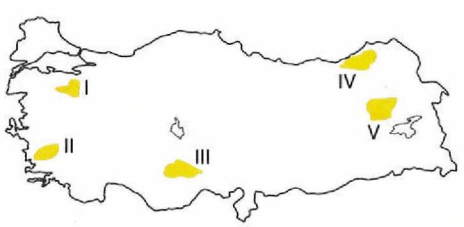

Buna göre Karacabey merinosu haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangisinde daha çok yetiştirilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Toroslarda yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması aşağıdaki hayvan türlerinden hangisinin daha çok beslenmesine neden olmuştur?**

A) Sığır B) Manda

C) Kıl keçisi D) Koyun

E) İpek böceği

5. Yazların serin ve yağışlı geçtiği yörelerde bitki örtüsünün çayırlardan oluşması büyükbaş hayvancılıkta verimi artırmaktadır.

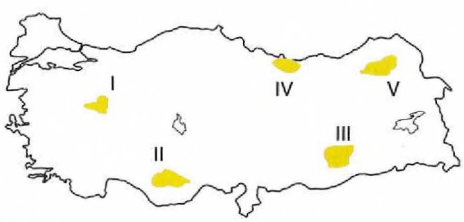

Buna göre haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangilerinin büyükbaş hayvancılığa elverişli olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV

D) III ve V E) IV ve V

6. Türkiye'de gerek kırsal kesimde gerekse modern tesislerde üretimi ve tüketimi en fazla olan kümes hayvanı tavuktur.

Aşağıdaki illerden hangisinde tavuk sayısı diğerlerine göre daha azdır?

A) Bolu B) Sakarya C) Sivas

D) Manisa E) Balıkesir

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

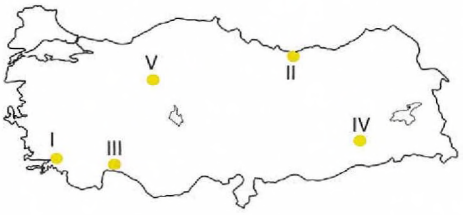

Bu alanlardan hangisi Türkiye'de ipek böcekçiliğinin yaygın olarak yapıldığı yerlerden biri değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Farklı iklim tiplerinin görüldüğü Türkiye, zengin ve çeşitlilik gösteren bitki örtüsüne sahiptir.

Bu durum

I. arıcılık,

II. kümes hayvancılığı,

III. besi ve ahır hayvancılığı

faaliyetlerinden hangilerinin gelişiminde daha çok katkı sağlamıştır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Aşağıdaki haritada bazı kıyılar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

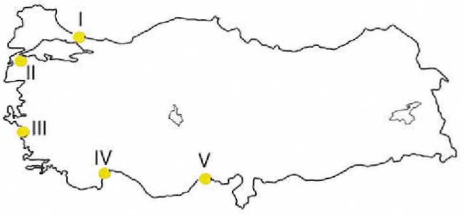

Balıkların göç yolunda bulunması bu kıyılardan hangilerinde balıkçılığın gelişmesine katkı sağlamıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve V E) III ve IV

10. **Türkiye'de hayvansal üretimde görülen düşük verimin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?**

A) Genellikle yerli ırk hayvanların beslenmesi

B) Yaygın olarak mera hayvancılığı yapılması

C) Yem üretiminin yetersiz olması

D) Erken kesimlerin önlenememesi

E) Hayvan sayısının az olması

11. **Türkiye'de karasal iklimin geniş alan kaplaması aşağıdaki hayvancılık faaliyetlerinden hangisinin daha çok yaygınlaşmasına neden olmuştur?**

A) Küçükbaş koyun

B) Besi ve ahır hayvancığı

C) Arıcılık

D) Kümes hayvancılığı

E) İpek böcekçiliği

12. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

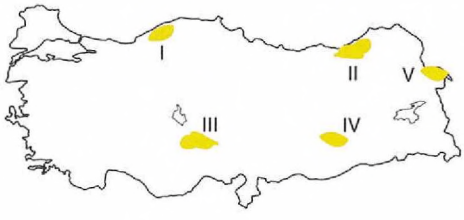

Bu alanlardan hangilerinde iklim ve bitki örtüsü koyun yetiştirmeye elverişli değildir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. Tiftik keçisi yününden dolayı ekonomik değeri yüksek olan bir keçi türüdür.

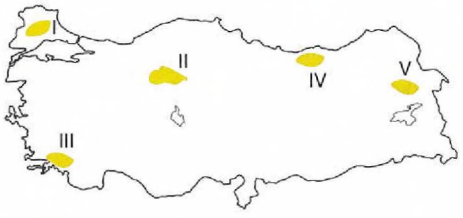

Bu keçi türü haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangisinde daha çok yetiştirilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. **Kuzeydoğu Anadolu'da sığır yetiştiriciliğinin yaygın olmasında,**

I. yazların serin ve yağışlı geçmesi,

II. bitki örtüsünün çayırlardan oluşması,

III. tüketici nüfusun fazla olması,

IV. et ve süt ürünlerine talebin fazla olması

faktörlerinden hangileri daha çok etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

15. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

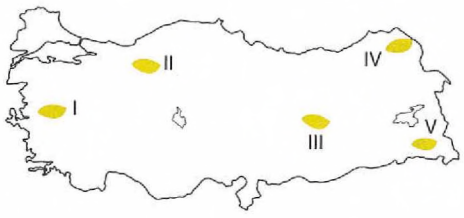

Bu alanlardan hangilerinde modern kümes hayvancılığı tesisleri yaygınlaşmıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) IV ve V

HOCAWEBDE

1. Mera hayvancılığı, besi ve ahır hayvancılığına göre doğal koşullara daha bağımlı olduğu için verimliliği daha düşüktür. Bu nedenle ormanlık alanların mera alanına dönüştürülmesi hem ekolojik hem de ekonomik bir uygulama değildir.

CEVAP: D

2. Türkiye'de hayvan yetiştirme çiftlikleri, tavuk çiftlikleri ve kültür balıkçılığı çiftlikleri genellikle büyük şehirlerin yakın çevresinde çoğalmaktadır. Bu duruma tüketici nüfusun ve dolayısı ile üretilen ürünlere talebin artması neden olmuştur.

CEVAP: B

3. Türkiye'de koyun ırkları; Marmara'nın güneyinde (I) Karacabey merinosu, Anadolu'nun batısında kıvırcık, iç ve doğu kesimlerde mor karaman, Orta Anadolu'nun batısında da dağlıç şeklinde dağılış göstermektedir.

CEVAP: A

4. Türkiye'de koyundan sonra en çok yetiştirilen küçükbaş hayvan türü olan kıl keçisi özellikle Toroslar gibi dağlık ve engebeli alanlarda yaygın olarak görülmektedir. Kıl keçisi dağlık ve engebeli alanlara uyum sağlamış bir türdür. Dik uçurumlarda kolayca gezebilen bu hayvan bazen ağaçlara bile tırmanmaktadır.

CEVAP: C

5. Türkiye'nin hemen her bölgesinde büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Yazların serin ve yağışlı geçtiği, çayır bitki örtüsünün yaygın olduğu Kuzeydoğu Anadolu (V) ve Karadeniz dağları (IV) önemli sığır yetiştirme alanlarıdır. Nüfusun yoğun olduğu yörelerde ise büyükbaş hayvanlar ahır ve besihanelerde beslenmektedir.

CEVAP: E

6. Kümes hayvancılığı günümüzde modern çiftliklerde ticari amaçla yapılmaktadır. Özellikle büyük şehirlerin etrafında modern kümes hayvancılığı tesislerinin yaygınlaştığını görmek mümkündür. Bolu, Sakarya, Balıkesir ve Manisa Türkiye'de tavuk yetiştiriciliğinin en fazla olduğu yerlerdir.

CEVAP: C

7. Genellikle yardımcı bir tarım kolu olan ipek böcekçiliği, dut ağacının bulunduğu her yerde yapılabilir. Diyarbakır (IV), Ankara (V), Antalya (III) ve Muğla (I) Türkiye'de ipek böcekçiliğinin en fazla yapıldığı yerlerdir. Karadeniz kıyılarında ipek böcekçiliği yaygın değildir.

CEVAP: B

8. Kümes hayvancılığı ile besi ve ahır hayvancılığı kapalı ortamlarda suni yemlerle yapılmaktadır. Bu nedenle söz konusu hayvancılık faaliyetleri farklı iklim tipleri ve zengin bitki örtüsünden daha az etkilenmiştir. Arıcılık ise doğal çevre koşullarından etkilenmiştir. Farklı iklim tipleri ve zengin bitki örtüsünün varlığı bu hayvancılık faaliyetinin gelişimine katkı sağlamıştır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. İstanbul ve Çanakkale boğazları balıkların göç yollarında bulunmaktadır. Bu durum Marmara denizinde avlanan balık miktarının fazla olmasına katkı sağlamıştır.

CEVAP: A

10. Hayvansal üretimdeki düşük verim birim hayvandan elde edilen et ve süt miktarını ifade etmektedir. Hayvan sayısı ile verim arasında doğrudan bir ilişki söz konusu değildir. Bu nedenle verimin düşük olmasında hayvan sayısının az olması etkili değildir.

CEVAP: E

11. Besi, ahır ve kümes hayvancılığı doğal koşullar altında yapılmaz. Arıcılık orman alanlarında yaygındır Türkiye'nin iç kesimlerinde etkili olan yarı kurak iklim koşulları ile bozkır bitki örtüsünün varlığı, koyun yetiştiriciliğinin yaygın olarak yapılmasına imkân sağlamaktadır.

CEVAP: A

12. Karadeniz kıyısında bulunan alanlarda (I ve II) her mevsimin yağışlı geçmesi ve bitki örtüsünün ormanlardan oluşması koyun yetiştiriciliğini engellemektedir.Türkiye'nin iç kesimlerinde etkili olan yarı kurak iklim koşulları ile bozkır bitki örtüsünün varlığı, koyun yetiştiriciliğinin yaygın olarak yapılmasına neden olmuştur.

CEVAP: A

13. Tiftik (Ankara) keçisi ekonomik değeri oldukça yüksek olan bir keçi türdür. Başta Ankara olmak üzere İç Anadolu ve Güneydoğu Anadoluıda yetiştiriciliği yapılmaktadır.

CEVAP: B

14. Yazların serin ve yağışlı geçtiği, çayır bitki örtüsünün yaygın olduğu Kuzeydoğu Anadolu önemli sığır yetiştirme alanıdır. Burada sığır yetiştiriciliği mera hayvancılığı şeklinde yapılmaktadır. Çayır bitki örtüsü hayvanların beslenmesini kolaylaştırmakta, maliyeti düşürmektedir. Bitki örtüsü iklim koşullarının etkisiyle ortaya çıkmıştır. Söz konusu yörede nüfus fazla olmadığı için et ve süt ürünlerine olan talep azdır.

CEVAP: A

15. Modern kümes hayvancılığı tesisleri özellikle büyük şehirlerin çevresinde yaygınlaşmıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında tüketici nüfusun beyaz et ve yumurta talebinin fazla olması etkili olmuştur. Türkiye'de en çok tavuk Manisa(I), Bolu (II), Sakarya ve Balıkesir çevresinde üretilmektedir.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

1. İpek böcekçiliği, dut ağacının bulunduğu her yerde yapılabilir. Geçmişte Türkiye'de yaygın olarak yapılan bu yardımcı tarım kolu son yıllarda yapay ipek üretiminin artmasına bağlı olarak azalmıştır.

Buna göre yukarıda sözü edilen ekonomik faaliyet aşağıdaki illerden hangisinde daha çok yapılmaktadır?

A) Sinop B) Artvin

C) Diyarbakır D) Hakkâri

E) Edirne

2. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

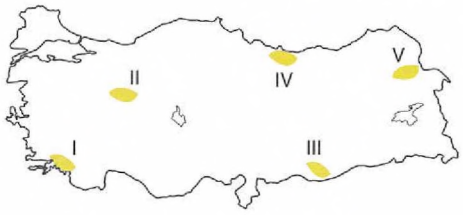

Bu alanlardan hangileri bal üretimiyle arıcılıkta ön plana çıkan yerlerdir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III

D) III ve IV E) IV ve V

3. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de tatlı su balıkçılığının geliştiği göllerden biri değildir?**

A) Eğirdir B) Beyşehir

C) Burdur D) Ulubat

E) Çıldır

4. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

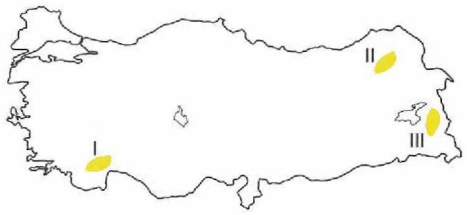

Bu alanlarda en çok yetiştirilen hayvanlar aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Koyun	Sığır	Kıl keçisi
B)	Kıl keçisi	Koyun	Sığır
C)	Sığır	Kıl keçisi	Koyun
D)	Kıl keçisi	Sığır	Koyun
E)	Koyun	Kıl keçisi	Sığır

5. Türkiye'de yer alan iki farklı yörenin iklim ve bitki örtüsü şu şekildedir:

I. Yöre: Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır. En çok yağış ilkbaharda düşer. İlkbahar yağışları ile yeşeren otsu bitki toplulukları yaz mevsiminde kuruyarak sararır.

II. Yöre: Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. En çok kış aylarında düşer. Kısa boylu bodur ağaç ve çalılardan oluşan bitki toplulukları yaz kuraklığına uyum sağlamıştır.

Buna göre söz konusu yörelerde aşağıda verilen hayvanlardan hangilerinin yoğun olarak yetiştirilmesi beklenir?

	I. Yöre	II. Yöre
A)	Sığır	Koyun
B)	Kıl keçisi	Koyun
C)	Koyun	Kıl keçisi
D)	Kıl keçisi	Sığır
E)	Koyun	Sığır

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. Türkiye'de sıcaklık koşullarının farklılık göstermesi bitkilerin çiçek açma zamanının da farklı olmasına neden olmuştur.

Buna göre gezici arıcılık faaliyeti ilk durak aşağıdaki illerden hangisi olabilir?

A) Muğla B) Ankara

C) Kayseri D) Sivas

E) Erzurum

7. **Türkiye'de hayvan soylarının ıslah edilmesindeki temel amaç aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Hayvan hastalıklarıyla mücadeleyi artırmak

B) Et ve süt verimini artırmak

C) Besi ve ahır hayvancılığını geliştirmek

D) Yem temininde dışa bağımlılığı azaltmak

E) Hayvancılık faaliyetlerini ülke geneline yaymak

8. **Türkiye'de besi ve ahır hayvancılığının gelişme gösterdiği yöreler aşağıdaki sanayi kuruluşlarından hangilerine paralellik göstermektedir?**

A) Çimento fabrikası

B) Un fabrikası

C) Şeker fabrikası

D) Zeytinyağı fabrikası

E) Kereste fabrikası

9. Türkiye denizlerinde kültür balıkçılığı daha çok koy ve körfezlerde yapılmaktadır.

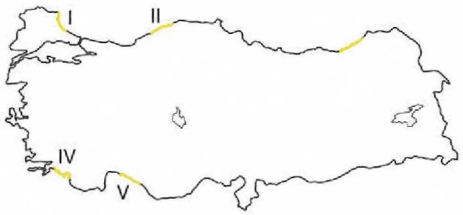

Buna göre haritada numaralandırılarak gösterilen kıyılardan hangisi kültür balıkçılığına daha elverişlidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki grafik Türkiye'de avlanan balıkların denizlere göre dağılımını göstermektedir.

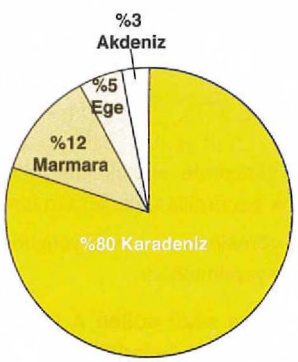

Buna göre aşağıdakilerden hangisi avlanan balıkların denizlere göre dağılımını belirleyen temel faktördür?

A) Enlem

B) Derinlik

C) Dalga ve akıntılar

D) Karasularının yüz ölçümü

E) Denizlere dökülen akarsular

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

11. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangisinde arıcılık ve bal üretimi diğerlerine göre daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. **Aşağıdaki hayvancılık faaliyetleri ile yoğun olarak gerçekleştirildiği il eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

	Kıl Keçisi	Kümes Hay.	Koyun
A)	Mersin	Manisa	Ankara
B)	Antalya	Balıkesir	Iğdır
C)	Muğla	Sakarya	Konya
D)	Adana	Bolu	Van
E)	Samsun	Bayburt	Erzurum

13. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

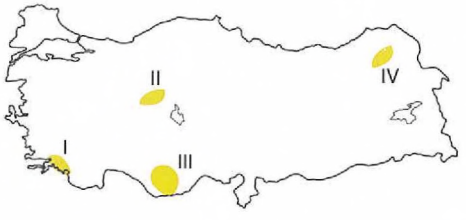

- A yöresinde arıcılık faaliyetinin yapıldığı, en çok bal üretilen alanlardan biridir.
- B yöresinde kıl keçisi yetiştiriciliği yaygın olarak yapılmaktadır.

Buna göre sözü edilen A ve B yöreleri aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	A yöresi	B yöresi
A)	I	II
B)	I	III
C)	II	III
D)	II	IV
E)	III	IV

14. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

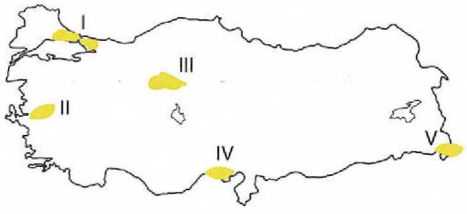

Bu alanlardan hangisinde süt ve süt ürünlerine olan talebin fazla olmasında dolayı besi-ahır hayvancılığının geliştiği söylenemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Ülkemizin büyük bir kısmında mera hayvancılığı yapılmaktadır. Otlatmanın çimlenme döneminde, nemli dönemlerde ve aşırı şekilde yapılması otlakların zayıflamasına, erozyonun artmasına ve hayvancılıkta verimin azalmasına sebep olmaktadır.

I. Erken hayvan kesimleri önlenmeli
II. Otlaklar ıslah edilmelidir.
III. Hayvan hastalıkları ile mücadele artırılmalıdır.
IV. Besi ve ahır hayvancılığı geliştirilmelidir.
V. Yem üretimi artırılmalıdır.

Yukarıdakilerden hangileri bu durumun yol açtığı olumsuzlukları gidermek ve verimi artırmak için yapılması gerekenlerden değildir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve V E) IV ve V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye'de ipek böcekçiliğinin en fazla yapıldığı yerler Diyarbakır, Ankara, Antalya, Muğla, Bolu ve Bilecik illeridir.

CEVAP: D

2. Muğla, Ordu, Adana, Sivas ve Aydın arıcılık faaliyetleri sonucu üretilen ballarıyla ülke genelinde ön plana çıkan illerdir. Ancak Türkiye'de en çok bal Muğla ve Ordu'da üretilir.

CEVAP: B

3. Akarsu, tatlı su gölleri ve baraj göllerinde yapılan balıkçılık faaliyetlerine tatlı su balıkçılığı denir. Türkiye'de Eğirdir, Beyşehir, Çıldır, İznik ve Ulubat göllerinin sularının tatlı olmasından dolayı kerevit, kefal ve sazan avlanabilmektedir. Burdur gölünün suları acıdır.

CEVAP: C

4. Türkiye'de kıl keçisinin en çok yetiştirildiği yerler Akdeniz bölgesinde dağlık ve engebeli alanlardır. Kuzeydoğu Anadoluıda yazların serin ve yağışlı geçmesi, bitki örtüsünün çayırlardan oluşması sığır yetiştiriciliğinin artmasına neden olmuştur. En çok koyun beslenen il ise Vanıdır.

CEVAP: D

5. Bozkır adı verilen ot formasyonlarının geliştiği yörelerde koyun, yoğun olarak yetiştirilmektedir. Bu nedenle İç ve Güneydoğu Anadoluıda en çok koyun yetiştirilir. Akdeniz bölgesinde maki bitki örtüsünün geliştiği alanlarda kıl keçisi yaygın olarak yetiştirilmektedir. Kıl keçisi, engebeli alanlardaki maki topluluklarının yapraklarını tahrip etmektedir.

CEVAP: C

6. Muğla diğer illere göre daha güneydedir. Bu nedenle sıcaklık ortalaması daha yüksektir. Bitkiler ilk olarak burada çiçek açar. Bu nedenle gezici arıcılık faaliyeti için ilk durak Muğla olmalıdır.

CEVAP: A

7. Türkiye'de yerli ırk sığır ve koyunların et ve süt verimi düşüktür. Bu nedenle yüksek et ve süt verimi olan ırklar ile melezleştirme çalışmalı yapılmaktadır. Ayrıca verimi yüksek ırklar ithal edilerek beslenmeye başlanmıştır. Sonuç olarak hayvan soylarının ıslah edilme amacı et ve süt verimini artırmaktır.

CEVAP: B

8. Şeker pancarı işlenirken açığa çıkan küspe hayvan yemi olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle şeker fabrikalarının yakın çevresinde besi ve ahır hayvancılığı gelişme göstermiştir. Türkiye'de en çok sığır Konyaıda besihane ve ahırlarda yetiştirilir. Bu il şeker pancarı ve şeker üretiminde de önemli bir konumdadır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

9. Özel olarak düzenlenmiş havuzlarda bilimsel yöntemlerle ve ticari amaçla balık üretme işlemine de kültür balıkçılığı denir. Ege kıyılarında koy ve körfezlerin fazla olması burayı kültür balıkçılığına elverişli hale getirmiştir.

CEVAP: D

10. Grafik incelendiğinde Karadeniz'den Marmara'ya, Marmara'dan Ege'ye, Ege'den Akdeniz' gidildikçe avlanan balık oranının azaldığı görülmektedir. Bu durum avlanan balık oranının değişimini belirleyen temel faktörün enlem olduğunu gösterir. Ekvator'dan uzaklaştıkça balık miktarı artmaktadır.

CEVAP: A

11. Türkiye'de arıcılığın en çok yapıldığı yöreler arasında, Muğla (II), Hakkâri (V), Ordu (IV) ve Adana (III) gelmektedir. İstanbul çevresinde şehirleşme, sanayileşme ve bununla birlikte hava kirliliği arıcılık faaliyetlerini sınırlandırmaktadır.

CEVAP: A

12. Kıl keçisi en çok Akdeniz bölgesinde dağlık ve engebeli, bitki örtüsünün maki olduğu alanlarda yetiştirilir. Samsun bu özellikleri taşımaz. Kümes hayvanları tüketim talebinin fazla olduğu büyük şehirlerin çevresinde yetiştirilir. Bayburt nüfusu az olan küçük bir şehirdir. Koyun ise bozkır bitki örtüsünün görüldüğü alanlarda yetiştirilir. Erzurumıda bitki örtüsü çayırdır.

CEVAP: E

13. II numaralı alanda daha çok koyun, IV numaralı alanda daha çok sığır yetiştirilir.

A yöresinde arıcılık faaliyetinin yapıldığı, en çok bal üretilen alanlardan biridir. (Muğla/Menteşe yöresi-I)

B yöresinde kıl keçisi yetiştiriciliği yaygın olarak yapılmaktadır. (Mersin/Taşeli yöresi-III)

CEVAP: B

14. İstanbul (I), İzmir (II), Ankara (III) ve Adana'da (IV) nüfusun fazla olması süt ve süt ürünlerine olan talebi artırmıştır. Bu nedenle bu alanlarda besi ve ahır hayvancılığı gelişmiştir. Hakkâri(V) ise yoğun nüfuslu bir alan değildir. Bu alanda mera hayvancılığı daha çok yapılmaktadır.

CEVAP: E

15. Bilinçsiz otlatmanın yol açtığı sorunları gidermek için otlakların ıslah edilmesi ve aşırı otlatmanın engellenmesi gerekmektedir. Ayrıca besi ve ahır hayvancılığının geliştirilmesi, yem üretiminin artırılması otlaklara duyulan ihtiyacı azaltacak ve verimi artıracaktır. Erken hayvan kesimlerinin önlenmesi ve hayvan hastalıkları ile mücadele otlak kullanımını etkilemez.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

1. Türkiye bitki çeşitliliği bakımından Avrupa'nın en zengin ülkesi konumundadır.

Bu durum aşağıdaki hayvancılık faaliyetlerinden hangisinin gelişmesinde daha etkilidir?

A) Küçükbaş hayvancılık
B) İpek böcekçiliği
C) Arıcılık
D) Kümes hayvancılığı
E) Balıkçılık

2. **Türkiye'de yetiştirilen hayvanlarla ilgili olarak aşağıda verilen hayvan - yoğun olarak yetiştirildiği il eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?**

	Kıl Keçisi	Tiftik Keçisi	Koyun
A)	Mersin	Ankara	Van
B)	Adana	Erzurum	Ordu
C)	Erzurum	Ankara	Zonguldak
D)	Mersin	Kars	Antalya
E)	Van	Kocaeli	Mersin

3. Aşağıda, haritada numaralandırılarak gösterilen alanlarda en çok yapılan hayvancılık türleri eşleştirilirken bir hata yapılmıştır.

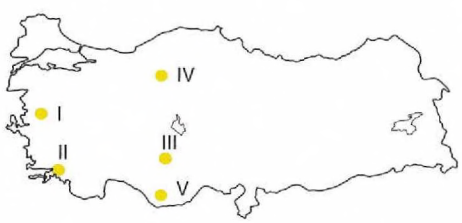

I. Kümes hayvancılığı
II. Tiftik keçisi
III. Besi ve ahır hayvancılığı (Büyükbaş)
IV. Arıcılık
V. Kıl keçisi

Buna göre yapılan eşleştirmelerden hangileri değiştirilirse yapılan hata giderilmiş olur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

4. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangisinde manda yetiştiriciliği daha yaygındır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Türkiye'de kıyı kültür balıkçılığı üretiminde aşağıdaki illerden hangisinin payı daha yüksektir?**

A) Muğla B) Çanakkale
C) Antalya D) Rize
E) Zonguldak

6. Türkiye'de son yıllarda gezgin arıcılık giderek yaygınlaşmaktadır. Arılar dönem dönem çiçek açma zamanı gelen yöreye götürülmekte ve yıl boyunca bal üretimi sağlanmaktadır.

Gezginci arıcılık yönteminin uygulanabilmesi Türkiye'nin hangi özelliği ile ilgilidir?

A) Tarım alanlarının kısıtlı olması
B) Pazarlama koşullarının farklılık göstermesi
C) Mera hayvancılığının fazla olması
D) Bitki türlerinin çeşitlilik göstermesi
E) Toprak özelliklerinin farklılık göstermesi

HOCAWEBDE

7. Türkiye'de hayvancılık önemli ekonomik etkinliklerden biridir.

Türkiye'de hayvancılıkla ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi doğru değildir?

A) Ormanların ve çiçekli bitkilerin yoğun olduğu yerlerde arıcılık yaygındır.

B) Çayır bitkilerinin yoğun olduğu yerlerde besi – ahır hayvancılığı yaygındır.

C) Nüfusun çok olduğu yerlerde tüketimin fazla olması nedeniyle kümes hayvancılığı yaygındır.

D) Bozkır bitkilerinin yaygın olduğu geniş düzlüklerde koyun yetiştiriciliği yaygındır.

E) Çalılarla kaplı engebeli alanlarda kıl keçisi yetiştiriciliği yaygındır.

8. Türkiye hayvan sayısı bakımından dünyanın önde gelen ülkelerinden olduğu hâlde üretim miktarı bakımından daha alt sıralarda yer alır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hayvancılıkta verimi artırmak için yapılması gerekenler arasında değildir?

A) Yerli hayvan türlerinin sayısının artırılması

B) Besi – ahır hayvancılığının yaygınlaştırılması

C) Otlakların ıslah edilmesi

D) Kaliteli yem üretiminin sağlanması

E) Hayvan soylarının ıslah edilmesi

9. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de balıkçılıktan elde edilecek geliri artırmak için alınması gereken önlemlerden değildir?**

A) Açık deniz balıkçılığına önem verilmesi

B) Balık çiftliklerinin yaygınlaştırılması

C) Aynı tür balıkların yıl boyunca avlanması

D) Balıkçılıkta teknik donanımın geliştirilmesi

E) Sulardaki kirliliğin önlenmesi

10. **Ege Bölgesi'nde kültür balıkçılığın gelişme göstermesi üzerinde etkili olan faktörün kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sıklıkla küçük çaplı depremlerin yaşanması

B) İç kesimlere doğru karasallığın artması

C) Dalga birikim şekillerine yaygın olarak rastlanması

D) Dağların kıyıya dik uzanış göstermesi

E) Akarsu debilerinin kış aylarında artması

11. Türkiye'de küçükbaş hayvancılık türlerinin yaygınlığında doğal koşullar etkili olmaktadır.

Toroslar'da yaygın olarak beslenen hayvan türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tiftik keçisi

B) Kıl keçisi

C) Koyun

D) Kümes hayvancılığı

E) Sığır

12. **Aşağıdaki hayvancılık etkinliklerinden hangisinin Türkiye'deki dağılışı bitki örtüsü özelliğiyle ilgili değildir?**

A) Büyükbaş Mera hayvancılığı

B) Arıcılık

C) Koyun yetiştiriciliği

D) Kümes hayvancılığı

E) Kıl keçisi yetiştiriciliği

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Hayvancılık

3

1. Doğal koşullarda yapılan hayvancılık faaliyetleri bitki örtüsü ile doğrudan ilişkilidir. Arılar bal, polen ve bal mumu üretiminde çiçeklerden yararlanmaktadır. Türkiye'de bitki örtüsünün çeşitli olması, farklı dönemlerde çiçek açmaları arıcılık faaliyetinin gelişmesinde daha etkili olmuştur.

CEVAP: C

2. Türkiye'de kıl keçisinin en çok yetiştirildiği il Mersin'dir. Tiftik keçisi ise en çok Ankara'da yetiştirilir. Koyun sayısının en çok olduğu il Van'dır. Karadeniz'de ormanlar koyun yetiştiriciliğini engellemektedir. Kıl Keçisi ise Toroslar'da dağlık ve engebeli alanda yetiştirilir.

CEVAP: A

3. Türkiye'de arıcılığın en çok yapıldığı göre Muğla (II), tiftik keçisinin en çok beslendiği yer Ankara'dır (IV). Bu alanlar haritada yanlış eşleştirilmiştir. Numaralandırmalar değişirse yapılan hata giderilmiş olur.

CEVAP: C

4. Mandalar taban seviyesinin yüksek sulak olduğu alanlarda daha çok yetiştirilir. Subasar(longoz) ormanlarının yakın çevresinde bu nedenle daha çok görülür. Türkiye'de Orta Karadeniz ve Marmara manda yetiştiriciliğinin yoğun olduğu alanlardır.

CEVAP: E

5. Kültür balıkçılığı üretiminde Muğla %41 ile açık ara liderdir. İzmir %13 ile ikincidir. Bilecik, Çanakkale, Kayseri, Antalya, Çanakkale, Aydın illeri %3 ile %4 oranlarıyla İzmirii takip eder. Bu illeri her birinin toplam üretimdeki payları %1,5-2 olan Trabzon, Ordu, Rize, Samsun, Denizli, Isparta, Kahramanmaraş, Burdur takip eder.

CEVAP: A

6. Türkiye'nin iklim koşulları ve yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi nedeniyle bitki tür ve çeşitliliği de fazladır. Bundan dolayı arıcılıkla uğraşan insanlar ülkemizde arılarıyla bitki türünün yoğun olduğu yerlere giderler. Bu durum yıl boyunca bal üretiminin yapılmasını sağlar.

CEVAP: D

7. Çayır bitkilerinin yaygın olduğu yerlerde besi-ahır hayvancılığı değil mera hayvancılığı yaygındır. Arıcılık için uygun alanlar bitki çeşidinin fazla olduğu ormanlık sahalardır. Bozkır bitki örtüsü koyun besiciliği için uygundur. Kıl keçisi engebeli makilik alanlarda beslenir. Kümes hayvancılığı 1980'lerden sonra büyükşehirler çevresinde kurulmuştur.

CEVAP: B

8. Yerli hayvan türlerinin sayısının artırılması hayvancılıkta verimi artırmaya yönelik bir katkı sağlamaz. Aksine kültür ırkı hayvan türlerinin artırılması ya da yerli hayvan türlerinin doğal koşullara uygun ve yüksek verim sağlayan türler hâline getirilmesi gerekir.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili bir ülke olmasına rağmen balıkçılık yeterince gelişmemiştir. Bu durum üzerinde su kirliği ve zararlı avlanma yöntemleri başta olmak üzere açık deniz balıkçılığının olmaması ve teknolojik eksiklikler gelmektedir. Av yasaklarına uyulması gerekir bu nedenle yıl boyu avlanma yapılamaz.

CEVAP: C

10. Ege Bölgesi kıyılarındaki koy ve körfezlerde kültür balıkçılığı yapılmaktadır. Bu durum koy ve körfezlerin sayıca fazla olmasına bağlıdır. Koy ve körfezlerin fazla olmasının temel nedeni dağların kıyı şeridine göre dik uzanmasıdır.

CEVAP: D

11. Türkiye'nin güneyinde bulunan ve Toroslar adı verilen dağlık saha aynı zamanda Akdeniz iklimi ve bu iklimde yaygın bulunan maki türlerinin yaygın olduğu bir yerdir. Makilik alanlarda maki sürgünleri ile beslenen ve engebeli kayalık alanlarda yaşayabilen tür kıl keçisidir.

CEVAP: B

12. Türkiye'deki hayvancılık faaliyetleri doğal koşullara bağlı olanlar ve tüketici nüfusa bağlı olanlar şeklinde gruplandırılabilir. 1980lerden sonra ortaya çıkan Ahır – Besi, Kümes ve Kültür balıkçılığı gibi faaliyetler tüketici nüfus ile ilgilidir. Büyükbaş Mera hayvancılığı, Koyun, Kıl Keçisi ve Arıcılık geleneksel doğal koşullara bağlı yürütülür.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Madenler ve Enerji Kaynakları

1

1. Enerji kaynakları tükenebilen ve yenilenebilir enerji kaynakları olarak sınıflandırılır. Tükenebilen enerji kaynakları diğerlerine göre çevreye daha fazla zarar vermektedir. Bu nedenle Türkiye'de son yıllarda alternatif enerji kaynaklarına yönelim artmıştır.

Aşağıdaki yerlerde yer alan enerji santrallerinden hangisi diğerlerine göre çevreye daha az zarar verir?

A) Afşin-Elbistan
B) Çatalağzı
C) Yatağan
D) Çan
E) Germencik

2. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir madenin işletmesine ait yerler verilmiştir.

Haritada işlendiği alanlar taralı olarak verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krom
B) Boksit
C) Bakır
D) Bor
E) Demir

3. Demir çelik sanayisinin önemli bir ham maddesidir. Çeliğin sertleştirilmesi ve paslanmaz çelik üretiminin yanı sıra mutfak eşyaları, sokak lambaları, denizaltı, gemi, uçak ve boya sanayisinde de kullanılmaktadır. Türkiye, bu maden yatakları bakımından zengin bir ülkedir.

Yukarıda genel bilgileri verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krom
B) Demir
C) Bakır
D) Alüminyum
E) Bor

4. Türkiye'de ticari amaçla ilk santral 1998 yılında İzmir-Alaçatı'da kurulmuştur. Türkiye'deki elektrik üretiminin yaklaşık %7'lik kısmı bu enerji türü ile sağlanmaktadır. Çevreye daha az zarar vermesi ve yenilenebilir olması gelecek yıllarda sıklıkla kullanılacak enerji türlerinden birisi olmasını sağlamaktadır.

Parçada özellikleri ile ilgili bilgiler verilen enerji türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Jeotermal enerji
B) Rüzgâr enerjisi
C) Güneş enerjisi
D) Dalga enerjisi
E) Hidroelektrik enerji

5. Coğrafya öğretmeni Engin Bey derste öğrencilerine 'bir güneş enerji santrali kuracak olsanız nereye kurardınız' şeklinde soru yöneltmiş ve öğrenciler sırasıyla:

Murat: Hocam Şanlı Urfa'ya kurardım çünkü yıllık güneşlenme süresi oldukça fazladır.

Sude: Hocam ben Rize'de kurardım çünkü yaz aylarında gündüz süresi daha uzun.

Sema: Hocam ben Konya'ya kurardım çünkü yağış az, doğal olarak bulutluluk oranı da az şeklinde cevap vermişlerdir.

Türkiye'deki güneşlenme süreleri düşünüldüğünde öğrencilerden hangilerinin verdiği cevaplar doğrudur?

A) Sude ve Sema
B) Murat ve Sema
C) Yalnızca Sema
D) Sude ve Murat
E) Yalnızca Sude

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir madenin dağılışı verilmiştir.

Haritada çıkarım yerleri gösterilen ve Bandırma'da işleme tesisi bulunan maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bor B) Demir C) Bakır
D) Linyit E) Kükürt

7.
- Elektrik ve elektronik sanayiinin hammaddesini oluşturur
- Elâzığ (Maden), Diyarbakır (Ergani) önemli çıkarım alanlarıdır.
- Samsun, Maden, Murgul ve Küre'de işlenmektedir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krom B) Linyit C) Demir
D) Bakır E) Boksit

8. Türkiye'de bazı madenler ülke ihtiyacının üzerinde çıkarılıp işlenmektedir. Bu tür madenler ihraç edilerek ülkeye önemli ölçüde gelir kaynağı oluşturmaktadır.

Aşağıdaki madenlerden hangisi Türkiye'de ihracattan en fazla kazanç getiren madendir?

A) Bor B) Demir
C) Mermer D) Boksit
E) Krom

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

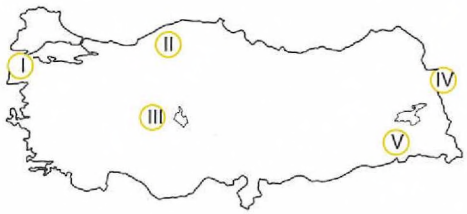

Yukarıda haritada numaralarla verilen alanların hangisinde rüzgâr enerji potansiyeli diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Türkiye'de bazı alanlarda petrol çıkarılmakta ve çıkarılan bu petrol ülke ihtiyacının yaklaşık %10'nu karşılamaktadır.

Aşağıdaki illerden hangisi petrol çıkarılan yerlerden biri değildir?

A) Diyarbakır B) Adıyaman
C) Siirt D) Batman
E) Erzincan

11. Türkiye'de doğal gaz yatakları sınırlıdır. Doğal gaz yatakları Hamitabat (Kırklareli) ve Mardin'de bulunmaktadır. Üretilen doğal gaz, tüketimin yaklaşık %2'sini karşılamaktadır. Türkiye'nin birçok ilinde meskenlerin ısıtılmasında doğal gaz kullanılmaktadır. Ayrıca birçok şehirdeki doğal gaz çevrim santrallerinde doğal gazdan elektrik enerjisi elde edilmektedir. Bunun sonucunda da Türkiye ihtiyaçlarını karşılamak için doğalgaz ithal etmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin doğalgaz ithal ettiği ülkelerden biri değildir?

A) Rusya B) Çin
C) Azerbaycan D) İran
E) Nijerya

HOCAWEBDE

12. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

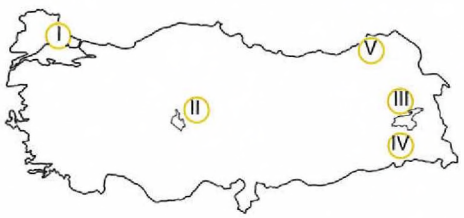

Yukarıdaki haritada numaralarla verilen alanların hangisinde hidroelektrik enerji potansiyeli diğerlerine göre daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Türkiye jeotermal enerji potansiyelinin yüksek olduğu ülkelerdendir. %79'luk oranıyla Batı Anadolu jeotermal enerji potansiyelinin en yüksek olduğu alandır.

Bu durumun ortaya çıkmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Termal turizm potansiyelinin yüksek olması
B) Seraların ısıtılmasında jeotermal enerjiden yararlanılması
C) Arazide çok fazla fay hattının bulunması
D) Ulaşım ağının gelişmiş olması
E) Güneşlenme süresinin fazla olması

14. Türkiye elektrik üretiminde fosil yakıtlar ve yenilenebilir alternatif enerji kaynaklarından yararlanarak üretim çeşitliliği sağlamıştır. Bu süreçte çeşitli kaynaklardan zaman zaman daha fazla faydalanılmaktadır.

Son veriler göz önüne alındığında Türkiye'de elektrik üretiminde en fazla kullanılan kaynak aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kömür B) Hidroelektrik
C) Doğalgaz D) Güneş
E) Rüzgâr

15. Aşağıdaki Türkiye haritasında işlendiğinde alüminyum adını alan madenin dağılışı verilmiştir.

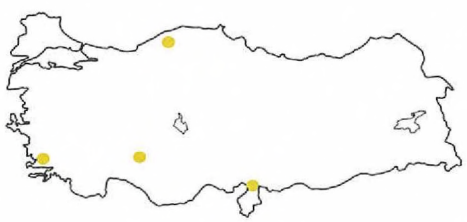

Haritada taralı alanlarla gösterilen alanlarda yoğun şekilde çıkarılan maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bor B) Demir C) Boksit
D) Krom E) Bakır

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1 Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Madenler ve Enerji Kaynakları

1. Afşin-Elbistan, Yatağan ve Çan termik santralleri linyit kömürü ile enerji üretirken, Çatalağzı termik santrali ise Taşkömürü ile enerji üretmektedir. Germencik'teki santral ise jeotermal enerji ile elektrik ürettiği için diğer santrallere göre çevreye daha az zarar vermektedir.

CEVAP: E

2. Haritada verilen alanlar İskenderun demir-çelik, Ereğli demir-çelik ve Karabük demir-çelik tesisleridir.

CEVAP: E

3. Demir-çelik sanayiinde çeliğin sertleşmesinde ve diğer sanayi kollarında yoğun şekilde kullanılan maden kromdur. Türkiye krom yatakları bakımından oldukça zengin bir ülkedir. Ürettiği kromun büyük bir bölümünü ihraç eder. Antalya ve Elazığ'da krom işleme tesisleri bulunur.

CEVAP: A

4. 2019 verilerine göre Türkiye'de üretilen elektriğin %7,19'luk kısmı rüzgâr elektrik santrallerinden elde edilmektedir. İlk olarak da İzmir-Çeşme-Alaçatı'da 1998 yılında kurulmuştur.

CEVAP: B

5. Türkiye'de güneşlenme süresinin en az olduğu yer Doğu Karadeniz illeridir. Sema ve Murat'ın cevaplarındaki illerin güneşlenme süreleri 2 bin saatin üzerindedir.

CEVAP: B

6. Haritada taralı şekilde verilen; Susurluk, Bigadiç (Balıkesir), Mustafakemalpaşa (Bursa), Seyitgazi (Eskişehir) ve Emet'te (Kütahya) çıkarılan bor Bandırma'da işlenir. Büyük oranda ihraç edilen maden sanayinin birçok kolunda hammadde olarak kullanılmaktadır.

CEVAP: A

7. Türkiye'nin ihraç madenleri arasında yer alan bakır; Diyarbakır, Elazığ, Artvin, Kastamonu ve Rize gibi alanlarda çıkarılıp, Samsun, Maden, Murgul ve Küre gibi yerlerde de işlenmektedir.

CEVAP: D

8. Mermer, ülkemiz ekonomisi bakımından önemli bir gelir kaynağıdır. Başta Çin olmak üzere birçok ülkeye sattığımız mermer, ihraç ettiğimiz madenlerden elde ettiğimiz gelirin yaklaşık yarısını sağlamaktadır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

9. Türkiye'de rüzgâr enerji potansiyelinin en yüksek olduğu alan Ege Denizi ve Marmara Denizi kıyılarıdır. Bu bölgede batıdan gelen daimi rüzgârlar nedeniyle rüzgâr potansiyeli fazladır.

CEVAP: A

10. Türkiye'de ilk petrol 1940 yılında Raman Dağı'nda çıkarılmıştır. Sonraki yıllarda yatak sayısı artmış ve Diyarbakır, Adıyaman, Siirt ve Batman'da aktif kuyular vardır. Çıkarılan petrol ülke ihtiyacının %10'undan fazlasını karşılamamaktadır.

CEVAP: E

11. Türkiye; Rusya, İran, Azerbaycan, Katar, Cezayir ve Nijerya gibi ülkelerden doğalgaz ithal etmektedir ancak Çin'den doğalgaz ithalatı gerçekleşmemektedir.

CEVAP: B

12. Türkiye'de hidroelektrik enerji potansiyelinin en düşük yer Marmara Bölgesidir. Bu durumun ortaya çıkmasının nedeni; ortalama yükseltisin, eğim ve engebenin düşük olmasıdır.

CEVAP: A

13. Batı Anadolu'da jeotermal enerji potansiyelinin yüksek olmasının nedeni bölgede çok fazla aktif fay hattının varlığıdır. Fay hatları, depremler ve sıcak su kaynakları birbirleri ile paralellik gösterir.

CEVAP: C

14. Türkiye'de 2019 yılı sonunda resmi verilere göre %37,39 ile üretimde en fazla paya sahip olan kaynak kömürdür (linyit, taşkömürü, ithal kömür). %29,38 ile hidroelektrik ve %18,41 ile doğalgaz en fazla paya sahip olan kaynaklardır.

CEVAP: A

15. Haritada taralı olarak verilen alanlarda çıkarın maden boksittir. Boksit alüminyumun hammaddesidir. Türkiye'de Antalya-Akseki, Konya-Seydişehir, Muğla-Milas, Hatay-Payas, Zonguldak-Kokaksu'da çıkarılır ve Konya-Seydişehir'deki alüminyum işleme tesislerinde işlenir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

2 Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Madenler ve Enerji Kaynakları

1. Gübre sanayisinin hammaddesi olan fosfat Türkiye'de ihtiyacı karşılamadığı için ithal edilir.

Aşağıdaki yerlerden hangisi önemli fosfat yatakları arasında yer almaktadır?

A) Mardin B) Trabzon C) Bursa
D) Edirne E) Artvin

2. Aşağıda Türkiye'de çıkarılan bazı madenler ve çıkarıldığı önemli yerler eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Cıva: İzmir
B) Demir: Zonguldak
C) Barit: Antalya
D) Kaya tuzu: Çankırı
E) Wolfram: Uludağ

3. **Türkiye'de aşağıdaki merkezlerden hangisinin büyüyüp gelişmesinde yer altı kaynaklarının etkisi olmamıştır?**

A) Seydişehir B) Maden
C) Soma D) Adapazarı
E) Zonguldak

4. Türkiye'de ülke ihtiyacının %10'luk kısmını karşılayabilecek petrol, dünya linyit rezervinin %2'si, zengin jeotermal potansiyel, dünya kaya tuzu yataklarının %3'ü ve borun yaklaşık %72'si bulunmaktadır.

Yukarıda verilen bu madenlerin özelliklerine bakıldığında aşağıdakilerden hangisi söylenilebilir?

A) Madenlerin bulunduğu araziler 3.jeolojik zamanda oluşmuştur.
B) Dünya çapında en büyük rezervler Türkiye'de bulunmaktadır.
C) Madenlerin tamamı en verimli şekilde kullanılmaktadır.
D) Maden çeşitliliği açısından oldukça zengindir.
E) Yer şekillerinin sade olduğu alanlarda çıkarımı kolaydır.

5. **Süs eşyası, pipo ve takı yapımında kullanılan lüle taşının Türkiye'de çıkarıldığı tek yer aşağıdaki şehirlerden hangisidir?**

A) Bursa B) Eskişehir
C) Artvin D) Balıkesir
E) Antalya

6. Aşağıdaki haritada petrol ve doğalgaz sondajlarında kullanılan bir madenin önemli çıkarım alanları gösterilmiştir.

Türkiye'nin ihraç ürünleri arasında yer alan ve haritada çıkarım yerleri gösterilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Asbest B) Çinko C) Krom
D) Barit E) Fosfat

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Süs eşyası ve takı üretiminde kullanılan Oltu Taşı Türkiye'de özellikle süs eşyası yapımında önemli rağbet gören ürünlerdendir.

Bu taşın Türkiye'de çıkarıldığı tek yer aşağıdaki şehirlerden hangisidir?

A) Elâzığ B) Erzincan C)Erzurum
D) Sivas E) Tunceli

8. Soda külü olarak da bilinir. Daha çok cam sanayisinde kullanılmaktadır. Deterjan, selüloz ve kâğıt sanayisi, bu madenden yararlanan sanayi kollarıdır. Türkiye'de başlıca yatağı Ankara'nın Beypazarı ilçesinde bulunmaktadır.

Yukarıda kullanım alanları ve çıkarıldığı alanlar verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bor B) Trona C) Asbest
D) Cıva E) Manganez

9. Oldukça sert bir mineraldir. Pürüzlü yüzeylerin aşındırılıp düzleştirilmesinde kullanılan zımpara taşı Türkiye'de de çıkarılıp işlenmektedir.

Haritada verilen alanlardan hangisi zımpara taşının çıkarıldığı alanlardandır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir enerji kaynağının çıkarım alanları verilmiştir.

Haritada yerleri verilen bu enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Petrol B) Linyit
C) Taş kömürü D) Doğalgaz
E) Jeotermal

11. Türkiye arazisinin ortalama yükseltisinin fazla olması, eğim ve engebe gibi koşullarından dolayı hidroelektrik enerji potansiyeli oldukça yüksektir.

Aşağıdaki şehirlerden hangisinde hidroelektrik enerji santrali kurmak yanlış bir yatırım olur?

A) Artvin B) Edirne
C) Elâzığ D) Antalya
E) Diyarbakır

12. **Türkiye'deki jeotermal enerji üretim merkezleri arasında aşağıdaki illerden hangisi yer almaktadır?**

A) Denizli B) Konya
C) Kastamonu D) Kars
E) Muş

HOCAWEBDE

13. Türkiye'deki birçok akarsuyun debisi ve hidroelektrik enerji potansiyeli oldukça yüksektir. Buna bağlı olarak bir akarsu üzerinde birden fazla hidroelektrik santrali kurulmuştur.

Aşağıdaki baraj göllerinden hangisi Kızılırmak Nehri üzerinde kurulu değildir?

A) Hirfanlı Barajı

B) Altınkaya Barajı

C) Kesikköprü Barajı

D) Kapulukaya Barajı

E) Deriner Barajı

14. Türkiye tükenen ve yenilenebilir birçok enerji türünden yararlanmaktadır. Ancak bazı enerji türlerinden bulunduğu coğrafi konum nedeniyle yararlanamaz.

Türkiye coğrafi konumu nedeniyle aşağıdaki enerji türlerinin hangisinden yararlanamaz?

A) Gelgit enerjisi

B) Güneş enerjisi

C) Hidroelektrik enerji

D) Biyokütle enerjisi

E) Jeotermal enerji

15. **Aşağıdaki madenlerden hangisinin Türkiye'de rezervleri bulunmaz?**

A) Uranyum

B) Toryum

C) Platin

D) Cıva

E) Trona

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Madenler ve Enerji Kaynakları

1. Ülkemizdeki başlıca fosfat yatakları Bingöl, Bitlis, Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin'dedir. Çıkarılan fosfat Mardin-Mazıdağı'nda işlenmektedir.

CEVAP: A

2. Zonguldak'ta demir madeni bulunmaz. Zonguldak ve çevresinden demirin işlenmesinde kullanılan taş kömürü yatakları vardır. Hem enerjiye yakınlık hem de ulaşım özelliğinden dolayı Zonguldak-Ereğli'de demir-çelik fabrikası bulunmaktadır.

CEVAP: B

3. Seydişehir'de boksit, Maden'de bakır, Soma'da linyit ve Zonguldak'ta taşkömürü bu yerlerin büyüyüp gelişmesinde etkili olmuştur. Ancak Adapazarı'nın büyüyüp gelişmesinde bulunduğu konumdan dolayı yapılan yatırımlar etkili olmuştur.

CEVAP: D

4. Bor, linyit, doğalgaz, petrol ve kaya tuzu 3.jeolojik zamanda oluşmuş arazilerde görülür.

CEVAP: A

5. Süs eşyası, pipo ve takı yapımında kullanılan lüle taşının Türkiye'de çıkarıldığı tek yer Eskişehir'dir. Bursa'da Wolfram, Balıkesir'de Bor, Antalya'da Boksit ve Barit, Artvin'de altın yatakları bulunur.

CEVAP: B

6. %90'ı petrol ve doğalgaz sondaj çamurlarının hazırlanmasında yoğunluk arttırıcı katkı maddesi olarak kullanılan madendir. İhraç edilen madenler arasındadır. Barit harita da gösterilen alanlarda da çıkarılır.

CEVAP: D

7. Oltu taşı Türkiye'de yalnızca Erzurum'un Oltu ilçesinden çıkarılmaktadır. Tespih, kolye, bileklik gibi takı ve süs eşyalarının yapımında yoğun şekilde kullanılır.

CEVAP: C

8. Soda külü olarak da bilinen Trona daha çok cam sanayisinde kullanılmaktadır. Deterjan, selüloz ve kâğıt sanayisi tornadan yararlanan sanayi kollarıdır. Türkiye'de tronanın başlıca yatağı Ankara'nın Beypazarı ilçesinde bulunmaktadır. Sincan ve Kahramankazan İlçelerinden çıkarılan madenin Kahramankazan'da tesisleri bulunur.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Zımpara taşı Türkiye'de Muğla, İzmir ve Aydın'da çıkarılmaktadır. Aşındırıcı malzeme olarak kullanılır. Özellikle Muğla Milas, Bodrum ve Marmaris önemli yataklarının olduğu yerdir. İhraç edilir.

CEVAP: B

10. Türkiye'de doğalgaz Kırklareli (Hamitabat) ve Mardin'de çıkarılmaktadır. Çıkarılan bu doğalgaz Türkiye'nin ihtiyacının yalnızca %2'ni karşılamaktadır.

CEVAP: D

11. Edirne'nin arazisinin ortalama yükseltisinin az, eğim ve engebe şartlarının yetersiz olması bu alanda hidroelektrik enerji potansiyelinin düşük olmasına neden olmuştur. Diğer seçeneklerde verilen illerin tamamında mevcut hidroelektrik enerji santrali bulunmaktadır.

CEVAP: B

12. Türkiye'de ilk jeotermal enerji santrali 1984 yılında Denizli (Kızıldere-Sarayköy) santralidir. Daha sonra Aydın Germencik bölgesinde ve Çanakkale Tuzla bölgesinde santraller kurulmuştur.

CEVAP: A

13. Deriner Barajı Çoruh Nehri üzerinde kurulmuştur. Deriner Barajının gövde yüksekliği oldukça fazla ve hidroelektrik enerji potansiyeli fazladır.

CEVAP: E

14. Türkiye'de coğrafi konumu nedeniyle gel-git genliği çok düşüktür. Bu nedenle bu enerjinin potansiyeli de çok düşüktür. Türkiye'de de buna dönük herhangi bir yatırım bulunmaz. Gel-git daha çok okyanusa kıyısı olan ülkelerde yoğun şekilde görülür.

CEVAP: A

15. Türkiye'de platin madeninin yatağı yoktur. Geçmiş dönemde de olmamıştır. Ancak seçeneklerde verilen diğer madenlerin tamamının Türkiye'de yatakları vardır. Bu madenlerden toryumun henüz çıkarım işlemi gerçekleşmemiştir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Madenler ve Enerji Kaynakları

3

1. Boksit alüminyumun hammaddesidir. Ev aletleri, elektrik, otomotiv ve uçak sanayinde yoğun olarak kullanılmaktadır.

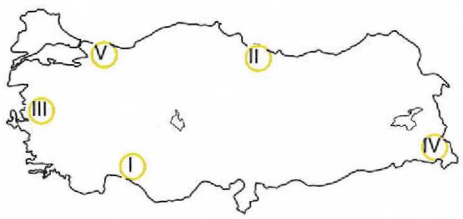

Türkiye'de boksitin en fazla çıkarıldığı ve işlendiği yer yukarıdaki taralı alanlardan hangisidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2.
- Elektrik - elektronik sanayisinde, izolasyon malzemelerinin yapılışında ve inşaat sektöründe kullanılır.
- Otomotiv ve uçak sanayisinde yaygın olarak kullanılır.
- Yataklarının %95'i Toroslar kuşağında yer alır.

Yukarıda hakkında bilgi verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demir B) Barit C) Kalker
D) Boksit E) Krom

3. **Aşağıda verilen enerji üretim tesislerinden hangisinde farklı bir enerji kaynağı kullanılmaktadır?**

A) Çayırhan B) Soma
C) Yatağan D) Hirfanlı
E) Tavşanlı

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı maden sahaları verilmiştir.

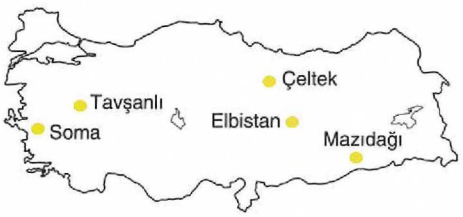

Yukarıdaki haritada verilen merkezlerden hangisinde diğerlerinden farklı bir yeraltı kaynağı çıkarılmaktadır?

A) Soma B) Tavşanlı
C) Çeltek D) Elbistan
E) Mazıdağı

5. **Aşağıda verilen enerji üretim merkezlerinden hangisinde diğerlerine göre farklı bir kaynak kullanılmaktadır?**

A) Atatürk B) Keban
C) Çatalağzı D) Oymapınar
E) Deriner

6. **Aşağıda verilenlerden hangisi Türkiye'nin ihraç ettiği madenler arasında gösterilemez?**

A) Bakır B) Krom C) Mermer
D) Bor E) Fosfat

HOCAWEBDE

7.
- Suni gübre endüstrisinin temel hammaddelerinden biridir.
- Türkiye'deki çıkarım ihtiyacı karşılamadığı için ithal edilir.
- En fazla ithal edilen ülkeler Fas-Cezayir-Tunus'tur.

Yukarıda bazı bilgileri verilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çinko B) Boksit C) Fosfat
D) Krom E) Cıva

8. Osmanlı döneminden bu yana enerji tesisleri kurulmuş ve cumhuriyet döneminde bu yatırımlar artmıştır.

Osmanlı döneminde ilk hidroelektrik enerji santrali aşağıdaki merkezlerden hangisinde kurulmuştur?

A) Ankara B) İstanbul C) Trabzon
D) Mersin E) Adana

9. Barajlar, eski zamanlardan bu yana insanlığın su ihtiyacını karşılamak ve tarım alanlarını sulamak amacıyla kurulan su yapılarıdır. Ülkemizde de enerji üretiminin en doğal ve en ucuz yöntemi barajlarla sağlanmaktadır.

Aşağıda verilen barajlardan hangisinin Fırat Nehri üzerinde kurulduğu <u>söylenemez</u>?

A) Hasan Polatkan
B) Keban
C) Karakaya
D) Birecik
E) Atatürk

10. Avrupa'nın ve Türkiye'nin doğalgaz ihtiyacını karşılaması bunun yanı sıra bölgede gaz çeşitliliğinin sağlanması amacıyla gerçekleştirilen bir projedir. Azerbaycan Şah Deniz doğalgaz tesislerinde çıkarılan gazın transferinde kullanılacaktır.

Yukarıda özellikleri verilen doğalgaz boru hattı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Trans Adriyatik Doğalgaz Boru Hattı
B) Bakü- Tiflis- Ceyhan Doğalgaz Boru Hattı
C) Güney Akım Doğalgaz Boru Hattı
D) Konya- İzmir Doğalgaz Boru Hattı
E) Trans Anadolu Doğalgaz Boru Hattı

11. I. Ataş
II. İpraş
III. Aliağa
IV. Orta Anadolu

Yukarıda verilen petrol rafinerilerinden hangileri rafineri özelliğini kaybederek depolama faaliyetlerinde kullanılmaya başlamıştır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) Yalnız II E) II ve III

12. Aşağıda verilen maden ve çıkarıldığı yer eşleştirmelerinden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Fosfat - Mazıdağı
B) Krom - Guleman
C) Boksit - Akseki
D) Doğalgaz - Hamitabat
E) Bakır - Samsun

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

13. **Türkiye'de jeotermal kaynaklardan yararlanarak enerji üretimi yapmak amacıyla yatırım yapmak isteyen bir kişinin aşağıdaki merkezlerden hangisine yatırım yapması beklenmez?**

A) Germencik - Aydın
B) Sarayköy - Denizli
C) Tuzla - Çanakkale
D) Sandıklı - Afyon
E) Anamur - Mersin

14. Dünya bor rezervlerinin %72'si Türkiye'de bulunmaktadır.

Yukarıdaki haritada verilen alanlardan hangisinde bor çıkarımı yapılmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. I. Kömür
II. Hidroelektrik
III. Jeotermal
IV. Doğalgaz

Türkiye'de yukarıdaki kaynaklardan hangisinde enerji üretimi iklim koşullarından en fazla etkilenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I, II ve III
D) III ve IV E) Yalnız IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. I numaralı alan Antalya-Akseki ve Konya-Seydişehir'in bulunduğu alandır. Bu alan boksitin çıkarılıp işlendiği yerdir.

CEVAP: A

2. Boksit alüminyumun hammaddesidir. Konya Seydişehir ve Antalya Akseki önemli çıkarım alanlarıdır. Alüminyumun kullanım yelpazesi oldukça geniştir.

CEVAP: D

3. Çayırhan, Soma, Yatağan ve Tavşanlı'da kullanılan enerji kaynağı linyittir. Verilen alanlar aynı zamanda önemli linyit çıkarım alanlarıdır. Hirfanlı ise Kızılırmak nehri üzerinde kurulmuş bir barajdır. Hidroelektrik santral grubundadır.

CEVAP: D

4. Soma, Tavşanlı, Çeltek ve Elbistan'da çıkarılan maden linyittir. Mardin Mazıdağı'nda çıkarılan maden ise fosfattır.

CEVAP: E

5. Atatürk, Keban, Oymapınar ve Deriner barajları hidroelektrik santralleridir. Çatalağzı (Zonguldak) ise taş kömürü kullanılarak enerji üretilen termik santralidir.

CEVAP: C

6. Türkiye bazı madenlerde dünyada önemli üretim merkezlerinden biridir. Bakır, krom, mermer ve bor önemli ihraç ürünlerinin başında gelmektedir. Ancak fosfat üretimi yeterli değildir.

CEVAP: E

7. Fosfat gübre sanayisini en önemli hammaddesidir. Türkiye'de çıkarılan fosfat yetersizdir. Bu yüzden ithal edilir. Aynı zamanda gübrenin kendisi de önemli ithal ürünleri arasındadır.

CEVAP: C

8. Osmanlı'da ilk hidroelektrik enerji santrali 1902 yılında Mersin-Tarsus'ta kurulmuştur.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Keban, Karakaya, Birecik ve Atatürk barajları Fırat Nehri üzerinde inşa edilmiştir. Ancak Hasan Polatkan Barajı (Sarıyar) Sakarya Nehri üzerinde kurulmuştur.

CEVAP: A

10. Avrupa'nın ve Türkiye'nin doğalgaz ihtiyacını karşılaması bunun yanı sıra bölgede gaz çeşitliliğinin sağlanması amacıyla gerçekleştirilen bir projedir. Şah Deniz doğalgaz tesislerinde çıkarılan gazın transferinde kullanılacak proje Trans Anadolu Doğalgaz Boru hattıdır.

CEVAP: E

11. Mersin'de bulunan Ataş Petrol Rafinerisi 2004 yılından itibaren rafineri özelliğini kaybederek depolama alanı olarak kullanılmaya başlamıştır. Şu an Türkiye'de Ankara, Batman, İzmir ve İzmit dışında aktif petrol rafinerisi yoktur.

CEVAP: A

12. Samsun'da bakır madeni çıkarılmamaktadır. Samsun'a yakın alanlarda çıkarılan bakır madeni Samsun'un liman özelliği ve nüfusu bakır işleme tesislerinde işlenmektedir.

CEVAP: E

13. Anamur'da jeotermal enerji potansiyelinin olması beklenmez. Alanya ve Anamur çevresi masif (yaşlı, eski) arazidir. Jeolojik hareketlilik yoktur. Türkiye'de depremselliğin en az olduğu alanlardandır. Kırıklı yapı bulunmaz ve doğal olarak burada jeotermal potansiyelden bahsedilemez.

CEVAP: E

14. Türkiye'de bor yatakları yalnızca Marmara Bölgesi'nde yer almaktadır. Haritada II numaralı alan Marmara'da yer alır. Bu alanın dışında yer alan noktalarda bor yatakları bulunmamaktadır.

CEVAP: B

15. Hidroelektrik enerji santrallerinde enerji üretimi barajların doluluk oranı ve akarsuların debileri etkilidir. Kurak dönemde hidroelektrik enerji üretimi düşer. Diğer enerji kaynakları yer altı kaynakları olduğu için iklim şartlarından etkilenmez.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

1. I. Hidroelektrik santralleri
II. Jeotermal enerji santralleri
III. Termik santraller
IV. Güneş enerjisi santralleri

Yukarıda verilen enerji kaynaklarından hangilerinde iklim koşullarına bağlı olarak mevsimler arasında ve yıldan yıla enerji üretim miktarlarında farklılık görülmesi beklenemez?

A) I ve II B) Yalnız I C) II ve III
D) III ve IV E) II ve IV

2. I. Linyit kömürü
II. Doğal gaz
III. Hidroelektrik enerji
IV. Petrol

Elektrik enerjisi üretiminde kullanılan yukarıdaki kaynaklardan hangilerinin payının artması Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını artırmaz?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. **Türkiye'de maden rezervlerinin dağılışında;**
I. iklim özellikleri,
II. jeolojik devirlerde yaşanan olaylar,
III. yer şekilleri
özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

4. Son yıllarda Türkiye'nin en önemli jeotermal kaynak potansiyelinin bulunduğu yörede jeotermal kaynaktan yararlanma çalışmaları sırasında yapılan sondajlara bağlı olarak patlamalar yaşanmakta, bu patlamalar tarım alanlarında (özellikle bağlarda) tahribata neden olmaktadır.

Yukarıda anlatılan gelişmeler aşağıdaki yörelerden hangisinde yaşanmaktadır?

A) Şanlıurfa – Birecik
B) Manisa – Alaşehir
C) Konya – Sarayönü
D) Edirne – Keşan
E) Sinop – Erfelek

5.

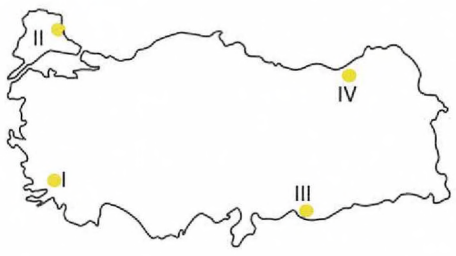

Güneş enerjisinden elektrik elde etmek için yatırımcının yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangilerinde yatırım yapmasının uygun olacağı söylenemez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. I. Güneş
II. Rüzgâr
III. Petrol
IV. Taş kömürü

Türkiye'de termik santrallerde elektrik üretiminde yukarıdaki enerji kaynaklarından hangilerinin kullanımının artması enerjide dışa bağımlılığı artırır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. I. Denizli – Sarayköy
II. Manisa – Soma
III. Aydın – Germencik
IV. Kütahya – Tunçbilek

Yukarıdaki enerji santrallerinden hangilerinin kurulduğu yerde hava kirliliği fazla değildir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. Müteahhit Ahmet Bey yaptığı inşaatlarda kullanacağı mermerlerin özellikleri hakkında mermer firmasının yetkililerinden bilgi alırken kullanmaya karar verdiği mermerlerin ---- çıkarılarak getirildiğini öğrenmiştir.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere aşağıdaki illerden hangisi getirilmez?

A) Afyon'dan
B) Muğla'dan
C) Bilecik'ten
D) Marmara Adası'ndan
E) Edirne'den

9. Türkiye'de enerji üretiminde en çok termik santrallerden yararlanılmaktadır. Termik santrallerde en çok doğal gaz kullanıldığı hâlde linyit kömürünün payı da oldukça yüksektir.

Aşağıdakilerden hangisi kömürle çalışan termik santrallerin çevreye ve ekonomiye verdiği zararlar arasında değildir?

A) Bitki örtülerinin yüzeylerinin kül ve tozlarla kaplanması
B) Toprakların kirlenmesi
C) Atmosferde zehirli gazların artması
D) Atık soğutma sularının toprak ve su kirliliğine neden olması
E) Enerji üretiminde dışa bağımlılığın artması

10. Türkiye'de ilk nükleer santral Akkuyu'da (Mersin) kurulmaktadır.

Nükleer santralin Akkuyu'da kurulmasında;
I. Nükleer kaynakların çıkarıldığı yere yakın olması,
II. Su kaynakları bakımından elverişli olması,
III. Zeminin litolojik özelliklerinin elverişli olması,
IV. Elektrik tüketiminin fazla olduğu yerlere yakın olması,

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. I. Rezervinin fazla olması
II. Bulunduğu derinliğin fazla olması
III. Tenörünün fazla olması
IV. Cevherlerin dağınık ve küçük parçalar hâlinde olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de bir maden ocağının işletilmesini güçleştiren özelliklerdir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

12. Yukarı Fırat Bölümü'nde maden çeşidinin ve rezervinin fazla olmasında aşağıdaki özelliklerden hangisi etkili olmamıştır?

A) Farklı jeolojik devirlerde oluşan arazilerin bulunması
B) Yükselti ve engebenin fazla olması
C) Jeolojik devirlerde yer kabuğu hareketlerinin şiddetli olması
D) Volkanik olayların etkili olması
E) Jeolojik devirlerde farklı iklim özelliklerinin etkili olması

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Termik santraller kömür, doğal gaz ve petrol ürünleri gibi yakıtlar kullanılarak elektrik elde edilen santrallerdir. Jeotermal enerji santralleri ise sıcak yer altı sularından elde edilen enerji türüdür. Bu iki sistemin iklim ile bağlantısı olmadığından üretim miktarlarında yıldan yıla farklılık görülmez.

CEVAP: C

2. Türkiye doğal gaz ve petrol bakımından zengin bir ülke değildir. Bu yüzden doğal gaz ve petrol ithal edilmektedir. Türkiye linyit rezervleri bakımından ve hidroelektrik potansiyeli bakımından zengin bir ülkedir. Linyit ve hidroelektrik enerjinin payının artması dışa bağımlılığı artırmaz.

CEVAP: B

3. Maden rezervlerinin dağılışında bugünün doğal koşulları etkili değildir. Maden rezervlerinin dağılışı jeolojik devirler boyunca yaşanan olaylara bağlıdır.

CEVAP: C

4. Soruda anlatılan yer Manisa'nın Alaşehir ilçesidir. Burada Türkiye'nin en önemli jeotermal kaynakları bulunmuş ve bu kaynaklardan bir çok alanda yararlanılmaktadır.

CEVAP: B

5. Türkiye'de güneş enerjisi potansiyelinin en fazla olduğu yerler Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Türkiye'nin güney kesimleridir. Kuzeye gidildikçe güneşlenme süresi azalmaktadır. Güneşlenme süresinin en az olduğu yerler Karadeniz kıyılarıdır. (en az Doğu Karadeniz kıyıları) Buralarda bulutluluk oranı fazladır.

CEVAP: D

6. Taş kömürü ve petrol Türkiye'de fazla olmadığı için bunların kullanımının artması enerji üretiminde dışa bağımlılığı arttırır. Rüzgâr ve güneş yenilenebilir enerji kaynağı olduğundan dışa bağımlılık yaratmaz.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Soma ve Tunçbilek'teki santrallerde linyit kömürü kullanıldığı için buralarda hava kirliliği fazladır. Sarayköy ve Germencik'te elektrik üretiminde jeotermal kaynaklardan yararlanıldığı için çevre kirliliği fazla olmamaktadır.

CEVAP: B

8. Afyon, Muğla, Bilecik ve Marmara Adası zengin mermer yataklarının bulunduğu yerlerdir. Edirne'de bilinen önemli bir mermer yatağı bulunmamaktadır.

CEVAP: E

9. Linyit kömürünün elektrik üretiminde kullanılması dışa bağımlılığı arttırmaz. Türkiye linyit rezervi bakımından zengin bir ülkedir.

CEVAP: E

10. Nükleer santralin kuruluş yerinin belirlenmesinde;

II. Su kaynakları (soğutma suyu temini için) ve

III. Zeminin litolojik özellikleri (kayaç yapısı ve depremsellik) etkili olmaktadır.

CEVAP: C

11. Rezervin ve tenörün fazla olması bir madenin işletilmesini güçleştirmez. Ancak bazı madenlerin bulunduğu yerin derinde olması (II) ve cevher yataklarının dağınık ve küçük parçalar hâlinde olması (IV) maden ocağının işletilmesini güçleştirmektedir.

CEVAP: D

12. Yükselti ve engebe maden çeşidini ve rezervini etkilemez. Bu durum madene ulaşım ve erişim üzerinde etkili olup maden çıkarım maliyetlerini artırır. Diğer seçeneklerde verilen özellikler etkiler.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye, maden çeşitliği yönünden zengin bir ülkedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi, bu zenginliğin nedenlerinden biri değildir?

A) Yer hareketlerinden aşırı derecede etkilenmesi

B) Volkanik faaliyetler sonucu başkalaşım olaylarının yaşanması

C) Jeolojik dönemlerde farklı iklim koşullarının yaşanması

D) Tüm jeolojik devirlere ait arazilerin olması

E) Son jeolojik dönemde buzullaşmanın etkisinde kalması

2. **Türkiye'de maden ve madencilikle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Madenlerin, endüstrinin gelişmesine katkısı vardır.

B) Maden yataklarının oluşumu, Türkiye'nin jeolojik yapısıyla ilgilidir.

C) Türkiye maden çeşitliliği bakımından zengin bir ülkedir.

D) Türkiye bazı madenlerin rezervi bakımından dünyada ilk sıradadır.

E) Dış satımda madencilik en büyük paya sahiptir.

3.

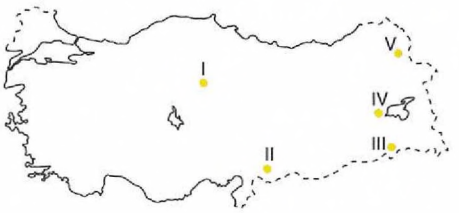

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisi, Türkiye'de asfaltit rezervinin en fazla olduğu yerdir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdakilerin hangisinde, yer altı kaynağının rezerv bakımından zengin olduğu yer yanlış verilmiştir?**

A) Demir – Sivas (Divriği)

B) Krom – Elâzığ (Guleman)

C) Manganez – Konya (Seydişehir)

D) Bakır – Artvin (Murgul)

E) Barit – Antalya (Alanya)

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

5. I. Samsun – Bakır
II. İskenderun – Demir
III. Aliağa – Petrol rafinerisi
IV. Seydişehir – Alüminyum tesisleri
V. Murgul – Bakır

Yukarıdakilerden hangilerinde çıkartılan madenler çıkarıldıkları yerlerde işlenmektedir?

A) I – II B) II – III C) II – IV
D) III – V E) IV – V

6. I. Bakır
II. Taş kömürü
III. Linyit
IV. Demir

Yukarıdaki madenlerden hangilerinin Türkiye'deki rezervleri en çok Karadeniz Bölgesi'ndedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

7. Türkiye'de rezerv bakımından bazı madenler yeterli olup bunların dış satımı yapılırken bazıları yetersiz olduğu için dış alımı yapılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde, Türkiye'de rezervleri yetersiz olanlar bir arada verilmiştir?

	Yeterli	Yetersiz
A)	Bor	Fosfat
B)	Taş kömürü	Perlit
C)	Fosfat	Manyezit
D)	Perlit	Bor
E)	Taş kömürü	Manyezit

8. I. Petrol
II. Jeotermal
III. Taş kömürü
IV. Akarsu
V. Güneş

Türkiye'de yukarıdaki kaynakların hangilerinden sağlanan enerji miktarı iklim koşullarına bağlı olarak değişir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

9. **Aşağıdaki enerji santrallerinden hangilerinin yıllık üretim miktarları üzerinde iklim koşullarının etkili olduğu söylenebilir?**

A) Tunçbilek – Seyitömer
B) Afşin – Elbistan
C) Karakaya – Demirköprü
D) Sarayköy – Alaçatı
E) Çatalağzı – Soma

10. I. Toplam rezervi daha zengindir.
II. Termik santrallerde kullanımı daha yaygındır.
III. Çıkartma maliyeti daha yüksektir.

Taş kömürü ile karşılaştırıldığında, Türkiye'de linyitle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

HOCAWEBDE

1. Türkiye maden çeşitliliği yönünden oldukça zengin bir ülkedir. Dünyada maden çeşitliliğinde 11. sırada yer almaktadır. Bu çeşitlilik üzerinde temel faktör volkanizmadır. Yer hareketlerine bağlı volkanik aktivite metalik madenlerin oluşumunda etkilidir. Farklı jeolojik zamanlara ait arazilerin bulunması ve bu jeolojik zamanlardaki iklim koşullarının farklı olması farklı madenlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Ancak buzullaşmanın maden oluşumu ve çeşitlenmesi üzerinde etkisi olduğu savunulamaz.

CEVAP: E

2. Türkiye madenciliği hakkında verilen bilgiler dikkate alındığında madenlerin sanayi için ham madde oluşturduğu, maden oluşumunun jeolojik yapıyla doğrudan ilintili olduğu, Türkiye'nin maden çeşitliliği bakımından zengin olduğu ve bor rezervlerinin (Dünya'nın %72'si) dünyada ilk sırada yer aldığı bilgileri doğrudur. Ancak dış satımda sanayi ürünlerinin payı en fazladır. Madenler tarımdan sonra son sırada yer alır.

CEVAP: E

3. Asfaltit katı petrol olarak bilinen bir enerji kaynağıdır. Rezervleri ülkemizde sınırlı olmakla birlikte Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu'nun güneyinde yer almaktadır. Bu alanlar içinde Hakkâri ve Şırnak (Silopi) en belirgin yatakların bulunduğu illerdir. Haritada bu alan III numara ile işaretlenmiştir. Diğer yörelerde asfaltit yatakları yoktur.

CEVAP: C

4. Seçeneklerde verilen maden ve rezerv bakımından zengin olduğu yer eşleştirmelerinden Demir (Divriği-Sivas), Krom (Guleman-Elazığ), Bakır (Murgul-Artvin) ve Barit (Alanya-Antalya) eşleştirmeleri doğrudur. Ancak Konya (Seydişehir) da Manganez değil Alüminyum ham maddesi olan Boksit yatakları vardır. Demire sertlik veren manganez yatakları Zonguldak'ta bulunur.

CEVAP: C

5. Sorudaki öncüllerde verilen madenler ve çıkarıldığı yer eşleştirmelerinden Samsun – Bakır yanlıştır. Samsun'dan bakır çıkmaz sadece işleme tesisi vardır. Aynı şekilde İskenderun'da demir çıkmaz sadece işlenir, Aliağa'da (İzmir) petrol çıkmaz sadece işlenir. Seydişehir'de (Konya) Alüminyumun ham maddesi olan Boksit çıkarılmakta ve işlenmektedir. Yine Bakır Artvin Murgul'da çıkarılmakta ve işlenmektedir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. Karadeniz Bölgesi kıta sınırında yer aldığından bu bölge sınırları içinde kıta sınırları içinde biriken bakır yataklarına yaygın olarak rastlanır. Türkiye'nin en büyük bakır yatakları Kastamonu – Küre'de bulunur. Ayrıca Artvin Murgul ve Rize Çayeli'nde bakır yatakları bulunur. Yine I. Jeolojik zaman arazilerinde oluşan Taş Kömürü yatakları en fazla Batı Karadeniz'de bulunur. Demir ve linyit yatakları en çok Doğu Anadolu'da bulunur.

CEVAP: C

7. Türkiye jeolojik oluşumunu daha çok III. ve IV. Jeolojik devirde gerçekleştirmiştir. Bu nedenle I. Jeolojik zamanda oluşan Taş Kömürü yatakları oldukça sınırlıdır. Türkiye'ye yetmediği için ithal edilir. Madenlerde ise Dünya'da önde olduğumuz madenler bulunur. Bor, Mermer, Krom, Perlit madenleri oldukça fazladır. Yetersiz olan madenlerin başında gübre yapımında kullanılan Fosfat yer alır.

CEVAP: A

8. Enerji üretiminde kullanılan kaynaklar fosil kaynaklardan elde edildiğinde üretimi iklim koşullarından etkilenmez. Ancak yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen enerji üretimi iklim koşullarının değişkenliğinden etkilenmektedir. Bu nedenle öncüllerde verilen Petrol ve Taş kömüründen elde edilen enerji üretimi fosil olduğundan üretim iklimden etkilenmez. Jeotermal ise yer altından çıkan sıcak sular iklimden etkilenmez. Akarsu ve Güneş ise iklimdeki değişimlerden etkilenir.

CEVAP: E

9. Seçeneklerde verilen enerji kaynakları dikkate alındığında Tunçbilek ve Seyitömer'de linyit, Afşin ve Elbistan'da linyit, Çatalağzı'nda Taşkömürü, Soma'da linyit, Sarayköy'de jeotermal enerji üretiminde kullanılmaktadır. Bu kaynaklardan olan üretim iklimden etkilenmez. Ancak karakaya ve Demirköprü baraj olduğundan akarsuların iklimden etkilenmesinden dolayı enerji üretimleri de iklimden etkilenir.

CEVAP: C

10. Linyit kömürü adı verilen ısıl değeri taş kömürüne göre daha düşük olan kömür türü III. Jeolojik zaman arazilerinde yaygın olarak bulunur. Türkiye daha çok III. Jeolojik zamanda oluştuğundan linyit rezervleri bakımından daha zengindir. Taş kömürü yaşlı arazilerde oluşur Türkiye'de yaşlı arazi oldukça azdır. Linyit çıkarım maliyeti taş kömürüne göre daha düşüktür. Çünkü linyit rezervleri yüzeye daha yakın oluşmuştur. Ayrıca termik santrallerde taş kömüründen ziyade linyit kullanılır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler numaralarla gösterilmiştir.

Haritada verilen yerlerden hangisinin gelişmesinde sanayi faaliyetleri önemli bir paya sahiptir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Sanayinin dağılışını etkileyen faktörlerin başında hammaddeye yakınlık gelmektedir. Bazı ürünler hasattan hemen sonra işlenmek zorundadır. Bu nedenle fabrikalar ürünlerin yetişme alanlarının yakınlarına kurulur.

Buna göre aşağıda verilen sanayi kollarından hangisinde hammaddeye yakınlık önemlidir?

A) Otomotiv sanayisi
B) Çimento sanayisi
C) Konserve sanayisi
D) Dokuma sanayisi
E) Gübre sanayisi

3. Aşağıda bir şehir ve bu şehirde bulunan sanayi kuruluşu eşleştirilmiştir.

Buna göre aşağıdaki eşleştirilmelerden hangisi yanlıştır?

A) Bursa – Otomotiv
B) İstanbul – Tekstil
C) Konya- Gıda
D) Mardin – Kâğıt
E) Karabük – Demir çelik

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler numaralarla gösterilmiştir.

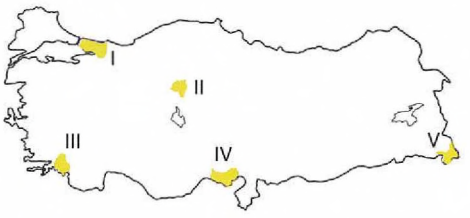

Türkiye'de yukarıdaki haritada numaralanmış bölümlerin hangileri yer şekillerinin olumsuz etkilerinden dolayı yoğun sanayi bölgeleri arasında yer almaz?

A) I ve II B) III ve IV C) I ve III
D) III ve V E) II ve IV

5. Türkiye'de ilk sigara fabrikası Osmanlı döneminde açılmış ve ardında da sayıları artmıştır.

Buna göre aşağıda verilen illerden hangisinde sigara fabrikası bulunmaktadır?

A) Bursa B) İzmir C) Adıyaman
D) Çorum E) Çanakkale

6. **Sanayi kuruluşlarının büyük bir kısmının İstanbul ve çevresinde toplanmış olmasında;**

I. tarım alanlarının yetersiz olması,
II. nitelikli iş gücünün burada bulunmasın,
III. bölgede enerji tüketiminin fazla olması,
IV. ulaşım olanaklarının gelişmiş olması

gibi unsurlardan hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) II ve IV C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye birçok sanayi ürününü ihraç ederken, üretimde yeterli olmadığı sanayi ürünlerini ise ithal etmektedir.

Türkiye aşağıdaki sanayi ürünlerinden hangisinde yetersiz olduğu için dış alım yaparak ihtiyacını karşılar?

A) Tekstil sanayi
B) Şişe-cam sanayi
C) Elektronik sanayi
D) Seramik sanayi
E) Çimento sanayi

8. Bir alana sanayi tesisi kurulurken dikkat edilen birçok faktör bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi sanayiye yer seçiminde diğerlerine göre daha az etkilidir?

A) İklim B) Ulaşım C) İş gücü
D) Pazar E) Enerji

9. **Türkiye'de sanayinin gelişimi ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı 1945 yılında uygulanmıştır
B) İkinci Beş Yıllık Sanayi Planı 2.Dünya Savaşı nedeniyle ertelenmiştir
C) 1927 yılında Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarılmıştır
D) 1939'da bakır işleme tesisleri kurulmuştur
E) Hammaddesi yurt içinde bulunan sanayi kolları kurulmuştur

10. Aşağıdaki Türkiye haritasında pamuklu dokuma sanayisinin geliştiği alanlar verilmiştir.

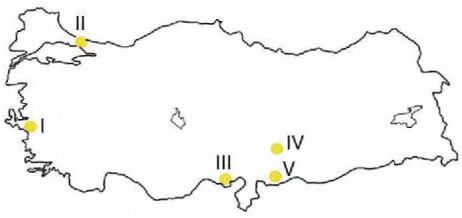

Haritada yer alan bölgelerde pamuklu dokuma sanayisinin gelişmesinin nedeni hammaddeye olan yakınlık değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir tarım ürününün üretim alanları ve işlendiği tesisler verilmiştir.

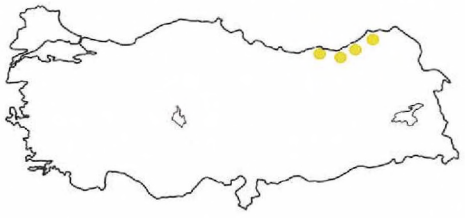

Bu tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kivi B) Tütün C) Fındık
D) Çay E) Mısır

12. **Türkiye'de farklı bölgelerde yer alan aşağıdaki sanayi tesislerinden hangisi hammaddeye yakınlığa bağlı olarak kurulmuştur?**

A) İstanbul - tekstil
B) Çorum - şeker
C) Ereğli - demir çelik
D) İzmir - Petro kimya
E) İzmit - otomotiv

HOCAWEBDE

13. **Türkiye'de aşağıdaki sanayi kollarından hangisi üretimde iklim şartlarından daha fazla etkilenir?**

A) Petro-kimya
B) Seramik
C) Otomotiv
D) Gıda
E) Tekstil

14. Aşağıda bir yer ve bu yerde bulunan sanayi kuruluşu eşleştirilmiştir.

Buna göre aşağıdaki eşleştirilmelerden hangisi yanlıştır?

A) Ankara - Otomotiv
B) Batman - Petrol rafinerisi
C) Çanakkale - Çimento
D) Rize - Şeker
E) İskenderun - Demir çelik

15. Sanayinin dağılışını hammaddeye yakınlık, ulaşım, pazarlama ve enerji kaynaklarına yakınlığı gibi faktörler etkiler. Bazı ürünler hasattan hemen sonra işlenmek zorundadır. Bu nedenle fabrikalar ürünlerin yetişme alanlarının yakınlarına kurulur.

Buna göre aşağıda verilen sanayi dallarından hangisinde hammaddeye yakınlık önemlidir?

A) Otomotiv sanayisi
B) Seramik sanayisi
C) Çay fabrikası
D) Dokuma sanayisi
E) Kâğıt Fabrikası

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Sanayi

1. Haritada verilen alanlardan V numaralı yer Kocaeli ilinin bulunduğu alanda yer alır ve Türkiye'nin en önemli sanayi kentlerinin başında gelir.

CEVAP: E

2. Konserve sanayiinde üretilen tarım ürünleri bozulmadan ve tazeliğini kaybetmeden işlenmeli ve mamul hale getirilmelidir. Bunun için konserve tesisleri genellikle yoğun şekilde konserve edilecek ürünlerin yetiştirildiği alanlara kurulurlar. Diğer seçeneklerde verilen sanayi kollarında ise daha çok ulaşım ve pazara yakınlık gibi faktörler ön plandadır.

CEVAP: C

3. D seçeneği dışında verilen seçeneklerdeki şehir-sanayi kolu eşleştirmesi doğrudur. Ancak Mardin'de kâğıt sanayisi yoktur. Kâğıt fabrikaları kurulurken genellikle orman varlığının yeterli olduğu ya da kâğıt sanayisinde yoğun şekilde tüketilen su kaynağına yakınlığa dikkat edilir. Mardin bu özellikleri taşımamaktadır.

CEVAP: D

4. III numaralı alanda yer alan Menteşe yöresinde ve V numaralı alanda yer alan Hakkâri yöresi Türkiye'de yer şekillerinin eğim ve engebeli olduğu alanlar arasındadır. Bu durumdan dolayı da yerleşme, ulaşım ve sanayi gibi unsurlar olumsuz etkilenmektedir.

CEVAP: D

5. Verilen şehirler arasında sigara fabrikası bulunan şehir İzmir'dir. Diğer şehirlerde sigara fabrikası bulunmamaktadır.

CEVAP: B

6. İstanbul'da sanayinin gelişmiş olmasında; ulaşım ağının gelişmiş olması, nitelikli iş gücü varlığı, pazar olanaklarının varlığı gibi şartlar etkili olmuştur.

CEVAP: B

7. Türkiye birçok sanayi kolunda ileri teknoloji kullanıp ülke ihtiyacını karşıladığı gibi ihraç ürünleri de üretmektedir. Ancak bazı ürünlerde üretim yapsa da ülke ihtiyacını karşılayabilecek durumda değildir. Bunların başında da elektronik ürünleri gelmektedir.

CEVAP: C

8. İklim koşulları da diğer faktörler gibi önemlidir ancak yer seçimi konusunda en son dikkat edilen faktörlerdendir. Sanayi tesisleri genellikle kapalı mekanlar oldukları için iklim soğuksa ısıtma, sıcaksa soğutma maliyeti artar. Eğer yer seçiminde hammadde önemliyse ve hammadde üretimi iklime bağlıysa dolaylı etkisinden dolayı tercihte önemi artar.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı 1933 yılında uygulanmaya başlamıştır. Bu seçeneğin dışında verilen bilgiler doğrudur.

CEVAP: A

10. I, III, IV ve V no'lu alanlarda pamuklu dokuma sanayisinin gelişmesinin en önemli nedeni hammaddeye yakınlıktır. Ancak II numaralı alanda yer alan İstanbul'da pamuklu dokumanın gelişmesinin temel nedeni pazar olanaklarının ve ulaşım imkanlarının gelişmiş olmasıdır. İzmir ve Adana'da da pazar olanakları gelişmiştir ancak buradaki temel öncelik hammaddenin üretim alanlarında bulunmalarıdır.

CEVAP: B

11. Harita taralı olan ve yalnızca Doğu Karadeniz'de yetişip burada işlenen ürün çaydır. Mısır da yoğun şekilde üretilmektedir ancak farklı bölgelerde de önemli üretim miktarı elde edilmektedir.

CEVAP: D

12. İstanbul-tekstil pazar olanakları, Ereğli demir-çelik enerji ve ulaşım, İzmir petro-kimya ulaşım, İzmit-otomotiv ulaşım ve işgücü gibi nedenlerle bu bölgeye kurulmuştur ancak Çorum-şeker hammaddeye yakınlık önceliği ile kurulmuştur. Şeker pancarı hasat edildikten kısa bir süre sonra işlenmesi gerekir yoksa çürüme, değer kaybı, kilo kaybı gibi nedenlere yol açar.

CEVAP: B

13. Gıda üretiminde Türkiye gibi ülkelerde iklim özellikleri belirleyici rol oynar ve buna bağlı olarak da yıllar arasında dalgalanmalar meydana gelir. Diğer sanayi kollarına göre bu durum gıda üretiminde çok daha fazladır.

CEVAP: D

14. Rize'de şeker fabrikası bulunmamaktadır. Diğer seçeneklerde bahsedilen yer sanayi kuruluşu eşleştirmeleri doğrudur.

CEVAP: D

15. Hasat edilen çayın zarar görmeden hızlı bir şekilde işlenmesi gerekir. Bunun için de çay fabrikaları yalnızca çay üretim alanlarında kurulmuştur. Diğer seçeneklerde kurulan sanayi tesisleri hammadde kaynağının uzağında bir yere de kurulabilir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. **Aşağıda verilen endüstri kollarından hangisi kullandığı hammadde nedeniyle iklime bağlılık göstermez?**

A) Seramik B) Yağ

C) Tekstil D) Sigara

E) Makarna

2. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı iller işaretlenmiştir.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen alanlardan hangisinde mobilya endüstrisi gelişmemiştir?

A) İstanbul B) Ankara C) Bursa

D) Antalya E) Kayseri

3. **Türkiye'de cumhuriyetin ilanı ile başlayan hızlı sanayileşme adımlarına paralel olarak ilk kurulan sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Uçak B) Şeker

C) Ferro-krom D) Optik

E) Otomotiv

4. Türkiye'de sanayileşmenin fazla olduğu alanlarda hava kirliliği de fazladır.

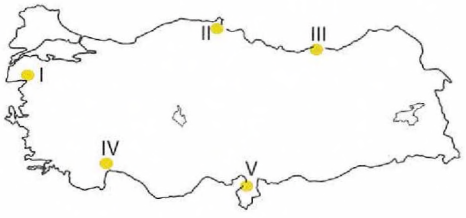

Yukarıda verilen nedene bağlı olarak Türkiye haritasındaki merkezlerden hangisinde endüstrileşme sonucunda daha fazla hava kirliliği yaşandığı söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdaki endüstri dallarından hangisinde hammadde ihtiyacı ithalat yoluyla karşılanmaktadır?**

A) Gübre B) Alüminyum

C) Bakır D) Seramik

E) Krom

6. Türkiye'de endüstri kuruluşlarının dağılışına bakıldığında Marmara Bölgesi'nde yoğunluğun daha fazla olduğu görülür.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi daha az etkili olmuştur?

A) Hammadde

B) Sermaye

C) Pazar

D) Ulaşım olanakları

E) İş gücü temini

7. **Aşağıdaki endüstri kollarından hangisinde hayvansal hammadde kullanılmaz?**

A) Deri B) Süt ürünleri

C) Yünlü dokuma D) Kâğıt

E) Konserve

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

8. **Türkiye'de sanayi tesislerinin fazla olduğu alanlar;**

I. enerji üretiminin fazla olması,

II. yer altı zenginliğine sahip olması,

III. ulaşımın gelişmiş olması,

IV. göç alması

gibi özelliklerden hangileri görülür?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV

D) I ve IV E) II ve IV

9. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sanayileşmenin sonucunda ortaya çıkan durumlardan biri değildir?**

A) Hammadde ihracatı artmıştır.

B) Nitelikli iş gücüne duyulan ihtiyaç artmıştır.

C) Enerji tüketimi artmıştır.

D) Şehirleşme oranı artmıştır.

E) Dış ticaret hacmi artmıştır.

10. Bazı sanayi ürünlerinin tesis seçiminde belirleyici olan etken türü daha azdır ve her bölgede kurulabilir.

Aşağıdaki sanayi tesislerinden hangisi Türkiye'nin kıyı bölgelerinin tamamında kuruludur?

A) Krom B) Petro-kimya

C) Çay D) Çimento

E) Otomotiv

11.
- Şeker fabrikası
- Çay fabrikası
- Et ve süt ürünleri tesisleri

Verilen tesislerin Türkiye şartlarındaki özellikleri düşünüldüğünde aşağıdakilerinden hangisi bu tesislerin ortak özellikleri arasında gösterilebilir?

A) İç kesimlerde kurulmuşlardır.

B) Kuruluşunda pazar koşulları ön plandadır.

C) Su kaynaklarının yeterli olduğu alanlarda kurulmuşlardır.

D) Nüfusun yoğun olduğu alanlarda kurulmuşlardır.

E) Hammadde üretim bölgelerinin yakınında kurulmuşlardır.

12. Hammaddesi çok ve her yerde bulunabilen madenler ile tarım ürünlerinin işlendiği sanayi tesisleri ülkemizin her bölgesinde bulunmaktadır.

Aşağıdaki endüstri kollarından hangisi bu genellemeye uymaz?

A) Un ve unlu maddeler

B) Çimento

C) Petrol rafinerileri

D) Et ve süt ürünleri

E) Pamuklu ve yünlü dokuma

13. **Aşağıda verilen endüstri kolu-kurulu olduğu şehir eşleştirmelerinden hangisinde hammaddeye yakınlık dikkate alınmamıştır?**

A) Zeytinyağı - Balıkesir

B) Sigara - Samsun

C) Çimento - Yozgat

D) Seramik - Kütahya

E) Pamuklu dokuma - İstanbul

14. **Türkiye'de aşağıdaki sanayi faaliyetlerinden hangisi diğerlerine oranla daha sınırlı alanda yoğunlaşmıştır?**

A) Seramik

B) Çimento

C) Unlu mamuller

D) Dokuma

E) Et ve süt ürünleri

15. **Aşağıdaki illerden hangisi o ilde olmayan sanayi faaliyeti ile birlikte verilmiştir?**

A) Manisa-Halı kilim dokuma

B) Bilecik-Seramik

C) Ankara-Şeker

D) Şanlıurfa-Petrokimya

E) Samsun-Bakır

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Sanayi

1. Seramik sanayisinin hammaddesi toprak olduğu için üretiminde iklimin doğrudan etkisi yoktur. Ancak yağlı bitkilerin üretimi, tekstilde pamuk üretimi, sigarada tütün üretimi ve makarnada buğday üretimi verilen endüstri kollarının üretim miktarını etkiler.

CEVAP: A

2. Antalya'da mobilya endüstrisi diğer kentlere göre gelişmemiştir. İstanbul, Bursa, Ankara ve Kayseri gibi kentler Türkiye'de mobilya endüstrisinin en başta gelen kentleridir.

CEVAP: D

3. Cumhuriyetle birlikte Türkiye'de ilk açılan fabrikalar şeker fabrikalarıdır. Alpullu (Kırklareli) ve Uşak'ta 1926 yılında ilk fabrikalar açılmıştır.

CEVAP: B

4. V numaralı alanda İskenderun demir çelik fabrikası gibi ağır sanayi tesisleri bulunmaktadır. Buna bağlı olarak hava kirliliği de yüksek seviyededir.

CEVAP: E

5. Gübrenin temel hammaddelerinin başında fosfat gelmektedir. Türkiye'de yeterli miktarda çıkarılmayan fosfat ihtiyacı ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Zaten Türkiye gübrenin hammaddesinin dışında gübrenin kendisini de ithal etmektedir.

CEVAP: A

6. Marmara bölgesi Türkiye'de ulaşım koşullarının geliştiği, nüfus yoğunluğunun fazla olduğu ve sermaye birikiminin en fazla olduğu bölgedir. Nüfusunun fazla olması nedeniyle hem iş gücü potansiyeli hem de pazar olanakları oldukça fazladır.

CEVAP: A

7. Kâğıtta bitkisel hammadde kullanılır ancak diğer sanayi kollarında hayvansal ürünler kullanılır. Konservede ise hem hayvansal hem bitkisel ürünler kullanılmaktadır.

CEVAP: D

8. Sanayisi gelişmiş bölgeler enerji ihtiyacını dışarıdan da karşılayabilir. Aynı şekilde hammadde ihtiyacını da dışarıdan karşılayabilir. Ancak sanayisi gelişmiş alanlar iş imkanlarından dolayı kesinlikle göç alır. Bu bölgelerde aynı şekilde ulaşım koşulları gelişmiştir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

9. Sanayileşen ülkelerde hammadde değil mamul madde ihracatı artar. Hatta hammadde ihtiyacı arttığı için hammadde ithalatı artar.

CEVAP: A

10. Çimento endüstrisi kıyı bölgelerinin tamamında mevcuttur. Bu durumun nedenlerinden birisi kıyı bölgelerinde nüfus yoğun ve inşaat sektörü canlıdır. Buna bağlı olarak da çimento endüstrisi gelişmiştir.

CEVAP: D

11. Verilen endüstri kolları yer seçiminde hammaddeye yakınlığa bağlı olarak kurulan tesislerdir. Hem belirli bölgelerde üretilmeleri hem de kolay bozulabilir olmaları yer seçiminde hammaddeye yakınlığa önem verilmesine neden olmuştur.

CEVAP: E

12. Türkiye'de petrol rafinerileri Batman Petrol Rafinerisi gibi çıkarım alanına yakın, İzmir Aliağa ve İzmit İpraş gibi liman yakını ve tüketim bölgesine, Kırıkkale Orta Anadolu petrol rafinerisi tüketim bölgesinin yakınına kurulmuştur.

CEVAP: C

13. İstanbul'da pamuklu dokuma sanayisinin gelişmesinin nedeni pazar, ulaşım, işgücü ve sermaye olanaklarının gelişmiş olmasıdır. Özellikle üretilen ürünlerin pazarlanmasında mega bir şehir olan İstanbul'un varlığı ön plana çıkmıştır.

CEVAP: E

14. Çimento üretiminde herhangi bir durum ön planda tutulmaz. Toprağın bulunduğu her yerde çimento üretimi gerçekleşmektedir. Unlu mamuller temel ihtiyaç olduğu için Türkiye'nin her yerinde mevcuttur. Dokuma ise hem üretim hem de tüketim alanları tercih edilerek yer seçimi yapılır. Et ve süt ürünlerinin hem her yerde üretimi hem de tüketimi mevcuttur bunun için de oldukça yaygındır. Seramikte ise özel durumlara bağlı kalınarak üretim yeri tercih edilir ve daha az yaygındır.

CEVAP: A

15. Şanlıurfa'da petrokimya sanayisi gelişmemiştir. Diğer seçeneklerde verilen yerler ile sanayi tesisleri bir arada bulunurlar.

CEVAP: D

HOCAWEBDE

1. I. Dalaman - Taşucu - Çaycuma - Taşköprü
II. Bozüyük - Çanakkale - Kütahya - Eskişehir
III. Kırıkkale - İzmir - İzmit - Batman

Yukarıda verilen merkezlerde aşağıdaki sanayi kollarından hangisi en çok gelişmiştir?

	I	II	III
A)	Konserve	Çimento	Demir-çelik
B)	Çimento	Otomotiv	Kâğıt
C)	Kâğıt	Seramik	Petrol rafinerisi
D)	Cam	Bor	Petrol rafinerisi
E)	Kâğıt	Dokuma	Otomotiv

2. Son yıllarda Türkiye savunma sanayii alanında önemli adımlar atmış ve bazı savunma sanayi firmaları üretim ve katma değer açısından dünyadaki birçok şirket ile yarışır hale gelmiştir. Savunma sanayi firmaları da Türkiye'nin bazı alanlarında kümelenmeler oluşturmuştur.

Aşağıda verilen yerlerden hangisinde önemli savunma sanayi kümelenmesi görülür?

A) Hakkâri B) Edirne
C) Ankara D) Çorum
E) Sivas

3. Zeytin, Mısır, Ayçiçeği, Soya ve Susam gibi yağlı bitkilerin yetiştirildiği alanlarda bitkisel yağ fabrikalarının da yoğun olması beklenir.

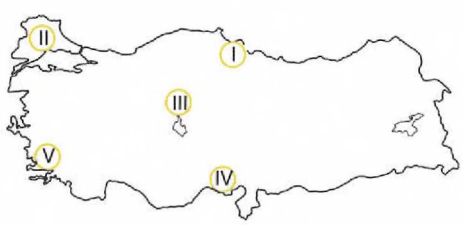

Buna göre haritada verilen alanlardan hangisinde ayçiçeği yağı fabrikalarının daha yoğun olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen alanların hangisinde sanayi daha az gelişmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Türkiye'de sanayinin dağılışını hammaddeye yakınlık, ulaşım ve pazarlama, enerji kaynağına yakınlık gibi faktörler etkiler.

Aşağıdaki endüstri kuruluşlarından hangisinin yeri belirlenirken enerji kaynağına yakınlık daha çok etkili olmuştur?

A) Kırıkkale'de silah fabrikası
B) Şanlıurfa'da pamuklu dokuma fabrikası
C) Karabük'te Demir-Çelik fabrikası
D) Ankara'da şeker fabrikası
E) Bursa'da otomotiv fabrikası

6. Çabuk bozulabilir olması, değerini kaybetmesi gibi nedenlerle şeker fabrikaları genellikle üretim alanlarına yakın yerlerde kurulmuştur.

Aşağıda verilen illerin hangisinde şeker fabrikası bulunmamaktadır?

A) Kars B) Kırklareli
C) Uşak D) Mersin
E) Yozgat

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Sanayinin dağılışı üzerinde hammadde, enerji kaynağı, sermaye ve pazara yakınlık gibi birçok faktör etkili olur.

- İskenderun'da demir-çelik fabrikasının,
- Samsun'da bakır işleme tesislerinin varlığı

Sanayide yer seçimini etkileyen faktörlerden hangisine örnek gösterilebilir?

A) Hammadde B) Enerji kaynağı

C) İklim koşulları D) Sermaye

E) Ulaşım

8. I. Kastamonu

II. Mersin

III. Tunceli

IV. Zonguldak

Yukarıdaki öncüllerde verilen illerden hangilerinde kâğıt endüstrisi bulunmaktadır?

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III

D) II, III ve IV E) I, II ve IV

9. **Türkiye'de sanayileşme faaliyetlerini planlı biçimde yürütmek amacıyla hazırlanan I. Beş yıllık sanayi planı aşağıdaki tarihlerden hangisinde başlanmıştır?**

A) 1924 B) 1927 C) 1933

D) 1945 E) 1958

10. **Aşağıda verilen fabrikalardan hangisinin kuruluş yerinin seçiminde diğerlerinden farklı bir etmen belirleyici olmuştur?**

A) İzmit İpraş Rafinerisi

B) Çankırı tuz fabrikaları

C) İskenderun demir-çelik fabrikası

D) İzmir Aliağa Rafinerisi

E) Samsun bakır işletmeleri

11. **Şeker pancarı tarımın yapıldığı ve şeker fabrikasının bulunduğu bir alanda aşağıdaki ekonomik faaliyet türlerinden hangisinin gelişmesi beklenir?**

A) Gübre sanayisi

B) Besi hayvancılığı

C) Ormancılık

D) Seracılık

E) Bitkisel yağ fabrikası

HOCAWEBDE

1. Verilen alanlarda Dalaman, Taşucu, Çaycuma ve Taşköprü önemli kâğıt üretim alanıdır. Bu durumun ortaya çıkmasında hem orman hem de su varlığı etkili olmuştur. Eskişehir, Kütahya ve Çanakkale Türkiye'nin önemli seramik üretim alanlarıdır. Kırıkkale'de Orta Anadolu, İzmir'de Aliğa, İzmit'te İpraş ve Batman'da Batman Petrol Rafinerileri bulunmaktadır.

CEVAP: C

2. Ankara'da Türk savunma sanayisinin büyüyüp güçlenmesini sağlayan Aselsan, Havelsan, Roketsan gibi firmalar kümelenmeler oluşturmuş ve Ankara'nın savunma sanayisinin merkezlerinden birisi olmasını sağlamışlardır.

CEVAP: C

3. Trakya bölgesi Türkiye'de Ayçiçek tarımının en yoğun yapıldığı alanların başında gelir ve buna bağlı olarak Ayçiçek yağı üreten fabrikalar da bu alanda yoğunlaşmıştır.

CEVAP: B

4. Numaralandırılarak verilen alanlardan I numaralı alan Çanakkale'nin olduğu yerdedir ve Çanakkale'nin ana ulaşım güzergâhlarına sapa konumda olması ve arazisinin büyük bir bölümünün Gelibolu Milli Parkı içerisinde yer alması nedeniyle sanayi faaliyetleri diğer alanlara göre daha az gelişmiştir.

CEVAP: A

5. Karabük'te bulunan demir çelik fabrikası cumhuriyetin ilk yıllarında kurulmuştur. Fabrikanın kurulmasında bu yerin tercih edilmesindeki temel neden bölgede çıkarılan taş kömürüdür.

CEVAP: C

6. Mersin'de şeker fabrikası yoktur. Bu durumun temel nedeni yakın çevresinde şeker pancarı tarımı yapılmamasıdır. Bu bölgede şeker pancarı tarımının yapılmamasının ana nedeni bölgede daha fazla gelir getiren ürünlerin yetiştirilebilir olmasıdır.

CEVAP: D

7. Samsun ve İskenderun'da bu tesislerin kurulmasının en önemli nedeni var olan limanları ve limanlarının hinterlandının geniş olması.

CEVAP: E

8. Tunceli'de mevcut kâğıt fabrikası bulunmamaktadır. Uygun koşulların oluşmaması burada kâğıt sanayisinin gelişmemesine neden olmuştur. Kağıt fabrikaları büyük oranda hammaddesi olan orman alanlarına bağlı dağılış göstermektedir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planına 1933 yılında başlanmıştır. İlk sanayi planı başarıyla sonuçlandırılmış ancak İkinci Sanayi Planının uygulanmaya başlanacağı dönemde 2.Dünya Savaşı patlak vermiş ve ertelenmiştir.

CEVAP: C

10. Çankırı'da kurulan tuz fabrikaları hammaddeye yakınlık nedeniyle kuruluş yeri olarak bu alanı seçmiştir. Ancak diğer seçeneklerdeki sanayi kuruluş ve yer seçiminde daha çok ulaşım koşulları ön plandadır.

CEVAP: B

11. Şeker pancarından elde edilen şekerden arta kalan posa küspe olarak adlandırılır. Küspe besi hayvancılığında önemli bir kaynaktır ve hayvanların hızlı şekilde besili hale gelmesini sağlar. Bu yüzden şeker fabrikalarının bulunduğu alanda önemli hayvancılık işletmeleri kurulmuştur. Bu durumun en güzel örneği Konya'da Torku ile birlikte artan küspe üretimi sonucunda besi hayvancılığında Konya ilk sıraya gelmiştir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

1. Türkiye'de endüstri kuruluşları belirli yörelerde yoğunlaşmıştır.

Bir yörede endüstri kuruluşlarının çoğalması ile aşağıdaki gelişmelerden hangisinin görülmesi beklenmez?

A) Ulaşım sistemlerinde yoğunluğun artması
B) Enerji tüketiminin artması
C) İstihdam kapasitesinin artması
D) Ham madde gereksiniminin artması
E) Hizmetler sektöründe çalışanların azalması

2. I. İş gücü
II. Sermaye
III. Ham madde
IV. Teknolojik birikim

Türkiye'de endüstrinin gelişmesinde yukarıda verilen etkenlerden hangileri bakımından daha çok güçlük yaşanmıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Bazı endüstri kolları ham maddenin çok olduğu yerlerde gelişmektedir.

Aşağıdaki endüstri kuruluşlarından hangisinin kuruluş yeri seçilirken ham maddenin bulunduğu yer tercih edilmemiştir?

A) Taşköprü – Kâğıt
B) Karabük – Demir çelik
C) Elâzığ – Ferro krom
D) Turhal – Şeker
E) Yozgat – Çimento

4. Çabuk bozulabilen, işlendiği zaman kütle kaybı fazla olan tarım ürünlerini işleyen tesisler genellikle ham maddenin elde edildiği yerlerin yakınlarında kurulur.

Buna göre, Türkiye'de aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisini işleyen tesisler dar bir alanda toplanmıştır?

A) Pamuk
B) Şeker pancarı
C) Mısır
D) Çay
E) Tütün

5. **Türkiye'de endüstrinin hızla geliştiğinin en önemli göstergesi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dış ticaret açığının büyümesi
B) Endüstrinin gelişmişliğinin bölgelere göre farklı olması
C) Dış satımda endüstri ürünlerinin payının hızla artması
D) Endüstriden elde edilen gelirle başka sektörlere yatırım yapılması
E) Tarımda makine kullanılan alanların genişlemesi

6. I. Ham maddenin birçok yerde bulunması
II. İthalatının az olması
III. Tüketiminin fazla olması
IV. Enerji kaynaklarının dağınık olması

Türkiye'de unlu mamuller üreten endüstri kuruluşlarının yaygın ve eskiden beri gelişmiş olmasında yukarıdaki özelliklerden hangileri etkilidir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye'de bazı yörelerde sanayinin gelişmesine bağlı olarak birçok gelişme görülür.

Aşağıdakilerden hangisinin bir yörede sanayinin gelişmesine bağlı olarak artması beklenmez?

A) Enerji tüketiminin
B) Nüfus sayısının
C) Çevre kirliliğinin
D) Ticaret etkinliklerinin
E) Turizm etkinliklerinin

8.

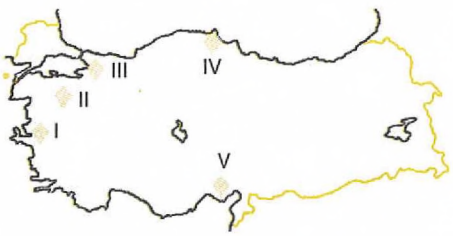

Yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangisi tarım alanlarına sanayi kuruluşlarının yapılarak yanlış arazi kullanımının görüldüğü alanlardan biri değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bitkisel yağ endüstrisi genellikle yağı elde edilen bitkilerin çok yetiştirildiği yerlerde gelişmiştir.

Buna göre Marmara Bölgesi'nde;

I. susam yağı,
II. soya yağı,
III. zeytinyağı,
IV. ayçiçeği yağı

üreten tesislerden hangilerinin yaygın olması beklenir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) II, III ve IV E) III ve IV

10. Türkiye'de kâğıt fabrikalarının kuruluş yerlerinin belirlenmesinde;

I. pazarlama koşullarının elverişli olması,
II. ham maddeye yakınlık,
III. su kaynaklarının bol olması,
IV. enerji kaynağına yakınlık

özelliklerinden hangileri etkili olmaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Marmara Bölgesi'nde endüstrinin gelişmiş olmasında en önemli faktörlerden biri ulaşımın gelişmiş olmasıdır.

Ulaşımın gelişmiş olması Marmara Bölgesi'nde;

I. yer altı zenginliklerinin değerlendirilmesi,
II. pazarlama koşullarını geliştirmesi,
III. ham madde teminini kolaylaştırması,
IV. enerji üretimini etkilemesi

özelliklerinden hangilerini sağlayarak endüstriyi olumlu etkilemiştir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) II ve III E) III ve IV

12. Pamuklu dokuma Türkiye'de önemli endüstri kollarından biridir.

Aşağıdaki illerden hangisinde pamuklu dokumanın gelişmiş olmasında ham madde üretimi alanlarına yakınlığın etkili olduğu savunulamaz?

A) Denizli B) Adana C) Şanlıurfa
D) Kocaeli E) Hatay

HOCAWEBDE

1. Bir yörede endüstri kuruluşlarının çoğalması ile; ulaşım sistemlerinde yoğunluk artar, enerji tüketimi artar, istihdam kapasitesi artar, ham madde gereksinimi artar. Hizmetler sektöründe çalışanlar azalmaz, artar.

CEVAP: E

2. Türkiye genç nüfuslu bir ülke olduğu için endüstride iş gücü bakımından bir sorun yaşanmaz. Bazı ham maddeler dışında ham madde bakımından genellikle sorun yaşanmaz. Türkiye'de endüstrinin gelişmesinde en fazla güçlük sermaye ve teknoloji konusunda yaşanmıştır.

CEVAP: D

3. Karabük demir çelik fabrikasının kuruluş yeri belirlenirken enerji kaynağına (taş kömürü) yakınlık dikkate alınmıştır. Karabük'te demir cevheri bulunmamaktadır. Diğer seçeneklerde verilenler yakın çevrelerindeki ham maddeyi işleyen kuruluşlardır.

CEVAP: B

4. Şeker pancarı ve çay bitkileri kısa sürede işlenmesi gereken bir ürün olduğu için üretim alanına yakın yerlerde kurulan tesislerde işlenir. Türkiye'de şeker pancarı yaygın bir üretim alanına sahip olduğu için fabrikalar da birçok yerde kurulmuştur. Ancak çay bitkisi Rize kıyıları ve yakın çevresinde üretildiği için, çay işleme tesisleri de buralarda bulunmaktadır. Dar bir alanda toplanmıştır. Soruda verilen diğer ürünleri işleyen tesisler Türkiye'de birçok yerde kurulmuştur.

CEVAP: D

5. Dış satımda endüstri ürünlerinin payının hızla artması Türkiye'de endüstrinin hızla geliştiğinin en önemli göstergelerinden biridir.

CEVAP: C

6. Unlu mamullerin ana ham maddesi buğdaydır. Buğday Türkiye'de birçok yerde yetiştirildiği için ham madde temini kolaydır. Unlu mamuller her yerde tüketilen besinlerdendir. Bu yüzden unlu mamuller endüstrisi Türkiye'de çok yaygın ve eskiden beri gelişmiş olan bir endüstri koludur.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Sanayinin gelişmesine bağlı olarak enerji tüketimi artar. İstihdam kapasitesinin artması ile nüfus sayısı artar. Çevre kirliliği artar. Ticaret etkinlikleri artar. Ancak turizm etkinliklerinin gelişmesi endüstrinin gelişmesine bağlı değildir.

CEVAP: E

8. I. İzmir, II. Bursa, III. İzmit ve V. Çukurova'da (Adana) sanayi kuruluşları fazladır ve tarım alanlarının bir kısmında sanayi kuruluşları yer almaktadır. IV numara ile gösterilen (Sinop) alanda sanayi gelişmemiştir.

CEVAP: D

9. Marmara Bölgesi'nde ayçiçeği ve zeytin üretimi fazladır. Bu yüzden bölgede ayçiçeği yağı ve zeytinyağı üreten tesisler fazladır.

CEVAP: E

10. Türkiye'de kâğıt fabrikalarının kuruluş yerinin belirlenmesinde; ham maddeye yakınlık (II) ve su kaynaklarının bol olması (III) etkili olmuştur.

CEVAP: C

11. Ulaşımın gelişmesi pazarlama koşullarının gelişmesini ve ham madde temininin kolaylaşmasını sağlayan etkenlerdir.

CEVAP: D

12. Denizli, Adana, Şanlıurfa ve Hatay pamuk üretiminin önemli olduğu iller arasındadır. Ancak Kocaeli çevresinde pamuk üretimi yapılmamaktadır. İstanbul'da işlenen pamuk başka yerlerden getirilmektedir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE

1. I. Tarımsal ürün çeşitliliğinin fazla olması

II. Büyükbaş ve Küçükbaş hayvancılık yapılan alanların birbirine uzak olması

III. Madenlerin çıkarıldığı ve işlendiği tesislerin aynı yerde bulunması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de iç ticaretin gelişmesine sebep olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2.

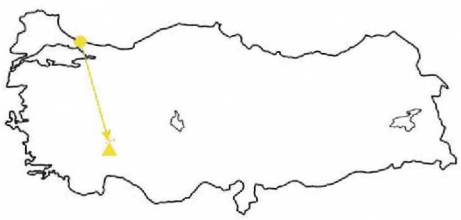

I. İstanbul'dan Isparta'ya tarım ürünü gönderilir.

II. İki şehir arasında ticarete konu olan mallar birbirinden farklıdır.

III. Isparta'dan İstanbul'a optik cihazlar gönderilir.

Haritadaki ok yönünde İstanbul-Isparta arasında yapılacak olan ticaret ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3.

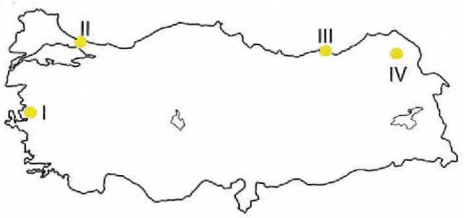

Haritada numaralandırılan alanlarda iç ticarete konu olan ürünler hangi seçenekte doğru eşleştirilmiştir?

	Tarım ve Hayvancılık	Hizmet
A)	I ve II	III ve IV
B)	I ve III	II ve IV
C)	III ve IV	I ve II
D)	II ve III	I ve IV
E)	I ve IV	II ve III

4.

Haritada verilen yerler arasında aşağıdakilerden hangilerinin ticaretinin karşılıklı olarak yapılması beklenir?

A) Kara taşıtları - Optik cihazlar

B) Buğday - Fındık

C) İncir - Pamuk

D) Taşkömürü - Fındık

E) Tütün - Fındık

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

5. Yerel çekim merkezleri, büyük şehirlerde üretilen malları bünyesine toplayan ve çevresindeki illere dağıtan etki alanı sınırlı şehirlerdir.

Aşağıdaki şehirlerden hangisi buna örnek olarak gösterilemez?

A) Trabzon B) Konya

C) Yozgat D) Malatya

E) Erzurum

6. Dış alım giderlerinin dış satım gelirlerinden fazla olması durumuna....., Dış satım gelirinin dış alım giderlerinden fazla olması durumu ..... denir.

Yukarıdaki metinde boşluklara gelmesi gereken uygun terimler hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) Dış ticaret fazlası, dış ticaret açığı

B) Dış ticaret açığı, dış ticaret dengesi

C) Dış ticaret dengesi, dış ticaret fazlası,

D) Dış ticaret fazlası, dış ticaret dengesi

E) Dış ticaret açığı, dış ticaret fazlası

7.
- Elektrikli cihazlar
- Elektronik ürünler
- Motorlu taşıtlar ve parçaları
- Kazan ve Makineler

Yukarıda verilen ürünlerin Türkiye ticareti açısından önemi nedir?

A) En fazla ihraç edilen ürünler olması

B) En fazla Doğu Asya'dan ithal edilmeleri

C) Hepsinin Marmara bölgesinde üretilmesi

D) Tamamının yerli yatırımlarla üretilmesi

E) Tesislerin limanlara yakın kurulması

8. Türkiye'nin dış alım ve dış satım tutarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

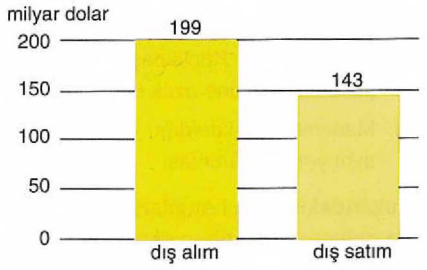

Tabloya göre Türkiye'nin,

I. Dış ticaret açığı bulunur.

II. Satılan ürünlerden elde edilen gelir dışarıdan alınanlardan daha azdır.

III. 56 milyar dolardan fazla dış ticaret fazlası vardır.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) I, II ve III

9. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ithalatında diğerlerinden daha az yer tutar?**

A) Fosil yakıtlar

B) Kıymetli taşlar

C) Demir-çelik

D) Mekanik cihazlar

E) Tekstil ürünleri

10. Serbest bölge; bir ülkede geçerli olan ticareti, üretimi ve ihracatı arttırmak amacıyla ülke hükümeti tarafından oluşturulan gümrük sahası dışındaki bölgelerdir.

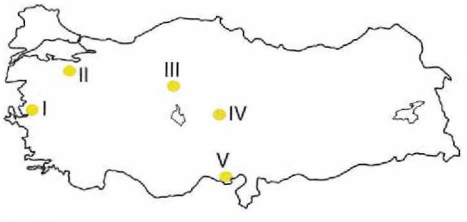

Haritada numaralandırılan alanların hangisinden serbest ticaret bölgesi bulunmaz?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE

11. Ticarette en önemli unsurlardan biri ulaşımdır. Ulaşım hatlarının gelişmediği yerlerde ticaretin de gelişmesi beklenmez.

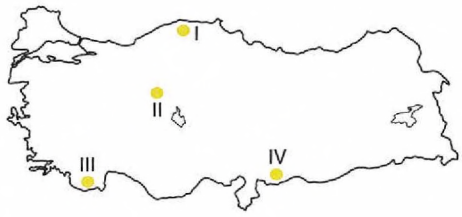

Haritada verilen yerlerden hangisi yukarıdaki açıklamaya örnek oluşturur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

12. **Aşağıdakilerden hangisi ticaretin gelişmesine sebep olmaz?**

A) Üretimin fazla olması
B) Nüfusun fazla olması
C) Tüketimin fazla olması
D) Ulaşım ağının gelişmiş olması
E) Yerleşmelerin dağınık olması

HOCAWEBDE

1. İç ticaret bir ülkenin bölgeleri arasında gerçekleşen ticaret türüdür. Türkiye'nin farklı bölgelerinde farklı tarım ürünlerinin yetişmesi ticareti geliştirmiştir. Örneğin Karadeniz'de yetişen çay iç bölgelere, iç bölgelerde yetişen tahıllar Karadeniz Bölgesi'ne gönderilmektedir. Büyükbaş mera hayvancılığı Erzurum, Kars, Ardahan çevresinde yapılırken küçükbaş hayvancılık iç bölgelerde yapılır. Bu durumda iki bölge arasında ticaret gelişir. Madenlerin çıkarıldığı ve işlendiği tesislerin aynı yerde bulunmasının ticaretin gelişmesi üzerinde belirgin etkisi yoktur.

CEVAP: C

2. İstanbul sanayileşmiş bir şehir olduğu için Isparta'ya tarım ürünü değil sanayi ürünleri gönderir. Isparta'dan İstanbul'a tarım ürünü İstanbul'dan Isparta'ya ise sanayi ve hizmet ürünleri gönderilir. Bu sebeple iki şehir arasında ticarete konu olan mallar birbirinden farklıdır. Isparta'dan İstanbul'a optik cihazlar değil daha çok tarım ürünleri gönderilir.

CEVAP: D

3. I numara: İzmir: Hizmet sektörünün geliştiği bir şehirdir. Bu sebeple ticarete konu olan ürünler daha çok hizmet ile ilgilidir.

II Numara: İstanbul: Türkiye'nin en gelişmiş şehridir. Bu sebeple ticarete konu olan ürünler daha çok hizmet ile ilgilidir.

III numara: Rize. Tarım ve hayvancılığın ön planda olduğu bir şehirdir. Bu sebeple ticarete konu olan ürünler daha çok tarım ve hayvancılık ile ilgilidir.

IV numara: Ardahan. Tarım ve hayvancılığın ön planda olduğu bir şehirdir. Bu sebeple ticarete konu olan ürünler daha çok tarım ve hayvancılık ile ilgilidir.

CEVAP: C

4. Haritada verilen alanlar İzmir ve Ordu'dur. İzmir'de üretilen tütün Ordu'ya, Ordu'da üretilen fındık ise İzmir'e gönderilir. Böylece bu iki şehir arasında tütün ve fındık ticareti yapılır.

CEVAP: E

5. Büyükşehirlerden gelen ürünlerin dağıtım merkezi özelliği taşıyan orta büyüklükteki şehirler, yerel çekim merkezi özelliği taşır. Samsun, Trabzon Karadeniz Bölgesi için, Konya İç Anadolu için, Malatya ve Erzurum ise Doğu Anadolu için yerel çekim merkezidir. Yozgat'ın ise böyle bir özelliği yoktur.

CEVAP: C

6. Dış alım giderlerinin dış satım gelirlerinden fazla olması durumuna dış ticaret açığı denir. Dış ticaret açığı olan ülkelerin ekonomisi kırılgandır. Türkiye dış ticaret açığı olan bir ülkedir. Dış satım gelirinin dış alım giderlerinden fazla olması durumu dış ticaret fazlası denir. Dış ticaret fazlası olan ülkelerin ise ekonomisi gelişmiştir.

CEVAP: E

7. Elektrikli cihazlar, elektronik ürünler motorlu taşıtlar ve parçaları ile makinelerin ortak özelliği Türkiye'de en fazla ihraç edilen ürünler olmasıdır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

8. Türkiye'nin yaklaşık 56 milyar dolar dış ticaret açığı bulunmaktadır. Bu sebeple I numaralı öncül doğrudur. Türkiye verilen yılda 143 milyar dolarlık ihracat yapmış olup 199 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Bu sebeple II numaralı öncül de doğrudur. 56 milyar dolar dış ticaret fazlası değil açığı vardır.

CEVAP: C

9. Türkiye tekstil ürünleri ihraç eden bir ülkedir. 2019 yılında 8,8 milyar dolarlık tekstil ürünü ihraç edilmiştir. En çok ithalatı yapılan ürünler mineral yağlar ve yakıtlar, kazan ve makineler, demir çelik ürünleri, kıymetli taşlar ve motorlu kara taşıtları ile elektronik aletlerdir.

CEVAP: E

10. Haritadaki numaralı yerler Bursa (II), İzmir (I), Kayseri (IV) ve Adana'dır (V). Bu illerde serbest ticaret bölgeleri kurulmuştur. Ankara (III) büyük bir ticaret şehri olmasına rağmen serbest ticaret bölgesi olan bir il değildir.

CEVAP: C

11. I. Kastamonu çevresi: demir yolu yoktur. Engebe sebebiyle kara yolu ulaşımı da yetersizdir. Bu sebeple ticaret çok gelişmemiştir.

II. Ankara çevresi: Başkent olması sebebiyle ulaşım hatları gelişmiştir. Bu durum ticareti de olumlu yönde etkilemiştir.

III. Teke yarımadası: Engebeli yapısı sebebiyle ulaşım kısıtlıdır. Bu sebeple ticaret çok fazla gelişmemiştir.

IV. Gaziantep çevresi: Ulaşım hatlarının geliştiği bir alandır. Ticaret gelişmiştir.

CEVAP: B

12. Bir yerde üretimin fazla olması satılacak ürünü simgeler. Bu durumda ticaret fazla olur. Nüfusun çok olduğu alanlar ise tüketimin fazla olduğu bölgelerdir. Bu sebeple ticaret gelişmiştir. Ulaşım ağı gelişmişse ticarete konu olan ürünler daha rahat dağıtılır bu durumda ticaret gelişir. Ancak yerleşmelerin dağının oluşu dağıtımı zorlaştırdığın ve maliyeti yükselttiği için ticareti olumsuz etkiler.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

1. Demiryolu kara içlerinde bir seferde en fazla yükü taşıyan ulaşım şekli olması sebebiyle ticarette önemli yere sahiptir. Ancak Türkiye'nin yeryüzü şekilleri ve farklı sebeplerle demiryolu hatları bazı bölgelere ulaşamaz.

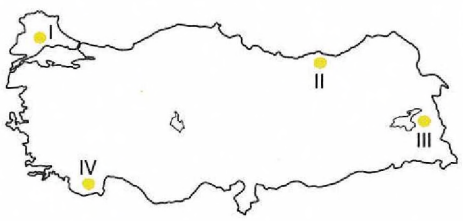

Haritada verilen alanların hangileriyle demiryolu hatları aracılığıyla ticaret yapılamaz?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. I. Üretimin az olması
II. Ulaşımın gelişmiş olması
III. Nüfusun az olması

Yukarıda verilenlerden hangileri ticareti olumlu yönde etkiler?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3.

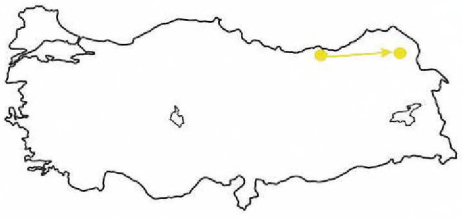

Haritada numaralandırılan alanlar arasında aşağıdaki ürünlerden hangilerinin ticareti daha çok yapılır?

A) Buğday - Pamuk
B) Arıcılık - Küçükbaş hayvancılık
C) Balıkçılık - Büyükbaş hayvancılık
D) Balıkçılık - İpek böcekçiliği
E) Fındık - Tütün

4. Türkiye'de yeraltı kaynaklarının çıkarıldığı alanlar iç ve dış ticarette önemli bir yere sahiptir.

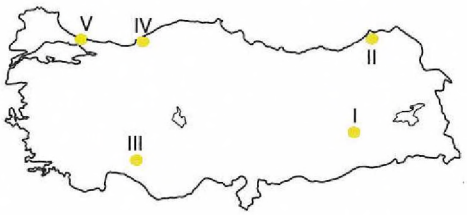

Haritada numaralandırılan alanlardan hangisi yukarıda verilen bilgiye örnek olarak gösterilemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Türkiye'de nüfus yoğunluğunun fazla olduğu alanlarda ticaret gelişmiştir.

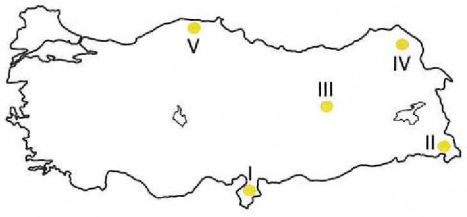

Haritada numaralandırılan alanlardan hangisi yukarıda verilen bilgiye örnek olarak gösterilebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Tüm ulaşım hatlarının var olması sebebiyle Türkiye'nin her yeriyle bağlantı kurabilmesi
II. Farklı türde sanayi tesislerinin bulunması
III. Nüfusun miktarının fazla olması sebebiyle büyük bir tüketici kitlesine sahip olması

İstanbul'un Türkiye'nin en büyük ticaret merkezi olmasında yukarıdakilerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

HOCAWEBDE

7.

Haritada gösterilen alanların Türkiye ticaretinde önemli bir yere sahip olmasını sağlayan yer altı kaynağı hangisidir?

A) Bakır B) Demir

C) Linyit D) Taşkömürü

E) Krom

8.

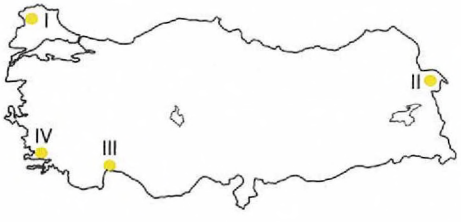

Haritada numaralandırılan alanlardan hangilerinde yılın belirli bir bölümünde ticarette ani bir artış görülür?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

9. Bazı yıllara göre Türkiye'de ihraç edilen malların oranı aşağıdaki grafikte verilmiştir.

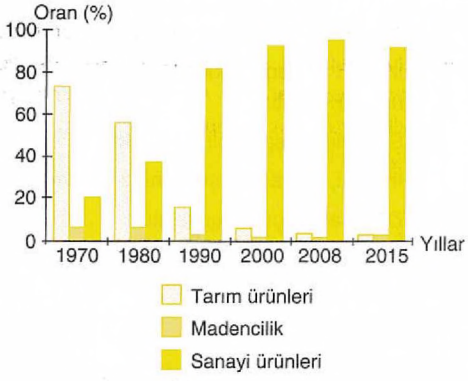

Sadece grafik dikkate alındığında seçeneklerde verilen çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

A) 1970 yılında tarım ürünlerinden elde edilen gelir 1980 yılında sanayi ürünlerinden elde edilen gelirden daha fazladır.

B) 1970 yılından itibaren tarımdan elde edilen gelir sürekli azalmıştır.

C) Grafikteki veriler son 35 yılda Türkiye'nin sanayileştiğini göstermektedir.

D) Sanayi ürünleri içinde en çok kara taşıtları ve parçalarının ihracatı yapılmaktadır.

E) Türkiye'de çalışan nüfusun en büyük kısmı sanayi sektöründe çalışmaktadır.

10. I. Türkiye tarımsal ürün ithalatı yapmaz.

II. Türkiye'nin dış ticaret fazlası vardır.

III. İthalatında en büyük pay fosil yakıtlar ve yağlardır.

Türkiye'nin ticareti ile ilgili olarak hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) I ve III E) I, II ve III

HOCAWEBDE

11. **1929 yılına kadar sürmüş olan Türkiye ticaretinin birinci dönemi ile ilgili olarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Sanayi ürünleri ithalatı ön plandadır.

B) İhracat edilen ürünlerin büyük kısmını tarım ürünleri oluşturur.

C) Sanayide dışa bağımlılık yoktur.

D) İhracat, ithalatı karşılayamaz durumdadır.

E) Dış ticaret açığı oluşmuştur.

12. Aşağıdaki grafikte bazı yıllar için Türkiye'de ihracatın ithalatı karşılama oranları verilmiştir.

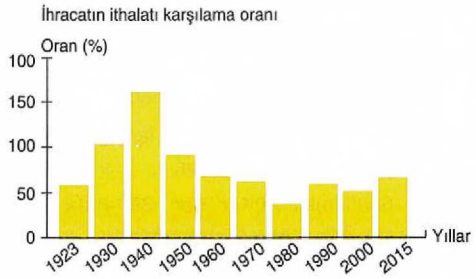

Sadece grafiğe göre,

I. En fazla ihracat geliri 1940 yılında elde edilmiştir.

II. 1940-1980 yılları arası milli gelir sürekli azalmıştır.

III. Türkiye'nin sadece 1940 yılında dış ticaret fazlası vardır.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) I ve III E) I, II ve III

13. I. Asya ile Avrupa arasındaki en kısa demir ve karayolu hatlarının Türkiye'den geçmesi

II. Türkiye'nin batısında gelişmiş Avrupa ülkelerinin, doğusunda ise petrol zengini ülkelerin bulunması

III. Hızlı tren hatlarının ülke içinde geniş alanlara yayılmaya başlaması

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'de transit ticaretin gelişmesine sebep olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) I, II ve III

14. İthalata harcanan paranın ihracattan elde edilen gelirden fazla olduğu duruma dış ticaret açığı denir.

Türkiye'de aşağıdaki yıllardan hangisinde dış ticaret açığı yaşanmamıştır?

A) 1923 B) 1940 C) 1960

D) 1980 E) 2019

15.
- Bor
- Krom
- Demir
- Bakır

Yukarıda verilen yer altı kaynaklarının Türkiye ticareti için önemi nedir?

A) İhraç ürünleri olması

B) Üretiminde Dünya birincisi olunması

C) İç ticarete en çok konu olan kaynaklar olması

D) İthal edilmesi

E) Avrupa ile yapılan ticarete konu olması

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Ticaret

1. I. Ergene havzası: bu bölgeye demiryolu hattı bulunmaktadır.

II. Doğu Karadeniz: Samsun'dan doğusunda demir yolu hattı yoktur. Bu sebeple Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin gibi illere demiryolu ile ürün gönderilemez.

III. Van: Bu bölgeye demiryolu hattı bulunmaktadır. Van Gölü'nün batısına kadar demiryolu gelir buradan sonra trenler vapurlar ile Van'a geçiş yapar.

IV. Teke yarımadası: Mersinden İzmir'e kadar Akdeniz ve Ege kıyıları boyunca demiryolu hattı bulunmamaktadır.

CEVAP: D

2. Bir bölgede üretimin az olması ticareti olumsuz yönde etkiler. Ulaşımın gelişmiş olması dağıtımı kolaylaştırdığı için ticareti olumlu yönde etkiler. Nüfusun az olması ise ticareti olumsuz etkiler. Çünkü nüfus az olması tüketimi azaltır. O bölgede ticaret kalabalık alanlara göre daha az gelişmiştir.

CEVAP: B

3. Haritada gösterilen şehirler Ardahan ile Trabzon'dur. Yaz yağışları ile yeşeren geniş çayırlıklarda büyükbaş hayvancılık yapılır. Trabzon'un Karadeniz kıyısında yer alması sebebiyle balıkçılık gelişmiştir. Haliyle bu iki şehir arasında balıkçılık ve büyükbaş hayvancılık ticarete konu olur.

CEVAP: C

4. I. Batman: Petrol çıkartılır. İç ticarette önemli bir yere sahiptir.

II. Artvin-Murgul: Bakır çıkartılır. Bu sebeple İç ticarette önemli bir yere sahiptir.

III. Konya- Seydişehir: Boksit çıkartılır ve yine burada alüminyuma dönüştürülür. İç ticarette önemli bir yere sahiptir.

IV. Zonguldak: Taşkömürü çıkartılır. Demir- çelik fabrikalarında kullanılır. Bu sebeple İç ticarette önemli bir yere sahiptir.

V. İstanbul: Yer altı kaynakları açısından zengin bir alan değildir. İç ve dış ticarette etkin olmasının sebepleri farklıdır.

CEVAP: E

5. I. Hatay: nüfus yoğunluğu fazla olan bir bölgedir. Bu sebeple ticari faaliyetler yoğundur.

II. Hakkâri: seyrek nüfuslu bir alandır. Bu sebeple ticari faaliyetler zayıftır.

III. Tunceli: seyrek nüfuslu bir alandır. Bu sebeple ticari faaliyetler zayıftır.

IV. Ardahan: seyrek nüfuslu bir alandır. Bu sebeple ticari faaliyetler zayıftır.

V. Kastamonu: seyrek nüfuslu bir alandır. Bu sebeple ticari faaliyetler zayıftır.

CEVAP: A

6. İstanbul; kara, deniz, demir ve havayolu ile Türkiye'nin her yeriyle bağlantısı vardır. İthal edilen ürünlerin büyük bir kısmı İstanbul'a gelmekte, buradan Türkiye'ye dağıtılmaktadır. Nüfus yoğunluğu fazla olan bu kent, büyük bir tüketici kitlesini de bünyesinde barındırmaktadır. Ayrıca büyük sanayi tesislerinin varlığı da İstanbul'un önemini arttırmıştır.

CEVAP: E

7. Gösterilen alanlar Zonguldak - Ereğli ve merkez ile Karabük'tür. Bu alanların iç ve dış ticarette önemli yere sahip olmasını sağlayan demir-çelik fabrikaları vardır. Bu fabrikaların burada kurulmasına sebep olan temel etkenlerden biri de bölgede çıkarılan taşkömürüdür.

CEVAP: D

8. III numaralı alanda yer alan Antalya ile IV numaralı alanda yer alan Muğla/Bodrum turizm için gelen milyonlarca turist sayesinde yaz döneminde ticaretin yoğunlaştığı bir alandır. I numarada yer alan Edirne ile II numarada yer alan Iğdır'da bu tip ani artışlar görülmez.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

9. 1970 yılında tarım ürünlerinden elde edilen gelir ve 1980 yılında sanayi ürünlerinden elde edilen gelirin miktarı hakkında tablodan bir sonuca ulaşılamaz. Tablo sadece toplam gelir içinde sektörlerin payını göstermektedir. 1970 yılından itibaren tarımdan elde edilen gelir değil tarımın toplam gelirdeki oranı azalmıştır. 1975 - 2015 yılları arasında sanayi üretiminin büyük paya sahip olması Türkiye'nin sanayileştiğini gösterir. Sanayi ürünleri içinde hangi ürün grubunun ne kadar paya sahip olduğu ve çalışan nüfusun sektörel dağılımını bu grafikten çıkartamayız.

CEVAP: C

10. Türkiye tarımda tamamen kendine yetebilen bir ülke değildir. Bu sebeple mısır gibi tarım ürünlerinin ithalatını yapar. Türkiye'nin dış ticaret fazlası değil dış ticaret açığı vardır. Bu da yaklaşık 56 milyar dolar civarındadır. Türkiye'nin ithalatında en büyük pay 37,2 milyar dolar ile fosil yakıtlar ve yağlara ayrılmıştır.

CEVAP: B

11. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu bu dönemde ülkede üretim çok az olduğu için dışarıdan sanayi ürünleri alınırdı. Bahsedilen dönemde ülkede önde gelen sektör tarım sektörü olduğu için ihraç edilen ürünler de tarım ürünleridir. Bu dönem sanayide dışa bağımlı olunan bir dönemdir. Çünkü ülkede sanayi tesisleri çok azdır. Dış satım bu dönemde dış alımı karşılayamaz haldedir. Dış ticaret açığı mevcuttur.

CEVAP: C

12. En fazla ihracat gelirinin hangi yılda olduğuna bu tablodan ulaşılamaz.1940 yılında Türkiye'nin dış ticaret fazlası vardır. Yani ihracat miktarımız ithalattan fazladır. 1940-1980 yılları arasında milli gelirin azalıp azalmadığı bilgisine grafikten ulaşılamaz.

CEVAP: B

13. Yabancı ülkelere ait araçların arada kalan ülkeleri geçiş rotası olarak kullanmaları transit ticaret tipini doğurur. Türkiye üzerinden geçen yabancı araçlar belirli bir ücret öderler. Bu araçlar, Türkiye'den geçerken bazı gereksinimlerini de karşılarlar. Böylece komşu ülkeler Türkiye üzerinden gerçekleştirdiği ticari faaliyetlerde Türkiye ekonomisine de belirli oranda katkıda bulunurlar. Türkiye'de transit ticaretin gelişmesi Asya ile Avrupa arasında yer almasından, çevresinde farklı gelişmişlikte ülkelerin bulunmasından kaynaklanır. Hızlı tren ise sadece ülke içi yolcu ulaşımını sağlar.

CEVAP: C

14. Türkiye tarihinde dış ticaret açığının olmadığı tek dönem 1930 - 1946 arasındaki dönemdir. Sadece 1938 yılında çok az miktarda dış ticaret açığı vardır. 1947 yılından itibaren günümüze kadar Türkiye hep dış ticaret açığı vermiştir.

CEVAP: B

15. Bor, Krom, Demir, Cıva ve Bakır Türkiye'nin ihraç ettiği yer altı kaynaklarıdır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1.

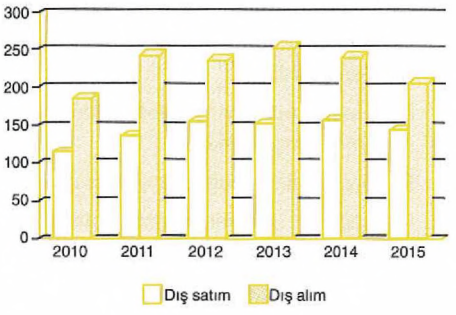

Yukarıda Türkiye'nin 2010 – 2015 yılları arasında dış alım ve dış satım tutarlarını gösteren grafik verilmiştir.

Grafikten yararlanılarak verilen yıllarla ilgili aşağıda verilen açıklamalardan hangisine ulaşılamaz?

A) Türkiye'nin dış ticaret açığı sürekli olarak artmıştır.

B) Bütün yıllarda Türkiye'nin dış ticareti açık vermiştir.

C) Dış alım ve dış satım tutarlarının en az olduğu yıl aynıdır.

D) Dış alım giderinin en fazla olduğu yıl 2013'tür.

E) 2015 yılında dış ticaret açığı bir önceki yıla göre azalmıştır.

2. Türkiye'de iç ticaret hızla gelişmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de iç ticaretin canlı olmasını doğrudan etkileyen faktörler arasında değildir?

A) Tarım ürünleri çeşidinin yörelere göre farklılık göstermesi

B) Tarım ürünlerinde mevsim dışı üretimin artması

C) Türkiye'de transit ticaret hacminin genişlemesi

D) Nüfusun artmasına bağlı olarak tüketimin artması

E) Nüfusun alım gücünün artması

3. **Türkiye'de bazı yörelerde ticaretin gelişmesini kolaylaştıran etkenlerden biri aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İklim özelliklerinin elverişli olması

B) Ulaşım koşullarının elverişli olması

C) Bitki örtüsünün gür olması

D) Denize uzak konumda olması

E) Yağışların bol olması

4. Türkiye'de Cumhuriyetin ilk yıllarında daha çok tarım ürünü ve çeşitli madenler ihraç edilirken, günümüzde işlenmiş ürünlerin ihracattaki payı %90'ı geçmiştir.

Türkiye'nin dış satımındaki gelişmeler aşağıdakilerden hangisinin kesin göstergesidir?

A) Tarımsal üretimin azalmasının

B) Maden çıkarımının azalmasının

C) Tarımda makineleşmenin artmasının

D) Endüstrinin gelişmesinin

E) Nüfusun hızlı artmasının

5. Endüstrinin geliştiği, tarımsal üretimin fazla olduğu, ulaşımın geliştiği, nüfusu fazla olan yöreler iç ticaretin geliştiği yerlerdir.

Aşağıdaki illerden hangisinin Türkiye'nin iç ticaretteki payının diğerlerine göre az olduğu söylenebilir?

A) Ankara B) Bolu C) İstanbul D) İzmir E) Bursa

6. Art bölgesi (hinterlandı) geniş, çevresine işlek kara ve demir yolu ile bağlanan, akıntılar ve dalgalara karşı korunaklı, yükleme ve boşaltma kapasitesi fazla olan limanlar ticaret limanı olarak gelişmeye elverişli limanlardır.

Buna göre, aşağıdaki kentlerden hangisindeki limanın ticaret limanı olarak diğerlerinden daha fazla gelişmiş olması beklenir?

A) Hopa B) Mersin C) Çanakkale D) Sinop E) Çeşme

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin gelişmiş bir ülke durumuna geçtiğini gösteren özellikler arasında sayılamaz?**

A) Enerji tüketiminin artmış olması

B) Hizmetler sektöründe çalışanların oranının artmış olması

C) Ham madde dış satımının artması

D) Yaşam standartlarının yükselmesi

E) Endüstri üretiminde kalitenin standartlara uygun olması

8. Türkiye'de 1923 – 2017 yılları arasında tarım – hayvancılık ile maden ve taş ocakçılığının ihracat gelirleri sürekli olarak arttığı hâlde toplam ihracat içindeki payı azalmıştır.

Tarım – hayvancılık ile maden ve taş ocakçılığının toplam ihracat içindeki payının azalmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nüfusun hızlı artmasına bağlı olarak tüketimin artması

B) Sanayi ürünlerinin ihracatının hızlı artması

C) Enerji kaynaklarının ihracatının artması

D) Tarım – hayvancılıkta verimin ve üretimin artması

E) Maden çıkarımının artması

9.

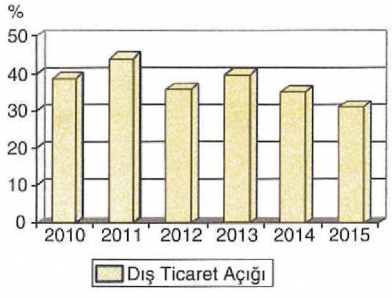

Yukarıdaki grafikte Türkiye'nin 2010 – 2015 yılları arasında dış ticaret açığının değişimi verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi grafikten yararlanılarak elde edilebilecek bilgilerden biri değildir?

A) Dış ticaret açığının en az olduğu yıl 2015 yılıdır.

B) Son üç yılda dış ticaret açığı sürekli olarak azalmıştır.

C) Dış ticaret hacminin en fazla olduğu yıl 2011 yılıdır.

D) 2011 ve 2013 yıllarında dış ticaret açığı bir önceki yıla göre artmıştır.

E) İhracatın ithalatı karşılama oranının en düşük olduğu yıl 2011 yılıdır.

10. Türkiye dünyanın önemli buğday üreticisi ülkeleri arasında yer aldığı hâlde buğday ihracatı fazla değildir.

Buğdayın Türkiye'nin ihracatında önemli bir yeri olmamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Üretilen buğdayın kalitesinin dünya standartlarının altında olması

B) Dış piyasada buğdaya olan talebin az olması

C) Buğday üretiminin fazla olduğu alanlarda makineli tarımın fazla olması

D) Buğday alıcısı ülkelerin uzak olmasının taşıma maliyetini artırması

E) Üretilen buğdayın çoğunun iç piyasada pazarlanması

11. Türkiye'nin dış alım giderleri dış satım gelirlerinden fazla olduğundan dış ticaret açığı artmaktadır.

Artan dış ticaret açığını kapatmak için aşağıdakilerden hangisinin yapılması yanlıştır?

A) Kaliteli ve ucuz ürünler üreterek, tanıtımını yapmak ve pazarlamak

B) Yeni pazarlar bulmak ve mevcut pazarlarla birlikte pazar payını artırmak

C) Dış alım giderlerini azaltmak

D) Turizm gelirlerini artırmak

E) İthalat vergisini düşürmek

12. I. Her tarım ürününün her bölgede olmaması,

II. Ülke içinde sanayi tesislerinin dengesiz dağılması,

III. Nüfusun ülkenin bölümlerine göre dengesiz dağılması,

Türkiye'de yöreler arası iç ticaret etkinliklerinin yoğun olması üzerinde verilenlerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Ticaret

1. Grafiğe göre Türkiye'nin sürekli dış ticaret açığı vardır. Ancak dış ticaret açığının sürekli arttığı doğru değildir, bazı yıllarda artar, bazı yıllarda azalır. Diğer seçeneklerde verilen özellikler grafikten yararlanılarak elde edilebilecek bilgilerdir.

CEVAP: A

2. Transit ticaret başka ülkeler arasında Türkiye üzerinden yapılan ticarettir. Türkiye'de iç ticareti doğrudan etkileyen bir etkinlik değildir.

CEVAP: C

3. Ticaretin gelişmesini sağlayan en önemli etkenlerden biri ulaşım koşullarıdır. Bölgeler ve iller arasında üretilen ürünlerin diğer yerlerde satılabilmesi gelişmiş bir ulaşım ağı ile mümkündür.

CEVAP: B

4. Dış satımda işlenmiş ürünlerin payının artması endüstrinin gelişmiş olduğunun göstergesidir. Ülke içindeki tarım, hayvancılık ve madensel ham maddeleri satan ülkeler geri kalmış ülkelerdir. İşlenmiş ürünler dış satımda daha gelir getirir.

CEVAP: D

5. Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa sanayi üretiminin ve nüfusun fazla olmasından dolayı Türkiye'de iç ticarette önemli katkıları olan illerdir. Bolu ilinin Türkiye'nin ticaretinde önemi yoktur.

CEVAP: B

6. Verilen limanlardan Çeşme Limanı daha çok yolcu – turizm limanı olarak gelişmiştir. Sinop, Çanakkale ve Hopa limanları fazla gelişmemiştir. Verilen limanlar içinde Mersin Limanı tarımsal ürünlerin ve petrol ihracatının fazla olduğu dış ticarette en önemli limanlar arasındadır.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

7. Ham madde dış satımının artması bir ülkenin geliştiğini gösteren bir özellik değildir. (Türkiye'nin işlenmemiş maden ve tarım ürünü dış satımında artış görülmekle birlikte bunların toplam ticaretteki payı düşmektedir.)

CEVAP: C

8. Türkiye'de sanayi ürünlerinin ihracatındaki artış fazla olduğu için tarım – hayvancılık ile maden ve taş ocakçılığının ihracat gelirleri sürekli olarak arttığı hâlde toplam ihracat içindeki payı azalmıştır.

CEVAP: B

9. Grafikten yararlanılarak dış ticaret hacmi hakkında bilgi elde edilemez. Diğer seçeneklerde verilenler grafikten yararlanılarak elde edilebilecek bilgilerdir.

CEVAP: C

10. Türkiye'de üretilen buğdayın çoğu iç piyasada pazarlanmakta ve tüketilmektedir. Bu yüzden ihracat ürünleri arasında değildir.

CEVAP: E

11. Türkiye'nin her geçen yıl artan dış ticaret açığının kapatabilmesi için yapılması gereken çalışmalar şunlardır:

- Kaliteli ve ucuz ürünler üreterek, tanıtımını yapmak ve pazarlamak,
- Yeni pazarlar bulmak ve mevcut pazarlarla birlikte pazar payını artırmak,
- Endüstri ürünleri ve bunların içinde daha çok gelir getiren ürünlerin dış satımını artırmak,
- Dış alım giderlerini azaltmak,
- Turizm gelirlerini artırmaktır.

İthalat vergisini düşürmek dış alımı artıracağı için dış ticaret açığının artmasına neden olacaktır.

CEVAP: E

12. Türkiye'de yöreler ve bölgeler arası canlı bir iç ticaret etkinliği vardır bu durum üzerinde etkili olan faktörler şunlardır:

- İklim çeşitliliğine bağlı olarak tarım ürünlerinin çeşitli olması, her tarım ürününün her bölgede olmaması,
- Ülke içinde sanayi tesislerinin dengesiz dağılması,
- Nüfusun ülkenin bölümlerine göre dengesiz dağılması,
- Yaz ve kış turizmine bağlı bazı yörelerin oldukça fazla nüfuslanması,
- Ulaşımın gelişmesine bağlı olarak ülkenin her yerine erişilebilmesi,
- Reklam ve tanıtım faaliyetlerinin artmasına bağlı olarak her tür üründen haberdar olunması,
- Pazarlama imkânlarının ve tekniklerinin gelişmesi.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

1. **Türkiye'de iç ticaret hacminin büyümesinde aşağıdakilerden hangisinin diğerlerinden daha az etkili olduğu söylenebilir?**

A) Pazarlama koşullarının iyileşmesi

B) Endüstri ürünlerinin çeşitlenmesi

C) İl sayısının artması

D) Ulaşımın gelişmesi

E) Tarım ürünlerinin çeşitlenmesi

2. Ülke sınırları içerisinde bölge, bölüm ve yöreler arasında yapılan ticarete 'iç ticaret' denir.

Buna göre, Türkiye'de hareketli bir iç ticaretin olması aşağıdakilerden hangisiyle ilgili değildir?

A) Endüstri kuruluşlarının belirli bölgelerde toplanmasıyla

B) Bölgeler arasında yetişen tarım ürünlerinin farklı olmasıyla

C) Nüfus artış hızının yüksek olmasıyla

D) İnsanların satın alma gücünün artmasıyla

E) Bölgelerin yüz ölçümlerinin farklı olmasıyla

3. Türkiye'de iç ticaret etkinlikleri her geçen gün artmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun nedenlerinden biri değildir?

A) Kentleşme oranının artması

B) Tarım ürünlerindeki çeşitliliğin artması

C) Nüfus artışının devam etmesi

D) Kırsal nüfus dağılışının farklılık göstermesi

E) Ulaşım ağlarının gelişmekte olması

4. **Türkiye'nin dış ticaretiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Avrupa birliği ülkeleri hem dış alımda hem de dış satımda önemli bir paya sahiptir.

B) Toplam dış satım gelirlerinin yarıdan fazlasını endüstri ürünleri oluşturur.

C) Dış satımda tarım ürünleri, payı giderek azalsa da önemli bir yere sahiptir.

D) Türkiye'nin coğrafi konumu transit ticaretin gelişmesine elverişlidir.

E) Turizm gelirleri dış ticaret açığını kapatabilecek düzeye gelmiştir.

5. **Türkiye'nin dış ticaretiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Dış satımdan en büyük payı motorlu taşıtlar aksam ve parçaları oluşturur.

B) Endüstri ürünleri, dış alımda önemli bir paya sahiptir.

C) Bazı ürünlerin dış pazarlarda rekabet gücü giderek artmaktadır.

D) Dış satımda tarım ürünleri arasında ön sıraları pamuk, tütün, üzüm, fındık ve incir alır.

E) Dış satım gelirleri dış alım giderlerini karşılamaktadır.

6. Bir ülkenin dış alımı (ithalat) dış satımında (ihracat) fazla olursa dış ticaret açığı vardır.

I. Dış pazarlara rekabet gücü yüksek ürünleri sunmak

II. Tarımsal ürünlerin dış satımını artırmak

III. Sanayi ürünlerinin dış satımını artırmak

Buna göre, yukarıdakilerden hangileri, Türkiye'nin dış ticaret açığının kapanmasına katkıda bulunabilecek gelişmelerdendir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I ve III

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye'nin ticaret hacminin giderek büyümesine karşın, dış satımın dış alımı karşılama oranı istenilen düzeye ulaşamamıştır.

Bu durumun oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

A) Üretilen ürünlerin çoğunun iç pazarlarda tüketilmesinin

B) İmalat sanayisinde dışa bağımlılığın yüksek olmasının

C) Enerji kaynakları bakımından dışa bağımlılığın fazla olmasının

D) Dış pazarlarla rekabet güçlüğü yaşanmasının

E) Dış satımdaki turizm gelirleri payının artmasının

8. Türkiye'de endüstri ürünleri dış satımı yıldan yıla artmaktadır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yurtiçi tüketimin azalması

B) Taşımacılığın hızlı ve gelişmiş olması

C) Kalifiye işçi sayısının artması

D) Ham madde üretiminde artış olması

E) Ürünlerin uluslararası standartlara ulaşması

9. **Türkiye'nin aşağıdaki ülkelerden hangisiyle ticari ilişkileri diğerlerinden daha sonra başlamıştır?**

A) İngiltere B) Almanya

C) Türkmenistan D) Fransa

E) İran

10. **Türkiye'nin aşağıdaki Avrupa ülkelerinden hangisiyle olan dış ticareti diğerlerinden daha fazladır?**

A) İtalya B) Portekiz C) Almanya

D) Belçika E) Hollanda

11. **Türkiye'nin dış satımında, aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin payı en azdır?**

A) Fındık B) Tütün C) Mısır

D) Pamuk E) Zeytin

12. Aşağıdaki tabloda, Türkiye'de bazı yıllardaki dış satımın dış alımı karşılama oranları verilmiştir.

Yıl	Dış satımın dış alımı karşılama oranı (%)
1930	102,6
1950	92,2
1970	62,1
1990	58,1
2007	63,0

Yalnızca bu bilgilerden yararlanarak aşağıdaki sonuclardan hangisine ulaşılabilir?

A) 1950'deki dış satım miktarı, 1970'tekinden fazladır.

B) 1970 ve 2007'deki dış alım giderleri ve dış satım gelirleri birbirine yakındır.

C) Dış ticaret hacminin en düşük olduğu yıl 1990'dır.

D) 1990'daki dış satım geliri, 1930'dakinden azdır.

E) 1930'da dış satım geliri, dış alım giderinden fazladır.

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Ticaret

1. Mal ve hizmetlerin ülke içinde el ve yer değiştirmesine iç ticaret denir. Türkiye iç ticareti sanayinin ve ulaşımın gelişmesine, tarım ürünlerinin çeşitlenmesine ve belirli bölgelerde yoğun üretilmesine, reklam, tanıtım ve pazarlamanın artmasına bağlı artmaktadır. İl sayısının artışı değil nüfusun artışı ticareti geliştirir.

CEVAP: C

2. Türkiye'de bölgeler ve iller arasında hareketli bir iç ticaretin olması tarım ürünlerinin her bölgede olmaması, sanayinin belirli yerlerde toplanması, ulaşımın gelişmesi, reklam, tanıtım ve pazarlamasının artması, nüfusun artması ve bölgelere dengesiz dağılması, insanların ekonomik düzeyinin artması ile ilgilidir. Yüz ölçüm genişliğinin ticaret üzerinde hiçbir etkisi yoktur.

CEVAP: E

3. Türkiye ticareti geçmişten günümüze sürekli olarak artmıştır. Malların bölgeler arasındaki değişimi, hizmet sektöründeki gelişmelere bağlı insan beyin gücü nakli artmaktadır. Bu gelişimin temelinde ulaşımın gelişmesi, nüfusun artması, kentleşmenin artması, tarımsal ürün çeşidinin artması etkili iken kırsal nüfus dağılışı ile ticaret arasında ilişki yoktur.

CEVAP: D

4. Türkiye'nin dış ticareti ile ilgili sanayinin payının %94 olması nedeniyle en fazla olduğu, tarımın payının geçmişe göre düşmekle birlikte günümüzde ikinci sırada yer alması, en çok satımın Avrupa Birliği ülkelerine yapılması, coğrafi konumun doğu ile batı ticareti arasında köprü görevi görmesi bilgileri doğrudur. Ancak turizm gelirleri dış ticaret açığının kapamasına katkı sağlamakla birlikte açığı tamamen kapatacak düzeyde değildir. Yaklaşık turizm geliri 40 milyar dolar iken dış ticaret açığımız 100 milyar dolar düzeyindedir.

CEVAP: E

5. Türkiye'nin dış alımı ve satımı ile ilgili seçeneklerde verilen bilgilerden en çok dış satım ürünleri içinde motorlu kara taşıtları akşam ve parçalarının payı en fazladır. Endüstri ürünleri dış alımda mineral yağlar ve yakıtlardan sonra ikinci sıradadır. Özellikle kazan ve makinler ile elektrikli ev aletlerinde dünyada rekabet edecek düzeyde ürünlere sahiptir. En çok satılan tarım ürünleri fındık, tütün, incir üzüm gibi ürünler önemli yer tutar. Ancak dış satım geliri gideri karşılayamadığı için ticaret açık vermektedir.

CEVAP: E

6. Türkiye'nin dış satımı yaklaşık 150 milyar dolar iken dış alımı 250 milyar dolar düzeyindedir. Bu durumda 100 milyar dolar kadar açık vermektedir. Bu açığın kapatılması için alınması gereken önlemlerin başında yurtdışından döviz elde edilmesine bağlıdır. Dış satım ürünlerinde fazla gelir getiren sanayi ürünlerine yer vermek, enerjide dışa bağımlılığı azaltmak, turizmden dış gelir elde etmek, yurtdışında pazarlama yapılacak düzeyde kaliteli ürün sunmak önemlidir. Tarım ürünleri ekonomik getirisi düşük olduğundan fazlaca satmanın faydası yoktur.

CEVAP: E

HOCAWEBDE

7. Türkiye'nin dış satımı her geçen yıl artmasına rağmen mevcut dış ticaret açığı istenilen düzeyde düşmemekte ve açık tamamen kapanamamaktadır. Bu açığın kapanmamasında üretilen ürünlerin çoğunun iç piyasada tüketilmesi, imalat sanayinde ve enerji kaynaklarında dış piyasaya bağımlı olunması, dış piyasaya girip yeterince rekabet edilememesi etkili olmaktadır. Turizm gelirinin artması döviz girişi sağladığından tam tersi açığı kapatmaya yarar.

CEVAP: E

8. Türkiye'nin dış satımı içinde sanayi ürünlerinin payı %94 gibi rekor bir düzeye ulaşmıştır. 1970'li yıllarda en fazla tarım ürünleri satan bir ülkeden günümüzde sanayi ürünlerin dış satımda bu kadar yüksek olmasında üretilen sanayi ürünlerinin uluslararası kalite standartlarına yükselmiş olmasının payı en fazladır.

CEVAP: E

9. Türkiye Cumhuriyetin ilk yıllarında daha çok iç tüketim için ürünler üretirken yıllar içinde dış piyasaya ürünler sunmaya başlamıştır. Madensel ham maddeler ve işlenmemiş tarım ürünleri satışı uzun yıllar gerçekleşmiştir. Günümüzde sanayi en yüksek paya sahip olmuştur. İngiltere, Almanya, Fransa, İran gibi ülkeler Cumhuriyet boyunca var olan ülkeler iken Türkmenistan bağımsızlığını SSCB'nin dağılmasından sonra elde ettiğinden Türkiye ile olan ticareti daha sonradır.

CEVAP: C

10. Türkiye'nin en fazla ticaret yaptığı ülkeler Avrupa Birliği üyelerdir. Bu ülkeler içinde Almanya ilk sırada yer alır. İtalya, Hollanda, Belçika ve Portekiz Almanya'ya oranla dış ticarette daha geride gelen ülkelerdendir.

CEVAP: C

11. Türkiye Dünya üretiminde ön sıralarda olduğu tarım ürünlerinin dış satımında ön plandadır. Dünya birincisi olduğumuz fındık ve incir, ikinci sırada olduğumuz Antep fıstığı yine ön sıralarda olduğumuz tütün, pamuk, üzüm gibi ürünlerin dış satımında ön sıralardadır. Ancak mısır gerek iç tüketiminin fazla olması gerekse dünya ölçeğinde bir üretime sahip olmaması nedeniyle dış satımda fazlaca yer bulmaz.

CEVAP: C

12. Sorudaki tablo Türkiye'nin bazı yıllarda sattığı malların aldığı malların ne kadarını karışladığı oransal olarak verilmiştir. Türkiye'nin 1930 yılında dış ticareti fazla vermiştir. Sadece E seçeneğine ulaşılabilir. Diğer seçeneklerdeki verilenlere ulaşabilmek için yıllar itibarıyla hem dış satım gelirlerinin hem de dış alım giderlerinin bilinmesi gerekir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. I. Önemli ticaret yollarının üzerinde yer alması
II. Yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması
III. Üç tarafının denizlerle çevrili olması

Bu faktörlerden hangileri Türkiye'de ulaşımın gelişimi üzerinde olumsuz etki yapmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. **Türkiye üzerinde transit taşımacılığın gelişmesi ulaşımı etkileyen faktörlerden hangisi ile açıklanmaktadır?**

A) Coğrafi konum
B) Yer şekilleri
C) İklim
D) Nüfus ve yerleşme
E) Teknolojik gelişmeler

3. Türkiye'de çeşitli dönemlerde farklı ulaşım sistemleri ön plana çıkmış ve dünya ticaretini etkilemiştir.

Buna göre Türkiye'nin dış ticaretinde aşağıdaki ulaşım sistemlerinden hangisi daha çok kullanılmaktadır?

A) Havayolu B) Karayolu C) Demiryolu
D) Denizyolu E) Boru hatları

4. Türkiye'de dağların uzanış doğrultusu kara ve demir yolu yapım maliyetini etkilemektedir.

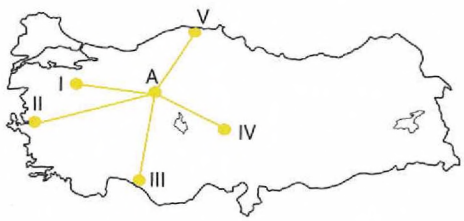

Buna göre haritadaki A noktasından hangi merkezlere yapılacak yolların birim maliyeti daha yüksek olur?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

5. Türkiye'de dağların doğu batı yönünde uzanması kuzey-güney yönlü ulaşımda geçitlerin kullanılmasına neden olmuştur.

Buna göre aşağıdaki yerleşmelerden hangileri arasındaki kara ulaşımında geçitlere ihtiyaç duyulmamaktadır?

A) Burdur - Antalya
B) Aydın - Denizli
C) Trabzon - Gümüşhane
D) Bayburt - Erzurum
E) Adana - Niğde

6. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

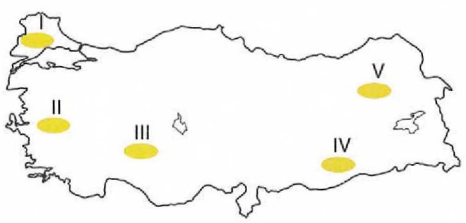

Bu alanlardan hangisinde yoğun kar yağışı, tipi ve çığ nedeniyle yollar kapanmakta, ulaşımda aksamalar yaşanmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Aşağıdakilerden hangisinin Kocaeli'nde sanayinin gelişmesine olan etkisi daha fazladır?**

A) Ulaşım B) Tarım

C) Madencilik D) Enerji Kaynakları

E) Balıkçılık

8. Bursa, İstanbul, Kocaeli gibi ticaret ve sanayi açısından gelişmiş şehirlere yakın olmasına rağmen ulaşım olanaklarının kısıtlı olması nedeniyle Çanakkale'de ekonomik faaliyetler yetersizdir.

Bu durumun ortaya çıkmasında

I. yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması,

II. art bölgede yer alan güzergâhlara sapa olması,

III. Çanakkale Boğazı'nın işlek bir suyolu olmaması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

9. I. Antalya

II. İzmir

III. Çanakkale

IV. Mersin

Ankara tren garından yola çıkan bir kişi yukarıda verilen şehir merkezlerinden hangilerine demiryolu ile ulaşabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

10. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

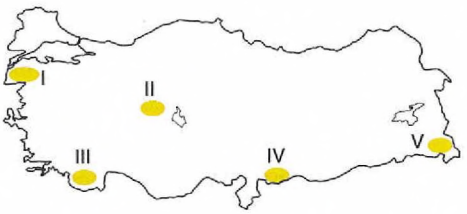

Bu alanlardan hangilerinde karayolu yapım maliyeti daha düşüktür?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV

D) III ve V E) IV ve V

11. Aşağıdaki haritada bazı demiryolu güzergâhları numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu güzergahlardan hangisinde demiryolu ağı daha önce inşa edilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE

12. Aşağıdaki grafikte yıllara göre Türkiye'nin demir yolu hattı uzunlukları verilmiştir

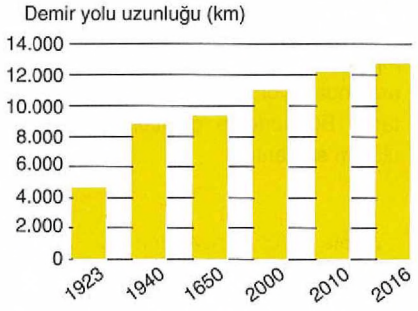

I. Demiryolu uzunluğu sürekli artmıştır.

II. Demiryolu ağında en büyük artış 1923-1940 döneminde yaşanmıştır.

III. Yüksek hızlı tren 2000'lerden sonra kullanılmaya başlanmıştır.

IV. 2010 yılında demiryolu uzunluğu 1923 yılının iki katından fazladır.

V. 1950'ye kadar olan dönemde en çok demiryolu Ankara'nın doğusuna inşa edilmiştir.

Buna göre yukarıdakilerden hangileri grafikten elde edilecek bilgiler değildir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) III ve V E) IV ve V

13. Türkiye'de yer şekillerinin engebeli olduğu bazı alanlar aşağıdaki haritada numaralandırılarak gösterilmiştir.

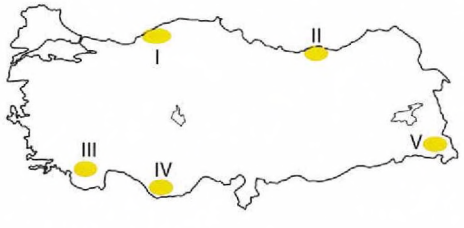

Bu alanlardan hangisinde yer şekilleri engebeli olmasına rağmen demiryolu ağı bulunmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. **Türkiye'de havayolu ulaşım sistemi ile ilk yurt dışı seferi aşağıdaki güzergâhlardan hangisinde gerçekleştirilmiştir?**

A) Ankara - İstanbul - Atina

B) Ankara - Eskişehir - Atina

C) Ankara - İstanbul - Berlin

D) Ankara - Eskişehir - Berlin

E) Ankara - İzmir - Atina

15. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki bazı limanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

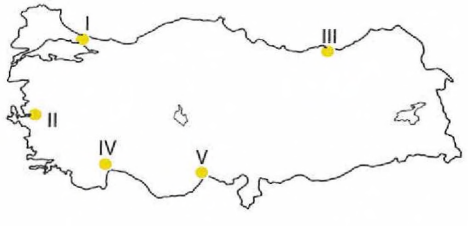

Bu limanlardan hangilerinin demiryolu bağlantısı bulunmaz?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV D) III ve V E) IV ve V

HOCAWEBDE

1. Türkiye'nin önemli ticaret yolları üzerinde yer alması ve üç tarafının denizlerle çevrili olması ulaşımı olumlu etkilemiştir. Bu faktörler özellikle deniz yolu taşımacılığının gelişmesine katkı sağlamıştır. Yer şekillerin dağlık ve engebeli olması yol yapımını zorlaştırmakta ve maliyeti artırmaktadır. Bu nedenle bu faktör ulaşımı olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: B

2. Asya ve Avrupa kıtalarının arasında yer alan, Afrika Kıtası'na yakın olan Türkiye sahip olduğu coğrafi konum ile dünyada ulaşımın geliştiği ülkelerden biri olmuştur. Bu durum kıtalar arasındaki taşımacılığın Türkiye üzerinden yapılmasına ve ülkemizde transit taşımacılığın gelişmesine neden olmuştur.

CEVAP: A

3. Türkiye'nin uluslararası ticarette en çok kullandığı ulaşım sistemi denizyoludur. Bu durumun ortaya çıkmasında denizyolu ile taşımacılık maliyetinin daha düşük olması etkili olmuştur. Gemilerle tek seferde daha çok yük taşınmakta, denizyolunda yol yapım ve onarım gideri olmamaktadır.

CEVAP: D

4. Türkiye'de dağlar doğu batı yönünde uzanmaktadır. Bu durum kuzey-güney yönlü ulaşımı zorlaştırmaktadır. Dağları enine kesen güzergâhlarda yolun gerçek uzunluğu ile kuş uçumu uzunluğu arasındaki farkın fazla olması, tünel, köprü ve viyadüklere duyulan ihtiyacın fazla olması maliyeti yükseltir. Bu nedenle Orta Anadolu'dan Akdeniz ve Karadeniz kıyılarına yapılan yolların birim maliyeti daha yüksektir.

CEVAP: D

5. Çözüm: Aydın-Denizli arasında ulaşım güzergâhını dik kesen bir dağ bulunmaz. Aydın ve Denizli arasındaki yol doğu batı doğrultusunda uzanmaktadır. Bu nedenle geçitlere ihtiyaç duyulmadan ulaşım sağlanır.

CEVAP: B

6. Türkiye'de özellikle karasal iklimin hâkim olduğu Doğu Anadolu Bölgesi'nde yoğun kar yağışı, tipi ve çığ nedeniyle yollar zaman zaman kapanmaktadır. Bu durumun ortaya çıkmasında bölgenin kar kalınlığı, yükselti ve eğim değerlerinin fazla olması etkilidir.

CEVAP: E

7. Ulaşım sistemlerinin gelişmiş olması Kocaeli'ni, Türkiye'nin en önemli sanayi kenti haline getirmiştir. Kara ve demir yolu ağları ile yapılan taşımacılık, özellikle Avrupa ve Orta Doğu'ya yapılmakta olup limanlar ile yapılan deniz taşımacılığı da önemli bir boyuta ulaşmıştır.

CEVAP: A

8. Çanakkale boğazı işlek bir su yoludur. İstanbul boğazından geçerek Akdeniz'e inen gemilerin tamamı Çanakkale boğazını kullanmaktadır. Ancak burada yer şekillerinin engebeli olması demir yolu ulaşımının gelmesini engellemiş, karayolunun sınırlı olmasına neden olmuştur. Bununla birlikte Çanakkale'nin art bölgede kalan güzergâhlara sapa olması ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesini engellemiştir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

9. Antalya ve Çanakkaleiye demir yolu ağı ile ulaşmak mümkün değildir. Yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması demir yolu yapım maliyetini artırdığı için bu şehir merkezlerine demir yolu ağı yapılmamıştır. İzmir ve Mersinie demiryolu ile ulaşım söz konusudur.

CEVAP: D

10. Yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması karayolu yapım maliyetini artırmaktadır. Çanakkale-Biga Yöresi, Teke Yöresi ve Hakkâri'de bu durum yol yapım maliyetinin yüksek olmasına neden olmuştur. Orta ve Güneydoğu Anadolu'da yer şekillerinin düz olması nedeniyle yol yapımı kolay, maliyet azdır.

CEVAP: C

11. Anadolu'daki demir yolu ulaşımının tarihsel gelişimine bakacak olursak ilk demiryolu hattının İzmir-Aydın arasında inşa edildiğini görürüz. Bu hat Osmanlı döneminde 1856 - 1866 yılları arasında inşa edilmiştir.

CEVAP: E

12. Grafikte yüksek hızlı trenle ilgili herhangi bir bilgi verilmemiştir. Ayrıca grafikte sadece demiryolu uzunluğu bilgisi vardır. Yapılan demiryollarının nereye inşa edildiği ile ilgili bir bilgi yoktur.

CEVAP: D

13. Ankara, Çankırı, Karabük, Zonguldak demiryolu Cumhuriyetin ilk yıllarında inşa edilmiştir. Bu dönemde ağır sanayi kuruluşları ile maden havzaları arasında demiryolu inşa etmeye özen gösterilmiştir. Zonguldakıtaki kömür madeni ve bu yörede kurulan demir çelik fabrikaları demiryolu inşa edilmesine neden olmuştur.

CEVAP: A

14. Türkiye'de ilk ticari uçuşlar İstanbul-Eskişehir-Ankara hattında, ilk yurt dışı seferi ise 1947 yılında Ankara-İstanbul-Atina hattında gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: A

15. Haydarpaşa-İstanbul, İzmir ve Mersin limanlarının demiryolu bağlantısı bulunurken, Antalya ve Trabzon limanlarının demiryolu bağlantısı bulunmaz. Bunda yer şekillerinin engebeli olması ve demir yolu yapımının zor olması etkili olmuştur.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. Türkiye'de dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde kıyılarla iç kesimler arasında ulaşım geçitler üzerinden sağlanmaktadır.

Aşağıdaki geçitlerden hangisi hem kara yolu hem demir yolu ulaşımı sağlanan geçitlerden biridir?

A) Sertavul Geçidi
B) Belen Geçidi
C) Gülek Geçidi
D) Zigana (Kalkanlı) Geçidi
E) Kop Geçidi

2. Türkiye'den demiryolu ile sınır geçişleri yapılarak doğrudan uluslararası yük taşımacılığı yapmak mümkündür.

Buna göre aşağıdaki ülkelerden hangisine demiryolu ile yük taşımacılığı yapılamaz?

A) Bulgaristan B) Yunanistan
C) Irak D) İran
E) Suriye

3. **Türkiye'de bir yörede ulaşımın gelişmesine bağlı olarak;**

I. sanayi,
II. ticaret,
III. tarım

etkinliklerinden hangilerinin gelişmesi beklenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) II ve III E) I ve III

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı kentlerin yerleri numaralarla gösterilmiştir.

Demir yolu ile düzenlenen Ankara'dan başlayan bir turistik gezide haritada verilen kentlerden hangileri gezi programına alınabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Ulaşımın geliştiği yerlerde endüstrinin gelişmesi kolaylaşır.

Buna göre aşağıda verilen yörelerden hangisinde endüstrinin gelişmiş olması beklenmez?

A) Ankara – Eskişehir B) Kastamonu – Sinop
C) Kocaeli – Sakarya D) İzmir – Aydın
E) Adana – Mersin

HOCAWEBDE

6. **Türkiye'de ulaşım sistemlerinin gelişimiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Yer şekillerinin uzanış doğrultusu ana ulaşım güzergâhlarını belirlemiştir.

B) 1923-1940 döneminde en çok yatırım demiryollarına yapılmıştır.

C) İç ticarette en çok kullanılan ulaşım sistemi karayoludur.

D) Demiryolları ve kara yollarının ana güzergâhları kuzey-güney yönünde gelişmiştir.

E) Yüksek hızlı tren yatırımları 2000'li yıllardan sonra yapılmıştır.

7. Özellikle son yıllarda yapılan yatırımlarla birlikte yeni demiryolları, yeni havaalanları ve yeni karayolları inşa edilerek ulaşım sektörünün hizmetine sunulmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu gelişmelerin sonuçlarından biri değildir?

A) İç ticaretin gelişmesi

B) Karayolu taşıma sistemlerinin gelişmesi

C) Ulaşım olanaklarının pahalılaşması

D) Transit ticaretin gelişmesi

E) Ülkeye döviz girdisinin sağlanması

8.

Ankara'dan yola çıkacak olan bir gözlemci haritada verilen illerden hangisine giderse kara, demir ve hava yolu gibi ulaşım çeşitlerinin tamamını kullanabilir?

A) Antalya B) İzmir C) Hakkâri

D) Kastamonu E) Trabzon

9. Son yıllarda Türkiye'de demir yolu ulaşımında önemli gelişmeler olmuş, bazı şehirler Yüksek Hızlı Tren (YHT) hattı ile birbirine bağlanmıştır.

Aşağıdaki şehirlerden hangisinin Yüksek Hızlı Tren (YHT) hattı ile başka şehirlere bağlantısı bulunmamaktadır?

A) Çanakkale B) Ankara C) Konya

D) Eskişehir E) İstanbul

10. **Kayseri'den Muğla'ya turizm amaçlı seyahat eden bir öğrenci grubu;**

I. kara yolu,

II. hava yolu,

III. demir yolu,

IV. deniz yolu

ulaşım sistemlerinden hangilerini kullanamaz?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

11. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

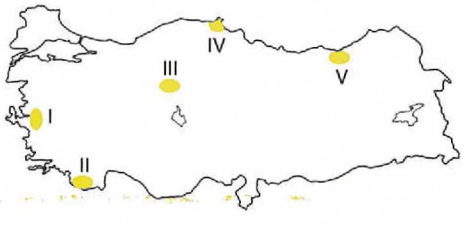

	Karayolu	Denizyolu	Demiryolu	Havayolu
I	x	x	x	x
II	x	x		x
III	x		x	x
IV	x	x	x	
V	x	x		x

Bu alandan hangisine ulaşmak için kullanılacak ulaşım sistemleri tabloda yanlış işaretlenmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE

12. Aşağıdaki haritada bazı limanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

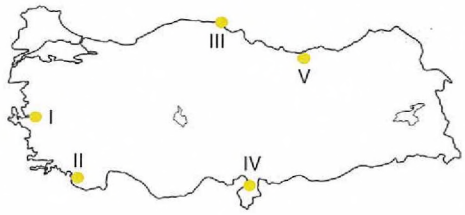

Bu limanlardan hangisinin hinterlandı daha geniştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Türkiye'de iç suyollarında (akarsu ve göller üzerinde) ulaşım yeterince gelişmemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki iç suyollarında ulaşımın geliştiği tek örnektir?

A) Tuz Gölü
B) Van Gölü
C) Eğirdir Gölü
D) Salda Gölü
E) Sapanca Gölü

14. Türkiye'de akarsular üzerinde taşımacılık gelişmemiştir.

Bu durumuna neden olan faktörler arasında akarsuların aşağıda verilen özelliklerinden hangisi etkili olmamıştır?

A) Rejimlerinin düzensiz olması
B) Denge profiline ulaşmamış olması
C) Yatak eğimlerinin fazla olması
D) Havzalarının açık olması
E) Yataklarının dar olması

15. **Ovit Dağı tüneli aşağıdaki illerden hangilerini birbirine bağlayan güzergâhta yer almaktadır?**

A) Trabzon-Gümüşhane
B) Rize-Erzurum
C) Giresun-Sivas
D) Kastamonu-Ankara
E) Antalya-Isparta

HOCAWEBDE

1. Gülek Geçidi Çukurova'yı İç Anadolu Bölgesi'ne hem kara yolu hem demir yolu ile bağlayan geçittir. Diğer seçeneklerde verilen geçitler demir yolu bağlantısı sağlayan geçitler değildir.

CEVAP: C

2. Kapıkule sınır bağlantısı Bulgaristan'a, Uzunköprü üzerinden Yunanistan'a, Kapıköy sınır kapısından İran'a, İslahiye ve Nusaybin sınır bağlantısı ile Suriye'ye demiryolu ile yük taşımak mümkündür. Irak'a demiryolu bağlantısı ile açılan bir sınır kapısı yoktur.

CEVAP: C

3. Ulaşımın gelişmesi ticaretin (II) gelişmesini kolaylaştırır, pazarlama ve ham madde teminini kolaylaştırdığı için sanayinin (I) gelişmesini kolaylaştırır.

Ulaşımın gelişmesinin tarım etkinlikleri üzerinde bir etkisi olmaz. Tarım etkinlikleri yer şekilleri, iklim ve toprak özelliklerine bağlı etkinliklerdir.

CEVAP: B

4. Manisa ve İzmir demir yolu ulaşımı sağlanan kentler arasındadır. Muğla ve Antalya'ya demir yolu bağlantısı yoktur.

CEVAP: A

5. Kastamonu ve Sinop yer şekillerinin dağlık ve engebeli olmasından dolayı ulaşım çok gelişmemiştir bu durum da endüstrinin gelişmesini engellemiştir. Çünkü bir yerde sanayinin kurulması için sermaye, ulaşım, hammadde, nitelikli iş gücüne ihtiyaç vardır.

CEVAP: B

6. Türkiye'de dağlar genel olarak doğu batı yönünde uzanmaktadır. Bu nedenle demiryolları ve kara yollarının ana güzergâhları doğu batı yönünde gelişmiştir. Bu durum ayrıca kuzey güney yönlü ulaşımda geçitler ve tünellerin kullanılmasına neden olmuştur.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Ülkemizde son yıllarda bütün ulaşım alanlarında yapılan çalışmalarda büyük gelişmeler görülmektedir. Bundaki sebepler içerisinde Devletin izlemiş olduğu politikalar etkilidir. Bu durumla birlikte dış sermaye ülkemize yatırım yapmaya başlamış ve ülke içerisinde sanayi, ticaret, hizmet sektörlerinin gelişmesini sağlamıştır. Türkiye'de ulaşım hizmetlerinin gelişmesi ve çeşitliliğinin artması ulaşımı pahalı olmasını sağlamak aksine ulaşımın ucuz olmasını sağlar.

CEVAP: C

8. Ankara'dan İzmir'e giden bir kişi bütün ulaşım hizmetlerinden yararlanabilir. Burada bahsedilen ulaşım hizmetleri gelişmiştir. Ancak Trabzon, Antalya, Kastamonu ve Hakkâri'ye demir yolu yoktur.

CEVAP: B

9. İlk defa Ankara – Eskişehir arasında ulaşımın başladığı Yüksek Hızlı Tren (YHT) hattı daha sonra Konya ve İstanbul bağlantısı ile

Konya

Ankara

Eskişehir

İzmit

İstanbul arasında ulaşım sağlanmaktadır. Çanakkale iline hiçbir demir yolu türü ile ulaşmak mümkün değildir.

CEVAP: A

10. Denize kıyısı olmadığı için Kayseri'de deniz ulaşımı yoktur. Muğla'da demir yolu ulaşımı yoktur. Kayseri'den Muğla'ya gitmek için hava yolu ulaşımı ve karayolu ulaşımı kullanılmalıdır. Deniz yolu ulaşımı ve demir yolu ulaşımı kullanılamaz.

CEVAP: E

11. Sinop (IV) yer şekillerinin engebeli olduğu bir alandadır. Burada demiryolu ağı bulunmaz. Tabloya demiryolu ulaşımı var, havayolu ulaşımı yoktur. Ancak Sinopita havalimanı bulunmaktadır.

CEVAP: D

12. Limanların hinterlandını belirleyen en önemli faktör ulaşımdır. Kıyı Egeıde Türkiye'nin en büyük ihracat kapılarından biri olan İzmir limanı yer alır. Hinterlandı oldukça geniş bir limandır. Bu durumun ortaya çıkmasında İzmirin kara ve demiryolu ağının gelişmiş olması etkilidir.

CEVAP: A

13. Türkiye'de iç suyollarında ulaşımın geliştiği tek örnek Van Gölü'dür. Van-Tatvan arasında 1928 yılından beri taşımacılık yapılmaktadır. Bu hatta 1971 yılından beri de feribot seferleri düzenlenmektedir.

CEVAP: B

14. Türkiye bir yarımada ülkesidir. Bu nedenle akarsuların büyük bölümü sularını denize kavuşturur. Yani Türkiye akarsuları çoğunlukla açık havzalıdır. Akarsuların yatak eğiminin fazla olması denge profiline ulaşmamaları, yataklarının dar olması ve rejimlerinin düzeniz olması akarsu taşımacılığına engel olan faktörlerdir.

CEVAP D

15. Ovit Dağı Tüneli, Türkiye'de Rize-Erzurum arasındaki kara yolunun İkizdere-İspir mevkiinde bulunan Ovit Dağı Geçidiini aşan kara yolu tünelidir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE

1. Anadolu toprakları üzerinde ilk defa demir yolu hattı Osmanlı İmparatorluğu zamanında yapılmıştır.

Bugünkü Türkiye toprakları üzerinde ilk yapılan demir yolu hattı hangi kentler arasında yapılmıştır?

A) Ankara – Eskişehir
B) İstanbul – İzmit
C) İzmir – Uşak
D) İzmir – Aydın
E) Afyon – Uşak

2. I. Belen Geçidi
II. Çubuk Geçidi
III. Zigana (Kalkanlı) Geçidi
IV. Kop Geçidi

Yukarıdaki geçitlerden hangileri Trabzon Limanı'ndan Erzurum – Doğubeyazıt (Ağrı) üzerinden kara yolu ile Gürbulak Sınır Kapısı'ndan İran'a transit ticaret bağlantısı sağlayan geçitlerdir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Türkiye'de son yıllarda bazı şehirlerin arasında YHT (Yüksek Hızlı Tren) ulaşımı sağlanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi YHT ulaşımı sağlanan şehirlerden biri değildir?

A) Eskişehir B) Konya C) Ankara
D) İstanbul E) Manisa

4. I. Antalya
II. İskenderun
III. Trabzon
IV. İzmit

Yukarıda verilen limanlardan hangileri demir yolu bağlantısı olan limanlardır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5.

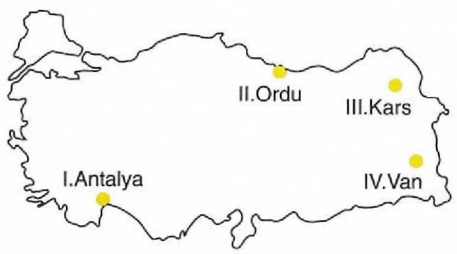

Yukarıda verilen kentlerden hangilerine demir yolu ulaşımı sağlanamamaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Türkiye'de dağların doğu-batı doğrultusunda uzanması Kuzey ve Güney kıyılardan iç kesimlere ulaşımda geçitlerin kullanılmasına neden olmuştur.

Haritada numaralandırılarak gösterilen güzergahlarda yer alan geçitler aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	Çubuk	Zigana	Sertavul
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	III	II	I

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Aşağıda verilen kentlerden hangileri arasında demiryolu ile ulaşım sağlanamaz?**

A) Hakkâri – Van
B) Erzurum – Sivas
C) Konya – Kayseri
D) Malatya – Elâzığ
E) Kocaeli – İstanbul

8. **Aşağıdaki limanlardan hangisinin sanayi ürünleri ticaretinde kullanılma payı daha düşüktür?**

A) İstanbul B) Kocaeli
C) İzmir D) Kuşadası
E) Mersin

9. **Türkiye'de ulaşım etkinliklerinin özellikleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğru değildir?**

A) Kara ve demir yolu bağlantısı gelişmiş olan limanlar daha işlektir.
B) Ülke içi ulaşımda kara yolu taşımacılığı daha ucuz ve güvenli olduğu için demir yolu taşımacılığından daha fazladır.
C) Son yıllarda pek çok hava kente ulaşımı sağlanmaktadır.
D) Dış ticarette en çok mal deniz yolu ile taşınmaktadır.
E) Türkiye'nin konumu transit ticaretin gelişmesini kolaylaştırmıştır.

10. Aşağıda Türkiye'de yurt dışı seferlere açık olan bazı hava limanları verilmiştir.

I. Milas-Bodrum Hava Limanı
II. Dalaman Hava Limanı
III. Antalya Hava Limanı
IV. Ankara Esenboğa Hava Limanı
V. İstanbul Hava Limanı

Bu hava limanlarından hangilerinde uçuş trafiği sadece yılın belirli bir döneminde yoğunlaşmamıştır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

11. **İzmir Limanı'nın Türkiye'nin en işlek limanlarından biri olmasının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kıta sahanlığının geniş olması
B) Kırıklı yapıların yaygın olması
C) Akarsularının ulaşıma elverişli olmaması
D) Yer altı suları bakımından zengin olması
E) Art bölgesinin (hinterlandının) geniş olması

12. **Aşağıdaki şehirlerden hangisine Ankara'dan havayolu ile yolcu taşımacılığı gelişmemiştir?**

A) Antalya B) Trabzon
C) Diyarbakır D) Eskişehir
E) İzmir

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Bugünkü Türkiye topraklarında ilk demir yolu hattı 1856 - 1866'da İzmir – Aydın arasında açılmıştır.

CEVAP: D

2. Trabzon Limanı'nı Erzurum'a bağlayan geçitler Zigana ve Kop geçitleridir. Zigana Geçidi Trabzon'u Gümüşhane ve Bayburt'a KOP Geçidi ise Bayburt'u Erzurum'a bağlar.

CEVAP: E

3. Türkiye'de YHT ile ilk olarak Ankara - Eskişehir arasında, daha sonra Ankara - Konya ve Konya - Eskişehir arasında ulaşım sağlanmıştır. Daha sonra bu şehirlerle İstanbul arasında ulaşım sağlanmaya başlanmıştır. Manisa henüz YHT ulaşımı sağlanan şehirlerden biri değildir. Ayrıca, son yıllarda Ankara - Sivas - Kars YHT hattı çalışmaları da son hızıyla devam etmektedir.

CEVAP: E

4. Antalya ve Trabzon limanlarının demir yolu ile bağlantısı yoktur. İskenderun ve İzmit limanları demir yolu bağlantısı olan limanlardandır.

CEVAP: D

5. Haritada verilen yerlerden Kars ve Van demir yolu ulaşımı sağlanabilen, Antalya ve Ordu demir yolu ulaşımı sağlanamayan kentlerdir.

CEVAP: A

6. Çubuk geçidi Antalya ile Burdur arasında, Sertavul geçidi Karaman ile Mut(Mersin) arasında Zigana geçidi ise Trabzon ile Gümüşhane arasında yer almaktadır. Harita'da I-Çubuk, II-Sertavul III- Zigana geçidini göstermektedir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Hakkâri ile Van arasında demir yolu ulaşımı sağlanamamaktadır. Diğer seçeneklerde verilen kentler arasında demir yolu bağlantısı vardır.

CEVAP: A

8. Kuşadası limanı sadece turizmde kullanılmaktadır. Kurvaziyer gemilerinin kullandığı bu limanda yük indirme bindirme imkânı bulunmaz. Bir ya da birkaç günlüğüne Kıyı Ege'ye gelen turistler bu limanı kullanır.

CEVAP: D

9. Türkiye'de ülke içi yük ve yolcu taşınmasında en fazla kullanılan ulaşım sistemi kara yolu ulaşımıolmasında ucuz ve güvenli olması bilgisi yanlıştır. Kara üzerinde en ucuz yol demir yoludur. Kara yolunun çok kullanılmasının sebebi her yere ulaşılıyor olmasıdır. Diğer seçeneklerde verilen bilgiler Türkiye'de ulaşım ile ilgili doğru bilgilerdir.

CEVAP: B

10. Milas-Bordum Hava Limanı, Dalaman Hava Limanı ve Antalya Hava Limanı turizm şehirlerine hizmet ettiği için bu hava limanlarında kıyı turizmi sezonu olan yaz mevsiminde uçuş trafiği yoğunlaşır. Ancak İstanbul ve Ankara'da uçuş trafiği yıl boyunca yoğundur.

CEVAP: E

11. Bir limanın gelişmesi art bölgesinin geniş olmasına bağlıdır. Art bölgesinin geniş olması limanın önemli üretim ve tüketim alanlarına işlek yollarla bağlantılı olmasıdır.

CEVAP: E

12. Kısa mesafelerde hava yolu taşımacılığı ekonomik değildir. Bu nedenle hava yolu taşımacılığı genellikle uzun mesafe yolculuklarda tercih edilmektedir. Bu durum Ankara-Eskişehir arasında havayolu taşımacılığının gelişimini engellemiştir. Bu güzergahta hızlı tren ve karayolu kullanılmaktadır.

CEVAP: D

HOCAWEBDE

1. Kara ve demir yolu ulaşımında yer şekillerinin özelliğine bağlı olarak yapılan yolun sapmalara uğramasına bağlı olarak merkezler arasında yapılan yol uzamaktadır.

Aşağıdaki kentlerden hangileri arasında yapılacak yolun uzunluğu ile merkezler arasındaki kuş uçuşu uzaklık arasındaki fark daha az olacaktır?

A) Konya – Antalya
B) Ankara – Eskişehir
C) Trabzon – Erzurum
D) Diyarbakır – Bingöl
E) Niğde – Adana

2. Aşağıdaki haritada bazı merkezler numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

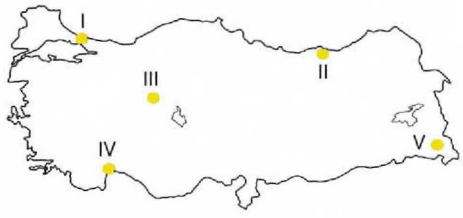

Bu merkezlerden hangileri arasında kara, hava ve demir yollarının tamamı ile ulaşım mümkündür?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

3. Türkiye'de demir yolu ulaşımında önemli gelişmeler olmakla birlikte demiryolu yük taşımacılığının payı gelişmiş ülkelere göre düşüktür.

Türkiye'de demir yolu yük taşımacılığının payının kara yolu taşımacılığına göre düşük olmasında;

I. daha az güvenli olması,
II. daha az yere ulaşılması,
III. taşıma maliyetinin daha yüksek olması,
IV. daha yavaş ulaşım sağlaması

özelliklerinden hangileri etkili olmaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Aşağıdaki haritada kuş uçuşu uzaklıkları benzer olan beş farklı yol numaralandırılarak gösterilmiştir.

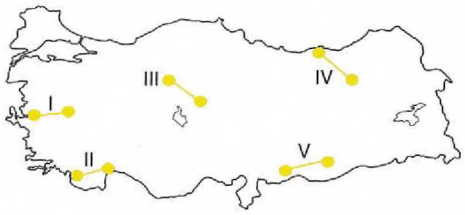

Bu yollardan hangisinin gerçek uzunluğu ile kuş uçuşu uzunluğu arasındaki fark daha fazladır?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

5. Bir yörede ulaşımın gelişmesi birçok sosyoekonomik özelliği etkilemektedir.

Türkiye'de ulaşımın geliştiği yörelerde aşağıdakilerden hangisinin ulaşımın gelişmiş olmasından doğrudan etkilendiği söylenemez?

A) Ticaret etkinliklerinin gelişmesinin
B) Tarım ürünlerinin çeşitlenmesinin
C) Endüstrinin gelişmesinin
D) İstihdam kapasitesinin artmasının
E) Gelirin artmasının

6. **Türkiye'de ulaşımın doğu – batı yönlü daha gelişmiş olmasında;**

I. dağların uzanış doğrultusu,
II. kıtaların konumu,
III. matematik konum,
IV. toprak özellikleri

Hangilerinin daha çok etkili olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Kara ve demir yolu ulaşımında engebeli yerlerde, akarsu vadileri, kanal ve boğaz gibi engeller aşılırken köprü, tünel, köprüyol ve benzeri yapılara daha çok gereksinim olmaktadır.

Buna göre,

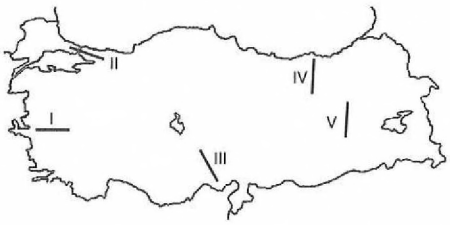

haritada verilen yerlerdeki doğrultulardan hangisinde kara ve demir yolu ulaşımında köprü, tünel, viyadük ve benzeri yapılara daha az gereksinim olmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **İç Anadolu Bölgesi'nin yer şekillerinin sade olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmuştur?**

A) Volkanik arazilerin geniş yer kaplaması
B) Tahıl tarımının yaygın olması
C) Ulaşım maliyetlerinin düşük olması
D) Kuraklığın etkili olması
E) Nadas alanlarının fazla olması

9. İstanbul boğazı üzerinde üç köprü yapılmışken Çanakkale Boğazı'nda henüz köprü yapılmamıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Çanakkale Boğazı'nda köprü yapımının daha maliyetli olması
B) İstanbul Boğazı'nda akıntıların daha az olması
C) Kıtalar arası en kısa yolun İstanbul olması
D) Çanakkale'nin yüz ölçümünün daha büyük olması
E) Çanakkale Boğazı etrafında şehitliklerin olması

10. Kara yolu ulaşımı demir yolu ulaşımına göre daha maliyetli olmasına rağmen iç ticarette daha fazla tercih edilmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Demir yolunda birim seferde daha az ürün taşınması
B) Kara yolunun daha güvenli olması
C) Demir yolunun iklimden daha fazla etkilenmesi
D) Kara yolu ağının ülke içinde daha yaygın olması
E) Demir yolunun bakım ve onarım masraflarının daha fazla olması

11. Doğu Karadeniz Bölümü'ndeki havalimanları deniz doldurularak yapılırken Orta Karadeniz'de buna ihtiyaç duyulmamaktadır.

Bu durumun ortaya çıkmasında iki bölümün aşağıdakilerden hangisi bakımından farklı olması etkili olmuştur?

A) Yer şekilleri
B) Yağış miktarı
C) Bitki örtüsü
D) Kıyı derinliği
E) Nüfus miktarı

12. I. Kuzey Afrika, Orta Doğu, Kafkasya ve Avrupa'nın birbirine yaklaştığı bir konumda yer almaktadır.
II. Hammadde, üretim ve pazar alanları farklı bölgelerde yer almaktadır.
III. Ortalama yükselti fazla, yer şekilleri dağlık ve engebelidir.
IV. Sanayileşme ve teknoloji düzeyinin zamanla iyileşmiştir.
V. Kırdan kente göçün bir sonucu şehir nüfusları artmıştır.

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de ulaşım sistemlerinin gelişimini etkileyen doğal faktörlerdir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve V E) IV ve V

HOCAWEBDE

13. Kıyı şehirlerinde alternatif bir ulaşım türü olarak kullanılan feribot ile hem yolcu hem de otomobil taşınmaktadır.

Buna göre aşağıdaki şehirlerden hangileri arasında feribot ulaşımı gelişmemiştir?

A) İstanbul - Mudanya
B) Taşucu - KKTC
C) Bodrum - Datça
D) Van - Tatvan
E) Trabzon - Rize

14. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

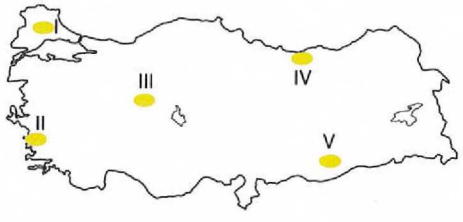

Bu alanlardan hangisinde meydana gelen heyelanlar karayolu ulaşımının aksamasına daha çok neden olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. **Aşağıdakilerden hangisi demiryolu bağlantısı olan sınır kapılarından biri değildir?**

A) Kapıkule
B) Nusaybin
C) Gürbulak
D) Kapıköy
E) Uzunköprü

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Ankara – Eskişehir arası diğer seçeneklerde verilen hatlara göre daha az engebeli olduğu için burada yapılan yolun kuş uçuşu mesafe ile gerçek uzaklığı arasındaki fark diğerlerindekinden daha az olur.

CEVAP: B

2. Haritadaki tüm merkezlere kara ve havayolu ulaşımı vardır. II, IV ve V numaralı merkeze demiryolu ile ulaşmak mümkün değildir. Bu nedenle bu merkezler arasında veya diğer merkezlerden bu merkezlere demiryolu ile ulaşılamaz. Bu nedenle Ankara(III)-İstanbul(I) arasında tüm (kara, hava, demir) ulaşım sistemleri kullanılır.

CEVAP: B

3. Demir yolu ulaşımında taşıma maliyeti kara yolu ulaşımına göre daha düşüktür. Ayrıca demir yolu ulaşımı kara yolu ulaşımına göre daha güvenlidir. Ancak Türkiye'de demir yolu ile daha az yere ulaşılabilmekte ve demir yolu ulaşımında kara yolu ulaşımına göre daha yavaş ulaşılmaktadır. (Yüksek Hızlı Tren ulaşımı dışındakilerde yük taşımacılığı vurgusuna dikkat ediniz)

CEVAP: D

4. Yer şekillerinin engebeli olduğu alanlarda yapılan yollar daha virajlı olduğu için bu yolların gerçek uzunluğu ile kuş uçuşu uzunluğu arasındaki fark fazla olur. Haritada II numara ile gösterilen yol dağlık ve engebeli olan Teke yöresinde, IV numara ile gösterilen yol dağlık ve engebeli Doğu Karadeniz'dedir.

CEVAP: B

5. Tarım ürünlerinin çeşitliliği iklim ve toprak özelliklerine bağlıdır. Ulaşım tarım ürünlerinin çeşitlenmesini etkileyen bir etkinlik değildir. Diğer seçeneklerde verilenler ulaşımın gelişmesinden etkilenen özelliklerdir.

CEVAP: B

6. Türkiye Asya ve Avrupa arasında doğu batı yönlü uzanan bir ülkedir. Aynı zamanda dağların doğu batı yönlü uzanması ulaşımın doğu batı yönlü daha ucuz yapılabilmesini sağlamıştır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE

7. II. de İstanbul Boğazı'ndan geçildiği için, III. de Orta Torosları, IV. de Doğu Karadeniz Dağları, V. de Doğu Anadolu Dağları dik olarak geçildiği için köprü, tünel, viyadük gibi yapılara fazla gereksinim vardır. I numara ile gösterilen yerde dağlar kıyıya dik uzandığı için yollar dağların arasında yapılır. Bu yüzden köprü, tünel, viyadük gibi yapılara fazla gereksinim duyulmamaktadır.

CEVAP: A

8. İç Anadolu Bölgesi yer şekillerinin sade olduğu bölgedir. Bölgenin sınırları dışındaki alanlar genelde düzlüklerden oluşmaktadır. Bu durum yol yapım maliyetlerinin oldukça düşük olmasını sağlamıştır. Kuraklık, tahıl tarımı ve nadas karasallıktan kaynaklanırken, volkanik araziler kırıklı yapının sonucudur.

CEVAP: C

9. Avrupa ile Asya arasındaki ulaşımda İstanbul Boğazı en kısa mesafeyi oluşturur. İstanbul çevresindeki sanayi ve ticaret yoğunluğu Çanakkale'den daha fazla olduğundan maliyetler yüksek olmasına rağmen İstanbul Boğazı'nda köprü ihtiyacı daha fazladır.

CEVAP: C

10. Türkiye'nin iç ticareti daha çok kara yolu ile yapılır. Mal ve hizmetlerin ülke içinde yer değiştirmesinde daha çok kamyon ve tırlardan faydalanılır. Bu durumun başlıca nedeni kara yolu ağının ülkenin her yerine ulaşabilir sıklıkta olmasına rağmen demir yolu ağının zayıf kalmasıdır.

CEVAP: D

11. Doğu Karadeniz Bölümü Türkiye'nin en engebeli bölümüdür. Bu alanda havalimanı kurulması açısından düzlük bulunamadığından havalimanları deniz üstüne inşa edilirken diğer bölümlerde delta ovaları ve iç ovalar havalimanı yapımı için kullanılabilmektedir.

CEVAP: A

12. Öncüllerde verilen I ve III ulaşımın gelişimini etkileyen doğal, II, IV ve V beşeri faktörlerdir. Coğrafi konum ve yer şekilleri doğal/fiziki faktördür. Üretim, pazar, teknoloji, sanayi, göç, nüfus gibi faktörler beşeri faktördür.

CEVAP: B

13. Trabzon-Rize arasında karayolu ulaşımı tercih edilmektedir. Van Gölü'nde Tatvan ile Van arasında, Marmara Denizi'nde İstanbul ile Mudanya arasında, Akdeniz'de Taşucu ile KKTC arasında feribot seferleri yapılmaktadır. Muğla'nın iki farklı yarımadası olan Bordum ve Datça arasında zaman ve yakıt tasarrufu sağladığı için feribot kullanılmaktadır.

CEVAP: E

14. Türkiye'de heyelanın en çok görüldüğü bölge Karadeniz'dir. Bu bölgede eğimin ve yağışın fazla olması bu duruma neden olmuştur. Meydana gelen heyelanlar karayolu ulaşımında sık sık aksamaya neden olmaktadır.

CEVAP: D

15. Ağrı'dan İran'a açılan Gürbulak sınır kapısının demiryolu bağlantısı yoktur. Karayolu ile İran'a açılmaktadır. Demiryolu bağlantısı olan sınır kapıları şunlardır:

- Uzunköprü – Yunanistan
- Kapıkule - Bulgaristan
- Kapıköy - İran
- Akyaka – Ermenistan
- Canbaz - Gürcistan
- Çobanbey - Suriye
- İslahiye - Suriye
- Nusaybin - Suriye

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. Türkiye, yer şekilleri bakımından engebeli bir ülke olmasına karşın son yıllarda ulaşım alanında büyük gelişmeler göstermektedir.

Türkiye'nin ulaşım alanında gösterdiği bu gelişmelerin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tarımda çalışan nüfus oranının azalması
B) Yüz ölçümünün büyüklüğü
C) Kentleşme oranının artması
D) Coğrafi konumu
E) Teknolojik gelişmeler ve ekonomik kalkınma

2. **Türkiye'nin doğal koşulları düşünüldüğünde, ulaşım sektörüyle ilgili aşağıda verilen karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?**

A) Doğu Anadolu Bölgesi'nde kış aylarında kar yüzünden kapanan kara yolu sayısı, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden fazladır.
B) Karadeniz Bölgesi'nde havalananı yapımı için uygun alanlar, Ege Bölgesi'nden fazladır.
C) Akdeniz Bölgesi'nde kara yollarında tünel ve köprü yapma zorunluluğu, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden fazladır.
D) Marmara Bölgesi'ndeki doğal limanların sayısı, Karadeniz Bölgesi'nden fazladır.
E) Akdeniz Bölgesi'nde demir yollarının kilometre başına yapım maliyeti, İç Anadolu Bölgesi'nden fazladır.

3. **Türkiye'de transit taşımacılığın gelişmesinde aşağıdakilerden hangisini etkili olduğu söylenemez?**

A) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
B) İstanbul ve Çanakkale boğazlarının bulunması
C) Kara yoluyla demir yolu taşımacılığının birbirini tamamlaması
D) Ulaşım sektörüne önemli yatırımların yapılması
E) Ülke yüz ölçümünün geniş olması

4. Aşağıdaki haritada, Selçuklu Dönemi'nde Anadolu'daki kervan ticaretinin yapıldığı yollar gösterilmiştir.

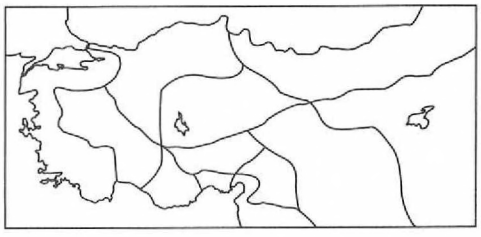

Bu haritadaki yollar dikkate alındığında, Anadolu'daki ulaşımla ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

A) Akdeniz kıyılarına ulaşmada Toroslar üzerindeki doğal geçitlerin kullanıldığı
B) Kıtalar arasında ulaşımın gelişmiş olduğu
C) Deniz taşımacılığında Ege limanlarının kullanıldığı
D) Kıyı boyunca ulaşımın gelişmiş olduğu
E) Tüm yolların akarsu vadilerini izlediği

5. **Türkiye'de, aşağıdakilerden hangisinin kara ulaşımını zorlaştırıcı etkisi en azdır?**

A) Yer şekilleri
B) Heyelanlar
C) Kar yağışları
D) Sel olayları
E) Rüzgârlar

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. **Yer şekilleri göz önüne alındığında,**

I. Marmara,
II. Karadeniz,
III. Akdeniz,
IV. Güneydoğu Anadolu,
V. Doğu Anadolu

bölgelerinin hangi ikisinde, demir yolu yapımında kilometre maliyetinin diğerlerine göre daha az olması beklenir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve IV
D) II ve V E) III ve V

7. **Karadeniz ve Akdeniz bölgelerini iç kesimlere bağlayan kara yollarının yapım maliyetinin yüksek olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?**

A) Yerleşim merkezlerinin çokluğu
B) Bitki örtüsünün çeşitliliği
C) Kar yağışlarının çokluğu
D) Tarım etkinliklerin fazlalığı
E) Engebenin fazlalığı

8. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki demir yolu ağının özelliklerinden biri değildir?**

A) Önemli kent merkezlerini birbirine bağlama
B) Kıyılarla iç bölgeler arasında bağlantı sağlama
C) Yolcu taşıma açısından, ulaşımda en büyük paya sahip olma
D) Komşu ülkelerden birçoğuyla bağlantı sağlama
E) Engebeli alanlarda, daha çok akarsu vadileri izleme

9. **Aşağıdaki limanlardan hangisinin gelişmesinde,**

I. hem kara yolu hem de demir yoluyla ulaşımın mümkün olması,
II. çevresinde önemli endüstri kuruluşlarının bulunması,
III. serbest ticaret bölgesinin bulunması

özelliklerinin üçü de etkili olmuştur?

A) Mersin B) Sinop C) Trabzon
D) Antalya E) Çanakkale

10. **İzmir ve İstanbul limanlarının diğer limanlara oranla daha fazla gelişmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dağların kıyıya paralel olması
B) Nüfus yoğunluğunun fazla olması
C) Hinterlandının geniş olması
D) Ulaşıma önem verilmesi
E) Sanayinin gelişmiş olması

11. **Türkiye'ye hava yoluyla gelen turist sayısının kara ve deniz yoluyla gelen turist sayısından iki kat fazla olması, bu ulaşım yollarının özellikle aşağıdakilerin hangisi bakımından farklı olmasıyla açıklanabilir?**

A) Ulaşım araçlarının taşıma kapasitesi
B) Yolculuk süresi
C) Çalışan personel sayısı
D) Yolculuk için ödenen ücret
E) Ulaşılabilen merkez sayısı

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye'nin dağlık engebeli yapısı değişmediği halde son yıllarda ulaşım alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Daha önceki yıllarda güçlükle yapılan yollar, köprüler, tüneller, hava limanları, yük ve yolcu limanları yapılabilmektedir. Bu durumun en önemli nedeni ekonomik alandaki kalkınmalar ve teknolojideki gelişmelerdir.

CEVAP: E

2. Türkiye iklimi ve yeryüzü şekilleri ulaşım üzerinde en temel özelliklerdir. Doğu Anadolu'da kar yağış oranının fazla olması ulaşımı diğer bölgelerden daha fazla ulaşımda güçlük yaşanmasına neden olmaktadır. Akdeniz'in engebeli yapısından dolayı Güneydoğu Anadolu'dan fazla tünellere ihtiyaç duyulmaktadır. Marmara'da girintili çıkıntılı kıyı yapısı kıyının sade olduğu Karadeniz'den daha fazla liman vardır. Akdeniz'in engebeli arazi yapısı İç Anadolu'dan daha fazla maliyet çıkarmaktadır. Ancak Karadeniz engebeli olduğundan havalimanı yapılacak alan Ege'den fazla değil azdır.

CEVAP: B

3. Türkiye bulunduğu konum itibarıyla kıtaların geçiş alanındadır. Güney ile kuzeyde deniz ticaretinde önemli bir konumdadır. Üç tarafının denizle çevrili olması, İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması, ulaşıma yapılan liman, köprü ve tüneller ile kara yolu ile demiryolunun birbirini tamamlaması etkilidir. Ancak ülke yüz ölçümünün geniş olmasının transit ticarette önemi yoktur.

CEVAP: E

4. Soruda verilen haritada Selçuklu Dönemi'nde kullanılan kervan yolları verilmiştir. Bu yollar günümüzde de kullanılan pek çok doğal geçidin o dönemden beri kullanıldığını göstermektedir. Geçitler ve boğazlar doğal oluşumlu alanlardır. Tünel, köprü, viyadük gibi yapılar insan yapımıdır.

CEVAP: A

5. Türkiye'nin engebeli yüksek bir arazi yapısına sahip olması hem yol yapım maliyetlerini artırmış hem de yolların daha çok dağların uzanışına paralel ve akarsu vadilerini takip etmeye zorlamıştır. Akarsu vadilerindeki yollar zaman zaman sel ve taşkınlarla ulaşıma kapanmaktadır. Karadeniz'deki ulaşıma zarar veren en önemli afet heyelanlardır. Ülkenin iç ve doğu kesiminde karasal iklimin olması kış boyunca kar yağışlarının buzlanma ve çığ gibi durumlarla ulaşımı güçleştirmektedir. Rüzgârlar kara değil deniz ulaşımına büyük zarar verir.

CEVAP: E

6. Demir yolları en fazla engebeden etkilenir. Engebeli arazilerde yol yapımı maliyeti fazladır. Ya arazi düzenlenmeli ya da köprüler ve tüneller yapılmalıdır. Karadeniz, Doğu Anadolu ve Akdeniz engebeli arazilerin en fazla olduğu bölgelerdir. Marmara, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu yer şekillerinin sade ve yol yapım maliyetinin düşük olduğu bölgelerdir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Akdeniz ve Karadeniz'i iç kesimlere bağlayan yollar kilometre olarak fazla ve tünel, köprü ile yapıldığından yol yapım maliyetleri fazla olmaktadır. Dağların kıyıya paralel olması iç kesimlere erişimi engelleyen en önemli unsurdur. Engebeli arazi yapısına sahip yerlerde yol yapımı giderleri oldukça yüksektir.

CEVAP: E

8. Türkiye'de demir yolları özellikleri ile ilgili verilen bilgilerden önemli kent merkezlerini birbirine bağlaması, kıyılar ile iç bölgeleri bir birine bağlama, komşu ülkeleri bir birine bağlama (Irak hariç tüm komşular), yol yapımı ucuz olduğundan akarsu vadilerini takip etme özellikleri doğrudur. Ancak ulaşımda en çok yolcu taşıma bilgisi yanlıştır. Ulaşımda en çok kullanılan yol kara yoludur.

CEVAP: C

9. Öncüllerde verilen bilgilere göre önemli kara ve demir yolu bağlantısının olması bilgisinin Trabzon, Çanakkale, Sinop ve Antalya limanlarına uygun olmadığı görülür. Çevresinde önemli endüstri kuruluşlarının olması ve serbest ticaret bölgesinin bulunmasına bağlı olarak gelişen liman mersin limanıdır. (Mersin 1987 yılında ilan edilen ilk serbest ticaret bölgesidir).

CEVAP: A

10. İstanbul ve İzmir limanları diğer limanlara göre daha fazla gelişmiştir. Bu gelişimi hinterlandının geniş olmasına bağlıdır. Hinterland bir limanı besleyen ulaşımın gelişmişliği ile liman çevresindeki ticaretin yoğun olmasıdır. Sanayi ve nüfus önemli olmakla birlikte temelde Hinterland dikkate alınır. Dağların kıyıya paralel olduğu bilgisi yanlıştır.

CEVAP: C

11. Türkiye'ye yurtdışından gelen turist sayısının %90'ını hava yoluyla gelenler oluşturur. Hava yolu ulaşımı yolculuk süresini kısaltmaktadır. Tatil amacıyla gelenler kısa süreliğine geldiğinden yol süresinin kısa olması ve uzak mesafelerden geliniyor olması hava yolunun tercih edilme nedenidir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin 2023 Turizm Stratejisinde öngörülen eylemler arasında değildir?**

A) Doğal ve kültürel miras özelliği olan alanların tanıtımını ve korunmasını sağlamak

B) Turizm etkinliklerini çeşitlendirmek

C) Ulaşım hizmetlerinin çeşitliliğini ve kalitesini arttırmak

D) Konaklama hizmetlerinde niteliği ve niceliği arttırmak

E) Turizm etkinliklerinin yalnızca belirli dönemlerde sürdürülmesini sağlamak

2. Türkiye'de son yıllarda golf turizmi gelişmektedir.

Türkiye'de en fazla golf sahası bulunan il aşağıdakilerden hangisidir?

A) İstanbul B) Antalya C) Muğla

D) Aydın E) Bursa

3.

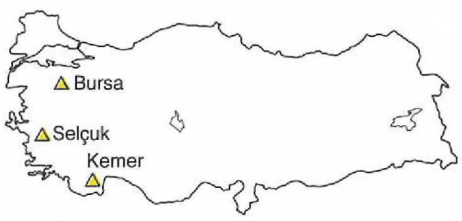

Yukarıdaki haritada verilen yerlerdeki turizm etkinlikleri ile ilgili olarak ödev hazırlayan bir öğrenci;

I. antik yöre ve tarihi yerler turizmi,

II. sağlık turizmi,

III. deniz turizmi

etkinliklerinden hangilerini ele almış olması beklenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II

D) I, II ve III E) I ve III

4. Kar yağışının fazla olduğu, karın uzun süre yerde kaldığı, altyapı tesislerinin yapıldığı yerlerde kış turizmi gelişmektedir.

Buna göre, aşağıda verilen yörelerden hangisinde kış turizminin geliştiği söylenemez?

A) Menteşe Dağları B) Palandöken Dağları

C) Kartepe D) Kartalkaya

E) Erciyes Dağı

5. Türkiye'de turizmin geliştirilmesi amacıyla 2007 yılında hazırlanan turizm stratejisinde 9 adet "Turizm Gelişim Bölgesi" belirlenmiştir.

Türkiye'de belirlenen "Turizm Gelişim Bölgeleri" arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

A) Urartu Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi

B) GAP Kültür ve Gastro Turizm Gelişim Bölgesi

C) Aphrodisia Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi

D) Göller Yöresi Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi

E) Osmanlı Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi

6. **Anadolu'da kurulmuş olan eski medeniyetlerin zengin kültürel özelliklere sahip olmasını etkileyen en önemli faktör aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yer altı zenginlikleri bakımından çeşitlilik göstermesi

B) Verimli tarım alanlara sahip olması

C) Yüksek ve engebeli arazi yapısına sahip olması

D) Zengin bitki örtüsüne ve çeşitli doğal güzelliklere sahip olması

E) Farklı kültür ve medeniyetlerin etkileşim alanında bulunması

HOCAWEBDE

7. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin bazı kıyı alanları numaralandırılarak gösterilmiştir.

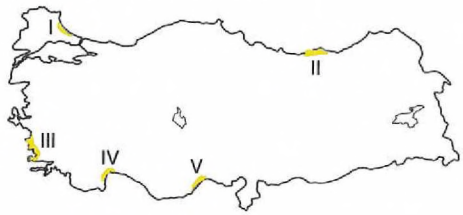

Bu alanlardan hangileri yaz turizmi sezonunda yabancı turistler tarafından daha çok ziyaret edilmektedir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

8. Türkiye'de turizmin gelişmesine katkı sağlayan bazı faktörler aşağıda verilmiştir.

I. İklim ve kıyı özellikleri turizme uygundur.
II. Kültürel varlıklar açısından zengindir.
III. Dağlık alanlar geniş yer kaplar.
IV. Turizm tanıtma çalışmaları yapılmaktadır.
V. Ulaşım imkanları çeşitlenmiştir.

Buna göre verilenlerden hangileri turizmin gelişmesine katkı sağlayan doğal faktörlerdir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

9. Türkiye'yi sembolize eden bazı mekânlar turizm açısından önemli çekiciliklerdir.

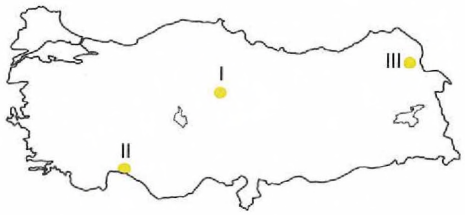

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde haritada gösterilen alanlar ile Türkiye'yi sembolize eden mekanların eşleştirmesi doğru yapılmıştır?

	I	II	III
A)	Aspendos	Hattuşaş	Ani
B)	Hattuşaş	Ani	Aspendos
C)	Ani	Aspendos	Hattuşaş
D)	Hattuşaş	Aspendos	Ani
E)	Ani	Hattuşaş	Aspendos

10. Bir turizm acentesinin seyahat planında yer alan ziyaret merkezleri şunlardır:

- Nemrut Dağı Heykelleri
- Balıklı Göl
- Hevsel Bahçeleri
- Zeugma Müzesi

Buna göre söz konusu turizm acentesi aşağıdaki illerden hangisini ziyaret etmeyecektir?

A) Diyarbakır B) Şanlıurfa
C) Mardin D) Adıyaman
E) Gaziantep

HOCAWEBDE

11. Aşağıdaki haritada Türkiye'de turizme açılan bazı mağaralar işaretlenerek gösterilmiştir.

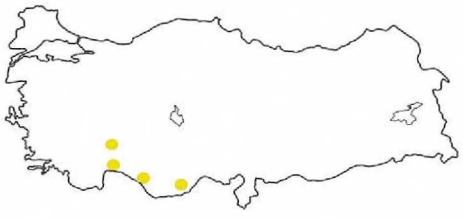

Buna göre aşağıdakilerden hangisi haritada konumu gösterilen mağaralardan biri değildir?

A) Karain
B) Cennet-Cehennem
C) Damlataş
D) İnsuyu
E) Karaca

12. Türkiye'de fay kaynaklarından çıkan sıcak sular mineral madde bakımından zengin olduğu için kaplıcalarda kullanılmaktadır. Bu durum termal turizmin gelişimine katkı sağlamıştır.

Buna göre Türkiye'de termal turizmin gelişme alanını belirleyen temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

A) Jeolojik yapı
B) İklim
C) Eğim
D) Bitki örtüsü
E) Toprak

13. Türkiye zengin tarihi ve kültürel birikimine bağlı olarak bugüne kadar UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dahil edilen pek çok varlığa ev sahipliği yapmaktadır.

Buna göre aşağıdaki UNESCO Dünya miraslarından hangisi yanlış bir ille eşleştirilmiştir?

A)	Efes Antik Kenti	İzmir
B)	Afrodisias	Aydın
C)	Safranbolu Evleri	Karabük
D)	Selimiye Camii ve Külliyesi	İstanbul
E)	Divriği Ulu Camii	Sivas

14. **Gastronomi alanında Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO)** "Yaratıcı Şehirler Ağına" **Türkiye'den dâhil edilen il aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Mersin
B) Gaziantep
C) Trabzon
D) Mardin
E) Diyarbakır

15. Milli park, ender olarak görülen doğal ve tarihi özelliklere sahip, devlet tarafından korunma altına alınan ve kullanıma açık olup olmayacağına devletin karar verdiği alanlara denir. Türkiye'de milli park sayısının en fazla olduğu il Antalya'dır.

Buna göre aşağıdaki milli parklardan hangisi Antalya'da yer almaz?

A) Altınbeşik Mağarası Milli Parkı
B) Beydağları Sahil Milli Parkı
C) Malazgirt Meydana Muharebesi Milli Parkı
D) Güllük Dağı – Termessos Milli Parkı
E) Köprülü Kanyon Milli Parkı

HOCAWEBDE

Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Turizm

1. Türkiye'nin 2023 Turizm Stratejisinde öngörülen eylemler arasında turizm etkinliklerinin yalnızca belirli dönemlerde sürdürülmesini sağlamak değil, etkinlikleri tüm yıla yaymak bulunmaktadır. Diğer seçeneklerde verilenler Türkiye'nin 2023 Turizm Stratejisinde öngörülen eylemler arasında yer almaktadır.

CEVAP: E

2. Türkiye'de en fazla golf sahası Antalya'da bulunmaktadır. Golf sahası bulunan diğer iller İstanbul, Muğla (Bodrum), Ankara ve Aydın'dır (Kuşadası).

CEVAP: B

3. Bursa'da tarihi yerler turizmi, sağlık (kaplıca) turizmi, kış turizmi,

Selçuk'ta antik yöre ((Efes) turizmi,

Kemer'de deniz turizmi gelişmiştir.

CEVAP: D

4. Verilen merkezler içerisinde Menteşe yöresinin yer şekilleri kalkerli araziden oluştuğundan ve karın yerde kalma süresi kısa olduğundan kış turizmine uygun değildir. Palandöken (Erzurum), Kartepe (Kocaeli), Kartalkaya (Bolu) ve Erciyes (Kayseri) gelişmiş kayak tesislerine sahiptir.

CEVAP: A

5. Türkiye'nin 2023 turizm stratejisi olarak 2007 yılında hazırlanan plan dâhilinde Türkiye'de 9 adet alan turizm bölgesi olarak belirlenmiştir. Bunlar:

1. **Frigya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi:** Afyonkarahisar, Kütahya, Eskişehir, Ankara, Uşak İlleri Kültür ve termal odaklı turizm gelişimi
2. **Troya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi:** Balıkesir ve Çanakkale İlleri Sağlık, kıyı ve kültür turizmi gelişimi
3. **Aphrodisia Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi:** Aydın, Denizli İlleri Kıyı, kültür ve termal turizm gelişimi
4. **Söğüt Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi:** Bursa, Bilecik İlleri Kültür turizmi gelişimi
5. **Kapadokya Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi:** Aksaray, Kayseri, Kırşehir, Nevşehir illeri Kültür turizmi gelişimi
6. **Göller Bölgesi Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi:** Konya, Isparta, Afyon, Burdur illeri Doğa turizmi ve eko-turizm gelişimi
7. **Hitit Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi:** Çorum ve Yozgat illeri Kültür turizmi gelişimi
8. **Urartu Bölgesi Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi:** Bitlis ve Van illeri Kültür, kış ve doğa turizmi gelişim
9. **GAP Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi:** Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak illeri kültür – inanç turizminin gelişimi şeklindedir.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

6. Anadolu toprakları eski çağlardan beri farklı kültür ve medeniyetlerin geliştiği, doğu ve batı kültürlerinin birbirini etkilediği bir alanda yer aldığı için zengin kültürel özelliklere sahiptir.

CEVAP: E

7. Türkiye'de yaz turizmi açısından en çok gelişen yerler İzmir'den Alanya'ya kadar uzanan Güneybatı Anadolu kıyılarıdır. Bu kıyılarda konaklama kapasitesinin yüksek olması, ulaşım koşullarının gelişmesi gibi beşeri faktörlerin yanı sıra güneşli gün sayısı, deniz suyu sıcaklığı ve nemlilik gibi doğal faktörler turizmin gelişmesini sağlamıştır. Karadeniz kıyıları nem oranının ve bulutlu günlerin fazla olması, deniz suyu sıcaklığının düşük olması nedeniyle turistler tarafından tercih edilmez. Mersin Adana kıyılarında ise bağıl nemin yüksek olması konforu olumsuz etkiler.

CEVAP: C

8. Çözüm: Kültürel varlıklar açısından zengin olması, turizm tanıtma çalışmaları ve ulaşım imkanlarının çeşitlenmesi turizmin gelişimine katkı sağlar. Ancak bunlar turizmin gelişimine katkı sağlayan beşeri faktörlerdir. İklim, kıyı ve yer şekilleri ile ilgili durumlar ise doğal faktörlerdir.

CEVAP: B

9. (I) Hattuşaş arkeolojik alanı Kızılırmak havzası içinde, Çorum ili sınırlarında yer almaktadır. (II) Aspendos antik tiyatrosu Antalya şehir merkezinin doğusunda Serik ilçesinde yer almaktadır. (III) Ani harabeleri ise Karsıta bulunmaktadır.

CEVAP: D

10. Seyahat planında yer alan ziyaret merkezleri ve bulunduğu il eşleştirmeleri şu şekildedir:

Nemrut Dağı Heykelleri - Adıyaman
Balıklı Göl - Şanlıurfa
Hevsel Bahçeleri - Diyarbakır
Zeugma Müzesi - Gaziantep

Buna göre Mardin ziyaret edilecek ilerden biri değildir.

CEVAP: C

11. Karaca mağarası Gümüşhane'de yer almaktadır. Haritada bu mağara işaretlenmemiştir. Diğer mağaraların bulunduğu merkezler:

Karain (Antalya)
Cennet-Cehennem (Mersin)
Damlataş (Alanya)
İnsuyu (Burdur)

CEVAP E

12. Fay kaynakları yerin jeolojik yapısının kırıklı(faylı) olduğu alanlarda görülür. Bu nedenle termal turizmin gelişme alanlarını belirleyen temel faktör jeolojik yapıdır.

CEVAP: A

13. Mimar Sinan'ın ustalık eseri olan Selimiye Camii ve Külliyesi Edirne ili sınırlarında yer almaktadır. Bu eser 2010 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne dahil edilmiştir.

CEVAP: D

14. Gaziantep, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO) "Yaratıcı Şehirler Ağına" Türkiye'den dâhil edilen ilk ildir. Bu ağa gastronomi alanında dâhil edilmiştir.

CEVAP: B

15. Malazgirt Meydana Muharebesi Milli Parkı Muş ilinde yer almaktadır. Seçeneklerde verilen diğer milli parklar Antalya'dadır. Ayrıca Saklıkent Kanyonu Milli parkı Antalya ve Muğla illerinde yer almaktadır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Antalya ilinin ekonomisinde turizm gelirlerinin payı önemli yer tutar.

Aşağıdakilerden hangisi Antalya ilinde gelişmiş turizm etkinliklerinden biri değildir?

A) Tarih – kültür turizmi
B) Yamaç paraşütü
C) Termal turizm
D) Rafting
E) Kongre turizmi

2. Deniz turizmi süresi iklim özelliklerine bağlıdır.

Aşağıdaki illerden hangisinde deniz turizmi süresi diğerlerindekinden daha uzundur?

A) Balıkesir
B) Çanakkale
C) Muğla
D) Yalova
E) Bursa

3. Türkiye gelen turist sayısı bakımından dünyada 8. sırada olduğu hâlde turizm gelirleri bakımından daha gerilerde 12. sırada yer almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu bilgiye dayanarak ulaşılabilecek kesin bir bilgidir?

A) Türkiye'de turizm etkinliklerine daha çok yerli turistlerin katıldığını
B) Türkiye'den başka ülkelere giden turist sayısının başka ülkelerden gelen turist sayısından fazla olduğu
C) Türkiye'den başka ülkelere giden turistlerin başka ülkelerden gelen turistlerden daha fazla harcama yaptıkları
D) Türkiye'ye daha çok komşu ülkelerden turistlerin geldiği
E) Turist başına edilen gelirin bazı ülkelere göre düşük olduğu

4. Türkiye'de turizm etkinlikleri çeşitlilik göstermektedir.

Afyonkarahisar, Bursa, İzmir, Denizli, Kütahya, Kızılcahamam, Beypazarı, ve Balıkesir'de gelişmiş olan ortak turizm etkinliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Termal turizm
B) Kış turizmi
C) Kongre turizmi
D) Yayla turizmi
E) Deniz turizmi

5. I. Gürcistan
II. Rusya
III. Almanya
IV. İran

Türkiye'ye en çok turistin geldiği iki ülke yukarıdakilerden hangileridir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

6. Aşağıdaki haritada bazı merkezler numaralandırılarak gösterilmiştir.

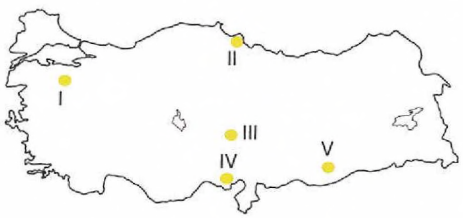

İklim ve topografya koşullarının uygun olması bu merkezlerden hangilerinde kış turizminin gelişmesine katkı sağlamıştır?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV
E) III ve V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

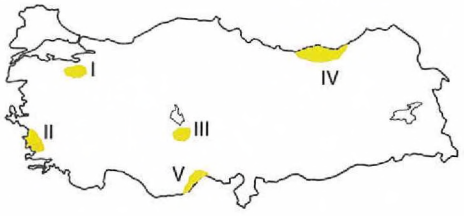

I. Kurvaziyer turizmi
II. Yaz turizmi
III. Termal turizm
IV. Kültür turizmi
V. İnanç turizmi

Bu alanlardan hangisinde yukarıda verilen turizm türlerinin tamamı gelişme göstermiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Dünya'nın yedi harikası olarak bilinen tarihi yapılardan iki tanesi Türkiye sınırları içinde inşa edilmiştir. Bunlar: Artemis Tapınağı ve Halikarnas Mozolesi'dir.

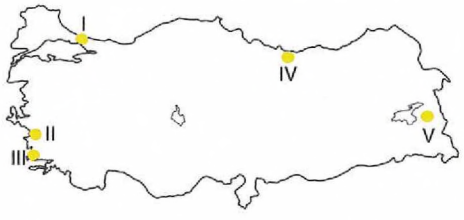

Buna göre söz konusu eserlerin inşa edildiği alanları görmek isteyen bir turist haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangilerine gitmelidir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) III ve V

9. I. İngiltere
II. Rusya
III. İtalya
IV. İspanya

Türkiye'ye turist gönderen ülkeler içinde yukarıdakilerden hangilerinin payı daha düşüktür?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de golf turizminin gelişme gösterdiği alanlardan biridir?**

A) Belek - Antalya
B) Anamur - Mersin
C) Ayvalık - Balıkesir
D) Meram - Konya
E) Datça - Muğla

11. Aşağıdaki haritada bazı alanlar taranarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanlarda aşağıdaki turizm türlerinden hangisinin gelişme göstermesi beklenir?

A) Termal turizm
B) Kültür turizmi
C) Mağara turizmi
D) Dağcılık turizmi
E) İnanç turizmi

HOCAWEBDE

12. Uluslararası Kuşları Koruma Konseyi'nin yaptığı çalışmalarda, Türkiye'de 70 kuş cennetinin varlığı tespit edilmiştir. Bu alanlar doğal güzellikleri ile pek çok turiste ev sahipliği yapmaktadır.

Buna göre Türkiye'nin kuş cenneti açısından zengin olmasında,

I. mutlak konum,
II. su kaynakları,
III. toprak yapısı,
IV. jeolojik yapı

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

13.

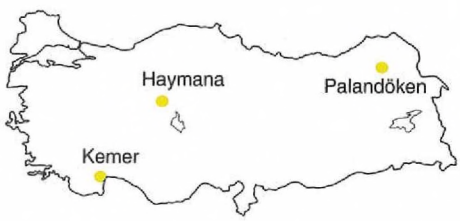

Yukarıdaki haritada konumu gösterilen merkezlerde gelişen turizm türleri aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	Kemer	Haymana	Palandöken
A)	Yaz	Kış	Termal
B)	Yaz	Termal	Kış
C)	Termal	Kış	Yaz
D)	Termal	Yaz	Kış
E)	Kış	Termal	Yaz

14. Türkiye'de 43 ilde inanç turizmine yönelik olarak değerlendirilecek 316 adet dinî yapının yer almaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yer alan inanç turizmi merkezlerinden biri değildir?

A) Akdamar - Van
B) Hacıbektaş - Nevşehir
C) Cennet ve Cehennem - Mersin
D) Meryem Ana - İzmir
E) Sultanahmet - İstanbul

15. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin turizmden elde ettiği geliri artırmak için yapılması gerekenlerden biri değildir?**

A) Yurt dışında reklam ve tanıtım faaliyetleri artırılması
B) Konaklama tesisleri ve yatak kapasitesinin artırılması
C) Yaz turizmini ön plana çıkararak dönemsel turizmin teşvik edilmesi
D) Alternatif turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi
E) Kültürel varlıkları korunması ve tanıtılması

HOCAWEBDE

1. Antalya ilinde tarih kültür turizmi, yamaç paraşütü etkinlikleri, rafting, kongre turizmi gelişmiş, ancak termal turizm gelişmemiştir.

CEVAP: C

2. Türkiye kıyılarında enlem etkisine bağlı olarak deniz turizmi süresi güneyde fazladır, kuzeye gidildikçe azalır. Muğla, diğer illere göre daha güneyde yer almaktadır.

CEVAP: C

3. Türkiye'nin gelen turist sayısı bakımından dünyada 8. sırada olduğu hâlde turizm gelirleri bakımından 12. sırada olması turist başına elde edilen gelirin düşük olmasından kaynaklanır.

CEVAP: E

4. Afyonkarahisar, Bursa, İzmir, Denizli, Kütahya, Kızılcahamam, Beypazarı, ve Balıkesir termal turizmin en fazla geliştiği yerlerdir.

CEVAP: A

5. 2018 yılında Türkiye'ye en çok turist Almanya'dan ve Rusya'dan gelmiştir. Bu ülkeleri Arap ülkeleri İngiltere ve Hollanda izler.

CEVAP: C

6. Bursa Uludağ (I) ve Kayseri Erciyes Dağı (III) çevresine göre yüksek ve engebelidir. Bu alanlarda karın yerde kalma süresinin uzun olması ve eğimin kış sporlarına uygun olması kış turizminin gelişmesini sağlamıştır. Bafra(II), Çukurova (IV) ve Mardin (V) çevresinde iklim ve yer şekilleri kış turizmine uygun değildir.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Batı Anadolu'da yer alan Kuşadası'nda kurvaziyer turizmi yapılmaktadır. Efes Antik Kentinde kültür turizmi, Meryem Ana Kilisesi'nde inanç turizmi, Kıyılarda yaz turizmi yapılmaktadır. Ayrıca jeolojik yapının kırıklı olması çok sayıda sıcak su kaynağının oluşmasına ve termal turizmin de gelişmesine neden olmuştur.

CEVAP: B

8. Artemis Tapınağı, aynı zamanda Diana Tapınağı olarak da bilinir. Tanrıça Artemis'e ithaf edilmiş tapınak Efes'te Milattan önce 550 yıllarında tamamlanmıştır. Tapınak tamamen mermerden inşa edilmiştir. Halikarnas Mozolesi, Kral Mausolos adına karısı ve kız kardeşi Artemisia tarafından Halikarnasos'ta (günümüzdeki adıyla Bodrum'da) yaptırılmış.

CEVAP: C

9. İspanya ve İtalya genel olarak Türkiye'yle benzer iklim koşullarına sahiptir. Ayrıca bu ülkeler de Türkiye gibi Akdeniz kıyısında yer almaktadır. Türkiye'ye gelen turistlerin çoğunlukla yaz turizmi için geldiği düşünüldüğünde İtalya ve İspanya'nın ülkemize daha az turist göndermesi beklenir.

CEVAP: E

10. Uluslararası Golf Tur Operatörleri Birliği (IAGTO) tarafından 2008 yılında Antalya'nın Belek beldesi Avrupa'da "yılın en iyi golf bölgesi" ödülüne layık görülmüştür. Buradaki golf sahaları, özellikle kıyıya yakın; yeme içme, alışveriş ve konaklama tesisleri yakınında yer almaktadır.

CEVAP: A

11. Dağcılık; dağ yürüyüşü, kamp kurma ve tırmanmayı kapsayan bir spordur. Ağrı Dağı (Ağrı), Beydağlar (Antalya), Erciyes Dağı (Kayseri), Bolkar Dağları (Mersin), Aladağlar(Niğde), Kaçkar Sıradağları (Rize), Munzur Dağı (Tunceli), Süphan Dağı (Van) dağcılık sporuna uygun farklı yükseltide, çeşitli fauna ve floraya sahip alanlardır.

CEVAP: D

12. Türkiye mutlak konum olarak göçmen kuşların göç güzergahında yer almaktadır. Söz konusu göçmen kuşlar en çok beslenme ve üreme imkanı bulabildikleri sulak alanlarda konaklamaktadır. Bu alanlar kuş cenneti haline dönüşmüştür. Toprak ve jeolojik yapının kuş cennetleri ile ilgisi bulunmamaktadır.

CEVAP A

13. Kemer'in denize kıyısı vardır. İklimi de yaz turizminin gelişmesine elverişlidir. Haymana'da bulunan sıcak su kaynakları ilçede termal turizmin gelişmesini sağlamıştır. Palandöken eğimli ve karın yerde kalma süresini fazla olduğu bir alandır. Burada kış turizmi gelişmiştir.

CEVAP: B

14. Mersin'de yer alan Cennet/Cehennem karstik oluşumlu yer şekilleridir. Bu mekânın inanç turizmi ile bir ilişkisi bulunmamaktadır.

CEVAP: C

15. Yaz turizminin ön plana çıkarılarak dönemsel turizmin teşvik edilmesi turizm gelirini artırmak için yapılması gerekenlerden biri değildir. Turizm gelirleri artırılmak isteniyorsa mevsimsellikten çıkıp turizm etkinliklerinin tüm yıla yayılması gerekmektedir.

CEVAP: C

HOCAWEBDE

1. I. Doğal bitki örtüsü
II. İklim özellikleri
III. Enlem
IV. Yer şekilleri

Türkiye'de bir yörede yamaç paraşütü, rafting, mağaracılık, dağcılık, kayak turizminin gelişmesinde yukarıda verilenlerden hangileri etkilidir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Türkiye'de deniz turizmi daha çok Ege ve Akdeniz kıyılarında gelişmiştir.

Karadeniz kıyılarında deniz turizminin gelişmemiş olmasındaki faktörlerden biri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bulutluluk süresi
B) Ulaşım koşulları
C) Hakim rüzgâr yönleri
D) Bitki örtüsü
E) Jeolojik özellikler

3. I. Dağınık yerleşmelerin yaygın olması
II. Doğa turizmi ile ilgili altyapı ve tanıtım çalışmalarının artması
III. Yaylalarda büyükbaş hayvancılığın yaygın olması
IV. Sarp sınır kapısının açılması

Yukarıdakilerden hangileri Doğu Karadeniz Bölümü'nde turizmin gelişmesinde etkili olan özelliklerdendir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. **Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'de bir yörede turizm etkinliklerinin gelişmesine bağlı olarak görülen gelişmelerden değildir?**

A) Ulaşım sisteminin işlek hâle gelmesi
B) Yer altı zenginliklerinin değerlendirilmesi
C) İnşaat yapımının artması
D) Ticaret etkinliklerinin gelişmesi
E) Geçim kaynaklarının çeşitlenmesi

5. Türkiye'de bazı doğal oluşumların turizm etkinlikleri açısından önemli yeri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi karstik oluşumlar, kaplıcalar ve ören yerleri bakımından turizmin geliştiği bir yöredir?

A) Pamukkale
B) Bergama
C) Ürgüp – Göreme
D) Çatalhöyük
E) Gordion

6. Jeotermal kaynakların potansiyelinin fazla olduğu yerlerde termal turizm gelişmektedir.

Buna göre, aşağıdaki illerden hangisinde termal turizmin gelişmiş olması beklenmez?

A) Bursa B) Afyon
C) Kütahya D) Antalya
E) Balıkesir

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Türkiye son yıllarda gelen turist sayısı ve turizm gelirleri bakımından dünyada önemli bir konuma gelmiştir.

Aşağıdaki turizm etkinliklerinden hangisi Türkiye'de diğerlerine göre daha geç gelişme göstermiştir?

A) Deniz turizmi
B) Tarih – kültür turizmi
C) Kongre turizmi
D) Kış turizmi
E) Dinî turizm

8. 1950'den günümüze iç turizme katılanların sayısı yaklaşık olarak 30 kat artmıştır.

I. Sağlık hizmetlerinde meydana gelen gelişmeler
II. Kişi başına düşen millî gelirin artması
III. Eğitim düzeyinin artması
IV. Bitki türlerinin çeşitli olması

Yukarıda verilenlerden hangileri bu artış üzerinde en fazla etkiye sahiptir?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) III ve IV E) I ve IV

9. I. Turistlik tesislerin kalitelerinin artması
II. Büyük kentlerde kongre ve fuarların düzenlenmesi
III. Turistlik alanlarda nüfusun iç göçlerle artması
IV. Dünya çapında büyük spor organizasyonlarının yapılması

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısını artırmıştır?

A) Yalnız I B) I, II ve III C) I, II ve IV
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

10. **Ege Bölgesi'nin turistik çekiciliklerinin tanıtımının yapıldığı bir sunumda aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

A) Efes B) Milet C) Sard
D) Truva E) Hierapolis

11. Türkiye'nin turist sayısına oranla turizm gelirinin düşük olduğu bir ülkedir.

Bu durumun nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılamaz?

A) Turist başına yapılan harcamanın düşük olması
B) Ortalama konaklama süresinin düşük olması
C) Turizm sektörünün istihdam oranının düşük olması
D) Turistler tarafından her şey dahil uygulamasının tercih edilmesi
E) Turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilememiş olması

12. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

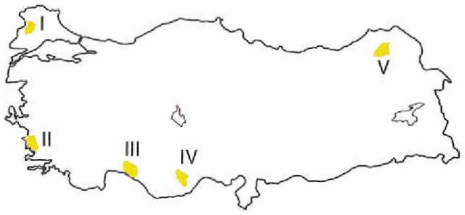

Bu alanlardan hangilerinde akarsular üzerinde rafting turizminin gelişme göstermesi beklenmez?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

HOCAWEBDE

13. Belirli rotalarda turistik amaçlı çalışan yolcu gemileri ile yapılan turizme kurvaziyer turizm denir. Kurvaziyer gemileri konaklama, yeme içme, eğlence ve alışveriş imkânlarını barındıran devasa gemilerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kurvaziyer gemileri tarafından kullanılan bir limandır?

A) Hopa B) Kuşadası

C) Tekirdağ D) Giresun

E) İskenderun

14. **Türkiye'nin güney kıyılarında deniz turizmi sezonunun kuzey kıyılara göre daha uzun olmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?**

A) Deniz suyu sıcaklığı

B) Enlem etkisi

C) Bulutlu gün sayısı

D) Sıcaklık ortalamaları

E) Derinlik

15. Aşağıdaki haritada bazı kıyılar numaralandırılarak gösterilmiştir.

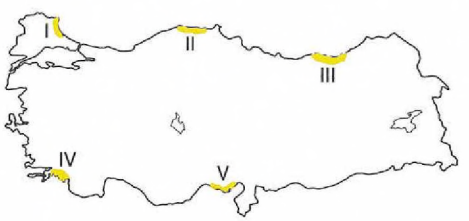

Bu kıyılardan hangisinde yat turizminin diğerlerine göre daha çok geliştiği söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Yamaç paraşütü, rafting, mağaracılık, dağcılık, kayak turizminin gelişmesinde iklim özellikleri ve yer şekilleri etkilidir.

CEVAP: D

2. Karadeniz kıyılarında bulutluluk oranı yüksek olduğu için güneşlenme süresi daha azdır. Bu yüzden deniz turizmi süresi kısadır.

CEVAP: A

3. Doğa turizmi ile ilgili altyapı ve tanıtım çalışmalarının artması ve Sarp sınır kapısının açılması Doğu Karadeniz Bölümü'nde turizmin canlanmasını sağlayan özelliklerdir.

CEVAP: D

4. Yer altı zenginliklerinin değerlendirilmesinin turizm etkinlikleriyle bir ilgisi yoktur. Diğer seçeneklerde verilenler turizmin gelişmesine bağlı olarak görülen özelliklerdendir.

CEVAP: B

5. Ege Bölgesi antik yöreler bakımından zengin bir bölgedir Denizli – Pamukkale'de travertenleri, Hierapolis Antik Kenti ve Karahayıt Kaplıcaları önemli turistik yöreler arasındadır.

CEVAP: A

6. Bursa, Afyon, Kütahya, Balıkesir termal turizmin geliştiği iller arasındadır. Antalya'da yer yapısı kırıklı olmadığından termal turizm gelişmemiştir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Kongre turizmi Türkiye'de yakın zamanlarda gelişmiş olan bir turizm etkinliğidir. Deniz turizmi, tarih – kültür turizmi, kış turizmi, dinî turizm daha eski zamanlarda gelişmişlerdir.

CEVAP: C

8. Kişi başına düşen millî gelirin artması ve eğitim düzeyinin yükselmesi insanların turizm faaliyetine katılmalarında doğrudan bir etkiye sahiptir. Bitki türlerinin çeşitli olması ve sağlık hizmetlerinin gelişmesinin turizmle doğrudan bir ilişkisi yoktur.

CEVAP: C

9. Turistlik tesislerin kalitelerinin artması, Düzenlenen kongre ve fuarlar ve dünya çapında yapılan büyük organizasyonlar gelen yabancı turist sayısını artırmıştır. Turistlik alanlara yapılan iç göçlerle nüfusun artması yabancı turist sayısını artırmaz.

CEVAP: C

10. Efes (İzmir), Milet (Aydın), Sard (Manisa) ve Hierapolis (Denizli) Ege Bölgesi'ndeki antik kentlerdir. Truva antik kenti (Çanakkale) Ege Bölgesi'nde değil, Marmara Bölgesi'ndedir.

CEVAP: D

11. Turizm sektörünün istihdam oranı ile turizm geliri arasında doğrudan ilişki kurulamaz. Turizm gelirlerinin artırılması için turist başına yapılan harcamanın yükselmesi gerekmektedir. Turistlerin konaklama süresinin artması, her şey dahil konseptinden çıkarak çeşitli turizm faaliyetlerine katılması turizm gelirini artırır.

CEVAP: C

12. Rafting turizminin gelişmesi için akarsuyun yatak eğiminin ve akış hızının fazla olması gerekmektedir. Ergene Havzası (I) ve Büyük Menderes Deltasında yatak eğimi az olduğu için akarsuların akış hızı azdır. Bu nedenle bu alanlarda rafting turizminin gelişme göstermesi beklenmez. Manavgat, Köprü Çayı (III), Göksu (IV) ve Çoruh (V) akarsularında rafting yapılmaktadır.

CEVAP: A

13. Kuşadası limanı tamamen kurvaziyer gemileri tarafından kullanılmaktadır. Gemi limana yanaştıktan sonra karaya ayak basan turistler gün boyunca çeşitli turizm etkinliklerine katılır ve gün sonunda limandaki gemiye geri dönerler. Hopa, Giresun, İskenderun ve Tekirdağ limanlarının böyle bir fonksiyonu yoktur.

CEVAP: B

14. Türkiye'nin güneyinde yer alan Akdeniz kıyılarında deniz turizmi sezonu en uzundur. Kuzeye gidildikçe deniz turizmi sezonu kısalmaktadır. Bunun temel nedeni enlemdir. Enlem etkisi ile kuzeye gidildikçe sıcaklık ortalamaları ve deniz suyu sıcaklığı düşmektedir. Ayrıca Karadeniz'de bulutluluğun fazla olması güneşli gün sayısının az olmasına neden olmuştur. Denizlerin derinliği ile yaz deniz turizmi sezonu arasında bir ilişki yoktur.

CEVAP: E

15. Türkiye'de yat turizminin geliştiği alanlar girinti çıkıntının, koy ve körfez sayısının fazla olduğu Ege kıyılarındadır. Haritada IV numara ile gösterilen kıyılarda Datça, Marmaris, Fethiye gibi yat turizminin geliştiği merkezler yer almaktadır.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Türkiye'nin turizm gelirlerini artırmak için turizm faaliyetlerini tüm yıla yaymak gerekmektedir.

I. Kültür turizmi
II. Kıyı turizmi
III. Termal turizm
IV. Kayak turizmi

Buna göre yukarıda verilen turizm etkinliklerinden hangilerinin daha çok tanıtılması gerekmektedir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Turistlerin tedavi ile birlikte tatil yapma arzusu başta Avrupa olmak üzere çeşitli bölgelerden Türkiye'ye gelen turist sayısının artmasına neden olmuştur.

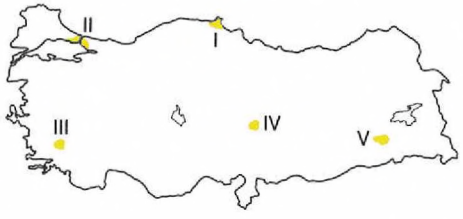

Buna bağlı olarak haritada işaretli alanlardan hangilerinde sağlık turizmi gelişme göstermiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıda Türkiye'de turizm arzı oluşturan bazı alanlar verilmiştir.

- Sümela Manastırı
- Karahayıt Kaplıcaları
- Patara Plajı
- Uludağ

Bu alanlar yapılan turizm etkinliklerine göre aşağıdakilerde eşleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

A) Kongre turizm
B) Yaz turizmi
C) Kış turizmi
D) Termal turizm
E) İnanç turizmi

4. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

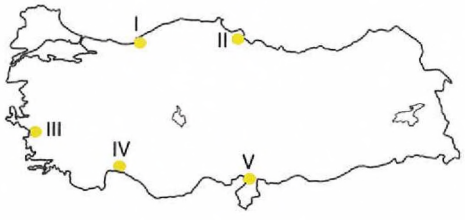

Bu alanlardan hangisinde hem yaz turizmi hem de golf turizmi birlikte gelişmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCAWEBDE

5. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

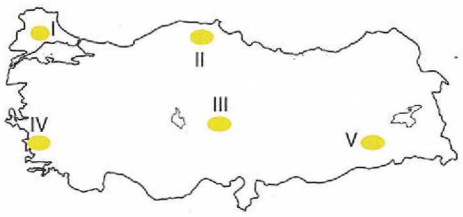

Bu alanlardan hangisine peri bacaları, yer altı şehirleri ve tarihi kiliseler turizmin gelişimine katkı sağlamıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Türkiye'de çok sayıda mağara turizme açılmıştır.

Buna göre Türkiye'deki tek volkanik kökenli lav-tüpü mağarası aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hatay Hassa - Mal Deliği Mağarası
B) Burdur - İnsuyu Mağarası
C) Tokat Pazar - Ballıca Mağarası
D) Denizli Honaz - Kaklık Mağarası
E) Kırıkkale Keskin - Sulu Mağara

7. **Aşağıda verilen kış turizmi merkezlerinden hangisi yanlış bir il ile eşleştirilmiştir?**

	Turizm Merkezi	İl
A)	Uludağ	Bursa
B)	Davraz	Isparta
C)	Saklıkent	Antalya
D)	Erciyes	Kayseri
E)	Ergan	Erzurum

8. Yat gezimize ilk olarak bir alüvyal set gölünde başladık. Göl üzerinde ilerledik ve dik bir yamaçta Kaunos Antik Kenti'nden kalma kaya mezarlarını gördük. Daha sonra İztuzu plajında karetta karetta kaplumbağalarıyla birlikte denizin tadını çıkardık.

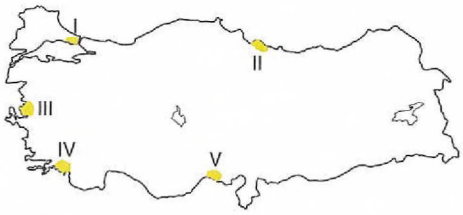

Buna göre yukarıda sözü edilen turizm etkinliği haritada işaretlenerek gösterilen alanlardan hangisinde yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki haritada Türkiye'de yer alan bazı inanç turizmi merkezleri işaretlenerek gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisinde söz konusu inanç merkezleri doğru eşleştirilmiştir?

	Akdamar Kilisesi	Meryem Ana Kilisesi	Hacı Bektaş-ı Veli Türbesi
A)	I	II	III
B)	II	III	I
C)	III	I	II
D)	I	III	II
E)	III	II	I

HOCAWEBDE

10. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

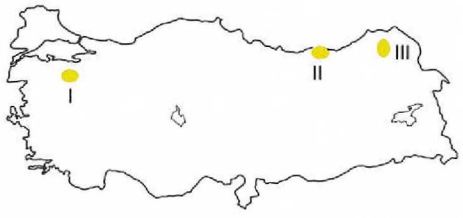

Bu alanlarda yapılan ve geliştirilmesi gereken alternatif turizm türleri aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	Rafting Turizmi	Yayla Turizmi	Kayak (Kış) Turizmi
A)	I	II	III
B)	II	III	I
C)	III	I	II
D)	I	III	II
E)	III	II	I

11. **UNESCO'nun Dünya Mirası Listesine dahil edilen aşağıdaki alanlardan hangisinin turizm açısından Türkiye ekonomisine katkısı daha yüksektir?**

A) Selimiye Camii
B) Cumalıkızık Köyü
C) Pamukkale - Hierapolis
D) İstanbul Tarihi Yarımada
E) Truva Antik Kenti

12. Türkiye'de turizm sektörünün gelişme gösterdiği bazı merkezler şunlardır:

I. Uludağ
II. Alanya
III. Kızılcahamam
IV. İstanbul
V. Bodrum

Bu merkezlerden hangilerinde turizm faaliyetleri tüm yıla yayılmıştır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

HOCAWEBDE

4 Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası - Turizm

1. Kültür turizmi ve termal turizm ziyaretçilerin yıl boyunca katılabilecekleri turizm etkinlikleridir. Ancak kayak turizmi kış mevsiminde, kıyı turizmi ise yaz mevsiminde yapılır. Bu nedenle tüm yıl boyunca yapılabilecek turizm etkinliklerinin tanıtımına ağırlık verilmesi gerekmektedir.

CEVAP: B

2. Türkiye'de Avrupa standartlarında sunulan sağlık hizmetlerinin Avrupa'ya göre daha ucuz olması ve tedavi amaçlı gelen insanların tatil yapma arzusu sağlık turizminin gelişmesini sağlamıştır. Özellikle İstanbul'daki özel hastanelerin tercih edilme nedeni tedavi ile birlikte tatil yapma imkanının bulunmasıdır.

CEVAP: B

3. Kongre turizmi açıkta kalır. Doğru eşleştirmeler şu şekilde yapılmalıdır.

- Sümela Manastırı (İnanç)
- Karahayıt Kaplıcaları (Termal)
- Patara Plajı (Yaz)
- Uludağ (Kış)

CEVAP: A

4. Antalya'nın Belek beldesi önemli bir yaz turizmi alanıdır. Ayrıca Belek'te uluslararası standartlara sahip golf sahaları yer almaktadır. Burada hem yaz turizmi hem de gol turizmi gelişmiştir.

CEVAP: D

5. Kapadokya yöresi ve Göreme milli parkında doğal oluşumlu peri bacaları yer almaktadır. Arazinin tüf adı verilen ve kolay işlenebilen kayaçlardan oluşması geçmişte yer altı şehirlerinin inşa edilmesine olanak sağlamıştır. Bu alanlarda erken Hıristiyanlık döneminde çok sayıda kilise yapılmıştır.

CEVAP: C

6. "Hassa Mal Deliği Lav Tüpü Mağarası" Hatay'ın Hassa ilçesinde, Türkiye'nin "Ulusal Mağara Envanteri"ne giren ilk volkanik kökenli doğal mağarasıdır.

CEVAP: A

7. Ergan Dağı Kayak Merkezi Erzincan'da yer almaktadır. Erzurum'da ise Palandöken kayak merkezi bulunur.

CEVAP: E

8. Sözü edilen alüvyal set gölü Köyceğiz gölüdür. Yakın çevrede Kaunos Antik kentinin kaya mezaları yer alır. Ayrıca Köyceğiz gölü üzerinden Dalyan'daki İztuzu plajına ulaşmak mümkündür. Bu Alan Muğla ili sınırları içinde yer alır.

CEVAP: D

9. Ermeni Hıristiyanlar tarafından kutsal kabul edilen Akdamar Kilisesi (III)Van'da yer almaktadır. (I) İzmir'de yer alan Meryem Ana Kilisesi ve Meryem Ana evi de bu din için kutsal bir alandır. (II) Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde Hacı Bektaş-ı Veli türbesi yer almaktadır.

CEVAP: C

10. (III) Artvin'de akış gösteren Çoruh nehri debisi ve yatak eğimi raftinge uygun bir akarsudur. Bu alanda rafting yapılmaktadır. (II) Doğu Karadeniz'de yayalar turizme açılmıştır. Doğa meraklıları tarafından ziyaret edilmektedir. (I) Bursa Uludağ'da kış turizmi yapılmaktadır. Bu alternatif turizm etkinlikleri daha da geliştirilmelidir.

CEVAP: E

11. Türkiye'de turizm gelirlerinin en fazla olduğu il İstanbul'dur. İstanbul Tarihi yarımadada bulunan Ayasofya, Topkapı Sarayı, Sultanahmet Camii gibi yapılar buraya çok sayıda turist çekmektedir. Verilen alanlar içinde ziyaretçi sayısının da en fazla olduğu alan İstanbul tarihi yarımadadır.

CEVAP: D

12. Alanya ve Bodrum yaz mevsiminde, Uludağ ise kış mevsiminde turizmin canlandığı alanlardır. Ancak İstanbul ve Kızılcahamam'da yıl boyunca turizm faaliyetleri gerçekleşmektedir. Kızılcahamam termal, İstanbul ise kültürel turizm merkezi olduğu için yıl boyunca ziyaretçilere hizmet vermektedir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL COĞRAFYASI
– Sorulara Başlamadan Önce Kısa Bilgiler –

- Türkiye'nin en büyük sulama projesi GAP'tır.
- "Asırlık Proje" olarak isimlendirilen proje KOP'tur. (Konya Ovası Sulama Projesi – II. Abdülhamit Projesi'dir).
- KOP illeri Konya, Aksaray, Niğde, Yozgat, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Karaman'dır.
- KOP Kapsamında Göksu Nehri Sularını Konya Ovası'na taşıyan tünelin adı " Mavi Tünel'dir.
- Kapladığı alan en geniş proje DAP (Doğu Anadolu Projesi) tır.
- Madenciliğe dayalı tek proje ZBK (Zonguldak – Bartın – Karabük Projesi) dir.

1. Karadeniz Bölgesi

- Türkiye'nin en kuzey ucu olan İnceburun buradadır (Sinop).
- Türkiye'de doğu – batı yönlü alansal genişliği en fazla olan bölgedir. Bu nedenle üzerinden geçen meridyen sayısı ve yerel saat farkı en fazla olan bölgedir.
- Türkiye'de orman oranının en fazla olduğu bölgedir (% 27).
- Türkiye'de engebenin en fazla olduğu dağlık bölgedir.
- Bir Tombolo örneği olan Sinop yer alır.
- Balıkçılığın en fazla yapıldığı bölgedir (% 80).
- Heyelan olayının ve heyelan set göllerinin en fazla olduğu bölgedir.
- Yıllık yağış miktarı en fazla olan (Rize en yüksek 2400 mm) ve yağış rejiminin düzenli olduğu bölgedir.
- Yıllık sıcaklık farklarının en az olduğu bölgedir.
- Bulutluluk oranının en fazla, güneşlenme süresinin en az olduğu bölgedir.
- Demir yolu ile ulaşılamayan bölümü Doğu Karadeniz'dir.
- Tarıma ayrılan toprakların oranı düşüktür (Nedeni engebe).
- Tarımsal nüfus yoğunluğu yüksektir (Nedeni tarla az).
- Nadas alanlarının en az olduğu bölgedir.
- Orman sanayisinin en gelişmiş olduğu bölgedir.
- Taş kömürünün %100'ünün çıkarıldığı bölgedir.

2. Akdeniz Bölgesi

- Türkiye'nin en güney ucu olan Hatay'ın Beysun Köyü (Toprak tutan) yer alır.
- Karstik arazinin en fazla alan kapladığı bölgedir.
- Akdeniz iklimi görülür; yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçer.
- Kış sıcaklıklarının en yüksek olduğu bölgedir (10°C).
- Nüfus, Mersin, Adana ve Hatay Yöresi ile Antalya Kıyıları'nda toplanmıştır. İç kesimlerde nüfus yoğunluğu azdır.
- Karstik arazi nedeniyle Teke – Taşeli Yöreleri oldukça seyrek nüfusludur.
- Yaz aylarında Çukurova çevresi tarım etkinliklerine bağlı olarak, Antalya – Mersin arası kıyılar turizm etkinliklerine bağlı olarak yoğun mevsimlik göç alır.
- Yaylacılık faaliyetleri serinlemek amacıyla devam ettirilmektedir.
- Boksit (Alüminyum) madeninin en fazla çıkarıldığı ve işlendiği bölgedir.
- Tarım daha çok delta ovaları ve karstik ovalarda yapılır. Muz, turunçgiller, yer fıstığı, mısır, soya fasulyesi, gül, sebze üretiminde birinci sıradır.
- Seracılığın en fazla olduğu, yılda birden fazla ürün almaya en elverişli bölgedir.
- Dağlık kesimlerinde kıl keçisi yetiştirilen bölgedir.
- Deniz turizminin en geliştiği bölgedir.
- Deniz suyu sıcaklıklarının en yüksek olduğu bölgedir.
- Deniz turizmi süresi en uzun bölgedir.

3. Ege Bölgesi

- Nüfus daha çok kıyı ovalarında toplanmıştır.
- Dağlar kıyıya dik uzandığı için girinti çıkıntı fazladır.
- Koy, körfez, liman ve ada sayısının en fazla olduğu bölgedir.
- En gelişmiş limanı en büyük ihracat limanı olan İzmir limanıdır.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- Bölgenin en az nüfuslu ve en engebeli kesimi Menteşe Yöresi'dir.
- Zeytin, üzüm, haşhaş, tütün, incir ve keten üretiminde birinci sıradadır.
- Bölgede küçükbaş hayvancılık, besi – ahır hayvancılığı ve kümes hayvancılığı (Manisa çevresi) önemlidir. Muğla'da (Menteşe'de) arıcılık gelişmiştir.
- Linyitin en çok çıkarıldığı ve yaygın olarak enerji üretildiği bölgedir.
- Kırıklı yer yapısının en fazla olduğu bölgedir.
- Jeotermal kaynaklar bakımından zengindir.
- Jeotermal enerjiden elektrik üretiminde birinci sıradadır.
- Deniz turizmi, tarihi turizm ve termal turizm gelişmiştir.

4. Marmara Bölgesi

- Türkiye'de ortalama yükseltinin en az olduğu bölgedir.
- En alçak bölüm olan Ergene bulunur.
- İklim çeşitliliğinin en fazla olduğu bölgedir.
- Marmara Denizi'ni tamamen çevreleyen bölgedir.
- Nüfus miktarının ve kilometrekareye düşen insan sayısının en fazla olduğu bölgedir.
- Toplam turizm etkinlerinden elde gelirleri en fazla olan bölgedir.
- Ulaşımın, sanayinin, ticaretin ve hizmetlerin en gelişmiş olduğu bölgedir.
- Türkiye sanayisinin % 56'sının bulunduğu bölgedir.
- Doğum oranının az olmasına rağmen en fazla göç almasından dolayı nüfusu en çok artan bölgedir.
- Tarım dışı sektörlerin geliştiği ve sanayi ile hizmet sektöründe çalışanların oranının en fazla olduğu bölgedir.
- Ayçiçeği, şeftali ve pirinç üretiminin en fazla olduğu bölgedir.
- Enerji üretiminin en fazla olduğu bölgedir.
- Doğal gazdan elektrik üretiminin en fazla olduğu bölgedir.
- Enerji tüketimi en fazla olan bölgedir.
- Akarsuların akış hızının ve hidroelektrik üretimin en az olduğu bölgedir.
- Akarsuların, göllerin, sulak alanların ve ovaların en fazla kirlendiği bölgedir.
- Ulaşım sistemlerinin en çeşitli, yaygın ve gelişmiş olduğu bölgedir.

5. İç Anadolu Bölgesi

- Platoların en geniş alan kapladığı bölgedir.
- Karasal iklim görülür.
- İlkbaharda konveksiyon yağışları etkilidir.
- Bitki örtüsü bozkır ve antropojen bozkırdır.
- Yıllık yağış miktarının en az olduğu bölgedir.
- Alanı büyük olduğu için aritmetik nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının altındadır.
- Şehirleşme oranı yüksek, tarımsal nüfus yoğunluğu düşüktür.
- Nüfus yağış ve su kaynakları bakımından daha elverişli olan bölgenin kuzeyindeki ve güneyindeki dağ eteklerinde toplanmıştır.
- Tahıllar, şeker pancarı, baklagiller, üzüm yetiştirilir.
- Buğday, arpa, yeşil mercimek ve şeker pancarı üretiminde birinci sıradadır.
- Tiftik keçisinin (Ankara Keçisi) en fazla yetiştirildiği bölgedir.
- Engebeli arazinin az olması ve bölgeler arasında yer alması kara ve demiryolu ulaşımı gelişmiştir.
- Kuzeyinde ve güneyinde yer alan bölgelerle olan ulaşımda geçitler kullanılır.
- Hızlı tren ağının en sık olduğu bölgedir.

6. Doğu Anadolu Bölgesi

- Türkiye'nin yükselti bakımından birinci sırada yer alan bölgesidir.
- Karasallık şiddetinin en fazla olduğu bölgedir.
- Yıllık sıcaklık farklarının en fazla olduğu bölgedir.
- Türkiye'nin en soğuk yerleri Erzurum – Kars Bölümü'dür.
- Erzurum – Kars ve Ardahan platolarında yaz yağışları ile gelişen gür otlaklar (alpin çayırlar) büyükbaş hayvancılığın gelişmesini sağlamıştır.
- Nüfus miktarı ve aritmetik nüfus yoğunluğu en az olan bölgedir.
- Engebenin fazla olmasından dolayı tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
- Tarım alanları dardır.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

- Türkiye'de yerleşme ve bitki üst sınırının en yüksek olduğu bölgedir.
- Volkanizmanın çeşidinin en fazla olduğu bölgedir.
- Volkanik set göllerinin en fazla olduğu bölgedir.
- Tarım ürünlerinin en geç olgunlaştığı bölgedir.
- Şeker pancarı, buğday, arpa, üzüm önemli tarım ürünleridir.
- Kayısı üretiminde (Malatya) birinci sıradadır.
- Iğdır Ovası'nda mikroklima özelliğine bağlı olarak pamuk yetiştirilir.
- Hidroelektrik enerji potansiyelinin en fazla olduğu bölgedir.
- Büyükbaş mera hayvancılığı yaygındır. Bölgenin ilkbahar yağışı alan alçak düzlüklerinde koyun ve kıl keçisi yetiştirilir.
- Maden çeşidi ve rezervi bakımından en yer olan Yukarı Fırat bu bölgededir.
- Endüstrileşmenin en az olduğu bölgedir.
- Kış turizmi potansiyelinin en fazla olduğu bölgedir.
- Çığ riskinin en fazla olduğu bölgedir.

7. Güneydoğu Anadolu Bölgesi

- Kuzeyde Güneydoğu Toroslar bulunur.
- Güneyindeki ovalardan kuzeye doğru gidildikçe yağış miktarı artar.
- Nüfus en çok kuzeyde toplanmıştır.
- Güneyinde ova ve platolar geniş yer tutar.
- Bölgenin ortasında Türkiye'nin en yayvan volkanı Karacadağ yer alır.
- Haritalarda yeşil rengin fazlaca kullanıldığı iç bölgedir (Güneyindeki yükselti 500 metreden azdır).
- Bölgenin batısında Akdeniz doğusunda Karasal iklim görülür.
- Yaz sıcaklığı en yüksek olan bölgedir.
- Buharlaşma şiddeti en fazla olduğu için en kurak bölgedir.
- Akdeniz yağış rejimi etkilidir. En fazla yağış kış aylarında düşer.
- Ormanların en az olduğu bölgedir (Tüm ormanların yalnızca %3'ü bulunur).
- Yüz ölçümü küçük olması nedeniyle nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının üstündedir.
- Pamuk, Antep fıstığı, kırmızı mercimek üretiminde birinci sırada yer alır.
- GAP'tan sonra sulama olanakları gelişmiştir.
- Sulamanın yaygınlaşmasıyla, endüstri bitkilerinin ekim alanı ve tarımsal verim artmış, nadas alanları daralmıştır.
- Türkiye'de çıkarılan petrolün çok büyük bir bölümü Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden çıkarılır (çok az olmakla birlikte Doğu Anadolu'da petrol bulunur).
- Türkiye'nin en küçük petrol rafinerisi olan Batman bulunur.
- Hidroelektrik enerji üretiminin en fazla olduğu bölgedir.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Sularını dışarıya boşaltabilen göllerin havzası açıktır.

Aşağıdaki bölümlerden hangisinde açık havzalı göllere daha fazla rastlanır?

A) Güney Marmara B) Doğu Karadeniz
C) Yukarı Murat – Van D) Yukarı Sakarya
E) Doğu Karadeniz

2. **Doğu Anadolu Bölgesi'nde yatırım yapmak isteyen bir sanayicinin aşağıdakilerden hangisi bakımından güçlük çekebileceği söylenemez?**

A) Ulaşım B) Pazarlama
C) Nitelikli iş gücü D) Teknoloji üretimi
E) Ucuz iş gücü

3. **Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kuraklık şiddetinin fazla olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?**

A) Sulama sorunlarının yaşanması
B) Pamuk tarımının yapılması
C) Yağış miktarının az olması
D) Nadasın uygulanması
E) Şeker pancarı tarımının sınırlı olması

4. Bir yerde endüstrinin gelişebilmesi ham madde, enerji, pazarlama, sermaye, ulaşım, iş gücü koşullarından birinin ya da bir kaçının olumlu etkisine bağlıdır.

Aşağıdakilerden hangisinin olumsuz etkisinin Doğu Anadolu Bölgesi'nde endüstrinin gelişmemiş olmasına neden olduğu söylenemez?

A) Sermaye koşullarının
B) Pazarlama koşullarının
C) Ulaşım koşullarının
D) Enerji potansiyelinin
E) Yer şekillerinin

5. Türkiye'nin doğusu ile batısı arasında ekonomik gelişmişlik bakımından büyük farklılıklar bulunmaktadır. Bu farkları azaltmak amacıyla birçok kalkınma planı uygulanmaktadır. Bunlardan en büyüğü Güneydoğu Anadolu Projesi'dir.

Güneydoğu Anadolu projesi ile bölgede aşağıdakilerden hangisinin yaşandığı söylenemez?

A) Bölgenin dışına olan göçlerde azalma
B) Teknoloji kullanım oranında artış
C) Kuraklık şiddetinde azalma
D) Hava yolu ulaşımında artış
E) Tarımsal üretim ve çeşitte artış

6. **Ege'de jeotermal enerji potansiyelinin fazla olması bölgenin aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile ilgilidir?**

A) Dağların kıyıya göre uzanışı
B) Denizel iklimin etki alanı
C) Delta ovalarının varlığı
D) Jeolojik yapının türü
E) Kuzey ile güney arasındaki enlem farkı

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Karadeniz Bölgesi'nde aşağıdakilerden hangisi doğrudan turizm değeri olarak kullanılmamaktadır?**

A) Bitki örtüsü B) Göller
C) Yaylalar D) Termal sular
E) Heyelanlar

8. I. Gordion
II. Tuşpa
III. Alişar
IV. Sard

Yukarıda verilen antik kentlerden hangilerini ziyaret eden bir kişi bu etkinliği İç Anadolu Bölgesi'nde yapmış demektir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. İç Anadolu'daki merkezler arasında hızlı tren ulaşımı yapım maliyeti düşüktür.

Bu durumun oluşmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

A) Yer şekilleri B) Sermaye birikimi
C) Ucuz iş gücü D) Yükselti
E) Yer altı kaynakları

10. **Aşağıdakilerden hangisi Antalya Bölümü'nün kıyı kesiminin iklim özelliklerinden biri değildir?**

A) Nemliliğin yüksek olması
B) Sıcaklığın 0°C'ın altına nadir düşmesi
C) Kurak dönemin uzun sürmesi
D) Yıllık sıcaklık farkının fazla olması
E) Yıllık yağış tutarının yüksek olması

11. **İç Anadolu'nun çeşitli yörelerinde yağış miktarının daha fazla olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?**

A) Toprak tipi B) Bitki örtüsü
C) Tarımsal üretim D) Yerleşme dağılışı
E) Jeolojik yapı

12. **Aşağıdaki coğrafi bölümlerden hangisinin kış turizmi için en elverişsiz şartlara sahip olduğu söylenebilir?**

A) Batı Karadeniz B) Antalya
C) Erzurum – Kars D) Yukarı Sakarya
E) Konya

13. I. Doğu Karadeniz
II. Orta Fırat
III. Antalya
IV. Konya

Yukarıda verilen bölümlerden hangilerinin yağış miktarı diğerlerinden fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

14. **Türkiye'nin coğrafi bölgeleri oluşturulurken ve sınırları çizilirken aşağıdakilerden hangisine dikkat edilmemiştir?**

A) Hidrografik (Su) özellikler
B) Jeomorfolojik (Yer şekilleri) özellikler
C) Ulaşım yolları
D) Ekonomik özellikler
E) Bitki örtüsü

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Güney Marmaraıda yer alan göllerin çoğunlukla gideğeni vardır ve suları tatlıdır. Bu göllerin açık havzalı olduğu söylenebilir.

CEVAP: A

2. Doğu Anadolu'da yatırım yapmak isteyen bir sanayici ucuz iş gücünde sıkıntı yaşamaz çünkü çalışacak kişi sayısı fazladır. Ancak yer şekilleri engebeli olduğu için ulaşım ve pazarlama güçlükler yaşanır. Eğitim seviyesi düşük olduğu için nitelikli iş gücü azdır. Sanayi faaliyetleri az olduğundan teknoloji kullanımı ve üretimi azdır.

CEVAP: E

3. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde sıcaklık koşullarının fazla olması ve yağış miktarının az olması kuraklığa neden olmuştur. Yani yağışın az olası bir sonuç değil bir sebeptir. Kuraklığa bağlı olarak sulama sorunları, Nadas tarım yönteminin uygulanmasına neden olmaktadır. Sıcaklık koşullarının fazla olması kuraklığa neden olmuştur bu durum şeker tarımını etkilemektedir.

CEVAP: C

4. Doğu Anadolu Bölgesi ülkemizde sanayi faaliyetlerinin en az geliştiği bölgelerden biridir. Bunun en önemli sebeplerinden bir doğal faktörlerin başında iklim ve yer şekilleri gelmektedir. Bu durum bu bölgede yer şekillerinin ve yükseltinin etkisiyle ulaşımı olumsuz etkilemiştir. İklim ve yükselti burada nüfusun az olmasında etkili olmuştur. Nüfusun az olması nedeniyle ürünleri burada pazarlamasını olumsuz etkilemektedir. Ancak Doğu Anadolu Bölgesinde sanayinin gelişmemesinde enerji potansiyeli etkili değildir çünkü burada akarsuların yükseltinin etkisi nedeniyle hızlı akmakta ve enerji potansiyelini arttırmaktadır. Ayrıca maden çeşitliliği bakımından en zengin bölgemizdir.

CEVAP: D

5. GAP ile birlikte bölgenin sosyal ve ekonomik yapısı değişme sürecine girmiştir. Bölgede yapılan barajlarla birlikte sulama artmış ve hidroelektrik üretiminde önemli bir yere gelmiştir. Sulamanın etkisiyle tarım ürünlerinde artış görülmüş ve bu tarım ürünlerine dayalı sanayi faaliyetleri kurulmuştur. Bu durum bölge dışına göçü azalmış bölgedeki bazı merkezler göç almaya başlamıştır. Bölgede ulaşımda önemli çalışmalar yapılmıştır. Özellikle Şanlıurfa da en büyük kargo havalimanı inşa edilmiştir. Ancak bölgede şiddetli kuraklık görülmektedir bu durum iklim koşulları ile ilgili bir durum olup yağışın azlığı ve sıcaklık ortalamalarının fazla olmasıyla ilgilidir.

CEVAP: C

6. Jeotermal enerji kaynakları fay hatlarının olduğu alanlarda görülürler. Ülkemiz genç oluşumlu jeolojik bir yapıya sahip olduğu için fay hatları görülmektedir. Özellikle Ege bölgesinde fay hatlarının yoğun olması burada sıcak su kaynaklarının çok fazla olmasını sağlamıştır.

CEVAP: D

7. Karadeniz bölgesi ülkemizde bitki tür ve çeşitliliğinin en fazla olduğu bölgelerden biridir. Bitki tür ve çeşitliliğine bağlı olarak botanik turizm yapılmaktadır. Her yıl yaylalarda turizm amaçlı şenlikler yapılmaktadır. Sıcak su kaynaklarının yoğun olduğu termal alanlarda sağlık turizmi yapılmaktadır. Heyelanların oluşmasında etkili olan heyelan set gölleri de insanlar tarafından görülmeye değer sulak alanlardır. Ancak heyelanların olması olumsuz bir doğal afettir ve can mal kayıplarına neden olmaktadır. Heyelan olumlu bir doğa olayı olamadığı için turizm değeri olarak kullanılamaz.

CEVAP: E

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

8. Gordion – Ankara – İç Anadolu Bölgesi
Tuşpa - Van - Doğu Anadolu Bölgesi
Alişar – Yozgat - İç Anadolu Bölgesi
Sard – Manisa - Ege Bölgesi

CEVAP: B

9. İç Anadolu bölgesinin yer şekilleri sade olduğu için hızlı tren yapımında ulaşım maliyetini azaltır.

CEVAP: A

10. Antalya Bölümü Akdeniz bölgesinde yer almaktadır. Denize kıyı olduğu için kıyı kesiminde denizin etkisiyle nemlilik ve yağış miktarı fazladır. Denize kıyı bulunması nedeniyle kış dönemlerinde sıcaklık 00 derecenin altına pek düşmez. Bundan dolayı yıllık ve günlük sıcaklık ortalamaları çok fazla değişmez. Yaz dönemlerinde ise sıcaklık artışına bağlı olarak kurak bir dönem görülür.

CEVAP: D

11. Yağış miktarının bir yerde fazla olması iklim koşulları üzerinde etkili olmaktadır. Yağışın yeterli olduğu yerlerde tarımsal faaliyetler yapılır buralarda yerleşmeler çoğunluktadır. Ancak jeolojik yapı yerin içyapısı ile ilgili olup yağışın az veya çok olmasından etkilenmez.

CEVAP: E

12. Bir yerde kış turizminin yapılabilmesi için yüksek alanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak Konya ili yükselti bakımından yer şekilleri oldukça sade bir yapıya sahip olduğu için kış turizmi yapılamaz.

CEVAP: E

13. Ülkemizde özellikle denize kıyısı olan nemli alanlarda yağış miktarı fazladır. Bu bilgiye bağlı olarak Doğu Karadeniz ve Antalya bölümü deniz kıyısında yer aldığından yağış miktarı iç kesimlerde yer alan Konya ve Orta Fırat bölümünden fazladır.

CEVAP: B

14. Türkiye'nin 7 büyük bölge ve 21 alt bölgeye ayrıldığı toplantı 1941 yılında Ankara Üniversitesi'nde gerçekleşmiştir. Bu tarih öncesinde yapılan araştırmalar ve çizilen bölge haritaları yeni bilgilerle karşılaştırılmış ve bugünkü bölge ve bölümler oluşturulmuştur. Bu sınırların çizilmesi esnasında dağların uzanışları, su bölüm çizgileri, ırmaklar, bitki örtüsü, nüfus yapısı, dil ve ağız özellikleri, ekonomik etkinliklerin türü en fazla dikkate alınmıştır.

CEVAP: C

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangileri Karadeniz Bölgesi'nin ekonomisinde önemli bir yer teşkil eder?**

A) Çay - pamuk - mısır
B) Kenevir - mısır - buğday
C) Fındık - tütün - arpa
D) Turunçgil - tütün - pirinç
E) Çay - fındık - kenevir

2. **Aşağıdaki özelliklerden hangisi Doğu Karadeniz Bölümü'nün özellikleri arasında gösterilemez?**

A) Yağış miktarının en fazla olduğu bölümdür.
B) Çayın %100'ü burada yetiştirilir.
C) Yaylacılık faaliyetlerine bağlı turizm gelişmiştir.
D) Toplu kırsal yerleşmeler görülür.
E) Kadın ve yaşlı nüfus oranı fazladır.

3. I. Kastamonu - kâğıt sanayisi
II. Tokat - şeker işletmesi
III. Artvin - bakır işletmesi
IV. Samsun - demir sanayisi
V. Zonguldak - çelik sanayisi

Karadeniz Bölgesi'de yukarıdaki endüstri şehir eşleştirmesinden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. Ergene
II. Yıldız Dağları
III. Çatalca-Kocaeli
IV. Güney Marmara

Yukarıdaki bölümlerden hangileri diğerlerine göre daha sık nüfusludur?

A) I ve II B) III ve IV C) II ve III
D) I ve IV E) II ve IV

5. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Marmara Bölgesi'ne ait değildir?**

A) İklime bağlı olarak bitki örtüsü zenginliğinin fazla olması
B) Türkiye nüfusunun %25'inden fazlasının burada yaşaması
C) Hidroelektrik potansiyelinin yüksek olması
D) Enerji tüketiminin diğer bölgelerden daha fazla olması
E) Sanayi ve ticaretin gelişmiş olması

6. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin üretiminde Ege Bölgesi'nin birinci sırada olduğu söylenilebilir?**

A) Pirinç B) Turunçgil
C) Yer fıstığı D) Tütün
E) Pamuk

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. Ege Bölgesi intansif tarım yöntemlerinin uygulandığı ve makine kullanımının yaygın olduğu bir bölgedir.

Bu özelliklerine rağmen aşağıdaki tarım ürünlerinin hangisinde Türkiye'de birinci sırada yer almaz?

A) Turunçgil B) Zeytin C) Üzüm
D) Tütün E) İncir

8. **Ege Bölgesi'nde yer alan göller aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bir arada verilmiştir?**

A) Hazar - Seyfe
B) Ulubat - Terkos
C) Kestel - Eğirdir
D) Marmara - Bafa
E) Suğla - Haçlı

9. I. Kalanklı kıyılar görülür.
II. Yerşekilleri sadedir.
III. Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım zordur.
IV. Akarsu rejimleri düzenlidir.

Yukarıda verilen bilgilerden hangisi Akdeniz Bölgesi için söylenemez?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Akdeniz Bölgesi en fazla yağışı kış mevsiminde almaktadır. Bununla beraber yaz kuraklığı da belirgin olarak yaşanmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Akdeniz'de yetişemez?

A) Turunçgil B) Çay C) Zeytin
D) İncir E) Muz

11. I. Eskişehir - lokomotif
II. Ankara - mobilya
III. Kırşehir - lastik
IV. Kayseri - otomotiv

Yukarıda İç Anadolu Bölgesi'nde bulunan bazı kentler ve bu kentlerde gelişen sanayi kolları eşleştirilmiştir.

Buna göre yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

12. **Aşağıdakilerden hangisi İç Anadolu Bölgesi'nin iklim özelliklerinden biri değildir?**

A) Yazlar sıcak ve kurak, kışlar uzun, soğuk ve karlıdır.
B) Yıllık yağış miktarı 300 - 500 mm arasındadır.
C) Yağışların büyük kısmı ilkbahar döneminde düşer.
D) Bölgedeki bozkır, çevresindeki ormanların tahrip edilmesiyle garig alanları meydana gelmiştir.
E) Tuz Gölü ve güneyi, bölgenin en kurak kesimidir.

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Karadeniz Bölgesi'nin iklim özellikleri dikkate alındığında çayın tamamının fındığın büyük bölümünün ve devlet kontrolünde olan kenevirin tamamının üretildiği görülür.

CEVAP: E

2. Doğu Karadeniz Bölümü Türkiye'de yağış miktarının en fazla olduğu bölümdür. Bu nedenle çayın %100'ü bu bölümde yetişir. Yaylacılık faaliyetleri son yıllarda turizm değeri olarak da ön plana çıkmaktadır.Ancak Doğu Karadeniz'de su kaynakları fazla, arazi engebeli, tarım alanları parçalı olduğundan toplu değil dağnık kırsal yerleşmeler görülür.

CEVAP: D

3. Karadeniz Bölgesi'nde Giresun, Kastamonu ve Zonguldak illerinde kâğıt, Tokat ve Çorum illerinde şeker, Artvin ve Samsun illerinde bakır, Sinop ilinde cam, Zonguldak ve Karabük illerinde demir sanayisi bulunur.

CEVAP: D

4. Marmara Bölgesi'nin bölümleri arasında nüfuslanma bakımından farklar bulunur. Bölümler içinde en sık nüfuslu olanı İstanbul ve Kocaeli çevresini kapsayan Çatalca – Kocaeli Bölümü'dür. Daha sonra Bursa ve Balıkesir'in bulunduğu Güney Marmara sık nüfusludur.

CEVAP: B

5. Marmara Bölgesi iklim çeşidinin en fazla olduğu bölgedir. Buna bağlı olarak üç iklime bağlı bitkilerin bulunduğu bölgedir. Türkiye nüfusunun %25'inden fazlası bölgede yaşar. Toplam elektrik üretiminin -doğal gazdan dolayı- en fazla olduğu bölgedir ve sanayileşme en fazladır. Ancak su gücünden elektrik üretiminde son sıradadır.

CEVAP: C

6. Ege Bölgesi Türkiye'de tütün, zeytin, üzüm, incir, keten ve haşhaş üretiminde birinci sırada yer almaktadır (TÜİK 2018 verilerine göre). Verilen seçeneklerde tütün dışında üretim açısından Ege Bölgesi'nin birinciliğinden söz edilemez.

CEVAP: D

HOCAWEBDE

7. Ege Bölgesi zeytin, üzüm, tütün, keten incir ve haşhaş üretiminde Türkiye'de birinci sırada yer almaktadır. Ancak turunçgil üretimindeki en büyük pay Akdeniz Bölgesi'ne aittir.

CEVAP: A

8. Ege Bölgesi'nde doğal göller Marmara, Bafa (Çamiçi) ve Işıklı Göl'dür. Diğer bölgelere doğal ve yapay gölleri daha azdır. Seçeneklerde verilen diğer göller Ege Bölgesi'nde yer almaz.

CEVAP: D

9. Kalanklı kıyılar Akdeniz Bölgesi'nde Mersin Silifke kıyılarında görülür. Akdeniz'in hemen kıyısından yükselen Toroslar doğu-batı yönünde uzanarak kıyı ile iç kesimler arasında ulaşımı zorlaştırmakla beraber şelf alanının dar olmasına sebep olmuştur. Akdeniz Bölgesi'nde kış ayları yağışlı yaz ayları kurak geçer ve akarsularının rejiminin düzensiz olmasına sebep olur. Bu bigiler ışığında I ve III numaralı öncüllerin doğru, II ve IV numaralı öncüllerin yanlış olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: D

10. Akdeniz Bölgesi adını aldığı Akdeniz iklimi görülen bir bölgedir. Yazlar sıcak ve kurak geçtiğinden yıl boyunca yağış isteyen çay, bu bölgede yetişemez.

CEVAP: B

11. Kayseri'de halıcılık, meyve suyu pamuklu dokuma, pastırma, sucuk ve mobilya gibi sanayi alanları bulunmasına rağmen otomotiv sanayisi bulunmamaktadır.

CEVAP: B

12. Bölgedeki bozkır alanları, çevresindeki ormanların tahrip edilmesiyle garig alanları değil antropojen step alanları meydana gelmiştir.

CEVAP: D

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Karadeniz Bölgesi'nde dağlar kıyıya paralel olarak uzanmaktadır.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bu durumun sonuçlarından değildir?

A) Deniz etkisi iç kesimlere sokulamamaktadır.
B) Kıyı derinliği fazladır.
C) Tarım alanlarında makine kullanımı azdır.
D) Orografik yağışlara sık rastlanır.
E) Limanların hinterlandı dardır.

2. Karadeniz Bölgesi düzenli yağış rejimine sahip ve her mevsim yağış almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonucunda ortaya çıkmaz?

A) Seracılığın yaygın olmaması
B) Tarımda nadas ihtiyacının az olması
C) Akarsu boylarının kısa olması
D) Deniz turizmi gün sayısının kısa olması
E) Kimyasal çözülmenin etkili olması

3. **Karadeniz Bölgesi kıyı uzunluğu açısından Akdeniz Bölgesi'nden daha uzun olmasına rağmen deniz turizminin gelişmemesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kıta sahanlığının dar olması
B) Güneşlenme süresinin kısa olması
C) Yağış miktarının fazla olması
D) Bitki örtüsünün daha yoğun olması
E) Çok fazla göç vermesi

4. **Karadeniz Bölgesi'nin yüksek ve engebeli olması sonucunda aşağıdakilerden hangisinin olması beklenmez?**

A) Hayvancılığın ve arıcılığın yaygın olması
B) Yol yapımı maliyetinin yüksek olması
C) Taş kömürü yataklarının bulunması
D) Tarım alanlarının kısıtlı olması
E) Yaylacılık faaliyetlerinin yoğun olması

5. Marmara Bölgesi üç denize de kıyısı olmasına rağmen diğer kıyı bölgelerinden daha az yağış almaktadır.

Bunun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bitki örtüsünün az olması
B) Yağış rejiminin düzensiz olması
C) Akarsu sayısının az olması
D) Maksimum nemin düşük olması
E) Yükselti ortalamasının düşük olması

6. **Marmara Bölgesi'nin fiziki haritasına bakılarak aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi elde edilemez?**

A) Dağların yükseltisi
B) Ovaların dağılışı
C) Göllerin alanı
D) Ormanların dağılışı
E) Marmara kıyılarının derinliği

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

7. **Aşağıdaki yörelerden hangisinin Marmara Bölgesi ile birlikte bir klimatik bölge oluşturması beklenmez?**

A) Konya yöresi
B) Zonguldak yöresi
C) Menteşe yöresi
D) Erzurum – Kars yöresi
E) Teke yöresi

8. Türkiye'de zeytin tarımı Akdeniz'de sadece kıyı kesiminde yapılırken, Ege Bölgesi'nde kıyıdan 100 km içerilerde bile yapılmaktadır.

Bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yer şekillerinin sade olmasıyla
B) Yeterince yağış almasıyla
C) Dağların kıyıya dik uzanmasıyla
D) Yükseltisinin deniz seviyesine yakın olmasıyla
E) Verimli ovaların bulunmasıyla

9. Ege Bölgesi kıyılarının kuş uçuşu uzunluğu ile gerçek uzunluğu arasındaki fark fazladır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun temel sebebidir?

A) Kırık hatlarının yaygın olması
B) Dağların kıyıya dik uzanması
C) Yağış miktarının fazla olması
D) Enine kıyı tipinin görülmesi
E) Koy ve körfezlerin fazla olması

10. Ege Bölgesi kırıklı yapının oldukça fazla görüldüğü bir bölgedir.

Bunu sonucunda;

I. dinî turizm,
II. kaplıca ve içme ,
III. linyit santraller,
IV. jeotermal enerji

özelliklerinden hangilerinin görülmesi beklenir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Ege Bölgesi'nde akarsular yerleştikleri graben alanlarında menderesler çizerek akarlar.

Bu durumun oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin daha etkili olduğu söylenilebilir?

A) Aşındırma güçlerinin yetersiz olması
B) Batıdan doğuya doğru akmaları
C) Rejimlerinin düzensiz olması
D) Boylarının kısa olması
E) Yatak eğimlerinin az olması

12. **Akdeniz Bölgesi ile ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi diğerlerinin nedenidir?**

A) Kıyı ile iç kesimler arası ulaşımın zor olması
B) Yalıyarlara sıkça rastlanılması
C) Dağların kıyıya paralel uzanması
D) Denizel etkinin sadece kıyı kesimlerde görülmesi
E) Kıyı ovalarının az olması

HOCAWEBDE

13. Bir coğrafya dersi öncesi sınıf içerisindeki öğrenciler arasında şu şekilde bir konuşma gerçekleşmektedir;

Ayşe: Akdeniz Bölgesi'nde makilerin tahrip edilmesi sonucunda ortaya çıkan bitki topluluğuna psödomaki denilmektedir.

Fatma: Muz Akdeniz Bölgesi'nin iklimini yansıtan bir bitkidir ve üretimi bol miktarda yapılmaktadır.

Hayriye: Akdeniz ikliminin klimaks türü kızılçamdır ve bu yüzden Akdeniz Bölgesi'nde en çok bulunan türdür.

Bu konuşmaların ardından sınıfa giren coğrafya öğretmenine konuşmalarla alakalı soru yöneltildiğinde öğretmen hangi cevabı verirse doğru söylemiş olur?

A) Ayşe ve Hayriye doğru söylemiştir, Fatma yanlış bilgi vermiştir.
B) Yalnız Hayriye doğru bilgi vermiştir.
C) Fatma ve Hayriye doğru bilgi vermiştir, Ayşe'nin söylediği bilgi yanlıştır.
D) Ayşe ve Fatma doğru bilgi vermiştir, Hayriye bu konu hakkında yanılmıştır.
E) Söylediklerinizin hiç biri de doğru değildir.

14. İç Anadolu Bölgesi'nin ekonomisinde tarımın önemli bir yeri olmasına rağmen, bölge genelinde tarımsal nüfus yoğunlugu azdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İç Anadolu Bölgesi'nde tarımsal nüfus yoğunlugunun az olmasının nedenidir?

A) Bölge yüz ölçümünün geniş olması
B) Karasal iklimin hakim olması
C) Volkanik arazilerin fazla yer kaplaması
D) Ortalama yükseltisinin fazla olması
E) Ova ve platoların geniş alan kaplaması

15. **İç Anadolu Bölgesi'nin etrafı dağlarla çevrili geniş düzlüklerden oluşması;**

I. hidroelektrik potansiyeli,
II. ulaşım olanakları,
III. tarımda makineleşme,
IV. akarsuların denize ulaşması

gibi özelliklerinden hangilerini olumsuz yönde etkilemiştir?

A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) I ve IV E) II ve III

16. Ankara ve Erzurum illerinin her ikisinde de karasal iklim şartları hakim olmasına rağmen Ankara'da en fazla yağış İlkbahar aylarında Erzurum'da ise yaz aylarında düşmektedir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yer şekillerinin uzanış doğrultularının farklı olması
B) Bitki örtülerinin farklılık göstermesi
C) Yüz ölçümlerinin farklı olması
D) Yükseltilerinin farklı olması
E) Toprak örtülerinin farklı olması

17. Doğu Anadolu'da özellikle son 30 yıldır çeşitli yerlerden Türkiye'nin büyük iş merkezlerine göç olmasına karşın bölgede nüfus artışı gözlenmektedir.

Bu durumun oluşmasındaki sebep aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeni üniversitelerin açılışı bölgede nüfusu artırmıştır.
B) Dış ülkelerden gelen mülteciler bölgeye yerleştirildiği için nüfus artmıştır.
C) Mevsimlik göçler etkili olduğu için nüfus etkilenmemiştir.
D) Yüksek doğurganlıktan dolayı nüfus etkilenmiştir.
E) Bölgeye sağlık hizmetleri götürüldüğünden ölümler azalmıştır.

18. **Tarım ürünlerinin en geç olgunlaştığı bölgenin Doğu Anadolu olmasında;**

I. kış mevsiminin soğuk ve uzun olması,
II. yükseltinin fazla olması,
III. platoların bulunması,
IV. tarım alanlarının dar olması

gibi özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE HOCAWEBDE

1. Karadeniz'de dağların kıyıya paralel olması sonucunda;

- Kıyı kesimi ile iç kesimler arasında belirgin sıcaklık, yağış ve bitki örtüsü farkı açığa çıkmıştır.
- Kıyı ile iç kesimler arasındaki ulaşım maliyetleri fazla iken ulaşımda geçitler daha fazla kullanılır.
- Kıyının şekli sade olduğundan, koy, körfez, doğal liman ve ada sayısı daha azdır.
- Yamaç yağışları daha fazla görülür. Yağış miktarı fazladır.
- Kıta sahanlığı daha dardır. Bu durumun kıyının derin olmasına neden olmuştur.
- Limanların gelişme bölgesi olan hinterlandları dardır.
- Kıyının gerçek uzunluğu ile kuş uçuşu uzunluğu arasındaki fark daha azdır. Karadeniz'de tarımda makine kullanımının zor olması dağların kıyıya uzanışı ile ilgili değil eğim ve engebenin fazla olması ile ilgilidir.

CEVAP: C

2. Karadeniz Bölgesi yıl boyunca yağış alan bir bölge olduğundan yağış rejimi düzenlidir. Bu durum sonucunda güneş ışığı isteyen seracılık gelişememiştir. Deniz turizmi için havanın açık ve güneşli olması gerekir. Toprağın bir yıl boş bırakılma işlemi olan nadas en azdır. Kayaçlarda kimyasal yolla çözülme yaygındır. Ancak akarsu boylarının kısa olması yer şekilleri ve kuzeyde deniz olması ile ilgilidir.

CEVAP: C

3. Karadeniz gerçek kıyı uzunluğu bakımından Akdeniz'den daha uzun kıyılara sahiptir. Çoğu yerde ise turizm için sahiller mevcuttur. Ancak bölgede yağış rejiminin düzenli olması ve yaz aylarında hava sıcaklığı ile deniz suyu sıcaklıklarının düşük olması deniz turizminin gelişmesini engellemiştir.

CEVAP: B

4. Karadeniz Bölgesinin arazi yapısının engebeli olması arıcılığın yapılmasında, yol yapım maliyetlerinin fazla olmasında, tarım alanlarının dar olmasında ve yaylacılığın yaygın olmasında etkilidir. Ancak Karadeniz'de taş kömürü yataklarının olması I. Jeolojik Dönem'den kalma arazilerin varlığı ile açıklanır.

CEVAP: C

5. Dağların kıyıya paralel uzandığı bölgelerde yağış miktarı fazladır. Marmara Bölgesi'nin denize kıyısı olmasına rağmen denizden gelen hava kütlelerinin yükselme imkânı olmadığı için yağış miktarı azdır.

CEVAP: E

6. Fiziki haritalara bakılarak jeomorfolojik şekiller hakkında bilgi elde edilebilir. Denizler ve derinlikleri renkler ile ifade edilir. Ancak orman, tarım ürünleri, jeolojik yapı gibi bilgiler özel haritalardan elde edilen bilgilerdir.

CEVAP: D

7. Marmara Bölgesi iklim çeşidinin en fazla olduğu bölgedir. Bölgenin kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Akdeniz ve batısında İç Anadolu tipi karasal iklim özellikleri görülür. Ancak Erzurum – Kars çevresinde görülen Doğu Anadolu tipi karasal iklimin benzeri Marmara Bölgesi'nde yoktur.

CEVAP: D

8. Akdeniz Bölgesi'nde dağlar kıyıya paralel uzanmaktadır. Bundan dolayı Akdeniz ikliminin etkisi kıyıda sadece dar bir alanda dağ kütlelerinin başladığı alana kadar görülebilmektedir. Ancak Ege Bölgesi'nde dağlar kıyıya dik uzandığı için denizellik etkisi iç kesimlere kadar uzanmıştır ve zeytin tarımının yapılmasını sağlamıştır.

CEVAP: C

9. Bu durumun ortaya çıkmasında yağış miktarının ve kırık hatlarının varlığının hiçbir etkisi yoktur. Bu durumun temel sebebi dağların kıyıya dik olarak uzanmasıdır. Dağların kıyıya dik olarak uzanmasının sonuçları ise:

- Enine kıyı tipinin oluşması
- Kıyıların kuş uçumu uzunluğu ile gerçek uzunluğu arasındaki farkın fazla olması
- Koy, körfez ve doğal liman sayısının fazla olması
- Kıta sahanlığının geniş olması
- Delta oluşumunun kolay olmasıdır.

CEVAP: B

HOCAWEBDE HOCAWEBDE

10. Ege Bölgesi'nde fay hatlarının görülmesi; kaplıca ve içmelerinin, jeotermal sağlık tesislerinin ve jeotermal enerjinin potansiyelinin yüksek olmasını sağlar. Ancak dinî turizme ve sağlık turizmine etkisinden bahsedebiliriz. Ayrıca termik santrallerin bulunması kırık yapılarla alakalı değil 3. Jeolojik Devir'de oluşmasına bağlı olarak Doğu Anadolu Bölgesi'nde sonra linyit rezerv miktarı açısından 2. sırada ve linyit çıkarımının en fazla olduğu bölge olmasından ileri gelmektedir.

CEVAP: D

11. Akarsular yatak eğimlerinin azaldığı bölümlerde derine aşındırmaya güçleri yetmediği için yana aşındırma yaparlar. Ege Bölgesi'nin engebesi az ortalama yükseltisi düşük olduğu için akarsuların aşındırma güçleri de azdır ve buna bağlı olarak da yana doğru aşındırma yaparak menderesler çizerler.

CEVAP: E

12. Seçeneklerde verilen özelliklerin tamamının nedeni dağların kıyıya paralel uzanmasıdır. Falez (yalıyar) oluşumu ve kıyı ovalarının az olması şelf alanının dar olmasından kaynaklanmaktadır. Şelf alanının dar olmasıda dağlar kıyıya paralel uzandığı içindir. Örneğin Ege Bölgesi'nde dağlar kıyıya dik uzandığı için şelf alanı geniştir ve buna bağlı olarak falez oluşumu görülmeyip kıyı ovalarına sıklıkla rastlanılır. Yine denizel etkinin iç kesimlere sokulamaması ve ulaşımın zor olması dağların kıyıdan itibaren tıpkı bir set gibi yükselmesinden ileri gelmektedir.

CEVAP: C

13. Akdeniz Bölgesi'nde makilerin tahrip edildiği alanlarda garig denilen çalı formasyonları gelişmiştir. Psödomaki özellikle Karadeniz Bölgesi'nde ormanların tahrip edildiği alanlarda ortaya çıkan çalı formasyonudur. Fındık bir psödomakidir. Muz tropikal bölge bitkisidir asıl yetişme ortamı Akdeniz Bölgesi değildir. Kızılçam Akdeniz iklimini yansıtan bitki örtüsüdür yani iklimin klimaks bitkisidir ve bu yüzden sayıca en fazla olan türdür. Ayrıca kızılçam alan olarak dünyada en fazla ülkemizde yer kaplamaktadır.

CEVAP: B

14. İç Anadolu Bölgesi'nde tarımsal nüfus yoğunluğunun az olması ova ve plato gibi geniş düz tarım alanlarının fazla yer kaplaması ile açıklanabilir.

CEVAP: E

15. İç Anadolu Bölgesi'nin etrafı dağlarla çevrili geniş düzlüklerden oluşması, daglık ve engebeli alanlarda daha fazla etkili olan hidroelektrik potansiyelini ve akarsuların denize ulaşmasını olumsuz yönde etkilemektedir.

CEVAP: D

16. Ankara ve Erzurum illerinin her ikisinde de karasal iklim şartları hakim olmasına rağmen Ankara'da en fazla yağış ilkbahar aylarında Erzurum'da ise yaz aylarında düşmesinin nedeni yükseltilerinin farklı olmasıdır.

CEVAP: D

17. Doğu Anadolu Bölgesi'nden batıdaki büyük şehirlere Adana, Ankara, İzmir, İstanbul gibi yoğun göç verilmektedir. Ancak bölge nüfusu yüksek doğurganlıktan dolayı artmaya devam etmektedir.

CEVAP: D

18. Bölgede tarım ürünlerinin geç olgunlaşması yeterli ısı birikimine sahip olamamalarından kaynaklanmaktadır. Isı birikiminin yeterli olmamasının nedeni ise; kış mevsiminin soğuk ve uzun sürmesi, yükseltiye bağlı olarak sıcaklıkların düşük olmasıdır.

CEVAP: A

HOCAWEBDE